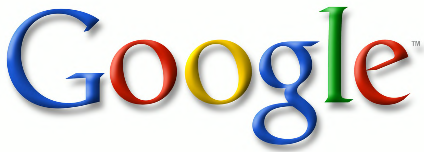

VE RI
TAS

HISTORICKÝ ARCHIV
ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ V PRAZE.
ČÍSLO 3.

LISTY

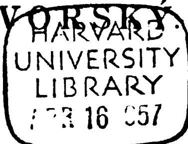
PANÍ

KATEŘINY Z ŽEROTÍNA

ROZENÉ Z VALDŠTEJNA.

VYDAL

FRANTIŠEK DVORSKÝ.

I.

DOPISY Z ROKU 1631 A 1633.

V PRAZE.
NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.
1894.

Publikace

od I. třídy České Akademie posud vydané:

V Rozpravách.

Ročník I.

Číslo 1. Dr. František Laurin. Pokrevenství a švakrovství jakožto překážky manželství rozlučující . . . . Cena 75 kr.

» 2. Ferdinand Tadra. Kanceláře a písaři v zemích českých za králů Jana, Karla IV. a Václava IV. z rodu Lucemburského . . . . Cena 2 zl. 30 kr.

» 3. Frant. Dvorský. Albrecht z Valdštejna až na konec r. 1621. Cena 1 zl. 70 kr.

» 4. JUDr. Karel Kadlec. Provozovací právo k dílům dramatickým a hudebním. Cena 90 kr.

Ročník II.

Číslo 1. František Mareš. České sklo. . . . . Cena 2 zl. 25 kr.

» 2. Josef Konstantin Jireček. Poselství republiky dubrovnické k císařovně Kateřině II. V l. 1771—1775. . . . . Cena 1 zl.

» 3. Dr. František Laurin. Nařízení papežské kongregace »Auctis admodum«, ze dne 4. listopadu 1892 . . . . Cena 20 kr.

Ročník III.

Číslo 1. Josef Kalousek. O staročeském právě dědickém a královském právě odúmrtném na statcích svobodných v Čechách i v Moravě . . . . Cena 45 kr.

Mimo Rozpravy.

V. V. Tomek. Mappa staré Prahy k létům 1200, 1348 a 1419 . . . . . Cena 5 zl.

Dr. Bohuslav Rieger. Zřízení krajské v Čechách. Část I. . . . . Cena 3 zl. 75 kr.

» » » » » » Části II. Seš. 1. . Cena 1 zl. 50 kr.

» » » » » » » Seš. 2. . » 2 » 10 »

Ferdinand Tadra. Soudní akta konsistoře Pražské. Část I. (1373 — 1379). Historický Archiv České Akademie č. I. . . . . Cena 2 zl. 90 kr.

Ferdinand Tadra. Soudní akta konsistoře Pražské. Část II. (1380—1387). Historický Archiv České Akademie č. II. . . . . Cena 3 zl. 20 kr.

HISTORICKÝ ARCHIV.

[illegible]

I. TŘÍDA ČESKÉ AKA[illegible] FRANTIŠKA JOSEFA

PRO VĚDY S[illegible]

[illegible]

HISTORICK[illegible]

[illegible]

LISTY PANÍ KATEŘINY Z ŽEROTÍNA

[illegible]

1631 A 1633

[illegible]
NÁKLADEM ČES[illegible] JOSEFA
PR[illegible]
[illegible]

LISTY

PANÍ

KATEŘINY Z ŽEROTÍNA

ROZENÉ Z VALDŠTEJNA.

VYDAL

FRANTIŠEK DVORSKÝ.

I.

DOPISY Z ROKU 1631 A 1633.

V PRAZE.

NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.

1894.

(PŘEDLOŽENO DNE 17. ČERVNA 1893.)

Tiskem J. Otty v Praze.

ÚVOD.

Rytíř Petr Chlumecký napsal v knize »Carl von Zierotin und seine Zeit 1564—1615« vydané r. 1862, že Žerotín, když odstupoval z politického jeviště, poněvadž od politických přátel svých byl opuštěn, a i doma pociťoval vždy více a více s nemalou tesknotou svou osamělost (obě provdané dcery jeho byly od něho vzdáleny), oženil se po čtvrté s paní Kateřinou Osovskou, rozenou z Valdštejna. »Er wählte eine Gefährtin, im Alter mit ihm gleich,« píše, »die mit reifer Lebenserfahrung und hohem Verstande begabt, eine Glaubenstreue, wie es die seinige war, verband und das reiche Gemüthsleben auffassen konnte, das er ihr zu bieten hatte. Es war dies Katharina Waldstein, die Witwe des Herrn Smil Osowsky von Daubrawitz auf Trebitsch. Sie war eine geistreiche Frau, ein eifriges Mitglied und eine Patronin der Brüderunität. Eine Sammlung eigenhändiger Briefe, welche bis vor Kurzem im Franzensmuseum in Brünn aufbewahrt wurde und die im mährischen Landesarchive vorhandenen Ueberreste des Trebitscher Schlossarchives, worunter sich mancher Brief von Katharina *) und an sie vorfindet, sind die Zeugen der ungewöhnlichen Bildung und Thatkraft dieser Dame.«

Roku 1866 pak napsal archivář markrabství Moravského, V. Brandl, v životopisném nástinu Karla st. z Žerotína k prvnímu dílu spisů Žerotínových, a v »Slovníku naučném«, redakcí Dra Fr. L. Riegra, zaznamenal A. Rybička l. 1873, že Žerotín oženil se po čtvrté dne 22. června 1614 s Kateřinou z Valdštejna na Hrádku, vdovou po Smilovi Osovském z Doubravice a na Třebíči, paní vzdělanou, rozšafnou a horlivou přítelkyní jednoty bratrské. **)

---

*) V museu Brněnském ani v zemském archivu Moravském není listův psaných vlastní rukou paní Kateřiny z Žerotína.

**) Před těmi všemi Josef Jungmann ve »Slovesnosti« r. 1820 vydané otiskl list Karla st. z Žerotína své »nejmilejší manželce paní Kateřině z Valdštejna« ze dne 8. dubna 1621. kterýmž oznamoval »svému nejmilejšímu srdci« o svém domů navrácení a jiných událostech; a v »Slovníku českoněmeckém« v d. V. r. 1839 vydaném při slově »Vašnostiný« cituje rukopis psaní paní Kateřiny z r. 1631; možno, že i při jiných slovích (v zkráceních v slovníku užitých není MS. zaznamenán) dovolává se téhož pramene. Viděti, že Jungmann nebo někdo z jeho pomocníků měl některé listy Žerotínovy i jeho paní po ruce.

A to jsou až dosavad všechny známé tištěné zprávy o paní Kateřině z Žerotína. Mimo jméno její, i že byla čtvrtou, poslední manželkou Karla z Žerotína, a kratičkou zprávu jmenovaných životopisců, kteříž několika slovy ocenili význam jmenované paní, nevěděli jsme ničeho. Zůstávala osobou nám neznámou. A předce byla Žerotínka převzáctným zjevem na sklonku života českého, kteráž duchem, srdcem nad jiné vysoko vynikala. *) Jako Žerotín byl skutečným náčelníkem vyspělé národní vzdělanosti, takž neméně zasluhuje i Žerotínka býti jmenována přední ozdobou šlechtických rodův českých. Ve světě veřejném, politickém nebyla a nemohla býti činnou a proto snad tonulo jméno její v bouři tehdejší doby v zapomenutí. Jen šťastnou náhodou zachráněna byla trvalá památka její i před budoucí nepamětí. Františkovu museu v Brně darovány brzy po jeho založení, neví se odkud, neznámou osobou čtyry svázané rukopisy, nejspíše z archivu Třebíčského. Všechny čtyři svazky v obyčejných lepenkových vetchých deskách jsou současné opisy. První nejobjemnější z nich obsahuje zápisy rodu Pernštejnského, a proto dána signatura všem čtyřem »Codex Pernsteinensis 235.« V knize třetí napsáno při roku 1633: »Přípisy všelijakých psaní od JíMti paní činěných léta Páně 1633.«

A takové »všelijaké listy« v kopiářích nepojmenované paní psávala někdy poslední manželka Žerotínova, paní Kateřina, rozená z Valdštejna. Jsou to zbytky veliké její korespondence, kteráž se nám zachovala z let 1631, 1633, 1634 a 1635. Ze značného počtu listův z této doby poznati můžeme, jak ráda a mnoho psávala. Dopisy datovány jsou r. 1631 z Vratislavi, kamž s manželem svým l. 1629 se odstěhovala (od 14. ledna do 20. června), z Olomouce, kamž Žerotín v příčině projednávání soukromých záležitostí svých k soudu zemskému byl se vypravil (od 30. června do 7. srpna), z Brandýsa nad Orlicí, kdež na hospodářství statku svého pohlídli (od 11. do 22. srpna), z Hrádku nad Sázavou (dne 30. srpna), z Brna, kamž za soudní pří zajeli (od 13. do 18. září), z Židlochovic (dne 5. října) a opět z Brandýsa nad O. (od 13. října do 10. listopadu), odkudž pro velký pokřik a strach lidmi rozšiřovaný za příčinou vpádu saského do Čech utéci se museli na Moravu do Olomouce (od 15. do 22. listopadu), odtud pak na zpáteční cestě do Vratislavi z Přerova (od 25. listopadu do 12. prosince), z Krnova (19. prosince) a opět z Vratislavi, kamž před štědrým večerem dne 23. prosince přibyli (od 27. prosince 1631). Z roku 1632 nezachovalo se ničeho. Léta 1633 psala paní Kateřina z Vratislavi (od 3. ledna do 30. srpna), na cestě k soudu do Moravy z Přerova (od 8. do 12. září), z Brna (od 14. září do 10. října) a konečně

*) V dopisech (dosud neznámých) některých vynikajících bratří českých paní Kateřině zasílaných připomínají se její styky s Janem Komenským.

z Přerova, kdež zůstati musila pro nemoc Karla z Žerotína až do jeho smrti (od 14. října 1633 až na konec roku 1635).

Listy psávala paní Kateřina obyčejně vlastnoručně. Považovala to za milost od pána Boha a velice se z toho těšila, když s přátely svými po světě rozptýlenými aspoň dopisovati si mohla. Pro časté však nemoce, kteréž ji navštěvovaly, zvláště když ji dna ruce svázala, nemohla sama psáti, i omlouvala se vždy, že sama vlastní rukou nepíše, tak jakž by ráda chtěla, nýbrž že musí skrze písaře to vykonati, nebo jiných k tomu užívati. V takových případech psaní diktovala, jakž také bývá v listech poznamenáno; někdy ani podepsati se nemohla, což však zřídka se stávalo. Pro takové příčiny na sklonku svého života čím dále vždy více psaní odvykala a přátelům se omlouvala, že tak často již jim psáti nemůže.

Listy paní Kateřiny z Žerotína jsou důležitou památkou po stránce historické (politické, náboženské, zvláště kulturní), jazykové a ethické. Žerotínka přebývala s manželem svým od l. 1629 ve Vratislavi v domě vlastním na místě odlehlém »jako na nějaké poušti«, neobcovala mnoho s Vratislavskými, přátelé a známí byli rozptýleni v dalekých končinách, zprávy, noviny manželu jejímu zasílané pro nebezpečenství od vojáků na cestách buď nedocházely, nebo byly opozděny. A těmi příčinami vysvětliti si můžeme, že v hojných listech svých skrovnou jen měrou oznamovala přátelům, známým o událostech politických, o strachu před vojáky císařskými, o loupežích a soužení válečném, o míru, kterýmž lidé se těšili, o reformací v Čechách, o zprávách z Vídně a při dvoře císařském a t. d. Listy Žerotínčiny nabývají však i důležitosti tím, s kterými vynikajícími rody v Čechách, na Moravě i za hranicemi si dopisovala. Zvláště podrobné nabýváme z nich vědomosti o domácnosti, martyrologii Karla Žerotína.

Zvláště zajímavou kapitolou listů paní Kateřiny jest její péče o drobné nebo ženské hospodářství na panství Brandýském a Třebíčském, o rozmnožení jeho důchodů, o chovu dobytka, o opatrování drůbeže, včel, o dělání a prodávání másla, sýrů; o vinobraní, česání, sušení různého ovoce, ořechů, o zasetí semen, o přízi, předivu, plátně, o nasbírání vody březové i o jiných všelikých hospodářských věcech. Psávala a nařízení dávala o všem tom úředníkům hospodářským i šafářkám, s nimiž častokráte mívala nemalou potíž.

Ze zbytku listův poznáváme, jak duchem vynikajícím bystře posuzuje události života veřejného i soukromého, píše tak živě, věrně, jako bychom skutečně sami pozírali v době dávno již minulé na její život. A všechno takové líčení psáno vždycky duchaplně slohem i jazykem čistým. Podobá se, jakoby byla přiučila se, následovala klasický sloh svého manžela, však péro její jako dámy vznešené a duchem vynikající přirozenou měrou vyniklo větší lahodností k výši dokonalosti. Vnímavost, vroucnost citu, zkušenost

a s ní spojený jasný názor, vřelý cit srdce a klid ducha zdobí zvláštním antickým půvabem její listy, kteréž v písemnictví českém tehdejší doby připomínány býti musí mezi předními vzory. Listy paní Kateřiny z Žerotína, v nichž obrazil se duch i srdce její, jsou květy dávné naší minulosti, kteréž ani mrazivý dech vyhnanství v cizině nedovedl umořiti, jsou svědectvím, jaká vysoká vzdělanost byla v Čechách i na Moravě mezi šlechtou domovem.

Nade všechno však vynikají listy paní Kateřiny ze Žerotína duchem ethickým. Vidíme v nich, jakou vznešenou, ušlechtilou byla ženou. Paní Kateřina jako vdova po Smilu Osovském z Doubravice provdala se léta 1614 dne 22. června za Karla staršího z Žerotína. Lepší manželé nemohli se spolu shledati. Byla mu rovna rodem, ušlechtilostí ducha i vlasteneckým srdcem. Vzdělanost její, třebas mluvila, psala jen mateřským, nade všechno jí milým jazykem, vyspěla na výši nejvzáctnějších rodin šlechtických. Nebylať šlechtičnou jen rodem, nýbrž také duchem. Šťastné bylo to manželství, kteréž v přátelské shodě a lásce obou potrvalo až do posledního dechu slavného Žerotína.

V listech paní K. z Žerotína obrazí se nám nejen život její domácí, poznáváme také soukromé, přátelské poměry její příbuzných a jiných známých.

S radostí vítala veselé zprávy od známých svých a upřímnými slovy projevovala potěšení své nad zdarem přátel svých, jako by jí samé se týkalo. A stejnou měrou jako z radostných novin od svých věrných milých potěšena byla, žalostilo šlechetné srdce její nad smutnými událostmi spolu s přátely; i potěšovala zarmoucené laskavými, povznášejícími slovy, aby lítost zmírnila. Zvláštním potěšením byly jí v cizí osamělosti návštěvy příbuzných a milých přátel, a poněvadž v rozptýlení po cizích krajinách daleko od sebe zůstávali, bylo společné jich shledání domácí událostí.

Dopisy paní z Žerotína podávají nám hojné zprávy o exulantech českých po cizině roztroušených, o knězích bratří českých, o jich domácím a společenském životě. Péro její odkrývá nám kus života exulantův, vidíme strádání, bídy, utrpení, začátek rozptýlenosti, mdloby národa. Ačkoliv prožila s ostatními souvěrci, bratřími i sestrami, ve vyhnanství mnohé útrapy, posilňovala předce nejen slovy útěchy a vírou v Boha beznadějné, zoufalé poutníky, vyhnance české, ale pomáhala, na kolik mohla, strádajícím osobám, zvláště pak opuštěným knězím bratrským. Žerotínka cítila bídu, utrpení vyhnancův českých, viděla, že byli mučedníky své doby, svého přesvědčení, a předce ani v takové době násilí nenapsala jediného slova v listech svých přátelských, kterýmž by snad tupila, snížila víru katolickou. Jestiť paměti a zvláštní pozornosti hodnou známkou jejího ducha, jakými důvěrnými slovy odpovídala blízkým přátelům na zprávy z Čech o kruté reformaci.

Vznešený její duch, ušlechtilé srdce přidávalo jí síly v sešlém jejím věku v smutných dobách utrpení národa. Však nade všechno sílila ji vroucnost náboženská. Hluboká, neobmezená důvěra v Boha pronikla všechno její srdce, naplnila celou její mysl, duši a zakotvila se pevnými kořeny tak ve všechno její počínání, že nikdy ani při nejtěžších ranách osudu, kteréž ji, manžela jejího, přátely, příbuzné, sourodáky ve vyhnanství, milovaný národ, vlast stíhaly, nezachvěla se duše její ani nejmenší nevěrou, pochybováním. Takovou nezměrnou hloubku důvěry v Boha posouditi můžeme, uvážíme-li, že za tehdejší doby lidé mnozí, nábožní, pro veliké, nesnesitedlné bídy, trápení, nezaviněné týrání, nevidouce žádného vysvobození, počali nevěřiti v Boha, zříkati se vší víry, náboženství. Žerotínce byla proti všemu zoufalství nejmocnější, nejpevnější hradbou víra, jméno boží. V Boha pevně věřila, v mocnou boží ruku doufala, vůli boží se kořila, boží přikázání ve všem plnila. Srdce její tak nezvratně ukotveno bylo vírou v Boha, že i po staletích lidem nábožensky lhostejným hne se srdce, okřeje mysl při slovech, když v bídách, úzkostech sebe i jiné vyhnance české ve všem smilování božímu poroučí a »na jeho milostivé ruce spouští a pokládá«.

Jako pravá, křesťanská láska, kterouž těšila, pomáhala ubohým vyhnancům českým, s nimiž cítila všechnu bídu a utrpení, taková také právě Kristova evangelická čistota duše její, kteráž v každém člověku viděla bližního, bratra, sestru svou, zdobí dosud zapomenutou drahou hlavu Žerotínky. Vždycky bděla nad tím, aby poddaní její nebyli ničímž utiskováni, aby stížnosti své volně na patřičném místě pronášeti mohli a ochrany se jim dostalo. Arciť nemohla věděti o všem, pomáhati všem, poněvadž od nich byla vzdálena; kdykoli však nahodila se příležitost, pečovala všemožně, aby v ničem zkráceni nebyli a žádné obtížnosti se jim nedálo. Taková opravdová péče o poddané nejevila se jen prázdnými slovy, nechránila je snad jen před cizím útiskem, nýbrž kdykoli jí samé povinnou službu prokazovali, odměnila je k spokojenosti všech. Outrpné srdce její pohnulo se vždy nad trpícími.

Jako ve všem svém počínání jevila se paní Žerotínová svérázně, takž i zachovala se vždycky věrnou jazyku svému českému. Známo, že Žerotín povždy horoucí lásku k vlasti své i jazyku českému choval a při každé případné příležitosti ji osvědčoval, takž i manželka jeho vedle jiných vzácných ctností byla věrnou ochranitelkou národního svého jazyka, kterýmž jako přirozeným, od Boha daným, byla vzdělanosti své nabyla a jeho také vždy a ve všem užívala. Žerotínka ani ve vyhnanství jazyka svého nezměnila. Naučila se v cizině, ve Vratislavi mezi Němci jakž takž německému jazyku, však jako věrná Češka vždy česky psávala, mluvila a nikdy na potupu svého nechtěla ani v cizině cizího jazyka užívati, ano vůči některým, kteříž jí německy psali, rozhodně se prohlásila, že ně-

mecky neumí. Při každé na pohled i malicherné příležitosti dbala toho, aby i v malém světě rodinném zachovala mezi cizími svůj jazyk národní. »Kdež račte mi o nějakou stolici psáti a žádati, abych ji ku potřebě VMti zapůjčiti dala,« odpovídá paní Kunhutě Žerotínské, »nemohu věděti, ani také dobře rozuměti, jakou račte stolici míniti nebo potřebovati, poněvadž mi račte německy psáti a já německy neumím« . . . Vždy měla při sobě čeleď panskou, vyššího i nižšího stavu, českého jazyka. Neboť zaniká-li jazyk národní v rodinách a tím i v některém stavu, ztrácí půdu v národě, nedbá-li národ svého jazyka, hyne i národ. V ní obrazila se ještě dávná hrdost českých šlechtičen, které jen a jen mateřským českým jazykem mluvily, psaly; v domácnosti Žerotínky zazářil ještě život starých českých hradův, zámkův a tvrzí, jenž ve všem byl svým, českým. Byla laskavou, pravou křesťankou ke všem lidem i cizokrajným, však své nešťastné, utlačené, rozptýlené Čechy milovala nejvíce. Častokráte plakala s prorokem Ozeášem, že Hospodin takovou ranou národ Český potrestal, »že není krále, ni kněze, ni proroka«, mysl její zalétla do zpustošené, zbědované vlasti, jejíž poručníkové činili ji vlastním přirozeným dětem ne matkou, ale macechou. V rodné zemi své chtěla žíti, v ní umírati. »Pán Bůh rač to způsobiti, abychom mohli v své vlasti raději než mezi cizími zůstávati . . . Nežádala bych sobě zde (ve Vratislavi) umříti, nýbrž spolu s vámi, někde v naší milé vlasti.« Ratolest národního ducha jejího kvetla, zelenala se stále, i když pod mrazivým větrem v Čechách, na Moravě ze stromu národní šlechty i za hranicemi ve vyhnanství listy opadávaly.

Pravili jsme o sňatku K. Žerotína s paní Kateřinou, že lepší manželé spolu shledati se nemohli. A skutečně sdílela s ním všechnu radost, žalost i bídu života. Vystěhovala se s manželem svým r. 1629 do Vratislavi, aby zachovala svou víru, svědomí. Ošetřovala ho po dlouhý čas v jeho nemoci s největší, nejšetrnější pečlivostí, pohřbila ho s pláčem v rodné české zemi, a i po smrti jeho nazývala ho svým »klenotem«. Nedlouho po smrti »přemilého svého manžela« napsala 6. února 1637 poslední své pořízení, kterýmž odkázala panství Třebíč synovi bratra svého Adama z Valdštejna, značné částky peněz i nemalé množství klenotův přátelům, známým i své čeledi a brzy na to rozžehnala se také s životem. Tělo její pohřbeno na statku jejím v Třebíči vedle prvního manžela, Smila Osovského. Jako za života sdílela s Žerotínem všechny osudy, takž i po smrti. Kosti Žerotínovy byly několikráte přehrabávány, aby oloupeny byly o klenoty, měděná rakev jeho prodána, kosti rozházeny, hrobka rozbořena. *) A stejně dělo se i se spráchnivělými ostatky Žerotínčinými. Hrobka její, kdež odpočívala, za nedávné

*) Viz naše pojednání »O hrobce Žerotínův« v Časopise musea král. Českého r. 1887.

paměti pobořena, v klášterní pivní sklep přestavěna, kosti vyneseny a v zahradě ke zdi polozbořené do země zakopány. Hloží, trní a kopřivy vyrůstají nad prachem a popelem vznešené české paní.

Nepřízeň časův oloupila nás o mnohé znamenité památky, i paní ze Žerotína listy máme jen ze čtyř let (1631, 1633, 1634 a 1635), ostatní snad navždy jsou ztraceny. Při vydání jich řídili jsme se obyčejným u nás pravidlem, že zachován nový pravopis, však ponechány všechny zvláštnosti jazykové i nepravidelnosti některých slov.

Veleslavnému výboru zemskému království Českého, jehož intervencí k prosebné žádosti naší byly nám rukopisy listův paní Kateřiny ze Žerotína do Prahy k přepsání zapůjčeny, pak slavnému »Františkovu museu c. k. Moravské společnosti pro zvelebení hospodářství, přírodoznalství a vlastivědy« za vzácnou liberálnost v příčině té skutkem projevenou, vřelé náleží díky za věc na prospěch písemnictví českého prokázanou. Vedle toho také děkujeme za ochotu p. t. pánům, p. Vinc. Brandlovi, archiváři markrabství Moravského, p. J. Nebovidskému, adjunktu při zemském archivu moravském, prof. Dru Kameníčkovi v Brně, pp. Mor. Trappovi, kustodu jmenovaného musea, Dru Schramovi, sekretáři historicko-statistického odboru a tajemníku p. Em. Kořistkovi.

V Praze na den přenesení sv. Václava 1894.

1. *Paní Veronice ze Šternberka zprávu podává o zdraví svém, o Kačence a o panu Lackovi z Valdštejna.*

Ve Vratislavi dne 14. ledna 1631.

Paní Veronice z Šternberka, rozené z Weitmile.*)

Službu svou povolnou a bohdá do smrti upřímnou vzkazujiť, urozená a má nejmilejší paní, paní teta. Od pána Boha tobě spolu i se všechněmi tvejmi na tento nastalý nový rok předně zdraví dobrého a při tom všeho jiného nejlepšího a potěšitedlného podle duše i těla, což by sobě sama srdcem svejm žádala, to všecko ať by týž milosrdný pán Bůh dáti, a předešlý i přítomný nešťastný a zarmoucený věci v něm vynahraditi a v radost a potěšení obrátiti ráčil, tohoť, nejináč než jako sama sobě, srdcem upřímným vinšuji a žádám.

Jistěť se z toho velice těším a za zvláštní dobrodiní a milost od pána Boha to přijímám, že ačkoli v těchto nynějších předivnejch časích sem i tam nás pán Bůh rozptýliti a jedny přátely od druhejch vzdáliti ráčil, tak že se osobně viděti a shledávati nemůžeme,

---

*) *Veronika ze Šternberka*, rozená z Weitmile, byla manželkou Štěpána Jiřího ze Šternberka, kterýž byl od 1603—1606 presidentem komory české a od 1603—1623 hejtmanem německých lén koruny České, r. 1603 podkomořím vénných měst a po mnohá léta hejtmanem kraje Žateckého. Štěpán Jiří, bratr nejvyššího purkrabího Adama ze Št., přidal se k odbojným stavům českým teprv po zvolení direktorův, a ač všeliké funkce od stavův na něho vznešené vykonával, byl v stálém dobrém srozumění se stranou císařskou. Vymlouval svou obojetnost, že chtěl býti prostředníkem mezi evangelickými a katolickými stavy. Po bitvě na Bílé Hoře, aby milosti císařské užiti mohl, stal se katolíkem. R. 1621. v druhé polovici února vedle mnohých jiných pánů a rytířů vzat na závazek v domě svém v Ostruhové ulici, však brzy takového domácího vězení zproštěn. Komisí konfiskační odsouzen k manství, však rozhodnutím císařským ze dne 17. března 1623 zůstaven při všech statcích svých. Stálejší ve víře byla manželka jeho, paní Veronika, kteráž s dcerami svými Marií Alžbětou a Františkou Maximilianou po smrti manžela svého, jenž zemřel někdy okolo r. 1620, z království Českého se vystěhovala do Freibergu v Sasích, kdež se usadila, aby víru svou i dcer svých zachovati mohla. Synové její, Adam Jan a Jan Rudolf přestoupili po příkladu otce svého na víru katolickou a drželi statky otcovské. První, jenž stał se císařským radou, komořím, zemřel 1633., druhý, Jan Rudolf, † 1638. Však ani dcer svých paní Veronika při staré víře nezachránila. Staly se katoličkami. Marie Alžběta, provdaná Zárubová, zemřela jako sestra Kordula v panenském klášteře sv. Anny v Praze roku 1674., a Františka Maximiliana provdala se za Bohumila z Jungenu, plukovníka v císařském vojště. Stará paní zemřela okolo r. 1650.

avšak že skrze psaní tu příležitost ještě jmíti a jedni k druhejm se hlásiti můžeme; což sem s velikou vděčností opět od tebe, má nejmilejší paní teta, psaní, jehož datum v Freiberku*) 14. dne Decembris, tyto dni k rukám dostala, a že na mne nezapomínáš, nýbrž mne v své tak laskavé paměti zachováváš a skrze ně znovu navštěvuješ, veliceť z toho děkuji. A z téhož psaní ráda tomu porozumívám, že i se všemi svejmi mírného zdraví užíváš, čehož, jak tobě, tak i všechněm tvejm věrně přeji a na další časy od pána Boha upřímně vinšuji. Ale nad tím s tebou utrpení a citedlnost nemalou snáším, že pro svý milý děti, mý obzvláště milý panny tety, předce v takové těžké mysli a starosti, jaks mi předešle psala i nyní toho dokládáš, postavena si. Pán Bůh račiž se toho sám ujíti a nedopouštěti tebe více tím sužovati a trápiti, a snad již ti páni na odpovědi tvé první přestanou a nebudou tebe tou věcí dále obtěžovati, což račiž on spůsobiti a jakž tvejch tak i mejch slečen tím, spolu s námi, nezarmucovati,**) o kterýž z milosti jeho svaté až

*) *Freiberg*, město v Sasku, kamž exulanti čeští zvláště od r. 1625. se utíkali. Podle současných zpráv vystěhovalo se do Freibergu vedle měšťanských a sedlských na 86 rodin šlechtických. Pro důležitost, zajímavost i pro shodnost věci samé klademe sem některá známější jména exulantů českých v jmenovaném městě z neznámého dosud seznamu z konce r. 1636. i s některými poznámkami, čím se živili. Zmíniti se musíme, proč takové seznamy byly učiněny. První exulanti čeští (hned po r. 1620.) přijati byli v sousedním Sasku s nemalou outrpností a uctivostí, poněvadž protestantské obyvatelstvo Saské obdivovalo se nadšenosti a mravní statečnosti exulantů, že opouštěli svou vlast, aby zachovati mohli neporušenou víru, věrnost k slovu božímu. Byli rádi vidíni také proto, poněvadž doporučovali se nevšední vzdělaností, pěkným vzrůstem, zámožností, někteří i bohatstvím. Když však později příval exulantů byl vždy větší a větší, přemnozí pak jen o holi žebrácké vystěhovati se museli, umdlévala brzy nemajetným prokazovaná dobročinnost; přijímání, usazování se exulantů obmezováno, až i na mnohých místech zakázáno. Počato se sepisováním exulantů s přičiněnou poznámkou, čím se který živí, aby věděti se mohlo, kteří by byli městům na obtíž. Vedle seznamu z r. 1636. byli ve Freibergu z českých vyhnanců mimo jiné: paní Hrušková z Března se třemi syny a dvěma dcerami; paní ze Solhauzu s malým synáčkem, »ženská čeládka její šije, plete čepce, prodávají, co ještě mají, aby se uživili,« připsal magistrátní úředník; paní Barbora Elbognerová, vdova s ženským příbuzenstvem; paní Šviková z Łukonos, vdova se synem a preceptorem Janem Oplem i třemi služkami z Prahy, »tráví z hotového«; paní doktorka Skatová se synáčkem a dvěma dcerami z Prahy; Jan Lukšan z Luftenšteina se svou chotí, třemi syny, dvěma dcerami a služkami z Prahy, »tráví ze svého«; Eliáš Šrempf se dvěma dcerami z Prahy, »tráví ze svého«; Jan Kechel z Hollenštejna se svou chotí, třemi syny, dcerou a služkou z Prahy, »tráví ze svého«; Lukáš Karban z Volšan s dcerou a služkou z Prahy, »tráví ze svého«; paní Eva Hadová z Proseče, vdova z Prahy, »tráví ze svého, pomáhá však živiti se šitím a pletením«; Ezaiáš Šiller, starý vdovec z Prahy, »prodává, kde co má, aby se uživil«; paní Voršila Perkaurová, vdova z Prahy, »tráví ze svého«; Jiří, chudý muž z Prahy, štípe dříví; Martin Tylinger z Prahy, »tráví ze svého«; Jan Hanek, krejčí z Prahy, »šije pro Čechy«; Pavel Enykl, s ženou a služkou z Žatce, »obchodí v Čechách s kořením«; vdova po Abrahamovi Andělovi s Engelsperku se dvěma syny, z Prahy, »tráví ze svého«; pan Pavel Skála ze Zhoře, vdovec, ze Žatce, »tráví ze svého« (známý historik český); Jonatan Bohutský z Hranic se svou chotí, třemi syny, dvěma dcerami a služkou z Prahy, »tráví ze svého«; Šimon Lapáček ze Rzavého se svou chotí a dvěma syny, z Prahy; Marie Divišová, řeznice z Žatce, »muž její byl od vojáků proboden« ɔc. (Státní arch. v Drážďanech.)

**) Paní Veronika ze Šternberka odebrala se do vyhnanství se dvěma dcerami, při Žerotínce pak zůstávaly slečny Johanka a Kateřina, osiřalé dcery po Veronice Valdštejnské, rozené Trčkovně, kteráž r. 1620. jako exulantka v Břehu zemřela. Obávalyť se jmenované paní, aby jim osiřalé dcery mocí nebyly vzaty anebo je do Čech dostaviti nemusely. Vedle císařského nařízení z r. 1624., 17. června byli totiž všichni sirotci vyššího stavu v celém království sepsáni a měli na učení se náboženství katolickému oddáni býti. Poněvadž však přemnozí takového nařízení neuposlechli, a ani vedle pozdějšího rozkazu císařského se ne-

posavad žádný nám nic neříká; a tak vždy jak sebe, tak i tebe, má nejmilejší paní teta, tím potěšuji, že tentýž všemohoucí pán Bůh sám ráčí naměření takovému přítrž učiniti.

O zdraví mém a mého nejmilejšího pána, kdež si žádostiva věděti: mohuť oznámiti, že se často vexlujeme, neb jednak jeden, jednak druhý ležíme a to téměř na větším díle. Jakož pak já teď již ode dvou nedělí pořád v lůži zůstávám a podagru jak v rukou tak i v obou nohách mám, a ačkoli z milosti boží zase se se mnou již něco polepšuje, ale ta má předešlá bída a bolest netoliko tak jednostejně mne se přidrží, a jistěť to říci musím, že čím dále více mne trápí a nemalou těžkosť působí. Pán můj nyní sice, buď pán Bůh pochválen, něco při mírnějším způsobu zdraví svýho se vynachází, avšak začastý sobě taky, jakž na mdlobu a těžkost hlavy, tak i na jiný mnohý a rozmanitý nedostatky, stěžuje; a co jakých prostředků užíváme, to všecko téměř k žádné platnosti není, tak že, nevědouce již co jiného činiti, na samou toliko pomoc a ochranu boží spoléhati, jí se nejvíce důvěřovati a všemu do vůle jeho svaté poddáni bejti musíme.

Kdež mi také, má nejmilejší paní teta, oznamuješ o naší panně tetě slečně Kačence z Waldštejna,*) že již v domě pana bratra mýho v Praze nezůstává, než v domě knížecím: nicť sem o tom prvé nejmenší věci nevěděla, nebo ona, ani žádný jiný, mně o tom nic nepsal, až nyní od tebe to za novinu mám. Srdečně jí toho nepřeji, že jest se toho místa teprv v svým sešlým věku zbaviti musila, a mně se zdá, že sobě sama vinna jest, když moha časně s námi pryč bejti a místem se opatřiti, toho zanedbávala, tu již nevím, nač se troštovala; ale bezpochyby nezdálo se jí, aby mělo k tomu přijíti, k čemuž přišlo, nebo my všickni neuměli sme na to

---

zachovali, (že totiž matky, pro náboženství do ciziny vyhnané, dcery své poručníkům císařem ustanoveným v Čechách zanechati mají), vydány r. 1628. přísné patenty, aby všem, kteříž sirotky ze země vyvezli, nařízeno bylo, pod propadením statků pozemských v Čechách jim ještě náležitých, takové sirotky do království odeslati. Z psaní Žerotínčina viděti, jakou obavou naplněno bylo srdce mateřské paní Veroniky, a jakého také zármutku strachovala se i naše paní Kateřina. Abychom viděli, jakým způsobem takové upomínání matek o vydání vlastních dítek se dálo, klademe sem nařízení ze dne 2. listopadu 1630. paní Veronice Holické ze Šternberka zaslané: »Majíce toho jistou a dokonalou zprávu, kterak že byšte vy dvě panny Františku Maximiliánu a Kateřinu [má býti Marii A.], šlechtičny ze Šternberka, sirotky, proti vůbec oznámenému JMCské patentu a přísné v něm obsažené zápovědi, ven z království tohoto Českého spolu s vámi vyvezti, je tam v bludech kacířských a sektářských vyučovati a stvrzovati dáti a jich sem zase dle milostivé a dokonalé JMCské vůle a nařízení až posavad postaviti zanedbávati měla: i poněvadž se tu podle téhož JMCské patentu patrné pokuty na statcích, též všelijakém jmění, neboližto dědictví a spravedlnostech jim v tomto království Českém náležejících pro nepostavení dotýče, vám o tom dostatečně a na konec poroučíme, abyšte vejš jmenované sirotky ve třech nedělích pořád zběhlých od dodání vám tohoto psaní našeho sem do země odeslati a je před nás na kancelář JMCské českou dostaviti nepominula. Vědouce ͻc. (Arch. místodrž. král. Českého.)

*) Dcera Jiřího z Valdštejna na Rohoznici a Poličanech, jemuž třetina statkův těch konfiskována byla. Když však za dvě z milosti mu ponechané třetiny ničehož neobdržel, odešel pro náboženství ze země do Polska, kdež v nouzi a bídě zemřel.

*

mysliti, aby nám na starý kolena mělo nastati vandrovati a cizí kouty vytloukati. V čemž nad ní lítost mám a pána Boha žádám, aby jak ji, tak i nás všecky v podobném losu a spůsobu zůstávající neopouštěti, naším opatrovníkem a ochrancím bejti a až do smrti nás živiti ráčil.

Jiného nemajíc tobě, má nejmilejší paní teta, co psáti, toliko prosím, že ode mne pannen dcer svejch, mejch velice milejch pannen tet, pozdraviti a všeho dobrého oznámiti sobě neztížíš. Pán můj tobě tolikéž množství svejch hotovejch služeb vzkazuje. S tím tebe spolu se všechněmi námi v mocnou ochranu boží a zatím sebe lásce a paměti tvé dokonce poroučím, a tvé milosti se na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum v městě Vratislavi 14. dne Januarii 1631.

P. S. Totoť, má nejmilejší paní teta, v tejnosti oznámiti mohu, což zde se nám rozpráví a ten hlas o tom jde, že by pan Lacek z Waldštejna,*) strejc náš, hrubě těžce a na smrť nemocen bejti měl, podle čehož nevím, jest-li že již neodešel, odkudž u veliké starosti a skormoucení zůstávám a obávám se, kdyby tak bejti mělo a pán Bůh ho z tohoto světa pojíti ráčil, že by teprv s slečnami, tetami mejmi, přeubohejmi sirotky, něco horšího následovati mohlo, o čemž ony nic nevědí, nebo nevidí mi se jich tím zarmoutiti před časem, poněvadž ještě o jistotě toho pochybuji, což pán Bůh dej, aby pravda nebyla. Prosím tě, má paní teta, jest-li že ty tam o tom co slyšíš, aneb o něm něco místnýho víš, kde zůstává a jak se má, že mi při příležitosti oznámiti sobě neztížíš.

---

2. *Děkuje paní Mandaleně Kateřině Berkové, rozené Slavatce, za navštívení psaním, potěšujc ji v zármutku nad ztrátou manžela jejího i touží obapolného jich shledání.*

Ve Vratislavi dne 16. ledna 1631.

Paní Mandaleně Kateřině Berkové, rozené Slavatce, z Chlumu a z Košmberka.**)

Službu svou povolnou VMti vzkazuji, urozená paní, paní teta má nejmilejší. Aby všemohoucí a dobrotivý pán Bůh tento vnově nastalý rok VMti šťastnej a potěšitedlnej dáti, v něm dobrého zdraví udělovati a předešlý těžký a zarmoucený léta vynahraditi ráčil, všeho toho VMti, což byšte sobě samy srdcem svejm podle duše i těla žádati ráčily, na jeho božské milosti upřímně vinšuji, tak jako sama sobě.

---

*) Syn paní Veroniky z Valdštejna na Žehušicích.

**) Byla dcerou Zachariáše Slavaty z Chlumu na Chroustovicích.

Má nejmilejší paní teta! Před některejmi nedělmi, když sem s svejm nejmilejším pánem v Čechách se zdržovala, došlo mne psaní od VMti, kteréhož datum v Franykeru*) 29. dne měsíce Aprilis roku tohoto pominulého 1630, kteréžto, ačkoli starýho datum jest, však v pravdě sem je s velikou vděčností a potěšením dostala, poněvadž sem prvé již od dávního času a několik let o VMti nic neslyšela a nevěděla, kde račte zůstávati a jak se v těchto nynějších přezarmoucenejch a bídy a trápení plnejch časích VMti vede; a tu sem se v tom ujistila a utvrdila, že tu starodávní známost a lásku, kterou ste ke mně míti ráčily, ještě zachovávati a, navštěvujíce mne skrze takové psaní, ji ke mně obnovovati ráčíte, tak že, ačkoli jest nás pán Bůh do cizích zemí zavesti a těch i jinejch koutů rozptýliti a jedny přátely od druhejch vzdáliti ráčil, skrze což osobnýho našeho spolu se vídání a shledávání do času a vůle jeho svaté zbaveni bejti musíme, avšak to takové vašnostiné na mne laskavé paměti že na újmu a zmenšení není, z čehož sem nemálo potěšena a VMti opravdově z toho děkuji. Přede vším pak VMt za to hrubě prosím, poněvadž sem VMti sama tak dlouho nic nepsala, nevěda před dostáním psaní vašnostiného nic místného, kde byšte ráčily bytem se zdržovati, ovšem že sem na takové psaní až dosavad žádné odpovědi VMti nedala, abyšte mi to ráčily na dobré obrátiti, což se jistě z žádné mé na VMt nedbanlivosti a nepaměti nestalo, ale za příčinou tou, že zůstávaje v Čechách a v Moravě tohoto minulého roku okolo 28 nedělí, pořád o žádné příležitosti odtud, při které by VMti psaní mé dojíti bezpečně mohlo, sem dověděti se nemohla, nad čímž sem velmi teskliva byla a musila toho, nechtě, až sem do Vratislavě odložiti a jináč sobě neukládala, než to hned při svém sem dostání vykonati a nahraditi. Což ačkoli se z milosti boží již před některou nedělí a těmito pominulejmi božími hody vánočními stalo, že sme se sem zase navrátili, však poněvadž po ten všecken čas až do dnešního dne jakž nemoci a nedostatky zdraví mýho vlastního i pána mého nejmilejšího, tak při tom i jiný rozdílný nepříležitosti, překážku mi v tom činily, tak sem jistě ne svou vůlí, ale samou nemožností od toho tak dlouho zdržována byla, v čemž při VMti vždy omluvena bejti žádám.

Nyní pak, porozumějíc tomu, že by nějaká příhodnost odtud se naházeti měla tam, kdež ste se před rokem zdržovati a svůj byt jmíti ráčily, a nepochybuji, že buď tam, aneb někde nedaleko odtud, psaní mé VMti dojíti moci bude: protož sem nikoli opominouti nechtěla, abych neměla se VMti tímto psaním ohlásiti, a abych mohla o VMti přezvěděti, kterak se na svém zdraví dále jmíti a v jakém spůsobu až dosavad zůstávati ráčíte, že neráčíte

*) Franeker, město v Nizozemí v prov. Friské.

sobě ztížiti mně, na dokázání další lásky své ke mně, o tom oznámiti při příležitosti, kterouž nepochybně zase sem do Vratislavě jmíti ráčíte, VMt za to žádám. Neboť sem se z toho psaní vašnostiného velmi zarmoutila a neráda z něho dočetla o mnohejch žalostech a zármutcích vašnostinejch, o nichž ste mi ráčily skrze ně oznámiti, jako i o sirobě, kterou na VMt pán Bůh vzložiti a s nejmilejším panem manželem vašnostinejm rozloučiti ráčil, čehož všeho věrně VMti nepřeji a v tom opravdovou lítost a citedlnost srdečnou s VMtí snáším, vinšujíc sobě přežádostivě veselejší a potěšitedlnější novinu tím dříve uslyšeti, a pána Boha žádaje, aby VMti v takovém kříži pomáhati a potěšovati i z něho pomocníkem bejti a to vše k radosti a potěšení obrátiti ráčil.

O sobě při tom a svém nejmilejším pánu VMti oznamuji, že jakožto již věkem sešlí i taky mnohejmi starostmi a zármutky strápení, k tomu častými nemocmi zemdlení, při našem zdraví hrubou proměnu béřeme a nestálí zůstáváme; já teď více než od dvou nedělí z lůže nevstávám a na dna ležím, kteréž mne jak v obou rukou tak i v nohách sklíčely, a ač z milosti boží něco se již se mnou zase polepšuje, však mimo to jiný ustavičný nedostatky při mně se nacházejí. Pán můj sice z daru božího podle spůsobu svého na tento čas, tak jakž může bejti, mírně se při zdraví má, ale taky do tak častejch těch i jinejch nemocí přichází, že jednak já, jednak zase on, nebo oba spolu z postele nevycházíme a zde toliko tak sami v pohostinu zůstáváme. Ale což proti tomu činiti, když se jeho milosti božské líbí nás tak navštěvovati, zde bíti, zde kárati a trestati, aby ráčil na věky odpustiti; než již to vše do vůle jeho svaté snášeti a tomu v trpělivosti poddánu bejti, co kdy ráčí chtíti s námi podle milosrdenství a uložení svého božského dále učiniti. K čemuž že nám pomoci a posilnění od jeho nevypravitedlné milosti svaté žádati ráčíte, VMti z takového pobožného a potěšitedlného vinše velice děkuji, kterýž račiž pán Bůh jak při nás, tak i při VMti a při všech jinejch poutnících nám podobnejch a své vlasti zbavenejch naplniti a k šťastnému setrvání a svému oslavení přivésti.

Pán můj VMti, má nejmilejší paní teta, služby své povolné s vinšem na pánu Bohu všech potěšitedlnejch a nejlepších dobrých věcí vzkazuje. Mohla-li bych pak VMti v tomto nynějším vyhnání našem jakou radou příjemně sloužiti, račte mne ve všem podle možnosti mé sobě volnou a hotovou najíti, dokudž mi koli pán Bůh života a zdraví ještě propůjčiti ráčí.

A nechtějíc již dalším psaním svejm VMt obtěžovati, s tím VMt, má nejmilejší paní teta, v mocnou ochranu boží spolu se všemi námi, zatím pak sebe lásce vašnostině neproměnitedlné poručena činím a sobě vinšuji, pokudž by vůle jeho svatá v tom byla, abych se s VMtí prvé než umru, ještě aspoň jednou, shledati a

v dobrým a potěšeným spůsobu uhlídati mohla; k čemuž račiž nám z obojí strany týž milostivý a dobrotivý pán Bůh náš z milosti své přehojné dopomoci. Amen. Datum v městě Vratislavi 16. dne Januarii 1631.

---

3. *Rudolfovi hraběti z Valdštejna v příčině odvedení povinných jí peněz, děkuje za odeslání kalendářů, prosí, aby starou hospodyni až do smrti dochoval, o nemoci paní Karlové z Kounic ɔc.*

Ve Vratislavi dne 22. ledna 1631.

Panu Rudolfovi hraběti z Waldštejna.*)

Vysoce urozený pane, pane strejče můj nejmilejší! Zdraví ɔc. Že sem VMti tak dlouho nic sama v příčině summy peněz mně za obilí povinné, kterou ste mi již dávno položiti jmíti ráčili, avšak až dosavad mne v ní zdržovati ráčíte, nepsala, to se stalo za příčinou tou: předně, že sem přestávala na tom, když pán můj mne v tom zastoupil a VMti až dosavad nejedno psaní strany té věci učinil, i taky, poněvadž ste toho, jakž v odpovědech svých pánu na takové psaní dávaných, nejednou tak i v tom psaní mně při konci roku starýho dne 15. Decembris učiněném doložiti ráčili, že s takovejmi penězi neračte meškati, nýbrž je buď sami osobně sem přivézti, neb skrze jisté prostředky bez dlouhých průtahů k rukám mým odvésti dáti, což sem s žádostí jakž na dotčený peníze, tak ovšem na příjezd vašnostin, jsouc z mnohejch příčin shledání s VMtí žádostiva, až posavad očekávala. Ale poněvadž až do tohoto dne ani jedno ani druhé se neděje a já, na čem ta věc zůstává, nic nevím, nýbrž v nejistotě při tom postavena sem a mezi tím k nemalé škodě a nepříležitosti tudy přicházeti musím: protož sem k tomu takovými odklady vašnostinými přivedena, abych se již VMti sama také v té příčině tímto psaním ozvala a za to ještě vedle pána svýho žádala, poněvadž jest VMti vědomé, že my v tomto podružství našem zůstávaje a toliko na hotový peníz živi jsouc, peněz vlastně a důležitě potřebovati a nemálo se z nich vydávati musíme, abyšte k takovým nejedněm zámluvám svým skutek připojiti a mně již jednou nadepsanou summu položiti ráčili; neb byšte pak neráčili k penězům, který v nápadu Honze de Vitte jmíti a na něž vždycky ukazovati ráčíte, ještě přijíti, poněvadž ta summa tak skrovná jest a mnohem více se proti ní VMti ode mne stalo, nesmejšlím, abyšte mimo ten prostředek neráčili jiných k spokojení mne, jakožto v věci spravedlivé, moci užiti, což nepochybuji, než že těm [sic] dříve se stane a toho potřebí nebude, aby se to skrze jaké další dopisování a nesnáze mezi námi díti mělo.

---

*) Syn Adama z Valdštejna, bratra paní Kateřiny Žerotínky.

Kalendáře, které ste mi k předešlé žádosti mé koupiti a odeslati ráčili, jsou sem dodány, ač pozdě, tak že, když sem se jich tak dlouho od VMti dočekati nemohla a myslila, že snad pro svou skoupost neračte na mne pamatovati a mně tolik darů chtíti odeslati, pan Kašpar z Žerotína*) VMt v tom předešel a nám jich houf poslal: avšak když mne došly, VMti za ně také děkuji.

Při tom před VMtí netajím, že jest mi o tom v známost uvedeno, kterak by Dorota, hospodyně Třebícká, v nemalém nedostatku zdraví postavena a téměř dokonce zraku, očí svých, zbavena bejti měla, tak že již málo k jaké práci a službě se užiti může. I poněvadž pak ona stará služebnice jest a tu mnohá léta svá strávila, VMti prosím a za ni se přimlouvám, abyšte ji ráčili v takové bídě sobě poručenou jmíti, a buď že by se jí líbilo k přátelům dáti, neb jináč opatřiti, aneb chtěla-li by předce na zámku zůstávati, jakož mne sic za to žádá, ji odtud nevyháněti, nýbrž toho bytu příti a ji již k smrti dochovati, i taky nějaký deputát jí nařídití, při čemž by vyživení své dotud, dokudž by ji pán Bůh ponechal, míti mohla; nesmejšleje, aby již nějaký dlouhý věk její bejti měl, neb sem se jí v tom tak prvé zakázala, že ji chci do její smrti náležitě opatřiti, což taky, kdybych v Moravě, neb na Třebíči, byt měla, nechtěla bych jináč než podle svýho takovýho ohlášení učiniti, ale poněvadž k tomu příležitosti nemám a VMt pánem na Třebíči zůstávati ráčíte, z té příčiny žádám, že to na mém místě ráčíte vykonati pro odplatu boží i mé se toho VMti vším dobrejm odměnění.

Dále také VMti oznamuji, že sem ode pána svýho v tom spravena, že by strany těch peněz, o které sem VMti předešle skrze postscriptu psala, abyšte z summy té mně náležející, na místě téhož pána mýho, panu Silvestrovi, sekretáři pana otce vašnostinýho a pana bratra mého nejmilejšího, sto dukátů in specie a 200 f. na minci položiti a odvésti dáti ráčili, omyl skrze přehlídnutí písaře mýho se stal a že mělo doloženo bejti, aby mu na minci 225 f. rejn vyčteno bylo. I poněvadž pak tak jest, že sem já ode pána svýho zouplna takových 225 f. rejn. a sto dukátů zase zde přijala, žádám VMt, že k těm dvoum stům dotčenému panu Silvestrovi, které již od VMti, jakž pánu mýmu o tom píše, přijal, proti kvitanci jeho, kterouž při položení mně z počátku psané summy místo peněz od VMti přijíti chci, ještě 25 f. r. dodati nařídití ráčíte, tak aby mu od VMti, na místě pána mýho nejmilejšího, takových 225 f. rejn. na minci zouplna zaplaceno bejti mohlo. Paní manželce své, paní tetě mé obzvláštně milé, žádám, že ráčíte mé služby s vinšem na pánu Bohu všeho dobrého oznámiti. A s tím

---

*) Kašpar Melch. z Žerotína, soudce zemský za Bedřicha Falckého, měl býti vedle poručení císařského ze dne 6. února 1621. jako »rebel« uvězněn, však ponechán na svobodě i při statcích, poněvadž dokázal svou nevinu. Manželkou jeho byla Alžběta z Valdštejna.

se VMti od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum v městě Vratislavi 22. Januarii 1631.

P. S. Můj nejmilejší pane strejče! Oznamuji VMti a paní manželce vašnostině o paní Karlový z Kounic:*) ačkoli již s ní bylo po předešlé nemoci dosti čistě, avšak že teď od některýho dne hrubě zase odnepadla**) a s ní se pohoršilo, takže, jakž slyším, těžce opět nemocna jest, nevím pak, jak s ní pán Bůh dále naložiti ráčí. Já i pán můj taky dosti špatní a churaví při našem zdraví zůstáváme netoliko podlí starýho spůsobu svýho, ale že již čím dále více nám ho odchází než přibejvá, nebo na větším díle ležeti, jednak jeden, jednak druhý, musíme, jako teď já více než za dvě neděle sem nevstávala. Pán Bůh račiž sám pomocníkem a opatrovníkem naším bejti. O vašnostiném nynějším spůsobu, v jakém se se paní manželkou svou, mou obzvláště milou paní tetou, i malou Kačenkou vynacházeti ráčíte, poněvadž sem žádostiva přezvěděti, že mi oznámiti sobě za stížné položiti neráčíte, žádám. A s tím nás všechny v ochranu boží poroučím. Datum ut in literis.

---

4. *Kašparovi Zbudovskému, písaři důchodnímu na Třebíči, o zvyupomínání povinných jí peněz* ꝛc.

Ve Vratislavi dne 22. ledna 1631.

Kašparovi Zbudovskýmu, písaři důchodnímu na Třebíči.

Že si ty víno od Martina Vlka, vincaura***) Pravlovskýho, k svý potřebě koupil, já sem s tím dobře spokojena a nic sem proti tomu ani prvé neměla ani ještě nemám, nýbrž toho na svém místě zanechávám A poněkud i dobře se stalo, aby se vždy týž vincaur neměl oč zdvihati a příčiny odkud sobě bráti, ačkoli tudy jemu žádná dána nebyla, že sem já ho nechtěla od něho ujíti, aby skrze to službu vincarskou vypovídati měl, než toliko, co sem o tom ouředníku psala, to se k tomu vztahovalo, což tuto dokládám, aby z takového omylu on i jiní vyvedeni byli, že já mu tím nic scestna sem nebyla, poněvadž může každý koupiti, anebo nechati, co se mu líbí; však on proto předce svýho darmo nedal, nýbrž poněvadž si ty je od něho ujal a jemu zaplatil, jest tak mnoho, jako bych já, neb kdo jiný to učinil, protož může to při tom zůstávati.

Co se dotejče pokládání mně peněz věrunkovejch****) na Třebíči po zběhlejch a zle zachovalejch sirotcích: kdež dokládáš, že se toho obáváš, aby to letos tíže než loňskýho roku nešlo a mnoho, co se dostati mohlo, pro nouzi poddanejch a loňská žita jim za

---

*) Manželka Karla z Kounic.
**) Že se jí nemoc obnovila.
***) »Vincaur, vincéř« tolik jako vinař.
****) Peníze věrunkové nebo vejrunkové znamenaly plat určitý v jistých lhůtách vrchnosti odváděný, kterýž sirotci poddaní obyčejně po novém roce skládali.

vysoký peníze prodávaná a skrze to jich na nejvejž zhubení [. . .]; tomuť já dobře věřím, že to spíše jest, než co ouředník píše, že pro císařský berně a kontribucí jsou v takových nedostatcích postaveni. Ale tak on umí sebe očisťovati a svou vinu na jiný sčítati, ješto, co on píše, neb co činí a co jiní také rozprávi, předce se tomu rozumí. A poněvadž mý dluhy mají před jinejmi jíti, protož tobě se v tom důvěřuji a nepochybuji, než že budeš na to pozor a všelijakou bedlivost jmíti, abych mohla vždy taky něco dostávati z toho, což mně náleží, a mohla taky zase a měla čeho jinejm sirotkům, kterým dlužna sem, pomaly vypláceti.

Že jest Tobiáš Zachů umřel, o tom sem slyšela. Martinovi písaři pak, že jest tak dlouho a těžce nemocen, toho nepřeji, žádaje, aby mu pán Bůh ráčil z toho pomoci a jeho zase pozdraviti. Manželky své i jiných, kteříž na mne pamatují, zase ode mne pozdrav. S tím ɔc. Datum ut supra.

---

5. *Úředníku Třebíckému všeliká nařízení dává.*

Ve Vratislavi dne 22. ledna 1631.

Ouředníku Třebíckýmu.

Na psaní vaše, tyto dni mi dodané, vám odpověď dávaje, co se těch i jiných artikulů v něm obsaženejch dotejče, při předešlém svém vám již na ně odpovědění zanechávám. Než co se tkne toho mejta, anebo ungeltu, z vín mých na Brandejs z Třebíče přivezených, k ruce JMCské do města Vysokýho Mejta spravenýho: já s Paulem Hejnem nic o to činiti nemám a toho žádostiva nejsem, aby on mně, nebo pánu mýmu, ty peníze nahražovati měl. A ne k tomu cíli sem vám o tom psala, abych jej za vinnýho v tom uznávala, poněvadž ne on, než vy na místě pana strejce mýho, pána svýho, ste taková vína vypravili a je na místo nadepsané bez mýho nákladu dovezti dáti měli, on toliko při nich vyslán byl; a snad, kdybyšte byli, podle zprávy od něho vám před vejjezdem z domu učiněné, že se v Čechách takový plat spravovati musí, jemu na to peníze odvedli, byl by mohl to, což náleželo z nich, vypraviti. Ale poněvadž se nestalo a pán můj mezi tím, chtěje sobě v tom pokoj spůsobiti, z důchodů svých Brandejských takový ungelt, jehož se 14 f. rejn. sešlo, spraviti a do Mejta odvésti poručil, na ten čas to tak mimo sebe pouštím, však s tou vejminkou, aby se toho napotom v podobných příčinách více nedálo; neb sice věděla bych dobře jak do toho trefiti a sobě to podle smlouvy, kterou se panem bratrem svým mám,*) k náhradě náležité přivésti, pročež můžete jemu Paulovi Hejnovi o to pokoj dáti.

*) Aby jí vína bez škody a outrat dovážena byla.

Strany Doroty, hospodyně, panu strejci píši a posílajíc vám teď takové psaní a nepochybuje podle toho, což mi píšete, že ho na každý den na Třebíč očękáváte, že tam již jest, žádám, že je pánu dodáte, pakli by ještě mezi vás se nedostal, za ním je do Čech, neb kde by se na ten čas zdržoval, odešlete. A poněvadž já jí bídné ženě toho přeji, aby se již k smrti tu dochovati mohla, tak jakž sem se jí v tom zakázala, nepochybuji, že i pan strejc podle žádosti mé se v tom se mnou srovná a jí toho tolikéž příti bude, a jak by opatřena bejti měla, pokudž by v takovém nedostatku zraku svýho předce zůstávala a s ní se dále nepolepšilo, nařízditi nepomine. Nebo já ji odtud vyhnati a opustiti nemohu, poněvadž jest v službách a pracech větší díl let svých tu strávila, slušná jest věc, aby taky v sešlosti a bídě svý přichráněna byla, leč by sama chtěla buď u přátel, neb kde jinde, opatření své míti. Pročež také o vás smýšlení jiného nemám, že budete nad ní péči a starost míti a o to se snažovati, což by mohlo k dobrému jejímu bejti.

A poněvadž dokládáte, že již soudy držíte,*) nepochybuji, že taky na mé předešlé návěští a žádost paměť máte, aby mně ty vejrunky, kterýž mně náležejí, skládány byly: poněvadž víte, že mý dluhy před jinejmi mají jíti, ač ukazujete tomu ku překážce císařský berně a kontribucí, že pro ně těžce se kterýho peníze od poddaných dostati může, ale nesoudím, aby to ještě tak hrubě tím, jako snad jiným spůsobem, jich k záhubě přivedením pocházeti mělo, a protož nerada bych taky, abych já skrze to jakou škodu anebo ztracení nésti měla, nýbrž že to budete tak opatrovati, abych mohla vždy k něčemu přijíti a měla zase jinejm sirotkům, kterejm sem dlužna, z čeho platiti.

Bečkami vinnejmi, když mi toliko o příležitosti oznámíte, aneb sem pro ně pošlete, chci vás fedrovati, nebo já, jakž sem vám prvé psala, k tomu odsud žádné příhodnosti nemám a o ní nevím. S tím zavíraje, milost boží s námi všechněmi bejti rač. Datum v městě Vratislavi 22. Januarii 1631.

P. S. Poněvadž mně nemálo na tom záleží, aby psaní mé co nejdříve panu strejci k rukám přijíti mohlo, i taky abych na ně mohla brzy odpověď jmíti: žádám vás, jest-li že by pan strejc na Třebíči

---

*) Při soudech vesnic, kteréž obyčejně po novém roce o masopustě, když lidé poddaní nejméně na práci mívali, se držívaly, slyšány před konšely, rychtářem a úředníkem vrchnostenským pře poddaných, jednáno přátelsky bez souzení o věcech gruntovních, vykonáno obnovení konšelův, rady, kladeny povinné peníze, poplatky, ouroky, zvláště vybírány peníze sirotčí, dáno nařízení rychtářům i konšelům, jak by se při úřadech svých chovati měli, činěna připomenutí a napomenutí poddaným v příčině náboženství, poslušnosti své vrchnosti, ztrestání výtržníků, náležitého opatrování živnosti, pozoru na oheň v domácnosti; více v příčině psů pro noční stráž chovaných, aby po polích, po lesích neběhali; myslivosti, lovení aby žádný neprovozoval, v rukojemství na cizí grunty žádný aby se nedával, hry v karty, kostky aby zanecháno bylo, a jiných policejního a domácího řádu se týkajících věcí.

nebyl, abyšte je za ním bez nějakých odkladů kamkoli odeslali, a pak-li by ho tu nalezlo, abych po této příležitosti zase odpovědi dosáhnouti mohla.

---

6. *Sigmundovi Sokolskému, purkrabímu na Třebíči, v příčině opatření nedužívé hospodyně a jiných hospodářských věcí.*

Ve Vratislavi dne 22. ledna 1631.

Zykmundovi Sokolskýmu, purkrabímu na Třebíči.

Psaní od tebe, jehož datum v outerý po Třech králích, sem včera přijala, a že se předce nelenuješ mně vždy něco psáti, jakž to tak i vinš tvůj při tom k novému roku mně učiněnej od tebe za vděk přijímám, oznamujíce, že sic nevšelijak při zdraví se nacházím, než na větším díle dosti bídná a nestatečná zůstávám. Pán Bůh rač dále pomocníkem bejti. Že hospodyni něco lépe na voči jest, ráda o tom slyším a věrně bych jí toho přála, aby ji pán Bůh ráčil zase k prvnímu způsobu dokonale navrátiti, aby mohla zase viděti, kteréž ode mne pozdrav, a že panu Rudolfovi*) píši a za ni se přimlouvám, poněvadž sem já se jí v tom tak prvotně ohlásila a zamluvila, že ji chci do smrti dochovati, aby ji sobě poručenou měl a buď že by u přátel bejti, neb jinde se opatřiti, anebo předce na zámku zůstávati žádostiva byla, aby jí toho na mým místě přál, i taky aby předce své náležité vyživení míti mohla, o tom nařídil; což nepochybuji, že se od něho stane a proti tomu ničemu nebude. Kteréž psaní, poněvadž z tvýho i z jiných porozumívám, že pána na každý den na Třebíč očekáváte a snad do tohoto času již u vás jest, ouředníku posýlám, aby mu je dodal, anebo za pánem, pokudž by ještě na Třebíč se nedostal, odeslal. Když se dovíš, co k tomu říkati bude, neb jak tu věc opatřiti poručí, budeš mi moci při příležitosti zase oznámiti. Neb by i jiná hospodyně na místě jejím byla, nebude jí ona nic překážeti, než může pro ni dobře tu s pokojem zůstávati, k čemuž že šafářku Čechtínskou losují, soudím poněkud sama, že se ona k tomu hoditi může.

Co mi o některých osobách navrhuješ, neráda sem tomu, že se tak děje, maje nad tím srdečnou lítost a nehrubě se tomu divím, když se s nimi tak tvrdě nakládá, že se to tak daleko vztahuje, co z toho dále půjde a následovati bude, přičiň se, aby mi mohl při příležitosti buď této neb jiné správu toho učiniti; jako také jak té ztížnosti tak i poručení na ni učiněnýho přípis dostati a mně odeslati a při tom se dověděti, kdo jim k tomu radil a jim to solici-

*) z Valdštejna.

toval. Jiného nemajíc ti na ten čas co více poroučeti, s tím nás všechny ochraně boží poroučím. Datum v městě Vratislavi 22. Januarii 1631.

---

7. *Dorotě šafářce o ženském hospodářství.*

Ve Vratislavi dne 22. ledna 1631.

Dorotě šafářce Perenský na Brandejs.

Dobřes učinila, že si mi napsati dala a, jak hospodářství tvé strany dobytka i jináč stojí, oznámila, což můžeš i napotom činiti a o tom, o čemž by mi potřebí věděti bylo, oznamovati, tak abych vždy něco od tebe taky mohla se dověděti. A poněvadž porozumívám, že se krávy kladou a již předce několik drahně telat ostaveno máte, nepochybuji, že taky omastku tím více přibejvati a přidělávati budete, k čemuž tě napomínám, aby, jakž sama k sobě, tak i k jiným přihlídala, aby v tom nějaký dobrý řád zachován byl. Šafářka Sedlištská, poněvadž dokládáš, že již osmero jich ostavila, ona obzvláštně může předce již něco od tolika krav nadělati; že pak jí dví telat umřelo, nestalo-li se to její vinou a nedbalostí, jináče k tomu co říci nevím, poněvadž nemůže tak bejti, aby nemělo na zkázu něco přijíti. Když sem bude příležitost, pošli mi z jejího dělání nějakou putru [sic] másla novýho, co budeš moci, buď okolo desíti anebo 12 liber. Co se dotejče přediva, který vám do dvorův dáno jest, stěžuješ sobě, že vám není možné, abyšte měly tolik spřísti i dobytka hleděti: poněvadž já vás k tomu nenutím, abyšte co nad možnost činiti měly, co budete moci, to učiňte, aby s obmeškáním dobytka nebylo; avšak aby taky pod tou zástěrou daremně dívky nezahálely, což budeš moci i jiný šafářky v tom spraviti. A co mimo to těch konopí zůstane, mohou se mezi poddaný do vesnic rozdati, a poněvadž nic nevím, jest-li že sou již to, co jim prvé dáno bylo, spřídly a jest-li to tkadlcům odvedeno, nepomíjej mi o tom také dále oznámiti. S tím ɔc. Datum v městě Vratislavi 22. dne Januarii 1631.

P. S. Takyť poroučím, aby těch damastinek, který tam na nitech zvázaný máš, šetřila a jich v peci sušiti nedala, než tak čerstvý pro potřebu naši chovala; byť se ti pak zdálo, že by tak snad pohnily, předce jich tak zanechej, nebo již to na to, poněvadž více čerstvých než sušených potřebujeme. A odešli mi jich sem při nejprvnější příležitosti jednu nebo dvě šňůry, složíc je pěkně do něčeho, aby se pomačkati nemohly, abych mohla některou z nich zde míti a viděti, jak mohou trvati.

---

8. *Bedřicha z Kounic důvěrou v Boha potěšuje a po shledání obapolném touží.*

Ve Vratislavi dne 25. ledna 1631.

Panu Fridrichovi z Kounic.*)

Modlitbu svou VMti vzkazuji, urozený pane, pane ujče můj nejmilejší. Aby pán Bůh dobrotivý podle své svaté vůle a milosti v tomto nastalém novém roce jakž zdraví tak i jiné všecko dobré, šťastné a potěšitedlné dáti a předešlý léta nahraditi ráčil, toho VMti upřímně a věrně žádám.

Psaní od VMti, kterýmž 10. dne tohoto měsíce datum jest, jsem včerejšího dne dostala a o dobrém zdraví, jehož spolu i se paní manželkou a dítkami svejmi račte užívati, ráda vyrozuměla a nad tím se potěšila, VMtem toho věrně přeji a, aby pán Bůh i na další časy při takovém dobrém způsobu zdržovati a zachovávati ráčil, vinšuji. Však naproti tomu nemálo sem se zkormoutila, co mi v týmž psaní svým [o] neštěstí psáti a oznamovati, že od knížete z Frydlandu jako na holičkách již zůstávati račte strany toho, co jest VMtem prvé na vychování ten tisíc zlatejch každýho roku vydávati nařídil, že to nyní VMtem zase zapověděl: což nevím, co sobě na tom tak mnoho kořisťuje a kdo mu k tomu radil, ještoť jemu málo tím přibyde, že toho pohodlí VMtem příti nechce; a snad se ještě dále rozmyslí, poněvadž to leckomus jinýmu dá, což by VMtem spíše, který toho račte vlastně potřebovati, učiniti měl. K čemuž pán Bůh rač ho nakloniti, neboť v pravdě velikou lítost a citedlnost nad VMtí v tom snaším, a poněvadž to sice pravé jest, když v lidech není pomoci, že pán Bůh ráčí s pomocí svou přispívati, když se račte jemu toliko v svých potřebách a nedostatcích důvěřovati a při něm stálý zůstávati, mám k jeho božské milosti tu celou a nepochybnou naději, že neráčí VMti ani v takovém spůsobu opustiti a více přepustiti, než byšte ráčili moci snésti. Tak s takovou žádostí ste se tam dáti a nás tak daleko opustiti ráčili

*) Bedřich svobodný pán z Kounic byl synem Oldřicha z Kounic, kterýž byl horlivým bratrem a mužem vřelého citu náboženského. jakž dosvědčuje »Memorial, potřebný ve správě synům Frydrychovi, Karlovi, let již majícím, r. 1613. sepsaný«. (Brandl »Sněm 1613«.) Oldřich ženat byl dvakráte, ponejprv s Apollonií, dcerou nejvyššího komorníka Jana z Valdštejna, podruhé s Ludmilou z Roupova. Mimo syny Karla a Bedřicha z prvního manželství měl ještě Maximiliana, Oldřicha, Viléma a několik dcer s druhou manželkou. Celkem 16 dítek, z nichž 11 pochoval. Jmenovaní synové paní Apollonie účastnili se odboje stavovského proti Ferdinandovi. Bedřich na Slavkově a hradě Lomnici byl direktorem stavovským, hejtmanem Brněnského kraje, radou a komořím krále Bedřicha, Karel na hradě Zdanicích byl komisařem k odhadování duchovních statků. Oběma bratřím měla »jako přednějším rebelům« hlava býti uťata, císař však změnil trest takový při Karlovi na doživotní žalář, Bedřich pak zůstati měl uvězněn až do dalšího rozhodnutí. Jmění jim bylo všechno pobráno, z milosti císařské po některém roce z vězení propuštěni. Odešli z vlasti do ciziny. Bedřich měl za manželku Evzebii ze Sezimova Ousti. Syn jich Rudolf oženil se s Marií Alžbětou hraběnkou z Valdštejna, dcerou světoznámého Albrechta z Valdštejna, knížete Friedlandského, a Marie Isabelly Harrachovny.

a nyní pak neračte moci toho nic jmíti, čím ste ráčili troštováni bejti, nemůžeť to VMti než věcí litostivou bejti, neb mne samou srdce nad tím bolí, ale tu se vidí, že jest darmo v lidech spolíhati, neboť nám není jinde pomoci krom samýho pána Boha očekávati. Já však, dokudž mi ráčí pán Bůh života a zdraví propůjčovati, a v čem bude má možnost postačovati, ráda chci VMti radou i jináč všelijaké přátelství prokazovati. Při tom VMti o svém a pána svýho způsobu oznamuji, že oba velmi churavi a nestatečni čím dále zůstáváme, já teď více než za dvě neděle ani sem z lůže nevstávala a od dny sklíčena byla a nyní ještě sotva tak po pokoji se vláčím, a pán taky dosti mdlý a churavý se nachází. Teď nám pak v krátce cesta do Moravy nastane, na kterouž, pokudž nám pán Bůh času a příležitosti k tomu ráčí uděliti a vůle jeho svatá v tom bude, strojíme se vydati, tak že nevím, kdy se již s VMtí shledati, aneb my sem zase navrátiti moci budeme, když račte od nás tak vzdáleni bejti, což mně nemálo žalosti přidává, jsouce tak jedni od druhejch rozptýleni, že se shledati spolu dříve našeho odsud odjezdu moci nebudeme. Pán Bůh rač nám k tomu sám dopomáhati.

Pán můj VMti služby své s žádostí na pánu Bohu všech potěšitedlných věcí vzkazuje, mý slečny se VMti zase taky s modlitbami poroučejí. S tím nás všecky v nejmocnější ochranu boží poroučím. Datum v městě Vratislavi 25. dne Januarii 1631.

---

9. *Potěšuje paní Evzebii z Kounic v nehodě, kteráž rodinu její stihla, že kníže Friedlandský důchod roční jim odňal ꝛc.*

Ve Vratislavi dne 25. ledna 1631.

Paní Evzebii z Kounic, rozené z Sezimova Oustí.*)

Službu ꝛc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Od pána Boha VMti zase na tento vnově nastalý rok jakž zdraví stálého a požehnání jeho hojného, tak i jiného summou všeho nejlepšího a potěšitedlného podle duše i těla, nejináč než jako sama sobě, srdcem upřímnejm věrně žádám.

Má nejmilejší paní teta! Hrubě sem se z psaní vašnostiného, pod datum 13. dne tohoto měsíce učiněnýho a mně včera dodanýho, nad tím potěšila a o dobrém způsobu zdraví VMti pana manžela vašnostinýho, mýho obzvláště milýho ujce, i dítek vašnostinejch z něho vyrozuměla: a jakž toho VMti věrně přeji, tak i od pána Boha, aby při témž dobrém zdraví na další časy VMt chrániti ráčil, upřímně vinšuji. Než co zatím račte mi, jakž VMt tak i pan ujec, v svým psaní oznamovati o neštěstí, který v Saganu

---

*) **Manželka Bedřicha z Kounic.**

VMti potkává, že kníže již to, co VMtem tam každoročně 1000 f. vydáváno bejti mělo, zase odnímá a vydávati zapovídá: srdečně sem toho neráda uslyšela a v pravdě nad tím s VMtí nemalé utrpení mám, zvláště když vidím, že ste se tam tak daleko od nás nejvíce pro tu příčinu odebrati ráčili, a nyní již aby z toho nic VMtem učiněno bejti mělo, což by nemohlo, jakž to dobře souditi mohu, než s velikou škodou a zkrácením VMtí bejti. Pán Bůh račiž sám ještě srdce jeho obměkčiti a k tomu zase nakloniti, neboť sobě tím málo může nahraditi, kdyby VMtí měl toho pohodlí zbaviti; v pravdě bych toho VMti věrně nepřála, aby pak i toho se nestalo, poněvadž darmo jest sice na lidi spolíhati. Pán Bůh, kterýž má všecko v své moci, ráčí moci ty nebo jiný prostředky spůsobiti, skrze kteréž byšte se ráčili moci nějakých škodlivých nedostatků uvarovati.

O sobě pak VMti oznamuji, že tak podle svýho předešlýho spůsobu předce dosti bídná na zdraví sem a nyní sotva tak v pokoji se vláčím, nebo tyto dni sem teprv trochu z lůže povstala, zůstávaje před tím více než dvě neděle pořád na dna nemocná; a pán můj taky velmi mdlý a churavý při svém spůsobu jest, tak že na větším díle jeden neb druhý ležíme více, než můžeme choditi. Pán Bůh račiž dále pomáhati. Tak sem nad tím velmi zarmoucena, že se VMti se panem ujcem tak zle a nešťastně vede, k tomu že VMti tak vzdálena a pomoci a rady VMti v svejch bídách a nemocech zbavena bejti musím, zvláště když račte v postskriptě dokládati, že račte dále z Saganu strojiti, a nám taky nedlouho cesta do Moravy opět k soudu bude nastávati, tak že pán Bůh ví, kde již naše spolushledání bude moci bejti a budeme-li my se moci zase sem dostati, ač pán Bůh ví, jak s námi ještě do toho času naloženo bude.

O paní sestře VMti, paní Karlový, teď od některýho dne slyším, že by zase velmi odnepadla a znova těžce nemocna zůstávati měla, však místně věděti nemohu, jak s ní dále jest. Pán Bůh račiž sám jejím lékařem bejti. Takž jedna žalosť druhou stíhá a kříž za křížem na nás přichází, nelzeť již než ve všem se pánu Bohu poroučeti a na jeho dokonalé spomožení a vysvobození ze všech bíd našich očekávati.

Můj pán VMti zase své služby s vinšem od pána Boha všech dobrých věcí vzkazuje. Slečny mý tolikéž se vám s poslušnejmi službami svejmi poroučejí. Dítek svých, žádám, že ráčíte ode mne pozdraviti a polibiti. Při čemž se VMti vinšuji od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti. Datum v městě Vratislavi 25. dne Januarii 1631.

---

10. *Omlouvá se Přemyslavovi z Žerotína, že pro churavost ku křtu dcerušky jeho přijeti nemůže.*

Ve Vratislavi dne 25. ledna 1631.

Panu Přemyslavovi z Žerotína.*)

Modlitbu svou VMti vzkazuji, urozený pane, pane švagře můj obzvláště velice milý. Zdraví ɔc. Že jest pán Bůh všemohoucí z své svaté a nestihlé milosti Její Mti paní manželce vašnostině k šťastnýmu porodu dopomoci a VMti společně dcerkou obdařiti ráčil: tomu sem s nemalou radostí z psaní vašnostinýho, pod datum 20. tohoto měsíce učiněnýho a mně včerejšího dne dodanýho, vyrozuměla. Věrně a srdečně VMti takového vzáctného a zvláštního daru přeji, pána Boha za to upřímně žádaje, aby ráčil touž dcerku k šťastnému zrostu přivésti a jakž ke cti a slávě své božské, tak i VMtem k dalšímu mnohému a velikému potěšení vychovati dáti. Kdež mi pak ráčíte oznamovati, že ste se na tom ustanoviti a témuž děťátku svatým křtem posloužiti dáti a k takové svaté služebnosti 2. den příštího měsíce Februarii sobě obrati ráčili, na mne při tom žádost vzkládajíce, abych, k témuž dni k VMtem na Wizmberk se najíti dadouc, dotčeného nemluvňátka dcerky VMtí k takové služebnosti křtu svatému přednésti a Kristu pánu obětovati a tak v počet věřících a vyvolených božích uvesti nápomocna byla: v pravdě by mi nic tak milýho a žádostivýho nebylo, než abych podle takové žádosti VMti, znajíc sebe tím povinnou býti, skutečně se zachovati a jakž za tou příčinou, tak i pro navštívení VMti a Její Mti paní manželky vašnostiné, mé obzvláště milé paní tety, k nadepsanému dni na Wizmberk vypraviti mohla, ale mohu VMti oznámiti, že netoliko pro tyto nynější zlý a nepříjemný časy, než obzvláštně taky pro můj starý a sešlý věk a při tom téměř ustavičný mý nemoci a nynější pak velmi churavý a nestatečný způsob zdraví, nikam z domu a ani z pokoje vycházeti, ovšem na dalekou cestu vydati mi se možné není. A protož, poněvadž bezelstně nemohu, tak jakž bych sice ráda a sobě toho vinšovala, nadepsané žádosti vašnostiny a povinnosti své v tom vyplniti a osobně se dostaviti, při VMti v tom přátelsky omluvena bejti žádám. Nicméně nechtěje toho tak slušného vašnostiného při mně vyhledávání dokonce odepříti, takové kmotrovství k sobě přijímám, a ačkoli nebudu moci pro již oznámené příčiny osobně křtu svatého přítomna bejti, avšak chci, jakž na týž den, tak i vždycky srdcem a modlitbami pána Boha vzývati a za to prositi, aby ráčil to děťátko na milost přijíti, od hříchu je očistiti a za dceru svou a dědičku života věčného učiniti a jemu ve

---

*) Přemyslav z Žerotína měl za manželku hraběnku Annu Marii Šlikovnu, s níž se oženil 1619. Pro účastenství v odboji stavovském odsouzen všeho statku i ponechán mu z milosti čtvrtý všeho díl. Odejíti musel z rodné své země do ciziny.

všem dobrém prospěchu a požehnání svého udělovati. Při čemž se VMti od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji a že Její Mti, paní manželce své, mé služby s vinšem na pánu Bohu všeho nejlepšího dobrého oznámiti sobě stížiti neráčíte, žádám. Datum v městě Vratislavi 25. dne Januarii 1631.

---

11. *Janovi Přibkovi, úředníku v Brandýse nad Orlicí o hospodářství.*

Ve Vratislavi dne 27. ledna 1631.

Panu Janu Přibkovi, ouředníku Brandejskýmu.

Kdež mi opět strany sejrů píšete a dokládáte, že na ně kupců nemáte: již vám nevím jako říkaje co na to za odpověď dáti, poněvadž sem vám prvé nejednou zprávu učinila a oznámila, jak byšte se měli v tom chovati, a vy nepřestávaje na tom, vždy, jako bych nic nepsala, mne tím ustavičně zanášíte, což nepochybuji, že i od jiných můžete se toho dověděti, že ačkoli sem toho jinehda mnohem více nežli nyní ku prodaji měla, avšak neměla sem o to nikdy takový práce a nesnáze jako letos, tak že mi se již spravedlivě s tím stěžuje. Dosti by bylo, kdybych jen s samým tím činiti měla, ješto se to jindy, když již o vůli mý věděli, a mnohdykrát, než sem já o tom zvěděla, všecko jak náleželo speněžilo, tak že nevím tomu co jiného říci, než musím souditi, že se po žádnejch kupcích žádnej neptá, než tak se vším se jen čeká; mně pak tím způsobem nic nepřibyde, byť se mi třeba každodenně o tom psalo, než každý, kdo chce co odbýti, musí se o to přičiniti a kupců ptáti, nebo mně jest těžko samý se toho dotejkati a o to starati, poněvadž sem odtud vzdálena, než vám sem to na svém místě poručila. Protož, jakž vejš dotčeno, nevěda co jinýho při tom nařizovati, při předešlým nejednom oznámení svým ještě zanechávám.

Strany přediva, že to, což poddaným k předení dáno bylo, již spřídli a od nich přijato jest, sem ráda vyrozuměla a, co by se s tou přízí dále činiti mělo, z psaní písařovýho se dověděti moci budete; a pokudž byšte prázdnost měli a mohli k tomu dostačiti, když by se to tkadlcům odvozovalo, za dobré by bylo, aby se to dálo u přítomnosti vaší, tak abyšte mohli sami taky viděti jak se s tím postupovati bude.

Co se dotejče telat ku prodeji, abych já v tom jakou cenu, po čem by se místně prodávati měla, vystaviti měla: o tom žádné vědomosti nemám a nevím podle čeho by se to ode mne stalo, ač může snad bejti, že sem někdy, budouc na Brandejse, tele nebo dvé prodati po tom neb onom poručila, ale to se bez pochyby stalo, když sem věděla a o tom zpravena byla, zač by tele stálo a jak hodný bylo, ne aby to tak na věčnost trvati mělo, poněvadž telata

vždycky jednostejná nejsou, některý nuznější a jiný zase lepší. A protož, poněvadž nepochybuji, že ten soud a rozum máte a rozuměti budete, co za jaký peníz bez křivdy a ublížení jedný i druhý straně se provesti může, při vašem zdání takovýho prodaje pozůstavuji.

K žádosti vaší na mne o přímluvu ku pánu o tři lišky, kterých se vám ještě nedostává na kožíšek, vzložené, byla bych tak učinila a se pánem o ně mluvila, ale poněvadž nevím a mně neoznamujete, pokudž jaký před rukami sou anebo ne, tak sem nevěděla, zač se přimlouvati; než když mi o tom zprávu dáte, chci ráda žádost vaši naplniti, a mezi tím nepochybuji, že pán vás na to místnou odpovědí spraví, poněvadž ste mu samýmu o to psali. S tím ꝛc. Datum v městě Vratislavi 27. dne Januarii 1631.

P. S. Paní manželky svý, žádám, že zase ode mne pozdravíte. Tyto dni přinesl sem posel z Brandejsa, který tam odsud chodil, 3 putry másla a 45 vajec a žádnej nic při tom neoznámil, odkud se to poslalo, anebo poznamenání neodeslal, aby se mohlo věděti, jest-li to v celosti přinešeno anebo není. Protož nařiďte o tom, aby napotom, co se koli sem pošle, taky poznamenání toho odsýláno bylo; másla pak ať se do mýho dalšího nařízení více neposýlá, poněvadž na ten čas na tomto dosti bude, než vejce nový vždy některý, když by při hodnosti byly, mohou se posýlati.

---

12. *Písaři Janovi Sládkovi v Brandýse n. O. o předivu.*

Ve Vratislavi dne 27. ledna 1631.

Janovi mladýmu Sládkovi, písaři Brandejskýmu.

Že jest to předivo, které mezi poddaný Brandejský rozdáno bylo, již spředeno a od nich přijato, tomu sem z psaní tvýho a z poznamenání mi odeslanýho, jak kterýho mnoho jest, porozuměla, a s tím dobře spokojena sem, tobě při tom poroučeje, poněvadž mi se za dobré vidí, aby bez odkládání tkadlcům, dřív než by jinší díla měli a potom se tím nebo druhým vymlouvati chtěli, tak jakž toho i sám dokládáš, taková příze k dělání odvedena byla, aby šafářce vůli mou v tom, aby se tomu tím dříve zadosti stalo, oznámil a sám toho také přítomen byl, tak aby se to s řádem dálo a od tebe poznamenáno bylo a mně se také odeslalo, co by se komu dalo. Na ubrusy pak nebude potřebí nic dáti dělati, toliko ať se na dvě kopy loket ručníků z příze konopný, co tlustší jest, vybere, a ty aby mi se nějakou prostou a drobnou formou jakoukoli, jiná pak příze všecka na plátno se dělati dala. Tkadlcům ať se taky poručí, aby hleděli svý dílo dobře dostaviti a ne tak, jakž jinehda dělávali, že by mohli ptáci skrze to zobati, aby potom bylo jim od

čeho platiti. A tak budeš jak sebe, tak i dotčenou šafářku Perenskou moci v tom spraviti. Při čemž milost boží rač bejti s námi Datum ut supra.

---

13. *Děkuje paní Marii Alžbětě Burghausovně z Vartmberka za darovaná jablka ꝛc.*

Ve Vratislavi dne 27. ledna 1631.

Paní Mariji Alžbětě Burghausovně, rozené z Wartmberka.

Službu svou VMti vzkazuji, urozená paní, paní teta má nejmilejší. Aby pán Bůh VMti tento nový rok šťastný, veselý a potěšitedlný dáti a v něm i za jiná prodloužená léta dobrého a stálého zdraví propůjčovati ráčil, toho VMti i všechněm vašnostinejm na jeho božské milosti upřímně a věrně žádám. Že na mne neračte zapomínati, nýbrž laskavě skrze psaní své navštěvovati, hrubě vděčně to od VMti přijímám a z takové vašnostiné o mne péče a při tom také za ten dar, který ste mi ráčily po vyslaným svým odeslati a mne tak pěknejmi jablky opatřiti, s velikou vděčností děkuji, na jiném nejsouc, než VMti se takového ke mně tudy prokázaného přátelství a na mne opravdové laskavé paměti zase všelijak volně a příjemně, pokudž mi pán Bůh ještě života a zdraví ráčí uděliti, odsluhovati. Při čemž mohu VMti o sobě oznámiti a na bídu svou požalovati, že se nehrubě dobře při svém zdraví mám, nebo sem teď před některým dnem teprv trochu z nemoci povstala, a před tím více než za dvě neděle ani z lůže hnouti se nemohla a ještě pro svou velikou mdlobu a churavost nikam z pokoje nevycházím. Pán Bůh rač sám dále milostivým pomocníkem bejti, VMti pak tolikéž i s JMtí panem manželem vašnostinejm, mejm obzvláštně milejm panem švagrem, a všechněmi vašnostinejmi, dáti se při všem dobře a šťastně jmíti, tak jakž bych já toho VMti upřímně a srdečně přála a na pánu Bohu žádám. Pán můj nejmilejší VMti zase své volné služby vzkazuje, a dítek svejch že ráčíte ode mne tolikéž pozdraviti a polibiti žádám. S tím nás z obojí strany v ochranu mocnou boží, sebe pak zatím VMti, má nejmilejší paní teta, v další nepromĕnitedlnou lásku a pamět poručena činím. Datum v městě Vratislavi 27. dne Januarii 1631.

P. S. Mý slečny VMti a panně slečně svý poslušný služby s vinšem na pánu Bohu všeho nejlepšího dobrého vzkazují a VMti se poslušně poroučejí.

---

14. *Oznamuje paní Marii z Lipého o churavosti své i manžela svého ꝛc.*

Ve Vratislavi dne 30. ledna 1631.

Paní Mariji z Lippého, rozené Zárubce z Hustiřan.

Službu ꝛc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Od pána Boha zdraví i všech jinejch potěšitedlnejch a nejlepších dobrých věcí na tento nový rok, i za mnohá prodloužená léta, vám i všechněm vašim podle duše i těla upřímně vinšujíc věrně žádám, jako sama sobě.

Má nejmilejší paní teta! Psaní vašeho, jehož datum na Židlochovicích 11. dne tohoto měsíce, předvčerejším sem zde s obzvláštním potěšením, tak jakž sem toho dávno žádostiva byla, dostala a ráda z něho porozuměla, že spolu s Čeníčkem při dobrém zdraví postaveni jste, nad čímž sem potěšena a vám toho jistě věrně přeji, žádaje od pána Boha, aby i na další časy vás při takovém dobrém způsobu chrániti a zachovati ráčil. Než pán váš a můj nejmilejší pan bratr,*) že tak těžký dna měl, neráda sem uslyšela a jemu toho trápení srdečně nepřeji. Pán Bůh však rač pochválen bejti, že jest již zase zdravější, jemuž bych toho z upřímnosti přála, aby dokonale pán Bůh od něho tu nemoc vzdáliti a více ji na něj neráčil uvozovati.

Že ste pak tak dlouho v Moravě na Židlochovicích za příčinou takové nemoci jeho se zdržovali, přála bych, aby to bylo i dále ještě v dobrém způsobu trvati mohlo až do soudu příštího Brněnskýho, k němuž, bude-li v tom vůle pána Boha všemohoucího, spolu se pánem svejm se vypraviti strojím, tak abych se tam mohla s vámi všemi ještě shledati; ale tuto poněvadž ste se již, jakž nepochybuji, do tohoto času k svýmu bytu do Skalice zase navrátili, pán Bůh ví, stane-li se to a kde již potom shledání naše bejti moci bude, poněvadž od sebe tak daleko zůstáváme. Pán Bůh rač nám k tomu sám šťastně dopomoci.

O sobě vám, má nejmilejší paní teta, oznamuji, že taky velmi špatně zdráva sem, dlouho sem se jak mohla bránila, abych neležela, ale nemoha odolati, musila sem se složiti, tak že teď opět více než za dvě neděle z lůže sem nevstávala, majíc jak v rukou tak i v nohách taky ty bídný dna, a až posavad ještě nikam pro ostatky její a mdlobu i jiný týměř každodenní ty i jiný nedostatky z pokoje nemohu. Pán Bůh ví, jaká ještě naše cesta do Brna bude a jaký příhodnosti nám k tomu ráčí uděliti. Pán můj tolikéž se dosti churavý nachází, že jednak jeden, anebo druhý z nás ležíme, více než chodíme a tak se vexlujeme. Pán Bůh račiž se nad námi smilovati a nás dále do vůle svý svatý opatrovati.

*) Pertolt Bohubud z Lipého byl bratrem paní Kateřiny Žerotínky a Adama z Valdštejna po matce Mandaleně z Vartmberka, kteráž provdána byla za Jana z Valdštejna, Z téhož manželství narodili se Adam a Kateřina. Když Jan z Valdštejna r. 1576. zemřel. provdala se paní Mandalena za Jana z Lipého, s nímž měla syna r. 1590. Pertolta Bohubuda.

Že jste již těch 500 f. mor. z Třebíče ode mne vám darovanejch k rukám dostali, povděčně ráda sem tomu taky od vás vyrozuměla i kvitancí vaši, kterou ste na ně dali, přijala, kteráž mně z Třebíče vedle psaní vašeho od Eliáše Kavína poslána jest, a tak jedním i druhým se v tom ujistila, což, žádám, že tak na ten čas vděčně ode mne přijmete. Pán Bůh rač vám jich požehnati a k čemu jich koli obrátíte, ve všem dobrém dáti užiti.

O novinách zdejších nevím vám co oznámiti, nebo náš dům z cesty jest, tak jako v nějaký poušti, tak že já, jak zde jest, ještě nic nevím a sotva hodiny slyšeti mohu. Než vám se zatím, má nejmilejší paní teta, poroučím a se důvěřuji, že na mne zapomínati nebudete, tak jako i já to činiti a vaše, starou měrou tatáž upřímná teta, ve všem zůstávati chci. Čeníčka, žádám, že ode mne polibíte. Pán můj vám zase své služby s vinšem na pánu Bohu všeho nejlepšího dobrého vzkazuje. S tím nás všechny v ochranu jeho svatou poroučím a s vámi bohdá šťastného shledání v dobrém zdraví sobě vinšuji. Datum v městě Vratislavi 30. dne Januarii 1631.

---

15. *Pertoltovi Bohubudovi z Lipého, těší se jeho uzdravení a omlouvá se, že po nemoci vlastní rukou list psáti mu nemůže &c.*

Ve Vratislavi dne 30. ledna 1631.

Panu Pertoltovi Bohubud [sic] z Lippého.

Můj nejmilejší pane, pane bratře! Aby pán Bůh ráčil vám jakž zdraví dobrého udělovati, tak i jiné všecko potěšitedlné dobré v tomto nastalém novém roku podle duše i těla způsobiti, tohoť vám, nejináč než jako sama srdci svému, upřímně vinšuji a žádám.

Předvčerejším sem psaní vašeho, kterýhož datum na Židlochovicích 12. dne přítomného měsíce, s radostí dostala, a že mne předně skrze ně navštěvujete a v svý bratrský lásce a paměti zachováváte, vděčně to od vás přijímám a vám z toho velice děkuji: však zatím hrubě nerádа sem se toho dověděla, že ste v takový dlouhý nemoci zůstávali, dna tak těžký měli a toho hroznýho trápení okoušeti musili; srdečněť vám toho, jako srdci svýmu, nepřeji a s vámi nad tím opravdovou citedlnosť a utrpení mám, ale těším se z toho, že jest vám již pán Bůh od takové bídy pomoci a k lepšímu způsobu zase navrátiti ráčil. Pán Bůh račiž na další časy toho dobrého přispořovati a takové trápení více na vás nedopouštěti, jakž bych vám toho věrně přála, abyšte i se všemi svejmi dobrého a stálého zdraví za mnohá léta požívati mohli. Než nerádа sem vyrozuměla, že již zase do Skalice k bytu svýmu ste se z Moravy odebrali, mnohem povděčnější bych tomu byla, kdyby se to bylo teprv po soudě Brněnským stalo, k němuž já se se pánem svejm, bude-li v tom vůle boží

a nám k tomu dále pomocníkem bejti a života a zdraví propůjčiti ráčí, dostati naději, tak že sem se těšila s vámi tam shledati, nebo nevím, bude-li již potom moci více naše shledání zde bejti pro naše od sebe vzdálení; tu pak nevím, jak to bude moci bejti a budeme-li se tam moci shledati, pokudž byšte vy tam nepřijeli. O svém a pána svýho nejmilejšího zdraví, vám, můj nejmilejší pane bratře, oznámiti mohu, že jest velmi bídné a nestatečné, nebo na větším díle, jeden nebo druhý, na ty i jiné těžkosti odnepadáme a ležeti musíme, a zvláště já teď za dvě neděle i více ani sem hnouti se nemohla, a taky od tý bídný dny v rukou i v nohách trápena byla, a ještě nikam z místa sama nemohu. Pán Bůh rač z obojí strany pomáhati a do svý svatý vůle opatrovati.

Za ty peníze, které sem vám se paní Mařičkou darovala, není potřebí tak hrubě děkovati, neb seč mohu bejti, chci ráda i na další časy pro vás a vaše všecko podle možnosti učiniti, kteréž že na ten čas za vděk přijmete, žádám, vinšujíc, aby pán Bůh ráčil popříti vám jich, k čemukoli od vás obrácené a odložené budou, ve všem dobrém užiti. Pán můj vám zase služby své s žádostí na pánu Bohu všech nejlepších dobrejch věcí vzkazuje. A s tím, nemajíc na ten čas co jiného psáti, vám se, můj nejmilejší pane bratře a mý srdce, k lásce a paměti vaší další na mne, nás pak všecky v ochranu boží poroučím, a aby pán Bůh ráčil se vám dáti na všem dobře a šťastně jmíti a mně se s vámi, mý dítě, popříti ještě v dobrém zdraví shledati, vinšuji. Datum v městě Vratislavi 30. dne Januarii 1631.

P. S. Můj nejmilejší pane bratře! Že vám sama nepíši, tak jakž bych ráda chtěla, vlastní rukou a musím skrze písaře to vykoinati, prosím, že mi v tom za zlý míti nebudete a to mé nemožnost přičtěte, neboť toho zoumyslně nečiním, než mý ruce nemohou tolik dovésti, aby mohly list napsati, zvlášť po nynější nemoci, sotva se jistě podepsati mohu, a i to dosti s prací.

---

16. *Oznamuje paní Bohunce z Žerotína o přestálé churavosti své, o přestoupení jich hofmistra »k novému náboženství« a odebrání se jeho ze služby.*

Ve Vratislavi dne 10. února 1631.

Paní Bohunce z Žerotína.*)

Má nejmilejší paní dcero! Psaní vašeho z Prešpurku, kterýhož datum 28. Januarii měsíce pominulého, sem dostala a ráda z něho

*) Bohunka, starší dcera Žerotínova z prvního manželství s Barborou z Krajíř, vdala se l. 1609. dne 1. září za Hynka Bruntalského z Vrbna Po jeho smrti (dne 10. června 1614) provdala se mladá, hezká vdovička 1616. v únoru za Sigmunda z Tiefenbachu, kterýž odsouzen a na milost přijat byl pro účastenství v povstání. Jako nekatolík vystěhoval se s rodinou svou do Uher.

porozuměla, že vy i se pánem svejm, panem synem mejm obzvláště milejm, při dobrém zdraví se nacházíte a jeho požíváte, čehož vám také věrně přeji, a aby pán Bůh i na další časy při něm vás chrániti a opatrovati ráčil, toho upřímně vinšuji. Kdež pak ste žádostivy o mně a pánu mým přezvěděti, dokládajíce, poněvadž již tak dlouho o nás nevíte, že se z toho rmoutíte a nemálo nad tím troudíte: vám z takové o nás péče děkuji, a mohu říci, žeť sama toho taky s vámi sem citedlna byla, že sem o vás tolikéž žádné vědomosti v tak prodlouženém čase dosáhnouti nemohla; a protož sem s tou žádostí na příležitost buď k vám, neb od vás očekávala, až mezi tím psaní mi od vás přišlo, na kteréž vám po poště zdejší zase tuto odpověď dávám a skrze ni oznamuji, že já na svém zdraví nevšelijak dobře se mám, poněvadž teď předešle sem opět těžkými dny navštívena a více než za dvě neděle v rukou i nohách od ní trápena byla a z lůže nevstávala, tak že až dosavad ještě nikam pro mdlobu a churavost svou nemohu a z pokoje nevycházím. Pán taky nejvíce na ty svý bídný nohy sobě naříká a s nimi již teď ve dne i v noci jednak od bolesti, anebo zase od svrabu trápení okouší, z kterýchž mu vždycky tak teče; nyní doktoři mu radili a se pánem se na tom snesli, aby některých skrovných prostředků užíval, kterýmž pán Bůh rač požehnati a dáti, aby mohly prospěšny bejti a k dobrýmu zdraví posloužiti.

Za odeslání mi psaní anebo odpovědi od paní Báry, na mé psaní předešle vám odeslané, vám děkuji, kteréž byla bych ráda nyní zase psala a vás, abyšte jí takové psaní, poněvadž k ní příležitost míváte, odeslaly, žádati chtěla, ale nemoha k tomu při této příležitosti postačiti, k jinšímu času sem sobě toho odložiti musila. Odsud vám co tak zvláštního psáti nemám, toliko oznamuji, že bude-li v tom vůle boží a naše zdraví k cestě spůsobný, předce na tom sme k soudu Brněnskýmu, pokudž by držán byl, se vypraviti, k čemuž pán Bůh rač dopomoci, aby se mohlo šťastně státi a já se tam s vámi ještě shledati, jakž sobě toho vinšuji a tomu se těším, že se bohdá stane. Pánu svýmu, mýmu velice milýmu panu synu, žádám, že mé modlitby s vinšem od pána Boha všeho nejlepšího dobrého, paní hraběnce pak, též paní Besový a paní Ehrenreiterový služby oznámíte a jich velice pozdravíte. Slečny mý vám se zase dokonce poroučejí a své poslušné služby vzkazují. S tím se vám, má nejmilejší paní dcero, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji a nás z obojí strany v ochranu boží poroučím. Datum v městě Vratislavi 10. dne Februarii 1631.

P. S. Oznamuji vám, že hofmistr náš Sakmilner již se od nás odpravil a před týhodnem se dokonale odebral, smejšlím, že pro nic jinýho odpuštění nevzal, než příčinou svýho novýho náboženství, pro kteréž k němu žádná dověrnost bejti nemohla.

Ačkoli vám, má paní dcero, v listu dokládám, že nyní paní Báře psáti sem nemohla, avšak poněvadž mezi tím předce se mi tak mnoho chvíle dostalo, že sem jí něco napsati dala, teď vám takové psaní posýlám a prosím, že to opatříte, aby jí při příležitosti dojíti mohlo, poněvadž od ní tomu porozumívám, o čemž mi v psaní svým oznamuje, že sic nejčastěji příležitosti odtud z Fryštáku k vám do Prešpurku bejvají.

---

17. *Potěšuje paní Barboru Khynostovu v její nemoci a připomíná jí slovy rozmarnými, aby z Uher blíže do Moravy se přistěhovala, paní z Lipého že z Fryštáku do Skalice se stěhuje snad proto, že lépe v Moravě než v Uhřích jest ꝛc.*

Ve Vratislavi dne 10. února 1631.

Paní Barboře Khynostové, rozené Hejdové z Pořîče.

Urozená paní a přítelkyně má obzvláště velice milá! Zdraví a službu ꝛc. Má nejmilejší paní Baruško! Jistěť sem s obzvláštní radostí a potěšením psaní vašeho dostala, že sem aspoň se o vás dověděla a uslyšela, jak se spolu s svejm pánem máte, což že předce, tak jakž může bejti, bytu zvolnýho a pohodlnýho v Fryštáku užíváte, ráda sem toho z něho dočetla, žádaje, aby vám pán Bůh ráčil toho dále požehnávati a tam do vůle svý svatý chrániti. Než že taky obadva tak churavi a často nemocni na kámen zůstáváte, věrně vám toho nepřeji a zvláště, že pán váš již taky dna mívá, což aby mělo od piva nebo vína uherskýho jemu přicházeti, nesoudím tak o tom, jako že to snad spíše po rodu jest a že to po panu otci svým zdědil, který je taky dosti míval. Pán Bůh však račiž vám z toho ze všeho pomáhati a trpělivosti svaté přidávati. A poněvadž nyní zase ku paní Bohunce*) do Prešpurku příležitost mám, protož sem nechtěla zanechati, než k vám se znovu tímto psaním ohlásiti a v tom osvědčiti, kdež mi v svým psaní dokládáte, že se vaši Uhři počínají bouřiti, že bych přála, aby vás dokonce odtud vybouřili, však tak, abyšte se sem k nám blíže podali, neboť jistě nemohu vám povědíti, jak já po vás toužím a sobě toho vinšuji, abych, prvé než umru, mohla se s vámi ještě shledávati. Nebo co zde již na druhej rok zůstávám, žádnýho známýho nemám, jen tak sama zde s svejmi, ač z milosti boží, až posavad taky s pokojem sedím, a nikdež z domu sem nebyla: protož spravedlivě vás obviňuji, poněvadž mi nikdy z paměti a mysli nevycházíte, a nevím, abyšte vy tak často na mne vzpomínati mohly, jako já na vás každé hodiny to činím a, by možné bylo u sebe vás míti, žádám, ale již tak do vůle boží musíme v tom rozptýleni zůstávati. Nebo naše trošty a proroctví míjejí o našem navrácení do vlasti naší, avšak

---

*) Bohunka z Žerotína.

i zde předce můžeme taky živi bejti, neb ačkoli draho jest, však slyším, že již i v Moravě také dosti se draží, kdyby jen pán Bůh ráčil nám dalšího pokoje zde a zdraví udělovati, již bychom na tom přestávali, když jen kola předce míjejí. Ale mohu vám, má paní Baruško, oznámiti, že více taky v nemocech nežli v zdraví život náš trávíme, což taky s věkem nemůže nám toho, než čím dále ubejvati. Pán Bůh rač se dále nad námi všemi smilovati.

O Třebíckým pánu*) vám oznamuji, že mne předce penězi, který mi vydávati mají, pokojí, než jinýho k tomu nic více nepřidávají; o jejich pilným hospodářství, jaký oužitek jináč nežli já berou, nemohu vám hned vypraviti, taky tam ještě až posav[ad] pokoje v náboženství užívají a žádnýho kněze nemají, než při tom dosti rozmařilí sou a všelijaký rozpustilosti provozují; Plachetskej, Samuel, Košeranda ti nejvíce platí a jinejm všem rozkazují, tak sou veselí, že již málo po nás touží.

O zdejších novinách nevím, co bych vám psala, poněvadž jich tak mnoho, že jeden neví se čím spraviti a nemůže věděti co pravda a co lži sou, než čas nám všecko s sebou přinese.

O paní z Lippýho sem již prvé naslechla a sama se tomu divím, poněvadž sobě tak v Fryštáku vychvalovala, že sobě zase jinýho bytu hledají a do Skalice se stěhují, což nemůže než s jejich nemalou škodou a nákladem i semo tam se stěhováním a na dvý placením bejti, soudím, že jich taky Morava táhne a že předce lépe v Moravě než v Uhřích jest, tak vy jen sami v Fryštáku zůstanete; pán Bůh račiž vás tam do svý svatý vůle taky chrániti a všeho dobrého udělovati.

Pan Mitrovskej že tak čistou příležitost sobě spůsobil, přeji mu toho a vinšuji, aby mu to mohlo užitečné bejti, kteréhož, žádám, i se paní manželkou jeho, při příležitosti že nestížíte sobě ode mne i od pána mýho, jako také pana Rechmberka a jinejch známejch, s vinšem od pána Boha všeho dobrého pozdraviti.

Pána svýho, prosím, že tolikéž ode mne i od pána mýho s službami, kteréž vám tolikéž vzkazuji, s žádostí všech dobrejch věcí pozdravíte.

My odsud, bude-li v tom vůle boží a nám života a zdraví popříti ráčí, strojíme se po některé neděli na cestu vydati a k soudu Brněnskýmu, bude-li držán, vypraviti, což, pokudž se stane, přála bych sobě s vámi tam v Moravě shledání. Pán Bůh rač nám k tomu sám ještě času a příležitosti propůjčiti, aby se to mohlo šťastně a potěšitedlně státi, když se koli jeho milosti božské líbiti bude. Při čemž již nás všecky v jeho svatou ochranu poroučím, a vám se, má nejmilejší paní Baruško, na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji

*) Rudolf z Valdštejna.

a se důvěřuji, že na mne zapomínati nebudete, tak jakž já vaše starou měrou vždycky upřímná zůstávám a zůstávati chci bohdá do smrti. Datum v městě Vratislavi 10. dne Februarii 1631.

---

18. *Oznamuje paní Evzebii z Kounic, že s manželem svým k soudu Brněnskému vypraviti se chystají ꝛc.*

Ve Vratislavi dne 10. února 1631.

Paní Euzebiji z Kounic, rozené z Sezimova Oustí.

Službu ꝛc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Zdraví ꝛc. Má nejmilejší paní teta! Dovědouce, že posel nějaký z Saganu zde jest a že zase zpátkem se vracovati bude, tak že po něm k VMti příležitost míti a jí užiti mohu, nikoli sem opominouti a toho zanechati nemohla, abych se při ní VMti tímto psaním ohlásiti neměla, chtějíc skrze ně jakž VMt navštíviti, tak i o sobě také oznámiti. A předně, jsouce žádostiva přezvěděti, kterak se spolu se panem manželem svejm, mejm obzvláště milejm panem ujcem, i dítkami vašnostinejmi, při zdraví jmíti i jináče až posavad vynacházeti ráčíte, že mi neračte sobě ztížiti při nějaké příhodnosti o tom v známost uvésti dáti, VMti žádám: neb bych toho VMti z upřímného srdce přála, abyšte ráčily spolu s týmiž všechněmi svejmi zdrávy bejti a sumou, aby se VMti při všem dobře a šťastně vésti mohlo, jakž byšte ráčily sobě samy toho vinšovati. O sobě pak a pánu svým VMti tejna nečiním, že dosti v bídném a churavém spůsobu na větším díle zůstáváme a nemnoho téměř z postele jeden nebo druhý vycházíme, ačkoli nyní, díka pánu Bohu, žádný neležíme; však s tím se vším předce ty i jiný nedostatky při nás se ozejvají, zvlášť pán můj na nohy svý dokonce nikam nemůže, já podobně taky sotva v pokoji tak sebou trochu vládnu. Což již musí tak bejti, jakž se pánu Bohu líbí s námi nakládati a jakž toho taky náš již sešlý věk dopouští a s sebou nám přináší. Mezi tím, pokudž nám pán Bůh života a zdraví uděliti ráčí a jeho svatá vůle v tom bude, až posavad na jiném nejsme, než předce k soudu Brněnskýmu, jest-li že by toliko držán byl, se vypraviti a na tu cestu v některý neděli vydati; podlí čehož pán Bůh sám ví, budu-li již moci s VMtí se více shledati, nad čímž velice sem truchliva a zarmoucena, že VMti zbavena a tak vzdálena sem, a nevěda co jiného k tomu říkati, všecko to již pánu Bohu poroučeti musím a očekávati, až by nám pán Bůh sám k takovému shledání příhodnosti propůjčiti ráčil.

Prosím, že pana manžela vašnostinýho, pana ujce mýho velice milýho, račte ode mne s oznámením všeho dobrého velice pozdraviti a dítek svejch na mém místě polibiti. Pán můj, jakž pánu tak i VMti, služby své s žádostí na pánu Bohu týchž všech dobrejch

věcí vzkazuje. Slečny mý se tolikéž VMti s svejmi poslušnejmi službami poroučejí. S tím milost a ochrana pána Boha všemohoucího rač s námi všechněmi bejti. Datum v městě Vratislavi 10. dne Februarii 1631.

---

19. *Oznamuje paní Mařence Zásmucké, že churavou její pannu sestru k ní vypravuje ꝛc.*

Ve Vratislavi dne 13. února 1631.

Paní Mařence Zásmucké, rozené Javornické z Javorníku a na dvoře svobodném v Hořením Lišným.

Službu svou vzkazuji. Urozená paní a přítelkyně má zvláště milá! Zdraví ꝛc. Netajím před vámi, že Anička panna,*) sestra vaše, kteráž při mně až posavad zůstává, zase na předešlý nedostatek zdraví svýho, který v noze snášela, odnepadla, tak že jak prvé tak i nyní nikam na svou nohu předce nemůže, což jí toho věrně nepřeji a nad ní v tom jistě citedlnost mám. A byla bych ji ráda zase zde barvíři i doktory opatřiti dala a k tomu všelijak, aby vždy skrze nějaký prostředky k lepšímu a stálejšímu zdraví přijíti mohla, nápomocna bejti chtěla: ale poněvadž ona se vší snažností toho při mně vyhledávala, abych ji netoliko k tomu neměla, aby zdejším barvířům neb doktorům více se hojiti dáti měla, poněvadž jí prvé nic neprospěli, jen co více jí bolesti a trápení přičinili, než také majíc ona k vám, jakožto k sestře svý vlastní, celou důvěrnost, a že předně skrze pomoc boží a vaši, a potom ty prostředky, kterých prvé, u vás zůstávaje, užívala a skrze ně i něco k lepšímu zdraví byla přišla, spíše se vyhojiti moci bude, jsouc žádostiva i dále jich zkoštovati a užívati, při tom i za to prosila, abych ji od sebe na nějaký čas propustila a k vám, až by k lepšímu zdraví, pokudž by ji pán Bůh takových prostředků požehnati ráčil, přivedena bejti mohla, dopraviti dala. I nemoha v tom její takové žádosti nijakž odepříti, nýbrž prohlídaje sama poněkud na to, že tak jest, coťkoli těch zdejších líkařů užívala, že to všecko téměř nadarmo bylo, k tomu, poněvadž já teď v krátkým času, bude-li v tom vůle boží, se pánem svejm taky do Moravy se odebrati mínim a jí samé v takovém bídném způsobu postavené bych neráda zde zanechala, jsouc takovou snažnou žádostí její k tomu přivedena, sem tak učiniti se zakázala. A protož ji přítomně na Brandejs a odtud dále k vám vypravuji, a přede vším žádaje, abyšte mne v tom u sebe omluvnou měly a toho smýšlení o mně nenesly, že bych ji snad v nemoci a takové bídě její od sebe odpravovala; poněvadž z žádné jiné příčiny se to ode mne neděje, že ji k vám propouštím než na dotčené několikero

---

*) Javornická z Javorníku.

její toho při mně pohledávání. Zatím, poněvadž ona k vám takovou důvěrnost sobě po pánu Bohu vždy nejvíce, jakožto k sestře svý, pokládá, k vám a ku panu manželu vašemu se za ni přimlouvám a žádám, že ji netoliko k sobě přijmete, ale také sobě, jakž podle takové její k vám důvěrnosti, tak i vlastní sesterské lásky, poručenou jmíti, a mohlo-li by jí skrze jaké prostředky a pomoci k lepšímu způsobu zdraví poslouženo bejti, k tomu všelijak radny a nápomocny budete. Čehož, cokoli pro ni a dobré její učiníte, vám se zase vším dobrým a příjemným přátelstvím volně odměniti zakazuji. A s tím se vám od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum v městě Vratislavi 13. dne Februarii 1631.

---

20 *Připomíná důtklivě písaři Brandýskému konání jeho povinnosti.*

Ve Vratislavi dne 16. února 1631.

Písaři Brandejskýmu.

Dokonce nic nejsem v tom s ouředníkem spokojena, jehož příčinou bez pochyby se to stalo, že sou dříve ty sejry, který v Perenským dvoře byly, i máslo prodáno bez těch, který v zámku zůstávají, o kteréž sem nejednou mu, jak oustně, tak i skrze psaní poručila, aby nejprvé tyto a potom teprv Perenský, anebo spolu s těmi, poněvadž Perenskými mohly se tyto odbýti, prodány byly: a tuto všecko jináč, nežli já poroučím a nežli samo v sobě bejti má. Nevím pak, jest-li že naschvál mi se tak děje, tu již tyto jako na hrdle zůstanou a nevím, kdo je kupovati bude, když se lepší prodaly a to ještě i tak odpolu darmo. Kdo jest tak v tom brojil, budu chtíti věděti a s ouředníkem o to míti činiti. Tobě toho tolikéž v ničemž nechválím, že si toho takového prodávání aspoň přítomen nebyl, poněvadž si písařem a peníze přijímáš a počet z nich činiti máš, aby taky viděl a věděl, zač co přijímati budeš. Ty peníze, který sou za to natrženy, aby za tebou do mého bohdá na Brandejs příjezdu, anebo dalšího poručení, v celosti zůstávaly a hejbáno nimi nebylo, o tomť poroučím.

Co se dotejče příze, že jest již podle rejstříku mně odeslanýho tkadlcům k dělání odvedena, při tom zanechávám, když toliko na to pozor dán bude, aby plátna dobře oddělány byly ɔc. A co ještě ve dvořích za šafářkami, aneb čeládkou, takové příze zůstává, ať s ní neodkládají, nýbrž jak spředou, aby se taky tkadlcům odvedla. S tím ɔc. Datum v městě Vratislavi 16. dne Februarii 1631.

21. *Rudolfovi hraběti z Valdštejna, aby jí povinné peníze odvedl.*

Ve Vratislavi dne 17. února 1631.

Panu Rudolfovi hraběti z Waldštejna.

Vysoce urozený pane, pane strejče můj nejmilejší! Nemohu se tomu dosti nadiviti, z jaké příčiny to pochází, že na psaní své VMti asi přede třmi nedělmi, to jest 22. Januarii pominulého měsíce učiněné a odeslané, ani žádné odpovědi ani vzkázání ani nic jinýho dostati a tak, co se se mnou strany těch peněz, který mi račte míti již od dávního času složiti, obmejšlí a začínati chce, věděti nemohu: což že mne tak samejmi toliko trošty a zámluvami odbejvati, penězi pak takovejmi až posavad zdržovati ráčíte, nemůže mi než velice lítostivé do VMti to přicházeti, že za mé nemalé VMti v tom již prokázané pohodlí a dobrodiní tak ničemně mám odbejvána bejti. I abych aspoň přezvěděti mohla, na čem při té věci zůstávám, ještě VMti toto psaní naschvále činím a za to žádám, abyšte mne nějakou místnější odpovědí, nežli se to až do této chvíle stalo, spravili a nadepsanou summou peněz, znajíc to sám, že jest věc sama z sebe povinná a spravedlivá a že já peněz zde se pánem svejm v tomto pohostinství našem vlastně potřebuji, bez dalších takových odkladů spokojiti ráčíte. Nebo neráda bych ještě začala, abych jakejm jinejm způsobem, nežli přátelskejm, svýho od VMti vyhledávati měla, k čemuž, nesmejšlím, abyšte přijíti dopustiti a větší příčiny dále podávati míti ráčili.

Zatím mohu VMti v známost uvésti, že pokudž v tom vůle boží bude, a mně a pánu mýmu do toho času pán Bůh života a zdraví propůjčiti ráčí, strojím s týmž pánem svým k tomuto soudu postnímu do Brna se vypraviti, kterýžto byt náš tam, poněvadž se téměř k samým svátkům velikonočním protáhne a tu již svatý Jiří taky následovati a hned v ty boží hody nastane, tak že bude málo o některý den činiti: z té příčiny VMti žádám, abyšte při ouředníku Třebíckým ráčili nařízditi, aby k tomu času peníze, který mi z téhož statku za dotčený termin svatého Jiří, jmenovitě 3000 f. mor., mají od VMti na místě pana otce vašnostinýho a pana bratra mýho nejmilejšího spraveny bejti,*) přihotovil a mně tam do Brna, dokudž bych tam byla, ač bych se tam předce podle nynějšího oumyslu a naměření svého dostala, přivezl. Pakli že by příjezd můj se tam nestal, tehdy tu, kdež by mu jinde ode mne oznámeno bylo, je dopravil, při čemž, poněvadž tak dobře VMti jako sebe šetřím, anobrž více vašnostino nežli své pohodlí obmejšlím, které se VMti tudy státi může, aby nebylo potřebí s takovejmi penězi naschvále

*) Žerotínka postoupila před svým odchodem z Čech panství Třebíč na Moravě bratrovi svému Adamovi z Valdštejna za roční důchod 6000 zl. mor., kteréhož na místě otce svého užíval Rudolf z Valdštejna.

sem do Vratislavě fůry vypravovati a na tak dalekou cestu nákladu a outraty vésti, nepochybuji, že račte na tu věc pamět jmíti a podle tohoto návěští mého sobě skutkem k naplnění poručenou učiniti. S tím milost pána Boha rač se všemi námi bejti. Datum v městě Vratislavi 17. dne Februarii 1631.

P. S. Paní manželky své, mé obzvláště milé paní tety, žádám, že ráčíte ode mne s službami mejmi velice pozdraviti a jí všecko dobré oznámiti. O paní Karlový z Kounic že jí oznamuji, že se sic, chvála pánu Bohu, něco s ní zase polepšilo, avšak při tom že přece dosti bídná zůstává.

---

22. *Potěšuje Bratra Pavla Hronovského v zármutku nad úmrtím jeho manželky.*

Ve Vratislavi dne 18. února 1631.

Bratru Pavlovi Hronovskýmu.*)

Můj velice milej v Kristu pane, pane kmotře! Zdraví ɔc. Včera večer dověděla sem se, že Vilímovi komorníku ste napsali, kterak vás pán Bůh v zarmouceném losu a spůsobu postaviti a s milou manželkou vaší pominulé soboty skrze smrt časnou rozloučiti ráčil. Čehož sem v pravdě neráda uslyšela a za tou příčinou sem pominouti nemohla, k vám se tímto psaním ohlásiti a v tom skrze ně osvědčiti, že vám takového zármutku a té ztráty věrně nepřeji a v tom nad vámi a dítkami vašimi opravdovou citedlnost mám. Ale když se tak líbilo pánu Bohu, jakž vás tím způsobem navštíviti, tak i ji z těch zdejších bíd vyprostiti a jich ukrátiti, poněvadž nelze proti tomu bejti, vám od jeho milosti božské hojného potěšení, tak aby vám týž zármutek i k radosti a obveselení sloužiti mohl, a vás v vašem vdovství a dítky vaše malé v sirotě zůstalé ochranou svou svatou dařiti ráčil, i jináč aby se vám mohlo při tom všecko dobře vésti, toho všeho vinšuji a věrně a upřímně bych vám přála. V jehožto ochranu svatou vás s týmiž dítkami vašimi a nás společně poručené činím. Datum v městě Vratislavi 18. dne Februarii 1631.

---

23. *Potěšuje paní Mandalenu Věžníkovou v zármutku nad úmrtím blizkého přítele.*

Ve Vratislavi dne 21. února 1631.

Paní Mandaleně Věžníkové, rozené z Říčan.

Službu ɔc. Urozená paní, paní švagrová má zvláště milá! Zdraví ɔc. Že na mne neračte zapomínati, nýbrž skrze psaní své navštěvovati a při tom také i na zdraví mé se dotazovati: velice

---

*) B. Pavel Hronovský stal se při sjezdu Bratří starších z Polska a ze Slezska v Lešně 1632. dne 6. října »starším« nebo »conseniorem«.

z toho VMti děkuji a to vděčně od VMti přijímám, oznamujíc VMti, že na ten čas, buď pán Bůh pochválen, tak jakž může ještě v tomto našem podružství a mým sešlým věku bejti, dosti mírně a prostředně se při zdraví mám, ač jiný mnohý nedostatky při něm sou, ale ostatek již pánu Bohu poroučeti musím. O VMti sem se toho také ráda dověděla a z toho potěšila, že račte dobrého zdraví požívati, čehož aby pán Bůh VMti i s vašnostinejmi na další časy udíleti a přispořovati ráčil, věrně bych toho VMti přála.

Co se ujce vašnostinýho Jana Jiřího Šorfa dotejče, že jest pán Bůh VMt skrze smrt a odjití jeho z světa, jakožto blízkýho přítele vašnostinýho, zármutkem navštívil, VMti toho i jemu, jakožto člověku ještě mladýmu, smrti nepřeji, ale poněvadž se tak pánu Bohu líbilo, nelze proti tomu bejti, což on koli na nás ráčí vzkládati. Mně pak neračte míti z čeho tudy děkovati, jest-li se nebožtíku v jeho bídě a nemoci ode mne jaké pohodlí stalo, neb co sem koli mohla, pro něj, jakožto služebníka pána mýho, sem ráda činila.

K žádosti vašnostiné, kterou na mne ráčíte vzkládati, sem se tak zachovala a se pánem svým v příčině věcí vašnostinejch, o které ste vyslanýho svýho ku pánu vypraviti ráčily, promluvení měla, a nepochybuji než že táž žádost VMti naplněna jest. S tím se VMti od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum v městě Vratislavi 21. Februarii léta 1631.

VMti upřímně volná.

---

24. *Žádá na paní Marii z Lipého zprávy o její rodině, oznamuje o Zdeňkovi z Hodic, že »k druhé straně« se obrátil 2c.*

Ve Vratislavi dne 27. února 1631.

Paní Mariji z Lippého.

Službu 2c. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Zdraví 2c. Má nejmilejší paní teta! Poněvadž tuto tak dobrou příležitost do Skalice mám, ačkoli sem při ní od vás žádnýho vzkázání ani psaní nedostala, a tak musím souditi, že ste snad o ní nevěděly, čili se na mne již tak zapomínáte, po apatykáři Rukartovi, který se tam zdržuje a sem do Vratislavi vína přivezl, nechtěla sem od osoby svý pominouti tímto psaním k vám se ohlásiti a vás i vaše skrze ně navštíviti, chtějíc vám taky o sobě oznámiti, že tak v svým tom churavým starým způsobu předce jednostejně zůstávám a více téměř ležeti musím nežli chodím. Pán můj taky nevšelijak zdráv jest, nýbrž podobně dosti mdlý a nestatečný se nachází. Pán Bůh račiž dále sám chrániti až do vůle svý svatý. O vás když tak dlouho nic slyšeti a věděti nemohu, jak se s svejm pánem, mejm nejmilejším panem bratrem, i Čeníčkem míváte, velmi se tomu di-

vím a neráda sem, že takový příležitosti od vás sem prázdny míjejí. Pán Bůh však rač dáti, abyšte mohli společně zdrávi bejti a jinak všelijak dobře se jmíti, neb bych vám toho věrně přála. My, bude-li vůle boží a jestli soud držán bude, strojíme předce do Brna v krátkým času se vypraviti, což stane-li se, vinšuji sobě toho, abych se tam s vámi, a se panem bratrem svejm nejmilejším, mohla aspoň ještě shledati, což pán Bůh račiž z obojí strany šťastně nám způsobiti, kteréhož, prosím, že ode mne s vinšem od pána Boha všeho nejlepšího dobrého velice pozdravíte i Čeníčka na mém místě políbíte. Pán můj vám společně také své služby a všecko nejlepší dobré vzkazuje. Slečny mý tolikéž se vám s poslušnejmi službami poroučejí. S tím se vám, má nejmilejší paní teta, vinšuji od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti. Datum v městě Vratislavi 27. Februarii 1631.

P. S. Žádám, že mne při panu bratru mým nejmilejším omluvíte, že mu sama taky nepíši, poněvadž to nyní tak na spěch bylo. O novinách nevím vám co oznámiti, toliko to v důvěrnosti vám píši, pokudž o tom prvé nevíte, o našem panu Zdeňkovi z Hodic, že sobě již jako zoufal, když nemohl žádný ochrany a milosti strany věcí svých v Moravě užiti, že tuším k druhý straně se obrátil a s mladejm pánem z Náchoda z Břehu odjel.*) O mejch slečnách hrubě mi se návěští dává od paní Štefanový z Šternberka,**) že by se o to usilovalo, aby od nás taky vyzdviženy a do Čech dostaveny byly, ač, chvála pánu Bohu, až posavád žádnej nám nic o ně neříká, avšak hrubě se bojím, aby něco toho nepřišlo, nebo jí paní Štefanový, jakž mi o tom píše, páni místodržící o její dcery poručení učinili, aby je předně na kancelář postavila, avšak ona se předce tomu, jak může, brání. Pán Bůh rač jí sám pomáhati.

---

*) Zdeněk z Hodic syn Jiřího z Hodic, jenž zemřel 4. září 1612. Vedle mateře paní Mariany z Náchoda, Petra z Náchoda a Wolfa Jankovského byl Karel z Žerotína jmenovaného Zdeňka, Bedřicha a Karla Václava i jich sester spoluporučníkem. Roku 1620 hledal toho Zdeněk při poručnících svých, aby mu statek jeho k volnému užívání postoupen byl. Držel se stavy odbojnými proti Ferdinandovi. Po r. 1620 odešel ze své vlasti a sloužil pod prapory Švédskými proti císařským. Pro takové služby odsouzen při komisí konfiskační Friedlandské všeho jmění. Oženil se s vdovou Alžbětou po V. Vchynském r. 1634 v Chebu zavražděném a padl na poli válečném se zbraní švédskou v ruce dne 19. června 1641. Kšaftem ze dne 7. srpna 1640 odkázal nároky na odškodnění za konfiskované po r. 1634 statky Trčkovské a za zadržený mu plat válečný od krále Švédského bratrovi svému Karlovi Václavovi, kterýž měl za manželku Marii rozenou z Kounic, po smrti jeho opět provdanou za hraběte Siegfrieda z Hohenlohe.

**) Paní Veronika ze Šternberka, choť Štěpána Jiřího z Št.

25. *Žaluje paní Veronice z Šternberka na bídy a ústrky, jakéž snášeti musejí, posilňuje ji důvěrou v Boha, aby dcery její víru a duše své zachovati mohly, oznamuje, že někteří páni Moravští v svých bídách »k druhé straně« se obracejí.*

Ve Vratislavi dne 28. února 1631.

Paní Veronice z Šternberka.

Službu ɔc Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Zdraví ɔc. Těchto dnů dvojího psaní opět, jednoho, kterémuž datum podlí starýho kalendáře 17. a druhému 31. Januarii, sem od tebe dostala. A jistě, poněvadž mi nic tak milýho a potěšenýho bejti nemůže, než o tobě, má nejmilejší paní teta, to všeckno, což by tobě šťastného a potěšitedlného bejti mohlo, slyšeti, s obzvláštní žádostí sem je přijala a v tom se utvrdila, že mne předce v své laskavé paměti zachováváš a takovými psaními navštěvuješ, z čehožť velice a nastokrát děkuji a věř mi cele toho, žeť já zase tatáž starou měrou a láskou tvá upřímná služebnice do smrti zůstávám, a na tebe nikdy nezapomínám a tobě se toho každého času, pokudž mi pán Bůh života a zdraví ještě ráčí uděliti, odsloužiti hotova sem. Hrubě však neráda sem se z něho dočetla, že nevšelijak dobrého zdraví užíváš, čemuž dobře věřím, když v takovým způsobu a soužení postavena si pro svý milý panny dcery, mý obzvláště milý panny tety, a v pravděť toho srdečně nepřeji a pána Boha, jako sama za sebe, prosím, ať by ráčil za dlouhé časy dobrého zdraví, jak pro tebe tak i pro týž panny slečny tvý, přispořovati.

O mně a mým pánu, má nejmilejší paní teta, kdež si žádostiva přezvěděti, nemámť co jiného psáti, než taky o naší bídě toužiti, nebo já předce jakž na tu svou starou nemoc, tobě dobře vědomou, se trápím, tak i jiný, sama nemohu rozuměti, jaký nedostatky, kámen, či podagra a tuším všecko spolu přistupuje, tak že nemoha se obrániti od včerejška sem se zase složila. Pán můj taky jest velmi churavý a nikam nemůže pro mdlobu, i taky že ho nohy jeho hrubě bědují a jemu neslouží, tak že se vždycky vexlujeme. Nad to přistupuje k tomu i to, že nám teď cesta do Moravy ale ve dvou nedělích nastává, tak že se pán můj do Brna k soudu postnímu dostaviti musí, jestliže jen toliko držán bude; nechtějí hned žádný milosti a citedlnosti nad ním prokázati, když ho vyhnali z země, ještě na tom dosti nemají, že jim k vůli musí sem tam cikanovati a snad, nebude-li božího posilnění, dříve času života sobě ukrátiti, což pánu Bohu může politováno bejti. Oni však žádný lítosti nechtějí s námi míti, ale nic dýle nemohou s námi tak zacházeti, než dokudž jim od pána Boha uloženo jest. Jestliže pán Bůh neráčí toho sám ještě změniti a budeme musiti předce na tu cestu se vydati, nevím, jak ji vystojíme v tento nynější nepříjemný čas a v našem takovém bídném způsobu; neb já, přijde-li k tomu, nemínim pána svýho tak nestatečnýho na tak dalekou cestu opustiti, ale jak budu moci nejvejš s ním

se taky vydati, avšak mám ku pánu Bohu tu celou a důvěrnou naději, jestliže na nás ráčí tu jízdu vzložiti, že nás ráčí taky lepším zdravím poděliti a na ni občerstviti. Ještě by mi aspoň tudy snesitedlnější byla, kdybych tam měla s přátely svejmi se shledati, ale pochybuji o tom a nevím tam o žádným, poněvadž nás pán Bůh na divný strany rozptýliti a jedny od druhejch vzdáliti ráčil.

Nad tebou v tom, má nejmilejší paní teta, jistě velkou žalosť mám, a nepřejiť toho jako vlastně sama sobě, že předce o tvý panny dcery usilují a tebe o ně připraviti chtějí, a velmi se tomu divím; nebo jest jistě divná věc, poněvadž páni synové tvoji jejich náboženství sou, že je poroučejí páni místodržící na kancelář postaviti, což mně se zdá, že by oni mohli v tom dobře nějak prostředkovati, a když by již jináč bejti nemohlo, aspoň aby chvíli u jednoho, chvíli u druhýho pobyly, avšak předce v moci a v rukou tvejch zůstávaly. Ale viděť, že všickni jen na to se vydávají, čím a jak by nás trápili, ale nic dýle než všeho do času a vůle boží. Játˇ mám však ku pánu Bohu tu celou a silnou naději, že tě ráčí toho břemene brzy sprostiti a nedopustí tebe tím více trápiti, nýbrž tvý panny dcery při tobě zachovati, a poněvadž na žádným jiným ještě se nezačalo, že taky na tobě počátek nebude; tak jako i o mý slečny, chvála pánu Bohu, až posavad ještě ode všech pokoj máme a žádný nám nejmenší věci nic o ně neříká. Pán Bůh dej, aby i dále bez toho bylo a jim aby to nikdy na mysl nevstupovalo, tak aby ubohý osiřelý tety mý mohly s pokojem zůstávati a pánu Bohu víru a své duše zachovati, čehož, jakž jim tak i tvejm, má nejmilejší paní teta, upřímně vinšuji.

O panu Lackovi, bratru jejich, sem se již taky dověděla, že zase zdráv, ač slyším hrubě churavej a přepadlej po nemoci jest, i že se do Čech dostal; na něhož ti musím žalovati a o něm to smýšlení míti, že nemusí hrubě na sestry laskav bejti, nebo ani nyní, co se tu vrátil, ani prvý nic jim nepíše ani nevzkazuje, tak že soudím, že nehrubě na ně dbá a o ně se stará.

Svejch panen dcer, mejch obzvláště milejch panen tet, že ode mne zase velice s oznámením od pána Boha všech dobrejch věcí, pozdraviti sobě nestížíš, žádám. A s tím tebe, má přenejmilejší paní teta, se všemi námi, v ochranu mocnou boží, zatím pak sebe lásce a paměti tvé další, neproměnitedlné, poroučím a aby se mohla na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum v městě Vratislavi 28. Februarii 1631.

P. S. O novinách nevím, coť bych takovýho psáti měla, nebo já zde nic nevím, co se jinde děje; toliko totoť mohu tak v tejnosti oznámiti, že někteří páni Moravští, spolu naši emigranti, počínají sobě v svých bídách jako zoufati a, netroufajíc sobě dýle tak obstáti, k druhý straně se utíkají a obracejí, poněvadž, co v Moravě ještě

mají, ničeho se dovolati a žádný pomoci a milosti dosáhnouti nemohou, tak že z jinejch náš pan Zdeněk z Hodic s jedním pánem z Náchoda mladým, kteříž v Břehu až do tohoto času byli zůstávali, spolu pryč odjeli. Tak se s námi děje, že kdyby Boha s námi nebylo, nemohli bychom ani jeden ostati. Pán Bůh račiž sám moc těch nepřátel zdržovati a nedopouštěti, aby mohli to všecko, což chtějí a nač se snažují, nad námi provozovati.

---

26. *Paní Marii hrabince z Hodic, že s radostí na příchod její očekává.*

Ve Vratislavi dne 1. března 1631.

Paní Mariji Anně hrabince z Hodic.*)

Službu ꝯc. Urozená paní, paní dcero a kmotra má nejmilejší! Má nejmilejší paní dcero. Týto chvíle o 9 hodinách sem psaní od vás dostala a z něho hrubě ráda tomu porozuměla, že se všemi svejmi při dobrém způsobu zdraví zůstáváte i Mařenka vaše že již taky zdravější jest, čehož vám z toho srdce upřímně přeji a na další časy od pána Boha žádám. Z toho pak se také velice těším, že mi chcete a se zakazujete se pánem mejm tu lásku prokázati a nás navštíviti, když bychom toliko koně pro vás vypravili, což chci ráda tak podlí poručení a příležitosti vaší učiniti a, dá-li pán Bůh, ve čtvrtek příští tyž koně pro vás poslati, žádaje, že nebudete oumyslu svého měniti, nýbrž podlí takovýho laskavýho ohlášení svýho jej naplníte a k nám sem přijedete; nebo s radostí na vás očekávati budu, poněvadž, bude-li vůle boží, strojíme do Moravy v krátkým času se odebrati, jestliže toliko soud Brněnský držán bejti míti bude a my zdrávi budeme, tak že se budu s vámi, má nejmilejší paní cero, moci před týmž odjezdem naším shledati, s vámi požehnati a políbiti. O sobě vám mohu oznámiti, že já i pán můj nyní dosti sice churaví a nestateční na zdraví sme a téměř více ležíme než chodíme, pán Bůh rač dále sám milostivě opatrovati; kterýž [......] vám zase své služby vzkazuje. Paní a panen dcer svejch, žádám, že ode mne velice pozdravíte a mé služby oznámíte. A s tím, zanechávaje všeho k našemu bohdá společnému, šťastnému shledání, vám se, má nejmilejší paní dcero, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji a lásce vaší se poroučím. Datum v městě Vratislavi 1. Martii 1631.

Vaše upřímně volná bohdá do hrobu.

---

*) Viz poznámku při č. 24.

27. *Paní Alžbětě z Kounic, že pro nedostatek zdraví svého aspoň psaním ji navštěvuje.*

Ve Vratislavi dne 6. března 1631.

Paní Alžbětě z Kounic, rozené z Sezimova Oustí.*)

Službu ɔc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Poněvadž mi se tato příhodnost do Břehu natrefila, ačkoli sama dosti bídná a nestatečná na zdraví svém se vynacházím, avšak maje péči a starosť o VMt a chtěje ráda o spůsobu vašnostiném, v jakém postaveny bejti ráčíte, přezvěděti, nemohla sem toho nikoli pominouti, poněvadž mi osobně pro nestatečnost mou a nedostatek zdraví k VMti se dostati a VMt navštíviti možné není, jakož sem se pak teď pominulejch dnů opět velmi těžce na dna roznemohla a s nimi nemalých bolestí a trápení okouším, abych VMt aspoň tímto psaním svým navštíviti a, jak se na ten čas na zdraví račte míti, se dotázati neměla, žádaje, abyšte sobě neráčily stížiti mně o tom dáti věděti; nebť bych toho VMti srdečně a věrně přála, abyšte se všelijak dobře a šťastně jmíti ráčily a sobě vinšovala o vašnostiném dobrém spůsobu slyšeti. Kdyby mi dotčený nedostatek zdraví mého a ty mnohé a časté těžkosti, kteréž jedny po druhejch na mne dokračují, toho dopustily, byla bych již dávno sama VMti se na službu postaviti chtěla, ale poněvadž se to ode mne státi nemůže, prosím, že aspoň tímto psaným navštívením za vděk přijíti a mne v jinších příčinách u sebe omluvnou učiniti ráčíte.

Podle toho, dostanouce přiležícího psaní VMti svědčícího od paní sestry VMti, paní Rudolfový z Waldštejna,**) VMti je posílám a návěští dávám, že pán můj v krátkých dnech ku panu strejci svému, panu Kašparovi z Žerotína, do Čech vypraviti oumysl má, jestli byšte zase též paní sestře své co psáti chtíti ráčily, že toliko psaní své sem poslati poručiti ráčíte, chtěla bych se o to přičiniti, aby při tom poselství takové psaní vašnostino paní dodáno bejti i odpověď na ně VMti dojíti mohla. S tím ɔc. Datum v městě Vratislavi 6. Martii 1631.

---

28. *Oznamuje paní Marii Alžbětě Burghausovně o nemoci své a manžela svého ɔc.*

Ve Vratislavi dne 7. března 1631.

Paní Mariji Alžbětě Burghauzovně, rozené z Wartmberka.

Službu ɔc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Zdraví ɔc. Má nejmilejší paní teta. Psaní vašnostino tohoto rána s obzvláštní vděčností sem dostala a nad tím se hrubě potěšila, slyšíce o dobrém

*) Manželka Karla z Kounic. Viz poznámku při č. 8.
**) Manželka Rudolfa z V.

spůsobu zdraví vašnostiného a pana manžela vašnostinýho, mýho obzvláště milýho pana švagra; čehož VMti věrně přeji a na další časy od pána Boha z upřímného srdce vinšuji. Že mne pak račte skrze takové psaní laskavě navštěvovati a v své paměti zachovávati, velice a na stokrát VMti, má nejmilejší paní teta, z toho děkuji a na jiném nejsem, než, jestliže mi pán Bůh ráčí delšího života a zdraví uděliti, VMti se toho zase líbezně a příjemně odsloužiti. O sobě VMti, má nejmilejší paní teta, musím s bolestí oznámiti, že na svým zdraví velmi bídná a nestatečná zůstávám a nic dobře se nemám, nebo teď znovu sem se zase již na druhej tejden těžce na podagru roznemohla, tak od ní ve všem těle sklíčena sem, že sebou dokonce hnouti nemohu, jen kde mne jiní přenesou a přeloží, k tomu mně i to ještě nemálo trápení přivětšuje, poněvadž můj nejmilejší pán má teď ale v půl druhý neděli do Moravy k soudu se vypraviti, a já nevím, budu-li moci se pánem, aniž mi možné jest, v tomto spůsobu na cestu se vydati, leč se pán Bůh ráčí do toho času nade mnou ještě smilovati a mne něco občerstviti; nebo nevím, jak bych mohla pána svýho na tak dalekou cestu se spustiti, poněvadž taky hrubě churavý jest a více téměř leží než chodí, tak že oba jen samýho božího opatření a pomoci očekávati, a jemu samému se poroučeti a oddávati musíme, jak s námi ráčí chtíti dále naložiti.

Kdež mi se račte omlouvati, že ke mně neračte osobně přijížděti: VMti dokonce v tom za zlý míti nemohu, nýbrž to dobře soudím, že toho neračte bez potřeby a příčiny činiti, tak že vůli za skutek vděčně od VMti přijímám a s VMtí v tom dobře spokojena sem, jako byšte ráčily to vykonati, nebo neráda bych, abyšte příčinou mou sobě ráčily míti jakou nepříležitost činiti. JMt pana manžela svýho, pana švagra mýho obzvláště milýho, žádám, že sobě neráčíte stížiti ode mne velice pozdraviti a všecko nejlepší dobré oznámiti a dítek vašnostinejch políbiti. Pán můj VMti své povolné služby s žádostí od pána Boha všeho dobrého vzkazuje, slečny mý pak se VMti také dokonce s svejmi poslušnejmi službami poroučejí. A s tím se VMti, má nejmilejší paní teta, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšujíc, sebe další lásce a paměti VMti poroučím a že mne v ní stále zachovati ráčíte, cele se důvěřuji. Datum v městě Vratislavi 7. dne Martii 1631.

Teta VMti upřímně volná.

---

29. *Paní Ludmile Freibergerové o nemoci své a manžela svého ɔc.*

Ve Vratislavi dne 8. března 1631.

Paní Lidmile Freibergerové, rozené Sobkovně. *)

Službu ɔc. Urozená paní a přítelkyně má zvláště milá! Včerejšího dne jest mi psaní od vás dodáno, kterýmž že mne navštěvujete, velce [sic] vám z toho děkuji, a vám toho, že spolu se panem manželem svejm dobrého zdraví požíváte, věrně přeji, žádaje od pána Boha, aby vám i na další časy toho i jiného všeho dobrého udíleti a přispořovati ráčil. Ale o sobě vám s velkou bolestí oznamuji, že jakž já již na druhej tejden z lůže nevstávám a ani, leč s pomocí jinejch, kde mne z lůže na lůže přeloží, sama sebou hnouti nemohu, jsouc tak těžkými dny sklíčena, tak nad to nade vše i pro pána svýho nejmilejšího, kterýž taky včera těžce se složil, u veliké starosti postavena sem, tak že se hrubě zle mám a nevím, jak s námi oboumi [sic] pán Bůh ráčí dále naložiti; jehož milosrdenství božskému se však těším a cele se důvěřuji, že se ráčí nad námi podle své svaté vůle smilovati a z takové bídy nám spomoci. Jakou velkou žalost tudy více nad pánem svejm než sama nad sebou, že mu ani přítomna bejti a jeho v jeho nemoci sama opatrovati nemohu, snáším, sama to, má paní, můžete dobře posouditi, žeť mi nemůže než těžkosti srdce tím přibejvati. Pro tu příčinu, že vám taky nyní více sem psáti nemohla, žádám, že mne u sebe omluvnou jmíti budete a pana manžela svýho ode mne zase s oznámením všeho dobrého pozdravíte. S tím ochrana a milost Pána všemohoucího račiž nám přítomna bejti. Datum v městě Vratislavi 8. dne Martii 1631.

---

30. *Oznamuje panu Bedřichovi z Kounic o nemoci své i manžela svého a napomíná ho, aby bez dobrého rozmyslu ničeho nepodnikal.*

Ve Vratislavi dne 10. března 1631.

Panu Fridrichovi z Kounic. **)

Modlitbu ɔc. Urozený pane, pane ujče můj nejmilejší! Zdraví ɔc. Psaní vašnostino dnes sem dostala a z něho o dobrém způsobu zdraví vašnostiného ráda vyrozuměla, jako naproti tomu o paní manželce VMti, mé obzvláště milé paní tetě, že při svém zdraví tak churava jest a na ty i jiný nedostatky sobě stěžuje, neráda se dočetla, pána Boha žádaje, aby ji brzo dokonalým zdravím obdařiti a spolu s VMtí a dítkami vašnostinejmi na další časy při něm zachovávati ráčil.

---

*) Manželka Jindřicha Freibergera z Freibergu, kterýž pro náboženství ušel z rodné své vlasti.
**) Viz poznámku při č. 8.

Já i pán můj oba dva nyní dosti bídně zůstáváme, nebo já na druhej tejden již z lůžka nevstávám a tak těžký dna mám, že sebou sama hnouti nemohu, leč kde mne z místa na místo přeloží. Pán taky od minulýho pátku těžce se na nátchu a růži roznemohl, tak že oba na smilování boží očekáváme, a bude-li jeho svatá vůle v tom nás zase k lepšímu zdraví navrátiti, což se s námi něco již polepšuje, strojíme předce, poněvadž jináč bejti nemůže, s pomocí boží k soudu brněnskýmu se vypraviti, ač ještě o tom nejistím, poněvadž se až posavad nic jistýho neví a pán můj teprv na zprávu očekává, bude-li týž soud držán. Pokudž bude a nám předce k jízdě přijde, strojíme od soboty příští v týmdni odsud vyjeti a o to se všelijak přičiniti, abychom zase na svátky velikonoční, dá-li pán Bůh, mohli se sem navrátiti, k čemuž pán Bůh račiž nám dopomoci.

Co mi račte o způsobu a mnohým neštěstí svým obšírně vypisovati, VMti věrně toho nepřeji a jistě s VMtí nemalou než velikou citedlnost v tom nesu, pána Boha za to žádaje, aby VMti takové odporné věci osladčovati, v nich pomocníkem bejti a trpělivosti svaté přispořovati ráčil, neb ta reso ucí, na kterou měřiti a v níž sobě nějaké polehčení slibovati ráčíte, dokonce mi se nic nelíbí. A protož VMti prosím a napomínám, abyšte se v takové příčině na pozoru míti a prvé se na všecko dobře rozmysliti ráčili, co byšte ráčili chtíti učiniti a předsevzíti, abyšte neráčili sebe i paní manželky své a dítek v horší uvésti, poněvadž to račte sami o sobě vyznávati, že čeho se koli račte chytiti, že ve všem se VMti nešťastně vede; jest se nadáti a obávati, aby i tu VMti spíše zle než dobře nesedlo. Nebo neračte sám ten bejti, jest jinejch mnoho, z nichž račte moci sobě příklad vzíti, jak se jim dálo a ještě děje, avšak vždy jich pán Bůh živí a chrání a tak nechává do svý svatý vůle, a tak sobě svý cvičí a vede a nepochybně, že i VMt tak chce zkusiti a zprubovati, jak mu račte stálý zůstávati. Potřebí jest tedy nejvíce svaté trpělivosti sobě ve všem žádati, byšte pak cokoli učiniti ráčili, nic by tím jinejm zle nebylo a žádnej zármutek z toho by jim nepřišel, než spíše ještě nějaký smích, a poněvadž ještě nic takovýho nad možnost snášeti neráčíte, nedopustí taky pán Bůh více VMt sužovati, než dotud, dokudž by VMti k dobrému sloužiti mohlo. Račte se tedy ve všem tom se pánem Bohem a potom s přátely svejmi raditi a nepospíchati, poněvadž račte věděti, že kvapný dílo nebejvá vždycky prospěšný; mně by to taky nemohlo, než věcí hrubě lítostivou a těžkou bejti, kdybyšte ráčili tak nad námi zapomenouti a dříve se mnou shledání kam se odebrati. Z kterýchž příčin ještě VMti prosím, abyšte nic nakvap neráčili před sebe bráti.

Pro tu bečku vína, kdykoli příležitost VMti bude, račte sem moci poslati, kteráž jiná není, než co já k svýmu truňku sem měla; bych já pak se pánem svejm zde nebyla, bude vyslanejm VMti v nebytí našem vydána. Mohla-li bych pak v čem jiném, jsem volna

a hotova podlí svý nejvyšší možnosti pro VMti všecko učiniti. S tím se VMti, můj nejmilejší pane ujče, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum v městě Vratislavi 10. dne Martii 1631.

---

31. *Paní Evzebii z Kounic o nemoci své a manžela svého ꝛc.*

Ve Vratislavi dne 10. března 1631.

Paní Euzebiji z Kounic.

Službu ꝛc. Z psaní vašnostiného, dnešního dne přijatého, hrubě ráda sem porozuměla, že spolu se panem manželem vašnostinejm, mejm velice milejm panem ujcem, a dítkami svejmi račte zdrávy bejti, krom že VMt kašel a rýma obtěžuje a nepříležitost činí; ale pán Bůh rač dáti, aby ty nedostatky brzy pominuly a VMt při dobrém a dokonalém zdraví za dlouhé časy zůstávati a jeho požívati moci ráčily, tak jakž bych toho VMti věrně a upřímně přála.

O sobě VMti a svým pánu mohu oznámiti, že sic nyní obadva hrubě bídni sme, nebo jakž já již teď druhej tejden pořád na dna ležím a nimi ve všem těle sklíčena souc, sama sebou, leč mne jiní přeloží, ani hnouti nemohu, tak pán taky od minulýho pátku na nátchu s růží těžce se roznemohl; avšak, poněvadž z milosti boží něco se s námi polepšuje, mám ku panu Bohu tu celou naději, že ráčí dále naším pomocníkem bejti a k lepšímu zdraví zase přivésti. Pokudž v tom vůle jeho svatá bude a my bychom zdravější byli a soud Brněnský držán bude, předce na tom sme k němu se vypraviti, a odsud od příští soboty v týmdni na cestu vydati a, co na nás bude, všelijak se o to přičiniti, abychom se sem mohli zase na svátky velikonoční dostati, což pán Bůh rač dáti, aby se mohlo šťastně státi, a já se s VMtí tehdáž, poněvadž se až posavad pro nynější mnohé nepříležitosti z obojí strany státi nemohlo, v dobrém a potěšeném spůsobu shledati.

Za to vaření dokonce děkovati potřebí není, poněvadž to špatný věci sou, toliko prosím, že račte to málo nyní vděčně přijíti a ke mně se otevřeně míti: neb cokoli mohu podlí možnosti chci ráda VMti se panem manželem VMti, mejm obzvláště milejm panem ujcem, a dítkami vašnostinejmi vhod učiniti. Můj pán VMti své nemocné služby vzkazuje, a dítek svejch, že ráčíte ode mne políbiti a pozdraviti, žádám. Slečny mý se VMti také poslušně poroučejí. A s tím VMt, má nejmilejší paní teta, spolu se všemi námi v ochranu boží a zatím sebe lásce a paměti VMti dokonce poroučím. Datum ut supra.

---

32. *Paní Bohunce z Žerotína, že pro nemoc s manželem svým k soudu do Brna sotvy vypraviti se budou moci.*

Ve Vratislavi dne 19. března 1631.

Paní Bohunce z Žerotína.

Má nejmilejší paní dcero! Psaní vaše, jehož datum 4. dne tohoto měsíce, včerejšího dne vděčně ráda sem dostala a tomu z něho porozuměla i z toho se nemálo potěšila, že vy se všemi vašemi dobrého zdraví požíváte, čehož vám věrně přeji a, aby pán Bůh i na další časy při takovém dobrém spůsobu vás chrániti a zachovati ráčil, upřímně vinšuji. O mně pak, kdež ste žádostivy věděti, oznamuji vám, že se zle a bídně při svém zdraví mám, neb již více než ode tří nedělí z lůže, jsouc opět dnou sklíčena, nevstávám. Pán týmž spůsobem teď, dříve dvou nedělí, podruhý se složil, po prvním asi dva či tři dni počal pocházeti, ale musil se zase položiti, tak že až do dnešního dne v lůži jest, ta nátcha a jeho bídný nohy nejvíce ho trápí, a ač, díka pánu Bohu, něco se s námi oboumi již zase polepšuje, avšak není nám možné v takovém churavém a nestatečném spůsobu kam z domu se vydati, tak že již z naší jízdy do Brna k tomuto soudu schází, poněvadž cesta daleká a nynější čas pro nás tak bídný, hrubě nepříhodný jest. Což to jistě s velikou lítostí nésti musím, že se tam s vámi, kdež nepochybuji, že se pánem svejm, mejm obzvláště milejm panem synem, se vypravíte, aneb již tam jste, shledati nemám, a nevím tomu co jiného říci, než pánu Bohu to poručiti, a poněvadž se jeho milosti božské líbí nás tak častými nemocmi, jedněmi po druhejch, navštěvovati, do vůle jeho to snášeti, takového pak společného shledání jinším příležitějším časem očekávati musím.

Že mi noviny o veselí královským posíláte,*) vám děkuji, a viděť odtud dosti slávy, kdyby tak bylo, do nebe. Naší paní Jozičky**) že tam nechtěli míti, soudím, že jí ten posměch nebude na žádnou škodu, nýbrž lépe že doma zůstala, když ji pán Bůh ráčí v tom, v čemž až posavad jest, dále utvrzovati a setrvání popříti.

Pána svýho, mýho velice milýho pana syna, žádám, že velice ode mne s modlitbami mejmi pozdravíte, paní hrabince pak, paní Besový a paní Ehrenreiterový služby s vinšem od pána Boha všeho dobrého oznámíte. Slečny mý vás velice pozdravují a s poslušnejmi službami vám se poroučejí. S tím, nemajíc vám na ten čas co tak obzvláštního psáti, vás, má nejmilejší paní cero, spolu se všechněmi námi v ochranu boží poroučím. Datum v městě Vratislavi 19. Martii 1631.

---

*) Týče se svatby Ferdinanda III s donnou Marií, infantkou Španělskou.
**) Manželka Adama z Valdštejna.

33. *Oznamuje paní Alžbětě z Kounic, že pro churavost s manželem svým cestu do Brna k soudu odložiti museli; posílá jí 8 preclíků a láhev piva.*

Ve Vratislavi dne 21. března 1631.

Paní Alžbětě z Kounic.

Službu ꝛc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Že mne račte v své lásce a paměti jmíti a skrze psaní, kteréž sem od VMti s obzvláštní vděčností včerejšího dne dostala, navštěvujíce o mne a zdraví mé pečovati a na ně se dotazovati, velice z toho VMti děkuji a oznamuji, že se sic nehrubě dobře, nýbrž dosti zle a bídně při něm vynacházím, poněvadž již ode tří neděli, jak sem tak těžký dna měla, až posavad nemnoho z lůže ještě vycházím, leč kde mne z něho jiní vezmou a z místa na místo přenesou. Pán můj podobně taky ode dvou neděli takměř ustavičně v něm zůstává a nemocný leží, tak že jsouc oba tak churaví a nestateční na zdraví, poněvadž nám nebylo a není možné v takovém spůsobu na cestu se vydati, za tou příčinou musili sme oumysl náš již dokonce v tom změniti a od jízdy své do Moravy na ten čas upustiti a již se ve všem pánu Bohu poručiti, očekávajíce, až by ráčil dále se nad námi smilovati a nás k lepšímu zdraví sám zase přivésti

O VMti pak to hrubě ráda slyším a z toho se těším, že se s VMtí po té předešlé, dlouhé a těžké nemoci vždy předci pomaly polepšuje, čehož VMti věrně přeji a, abyšte ráčily moci brzy dokonale občerstvěti a ozdravěti, od pána Boha upřímně vinšuji. A poněvadž se VMti .ty preclíky naše onehdejší zlíbily a jakž dokládati ráčíte, že ste se chuti v nich dojísti ráčily, VMti jich teď 8 i tolikéž flaši piva svýho, kterou ste pro ně odeslati ráčily, posílám, pána Boha žádaje, aby obojího ráčil VMti požehnati a to způsobiti, abyšte ráčily moci z toho nejen dokonalý chuti, ale i zdraví dobrýho nabyti. Dále také k žádosti VMti sem tak učinila a se pánem svejm v příčině věci VMti, o kterou ste pánu psáti ráčily, mluvila a za VMt se přimlouvala, což naději se, jsouc pán bez toho volen VMti všelijaké příjemné přátelství a služby prokazovati, že z odpovědi jeho se čím spraviti věděti ráčíte. S tím VMt, má nejmilejší paní teta, spolu se všechněmi námi, v ochranu boží poroučím a na všem dobře a šťastně jmíti se vinšuji. Datum v městě Vratislavi 21. dne Martii 1631.

34. *Paní Johanně Em. z Valdštejna oznamuje o churavosti své i manžela svého a ubezpečuje ji vším upřímným přátelstvím.*

Ve Vratislavi dne 29. března 1631.

Paní Johanně Emiliji z Waldštejna, rozené z Žerotína.*)

Službu svou vám vzkazuji, vysoce urozená paní, paní dcero má nejmilejší! Od pána Boha vám i s vaším nejmilejším pánem a mejm nejmilejším panem bratrem i malou rodinou téhož zdraví a v něm jiné všecko nejlepší dobré, což byšte sobě samy žádati a vinšovati mohly, věrně a upřímně žádám.

Má nejmilejší paní dcero! Psaní od vás, kterýhož datum v Praze 3. dne Martii, tyto dni sem dostala. Že mne skrze ně navštěvujete a na mne ste vzpomenuly, vám velice z toho děkuji a, vděčně to od vás přijímaje, popřeje-li mi pán Bůh delšího života a zdraví, nejsem na jiném než vám se toho vším dobrejm a příjemnejm spůsobem odměniti. Omluvu pak vaši, kterou při tom, že mi tak dlouho a nečasto píšete, předkládáte, taky přijímám, neb sama dobře soudím, že sic nerády s mnohejmi psaními zacházíte a nazbyt se s nimi zaměstknáváte, poněvadž já nepochybuji, co skrze psaní nečiníte, že to v srdci a mysli vynahrazujete. A kdež se, má nej-

*) Druhá manželka Adama z Valdštejna byla dcerou Viktorina z Žerotína. Paní Johanka Emilie byla a zůstala povždy i po bitvě Bělohorské horlivou vyznavatelkou víry bratrské. Manželu svému přinesla prý na 400.000 dukátů věna. O takové přebohaté zboží a krásnou pannu hlásili se mladí i starší nápadníci, přátelé pak na sebe žárlili, žehrali a se hádali, komu by panna na vychování se dáti a komu za manželku dostati měla. Vilém Slavata, jenž za císaře Matiáše jako komisař na sněmy Moravské jezdil, napsal v zápiskách o svém poselství na Moravu dne 19. července l. 1614 o nastalém sporu pro jmenovanou šlechtičnu: »JMt arcikníže [Ferdinand] ráčil téhož dne pány poručníky panny šlechtičny Emily z Žerotína, pozůstalé dcery po někdy p. Viktorinovi z Žerotína, a všecky pány strejce její, kteří tu v městě Olomouci přítomni byli, jichžto bylo sedm, před sebe povolati, s nimi osobně jednati a milostivě se přimluviti, aby táž panna šlechtična z Žerotína panu Adamovi z Valdštejna, nejv. hofmistru království Českého, za manželku dostati se mohla. Zakázali se všickni, kromě jeden pán N. Jitčínský z Žerotína omluvna se učinil, že jest strejci svému panu Janovi Jetřichovi z Žerotína se zakázal, který týž panně šlechtičně sloužil a ji k stavu manželskému dostati žádal, pročež, že připovědi své zadosti učiniti musí a co na něm bude, jemu mimo jiný v tom napomáhati. A poněvadž túž pannu šlechtičnu p. Ladislav z Lobkovic, nejv. komorník markrabství Moravského, při sobě jměl, a p. Karel z Žerotína, hejtman téhož markrabství, jakožto též poručník a strejc její, toho vyhledával, aby k němu za některý čas panna šlechtična dána byla, a jiní všickni páni strejcové její též toho byli žádostiví: ale nejv. p. komorník nikterakž k tomu povoliti nechtěl, předstírajíc, že jemu od někdy pana otce jejího k opatrování svěřena jest, proti kterémuž důvěření že jináče učiniti jemu se netrefí, tak aby ona snad, jinam se dostanouc, k manželství mimo vůli její vedena a nucena nebyla. Naproti tomu p. Karel z Žerotína se zakazoval, že ji k žádnému manželství nutiti a mimo vůli a vědomí téhož nejv. p. komorníka zamluviti nechce. Z toho takového sporu počalo nemalé nedorozumění z obojí strany býti, zvláště poněvadž praveno bylo, že nejv. p. komorník z Olomouce odjeti a pannu šlechtičnu s sebou vzíti se strojí, a p. z Žerotína všelijak k tomu přivésti usiloval, aby panna šlechtična ku p. hejtmanovi se dostala. Pročež pro předjití v té věci dalšího většího horšího. JMt arcikníže ráčil mne k jedné i druhé straně vysílati a jednati dáti, aby přátelským způsobem mohlo to porovnáno býti. K čemuž také naposledy jest přivedeno. Nejv. p. komorník dal to JMti arciknížeti v moc, a JMt arcikníže ráčil to vyřknouti, aby panna šlechtična ku p. hejtmanovi dána byla a při něm zůstávala za některou neděli, a to až do vyjití soudu Brněnského nejprvé příštího svato-Kunhutského. Byly strany s tím spokojeny. NB. Nejv. p. hofmistr potom túž pannu šlechtičnu za manželku dostal.« (MS. v knih. křížovníků s červenou hvězdou v Praze.)

milejší paní dcero, na mé a pána mýho zdraví dotazujete: mohu vám oznámiti, že se při něm velmi bídně máme, poněvadž já již od štyří [sic] neděli jakž na dna, tak i na jiný divný nedostatky a bolesti nemocna zůstávaje a pán taky, více než ode dvou nedělí z lůže mnoho nevycházíme, tak že, ačkoli sme teď byli strojili do Moravy se vypraviti, avšak příčinou takovýho nedostatku zdraví svýho musíme zde až posavad zůstávati a očekávati, až by pán Bůh k lepšímu spůsobu zdraví dopomoci nám ráčil. Vám bych pak toho, má nejmilejší paní dcero, věrně přála, abyšte zdrávy bejti a jinak všelijak podle duše i těla dobře se jmíti mohly.

K žádosti vaší sem tak učinila a pánu svýmu s pozdravením vaším vás připomenula a jak nejlépe mohla poručila, což můžete tomu, má přenejmilejší paní dcero, cele věřiti a tím ujištěny bejti, že jakž pán, tak i já, v čem bychom mohli podle volnosti a možnosti naší, vám všelijaké příjemné přátelství prokazovati a sloužiti, hotovi sme, kterejž vám své strejcovské a otcovské služby zase s žádostí od pána Boha všeho dobrého vzkazuje a z paměti děkuje. Malejch svejch že od nás políbíte a pozdravíte, žádám. A s tím se vám, má nejmilejší paní dcero, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji a vám se lásce a paměti vaší další poručena činím. Slečny mý vám své poslušné služby vzkazují a vám se poroučejí. Datum v městě Vratislavi 29. dne Martii 1631.

P. S. Pokudž pán váš, můj nejmilejší pan bratr, již doma jest a z Vídně se navrátil, žádám vás, má paní dceruško, že ho ode mne velice pozdravíte a mne jemu s mejmi sesterskejmi službami dokonce v lásku a paměť jeho poručíte.

---

35. *Prosí pannu Kateřinu z Valdštejna za omluvu, že klobouk před rokem v Praze koupený zaplacen nebyl.*

Ve Vratislavi dne 29. března 1631.

Panně Kateřině šlechtičně z Waldštejna.*)

Službu ɔc. Urozená panno, panno teta má nejmilejší! Zdraví ɔc. Má nejmilejší panno teta [sic]. Poněvadž již tak dávno nic o tobě neslyším a věděti nemohu, jak se tobě vede, za tou příčinou, majíc příležitost do Prahy, nikoli sem opominouti nemohla, abych tě tímto psaním svým, pro dokázání na tebe paměti své, navštíviti a tobě se skrze ně ohlásiti neměla, a jsouc žádostiva o tobě přezvěděti, kterak se při svém zdraví i jiném spůsobu až posavad vynacházíš, že nestížíš sobě mně oznámiti, za to tě, má nejmilejší panno teta, prosím.

*) Viz poznámku při č. 1.

34. *Paní Johanně Em. z Valdštejna oznamuje o churavosti své i manžela svého a ubezpečuje ji vším upřímným přátelstvím.*

Ve Vratislavi dne 29. března 1631.

Paní Johanně Emiliji z Waldštejna, rozené z Žerotína.*)

Službu svou vám vzkazuji, vysoce urozená paní, paní dcero má nejmilejší! Od pána Boha vám i s vaším nejmilejším pánem a mejm nejmilejším panem bratrem i malou rodinou téhož zdraví a v něm jiné všecko nejlepší dobré, což byšte sobě samy žádati a vinšovati mohly, věrně a upřímně žádám.

Má nejmilejší paní dcero! Psaní od vás, kterýhož datum v Praze 3. dne Martii, tyto dni sem dostala. Že mne skrze ně navštěvujete a na mne ste vzpomenuly, vám velice z toho děkuji a, vděčně to od vás přijímaje, popřeje-li mi pán Bůh delšího života a zdraví, nejsem na jiném než vám se toho vším dobrejm a příjemnejm spůsobem odměniti. Omluvu pak vaši, kterou při tom, že mi tak dlouho a nečasto píšete, předkládáte, taky přijímám, neb sama dobře soudím, že sic nerády s mnohejmi psaními zacházíte a nazbyt se s nimi zaměstknáváte, poněvadž já nepochybuji, co skrze psaní nečiníte, že to v srdci a mysli vynahrazujete. A kdež se, má nej-

*) Druhá manželka Adama z Valdštejna byla dcerou Viktorina z Žerotína. Paní Johanka Emilie byla a zůstala povždy i po bitvě Bělohorské horlivou vyznavatelkou víry bratrské. Manželu svému přinesla prý na 400.000 dukátů věna. O takové přebohaté zboží a krásnou pannu hlásili se mladí i starší nápadníci, přátelé pak na sebe žárlili, žehrali a se hádali, komu by panna na vychování se dáti a komu za manželku dostati měla. Vilém Slavata, jenž za císaře Matiáše jako komisař na sněmy Moravské jezdil, napsal v zápiskách o svém poselství na Moravu dne 19. července l. 1614 o nastalém sporu pro jmenovanou šlechtičnu: »JMt arcikníže [Ferdinand] ráčil téhož dne pány poručníky panny šlechtičny Emily z Žerotína, pozůstalé dcery po někdy p. Viktorinovi z Žerotína, a všecky pány strejce její, kteří tu v městě Olomouci přítomni byli, jichžto bylo sedm, před sebe povolati, s nimi osobně jednati a milostivě se přimluviti, aby táž panna šlechtična z Žerotína panu Adamovi z Valdštejna, nejv. hofmistru království Českého, za manželku dostati se mohla. Zakázali se všickni, kromě jeden pán N. Jitčínský z Žerotína omluvna se učinil, že jest strejci svému panu Janovi Jetřichovi z Žerotína se zakázal, který týž panně šlechtičně sloužil a ji k stavu manželskému dostati žádal, pročež, že připovědi své zadosti učiniti musí a co na něm bude, jemu mimo jiný v tom napomáhati. A poněvadž túž pannu šlechtičnu p. Ladislav z Lobkovic, nejv. komorník markrabství Moravského, při sobě jměl, a p. Karel z Žerotína, hejtman téhož markrabství, jakožto též poručník a strejc její, toho vyhledával, aby k němu za některý čas panna šlechtična dána byla, a jiní všickni páni strejcové její též toho byli žádostiví: ale nejv. p. komorník nikterakž k tomu povoliti nechtěl, předstírajíc, že jemu od někdy pana otce jejího k opatrování svěřena jest, proti kterémuž důvěření že jináče učiniti jemu se netreff, tak aby ona snad, jinam se dostanouc, k manželství mimo vůli její vedena a nucena nebyla. Naproti tomu p. Karel z Žerotína se zakazoval, že ji k žádnému manželství nutiti a mimo vůli a vědomí téhož nejv. p. komorníka zamluviti nechce. Z toho takového sporu počalo nemalé nedorozumění z obojí strany býti, zvláště poněvadž praveno bylo, že nejv. p. komorník z Olomouce odjeti a pannu šlechtičnu s sebou vzíti se strojí, a p. z Žerotína všelijak k tomu přivésti usiloval, aby panna šlechtična ku p. hejtmanovi se dostala. Pročež pro předjití v té věci dalšího většího horšího. JMt arcikníže ráčil mne k jedné i druhé straně vysílati a jednati dáti, aby přátelským způsobem mohlo to porovnáno býti. K čemuž také naposledy jest přivedeno. Nejv. p. komorník dal to JMti arciknížeti v moc, a JMt arcikníže ráčil to vyřknouti, aby panna šlechtična ku p. hejtmanovi dána byla a při něm zůstávala za některou neděli, a to až do vyjití soudu Brněnského nejprvé příštího svato-Kunhutského. Byly strany s tím spokojeny. NB. Nejv. p. hofmistr potom túž pannu šlechtičnu za manželku dostal.« (MS. v knih. křížovníků s červenou hvězdou v Praze.)

milejší paní dcero, na mé a pána mýho zdraví dotazujete: mohu vám oznámiti, že se při něm velmi bídně máme, poněvadž já již od štyří [sic] nedělí jakž na dna, tak i na jiný divný nedostatky a bolesti nemocna zůstávaje a pán taky, více než ode dvou nedělí z lůže mnoho nevycházíme, tak že, ačkoli sme teď byli strojili do Moravy se vypraviti, avšak příčinou takovýho nedostatku zdraví svýho musíme zde až posavad zůstávati a očekávati, až by pán Bůh k lepšímu spůsobu zdraví dopomoci nám ráčil. Vám bych pak toho, má nejmilejší paní dcero, věrně přála, abyšte zdrávy bejti a jinak všelijak podle duše i těla dobře se jmíti mohly.

K žádosti vaší sem tak učinila a pánu svýmu s pozdravením vaším vás připomenula a jak nejlépe mohla poručila, což můžete tomu, má přenejmilejší paní dcero, cele věřiti a tím ujištěny bejti, že jakž pán, tak i já, v čem bychom mohli podle volnosti a možnosti naší, vám všelijaké příjemné přátelství prokazovati a sloužiti, hotovi sme, kterejž vám své strejcovské a otcovské služby zase s žádostí od pána Boha všeho dobrého vzkazuje a z paměti děkuje. Malejch svejch že od nás políbíte a pozdravíte, žádám. A s tím se vám, má nejmilejší paní dcero, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji a vám se lásce a paměti vaší další poručena činím. Slečny mý vám své poslušné služby vzkazují a vám se poroučejí. Datum v městě Vratislavi 29. dne Martii 1631.

P. S. Pokudž pán váš, můj nejmilejší pan bratr, již doma jest a z Vídně se navrátil, žádám vás, má paní dceruško, že ho ode mne velice pozdravíte a mne jemu s mejmi sesterskejmi službami dokonce v lásku a paměť jeho poručíte.

---

35. *Prosí pannu Kateřinu z Valdštejna za omluvu, že klobouk před rokem v Praze koupený zaplacen nebyl.*

Ve Vratislavi dne 29. března 1631.

Panně Kateřině šlechtičně z Waldštejna.*)

Službu ɔc. Urozená panno, panno teta má nejmilejší! Zdraví ɔc. Má nejmilejší panno teta [sic]. Poněvadž již tak dávno nic o tobě neslyším a věděti nemohu, jak se tobě vede, za tou příčinou, majíc příležitost do Prahy, nikoli sem opominouti nemohla, abych tě tímto psaním svým, pro dokázání na tebe paměti své, navštíviti a tobě se skrze ně ohlásiti neměla, a jsouc žádostiva o tobě přezvěděti, kterak se při svém zdraví i jiném spůsobu až posavad vynacházíš, že nestížíš sobě mně oznámiti, za to tě, má nejmilejší panno teta, prosím.

*) Viz poznámku při č. 1.

34. *Paní Johanně Em. z Valdštejna oznamuje o churavosti své i manžela svého a ubezpečuje ji vším upřímným přátelstvím.*

Ve Vratislavi dne 29. března 1631.

Paní Johanně Emiliji z Waldštejna, rozené z Žerotína.*)

Službu svou vám vzkazuji, vysoce urozená paní, paní dcero má nejmilejší! Od pána Boha vám i s vaším nejmilejším pánem a mejm nejmilejším panem bratrem i malou rodinou téhož zdraví a v něm jiné všecko nejlepší dobré, což byšte sobě samy žádati a vinšovati mohly, věrně a upřímně žádám.

Má nejmilejší paní dcero! Psaní od vás, kterýhož datum v Praze 3. dne Martii, tyto dni sem dostala. Že mne skrze ně navštěvujete a na mne ste vzpomenuly, vám velice z toho děkuji a, vděčně to od vás přijímaje, popřeje-li mi pán Bůh delšího života a zdraví, nejsem na jiném než vám se toho vším dobrejm a příjemnejm spůsobem odměniti. Omluvu pak vaši, kterou při tom, že mi tak dlouho a nečasto píšete, předkládáte, taky přijímám, neb sama dobře soudím, že sic nerády s mnohejmi psaními zacházíte a nazbyt se s nimi zaměstknáváte, poněvadž já nepochybuji, co skrze psaní nečiníte, že to v srdci a mysli vynahrazujete. A kdež se, má nej-

*) Druhá manželka Adama z Valdštejna byla dcerou Viktorina z Žerotína. Paní Johanka Emilie byla a zůstala povždy i po bitvě Bělohorské horlivou vyznavatelkou víry bratrské. Manželu svému přinesla prý na 400.000 dukátů věna. O takové přebohaté zboží a krásnou pannu hlásili se mladí i starší nápadníci, přátelé pak na sebe žárlili, žehrali a se hádali, komu by panna na vychování se dáti a komu za manželku dostati měla. Vilém Slavata, jenž za císaře Matiáše jako komisař na sněmy Moravské jezdil, napsal v zápiskách o svém poselství na Moravu dne 19. července l. 1614 o nastalém sporu pro jmenovanou šlechtičnu: »JMt arcikníže [Ferdinand] ráčil téhož dne pány poručníky panny šlechtičny Emily z Žerotína, pozůstalé dcery po někdy p. Viktorinovi z Žerotína, a všecky pány strejce její, kteří tu v městě Olomouci přítomni byli, jichžto bylo sedm, před sebe povolati, s nimi osobně jednati a milostivě se přimluviti, aby táž panna šlechtična z Žerotína panu Adamovi z Valdštejna, nejv. hofmistru království Českého, za manželku dostati se mohla. Zakázali se všickni, kromě jeden pán N. Jitčínský z Žerotína omluvna se učinil, že jest strejci svému panu Janovi Jetřichovi z Žerotína se zakázal, který týž panně šlechtičně sloužil a ji k stavu manželskému dostati žádal, pročež, že připovědi své zadosti učiniti musí a co na něm bude, jemu mimo jiný v tom napomáhati. A poněvadž túž pannu šlechtičnu p. Ladislav z Lobkovic, nejv. komorník markrabství Moravského, při sobě jměl, a p. Karel z Žerotína, hejtman téhož markrabství, jakožto též poručník a strejc její, toho vyhledával, aby k němu za některý čas panna šlechtična dána byla, a jiní všickni páni strejcové její též toho byli žádostiví: ale nejv. p. komorník nikterakž k tomu povoliti nechtěl, předstírajíc, že jemu od někdy pana otce jejího k opatrování svěřena jest, proti kterémuž důvěření že jináče učiniti jemu se netreſí, tak aby ona snad, jinam se dostanouc, k manželství mimo vůli její vedena a nucena nebyla. Naproti tomu p. Karel z Žerotína se zakazoval, že ji k žádnému manželství nutiti a mimo vůli a vědomí téhož nejv. p. komorníka zamluviti nechce. Z toho takového sporu počalo nemalé nedorozumění z obojí strany býti, zvláště poněvadž praveno bylo, že nejv. p. komorník z Olomouce odjeti a pannu šlechtičnu s sebou vzíti se strojí, a p. z Žerotína všelijak k tomu přivésti usiloval, aby panna šlechtična ku p. hejtmanovi se dostala. Pročež pro předjití v té věci dalšího většího horšího. JMt arcikníže ráčil mne k jedné i druhé straně vysílati a jednati dáti, aby přátelským způsobem mohlo to porovnáno býti. K čemuž také naposledy jest přivedeno. Nejv. p. komorník dal to JMti arciknížeti v moc, a JMt arcikníže ráčil to vyřknouti, aby panna šlechtična ku p. hejtmanovi dána byla a při něm zůstávala za některou neděli, a to až do vyjití soudu Brněnského nejprvé příštího svato-Kunhutského. Byly strany s tím spokojeny. NB. Nejv. p. hofmistr potom túž pannu šlechtičnu za manželku dostal.« (MS. v knih. křížovníků s červenou hvězdou v Praze.)

milejší paní dcero, na mé a pána mýho zdraví dotazujete: mohu vám oznámiti, že se při něm velmi bídně máme, poněvadž já již od štyří [sic] nedělí jakž na dna, tak i na jiný divný nedostatky a bolesti nemocna zůstávaje a pán taky, více než ode dvou nedělí z lůže mnoho nevycházíme, tak že, ačkoli sme teď byli strojili do Moravy se vypraviti, avšak příčinou takovýho nedostatku zdraví svýho musíme zde až posavad zůstávati a očekávati, až by pán Bůh k lepšímu spůsobu zdraví dopomoci nám ráčil. Vám bych pak toho, má nejmilejší paní dcero, věrně přála, abyšte zdrávy bejti a jinak všelijak podle duše i těla dobře se jmíti mohly.

K žádosti vaší sem tak učinila a pánu svýmu s pozdravením vaším vás připomenula a jak nejlépe mohla poručila, což můžete tomu, má přenejmilejší paní dcero, cele věřiti a tím ujištěny bejti, že jakž pán, tak i já, v čem bychom mohli podle volnosti a možnosti naší, vám všelijaké příjemné přátelství prokazovati a sloužiti, hotovi sme, kterejž vám své strejcovské a otcovské služby zase s žádostí od pána Boha všeho dobrého vzkazuje a z paměti děkuje. Malejch svejch že od nás políbíte a pozdravíte, žádám. A s tím se vám, má nejmilejší paní dcero, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji a vám se lásce a paměti vaší další poručena činím. Slečny mý vám své poslušné služby vzkazují a vám se poroučejí. Datum v městě Vratislavi 29. dne Martii 1631.

P. S. Pokudž pán váš, můj nejmilejší pan bratr, již doma jest a z Vídně se navrátil, žádám vás, má paní dceruško, že ho ode mne velice pozdravíte a mne jemu s mejmi sesterskejmi službami dokonce v lásku a paměť jeho poručíte.

---

35. *Prosí pannu Kateřinu z Valdštejna za omluvu, že klobouk před rokem v Praze koupený zaplacen nebyl.*

Ve Vratislavi dne 29. března 1631.

Panně Kateřině šlechtičně z Waldštejna.*)

Službu ꝛc. Urozená panno, panno teta má nejmilejší! Zdraví ꝛc. Má nejmilejší panno teta [sic]. Poněvadž již tak dávno nic o tobě neslyším a věděti nemohu, jak se tobě vede, za tou příčinou, majíc příležitost do Prahy, nikoli sem opominouti nemohla, abych tě tímto psaním svým, pro dokázání na tebe paměti své, navštíviti a tobě se skrze ně ohlásiti neměla, a jsouc žádostiva o tobě přezvěděti, kterak se při svém zdraví i jiném spůsobu až posavad vynacházíš, že nestížíš sobě mně oznámiti, za to tě, má nejmilejší panno teta, prosím.

*) Viz poznámku při č. 1.

34. *Paní Johanně Em. z Valdštejna oznamuje o churavosti své i manžela svého a ubezpečuje ji vším upřímným přátelstvím.*

Ve Vratislavi dne 29. března 1631.

Paní Johanně Emiliji z Waldštejna, rozené z Žerotína.*)

Službu svou vám vzkazuji, vysoce urozená paní, paní dcero má nejmilejší! Od pána Boha vám i s vaším nejmilejším pánem a mejm nejmilejším panem bratrem i malou rodinou téhož zdraví a v něm jiné všecko nejlepší dobré, což byšte sobě samy žádati a vinšovati mohly, věrně a upřímně žádám.

Má nejmilejší paní dcero! Psaní od vás, kterýhož datum v Praze 3. dne Martii, tyto dni sem dostala. Že mne skrze ně navštěvujete a na mne ste vzpomenuly, vám velice z toho děkuji a, vděčně to od vás přijímaje, popřeje-li mi pán Bůh delšího života a zdraví, nejsem na jiném než vám se toho vším dobrejm a příjemnejm spůsobem odměniti. Omluvu pak vaši, kterou při tom, že mi tak dlouho a nečasto píšete, předkládáte, taky přijímám, neb sama dobře soudím, že sic nerády s mnohejmi psaními zacházíte a nazbyt se s nimi zaměstknáváte, poněvadž já nepochybuji, co skrze psaní nečiníte, že to v srdci a mysli vynahrazujete. A kdež se, má nej-

*) Druhá manželka Adama z Valdštejna byla dcerou Viktorina z Žerotína. Paní Johanka Emilie byla a zůstala povždy i po bitvě Bělohorské horlivou vyznavatelkou víry bratrské. Manželu svému přinesla prý na 400.000 dukátů věna. O takové přebohaté zboží a krásnou pannu hlásili se mladí i starší nápadníci, přátelé pak na sebe žárlili, žehrali a se hádali, komu by panna na vychování se dáti a komu za manželku dostati měla. Vilém Slavata, jenž za císaře Matiáše jako komisař na sněmy Moravské jezdil, napsal v zápiskách o svém poselství na Moravu dne 19. července l. 1614 o nastalém sporu pro jmenovanou šlechtičnu: »JMt arcikníže [Ferdinand] ráčil téhož dne pány poručníky panny šlechtičny Emily z Žerotína, pozůstalé dcery po někdy p. Viktorinovi z Žerotína, a všecky pány strejce její, kteří tu v městě Olomouci přítomni byli, jichžto bylo sedm, před sebe povolati, s nimi osobně jednati a milostivě se přimluviti, aby táž panna šlechtična z Žerotína panu Adamovi z Valdštejna, nejv. hofmistru království Českého, za manželku dostati se mohla. Zakázali se všickni, kromě jeden pán N. Jitčínský z Žerotína omluvna se učinil, že jest strejci svému panu Janovi Jetřichovi z Žerotína se zakázal, který týž panně šlechtičně sloužil a ji k stavu manželskému dostati žádal, pročež, že přípovědi své zadosti učiniti musí a co na něm bude, jemu mimo jiný v tom napomáhati. A poněvadž túž pannu šlechtičnu p. Ladislav z Lobkovic, nejv. komorník markrabství Moravského, při sobě jměl, a p. Karel z Žerotína, hejtman téhož markrabství, jakožto též poručník a strejc její, toho vyhledával, aby k němu za některý čas panna šlechtična dána byla, a jiní všickni páni strejcové její též toho byli žádostiví: ale nejv. p. komorník nikterakž k tomu povoliti nechtěl, předstírajíc, že jemu od někdy pana otce jejího k opatrování svěřena jest, proti kterémuž důvěření že jináče učiniti jemu se netrefí, tak aby ona snad, jinam se dostanouc, k manželství mimo vůli její vedena a nucena nebyla. Naproti tomu p. Karel z Žerotína se zakazoval, že ji k žádnému manželství nutiti a mimo vůli a vědomí téhož nejv. p. komorníka zamluviti nechce. Z toho takového sporu počalo nemalé nedorozumění z obojí strany býti, zvláště poněvadž praveno bylo, že nejv. p. komorník z Olomouce odjeti a pannu šlechtičnu s sebou vzíti se strojí, a p. z Žerotína všelijak k tomu přivésti usiloval, aby panna šlechtična ku p. hejtmanovi se dostala. Pročež pro předjití v té věci dalšího většího horšího. JMt arcikníže ráčil mne k jedné i druhé straně vysílati a jednati dáti, aby přátelským způsobem mohlo to porovnáno býti. K čemuž také naposledy jest přivedeno. Nejv. p. komorník dal to JMti arciknížeti v moc, a JMt arcikníže ráčil to vyřknouti, aby panna šlechtična ku p. hejtmanovi dána byla a při něm zůstávala za některou neděli, a to až do vyjití soudu Brněnského nejprvé příštího svato-Kunhutského. Byly strany s tím spokojeny. NB. Nejv. p. hofmistr potom túž pannu šlechtičnu za manželku dostal.« (MS. v knih. křížovníků s červenou hvězdou v Praze.)

milejší paní dcero, na mé a pána mýho zdraví dotazujete: mohu vám oznámiti, že se při něm velmi bídně máme, poněvadž já již od štyří [sic] nedělí jakž na dna, tak i na jiný divný nedostatky a bolesti nemocna zůstávaje a pán taky, více než ode dvou nedělí z lůže mnoho nevycházíme, tak že, ačkoli sme teď byli strojili do Moravy se vypraviti, avšak příčinou takovýho nedostatku zdraví svýho musíme zde až posavad zůstávati a očekávati, až by pán Bůh k lepšímu spůsobu zdraví dopomoci nám ráčil. Vám bych pak toho, má nejmilejší paní dcero, věrně přála, abyšte zdrávy bejti a jinak všelijak podle duše i těla dobře se jmíti mohly.

K žádosti vaší sem tak učinila a pánu svýmu s pozdravením vaším vás připomenula a jak nejlépe mohla poručila, což můžete tomu, má přenejmilejší paní dcero, cele věřiti a tím ujištěny bejti, že jakž pán, tak i já, v čem bychom mohli podle volnosti a možnosti naší, vám všelijaké příjemné přátelství prokazovati a sloužiti, hotovi sme, kterejž vám své strejcovské a otcovské služby zase s žádostí od pána Boha všeho dobrého vzkazuje a z paměti děkuje. Malejch svejch že od nás políbíte a pozdravíte, žádám. A s tím se vám, má nejmilejší paní dcero, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji a vám se lásce a paměti vaší další poručena činím. Slečny mý vám své poslušné služby vzkazují a vám se poroučejí. Datum v městě Vratislavi 29. dne Martii 1631.

P. S. Pokudž pán váš, můj nejmilejší pan bratr, již doma jest a z Vídně se navrátil, žádám vás, má paní dceruško, že ho ode mne velice pozdravíte a mne jemu s mejmi sesterskejmi službami dokonce v lásku a paměť jeho poručíte.

---

35. *Prosí pannu Kateřinu z Valdštejna za omluvu, že klobouk před rokem v Praze koupený zaplacen nebyl.*

Ve Vratislavi dne 29. března 1631.

Panně Kateřině šlechtičně z Waldštejna.*)

Službu ɔc. Urozená panno, panno teta má nejmilejší! Zdraví ɔc. Má nejmilejší panno teta [sic]. Poněvadž již tak dávno nic o tobě neslyším a věděti nemohu, jak se tobě vede, za tou příčinou, majíc příležitost do Prahy, nikoli sem opominouti nemohla, abych tě tímto psaním svým, pro dokázání na tebe paměti své, navštíviti a tobě se skrze ně ohlásiti neměla, a jsouc žádostiva o tobě přezvěděti, kterak se při svém zdraví i jiném spůsobu až posavad vynacházíš, že nestížíš sobě mně oznámiti, za to tě, má nejmilejší panno teta, prosím.

*) Viz poznámku při č. 1.

34. *Paní Johanně Em. z Valdštejna oznamuje o churavosti své i manžela svého a ubezpečuje ji vším upřímným přátelstvím.*

Ve Vratislavi dne 29. března 1631.

Paní Johanně Emiliji z Waldštejna, rozené z Žerotína.*)

Službu svou vám vzkazuji, vysoce urozená paní, paní dcero má nejmilejší! Od pána Boha vám i s vaším nejmilejším pánem a mejm nejmilejším panem bratrem i malou rodinou téhož zdraví a v něm jiné všecko nejlepší dobré, což byšte sobě samy žádati a vinšovati mohly, věrně a upřímně žádám.

Má nejmilejší paní dcero! Psaní od vás, kterýhož datum v Praze 3. dne Martii, tyto dni sem dostala. Že mne skrze ně navštěvujete a na mne ste vzpomenuly, vám velice z toho děkuji a, vděčně to od vás přijímaje, popřeje-li mi pán Bůh delšího života a zdraví, nejsem na jiném než vám se toho vším dobrejm a příjemnejm spůsobem odměniti. Omluvu pak vaši, kterou při tom, že mi tak dlouho a nečasto píšete, předkládáte, taky přijímám, neb sama dobře soudím, že sic nerády s mnohejmi psaními zacházíte a nazbyt se s nimi zaměstknáváte, poněvadž já nepochybuji, co skrze psaní nečiníte, že to v srdci a mysli vynahrazujete. A kdež se, má nej-

*) Druhá manželka Adama z Valdštejna byla dcerou Viktorina z Žerotína. Paní Johanka Emilie byla a zůstala povždy i po bitvě Bělohorské horlivou vyznavatelkou víry bratrské. Manželu svému přinesla prý na 400.000 dukátů věna. O takové přebohaté zboží a krásnou pannu hlásili se mladí i starší nápadníci, přátelé pak na sebe žárlili, žehrali a se hádali, komu by panna na vychování se dáti a komu za manželku dostati měla. Vilém Slavata, jenž za císaře Matiáše jako komisař na sněmy Moravské jezdil, napsal v zápiskách o svém poselství na Moravu dne 19. července l. 1614 o nastalém sporu pro jmenovanou šlechtičnu: »JMt arcikníže [Ferdinand] ráčil téhož dne pány poručníky panny šlechtičny Emily z Žerotína, pozůstalé dcery po někdy p. Viktorinovi z Žerotína, a všecky pány strejce její, kteří tu v městě Olomouci přítomni byli, jichžto bylo sedm, před sebe povolati, s nimi osobně jednati a milostivě se přimluviti, aby táž panna šlechtična z Žerotína panu Adamovi z Valdštejna, nejv. hofmistru království Českého, za manželku dostati se mohla. Zakázali se všickni, kromě jeden pán N. Jitčínský z Žerotína omluvna se učinil, že jest strejci svému panu Janovi Jetřichovi z Žerotína se zakázal, který týž panně šlechtičně sloužil a ji k stavu manželskému dostati žádal, pročež, že připovědi své zadosti učiniti musí a co na něm bude, jemu mimo jiný v tom napomáhati. A poněvadž túž pannu šlechtičnu p. Ladislav z Lobkovic, nejv. komorník markrabství Moravského, při sobě jměl, a p. Karel z Žerotína, hejtman téhož markrabství, jakožto též poručník a strejc její, toho vyhledával, aby k němu za některý čas panna šlechtična dána byla, a jiní všickni páni strejcové její též toho byli žádostiví: ale nejv. p. komorník nikterakž k tomu povoliti nechtěl, předstírajíc, že jemu od někdy pana otce jejího k opatrování svěřena jest, proti kterémuž důvěření že jináče učiniti jemu se netrefí. tak aby ona snad, jinam se dostanouc, k manželství mimo vůli její vedena a nucena nebyla. Naproti tomu p. Karel z Žerotína se zakazoval, že ji k žádnému manželství nutiti a mimo vůli a vědomí téhož nejv. p. komorníka zamluviti nechce. Z toho takového sporu počalo nemalé nedorozumění z obojí strany býti, zvláště poněvadž praveno bylo, že nejv. p. komorník z Olomouce odjeti a pannu šlechtičnu s sebou vzíti se strojí, a p. z Žerotína všelijak k tomu přivésti usiloval, aby panna šlechtična ku p. hejtmanovi se dostala. Pročež pro předjití v té věci dalšího většího horšího. JMt arcikníže ráčil mne k jedné i druhé straně vysílati a jednati dáti, aby přátelským způsobem mohlo to porovnáno býti. K čemuž také naposledy jest přivedeno. Nejv. p. komorník dal to JMti arciknížeti v moc, a JMt arcikníže ráčil to vyřknouti, aby panna šlechtična ku p. hejtmanovi dána byla a při něm zůstávala za několik neděli, a to až do vyjití soudu Brněnského nejprvé příštího svato-Kunhutského. Byly strany s tím spokojeny. NB. Nejv. p. hofmistr potom túž pannu šlechtičnu za manželku dostal.« (MS. v knih. křížovníků s červenou hvězdou v Praze.)

milejší paní dcero, na mé a pána mýho zdraví dotazujete: mohu vám oznámiti, že se při něm velmi bídně máme, poněvadž já již od štyří [sic] nedělí jakž na dna, tak i na jiný divný nedostatky a bolesti nemocna zůstávaje a pán taky, více než ode dvou nedělí z lůže mnoho nevycházíme, tak že, ačkoli sme teď byli strojili do Moravy se vypraviti, avšak příčinou takovýho nedostatku zdraví svýho musíme zde až posavad zůstávati a očekávati, až by pán Bůh k lepšímu spůsobu zdraví dopomoci nám ráčil. Vám bych pak toho, má nejmilejší paní dcero, věrně přála, abyšte zdrávy bejti a jinak všelijak podle duše i těla dobře se jmíti mohly.

K žádosti vaší sem tak učinila a pánu svýmu s pozdravením vaším vás připomenula a jak nejlépe mohla poručila, což můžete tomu, má přenejmilejší paní dcero, cele věřiti a tím ujištěny bejti, že jakž pán, tak i já, v čem bychom mohli podle volnosti a možnosti naší, vám všelijaké příjemné přátelství prokazovati a sloužiti, hotovi sme, kterejž vám své strejcovské a otcovské služby zase s žádostí od pána Boha všeho dobrého vzkazuje a z paměti děkuje. Malejch svejch že od nás políbíte a pozdravíte, žádám. A s tím se vám, má nejmilejší paní dcero, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji a vám se lásce a paměti vaší další poručena činím. Slečny mý vám své poslušné služby vzkazují a vám se poroučejí. Datum v městě Vratislavi 29. dne Martii 1631.

P. S. Pokudž pán váš, můj nejmilejší pan bratr, již doma jest a z Vídně se navrátil, žádám vás, má paní dceruško, že ho ode mne velice pozdravíte a mne jemu s mejmi sesterskejmi službami dokonce v lásku a paměť jeho poručíte.

---

35. *Prosí pannu Kateřinu z Valdštejna za omluvu, že klobouk před rokem v Praze koupený zaplacen nebyl.*

Ve Vratislavi dne 29. března 1631.

Panně Kateřině šlechtičně z Waldštejna.*)

Službu ɔc. Urozená panno, panno teta má nejmilejší! Zdraví ɔc. Má nejmilejší panno teta [sic]. Poněvadž již tak dávno nic o tobě neslyším a věděti nemohu, jak se tobě vede, za tou příčinou, majíc příležitost do Prahy, nikoli sem opominouti nemohla, abych tě tímto psaním svým, pro dokázání na tebe paměti své, navštíviti a tobě se skrze ně ohlásiti neměla, a jsouc žádostiva o tobě přezvěděti, kterak se při svém zdraví i jiném spůsobu až posavad vynacházíš, že nestížíš sobě mně oznámiti, za to tě, má nejmilejší panno teta, prosím.

*) Viz poznámku při č. 1.

O soběť oznamuji, že sic špatně zdráva jsem, anobrž dosti bídně se mám, nebo týměř ustavičně v nemocech zůstávám, jako i nyní teď již více než přes čtyry neděle nikam nemohu, poněvadž sem v tom čase tak těžký dna snášeti i jinejch bolestí až dosavad nemálo zakusiti musila. Pán můj týmž spůsobem taky ode dvou nedělí i více nemnoho z lůže vychází, tak že oba dosti ničemní a churaví jsme, tak se s námi děje, jakž starejch a sešlejch a mnohými věcmi ztrápenejch způsob a obyčej jest. Pán Bůh rač dále sám chrániti a do svý svatý vůle opatrovati.

Při tomť mohu, má nejmilejší panno teta, oznámiti, že jest mi těchto dnů z Prahy od Kavína, služebníka pána mýho, kterýž tam zůstává, psáno, že by klobouk ten, kterej si ty mi před rokem na žádost mou koupila a odeslala na Brandejs po panu hofmistru strejce našeho pana Lacka z Waldštejna, až posavad zaplacen bejti neměl, tak že kupec, od kterýhož takový klobouk vzat byl, o takovou záplatu téhož Kavína upomínal. I mohuť, má nejmilejší panno teta, oznámiti, že já, pokudž tak jest, v pravdě tím nic vinna nejsem, nebo sem hned tehdáž po témž hofmistru za takový klobouk peníze odeslala a jak se říká z ruky do ruky odvedla a jeho žádala, aby tobě takový peníze, poněvadž mi od tebe na mou žádost klobouk poslán byl, dodal, tak že nemohu rozuměti, co v tom musí bejti. A protož tě, má nejmilejší panno teta, prosím, pokudž jest se to tebe taky doneslo, že mně toho k mé vině přičítati a mne sobě nějak v tom zle vykládati nebudeš, nebo jest mně samé jistě za to hanba, že pro dva nebo tři zlatý mám do cizí země upomínána bejti, avšak naději se, jestliže ještě zaplacen není, že se to tím dříve stane a tak tomu konec bude. Pán můj tobě své služby s vinšem od pána Boha všeho dobrého vzkazuje. Slečny mý tolikež se tobě s poslušnejmi službami poroučejí. A s tím tě, má nejmilejší panno teta, pánu Bohu a sebe zatím dokonalé lásce a paměti tvé poroučím. Datum v městě Vratislavi 29. dne Martii 1631.

---

36. *Dává hejtmanovi Brandýskému všeliká nařízení v příčině opatření hospodářství.*

Ve Vratislavi dne 4. dubna 1631.

Hejtmanu Brandejskýmu.

Psaní vaše spolu s tím, které vám od pana Rudolfa hraběte z Waldštejna, strejce mého, učiněno jest a kteréž vám teď zase navracuji, sem přijala. A porozumívajíce z něho tomu, že pán toliko ty peníze, který mně z statku Třebíckýho každýho půl léta se pokládají, na Brandejs odeslati míní, ač tomu neráda sem, avšak nevěda tomu na ten čas co jiného říci, vám poroučím, abyšte podle toho, co vám od pána mýho již prvé o té věci v známost uvedeno

jest, se zachovali, totiž, což přivezeno a vám odvedeno bude, to přijali a z toho toliko také kvitovali, co by pak odvedeno nebylo, na to také kvitanci nedávali, nýbrž je za sebou zachovali; jakž nepochybuji, že budete věděti dobře, jak v tom postupovati, i podle toho, co sem vám sama skrze Kratu věděti dala.

Při tom, poněvadž z naší jízdy na Brandejs na ten čas sešlo a jí k příležitějšímu času odloženo bejti musí, tak že ani to, co sem sobě tam sama spraviti a nařídití ukládala, nemůže k svýmu místu přijíti: z té příčiny vám poroučím, abyšte na mém místě při šafářkách to nařídili a jim poručili, aby, od svatýho Jiří začnouc, každej tejden, zase tak jako předešle, od jedný každý krávy po jednom žejdlíku másla a tak až do svatýho Václava dělaly a každá svýho dělání opatrovaly dotud, dokudž by mi toho potom pospolu neodvedly, i taky v tom půl létě z každý krávy 5 sejrů dostavily, takový hodný a jednostejný, jakž vy neb paní manželka vaše jim uložíte a to dobře rozeznáte a usouditi moci budete, co by mohlo při čem bejti. Poněvadž vím, že mne sice prvé strany dělání sejrů dosti škrábaly a tuším více samy mlíka snědly, nežli ho na sejry obrátily, o čemž jim hned pod pokutou a trestáním jménem mým dostatečně poručte, aby se hleděly podle toho, jednoho i druhýho, tak chovati a nebezpečily se a nemejlily na tom, aby jim mimo to mělo co umenšeno a pasirováno bejti. Dělání homolek že jim dokonce zapovídám, ani dělníkům ani čeládce, neb toho vobyčeje jinde není; dosti mohou na tom míti, že mají podmáslí, tak aby se neměly potom čím vymlouvati, z podmáslí že mohou homolky dělati. A z poznamenání a rejstříku od Kraty na mé poručení mně odeslanýho vynacházím to, že Horecká a Lipchavská šafářka dosti málo zimního másla nadělaly, tak že daleko na to, co jim ode mne uloženo bylo, se nedostává: s čímž já nejsem spokojena a na tom přestati nechci, nýbrž, poněvadž sem na ně nic nemožnýho neuložila, než to, co téměř samy chtěly, aby ony to, což se jim podle rejstříku ode mne zanechanýho a jedný každý odvedenýho nedostává, do svatýho Jiří ještě doplnily; neb poněvadž jiný mohou tomu zadosti učiniti, že ony dvě nemají se taky čím vymlouvati. Sprosta vidět, že sou nedbalkyně a zvláště ta Lipchavská hrubě psem voře, pročež za nejlepší mi se vidí, abyšte na místo její jinou lepší šafářku spolu s šafářem opatřili, nebo nepochybuji, že se jich tam může dosti najíti, který dobrý hospodyně sou a že se k tomu hodí, když se toliko o to přičiníte. Mezi tím ji k tomu mějte, aby počet svůj doplnila a když jinou míti budete, mně prvé ještě o ní, kdo a odkud bude, věděti dejte.

A poněvadž sem fůry z Brandejsa nyní s obilím jeti mají, pošlete mi při té příležitosti zase dvě neb tři putry másla putrovýho, něco plechýho ze dvora Perenskýho a Sedlištskýho. Tobiášovi lokaji pak, kterýho na poručení panský s takovejmi fůrami sem vy-

praviti máte, jménem mým poručte, aby mýho papouška, kterýho tam má, s sebou vzal a jej pilně opatrovati hleděl, tak aby mi ho sem beze škody přivezti mohl. S tím ꝛc. Datum v městě Vratislavi 4. dne Aprilis 1631.

P.S. Paní manželky svý i dcerky ode mne zase velice pozdravte. Když sem ty fůry pojedou, poručte šafářce Perenský, ať vybere nějakej dobrej a mladej sejr, kterej by se k strouhání hoditi a užiti mohl, a odešlete mi jej sem spolu s máslem tolikéž; pokudž máte, aneb mohlo by se jinde dostati nějakýho dobrýho a čistýho voleje lněnýho, kterej by nesmrděl, asi žejdlík, dejte ho objednati a v nějaký sklenný flašce týmž způsobem mi odešlete. Nepochybuji, že v paměti máte, pak-li ne, vám o tom připomínám, co jest předešle strany ovčáka na Kališti a dojení dobytka ovčího mluveno a na čem zůstáno bylo: poněvadž pak se ten čas již přibližovati bude, od kterého se takové dojení a stání do pole začíti má, pročež mějte k tomu ovčáka, aby líse [sic] a což by k tomu zapotřebí bylo, časně sobě chystal a spravoval, tak aby potom nějakýho nedostatku, neb neřádu při tom se nedálo.

37. *Posílá paní Marii Anně hrabince z Hodic okuláry a paštyku lososovou ꝛc.*

Ve Vratislavi dne 8 dubna 1631.

Paní Maryji Anně hrabince z Hodic.

Má nejmilejší paní dcero! Poněvadž již od drahně dní nic o vás neslyším, i abych mohla přezvěděti, kterak se při zdraví i jináče spolu se všechněmi svejmi míváte, jakž bych vám toho z upřímného srdce věrně přála, aby vám pán Bůh ráčil v něm žehnati a při všem dobrém a potěšitedlném za dlouhý časy zachovávati, za tou příčinou sem nechtěla pominouti, abych neměla se k vám psaním tímto ohlásiti a vás skrze ně navštíviti, což žádám, že nestížíte sobě mně o tom dáti oznámiti. Mezi tím nadála sem se a těšila tomu, že se s vámi při tomto zdejším jarmarku budu moci sama osobně shledati: ale poněvadž již jarmark pomíjí, a vy ste na něj nepřijely, tak mne má naděje zmejlila, i abyšte však vždy předce jeho taky oučastny bejti mohly, pamatujíc, když ste u mne byly, že ste sobě vinšovaly takovýho okuláru, kterýho já k hledění nebo čtení užívám, dostati, když mi se do rukou nahodil a kramář s nimi přišel, vám sem podobný téhož zdejšího jarmarku koupila a teď odsílaje, že tak špatný dar vděčně ode mne přijmete, žádám, jako také, dostanouce lososa, s vámi se sdílím a přítomně paštyku lososovou posílám, pána Boha žádaje, aby ráčil popříti vám ji spolu s požívajícími v dobrém zdraví ztráviti.

O sobě pak vám oznamuji, že sem až posavad nejen z pokoje, ale ani z postele mnoho nevycházela, až tento tejden trochu začí-

nám, avšak předce ještě tak churava sem, že nemohu sama choditi, než nositi se dáti musím. Pán můj týmž spůsobem, jsa tak již zemdlenej a nestatečnej na nohy, musí cizích užívati, jináče z milosti boží dosti by se mírně měl, tak jakž by ještě podle spůsobu jeho bejti mohlo. V tomť jest se nám však jistě veliká milost od pána Boha stala, že sme té jízdy do Moravy zproštěni v tento nynější zlej a nepříležitej čas pro nás tak nestatečný a k cestě nespůsobný, zvláště poněvadž pánu mýmu jeho věci až do soudu svatojanskýho odložili, což se stalo s naším nemalým pohodlím, že nebude potřebí se nám tak pojednou odsud kam vydávati. Pán Bůh račiž dále sám chrániti a pomáhati. Pán můj vám své služby s vinšem od pána Boha všeho dobrého vzkazuje. Panen cer svejch, žádám, že taky ode mne velce pozdravíte. Slečny mý s poslušnejmi službami vám se poroučejí. S tím se vám, má nejmilejší paní dcero, vinšuji od pána Boha při všem dobře a šťastně jmíti. Datum v městě Vratislavi 8. dne Aprilis 1631.

---

38. *Posílá paní Mandaleně Žernovské dvě láhve piva ɔc.*

Ve Vratislavi dne 13. dubna 1631.

Paní Mandaleně Žernovské, rozené Muchkovně z Bukové.

Službu ɔc. Urozená paní a přítelkyně má zvláště milá! Zdraví ɔc. Z psaní vašeho, které jest mi této chvíle od posla dodáno, hrubě neráda sem porozuměla, že při nedostatku zdraví svýho zůstáváte a těžkou zimnicí palčivou od pána Boha navštíveny jste, čehož vám věrně nepřeji, pána Boha žádaje, aby vás ráčil od takové zimnice a nemoci brzy zprostiti a k dobrýmu a dokonalýmu zdraví zase navrátiti. Kdež pak ste žádostivy piva Štejnskýho dostati a žádáte, abych vám ho do dvou flaší, který pro ně posýláte, odeslati dala: tak činím a dajíc takový flaše týmž pivem naplniti, příležitě vám po poslu vašem, nezdržujíc ho nic, zapečetěný, tak aby vám mohlo v celosti dodáno bejti, posýlám, kteréhož aby vám pán Bůh požehnati a toho popříti ráčil, aby vám mohlo k nabytí lepšího zdraví sloužiti, věrně bych vám toho přála a od milosti jeho božské žádám. Pana manžela svýho, že ode mne i od pána mýho, kterýž vám tolikéž služby vzkazuje, zase, jako i jinejch dobrejch přátel a známejch, pozdravíte, žádám. S tím se vám od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum v městě Vratislavi 13. dne Aprilis 1631.

---

39. *Vyhrožuje Mojžíši židovi, nebudou-li povinné jí peníze v určitý čas odvedeny.*

Ve Vratislavi dne 16. dubna 1631.

Mojžíšovi Paurovi, židovi do Třebíče.

Kateřina Žerotínská 2c. Mojžíši žide! Kdybych toho dobře o tobě nevěděla, že sice šibalstvím voreš a více s obmysly svejmi a lží než s pravdou, kde se peněz a placení dotejče, zacházeti obyčej máš, věřilať bych toho, co píšeš a čím se vymlouváš, že by nemohl s to bejti, aby to, čímž povinen si, tehdáž, když čas jest, zaplatiti měl; ale jest mi to s nemalým podivením do tebe, že s takovejmi jalovejmi vejmluvami nestydíš se přede mne přicházeti a ze mne téměř, co sám chceš, sobě činiti, ukazujíc mi na cizí dluhy, ješto mi do toho, jestli kdo tobě co dlužen, nebo není, nic není. A protož vystříhej se, ať by takové se mnou kejklování zle nesedlo, nebo poněvadž sem nejednou i vzkázala i psáti dala, že chci to na konec od tebe míti, aby těch 500 f. o tomto čase postním mně položil, měls dosti času k zhotovení se k tomu: ale ty pak odvedls toliko 300 f. a ostatek, aby jen svou ničemernou [sic] vůli vykonal, nechals za sebou; takže, ačkoli měla bych hodnou příčinu k tobě jináč dáti přikročiti a málem sic jest, že nepíši ouředníku Třebíckýmu, aby tě tak dlouho z vězení nepouštěl, dokudž by mi těch ostatních 200 f. sem do Vratislavě nedodal, ale na ten čas ne pro tebe, jako pro něco více jinýho, tobě to promíjím, a poněvadž pak tak hrubě přislibuješ a připovídáš, že mi takových 200 f. mor. tak podle vlastního tvýho uvolení pod ztracením těch 300 f. nyní odvedenejch konečně o svatým Janě Křtiteli příštím zaplatiti a složiti chceš, budu ještě do toho času očekávati. Pakli že se nestane, beze všech upomínání budu tě věděti jak k záplatě dohnati, načež hleď pamatovati a těch dobrodiní, kterých si až posavad ode mne dosáhl, tak užívati, ať by nemusily něčím zlejm vzpomínány bejti. Datum v městě Vratislavi 16. dne Aprilis 1631.

---

40. *Nikodemu Špalkovi v Třebíči, že k žádosti jeho vysvědčení dobrého v službách chování mu dáno bude 2c.*

Ve Vratislavi dne 22. dubna 1631.

Nikodemovi Špalkovi do Třebíče.

Nikodeme milej! Aby zdráv byl 2c. Psaní tvého, kteréhož jest datum 12. dne tohoto měsíce, sem dostala, kteréž Martin Crato *) při navrácení sem z Brandejsa tyto dni mně dodal a spolu s rejstry mejmi sirotčími a rejstříky, neb poznamenáním peněz, od tebe na

*) Martin Crato z Hranic byl hofmistrem v domě Karla st. z Žerotína od vánoc r. 1629.

Brandejs přivezenejch, a tím potvrzením na parkaméně, který si k tomu přiložil, odvedl. Na kteréžť zase tuto odpověď dávám. Předně, co se tkne těch peněz 12 f. 17 g. 3 d., o kterých píšeš, že tobě vlastně náležejí a položeny sou od dlužníků tvejch, avšak že Kašpar písař loňskýho roku při odvozování peněz vejrunkovejch mně je mezi jinejmi penězi odvedl, žádaje, ať by mohly zase navráceny bejti: i ačkoli já nic o té věci nevím avšak pokudž toliko to pořádně ukážeš a vysvědčíš, že by takové peníze a podle čeho tobě náležely a mně odvedeny byly, nebudu proti tomu, aby to, což by spravedlivýho bylo, tobě nemělo vydáno bejti. Za druhé, kdež mne žádáš, abych tě z počtů tvejch, které si mi, zůstávaje předešlá léta v službách, jakž nebožtíka pána mýho, tak i mejch, od sebe činil, kvitovala, i také o tvém po ty léta a v tvých službách chování pro budoucí tvé dobré i dítek tvejch vysvědčení dala: proti tomu taky nejsem, aby se státi nemělo, když toliko k tomu příhodnější a prostrannější čas, nežli nyní jest, postačovati bude, načež chci pamatovati. Než co se pak třetího artykule dotejče, totiž vejš připomenutého potvrzení, které mi na parkaméně posýláš napsané a přihotovené a toho při mně vyhledáváš, abych k němu pečeť svou přitisknouti dala a rukou vlastní se v něm podepsala a tudy tobě tvý rolí osvobodila: na toť krátce odpovídám, že k tomu přistoupiti nikoli nemohu, neb sou to věci neslušný a nebezpečný. Nikdy sem s takovejmi obmysly nezacházela, protož, abych k starosti co takovýho učiniti a v nějaký podezření sebe tudy uvésti a zlýho jména po sobě zanechati měla, to nechť se příčinou těch rolí nestane, a nevím, proč ty toho ode mne žádáš, ješto nesoudím, aby tomu sám nerozuměl, že, by pak i to sobě ode mne nyní dané měl, však že by to tobě, neb budoucím tvejm, netoliko k malýmu prospěchu a platnosti, ale spíše k mnohýmu zlýmu mohlo sloužiti, čehož nevím, jak by musil zažívati, poněvadž to nemůže tak tejnou věcí bejti, aby o tom jiní věděti nemohli. A protož můžeš se v tom upokojiti a rolí svejch bez takovýho potvrzení s lepším pohodlím a bezpečností, jakž prvé, tak i dále ještě, užívati a tím sebe při té věci spraviti; neb já nemíním se do takovejch nejistejch věcí pouštěti, aniž bych mohla s dobrým svědomím to učiniti, abych měla toho potvrzovati, čeho na ten čas v moci své nemám. Z kterýchž příčin tobě takový list nezpečetěný zase teď navracuji. Datum v městě Vratislavi 22. dne Aprilis 1631.

---

*

41. *Oznamuje Pertoltovi Bohub. z Lipého, že pro nedostatek zdraví cestu k soudu do Brna odložiti musili ꝛc.*

Ve Vratislavi dne 23. dubna 1631.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lippého.

Můj nejmilejší pane bratře! Psaní od vás pod datum 2. dne tohoto měsíce z Brna učiněné, které ste mi po Cratovi odeslali, sem hrubě ráda dostala, nejvíce proto, že sem z něho porozuměla a nad tím se potěšila, že vy i se paní Mařičkou svou, mou velice milou paní tetou, spolu i s Čeníčkem při dobrém zdraví se nacházíte a jeho požíváte, čehož vám věrně a z upřímného srdce přeji, žádajíce od pána Boha, aby vás při takovém dobrém způsobu za dlouhý časy chrániti a zachovávati ráčil. O mně pak a mým pánu že ste slyšeli, že bychom hrubě nestateční na zdraví bejti měli a že žádostivi jste o nás věděti: vám z té lásky a na nás paměti velice děkuji, a jest tak, že sic hrubě často se vexlujeme, jak jeden drobet povstaneme, druhej hned zase ležeti musíme. Za kterouž příčinou, zůstávajíce oba dva teď několik neděl pořád v lůži, sme se nemohli do Brna vypraviti; což bych sobě toho byla hrubě přála, abych se tam byla dostati mohla, ne tak pro tu cestu, nebo můžete sami rozuměti, jak nám tak bídnejm jest příjemno na takovou dalekou cestu se trmáceti, ale že bych se s vámi tam byla mohla shledati. Kromě toho sice pánu Bohu z toho děkujeme, že sme té jízdy zproštěni, avšak, poněvadž pánu mýmu jeho věci do svatýho Jana do Olomouce odložili, jestliže my živi a zdrávi budeme, míníme se tam vypraviti, tak že se poněkud znovu zase těším aspoň tam našemu společnému shledání, bude-li v tom vůle boží, poněvadž se tuto zdařiti nemohlo.

Nyní trochu něco při lepším způsobu zůstáváme, avšak při tom předce tak churavi sme a zvláště pán můj ještě hrubě bídnější nežli já, že nemůžem jeden ani druhý choditi, leč na cizích nohách a na stolici; pán Bůh rač dále do svý svatý vůle opatrovati. Vy že ste se do Brna dostaviti k soudu musili, přála bych a vinšuji vám toho upřímně, aby bylo šťastně, tak abyšte jednou mohli něco dobrýho spraviti; jak se vám pak tam vedlo a v jakém způsobu až dosavad se všemi vašemi zůstáváte, žádám, že nestížíte sobě mně zase oznámiti. Po této příležitosti, vypravujíc pán můj štolmistra svýho do Moravy za některejmi příčinami, a tak do Brna příležitost maje, pokudž tam ještě zůstáváte při tom soudu extraordinárním, nechtěla sem při tom pominouti, abych vám neměla na vaše psaní odpovědi dáti, poněvadž sem k tomu dříve žádné jisté příhodnosti míti nemohla. Jiného vám nevím co tak odsud psáti, toliko prosím, že paní Mařičky svý, mý velice milý paní tety, ode mne s oznámením služeb a všeho dobrého velice pozdraviti sobě neztížíte, i tolikéž Čeníčka s políbením na mém místě, a že se jí

omlouvám, aby mi odpustila, že jí sama nyní nepíši. Pán můj vám společně služby své s vinšem od pána Boha všech dobrejch věcí vzkazuje. Slečny mý vás se paní Mařičkou taky pozdravují a se poslušně poroučejí. S tím se, můj nejmilejší pane bratře, lásce a paměti vaší dokonce poroučím a vinšuji, aby se vám pán Bůh ráčil dáti na všem dobře a šťastně jmíti a já abych se s vámi bohdá v dobrém a potěšeném způsobu zdraví brzy shledati mohla. Datum v městě Vratislavi 23. dne Aprilis 1631.

---

42. *Paní Bohunce z Žerotína o zdraví svém a manžela svého, že s radostí návštěvy její očekává* ꝛc.

Ve Vratislavi dne 25. dubna 1631.

Paní Bohunce z Žerotína.

Má nejmilejší paní dcero! Psaní od vás včera večer s velikou žádostí sem dostala a z něho se nad tím velmi potěšila, vyrozumějíce, že vy, chvála pánu Bohu, až dosavad při dobrém zdraví zůstáváte, čehož vám od pána Boha i na další časy věrně žádám; ale naproti tomu o pánu vašem, mým velice milým panu synu, že tak v bídném způsobu a nedostatku zdraví svýho postaven jest, v pravdě toho neráda slyším a pánu toho věrně nepřeji, vinšujíc, aby ho pán Bůh ráčil lepším a stálejším zdravím obdařiti a k němu brzy dopomoci. O mne a mýho pána že takovou starost a péči máte a, jakž dokládáte, nad naší nemocí, v které sme teď předešle obadva zůstávali, žalost nemalou snášíte, a jste žádostivy o nynějším způsobu našem přezvěděti: velice vám, má paní dcero, děkuji a mohu oznámiti, žeť jest sice tak, že jakž pán teď po několik neděllí nemnoho lůže prázen jest, tak já také něco pro tu svou starou bolest, ale obzvláště že sem tak těžkými dny navštívena byla a nikdež sebou hnouti sama nemohla, leč kde mne přeložili, téměř za pět neděllí z lůže sem nevstávala, a i tak ještě nikam na nohy nemohu, než na stolici cizími nohami choditi musím. Jináče, chvála pánu Bohu, již, jakž by mohlo bejti, by se mnou nyní stalo, pán by se z milosti boží na ten čas taky dosti mírně měl, krom že mdloba a nohy ho předce trápí, tak že i dnešní den v lůži zůstává, tak hrozně jakýsi nestálý jest s svým zdravím, jak 3 neb 4 dni drobet s ním lépe jest, z toho hned se zase odvrátí. Pán Bůh račiž se nad námi oboumi smilovati a nás sám dále chrániti a opatrovati. Z takových příčin, poněvadž nebylo nám a není možné na cestu se vydati a do Brna k tomuto soudu extraordinárnímu vypraviti, a tudy s vámi shledání musím na ten čas zbavena bejti, nevím tomu co říci, než pánu Bohu to poručiti a jinde takovýho našeho šťastnýho shledání očekávati; buď, dá pán Bůh, o svatým Janě v Olomouci, ku kterémuž času pánu jeho věci odložili, aneb, po-

kudž by vůle boží v tom byla, dříve ještě zde, jakož pak se tomu těším, poněvadž pán můj vás se pánem vaším sem zůve, že, dá pán Bůh, brzy se stane, k čemuž pán Bůh rač sám šťastně dopomoci a vás sem, jestliže se předce na cestu vydáte, v dobrém zdraví přivésti a mně se s vámi s potěšením dáti shledati, nebo se vám hrubě těším a s radostí vás očekávati budu. Pána svýho, mýho velice milýho pana syna, žádám, že ode mne s oznámením mých modliteb velice zase pozdravíte, a žeť jistě z upřímného srdce pánu toho tak dlouho trvajícího trápení nepřeji, nebo jsouc toho sama při sobě povědoma, soudím, že pán nemalých bolestí pocejtiti a zakusiti musí; pána Boha za to žádám, aby ho ráčil brzy k dobrýmu zdraví a čerstvosti přivésti, tak aby se mohl pán sem spolu s vámi vypraviti a s námi bohdá šťastně shledati. Paní Bezový a paní Ehrenreiterový,*) žádám, že taky zase služby mý s vinšem od pána Boha všeho dobrého oznámíte. O panu bratru mým, panu purkrabím, nevěděla sem nic za jakou příčinou tak dlouho ve Vídni se zdržoval. O panu Lackovi a jeho ženění sme sice již něco slyšeli, ale nemohli nic jistýho věděti koho pak chce míti, až vy mi oznamujete, že něco z rakouskýho fraucimeru, začež vám děkuji, že ste mi o tom oznámily. Pán Bůh dej, aby se mu jen dobře zdařilo, přála bych mu toho. Slečnám pak mým, sestrám jeho, nevím, bude-li se tu z čeho radovati, anebo rmoutiti a k čemu jim to dále sloužiti bude; kteréžto vás pozdravují a vám s svejmi poslušnejmi službami se poroučejí. Jiného co odsud vám psáti nevím, než nás všecky v ochranu boží poroučím a s vámi, má nejmilejší paní dcero, bohdá šťastného a potěšitedlného shledání brzy v dobrém zdraví sobě vinšuji. Datum v městě Vratislavi 25. dne Aprilis léta 1631.

---

43. *Panu Bedřichovi z Kounic o strachu před vojskem, na návštěvu paní manželky jeho srdečně že se těší &c.*

Ve Vratislavi dne 29. dubna 1631.

Panu Fridrichovi z Kounic.

Můj nejmilejší pane ujče! Psaní od VMti této chvíle sem dostala a hrubě ráda tomu sem, že mi skrze ně račte o sobě a paní manželce své, mé zvláště milé paní tetě, v známost uvozovati, nebo sem velmi žádostiva byla o VMti nějakou dobrou novinu uslyšeti, takže když již tak dlouho nic sem o VMti nevěděla, pán můj byl na tom naschvále posla k VMti pro vyzvědění, jak s VMtí jest a kde v těchto nynějších přístraších račte zůstávati, vypraviti.

*) Rodina svobodných pánů a hrabat Beeszů usazena byla v Slezsku; Ehrenreiter z Hofreithu Jan byl 1612 nobilitován.

A v tom psaní od VMti mne došlo, což s velikou vděčností sem je přijala, a porozumějíce z něho tomu, že račte při dobrém zdraví spolu s touž paní manželkou a dítkami svejmi postaveni bejti, VMti toho věrně přeji a od pána Boha na další časy žádám. Ale naproti tomu neráda slyším, že se v Saganu takovýho nebezpečenství od vojáků obávati račte, pána Boha žádaje, aby VMt dále přede vším nešťastným zachovávati a opatrovati ráčil. Ač není to nic divnýho, když tak blízko od sebe je jmíti ráčíte, poněvadž zde mnohem dáleji od nás sou, avšak dosti taky řeči a strachu počíná bejti a podobně se tím hrozí, že sem chtějí lid položiti, ale ještě se, chvála pánu Bohu, až posavad nestalo. Pán Bůh rač na další čas od toho zachovati, nebo nevím, jak bychom mohli zde obseděti. Jiný věci, o kterých mi račte oznamovati, mohou na svým místě pozůstaveny bejti, než nad tím se nemálo rmoutím a těžkou mysl nésti musím, že s VMtí a paní manželkou vašnostinou pro takový nynější ze všech stran nebezpečenství shledání zbavena bejti musím, neb sem se mu o tomto jarním čase všelijak těšila. Avšak ještě sic o něm tak dokonce nepochybuji, poněvadž paní teta v svým listu mně píše, jestliže pán Bůh dále lepší bezpečnost na cestách ráčí dáti, poněvadž se již do Gerlice stěhuje, že na to bude mysliti, aby mohla odtud nějak skrze Čechy projeti a nás zde navštíviti, což pán Bůh rač sám spůsobiti a ty strachy a nebezpečenství od nás zapuditi, tak aby se takový shledání mé se paní i s VMtí mohlo ve všelijakém dobrém způsobu, buď zde aneb kdekoli jinde, státi. My však odtud na ten čas nikam nestrojíme, byla-li by v tom vůle boží, leč o svatým Janě k soudu do Olomouce, pokudž by toliko dále většího nebezpečenství nežli nyní zde nebylo. VMti, poněvadž račte psáti, jak paní manželku svou do Gerlice račte vyprovoditi, že oumyslu bejti ráčíte zase do Saganu se navrátiti, prosím, jestliže by k tomu přišlo, že byste se ráčili musiti taky odtud uhnouti, abyšte mi ráčili o tom oznámiti, kam byšte ráčili oumysl míti dále se obrátiti a kde zůstávati, tak abych o VMti vědomost nějakou jmíti mohla. O mně a mým pánu, kdež račte žádostivi bejti věděti, oznamuji VMti, že sic často jeden neb druhý z nás leží a na větším díle z postele nevycházíme, ale nyní ještě podle způsobu svýho starýho, tak jakž může bejti, něco mírněji se při zdraví máme. Pán Bůh rač dále pomáhati a z obojí strany opatrovati až do vůle svý svatý. Paní manželce VMti, mé obzvláště milé paní tetě, poněvadž již z Saganu se odebrala, že na ten čas žádné odpovědi na psaní její nedávám, prosím, že mne račte při ní omluviti a mne jí při příležitosti s službami mejmi poručenou učiniti. Žádost pak její strany toho vína a jiných věcí, o kterýchž mi píše, že má naplněna bejti a to vše zde v dalším opatření zůstávati. Pán můj VMti, také i paní tetě, svý služby s vinšem od pána Boha všeho dobrého vzkazuje. Slečny mý se VMtem oboum tolikéž poslušně po-

roučejí. A s tím nás všecky v mocnou ochranu boží poručené činím a VMti se od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum v městě Vratislavi 29. Aprilis 1631.

---

44. *Oznamuje paní Lidmile Skrbenské, rozené z Čertorej, že za bezpečnost věcí, kteréž u ní ve sklepě uschované má, na dále ručiti by nemohla.*

Ve Vratislavi dne 30. dubna 1631.

Paní Lidmile Alžbětě Skrbenské, rozené Čertorejské z Čertorej.

Službu ɔc. Urozená paní, paní švakrová má zvláště milá! Psaní VMti pod datum 24. Aprilis sem dostala. Že mne skrze ně račte navtěvovati žádostivy jsouc o zdraví mém věděti, z toho VMti děkuji a oznamuji, že já i pán můj dosti sic na svým zdraví churaví se nacházíme, nebo více téměř v lůži nežli krom něho zůstávati musíme, tak jakž již náš starý způsob to s sebou přináší, nevím pak jak dále pán Bůh ráčí s námi naložiti. Dále porozumívám tomu z téhož psaní vašnostiného, že račte sem naschvále vyslanýho svýho nějakýho pana Václava Bersa pro vyzdvižení z truhličky 1000 tolarů, kterou ste Martinovi, komorníku pána mýho, k věrné ruce k schování odevzdati ráčily, posýlati a při tom toho žádostivy bejti, abych já ty věci, který v svým sklepě a opatrování mám, na další čas v takovém opatření za sebou zanechala. V pravdě sic by mi to nic za těžké pro VMt učiniti nebylo, kdyby lepší a bezpečnější časové, nežli nyní sou, k tomu sloužili, ale netajím před VMtí, že zde se nyní velmi lidem vojenskejm jak z jedné strany JMCské, tak i z druhý nepřátelskejm hrozí, takže, přijde-li dále k čemu, ani sami zde zůstati ani věcí svejch vlastních s sebou vzíti a opatřiti nebudeme moci, ale již tak, poruče všecko pánu Bohu, jako na štěstí zde zanechati musíme. Z kteréž příčiny za nejlepší by bylo a VMti k tomu radím a žádám, abyšte takový věci, cožkoli za mnou zůstává, co nejdříve vyzdvihnouti a jinde, kdež by s lepší bezpečností vašnostinou bejti mohly, opatřiti sobě dáti ráčily; nebo nevím, jak bych mohla VMti za ně a za škodu slíbiti, poněvadž za svý jak slíbiti nevím a s nimi zde ujištěna bych nebyla, bych pak i zde zůstávati měla, nevím, jak bych tomu odepřela, což by se snad násilně a mocí činilo, čehož však Bůh uchovati rač, v čemž při VMti omluvena bejti žádám.

Co se dalšího dotazování vašnostiného strany dluhu mýho, který za Jihlavany mám, dotejče: mohu VMti to oznámiti, že jest mně od nich podobně, tak jako VMti od Brňanů, psaní s přiloženejm patentem JMti kn. pana kardinála, kterejm věřitele měst císařskejch v Moravě do Brna k commissí a rovnání se s nimi o dluhy obsýlá, přinešeno, načež sem já témuž panu kardinálovi odpověď

a zprávu svou místnou skrze psaní učinila, avšak na to až dosavad ještě žádné odpovědi nedostala a nevím, jestliže mi jaká dána bude. Pán můj VMt zase pozdravuje, tolikéž slečny mý služby své vzkazují. A s tím nás všecky v ochranu boží poručené činím. Datum v městě Vratislavi 30. dne Aprilis léta 1631.

---

45. *Paní Anně Žerotínské, rozené Šlikovně, o zdraví svém i manžela svého; na společné shledání že toužebně očekává ɔc.*

Ve Vratislavi dne 3. května 1631.

Paní Anně Maryji Žerotínské, rozené hrabince Šlikovně z Pasaunu a z Lokte.*)

Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Že mne račte v své lásce a paměti zachovávati a psaním svejm, s dotazováním se při tom na zdraví mé i pána mého nejmilejšího, navštěvovati, velice z toho VMti děkuji, na jiném nejsouc, než VMti se takové lásky a přívětivosti zase všelijak příjemně odsloužiti, jestliže mi pán Bůh ráčí ještě delšího života i také zdraví uděliti. Mohu pak VMti, má nejmilejší paní teta, o nás oznámiti, že, buď pán Bůh pochválen, na tento čas tak předce při dosti mírném a prostředním zdraví podle způsobu našeho zůstáváme, ačkoli sou sice při tom ještě naše mnohý nedostatky a zvláště ustavičná jakási mdloba, která jakž mne, tak obzvláštně pána mýho, se přidrží, tak že namále choditi můžeme, leč na stolici po cizích nohách, což taky nám již s věkem a našimi častejmi nemocmi, kterých řídko kterýho týhodne a sotva někdy přes tři neb čtyry dni prázdni jsme, přichází, ale to již vše do vůle boží snášeti a ostatek i sebe sami jemu k ochraně jeho svaté další poroučeti a oddávati musíme. O VMti sem to v pravdě s velikou žádostí a srdečným potěšením uslyšela a z psaní VMti o tom se dočtla, že spolu i s JMtí panem manželem vašnostinejm, mejm zvláště milejm panem švakrem, a dítkami svejmi račte téhož dobrého zdraví požívati, čehož VMti věrně přeji a pána Boha žádám, aby ho VMti společně za dlouhý časy přispořovati a v takovém pohodlném způsobu chrániti a zachovati ráčil. Kdež pak račte dokládati, že sobě račte se mnou brzkého shledání vinšovati: v pravdě já k tomu se znám, že za jednu šťastnou a zvláštní věc bych sobě to položila, abych se s VMtí shledati mohla, ale poněvadž tento čas k tomu neslouží, těším se a důvěřuji pánu Bohu, že to ráčí jinším příležitějším časem způsobiti a téhož šťastného shledání bohdá ve všelijakém potěšitedlném způsobu nám z obojí strany dopříti, když se bude jeho milosti božské líbiti.

---

*) Anna Marie, jinak Anna Sidonie, Šlikovna, dcera r. 1621. odpraveného Jáchyma Ondřeje Šlika, byla manželkou Přemyslava z Žerotína, za něhož provdala se r. 1619.

JMti panu manželu VMti, panu švakru mýmu zvláště milýmu, prosím, že neračte sobě stížiti mých modliteb s vinšem od pána Boha všeho dobrého oznámiti. Pán můj VMti taky služby své vzkazuje, tolikéž slečny mý s svejmi poslušnejmi službami VMti se poroučejí a já pak sebe lásce a paměti další vašnostině a zatím nás všecky v mocnou ochranu boží poručené činím. Datum v městě Vratislavi 3. dne Maji 1631.

---

46. *Paní Marii hrabince z Hodic o Pertoltovi z Valdštejna* ꝛc.

Ve Vratislavi dne 8. května 1631.

Paní Maryji Anně hrabince z Hodic.*)

Má přenejmilejší paní dcero! Že mne naschválním psaním svým navštěvujete a na mé i pána mého zdraví se dotazujíc přezvěděti o něm žádostivy ste: jakž pán tak i já vám z toho velice děkujeme a takové upřímné lásky a o nás opravdové vedené péče vděčni jsouce, nejsme na jiném, než vám se toho zase všelijak volně a příjemně odsloužiti. Oznamuji vám pak, že na ten čas z milosti boží podle obyčeje a způsobu našeho starýho tak předce pomaly sebou trochu vládneme, že aspoň v lůži nezůstáváme, ačkoli sic na nohy hrubě churaví se nacházíme a nemůžem choditi. Pán Bůh rač sám dále opatrovati. Z té noviny, kterou mi o mým strejci panu Pertoltovi z Waldštejna **) oznamujete, tolikéž vám, má nejmilejší paní dcero, velice děkuji a v pravdě nad ní potěšena sem, kterouž pán Bůh rač potvrditi, aby pravá byla; nebo sem se nad tím nemálo zkormoutila, poněvadž v dvojích novinách o jeho smrti psali, jehož bych neráda, jakožto svýho blízkýho a krevního přítele, ztratila a toho jemu, kdyby tak bídně a nešťastně v svým tak ještě mladým věku zahynouti měl, srdečně nepřála. Ale poněvadž se již dále o tom nic nepíše a ten Sychhovr nejvyšší, který z ležení přijel do Břehu, takovou jistou zprávu dává, že ho viděl a že při životu se nachází, dávám tomu místo, tak že tý starosti se mně tudy trochu umenšilo; což můžete samy posouditi, jak takový noviny netoliko zdraví nepřidají, ale mnohem více bolesti rozmnožují. Jakož pak jinším způsobem dosti nás zde strašiti počínají a všelijak o to usilují, aby se lid císařskej sem dostal, a sotva se ho ubojíme; o kterémž, jaký hrozný věci páchá, bere, loupí, pálí a s lidmi lehkovážně zacházejí, hned vypraviti nelze, takže, nebude-li boží pomoci a ochrany, my zde ani s hrdly, ani s věcmi svými nevím jak obstojíme. A protož, majíc já taky některý věci vaše, má nejmilejší

---

*) Viz poznámku při č. 24.

**) Perchtold z Valdštejna byl synem Adama z V. z prvního manželství s Alžbětou z Valdštejna z Moravského rodu Brtnických. Padl v bitvě u Lützenu jako nejvyšší r. 1632.

paní dcero, u sebe, prosím, že mi vůli svou v tom oznámíte, co byšte dále chtěly učiniti, předce-li jich zde nechati, čili jináče je chtíti opatřiti; avšak nevím, jak bych mohla za ně slíbiti, jakž můžete samy to souditi, když ani s svejmi ujištěna bejti nemohu, než pánu Bohu již všecko k ochraně poručiti musím.

Pán můj vám zase své služby s vinšem od pána Boha všeho dobrého vzkazuje. Paní Kačenky a panen dcer svých, žádám, že taky ode mne i od pána mýho s oznámením služeb našich pozdraviti sobě nestížíte. S tím vás, má nejmilejší paní dcero, a nás všecky společně k ochraně pána Boha všemohoucího poroučím. Datum v městě Vratislavi 8. Maji 1631.

---

47. *Paní Evzebii z Kounic o strachu před vojskem císařským i nepřátelským, že by velice ráda byla, kdyby ve Vratislavi ubytovati se mohla ꝛc.*

Ve Vratislavi dne 22. května 1631.

Paní Euzebiji z Kounic.

Službu ꝛc. Předešle sem od VMti psaní dostala, ale že sem na ně VMti žádné odpovědi zase nedala, to se stalo za příčinou VMti z Saganu do Gerlice se přestěhování, nevěda o příležitosti, při které by VMt tam dojíti mohla, a taky nemaje na ně jiného co odpovídati, mimo to, co sem skrze pana manžela vašnostinýho, mýho zvláště milýho pana ujce, VMti, vedle pozdravení a vzkázání služeb svejch, oznámila, v čemž žádám, že mne ráčíte při sobě omluvnou jmíti. A poněvadž mne pak nyní znovu psaní od VMti, kterýhož datum v Gerlici 19. tohoto měsíce, došlo, tak že mne skrze ně navštěvovati a paměti a lásky své ke mně dokazovati ráčíte, hrubě to vděčně od VMti přijímám a velice z toho děkuji. Kdež pak se na zdraví mé a mýho pána račte dotazovati: VMti oznamuji, že já podle obyčeje a způsobu svýho starýho předce ještě tak prostředně bych se nyní při svém zdraví vynacházela, ale pán můj teď blízko již týhodne velmi bídný a nestatečný zůstává a od dny nemalé trápení snášeti musí, odkudž i já velikou citedlnost toho mám a se pánem srdečnou bolest trpím, očekávaje na pána Boha, až by se ráčil nad námi smilovati, pána zase pozdraviti a k nějakému lepšímu způsobu navrátiti.

O VMti, že strany zdraví svýho až dosavad při dobrém způsobu jeho postaveny bejti ráčíte, hrubě to ráda slyším, vinšujíc upřímnejm srdcem, aby VMt při tom pán Bůh spolu se všemi vašnostinejmi za prodloužené časy chrániti a zachovávati ráčil. Co mi však o jinejch mnohejch nepříležitostech a starostech svejch, kterejm poddány bejti ráčíte, račte oznamovati: všeho toho věrně VMti nepřeji, pána Boha žádaje, aby VMt i se všemi vašnostinejmi

před všelijakým nebezpečenstvím zachovávati a to vše na dobré tím dříve proměniti ráčil. Naproti tomu mohu VMti oznámiti, co zde jest, že tuším nemnoho lépe se máme, tak že jako říkaje všudy jednostejný bídy dokračují, ač z milosti boží až posavad zde s pokojem zůstáváme, avšak všelijakých taky pokřiků dosti máme; tak se všecko sem tlačí, kde kdo může stěhuje a zvláště o to se předce všelijak usiluje, aby sem lid císařský položen byl, kterýhož se všichni straší, věda, jak s lidmi okolními zacházejí, kde se koli dostanou, ještě se sic tomu brání a na ničem jistým to postaveno není, k tomu taky z druhý strany dosti hrozí nebezpečenstvím. Nevím, jak dále s námi pán Bůh ráčí naložiti.

Co se žádosti vašnostiné na mne vzložené dotejče, abych se ku pánu svýmu v tom přimlouvala, aby k tomu VMti při pánich Vratislavskejch nápomocen byl, aby toho VMti přáli a povolení k tomu dali, abyšte se v tento nynější tak nebezpečnej čas doněkud zde zdržovati a sem s dítkami svejmi odebrati moci ráčily: chci to jistě ráda podle své možnosti učiniti a k tomu, jak budu moci nejvejš, dopomáhati a se pánem svejm o to, jak mu pán Bůh málo větší čerstvosti uděliti ráčí, mluviti, pokudž by možné bylo, aby se to mohlo státi; neb bych toho VMti srdečně a věrně přála a nad tím jistě potěšena byla, abych mohla toho štěstí dojíti a VMti blízko bejti, netoliko nyní, ale hned předešle, dokud ste ještě v Břehu zůstávati ráčily, pro mnohé příčiny sobě sem toho vinšovala, abyšte raději zde ve Vratislavi, než kdekoli jinde byt jmíti byly moci ráčily. Což pán Bůh rač sám způsobiti a tomu naměření VMti prospěch a požehnání dáti, aby se šťastně a tím dříve státi mohlo.

Pán můj VMti své nemocné služby vzkazuje. Slečny mý se tolikéž VMti poslušně poroučejí. Dítek svejch, žádám, že ráčíte ode mne s políbením pozdraviti. A s tím se VMti, má nejmilejší paní teta, k lásce a společně nás všecky v ochranu pána Boha všemohoucího poroučím. Datum v městě Vratislavi 22. dne Maji 1631.

---

48. *Oznamuje paní Lidmile Skrbenské, roz. Čertorejské, že věci její dále u sebe ještě zanechá, však beze vší zodpovědnosti.*

Ve Vratislavi dne 22. května 1631.

Paní Lidmile Alžbětě Skrbenské, rozené Čertorejské.

Službu ɔc. Urozená paní, paní švakrová mně zvláště milá! Psaní od VMti dnešního dne sem dostala. Že mne ráčíte skrze ně navštěvovati, velice z toho VMti děkuji, a poněvadž račte o mém a pána mého zdraví žádostivy bejti věděti, oznamuji VMti, že já z milosti boží, tak jakž podle způsobu svýho starýho mohu, předci pomaly, ačkoli při tom s nemalou nepříležitostí a nepohodlím, se

vláčím, ale pán můj naproti tomu velice bídný a nestatečný na zdraví jest a dnou navštíven a od ní sklíčen jsa od několika dní z lůže nevstává a sebou hnouti nemůže. Pán Bůh račiž dále sám pomocníkem a lékařem bejti a k lepšímu zdraví brzy jemu zase dopomoci a mne té starosti, kterou pro pána snáším, zprostiti. Kdež pakmne skrze též psaní za to žádati ráčíte, abych věci vašnostiny, které zde ve sklepě mým složené míti ráčíte, na další čas u sebe zanechala, poněvadž neračte nyní moci a věděti, jak, když tak nebezpečno na cestách jest, pro ně poslati, obávajíce se, abyšte o ně neráčily dokonale a tím spíše připraveny bejti: tomuť já dobře věřím a pročež VMti toho také ráda přeji, nebo mně týž věci VMti sice nic nezavazejí [sic], ale toliko proto sem VMti o vyzdvižení jich psala a návěští o tom dávala, poněvadž až posavad dosti strachu zde jest, jestliže byšte ráčily míti kde bezpečněji je sobě nežli zde schrániti, abyšte ráčily věděti, jak to opatřiti; jináč sic jak svý zde budu moci zachovati, tak VMti taky chci dáti opatrovati. Pak-li že by co jinýho mimo to z dopuštění božího přišlo, jak svých bych nemohla obrániti, tak taky i za VMti slíbiti, čemuž račte sama dobře rozuměti, tak že bych vždy povděčnější tomu byla, abyšte je ráčily samy v svém opatření míti, kdyby možné bylo. Pročež pod tou vejminkou, jak sem to prvé učinila, tak i nyní ještě VMti to obnoviti a připomenouti za dobré mi se vidělo, poněvadž z mejch věcí zde by mně nemohl žádný odpovídati, kdyby měly k zmaření přijíti, od čehož však pán Bůh chrániti a přede vším nešťastným dále opatrovati rač, než všecko pánu Bohu již, když by nemohlo jináč bejti, bych poručiti musila. Pán můj z pozdravení VMti děkuje a zase služby své, tolikéž slečny mý VMti vzkazují. S tím ꝛc. Datum ut supra.

---

49. *Bedřichovi z Kounic toho nepřeje, že pospolu s manželkou svou nezůstává, všechno že učiní, aby choť jeho ve Vratislavi přebývati mohla.*

Ve Vratislavi dne 22. května 1631.

Panu Fridrichovi z Kounic.

Modlitbu ꝛc. Můj nejmilejší pane ujče! Že mne psaním svejm pod datum 13. tohoto měsíce z Saganu učiněnejm navštěvovati a jakž o mé tak i pána mého zdraví pečovati a na ně se dotazovati ráčíte, velice z toho VMti děkuji. A netajím před VMtí, že já na ten čas tak, jakž by ještě podle způsobu mýho starýho bejti mohlo, dosti mírně bych se měla, ale příčinou pána svýho nejmilejšího a nemoci jeho dosti bídy a nemoci snáším, kterýž teď od několika dní a takměř od týhodne z lůže sebou hnouti nemůže a dosti těžce od dny sklíčený jest; mám však ku pánu Bohu tu celou a nepochybnou naději, že ho ráčí k lepšímu způsobu a zdraví tím dříve

zase navrátiti a toho trápení a bolesti, kterého okoušeti musí, zprostiti. VMt pak i se všemi svejmi, že až posavad račte dobrého zdraví požívati, přeji toho věrně VMti a vinšuji, aby pán Bůh i na další časy takového dobrého způsobu VMti i se všemi vašnostinejmi udíleti a přispořovati ráčil. Nežli že předce v takové roztržitosti a nebezpečenství postaveni bejti a tudy, zůstávajíce VMt v Saganu a paní manželka VMti v Gerlici, nemalého nepohodlí i škody placením na dvý a sem tam přejížděním a se stěhováním okoušeti museti ráčíte, věrně toho VMti nepřeji a dobře tomu věřím, věda, žeť při tom nemůže s žádnou sporotou, nežli se škodou VMti bejti. Ale poněvadž nelze toho napraviti, nevím také co více k tomu říci, než v tom se osvědčiti, žeť s VMtí v tom opravdovou citedlnost snáším, než to vím, kdybyšte byli ráčili až dosavad v Břehu zůstati, že byšte toho mnohýho byli ráčili moci osvobozeni bejti, čeho se nyní VMti okoušeti dostává. Mezi tím, poněvadž tomu z psaní VMti i paní manželky VMti porozumívám, že račte žádostivi bejti a ku pánu mýmu za přímluvu žádati, pokudž by to mohl při zdejších pánich objednati, aby se sem mohla paní teta odebrati a zde zůstávati: jsem z toho jistě potěšena a vinšuji, aby se to mohlo státi, v čemž co budu moci dobrého VMti způsobiti, chci se o to podle nejvyšší možnosti přičiniti, neb bych toho VMti hrubě přála, abyšte netoliko nyní, ale hned tehdáž, dokud ste v Břehu bydleti ráčili, raději zde než tam, ovšem tu, kde nyní, zůstávati ráčili a já paní manželky VMti pro mnohé platné příčiny blíže bejti mohla; jak jen toliko pán Bůh ráčí dáti, že pánu mýmu lépe bude, nechci osobou svou dokonce v ničemž při tom dáti sjíti. Avšak, poněvadž račte dokládati, že byšte sami kdekoli jinde již ráčili moci se opatřiti, jen aby toliko paní teta mohla zde bezpečně zůstávati: tu nevím, jak by VMti taky mnoho případněji a lehčeji nežli nyní bylo, poněvadž byšte předce na dvý utráceti a přejížděti musiti ráčili, čehož bych VMti nepřála, ale raději toho vinšuji, abyšte ráčili moci spolu zde bejti a od sebe se neděliti; avšak bezpochyby račte sami na to mysliti, jak byšte ráčili moci své nejlepší dobré obmysliti a opatřiti. Při čemž již VMt, můj nejmilejší pane ujče, nemaje VMti co jiného tak obzvláštního psáti, pánu Bohu v ochranu jeho svatou poroučím. Datum v městě Vratislavi 22. dne Maji léta 1631.

50. *Potěšuje paní Elišku Žerotínskou v zármutku, kterýž ji stihl těžkou nemocí manžela jejího.*

Ve Vratislavi dne 24. května 1631.

Paní Elišce Žerotínské, rozené z Waldštejna.*)

Službu ɔc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Má nejmilejší paní teta. Zarmouceně sem se toho dověděla z psaní tvého pánu mýmu této chvíle dodanýho, kterak jest pán Bůh všemohoucí jakž tebe nemalým zármutkem, tak pana manžela tvýho nejmilejšího a mýho laskavýho pana ujce těžkou nemocí navštíviti a skrze šlak jak řeči tak i zdraví na pravou ruku zbaviti ráčil, čehož sem v pravdě neráda uslyšela, a nad tím nemálo než velice se zkormoutila a tobě takové velké žalosti a JMti pánu tak těžkýho nedostatku zdraví srdečně nepřeji, pána Boha za to žádaje, aby ráčil milosrdenstvím svým k modlitbám mým se nakloniti, tebe potěšiti a JMti pána z takové těžké nemoci vysvoboditi a k lepšímu a dokonalýmu zdraví, jakožto ten, který všecko v rukou a moci své božské zdržovati ráčí, zase navrátiti. A protož, má nejmilejší paní teta, poněvadž pán můj naschvále k tobě pro vyzvědění, jak s tebou a JMtí pánem dále jest, posla stížně vypravuje, i já tebe skrze toto psaní za to velice a služebně prosím, že ke mně tak mnoho lásky dokázati a o způsobu nynějším, jak svém tak i JMti pána tvýho nejmilejšího, pana ujce mýho, oznámiti poručiti sobě neztížíš. Pán Bůh račiž to z milosti své hojné učiniti, všechněm prostředkům šťastně požehnati a toho popříti, abych spolu se pánem svejm, jsouc nad tím převelice oba zarmouceni, mohla se co nejdříve potěšiti a lepší novinu, nežli jich nyní mám, uslyšeti: nebo mohuť, má nejmilejší paní teta, o svým nejmilejším pánu s bolestí taky oznámiti, že podobně od týhodne již ani z lůže pro těžkou dnu, kterou od pána Boha navštíven jest, hnouti se nemůže a já sotva že se trochu hejbati mohu, jen že taky neležím. Pán Bůh račiž z obojí strany nás všecky laskavě a dobrotivě až do svý svatý vůle chrániti a opatrovati. S tím, nechtěje tebe, má nejmilejší paní teta, v tvém zármutku širším psaním obtěžovati, tobě se poroučím a se zakazuji, v čemť bych mohla podle svý možnosti příjemně sloužiti, že mne každého času máš hotovou služebnici svou najíti, dokudž mi koli pán Bůh ráčí života a zdraví ještě propůjčiti. V jehož ochranu božskou a nejmocnější nás všecky poručené činím. Datum v městě Vratislavi 24. Maji 1631.

PS. Paní Bohunka, dcera pána mýho, kterážtyto dni k nám sem přijela a nyní zde zůstává, tobě se, má nejmilejší paní teta, s službami poroučí, a že tolikéž nad tebou a JMtí panem ujcem velikou citedlnost nese, vinšujíc, aby tě pán Bůh ráčil potěšiti a JMti pánu k dobrýmu zdraví zase dopomoci.

*) Viz poznámku při č. 3.

51. *Napomíná Rudolfa hraběte z Valdštejna, aby povinný jí dluh odvedl.*

Ve Vratislavi dne 24. května 1631.

Panu Rudolfovi hraběti z Waldštejna.

Vysoce urozený pane, pane strýče můj nejmilejší! Můj nejmilejší pane strejče. Jakož prvé vždycky toho sem ušetřovala, tak až posavad na jiném sem nebyla, než obzvláštní pozor na to měla a mám, abych příčinám, které by se mně podávaly a k nějakýmu nepřátelství a nedorozumění mezi námi sloužiti chtěly, vyhejbala, a raději v čem bych mohla, abych VMti všelijaké pohodlí prokazovala. Tou příčinou sem také, ačkoli sic v příčině věci své spravedlivé a strany dluhu mně od VMti povinného, avšak ani tudy již od drahně nedělí, ani psaním ani žádným vzkázáním VMt zaměstknávati a obtěžovati nechtěla, nýbrž všecko sem učinila podle vůle a žádosti VMti, tak že sem i k tomu přistoupila a do delšího a prodlouženějšího času strpení měla a až dosavad s svou dosti velkou nepříležitostí, nechci říci i se škodou, na záplatu vašnostinu očekávala; nemaje jiné naděje a důvěrnosti k VMti, než že se mně podobným způsobem toho odměniti a, prohlídnouc k tomu, že já s svejm nejmilejším pánem, zůstávaje v zemi cizí a nemaje zde žádnejch důchodův, o všecko k hotovýmu sahati a k tý troše, kde co za kejm ještě máme, hleděti musíme, o to pečovati a starost jmíti ráčíte, abyšte nás v takovém způsobu citedlni bejti a pro uskrovnění a ušetření nějakejch nepříležitostí mne dlouhejmi odklady a trošty zdržovati a odbejvati neráčili: ale mezi tím toho až posavad se neděje, tak že čím dále čas od času se prodlužuje. Z kteréž příčiny nevěda na čem při tom sem, abych mohla nějaké povědomosti a zprávy lepší o tom dosáhnouti, sem k tomu přivedena, že VMti toto psaní činím a skrze ně, nejedny předešlé žádosti své obnovujíc a ku paměti přivozujíc, ještě za to žádám: poněvadž já nemám s žádnejm jinejm než s VMtí o ten dluh činiti, a mně žádnej jinej ním povinen není, tak že nemohu na tom dosti míti a tím odbejvána bejti, což mi račte vždycky, totiž na Honz de Vitovský nápad, až byšte z něho k svýmu přijíti ráčili, ukazovati, nýbrž račte to moci sami dobře posouditi, že mně do toho tak dalece a dokonce nic není, abyšte ráčili ty prostředky vyhledati, skrze které byšte mne ráčili moci co nejdříve jednou spokojiti. Jestliže pak mý slova a psaní tak málo by při VMti mohly způsobiti, račte se aspoň tím k tomu probuditi, že jest věc sama z sebe slušná a spravedlivá, a že se již k druhýmu létu přibližuje, jak ten dluh mně od VMti se zdržuje; při čemž já na VMti žádnýho oužitku nevyhledávám, nýbrž VMti toho pohodlí, které se tudy VMti stalo, přeji, když toliko naproti tomu račte na to pamatovati, abyšte mi od sebe jen to učiniti ráčili, což povinnýho a náležitýho jest. A protož budu od VMti místné odpovědi očekávati, podle kteréž bych se mohla spraviti a věděti, nač se

mám od VMti v té věci dále bezpečiti. S tím ɔc. Datum v městě Vratislavi 24. Maji 1631.

PS. Paní manželce své, mé obzvláště milé paní tetě, žádám, že ráčíte mé služby s vinšem od pána Boha všeho nejlepšího dobrého oznámiti a velice spolu s malou Kačenkou pozdraviti. Teta a máteř VMti upřímně volná

Kateřina z Waldštejna.

---

52. *Prosí Veroniku z Šternberka za oznámení, jak se na zdraví svém má, podává jí některé zprávy o příbuzných ɔc.*

Ve Vratislavi dne 5. června 1631.

Paní Veronice z Šternberka, rozené z Weitmile.

Služby své stálé a do smrti upřímné vzkazujiť, urozená a má přenejmilejší paní, paní teta. Aby mohla zdráva bejti a při všem dobře a šťastně se jmíti, jak podle duše tak i podle těla, toho tobě spolu se všechněmi tvejmi, nejináč než jako sama sobě, z upřímného srdce na pánu Bohu žádám.

Má přenejmilejší paní teta! Poněvadž již od drahně nedělí, jak sem psaní od tebe pod datum 6. Martii dostala, nic o tobě neslyším a nevím, jak se tobě vede, což sem nad tím dosti teskliva a v svém srdci velice skormoucena, z té příčiny sem se déle zdržeti a pominouti nemohla, nežli k tobě se skrze toto služebné psaní ohlásiti a tebe jakž ním navštíviti, tak i za odpuštění při tom prositi, poněvadžť sem sama tak dlouho nic nepsala, i tolikéž abych mohla o tobě přezvěděti a chtějíc tobě taky o svém a pána svýho způsobu nynějším oznámiti Pročež tě, má nejmilejší paní teta, přede vším za to žádám, že mi o sobě, kterak se až dosavad i se všemi svejmi v nynějších žalostnejch a nebezpečnejch časích míváš, jako také, co tam okolo vás dobrého se děje, nebo sem předivný noviny jdou, pokudž by možné bylo, že by soudila, že by bezpečné bylo psáti, tak abych mohla věděti, jak s tebou a všechněmi tvejmi jest, něco oznámiti sobě nestížíš, vinšujíc mezi tím, aby tě pán Bůh s týmiž všechněmi tvejmi ráčil před všelijakým nebezpečenstvím chrániti a opatrovati podlí svý svatý vůle.

Že sem pak v tak dlouhým čase žádným psaním k tobě se neozvala a tobě nepsala, prosím tě, má nejmilejší paní teta, že mi to na dobré obrátíš a v tom za zlé jmíti nebudeš: v pravdě se nestalo nežli za příčinou nedostatku zdraví jakž mýho vlastního, tak i mýho nejmilejšího pána, v kterým na větším díle, co zde zůstáváme, postaveni jsme byli, a i tak ještě až posavad pán nevelmi zdráv, ale dosti ničemný a churavý jest, poněvadž jakž jiný těžkosti a nemoci pořád teď tak i dosti těžkou dnu vystáti musil, po kteréž ještě tak mdlý se nachází, že nemůže ani na nohy se posta-

viti, ovšem pak choditi, jen kde ho na stolici přenesou; a já nehrubě taky lépěji sebou vládnouti mohu, neb jakž tou bídnou dnou sem předešle několik neděl podobně sklíčena a svázána byla, tak k tomu i ta má stará bolesť takměř jednostejně a stále mne sužuje, tak že lůže a postel u nás málo odpočívá. Za kterouž příčinou ta naše jízda předešlá do Moravy k soudu postnímu do Brna dokonce přestala; musil pán za odklad prositi, čehož mu propůjčeno až do tohoto příštího svatýho Jana k soudu Olomouckýmu. Podle čehož nám cesta opět nastává, na kteroužto, bude-li v tom vůle boží, a naše zdraví bude-li moci k tomu vystačiti, strojíme se vydati, ač nevím, jak ještě dále bude. Tak to můžeš, má nejmilejší paní teta, sama posouditi, že náš věk sešlý nám všem zdraví a nějakýho pohodlí nemůže již taky přidávati, k tomu ti nynější žalostní a přezarmoucení časové nemálo člověka taky zbědují, v kterýchž pán Bůh rač nám sám ochranou svou svatou přítomen zůstávati. Naději se, že lípe o tom víš, než my zde, jsouc tam odtud blíže, jak jest se s Magdeburkem městem a tím přeubohejm lidem tam zacházelo, nad čímž se pán Bůh sám rač politovati; zde sice, chvála pánu Bohu, až posavad s pokojem zůstáváme, ale všelijakých strachů mezi tím okoušíme, neb mnohejm zlejm se taky hrozí, čehož na jinejch dosti příkladů. Nechci ti o tom více psáti, neb umíš to sama dobře souditi, že ne všecko může se černidlu a papíru svěřiti, zvlášť v nynější čas, nežli, by možné bylo, přála bych sobě a za veliký štěstí a milost od pána Boha bych sobě to vážila, abych se s tebou raději mohla sama osobně aspoň jednou ještě do smrti shledati.

Nesmejšlím, aby tě to tejno bejti mělo o našem JMti pánu Kašparovi z Žerotína, kterak jest ho pán Bůh, ubohýho starce, těžkým nedostatkem zdraví navštíviti ráčil, tak že jest ho šlak přede štyrmi nedělmi porazil na řeč, na pravou ruku i nohu; tyto dni sem od paní tety, ku kteréž pán můj do Prahy naschvále pro vyzvědění, jak by se pánem dále bylo, posýlal, psaní dostala, oznamuje mi, že v tom bídném způsobu předce tak jednostejný zůstává. Pán Bůh račiž se nad ubohým pánem smilovati a jemu z bídy a nemoci jeho pomocníkem bejti.

Paní Bohunka, dcera pána mýho, nyní zde u nás zůstává, přede dvoumi nedělmi pro navštívení pána se sem dostala, slyšíc o takové panské nemoci, jen toliko sama bez svýho pána, kterýž sám taky na větším díle na podagru leží.

O panu Lackovi z Waldštejna, strejci našem, oznamujiť, že až posavad k nám ani nepřijel ani nepíše, odkudž poznávám, že mý slečny, sestry jeho, od něho jako dokonce opuštěny a v zapomenutí sou. O ženění neb veselí jeho, naději se, že taky vědomost máš, i koho sobě bráti bude. Před námi i před slečnami to všecko jako ukryto bylo, nic sme nevěděli, až když již se stalo zamluvení, nyní, když již snad veselí bejti má, psal sestrám a doptával

se, jsou-li svý švagrový vděčny, více nic. Pán Bůh rač mu propůjčiti při tom štěstí, aby mu to k dobrýmu sloužilo; také již novým křesťanem že jest, klíče že dostal a komorníkem JMCské učiněn, požehnej mu toho pán Bůh, naslejchám o tom, že jak se ožení, že chce slečny ode mne vyzdvihnoutí a k sobě vzíti, nevím pak, co zatím dále bude.

Na čem s tvejmi pannami dcerami, mejmi velice milejmi pannami tetami, až posavad zůstává, předce-li ještě jaký pokušení o ně snášeti musiš, čehožť bych sic v pravdě věrně nepřála, žádám, že nestížíš sobě mně oznámiti a s mejmi službami jich ode mne velice pozdraviti.

Jiného nevímť co odsud na ten čas psáti, krom že zde sice z milosti boží žádnejm cizím lidem vojenskejm obtíženi nejsme, jen co sami svý soldáty chovají, který sobě sami najali, a že zde nyní obecní sjezd držán byl, na kterýmž nemalý sbírky a kontribucí JMCské svoliti musili.

Slečný mý se tobě poslušně poroučejí, za tím pak i já, má přenejmilejší paní teta, v milost a lásku tvou nepromĕnitedlnou se oddávám a poroučím a tu důvěrnost k tobě mám, že mne v ní svou upřímnou a do smrti věrnou tetu a služebnici zachovávati budeš. S tím pán Bůh všemohoucí rač se nad námi všechněmi smilovati, dále sám chrániti a opatrovati a mně s tebou, má přenejmilejší paní teta, popříti šťastně v dobrém zdraví shledati. Datum v městě Vratislavi 5. dne Junii léta 1631.

---

53. *Bedřichovi z Kounic, těší se tomu, že kníže Friedlandský deputát mu opět vydávati nařídil; táže se, zda-li paní manželka jeho k přebývání do Vratislavi se uchýlí ɔc.*

Ve Vratislavi dne 5. června 1631.

Panu Fridrichovi z Kounic.

Můj nejmilejší pane ujče! Dostanouc opět psaní od VMti, kterýhož datum 29. Maji, jistě sem se z něho nad tím nemálo potěšila a o tom uslyšela, že milosrdný pán Bůh až posavad tou milostí VMt dařiti a spolu se paní manželkou VMti, mou obzvláště milou paní tetou, i dítkami VMti při dobrém zdraví zachovávati ráčí, čehož pán Bůh račiž na další dlouhý časy VMti udíleti, věrně toho VMti i se všemi vašnostinejmi žádám. Že pak račte na mé i pána mého zdraví se dotazovati, VMti z takové péče o nás velice děkuji a mohu oznámiti, že sic nevšelijak zdrávi jsme, jakž já, tak obzvláštně pán po této nynější nemoci svý a těžký podagře nikam nemůže, ačkoli, z milosti boží, v lůži již neleží, ale kde ho jen na stolici odnesou, tu zůstávati musí, což taky náš způsob starý a věk sešlý to nám s sebou přináší. Tomu sem také zatím ráda porozu-

měla, že jest se kníže Frydlandský tak laskavě k VMti naklonil a ten deputát, který ste prvé od něho jmíti ráčili, zase i něco více k tomu z statků svých vydávati nařídil, přeji toho VMti, že tudy předce jakouž takouž pomoc na vychování své jmíti moci ráčíte. Pán Bůh rač dáti, aby to VMti dlouho trvati a stále docházeti mohlo. Než strany těch 20.000 f., který VMti JMCská na něm ukázal, že nic činiti míti nechce a zase na JMCskou ukazuje: mám nad tím s VMtí opravdovou lítost, ale poněvadž nyní takoví roztržití časové sou, sama k tomu podlí svýho zdání bych VMti radila, abyšte, důvěřujíce se předkem milosti a pomoci boží, na ten čas na tom přestávati a té věci při pokoji zanechati a pánu Bohu poručiti ráčili. Může pán Bůh ten čas a prostředek budoucně ukázati, pokudž se bude jeho božské milosti líbiti, že račte moci k svýmu snáze nežli nyní přijíti, poněvadž ste ráčili již prvé tak mnoho nakládati a račte věděti, co ste ráčili prospěti, daremní by věc byla více škody ke škodě ještě přikládati.

Co mi račte o tom nešťastným a krvavým dobytí Magdeburgským a takový veliký zkáze ubohejch lidí v něm oznamovati, něco sem již prvé o tom z zdejších novin slyšela, ale ne tak mnoho a obšírně, jako račte vypisovati. Čehož pán Bůh rač sám politovati a nás před takovejm hroznejm i jinejm neštěstím dále sám chrániti a v ruce takovejch tyranů nevydávati, neb obávati se jest, že ten voheň dále plápolati bude, čemuž pán Bůh rač sám přítrž a překážku učiniti a nám lepší nějaký pokoj způsobiti.

Byla bych to ráda věděla, kdybyšte mi byli ráčili něco o tom oznámiti, předce-li račte na tom bejti paní manželku svou, mou zvláště milou paní tetu, spolu s dítkami vašnostinejmi sem do Vratislavě obrátiti, zvlášť poněvadž páni zdejší již k tomu povolení své dali a při nich to objednáno jest, aby paní zde zůstávati mohla; na jaký způsob se to od nich stalo, nepochybuji, že z psaní pána mýho, jestliže ste ho ráčili již dostati, tomu vyrozuměti ste ráčili. Mezi tím VMti oznamuji, že my zde nyní dlouho zůstávati nestrojíme, nebo pán můj na tom jest, hned, dá-li pán Bůh, po svatý Trojici k soudu Olomouckýmu svatojanskýmu, pokudž by nám pán Bůh ráčil zdraví propůjčiti, se na cestu vydati a z Olomouce na Brandejs zajeti oumyslu jsme, podle čehož nemohu VMti oznámiti nic jistýho, jak brzy se zase sem navrátiti moci budeme. Pán Bůh však rač dáti, aby se mohlo tím dříve státi a já se s VMtí a paní manželkou VMti v brzkým čase bohdá potěšeně shledati, kteréž, žádám, že račte mé služby a všecko nejlepší dobré oznámiti a mne jí dokonce poručiti. A pokudž předce k tomu přijde, že odsud pojedeme, s VMtí se žehnám a VMt pánu Bohu poroučím, vinšujíce, abyšte se ráčili moci všelijak dobře šťastně a potěšitedlně jmíti, jakž byšte sobě sami ráčili toho vinšovati. Pán můj VMti zase své služby s vinšem od pána Boha všeho dobrého vzkazuje. A s tím nás z obojí

strany milosti a ochraně pána Boha všemohoucího poručené činím. Datum v městě Vratislavi 5. dne Junii 1631.

---

54. *Pertoltovi Bohub. z Lipého, těší se tomu, že v dobrém způsobu zdraví rodina jeho se vynachází, oznamuje, kdy do Olomouce s manželem svým vypraviti se hodlají.*

Ve Vratislavi dne 5. června 1631.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lippého.

Můj nejmilejší pane bratře! Poněvadž již od dosti dávního času o vás ani vašich sem nic věděti ani slyšeti nemohla, velice sem žádostiva byla a nějaký noviny potěšitedlný každodenně o vás očekávala; dnes pak nenadále od vás a paní Mařičky vaší psaní, kterýchž datum z Skalice 7. Maji mně přišlo, tak že sem s nemalou vděčností ho dostala a z něho o dobrém způsobu zdraví vašeho i všech vašich se dočetla, a z toho srdečně potěšena jsouc od pána Boha žádám, aby vás při takovém dobrém způsobu za dlouhé časy chrániti a zachovávati ráčil. Na mé a pána mého zdraví, že se dotazujete, velice vám děkuji z takové lásky vaší a na nás paměti. Oznamuji vám, že na ten čas z milosti boží tak prostředně bychom se vynacházeli, kdyby nám toliko nohy lípe sloužiti chtěly, abychom choditi mohli, ale jen všecko co na stolici dáme se odnésti, tak jakž to taky sešlý věk a naše ustavičný nemoci nám s sebou přinášejí, nebo více téměř v lůži, nežli krom něho zůstávati musíme, jakož pak nehrubě dávno sme z něho trochu vylezli, zvlášť pán můj teď od několika časů pořád z něho nevycházel. Pán Bůh račiž dále pomáhati a podlí svý svatý vůle opatrovati. Mezi tím jsme toho oumyslu, pokudž bude v tom vůle boží a že by soud svatojanský v Olomouci držán byl, k němu se vypraviti, jestliže nám pán Bůh ráčí dáleji zdraví a čerstvosti propůjčiti, podle čehož, jestliže se do Olomouce dostanu, vinšuji sobě toho srdečně, můj nejmilejší pane bratře, s vámi tam shledati, k čemuž pán Bůh rač nám šťastně dopomoci. Pán můj vám z pozdravení velce děkuje a vám zase služby své s vinšem od pána Boha všeho dobrého vzkazuje. S tím se vám, můj nejmilejší pane bratře, lásce vaší a nás všecky v ochranu boží poroučím. Datum v městě Vratislavi 5. dne Junii 1631.

PS O novinách nevím co psáti, poněvadž nelze píru všecko svěřiti, než o tom nepochybuji, že prvé již vědomost máte, že jest Tylli Magdeburk dobyl a jak to město týměř do gruntu ohněm zkaženo jest, tak že jen, jak se praví, 50 domů zůstalo a jak s lidmi hrozně zacházíno a co tu krve vylito a mnoho tisíc zmordováno, že toho dítěte nejmenšího ušanováno není, může pánu Bohu politováno bejti, stalo se to 20. Maji; zde dosti strachů všelijakých jest. Náš nebohej pan Kašpar z Žerotína jest ode štyří neděl šlakem

poražen na řeč, na pravou ruku i nohu, leží v Praze, nevím jak s ním pán Bůh ráčil do tohoto času naložiti.

55. *Paní Marii z Lipého oznamuje o nedostatcích zdraví svého i pana manžela* ɔc.

Ve Vratislavi dne 5. června 1631.

Paní Maryji z Lipého.

Službu ɔc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Má nejmilejší paní teta. S obzvláštní vděčností sem psaní od vás dnešního dne, které mi z Skalice od 7. Maji číníte, dostala a z něho se velice potěšila, nebo sem již od drahního času nic o vás slyšeti a věděti nemohla; kterýmž že mne navštěvujete a paměti a lásky své na mne dokazujete, vám z toho, jako i z dotázání se na mé i pána mého zdraví, velice děkuji. O kterémž vám oznamuji, že já i pán můj tak se na ten čas máme, jak sice obyčej náš starý jest a jakž nám toho náš starý a sešlý věk dopouští i naše častý nemoci s sebou přinášejí; jakož pán teď před některejm dnem teprv trochu povstal a před tím několik neděl pořád na dna i jiný nedostatky zdraví svýho nemocen byl, u mne taky dokonce žádnýho odpočinutí postel nemá, nebo na větším díle v ní zůstávati musím, tak že nemůžeme již mnoho jeden ani druhý choditi, leč na stolici se nésti dáme. Ale když nemůže jináč bejti, na tom, což nám pán Bůh z milosti ještě ráčí činiti, vděčně přestáváme, on račiž dále sám chrániti až do svý svatý vůle.

Vám pak toho, má nejmilejší paní teta, z upřímného srdce věrně přeji a ráda o tom slyším, že dobrého způsobu zdraví i se všemi svejmi požíváte, vinšujíce, aby vám pán Bůh takového pohodlného způsobu za dlouhé časy udíleti ráčil a já abych se mohla s vámi, má nejmilejší paní teta, bohda brzy v témž dobrém zdraví shledati, jestliže bude možné v Olomouci o tom příštím soudě svatojanským, kamž se, bude-li vůle boží a pokudž nám pán Bůh ráčí k tomu zdraví propůjčiti, spolu se pánem svejm v krátkejch dnech vypraviti strojím. Do Brna nám nebylo možné jeti, neb sme tehdáž hrubě bídní a nestateční na zdraví svým se nacházeli a jak se nám tato jízda zdaří, ještě nevím, na boží vůli to všecko zůstává.

Pán můj vám zase své služby s žádostí od pána Boha všech dobrejch věcí vzkazuje a z pozdravení děkuje. Čeníčka, že od nás také s políbením pozdravíte, žádám. Slečny mý s svejmi poslušnejmi službami vám se poroučejí. A s tím se vám, má nejmilejší paní teta, vinšuji na všem dobře a šťastně jmíti a vaší lásce dokonce sebe a nás všecky v ochranu boží poroučím. Datum ut supra.

PS. Naše paní Bohunka ode dvou nedělí u nás zde zůstává, kteráž vám své služby a pánu vašemu modlitby s žádostí od pána Boha všeho dobrýho vzkazuje.

56. *Mandaleně Berkové do Uherské Skalice, že jí některým penízem pomoc učiniti chce ꝛc.*

Ve Vratislavi dne 5. června 1631.

Mandaleně, manželce Vavřince Berky, do města Uherský Skalice.

Mandaleno milá! Aby zdráva byla a dobře se měla, přála bychť. Psaní od tebe jest mi zde dodáno, kterýmž kdež mi oznamuješ o svejch nedostatcích, dobře tomu věřím a zvláště že na svým zdraví čím dále scházíš a zmenšení béřeš: čehožť nepřeji, vinšujíc, pokudž se Pánu líbí, tebe ještě dále při životu zachovati, ať by k němu také i zdraví a toho časnýho pohodlí uděliti ráčil. Tak nám všechněm se toho dostává a nemůže s našimi lety zdraví tak přibejvati jak ubejvati. Že pak dokládáš, že nemajíc tvůj muž až posavad žádný příležitosti neb služby, než, v podružství spolu zůstávaje, na hotový peníz utráceti a tudy ze všeho se vydati musíte, to nic divnýho není, ani já tím vinna nejsem, než poněkud sám tvůj muž, poněvadž se mu nelíbilo v službě mý a pána mýho zůstávati, ježto čeho jiní při nás užívají, kteří nám slouží, byl by mohl i on toho oučasten bejti; než bezpochyby k čemu sám chtěl, k tomu sobě dopomohl. Ač já přes to sem v tom za jisto spravena, že by on v službě kuchařské u jednoho dobrýho pána (toliko že nemohu nyní na jméno jeho se spamatovati) zůstávati měl, ano také, že ho začastý tu i jinde při kuchyních a veselích užívají, podle čehož nesmejšlím, aby měl darmo sloužiti a pracovati, aby sobě vždy něco odněkud přivezti neměl

Co se nebožky dobré paměti paní Aliny Berkový a tvejch jí věrně konanejch služeb dotejče: to má svý místo, a co jest z odkazu jejího muži tvýmu náleželo, to ste již taky přijali a to vše zouplna před jinejmi. Avšak, poněvadž mne za nějaký fedruňk žádáš, nejsem proti tomu, abych z lásky své tebe některejm penízem obdařiti a založiti neměla, a chtěla bych to hned nyní učiniti, kdybych toliko mohla věděti, že by tě to dojíti mohlo, než poněvadž tato příležitost, při které se psaní tvé sem dostalo, nevím jaká jest, na ten čas nic neposýlám, než když bych o jistší příležitosti se dověděti mohla, chci na tě pamatovati a tobě nějakou pomoc některým penízem učiniti. S tím ꝛc. Datum ut supra.

57. *Žádá Volfganga Sekeru v Třebíči za oznámení, zda-li již kněz k nim dosazen byl; oznamuje, že vnuk její na neštovice se roznemohl.*

Ve Vratislavi dne 12. června 16'1.

Wolfgangovi Sekerovi do Třebíče.

Wolfgang milej! Abyšte zdrávi byli ꝛc. Teď předešle sem psaní vašeho dostala a jsem toho od vás vděčna, že ste mne skrze ně

navštívili i také o některejch věcech oznámili, z čehož vám děkuji. A při tom sem tomu ráda z něho porozuměla, že z milosti boží jak zdraví těla, tak i strany duše pokoje u vás ještě užíváte, přejíc vám toho věrně, a vinšuji od pána Boha, aby i na další časy při tom obojím vás všecky chrániti a zachovávati ráčil. A poněvadž ste pak toho dokládali, že se vám knězem hrozí, co dále za tím následuje a s vámi se děje, nebo slyším, že by již kněz k vám dosazen byl, jestliže tomu tak jest, jak se s ním máte a co se jiného u vás koná, žádám, že mi o tom, o čemž byšte znali, že se psáti může, oznámíte.

Strany sebe a svýho pána nechci vás tejna učiniti, že, buď pán Bůh pochválen, na tento čas tak se předce prostředně vynacházíme, ačkoli sice při tom nehrubě čerstvi jsme, poněvadž často lůže navštěvujeme, takže, nemoha choditi, z místa na místo se nésti dáti musíme, ale to již taky věk náš sešlý čím dále nám s sebou přináší, což vše do vůle boží musí trvati. Mezi tím však starosti nám neubejvá, nebo nyní Karel, vnuk náš,*) těžce na neštovice se roznemohl, jehož pán Bůh rač zase brzy k lepšímu zdraví navrátiti; pokudž v tom vůle boží bude a s ním by se polepšilo, strojíme do Olomouce k soudu svatojanskýmu se vypraviti. Manželky své i jinejch známejch ode mne pozdravte. Jiného vám co psáti nemaje, s tím nás všecky v ochranu boží poroučím. Datum v městě Vratislavi 12. dne Junii léta 1631.

---

58. *Paní Marii hrabince z Hodic oznamuje, že příčinou nemoci vnuka Karla jízda jich do Olomouce o týden odložena; radí jí lékařství proti kašli ɔc.*

Ve Vratislavi dne 14. června 1631.

Paní Maryji Anně hrabince z Hodic.

Službu ɔc. Má přenejmilejší paní dcero! Že mne skrze své psaní navštěvujete a při tom štěstí a jiného mnoho dobrého mně na cestu se pánem mejm vinšujete: s velikou vděčností to od vás přijímám a z toho vám děkuji, žádajíc od pána Boha, aby netoliko při nás takový potěšený vinš naplniti, ale neméně také i vás se všemi vašimi oučastna ho učiniti a toho z milosrdenství svého, abych se s vámi bohdá zase ve zdraví a v potěšeném způsobu shledati mohla, propůjčiti ráčil. Což sem já sama na tom byla, dříve našeho odsud odjezdu, vás skrze psaní navštíviti a s vámi se, má nejmilejší paní cero, rozžehnati a od vás odpuštění vzíti, ale poněvadž příčinou nemoci Karlovy, který se nám tak těžce na neštovice roznemohl, tento tejden z jízdy naší, kterouž pán v příští pondělí byl před sebe

---

*) Syn starší dcery Žerotínovy, paní Bohunky, a Hynka Bruntálského z Vrbna, jenž zemřel 10. února 1614.

vzíti umínil, sešlo, a jí za němodels den, až by s ním něco lépe bylo, poodloženo jest, že sem toho zanedbala a toho k druhýmu týhodni odkládala, tak že ste mne v tom předešly, žádám, že mně to na dobré obrátíte a omluvnou u sebe jmíti budete. Kdež ste pak žádostivy o mém a pána mýho zdraví věděti: oznamuji vám, že tak, jakž o způsobu našem víte, na ten čas se nacházíme, jakož sic pán teď z milosti boží jak z předešlý nemoci trochu povstal a ode dvou nedělí lůže prázen jest, ale však mezi tím často se měníme a zvlášť pán na nohy svý tak mdlý jest, že jen co se na stolici nositi dá. Což nám ta nynější jízda dosti odporna bude, ale poněvadž nemůže jináč bejti, již musíme pánu Bohu se poručiti a na jeho pomoc svatou spolehnouti. Byla bych toho, má nejmilejší paní dcero, mnohem vděčnější, kdyby mne to štěstí potkalo, abych se byla s vámi osobně mohla shledati a požehnati, ale nerádа tomu porozumívám, že pro nedostatek zdraví vašeho, v kterém od několika nedělí zůstáváte, není vám možné sem se dostati, kteréhožto nedostatku věrně vám nepřeji, vinšujíc, aby vás pán Bůh brzy k dobrýmu a dokonalýmu zdraví přivésti ráčil. Nic sem prvé dokonce o takové nemoci vaší nevěděla, co sem se na vás doptávala, žádnej mi o vás místně pověděti neuměl, než toliko sem slyšela, což mi tyto dni i pán z Roupova rozprávěl, že nejvíce na kašel byšte sobě stěžovati měly, ač i to dosti nemoc jest; a pokudž jest takový nedostatek, že by vás týž kašel trápil, poněvadž sem já předešle, když sem ním taky dosti sužována byla, nemoha sobě od něho ničím jiným pomoci, ani co sem od doktorů užívala, ani tím, co ste vy mi taky proti němu radily, potom užíváním toliko vody teplé s máslem sem se zhojila, radila bych vám, abyšte toho prostýho lékařství taky zkoštovaly, nebo mám ku pánu Bohu tu naději, poněvadž mně tím i jinejm, kteří toho taky již užívali, platno bylo, že i vám ráčí toho požehnati a od takového kašle zprostiti, což aby se mohlo šťastně státi, srdečně bych vám toho přála.

Kdež mně dále strany vaší truhly, která v mým sklepě zde schovaná zůstává, píšete a žádostivy jste, pokudž bych svý věci po odjezdu svým komu svěřila, abych touž truhlu vaši taky Martinovi odvedla, tak, jestliže byšte mezi tím co dříve, než bychom my se zase sem navrátili, z ní potřebovati a vzíti chtěly, abyšte k tomu přijíti mohly: i oznamuji vám, má paní dcero, že já od svýho sklepu a věcí svých nemínim žádnýmu klíče nechati, a protož žádám vás, že mi v tom vůli svou ještě oznámíte dřív našeho odsud odjezdu, poněvadž z Břehu časta příležitost sem jest, měla-li bych ji předce Martinovi do jeho sklepu, v kterýmž na díle panský věci chráněný má a od něhož on klíč i v nebytí našem míti bude, odvésti; jakkoli poručíte, chci ráda se podle vůle vaší zachovati. To však nevím, jak dlouho my v Moravě zůstávati budeme, nebo sobě v tom nic před časem nemůžeme ukládati, jestliže o vánocích, jakž doklá-

dáte, že ste tak o tom naslechli, neb před tím časem, aneb potom sem se zase dostaneme, nevím vám co o tom oznámiti, poněvadž až posavad sem tomu nesrozuměla, aby se pán tak dlouho tam zdržovati mínil, to všecko v moci boží pozůstávati bude, poněvadž naše cesty a naměření sou vždycky hrubě nejisty. A protož budu na odpověď vaši v tom očekávati.

Paní Buhunka byla by již Břeh dávno navštívila, kteréž sem sama k tomu sloužila, aby dříve jejího odsud odjezdu se to od ní stalo, ale Karľova nemoc jí v tom překážku učinila, pro kterouž se až posavad o domě [sic] zdržuje; naději se však, že to ještě dále vynahradí, nebo tak za to mám, že po nás zde pro opatření jeho v takové nemoci, až by zase okřál a zdravější byl, zůstane, kteráž vám služby své s vinšem od pána Boha všeho dobrého vzkazuje. Můj pán vám a spolu se mnou, tolikéž paní Kačence a pannám dcerám vašim, služby vzkazuje a z pozdravení a vinše potěšitedlnýho velice děkuje. Slečny mý vám se tolikéž s svejmi poslušnejmi službami poručené činí. S tím se vám, má nejmilejší paní dcero, lásce a paměti vaší dokonalé, nás pak všecky v nejmocnější ochranu boží poroučím. Datum v městě Vratislavi 14. dne Junii léta 1631.

---

59. *Paní Evě Vrochynce oznamuje o zdraví svém a půl sýra jí posílá.*

Ve Vratislavi dne 18. června 1631.

Paní Evě Vrochynce z Reptův.

Službu ꝛc. Urozená paní a přítelkyně má zvláště milá! Zdraví ꝛc. Před některým dnem sem psaní od vás, které ste mi po panu Pavlovi Škretovi odeslaly, dostala a že sem vám na ně až posavad žádné odpovědi nedala, nestalo se za jinou příčinou, než že sem na příležitost nějakou jistou k vám očekávala, v čemž žádám při vás omluvena bejti. A protož, poněvadž týž pan Škreta nyní se zase odsud navracuje, vám to při něm nahražuji a z navštívení mne skrze takové psaní i z dotázání se na zdraví mé velice děkuji. Kdež vám o sobě oznamuji, že nevšelijak zdráva jsem, nebo v levý ruce od několika dní dnu snáším, že ní téměř hejbati nemohu. Pán Bůh rač dále mejm pomocníkem bejti a od toho nedostatku sprostiti. Mezi tím, bude-li v tom vůle boží, strojíme okolo neděle příští odsud vyjeti a k soudu do Olomouce se vypraviti, podle čehož se s vámi, má paní Evo, žehnám a od pána Boha vám i se panem manželem vaším všecko nejlepší dobré a potěšitedlné vinšuji. A poněvadž ste mne za nějaký kus sejra žádaly: k žádosti vaší tak činím a vám ho teď částku posýlám; byla bych vám ráda celej odeslala, ale nemaje na ten čas zde žádných sejrů, o ten, kterej ještě před rukami byl, s vámi se v pravé polovici sdílím. Což žádám, že to

málo za vděk ode mne přijmete, vinšujíc, aby vám ho pán Bůh požehnati a v dobrém zdraví stráviti dáti ráčil spolu i se pánem vaším, kteréhož, žádám, že ode mne s žádostí od pána Boha všeho nejlepšího dobrého pozdravíte. S tím nás společně v ochranu boží poručené činím. Datum v městě Vratislavi 18. dne Junii 1631.

---

60. *Oznamuje paní Alžbětě z Kounic, že na cestu do Olomouce s manželem svým se vypravuje etc.*

Ve Vratislavi dne 19. června 1631.

Paní Alžbětě z Kounic.

Službu etc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Má nejmilejší paní teta. Poněvadž mi se tato příležitost k VMti do Břehu natrefila, nechtěla sem toho zanechati, abych neměla se k VMti skrze toto psaní ohlásiti a jakž VMt navštíviti, tak i na zdraví VMti se dotázati, o kterémž, žádám, že neračte sobě ztížiti mně oznámiti, i také, poněvadž se odsud na cestu se pánem svejm do Olomouce, dá-li pán Bůh, v neděli odebrati strojím, abych mohla od VMti odpuštění vzíti. A protož to přítomně činím a poněvadž nemohu osobně s VMtí se, jakž bych sobě toho vinšovala, shledati, skrze toto psaní s VMtí, má nejmilejší paní teta, se žehnám, VMt pánu Bohu k ochraně jeho svaté poroučím a vinšuji toho VMti na jeho božské milosti z upřímného srdce, aby VMt ráčil k dokonalýmu a stálýmu zdraví navrátiti a při něm za prodloužené časy a léta zachovávati i jinejch všech potěšitedlnejch dobrejch věcí udíleti, tak abych já, pokudž v tom vůle jeho svatá bude, při našem zase sem bohdá navrácení mohla se s VMtí i se všemi vašnostinejmi v dobrém a potěšitedlném způsobu shledati. Já, ačkoli dosti churava na svým zdraví nyní sem, zvláště levou ruku, v které mne takměř ode dvou nedělí dna trápí, že ní skoro málo hejbati mohu a obávám se, aby se dále do mne nevložila, tak že dosti nepřípadno mi jest na cestu se vydati, ale poněvadž jináč bejti nemůže, již musím pánu Bohu se poručiti a jeho pomoci a opatrování božskému i se pánem svejm se důvěřovati, kterejž VMti své služby a všecko nejlepší dobré vzkazuje. A tak se VMti, má nejmilejší paní teta, lásce a paměti VMti dokonce poručena činím, a při tom se ohlašuji, jestliže byšte ráčily paní Zdislavě, neb panu Rudolfovi, co chtíti psáti neb vzkázati, abyšte mi ráčily toliko poručiti, nadějíc se, že k nim odtud příležitost jmíti budu, chci ráda poselství od VMti vyříditi. Dítek svejch, žádám, račte ode mne s políbením pozdraviti. A s tím ochraně pána Boha všemohoucího nás všecky poroučím. Datum v městě Vratislavi 19. dne Junii 1631.

---

61. *Paní Alžbětě z Kounic, aby společné shledání až do příhodnějšího času odložila, poněvadž by zdraví svému uškoditi mohla.*

Ve Vratislavi dne 20. června 1631.

Též paní z Kounic.

Má nejmilejší paní teta! Této chvíle psaní od VMti, které mi včerejšího dne činiti ráčíte, sem vděčně a hrubě ráda dostala a že mne račte skrze ně navštěvovati a vinš potěšitedlnej na cestu činiti, velice z toho obojího VMti děkuji. A poněvadž sem já téhož včerejšího dne taky VMti psala a o způsobu zdraví svého VMti oznámila (kteréž z milosti boží tak v jednostejným způsobu předce zůstává, že aspoň hůře se mnou čím dále není), kteréhožto psaní nepochybuji, že ste již dostati ráčily, na ten čas mimo to co jiného o sobě VMti psáti nevím, nežli nad tím z psaní VMti velice potěšena sem, že VMt i s dítkami svejmi račte dosti mírného způsobu při zdraví, jakž může ještě po tý VMti dlouhý předešlý nemoci bejti, požívati; čehož VMti z upřímného srdce věrně přeji a pána Boha za to žádám, aby i ty ostatky a zvlášť ten otok, který VMti do noh vstupuje, dokonale od VMti odvrátiti a VMt k dobrému a stálému zdraví tím dříve přivésti a tak vinš ten, kterej mně se pánem činiti ráčíte, při VMti a dítkách VMti tolikéž hojně naplniti ráčil.

Kdež pak račte žádostivy bejti věděti, kdy bychom my odsud vyjeti strojili a kam prvním noclehem směřovali, oznamujíce, pokudž bychom k Olavě jeli, že byšte se tam vypraviti a se mnou, poněvadž se to prvé tak dlouho pro nemoc VMti státi nemohlo, aspoň tu shledati oumyslu bejti ráčily: oznamuji VMti, že v neděli příští, totiž pozejtří bohdá, na noc tam do Olavy se dostati míníme, tak že by mi to v pravdě tolikéž věcí potěšitedlnou a velmi žádostivou bylo VMt uhlídati a s VMtí se shledati; ale poněvadž VMt račte ještě na zdraví všelijak nestatečna a k cestě nezpůsobna bejti, tak že obávati se jest, kdybyšte ráčily z domu se vydati, že byšte sobě ráčily moci tou jízdou nemálo na zdraví svém uškoditi, k tomu, poněvadž my teprv po obědích v neděli odsud se vyjeti strojíme, netroufám, abychom dříve samý noci do Olavy dostačiti mohli a ráno hned dále svou cestu s pomocí boží vzíti oumysl máme, tak že ani s VMtí mnoho mluviti ani náležitě sloužiti a jaké příjemnosti VMti bych prokazovati nemohla. Protož VMt, má nejmilejší paní teta, prosím, abyšte příčinou mou a samého mne navštívení, v čemž já od VMti vděčně vůli za skutek přijímám, neráčily sobě dokonce žádné, ovšem pak takové velké nepříležitosti a nepohodlí zdraví svýmu činiti, nýbrž sobě raději doma poodpočinouti a takového shledání k jinšímu času a našemu šťastnému bohdá zase sem z Moravy navrácení, kdež, bude-li vůle boží, na dlouze se zdržovati nemínírne, zanechati a odložiti; při kterémž, dá pán Bůh, když račte zatím lepšího zdraví nabyti, bude moci to všeckno, co se nyní beze-

lstně z jedný i druhý strany státi nemůže, vynahraženo bejti, buď že já budu moci k VMti do Břehu přijíti, aneb jakkoli jináč, věřím, že nám pán Bůh k tomu šťastně dopomoci ráčí. Jestliže mi pak račte míti co poroučeti, račte to toliko buď oustním vzkázáním, aneb skrze psaní učiniti; neb nejsem na jiném než VMti podle možnosti své všecko příjemné přátelství prokazovati spolu i se pánem svejm, kterejž VMti služby své s vinšem od pána Boha všeho nejlepšího dobrého vzkazuje. Dítek svejch, žádám, že ráčíte od nás taky pozdraviti. S tím se VMti, má nejmilejší paní teta, k lásce, a nás z obojí strany ochraně pána Boha všemohoucího, poroučím. Datum v městě Vratislavi 20. dne Junii 1631.

---

62. *Omlouvá se Zdeňkovi z Valdštejna, že mu žádané peníze zapůjčiti nemůže.*

V Olomouci dne 30. června 1631.

Panu Zdeňkovi Zikmundovi z Waldštejna.

Modlitbu svou vzkazuji, urozený pane, pane strejče můj zvláště milý. Zdraví ꝛc. Předešle sem od VMti jednoho a těchto pominulejch dnů, při odjezdu svém se panem manželem mejm z města Vratislavě, druhýho psaní dostala a z obojího žádosti VMti, kterou na mne skrze ně vzkládáte, a abych VMti nějakou peněžitou pomocí k tomu, abyšte ráčili moci sobě tím snáze nějaký dvůr podle oumyslu svého koupiti, se propůjčila a fedrovala, žádostivi bejti ráčíte, porozuměla. V pravdě bych ráda tak učinila takovou žádost VMti naplniti a tudy pohodlí a přátelství VMti prokázati hotova byla, ale nepochybuji, že VMti není o tom nevědomé, že jak pán můj, tak ovšem i já již statkův svých nemáme, a jak sme jich pozbyli všecko na hotový peníz utráceti, a já sama na to toliko, co mně jiní dodávají a zvláště co pan bratr můj každýho roku z statku toho, kterýho sem mu k držení postoupila, což mně a pánu mýmu na naše vlastní vydání a potřeby dokonale a zouplna vystačovati nemůže, odvozovati dá, se bezpečiti a očekávati a při tom k tomu prohlídati musím, abych v tento nynější obtížnej čas a drahotě, která obzvláštně ve Slízsku, kdež my byt máme, panuje, nějakého nedostatku v penězích okoušeti a snášeti nemusila. A protož, že nemohu dle nadepsané žádosti VMti, jakž bych koli ráda, nic takovýho VMti ku pomoci učiniti, žádám, že mne při sobě omluvnou jmíti ráčíte. Vinšujíc se VMti při tom od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti. Datum v městě Olomouci 30. Junii léta 1631.

63. *Paní Marii z Lipého, že srdečně těší se na společné s ní shledání etc.*

V Olomouci dne 30. června 1631.

Paní Maryji z Lipého.

Službu etc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Má nejmilejší paní teta. Že mne psaním svejm pod datum 23. tohoto měsíce, kteréž mně od pana Čechočovskýho zde dodáno jest, s dotazováním se na mé i pána mého zdraví [navštěvujete], velice vám z toho děkuji a před vámi netajím, že takměř více nemocni než zdrávi a po cestě hrubě ustalí se nacházíme a obzvláštně na nohy nemůžem se ani postaviti, jen co na stolici nésti se dáme, neb sme tu cestu s velkým nepohodlím sem před sebe vzíti a na ni, když sme jí nemohli zniknouti, se vydati musili. Pán Bůh rač dále sám posilňovati a čerstvosti a zdraví přispořovati.

O vás, že i se pánem svejm a mejm nejmilejším panem bratrem a Čeníčkem dobrého zdraví požíváte, hrubě ráda sem uslyšela, pána Boha žádaje, aby i na budoucí vám je rozmnožovati ráčil. Kdež pak ste žádostivy věděti, strojíme-li odsud na Přerov a jak dlouho tam zůstávati: oznamuji vám, že pán můj jest toho oumyslu po tomto soudu se tam ale na tejden odebrati, a protož, že byšte chtěly mně tu lásku prokázati a k nám tam přijeti, vám z takového zakázání velice děkuji a od pána Boha vinšuji, aby se šťastně státi mohlo, což se tomu hrubě těším a na vás s radostí očekávati budu; jináče bych nemohla, nežli velikou lítost nad tím míti, kdybych neměla se s vámi, ani se panem bratrem mým nejmilejším, nyní zde v Moravě shledati. Kdež taky, jako i pan bratr, toho dokládáte, že ste mi do Vratislavě nedávno dvakráte jedno po druhým psaly: oznamuji vám, že sem takových psaní dostala a jak panu bratru tak i vám hned zase na každý odpověď dala, kterýž nevím, kde by se poděly a za kejm zadržány byly, jestliže sou vás až dosavad nedošly.

Pán můj vám své služby s vinšem od pána Boha všeho dobrého vzkazuje. Slečny mý a Ertmánek s poslušnejmi službami vám se taky poroučejí. Čeníčka, žádám, ode mne pozdravte. S tím se vám, má nejmilejší paní teta, na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji, lásce vaší se poroučím a s vámi bohdá šťastnému a potěšitedlnému shledání v dobrém zdraví se těším. Datum v Olomouci 30. Junii 1631.

---

64. *Oznamuje Pertoltovi Bohub. z Lipého, že na shledání s ním toužebně očekává etc.*

V Olomouci dne 30. června 1631.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lipého.

Můj nejmilejší pane, pane bratře! Zdraví etc. Můj nejmilejší pane bratře. Psaní vaše, kteréž mi od 23. tohoto měsíce činíte, jest mi

od pana Čechočovskýho zde dodáno, z něhož sem ráda porozuměla, že jak vy, tak i paní Mařička vaše spolu s Cenîčkem při dobrém způsobu zdraví zůstáváte, z čehož se těšíc od pána Boha vám toho na další časy upřímně vinšuji. O sobě vám oznamuji, že já i pán můj obadva dosti churavi sme a zvláště po cestě tak hrubě sme ustalí, kterouž sme s velkou nepříležitostí a nepohodlím vykonati musili, když nemohlo jináč bejti, zvlášť v tak nesmírný horka a prachy, dokonce hned nikam na nohy nemůžeme, jen co stolice nás nosí. Pán Bůh rač dále opatrovati. V tý dokonalý naději sem postavena byla, že se s vámi, můj nejmilejší pane bratře, zde shledám, avšak poněvadž se sem dostati pro příčiny od vás v psaní oznámené nemůžete, již nevím tomu co říci, než při tom toho pozůstaviti musím; ač sice vám toho přeji, že zde nic činiti nemáte, nebo není v tom žádný kratochvíle, kdo k soudu jezditi musí, jako my a zvláště na tak daleko, avšak pro shledání s vámi vinšovala sem vám se sem dostati, což by mi toho hrubě líto bylo, kdybych se s vámi při nynějším tomto našem příjezdu do Moravy uhlídati a shledati neměla. A protož, kdež se doptáváte, můj nejmilejší pane bratře, jestliže na Přerov odsud se vypraviti a jak tam dlouho zdržeti se strojíme, ačkoli při tom nedokládáte, jestliže tam k nám přijeti míníte, (ač sice paní Mařička vaše v svým psaní toho dotvrzuje), avšak majíc já odtud již to smyšlení a naději k vám, že se bohdá stane, oznamuji vám, že pán na tom jest tam po soudě se odebrati a ale za tejden, neb za některej den více, se pozdržeti. Pročež, bude-li možné, abyšte se tam vypravili spolu i se paní Mařičkou svou a nás navštívili, budu na to se pánem svým s potěšením očekávati, žádajíce pána Boha, aby ráčil dáti, aby se šťastně státi mohlo. O novinách vám odsud co psáti nevím, poněvadž sme sem teprv v minulý čtvrtek [26. června] přijeli a panský věci ještě se odkládají až do pátku neb soboty příští. Vratislavský noviny byly by sice obšírný, ale poněvadž sou taky rozdílný a ne všecky jistý, lípe o nich mlčeti, krom že paní Bohunka naše tam po nás opanovala, zanechali sme ji tam při Karlovi nemocným na neštovice, aby ho opatrovala a tam na místě našem zůstávala, až by ho pán Bůh ráčil zase pozdraviti. Pán můj vám své služby s žádostí od pána Boha všeho nejlepšího dobrého vzkazuje. A s tím se vám, můj nejmilejší pane bratře, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti a s vámi v dobrém zdraví shledání sobě vinšuji. Datum v Olomouci 30. Junii 1631.

65. *Pertoltovi z Lipého oznamuje, kdy na Přerov se vypraví, kdež by shledati se mohli ꝛc.*

V Olomouci dne 4. července 1631.

Témuž.

Můj nejmilejší pane bratře! Nepochybuji, že ste psaní mého, tyto dni vám odeslaného, dostali a tomu z něho strany příjezdu našeho na Přerov, na kterej se, jakž v prvním psaní tak i v tomto, kterýho sem nyní dostala, doptáváte, vyrozuměli, a poněvadž se naději, že soud okolo outerka neb i nejdéle středy příští konec vezme, a my, bude-li vůle boží, hned na druhej den odsud tam na Přerov odjeti a podle prvního vám oznámení něco zdržeti se oumysl máme, pročež, můj nejmilejší pane bratře, jestliže předce na tom jste, nás tam navštíviti, pán Bůh rač popříti, aby se šťastně státi a já s vámi v dobrém zdraví shledati mohla, budu toho s velkou radostí očekávati. Mně jak se zde vede, nevím vám co jiného oznámiti, než že se mně počíná ta bídná dna ozejvati v rukou i nohách, tak že se sotva ležení bráním a na nohy dokonce nemohu, než jako špalek na stolici seděti a nositi se dáti musím. Pán můj taky nehrubě lépe se má. Strany věcí jeho ještě tak na polovici zůstává, dnes na soudnici byl, tu hned paní Kozlíkový patnácte set za rukojemství prchlo, nevím, jak dále bude; pán Bůh rač pomocníkem bejti. Nejvíce se pán pana Šlejnice obává, aby s ním nějaký nepříležitosti a zaměstknání míti nemusel, kterýž vám své služby s žádostí od pána Boha všeho dobrého i paní Mařičce vaší vzkazuje. Ode mne, žádám, že ji tolikéž na stokrát pozdravíte a omluvíte, že jí sama nic nepíši, než k šťastnému bohdá shledání všeho zanechávám. Slečny mý vám se spolu poslušně poroučejí. Pozdravte a polibte ode mne taky svýho Čeníčka. S tím pán Bůh rač se vám, můj nejmilejší pane bratře, i se paní Mařičkou vaší dáti všelijak a šťastně jmíti. Datum v Olomouci 4. Julii 1631.

---

66. *Knězi Jakubovi Petrozelinovi omlouvá se, proč mu již dříve nepsala i oznamuje mu o panu Šlejnicovi, že nyní platiti nemůže.*

V Olomouci dne 8. července 1631.

Knězi Jakubovi staršímu Petrozelinovi Kumstatskýmu.*)

Dvojí cti hodnej muži a mně v Kristu pánu velice milej kněže Jakube! Zdraví ꝛc. Při této příležitosti vypravení posla do Vratislavě nechtěla sem toho pominouti, abych neměla vás tímto psaním na-

*) Jakub Petrozelinus Kunštatský byl farářem v Třebíči a, když Žerotínka s manželem svým do ciziny se odebrati musili, domácím knězem v domě Žerotínském ve Vratislavi. Vydal několik náboženských spisků. Zemřel 1633. dne 14. října.

vštíviti a vám se skrze ně ohlásiti a žádostiva jsouc přezvěděti, kterak se s manželkou i s domácími svými po odjezdu našem až dosavad míváte a jak se tam s vámi děje, neb co dobrého slyšíte, žádám, že nestížíte sobě mně oznámiti. Byla bych to dříve ráda učinila a vám psala, ale jak jiný zdejší nepříležitosti, tak něco i churavost zdraví mého mně v tom překážku činily, jakož pak vám o sobě oznamuji, že, co sem z Vratislavě vyjela, nemnoho sem na nohy se postaviti mohla, a teď ode dvou dní, nemoha se již ležení obrániti, dokonce v lůži příčinou dny zůstávati musím. Pán Bůh rač dále sám pomocníkem bejti.

Podle toho před vámi nechci tajiti, že sem se panem Šlejnicem strany těch peněz, o kterýchž vy dobrou vědomost máte, dostatečně mluvila, kterýž se sic tomu, aby neměl platce bejti, nezbraňuje, avšak vymlouvá se a pána Boha se v tom dosvědču,e, že mu není možné nyní s to bejti, aby je měl položiti, poněvadž mu jeho dlužníci, co sou mu kdo dlužni, nic neplatí a sám že nic nemá; tak že žádal strpení nejdéle do soudu příštího Brněnskýho, poněvadž mu okolo toho času při posudku mají něco klásti, že je chce taky tehdáž spraviti. I poněvadž pak o žádným jiným prostředku nevím, skrze kterej by se od něho dříve co dosáhnouti mohlo, musila sem již k tomu povoliti, poněvadž se zakazuje, že se chce o to přičiniti, aby je mohl o témž čase zaplatiti, což nepochybuji, že tak učiní a vám že taky sám něco o tom psáti bude. Manželky svý, žádám, ode mne pozdravte. S tím vás, můj velice milej kněže Jakube, a nás všecky ochraně boží poroučím. Datum v Olomouci 8. Julii 1631.

---

67. *Oznamuje Karlovi Bruntálskému z Vrbna o nevalném zdraví svém a těší se jeho pozdravení.*

V Olomouci dne 8. července 1631.

Panu Karlovi Bruntálskýmu z Vrbna.

Můj nejmilejší synu! Ať by pán Bůh ráčil dobré zdraví dáti a při něm za dlouhé časy zdržovati, věrněť toho na pánu Bohu žádám. Psaní od tebe sem dostala a je vděčně přijala, a poněvadž mi v něm o sobě oznamuješ, že z milosti boží s tebou čím dále v té tvé tak těžké a trpké nemoci předce se polepšuje, ráda to slyším a tobě toho věrně přeji, majíc naději, žeť ráčí pán Bůh i dále pomocníkem bejti a k dokonalýmu prvnímu zdraví tím dříve tě zase navrátiti. O soběť věděti dávám, že se dosti ničemně při zdraví svém mám, neb po ten čas, co sme se sem dostali, nemnoho sem mohla choditi a ani se dobře na nohy postaviti, jen co sem se posteli bránila; od včerejška pak dokonce z ní nevycházím a dna mne počíná trápiti, nevím pak, jak ráčí pán Bůh se mnou dále naložiti. Jinéhoť co psáti nemám, toliko pana Rozína a preceptora ode mne

zase pozdrav a že panu Rozínovi toho, že předce tak nestatečný zůstává, věrně nepřeji, vinšujíc mu toho, aby ho pán Bůh brzy pozdraviti ráčil. S tím tě, mý dítě, ochraně boží i se všemi námi poroučím. Datum ut supra.

---

68. *Žádá paní Bohunku z Žerotína za oznámení, jak se jí i s Karlem na zdraví vede ꝛc.*

V Olomouci dne 10. července 1631.

Paní Bohunce z Žerotína.

Má nejmilejší paní dcero! Poněvadž pán můj k vám zase posla vypravuje, při též příležitosti nechtěla sem pominouti vás tímto psaním také navštíviti a vám se skrze ně ohlásiti a abych mohla vyzvěděti, jak se vám až dosavad ve Vratislavi vede při zdraví i jináče, i taky Karel jak se dále v svý nemoci má, žádám vás, že mi zase napíšete a o tom oznámíte. Já vám o sobě oznámiti mohu, že sem velmi bídná a nestatečná na svým zdraví, poněvadž hned od toho času, jak sem z Vratislavě vyjela, dna se mi ozejvala a zde pak mne již tak sklíčila, že ode tří dní v lůži zůstávám a sebou ani hnouti nemohu. Byli sme na tom jako dnes na Přerov odjeti, ale poněvadž pán Bůh mne tak těžkou nemocí navštíviti ráčil, již musíme zde zůstávati a božího smilování očekávati, až by mi ráčil k lepšímu zdraví zase dopomoci a mne, pokudž by se jeho milosti božské líbilo, pozdraviti.

Co zde pán v svých věcech spravil, nepochybuji, že vám sám něco o tom psáti bude, ještě však konce všemu není a opět do Brna odloženo. Já, nemajíc vám co zvláštního psáti, s tím jak sebe, tak i vás, má nejmilejší paní dcero, spolu s Karlem a všechněmi jinejmi v ochranu boží poroučím. Datum v Olomouci 10. Julii 1631.

---

69. *Posílá komorníku Martinovi klobouk od kotle, na kterém se vody pálí, a nařizuje, aby Manda pilně vody pálila.*

V Olomouci dne 10. července 1631.

Martinovi komorníku.*)

Majíc tuto příležitost do Vratislavě, abych mohla po ní něco od tebe se dověděti, jak se tam máte a co se dobrého mezi vámi řídí, paní Bohunku jak chováte a jestliže si pro ni předce jakou kuchařku opatřil: protožť toto psaní činím a poroučím, aby mi něco o těch i jinejch věcech, o čemž by potřebu znal, napsal a oznámil. Při tom teď klobouk od kotlu, na kterým se vody pálí, do Vrati-

---

*) Martin Novoveselský.

slavě posýlám a tobě poroučím, aby jej Mandě, děvčeti, odvedl a ji napomenul, aby vody předce pilně pálila, a zvláště z květu levendulovýho aby hleděla tím více a dobrý, jako i jiných vod napáliti; jestliže by dosti levendule v zahrádce naší k tomu neměla, můžeš jí jí něco přikoupiti, aby se vymlouvati čím neměla. S tím ɔc. Datum ut supra.

PS. Dej mi tolikéž věděti, mnoho-li již v tom domě Truhlařovským vystaveno máte. Honz Jakuba s manželkou jeho, tolikéž paní Glogerový, panny Hazy, panen Lukoven, Zejbaldky, Kratový a jiných známých ode mne pozdrav a oznam jim, že se zde bídně mám a na dna nemocna ležím, pán Bůh rač mým lékařem a pomocníkem bejti ɔc. .

---

70. *Oznamuje paní Marii hrabince z Hodic, že za příčinou odložení některých věcí na soudu Olomouckém do soudu Brněnského navrátiti se do Vratislavě moci nebudou, že po synu jejím panu Zdeňkovi v Olomouci pátrají, zda-li u nepřítele se zdržuje ɔc.*

V Olomouci dne 10. července 1631.

Paní Maryji Anně, hrabince z Hodic.

Službu ɔc. Urozená paní, paní dcero a kmotra má nejmilejší! Zdraví ɔc. Má nejmilejší paní dcero! Majíc pán můj nyní příležitost do Vratislavě právě, sem poručila vám psáti, chtíce ráda o vás a způsobu vašem i všech vašich přezvěděti a vás navštíviti: a v tom psaní vaše, který posel naší paní Bohunky sem přinesl, mně k rukám se dostalo, což sem je hrubě vděčně přijala a z takový lásky a paměti vaší na mne a navštívení skrze ně velice vám děkuji, a při tom hrubě ráda o vašem dobrém zdraví slyším a vám jeho i na další časy se všechněmi vašimi od pána Boha věrně žádám.

O mně pak, kdež ste žádostivy věděti, oznamuji vám, že se špatně a velmi bídně na zdraví mám, neb jak po ten čas, co sme z Vratislavě vyjeli, nemohla sem mnoho choditi, jen co sem se nositi dáti musila a dna mne vždy pokoušela, tak obzvláštně nyní, ode tří neb čtyř dní dokonce mne svázala, že sebou v lůži hnouti nemohu, nevím, jak pán Bůh ráčí dále se mnou naložiti. Poněvadž již ve středu po soudě jest, strojili sme, jako dnešního dne, odsud odjeti a k Přerovu se obrátiti, ale poněvadž mne pán Bůh tak zde navštíviti ráčil, a pán beze mne nikam nechce jeti, musím zde odležeti a božího smilování očekávati, pokudž by se jeho božské milosti líbilo mne zase k lepšímu zdraví přivésti a navrátiti, že bych mohla k cestě způsobnější bejti.

Co zde při soudu se dálo, nepochybuji, že již prvé o tom vědomost máte, o čemž mělo by se mnoho psáti, ale, poněvadž ne

---

*) Viz poznámku při č. 21.

všecko se psáti dá a taky můj nedostatek mi zbraňuje, musím toho zanechati; nežli pán můj svých věcí zde ještě nespravil, odložili mu zase větší díl do soudu Brněnskýho, takže musíme zde zůstávati a na Brandejse toho času dočekati, a tak dříve nežli po témž soudě, pokudž nám pán Bůh ráčí života propůjčiti, do Vratislavě se navrátiti moci nebudeme. Pán Bůh rač jim sám odplatiti za takovou lítost, kterou nad námi mají, že nás semotam nepřestávají trmáceti. Toto vám při tom, má paní dcero, mohu oznámiti, že se zde po panu synu VMti, panu Zdeňkovi, pilně ptají, kde zůstává, předceli u nepřítele,*) slyším, že jeho statek na mále se drží a jako na nitce visí, kupce že již na něj mají. Zde sem se shledala s tetou vaší, slečnou z Náchoda, kteráž zůstává u paní Palfy, neviděla sem na ni žádný tak nějaký nouze a taky sem tomu od ní porozuměla, že, což jen a pokudž na ní bude, nežádá sobě jinde lepšího bytu hledati. Co se pak dotejče vzkázání vašeho pánu mýmu učiněnýho, nepominula sem pánu toho v známost uvésti, avšak poněvadž pán, ohlídaje se na můj nedostatek zdraví a chtějíc mne v takové bídě postavené ušetřiti, oznámil mi, že mne nechce na to obšírnou řečí obtěžovati, nežli že vám bude sám o tom psáti, jakož pak tak činí, pročež na jeho psaní se vám odvolávám. Paní Bořitový i panen šlechtičen, dcer svejch, žádám, že ode mne velice pozdravíte a všecko dobré oznámíte. S tím se vám, má nejmilejší paní dcero, na všem dobře jmíti vinšuji a nás z obojí strany v ochranu boží poroučím. Datum v Olomouci 10. dne Julii 1631.

---

71. *Děkuje paní Anně Žerotínské, rozené hrabince Šlikovně, za odeslané jí pstruhy a pěkné ovoce.*

V Olomouci dne 14. července 1631.

Paní Anně Maryji Žerotínské, rozené hrabince Šlikovně z Pasaunu a z Lokte.*)

Službu ꝯc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Má nejmilejší paní teta! Že mne psaním svejm tak přátelsky navštěvovati a na mne pamatovati ráčíte, velice z toho VMti děkuji a při tom toho nemálo vděčna sem, že jste se spolu se panem manželem a dítkami VMti v dobrým zdraví odsud navrátiti, i taky v témž dobrém způsobu i druhý malý dítky svý doma naleznouti ráčily. O sobě však VMti oznamuji, že v nemoci mé po odjezdu VMti netoliko se se mnou nepromenilo, ale zatím ještě nemalých a větších bolestí sem okoušela a až posavad jich hrubě zbavena nejsem, tak že zde v Olomouci ještě zůstávám a v trpělivosti, až by se pán Bůh nade mnou smilovati, mejm pomocníkem bejti a k zdraví lepšímu zase navrá-

*) Viz poznámku při č. 45.

titi ráčil, očekávati musím. Tolikéž VMti z toho velice a upřímně děkuji, že ste na mně tak laskavě vzpomenouti a jakž mnoho dobrejch pstruhů, tak také nemalou částku pěknýho ovoce odeslati a se mnou se sděliti ráčily, a kdybych měla z čeho jako prvý, v pravdě hleděla bych VMti se toho zase všelijak odměniti a to vynahraditi, ale poněvadž netoliko z vlasti své milé vypovědíni, než jako říkaje z statkův našich vyhnáni jsme, z té příčiny že nemám se VMti čím zakázati, prosím, že račte omluvu mou v tom ode mne přijíti; avšak mohla-li bych se toho VMti jakejm příjemnejm přátelstvím a službami svejmi odsloužiti, vždycky to VMti od sebe učiniti a prokázati volně ráda chci. Pán můj VMti i panu manželu VMti zase své služby s vinšem od pána Boha všech dobrejch věcí vzkazuje, kterémuž, žádám, že mne také s mejmi modlitbami poručiti ráčíte. S tím se VMti, má nejmilejší paní teta, vinšuji od pána Boha, na všem dobře a šťastně jmíti, a lásce a paměti VMti dokonce se poroučím. Datum v Olomouci 14. Julii 1631.

PS. V pravdě to říci mohu, že sem tak pěknýho a velkýho rybísu, jako ste mne ním ráčily obdařiti, nikdy neviděla, takže v horách sedíce račte nás daleko v kraji štekovati [sic] a dobře hospodařiti, v čemž račte moci chváleny bejti přede všemi jinejmi. Poslům od chůze jest zaplaceno.

---

72. *Rudolfovi hraběti z Valdštejna oznamuje, poněvadž některé věci při soudu Olomouckém až do soudu Brněnského odloženy byly, že v Brandýse nad Orlicí do té doby prodlíti musejí; kamž také aby byly zaslány peníze jí povinné.*

V Olomouci dne 19. července 1631.

Panu Rudolfovi hraběti z Waldštejna.

Vysoce urozený pane, pane strejče můj nejmilejší! Zdraví ɔc. Poněvadž pán můj odsud naschválního posla do Prahy vypravuje, nechtěla sem toho zanechati, nežli při té příležitosti tímto psaním k VMti se ohlásiti a VMt navštíviti, a chtíc ráda přezvěděti, kterak se spolu se paní manželkou VMti, mou nejmilejší paní tetou, a svou malou Kačenkou při zdraví vynacházeti a kde na ten čas zůstávati ráčíte, že mi o tom ráčíte oznámiti, VMt žádám. O sobě a svým pánu před VMtí netajím, že sme se sem do Olomouce k soudu pominulému svatojanskému, chtíce pán již aspoň jednou věci svý spraviti, z Vratislavě dostali, já však sem se zde roznemohla a ode dvou nedělí z lůže nevstávaje ode dny nemalýho trápení a bolestí okouším, takže za příčinou takovýho mýho nedostatku zdraví zde se tak dlouho meškáme, až by mne pán Bůh k lepšímu zdraví zase navrátiti ráčil. Potom, bude-li vůle boží, na Brandejs se obrátiti a tam až do soudu příštího Brněnského svatokunhutskýho, poněvadž k němu opět pánu některých věcí jeho zde odložili, zůstávati oumyslu

sme, a tudy navrácení našeho zase do Slezska až po tom času odložiti musíme.

A poněvadž sem před vejjezdem svým z Vratislavě psaní od VMti, kterýhož jest datum v Praze 29. Maji, v němž mi strany peněz, který za VMtí mám, psáti a na čem ta věc tehdáž zůstávala oznamovati ráčíte, dostala, omlouvám se VMti, že sem tak dlouho na ně žádné odpovědi nedala, nesmejšleje, aby tím co zmeškáno bylo, zvlášť, poněvadž ste toho při tom ráčili doložiti, že se musí čas vyčkati a tomu šest nedělí dáti projíti, až byšte těch všech peněz ráčili moci dostati a mne nimi spokojiti. Nyní pak, poněvadž již ten čas přeběhl a nepochybuji, že podle téhož psaní a ohlášení VMti již peníze na hotově jmíti ráčíte, to nahražuji a, kdež se račte dotazovati, kam byšte je ráčili míti poslati a kde mně položiti, oznamuji VMti k tomu místo na Brandejse, což se může státi, když se teď, jestliže mne pán Bůh, jakž tu naději k jeho milosti svaté mám, brzy pozdraviti ráčí, tam dostaneme, a poněvadž VMti to příležitěji tam nežli někde jinde dáleji učiniti a dodati je přijde, nepochybuji, že sobě to bez nějakého rozpakování oblíbiti ráčíte. Co se dotejče proti tomu kvitancí VMti ode mne dání, neračte o to tak hrubé starosti jmíti, když toliko budou peníze přivezeny, bude taky kvitancí na to VMti ode mne dána, buď že by se trefilo při mé, aneb bez mé přítomnosti. Paní manželky své, mé velice milé paní tety, žádám, že račte ode mne s oznámením mých služeb velice pozdraviti, tolikéž malý Kačenky s políbením na mém místě. Pán můj VMti také své služby s žádostí všech dobrejch věcí vzkazuje. S tím se VMti, můj nejmilejší pane strejče, vinšuji od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti. Datum v Olomouci 19. dne Julii 1631.

---

73. *Oznamuje paní Johanně z Valdštejna o nemoci své, omlouvá se, že jí tak dlouho nepsala* ꝛc.

V Olomouci dne 19. července 1631.

Paní Johanně Emilii z Waldštejna, rozené z Žerotína.

Službu ꝛc. Vysoce urozená paní, paní dcero má nejmilejší! Zdraví ꝛc. Má nejmilejší paní dcero! Poněvadž již od dávní chvíle ani psaní od vás nemám, ani nic neslyším a, kterak se vám vede, věděti nemohu: z té příčiny, majíc odsud příležitost do Prahy, nechtěla sem zanechati, nežli vám se při ní psaním přítomnejm ohlásiti a vás navštíviti. A poněvadž sem žádostiva přezvěděti o nynějším způsobu a zdraví, jakž vašem tak i pana manžela vašeho a mýho nejmilejšího pana bratra, tolikéž dítek vašich, žádám, že nebudete sobě stěžovati mně napsati a o tom oznámiti, neb bych vám toho, má nejmilejší paní dcero, v pravdě přála, aniž mi co jinšího žádostivějšího a potěšitedlnějšího o vás slyšeti jest, nežli aby se vám

všecko dobře a šťastně vésti mohlo podle obojího života, předně podle duše a potom i podle zevnitřního způsobu. O sobě vám oznamuji a žaluji na bídu svou, že již více než ode dvou nedělí z lůže sebou hnouti nemohu a pán Bůh mne těžkou dnou navštíviti a takměř na celým životě bolestně obklíčiti ráčil, až posavad neseznávám toho při sobě, aby se co stále se mnou polepšilo, nevím, jak pán Bůh ráčí se mnou dále, podle vůle své svaté a milosti, naložiti; takže dostanouce se sem do Olomouce s velkou prací a nepříležitostí, jak já tak i pán můj, v tak dalekou cestu z Vratislavě k soudu, který zde držán byl, nevím, jak brzy odsud budeme moci se hnouti pro takový nedostatek zdraví mýho, leč až by se pán Bůh ráčil nade mnou zase smilovati a mně lepší zdraví navrátiti. Bude-li vůle jeho svatá v tom a se mnou polepšení nějaké se ukáže, míníme se na Brandejs obrátiti a tam dočekati soudu Brněnskýho, k němuž pánu mýmu věci jeho zase odloženo jest. Že sem vám, má paní dcero, tak dlouho nic nepsala, nestalo se pro jiné příčiny, než něco skrze odjezd náš z Vratislavě a k tomu mý častý nemoci, nebo v pravdě to říci mohu, že více nemocna nežli něco zdravější a takměř ustavičně v lůži zůstávám, jednak já, jednak pán můj, což vše do vůle boží musí trvati. Pán můj vás s vzkázáním služeb svejch velice pozdravuje. Pana bratra mýho nejmilejšího, žádám, že ode mne na stokrát pozdravíte a mne jemu s mejmi sesterskejmi službami, jak nejlépe uměti budete, dokonce v lásku a paměť jeho bratrskou, poručíte. Týmž způsobem panně šlechtičně Kačence, tetě mý, mne v známost že uvedete, vám se důvěřuji a že ji prosím, aby mi odpustila, že jí sama pro svou nemoc při této příležitosti psáti sem nemohla. Dítek svejch taky ode mne pozdravte a na mým místě polibte. A s tím nás všecky pánu Bohu v ochranu svatou, i také vaší lásce a paměti, má nejmilejší paní dcero, se poroučím. Datum v Olomouci 19. dne Julii 1631.

74. *Paní Benigně Kašinské, že toho času peněz půjčiti jí nemůže ꝛc.*

V Olomouci dne 19. července 1631.

Paní Benigně Kašinské, rozené Haugvičce z Biskupic.

Službu ꝛc. Urozená paní, paní teta a dcero má nejmilejší! Že mne ráčíte psaním svejm navštěvovati a na zdraví mé se dotazovati, vděčně to od VMti přijímám a velice z toho děkuji, a VMti oznamuji, že v tom bídném způsobu a nedostatku téhož zdraví svého, v kterém ste mne pominulejch dnů sama spatřiti a odjeti ráčily, až posavad postavena sem, a nehrubě jakou jinou proměnu a polepšení při sobě seznávám, takže až do tohoto času spolu se pánem svejm zde zůstávati a v lůži s okoušením nemalejch bolestí ležeti musím, a dříve, leč až by mi pán Bůh z milosti své ráčil k lepšímu zdraví

dopomoci a k cestě způsobnou učiniti, odsud odjeti moci nebudu, v čemž ve všem se pánu Bohu poroučím.

Kdež mně pak dále o svý nynější těžkosti a nepříležitosti, která na VMt a pannu šlechtičnu, sestru VMti, pro nedostatek peněz dokračovati chce, oznamovati a za přímluvu ku pánu mýmu s obnovením žádosti své na pána zde oustně vzložené, aby VMti v takový důležitý potřebě jistou summu peněz proti ujištění VMti zapůjčil, žádati, i taky ode mne v tom pomoci vyhledávati ráčíte: předně VMti a panně šlechtičně, že se tak VMti nešťastně vede, věrně toho nepřeji, pána Boha žádaje, aby ráčil VMti ve všem pomocníkem bejti a nedopouštěti k tomu přijíti, k čemuž by se snad směřovati chtělo. Za tím VMti v známost uvozuji, že sem psaní VMti pánu svýmu ukázala a s ním o tu věc dokonale mluvila, kterýž se v tom ohlásil, že kdyby jen kterak mohl, že by rád žádosti VMti naplniti a to pohodlí VMti prokázati hotov byl. Avšak poněvadž žádných peněz v rukou nemá, ani jich odnikud neočekává, krom co za panem kardinálem zůstává, kterýž, jestliže položeny budou, na spokojení pana Jana Jetřicha Berky bezelstně že obráceny bejti musejí, z té příčiny nemohouc VMt pán na nic bezpečiti, že, jakž se již prvé, když ste s ním o to samy mluviti ráčily, v tom omlouval, tak i nyní skrze psaní se v témž ještě k VMti obnoviti a ohlásiti musí. Co se osoby mé dotejče, v pravdě bych proti tomu nebyla, abych k VMti nějakého přátelství tudy dokázati a v tom se VMti v čas takové potřeby VMti užiti dáti neměla, ale poněvadž podobně při penězích na ten čas nejsem a skrze to, že v té částce VMti posloužiti a ničemž bezpečiti nemohu, týmž způsobem žádám, že vedle pána mýho tolikéž i mne račte v tom při sobě a při panně šlechtičně, sestře VMti, omluvnou jmíti, jsouc volna v jinších příležitějších příčinách podle možnosti všelijaké příjemné přátelství VMti prokazovati. A s tím se VMti od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum v Olomouci 19. Julii 1631.

PS. Panny šlechtičny, žádám, že račte ode mne velice pozdraviti a jí všecko dobré oznámiti.

---

75. *Děkuje paní Anně Žerotínské, rozené Šlikovně, za odeslané pstruhy a maldříky i za ovoce ꝛc.*

V Olomouci dne 21. července 1631.

Paní Anně Maryji Žerotínské, rozené hrabince Šlikovně.

Službu ꝛc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Má přenejmilejší paní teta! Velice a nastokrát VMti děkuji z takové opravdové lásky a paměti, kterou na mne jmíti a o mé zdraví pečovati a starati se ráčíte: avšak VMti s bolestí oznamuji, že předce až do dnešního dne v té své veliké bídě postavena sem a téměř žádného

polepšení, nežli čím dále jako říkaje větších a krutějších bolestí okouším, takže, nevěda, jak brzy pán Bůh ráčí se nade mnou smilovati, nevím taky, dokud se pánem svejm musím zde zůstávati, jehož milosti božské se ve všem poručiti a oddati musím.

Že ste opět ráčily tak štědře se ke mně ukázati a jakž dobrejch pstruhů, tak taky i od ovoce nemalou částku znovu odeslati, s velikou vděčností VMti z toho děkuji a zvláště taky za maldříky. Jest sice tak, musím se k tomu přiznati, že sem VMti, má nejmilejší paní teta, těchto dnův o trochu ještě těch srstek, neb měchounek, jakž jim tak zde říkáme, vzkázala a za odeslání jich prosila, avšak nebylo toho potřebí tak v hojnosti všeho posýlati, tak že více nebudu se smíti o to pokusiti, abych měla VMt v čem podobným způsobem kdy obtěžovati, prosíc, abyšte mi mezi tím v tom odpustiti ráčily, nebo nevím, čím se mám VMti takové upřímné lásky zase odměniti; mohu-li toliko VMti v čem jaké příjemné a líbezné přátelství a služby podle mé vší možnosti prokazovati, v tom mne vždycky každého času až do mý smrti volnou a hotovou sobě najíti ráčíte. JMti, pana manžela VMti, žádám, že ode mne s mejmi nemocnejmi modlitbami velice pozdraviti ráčíte. Pán můj, jakž pánu tak i VMti, služby a všechno nejlepší dobré i dítkám vašnostinejm tolikéž s pozdravením všecko prospěšné vzkazujeme. A s tím se VMti, má přenejmilejší paní teta, dokonce v lásku a paměť další a nás z obojí strany pánu Bohu k ochraně a milosti jeho svaté poručena činím. Datum v Olomouci 21. Julii 1631.

PS. Poslům jest od cesty zaplaceno.

---

76. *Hejtmanovi v Brandýse nad Orlicí o opatření rozličných věcí hospodářských.*

V Olomouci dne 24. července 1631.

Hejtmanu Brandejskýmu.

Urozený pane, příteli můj zvláště milý! Dobrého zdraví ɔc. Psaní od vás, kteréž mi činíte, sem přijala a tomu neráda z něho porozuměla, kdež mi oznamujete strany ručníkův, že ještě oddělány nejsou a v Oustí zůstávají příčinou tou, že se ten tkadlec knížecím dílem vymlouvá, tak že skrze takový průtah čas bílení pomine, což jest mi s podivením, poněvadž ste věděli, že jich tam dělati nemohou, že ste jich zase časně vyzdvihnouti a jinde dělati nedali, nebo takový prostý formy každý tkadlec umí, pročež nejsem s tím spokojena Strany předivа že se místy podařilo a místy ne, poněvadž šíře a světleji o tom neoznamujete, nevím se taky hrubě čím při tom spraviti. Konopě poskonný, který došlý sou, že dáte trhati, dobře jest, není vám potřebí na nic očekávati (poněvadž se s naším příjezdem na Brandejs pro můj nedostatek zdraví protahuje), nežli jak nejlípe rozumíte při tom postupovati, tak aby, poněvadž toho

na mále jest, při tom pilně a šetrně se zacházelo Jako i strany ovoce a zvláště, co již k dozrání přichází, střešně a višně aby se neodraly, co nemůže do příjezdu našeho na stromích se zachovati, můžete dáti očesati a pěkně opatrovati, abychom toho při témž svém příjezdu bohdá užiti mohli. Karlátek a těch sedmihradskejch švestek, jakž jim u vás říkáte, jestliže jich co v Lipchavách a jinde se nachází, poručte, aby se pilně hlídaly a dříve, než by počaly růsti, aby nebyly za zelena odrány. A poněvadž loňskýho roku Mašák v Brandejse týchž švestek něco mně prodal a na svý zahradě měl, zapovězte je letos u něho, pokudž se mu jich co obrodí, aby mimo mne jinýmu jich taky neprodával. Omastek, že na to pozor máte, aby se podle nejvyšší možnosti dělal, když, tak jakž jest šafářkám ode mne vyměřeno, v tom postupovati se bude, tedy při tom toho zanechávám. Strany ovčího dojení, jak v tom nyní ovčák se chová, žádný zprávy mi nečiníte. Že ste do Sedlišť jinýho šafáře a šafářku dali, lépe se stalo, poněvadž Bělina i s svou ženou tak na zdraví nestatečni sou, toliko ať se k nim, poněvadž sou noví, přihlídá, aby pilni byli a dobře spravovati hleděli. Co se dotejče Bělinových včel, nepochybuji, že v paměti máte, že sem vám prvé o tom poručila, aby k ruce mé od něho ujaty byly: pročež divím se poněkud tomu, proč se doptáváte, jestliže bych jich chtěla koupiti, že by na ně kupce měl, kterýž je mu za štvery 11 kop míšenských dávati chtěl; což sic nevím, aby kdo tak štědrý byl, nebo drahý by to včely byly, tyměř po 3 kopách jedny, a protož, poněvadž již jednou mně zamluveny sou, nepomíjejte se zachovati podle prvního poručení a je všecky ujíti, poněvadž dvanáctery sou. Abych mu pak měla krávu jednu ze dvora na ně poručiti vydati: k tomu mi se povoliti nevidí, poněvadž nyní šafářky krav nejlépe užívají a z nich počet mlíčnýho odvésti musejí, nežli kažte mu peněz 10 f. na takový včely vydati, za kterýž, bude-li chtíti, bude sobě moci krávu zjednati, o ostatek že s ním chci dáti při našem příjezdu narovnati, aby se mu ublížení nestalo, pročež vy s ním o ně dříve žádný smlouvy nedělejte. S tím ꝛc. Datum v Olomouci 24. Julii léta 1631.

---

77. *Oznamuje paní Alžbětě z Kounic, že za příčinou odložení věcí soudních manžela jejího budou moci nějaký čas v Brandýse nad Orlicí pobyti a potom teprv budou se moci do Vratislavě navrátiti.*

V Olomouci dne 25. července 1631.

Paní Alžbětě z Kounic.

Službu ꝛc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Má nejmilejší paní teta! Poněvadž od mého se pánem mým z Vratislavě odjezdu o VMti dokonce nic neslyším a kterak se jmíti ráčíte, věděti nemohu, protož, majíc nyní příležitost do Vratislavě, nikoli sem za-

nechati toho nemohla, abych neměla VMt psaním tímto navštíviti, žádaje, že mně, kterak se i s dítkami svejmi až posavad vynacházeti ráčíte, oznámiti dáti sobě stížiti neráčíte; což, abyšte ráčily moci zdrávy bejti a já o VMti všelijakou dobrou a potěšitedlnou novinu uslyšeti, upřímně toho vinšuji a VMti od pána Boha věrně žádám. Že sem pak VMti tak dlouho nic nepsala, prosím, že mi v tom neráčíte za zlé jmíti a to nedostatku zdraví mýmu přičísti, neb mohu VMti o sobě oznámiti, že hned na cestě počaly mne dna pokoušeti a potom při dostání se našem sem do Olomouce po některým dni velmi mne takměř ve všem těle sklíčily, tak že až dosavad již na tři neděle z lůže se nehejbám, jen kde mne z lůže na lůže přenesou. A ačkoli z milosti boží již něco, avšak nevelmi, se se mnou polepšilo, takže, nemohouc na cestu se vydati, tou příčinou až dosavad zde zůstáváme, však, jak by mi ráčil pán Bůh k lepšímu zdraví dopomoci, strojíme odsud na Brandejs se odebrati a tam až do Brněnskýho soudu, k němuž pánu mýmu ještě zde některejch věcí odložili, se zdržeti; takže nevím, kdy ještě do Vratislavě se navrátiti a já s VMtí, má nejmilejší paní teta, se shledati moci budu. Avšak zatím se lásce a paměti VMti poroučím a abyšte se ráčily moci všelijak dobře a šťastně jmíti, jakž byšte ráčily sobě samy moci vinšovati, VMti toho všeho na pánu Bohu upřímně žádám. Pán můj VMti své služby a pozdravení vzkazuje. Dítek svejch, žádám, račte ode mne s políbením pozdraviti. A s tím nás všecky pánu Bohu v jeho svatou ochranu poroučím. Datum v Olomouci 25. Julii 1631.

---

78. *Martinovi komorníku nařízení dává v příčině opatření rozličných věcí domácích.*

V Olomouci dne 25. července 1631.

Martinovi, komorníku.

Co mi tak o těch i jinejch věcech oznamuješ, tomu sem z psaní tvého porozuměla, čehož zanechávám při tom; tolikoť poroučím, aby mi zase věděti dal, poněvadž žádné zmínky o tom nečiníš, jestliže jest ti ta truhla, kterou sem k schování do tvýho sklepu zapečetěnou po Říhovi odsud odeslala, odvedena a pokudž jest (jakož nepochybuji), aby ji v témž místě, buď do mého bohdá do Vratislavě příjezdu, aneb dalšího poručení v svém bedlivém opatření měl. Dej mi taky zprávu, jestliže děvečky co dělati mají, tak aby nezahálely a darmo tam času nemařily, neb ač oznamuješ, že pomáhají jídla pro paní Bohunku strojiti, však nesmejšlím, aby všechny měly při tom co činiti, aby něco více nemohly mezi tím spraviti. A poněvadž vím, že pán paní Bohunce píše, aby svou cestu za námi před sebe vzala, takže nenaději se, aby po této příležitosti měla se dlouho ve

Vratislavi zdržeti, protož když by odjela, poruč jim, aby ony ložní šaty a to, což za sebou mají, všecko zase shledaly a vypraly, i taky pokoje vyklidily, a všecky aby zavřeny a zamčeny zůstávaly, na to sám pozor dej. Ondru, zahradníka, napomeň, aby zahrady pilen byl a jí nezapustil a jestliže jaký ovoce, dříve našeho tam navrácení, k dozrání přijde, jako broskve neb hrušky, to za námi, při příležitosti, po troše odsýlej. Známejch, kteříž na mne s pozdravením pamatují, zase všech ode mne s oznámením jim všeho dobrého pozdravuj. Datum v Olomouci 25. Julii 1631.

PS. Kněze Jakuba ode mne obzvláštně pozdrav a, poněvadž z jehó psaní porozumívám, že chvála pánu Bohu zdráv jest, že mu toho věrně přeji i na další časy vinšuji, a modlitbám jeho že sebe se pánem svým poroučím.

Posýlám po Zhořským dvě sklenice, v nichž sou lektvaře zadělány, přijmi je a tolikéž do mého bohdá příjezdu dochovej, opatříc jich tak, aby někde na slunci nestály a nezkysaly, můžeš jim v svým sklepě někde místo obrati. Přiležící psaní mý, paním z Kounic svědčící, jedno spolu s panskejm do Saganu a druhý do Břehu odešli, i taky mně zase odpovědi, když jich dostaneš.

---

79. *Prosí paní Evzebii z Kounic za oznámení, jak s rodinou svou při zdraví i jináč se vynachází ꝛc.*

V Olomouci dne 27. července 1631.

Paní Evzebiji z Kounic.

Službu ꝛc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Má nejmilejší paní teta! Majíc příležitost do Vratislavě a nadějíc se odtud i do Saganu k VMti neb ku panu manželu VMti jí užiti, protož sem pominouti nemohla VMti se skrze toto psaní ohlásiti a navštíviti, a chtíce ráda a žádostiva jsouc o VMti a panu manželu VMti a panu ujci mým nejmilejším i dítkách VMti přezvěděti, kterak se společně při zdraví a jináč až posavad jmívati a kde zůstávati ráčíte, poněvadž od drahnýho času již o VMti nic slyšeti a dověděti se nemohu: z té příčiny že mi o tom oznámiti dáti sobě stěžovati neráčíte, VMt žádám, vinšujíc, abyšte ráčily moci zdrávy bejti i jináč všelijak příjemně se vynacházeti, tak abych mohla tím dříve dobrou a potěšitedlnou novinu o VMti dostati. Strany sebe před VMtí netajím, že sice se velmi bídně mám a již více než ode tří nedělí, hned brzy, jak sem se sem do Olomouce k pominulému soudu se pánem svým dostala, v lůži zůstávám, neb mne pán Bůh opět těžkou dnou navštíviti ráčil, tak že sem sebou sama téměř, jen kde mne přeložili, hejbati nemohla; a ačkoli z milosti boží něco se již se mnou zase polepšilo, avšak i s tím ještě dosti bídy snáším a sotvy dříve týhodne sobě troufám, abych se mohla na cestu vydati. Jestliže mi pán

Bůh ráčí dále pomocníkem bejti, jest pán můj oumyslu, abychom se na Brandejs odebrali a tam poněkud pozdrželi, poněvadž nemohla naše jízda tak šťastna bejti a pán toho obdržeti, aby jeho věcem zde konec učiněn byl, takže musíme do Brna k příštímu soudu, jestliže nás pán Bůh ráčí při životu a zdraví dochovati, se zase trmáceti a tu pouť vykonati. Jiného nemaje VMti co tak zvláštního odsud psáti, toliko prosím, že mne panu manželu svýmu a panu ujci mýmu nejmilejšímu s mejmi modlitbami poručiti a všecko nejlepší dobré oznámiti, i dítek VMti ode mne pozdraviti a políbiti ráčíte. Slečny mý VMt s svejmi poslušnejmi službami pozdravují a VMti se poroučejí. A s tím sebe v lásku a paměť VMti, má nejmilejší paní teta, uvozuji a nás z obojí strany k ochraně pána Boha všemohoucího poručené činím. Datum v Olomouci 27. Julii 1631.

---

80. *Paní Bohunce z Žerotína, že ji mocnou činí hospodyní všeho hospodářství v Brandýse nad Orlicí, dokud sama tam nepřibude.*

V Olomouci dne 1. srpna 1631.

Paní Bohunce z Žerotína.

Má nejmilejší paní dcero! Nechtěla sem zanechati, nežli k vám se tímto psaním ohlásiti a jakž vám o způsobu našem oznámiti, tak taky abych mohla o vás přezvěděti. Nadála sem se pak, že vás budu sama na Brandejs z Slízska 'vítati, ale pán Bůh to všecko jináče změnil nežli uložení naše bylo, poněvadž Jozička slečna se nám zde na červinku tyto dni roznemohla, tolikéž Anička děvečka, tak že obě dvě v lůži zůstávají a nevím, kdy odsud budeme moci pro tu příčinu se vypraviti, poněvadž s slečnou nevšelijak ještě dobře jest. Se mnou, chvála pánu Bohu, již zase lépe stojí a zdravější něco sem, nežli tu předešle kolik neděl pořád že sem z lůže nevstávala. A poněvadž pak vy již nás na Brandejs, jakž jináč nesmejšlím, předjedete, protož vás spolu s Karlem tímto psaním tam vítám a navštěvuji a vás na svým místě hospodyní činím a všecko hospodářství svý vám poroučím, abyšte, cokoli vám bude potřebí, vydávati sobě poroučely a žádný jiný mimo vás aby nic neporoučel a nenařizoval, nebo vím, že vy budete věděti nejlépe, jak sebe opatrovati a chovati. Což taky šafářce Perenský poroučím, aby se vámi spravovala a žádným jiným, a na vaše poručení všecko činila. V čemž se vám taky, má paní dcero, důvěřuji, že tu péči sobě poručenou jmíti budete. A s tím se vám, má nejmilejší paní dcero, vinšuji od pána Boha všelijak tam zatím dobře a šťastně jmíti a žádám s vámi bohdá brzy se shledati. Karla i pana Rozína že ode mne pozdravíte, žádám. Datum v Olomouci 1. Augusti 1631.

---

81. *Dorotě, šafářce Perenské, rozličná nařízení o hospodářství dává, zvláště, aby paní Bohunkou z Žerotína, jako mocnou hospodyní, ve všem se spravovala.*

V Olomouci dne 1. srpna 1631.

Dorotě, šafářce Perenský.

Šafářko Perenská milá! Aby zdráva byla ɔc. Poněvadž pro churavost zdraví mýho i taky nedostatek jeho slečny mý Jozičky, v kterým postavena jest, zde se až dosavad zdržujeme, a nepochybuji, že paní Bohunka spolu s Karlem, synem svým, dříve před námi se na Brandejs z Vratislavě dostane a tam přijede, protož, poněvadž jí správu hospodářství mýho v moc dávám a na svým místě poroučím, oznamujiť o tom, že jest v tom jistá vůle má, aby se touž paní Bohunkou ve všem zatím, dokudž bychom my tam samy nebyly, spravovala a coť by paní vydávati poručila a nařídila, to činila a tak se chovala, jinýho pak žádnýho poručení neposlouchala, tak abych já s tebou mohla potom spokojena bejti. Másla můžeš jeden štandlík zimníh dělání, který jest nejmenší, načíti a z toho utráceti, co však od svatého Jiří děláno jest, to ať se při pokoji zanechá a ním nic dokonce nechť se mi nehejbá. Putrový máslo, jakož víš, že loňskýho roku, když sme tam byli, od každý šafářky v sobotní den kus se bralo za půl funtu, neb něco tak, jakž kdy toho potřeba ukazovala, každá od svýho dělání dávala, v tom týmž způsobem i nyní postupuj a z toho na poručení paní Bohunky vydávej. Ovoci suchýmu pak ať se mi dokonce pokoj dá, poněvadž jest nyní dosti jinýho vaření: hrachu, mrkve, zelí, řepy, aneb toho i jinýho, může se to vařiti a tohoto přispořiti.

Co se dotejče pokojů a stlaní v nich: pro paní Bohunku ten pokoj, v kterým prvé bydlela, připrav a v něm dvě lůže pleše ustlati dej, pro Karla syna jejího ať se ten pokoj, kde prvé písaři byli, na dolní pavlači vyklidí, tam v komoře dej tři lůže ustlati jedno pro Karla o šesti kusích peřin a druhý dvě toliko o třech kusích, poněvadž, když, dá-li pán Bůh, sami na Brandejs se dostaneme, bude se více peřin potřebovati, pročež se musí s tím tak losovati, jak by mohlo bejti. Ten pokojík pak nahoře, kde prvé Karel byl, ať zamčený se zanechá, do něhož budou moci třeba písaři zase losirováni bejti. Při čemž při všem nepomíjej se tak, jakž o vůli mé víš a jakž paní Bohunka tobě bude poroučeti, zachovati, nebo vím, že ona jináč nebude nařizovati, než což by se s mejm poručením srovnávalo. S tím ɔc. Datum v Olomouci 1. Augusti 1631.

PS. Co se dotejče vydávání smetany do kuchyně, můžeš podobně tak jako loňskýho roku vždy nějaký hrnec otopenýho společního mlíka míti a z toho dávati.

82. *Omlouvá se paní Renátě hraběnce z Náchoda, že tak dlouho odpovědi jí nedala; oznamuje, že pro churavost až dosud v Olomouci zůstati museli.*

V Olomouci dne 6. srpna 1631.

Paní Renátě Maryji hrabince z Náchoda.*)

Službu ɔc. Vysoce urozená paní, paní dcero má nejmilejší! Má nejmilejší paní dcero! Před některejmi dny psaní od VMti, kterýmuž datum na Lisicích 18. dne Julii, s velikou vděčností sem dostala, nejvíce proto, že sem toho velmi žádostiva byla o VMti, kterak byšte se jmíti a v jakém způsobu nalézati ráčily, se dověděti, jakož sem pak toho v týmž psaní dosáhla, z čehož, jako také i z toho, že mne ním račte laskavě navštěvovati, velice VMti děkuji. Avšak, že sem VMti na též psaní až do tohoto času, nevěda dříve dokonce o žádné příležitosti k VMti, odpovědi nedala, prosím, abyšte mi to ráčily na dobré vyložiti; nyní to činím a poněvadž se posel od JMti pana manžela VMti a mýho velice milýho pana syna ku pánu mýmu sem dostal, nechtěje té příhodnosti zanedbati, VMti se zase tímto psaním k službám ohlašuji, žalujíc při tom VMti na svou bídu, že sem teď více než tři neděle pořád z lůže nevstávala a dosti těžce na dna nemocna byla, ač z milosti boží něco již se mnou lépe jest, avšak předce ještě tak churavá a mdlá sem, že nemohu choditi, leč co na stolici se nositi dám, tak že za tou příčinou mimo všecku vůli a nadálost svou až dosavad zde v Olomouci se pánem svým musím zůstávati. K tomu se mi obě dvě šlechtičny, tety mý, zde nyní taky roznemohly na červinku, kteréž sme poslali na Přerov, jestliže by jim tam líp nežli zde povětří sloužilo a spíše zase k zdraví lepšímu přivedeny bejti mohly, nevím, jak pán Bůh ráčí se všechněmi námi dále naložiti.

Prosím, že sobě neráčíte stížiti JMti panu manželu svýmu a mýmu velice milýmu panu synu, mejch modliteb a všeho dobrého oznámiti i Ferdinandka ode mne pozdraviti a na mém místě políbiti. A s tím se lásce VMti, má nejmilejší a na mne laskavá paní dcero, dokonce poroučím a, abyšte se ráčily moci všelijak dobře jmíti, od pána Boha vinšuji. Datum v městě Olomouci 6. dne Augusti 1631.

---

83. *Děkuje paní Anně Žerotínské, rozené Šlikovně, za odeslané koření a jiné lékařství i za višně, oznamuje, že snad zítra do Brandýsa nad Orlicí se vypraví, však panu manželu jejímu že churavostí se přitížilo.*

V Olomouci dne 6. srpna 1631.

Paní Anně Maryji Žerotínské, rozené hrabince Šlikovně.

Službu ɔc. Má přenejmilejší paní teta! Z takové laskavé na mne paměti a péče o zdraví mé i mejch milejch šlechtičen a tet

*) Mladší dcera Žerotínova Helena provdaná za Jiřího z Náchoda zemřela r. 1617. dne 27. října.

velice, a zvláště také za odeslání koření, vod a jinejch rozdílnejch a užitečnejch lékařství, na stokráte VMti děkuji. Nevím sice, jak se mám VMti takových mnohých dobrodiní, kterých mi prokazovati přestávati neráčíte a kterýž já s velikou vděčností od VMti přijímám, odplatiti, avšak, nemaje čím jinejm podle nejvyšší možnosti své VMti se toho každého času službami svejmi volnejmi odměniti a odsloužiti, nepominu, neb v pravdě v čas veliké a důležité potřeby račte mne těmi věcmi opatrovati Nebo VMti, má nejmilejší paní teta, oznamuji, že jak pán můj a já předce dosti sme churavi a nestatečni, tak i šlechtičny mý obě dvě se roznemohly na červinku, a jinejch z čeládky naší taky nemocnejch přibejvá, tak že nevíme téměř co zde dále činiti; poněvadž se zde zlý povětří a nákaza počíná rozmáhati, soudíc, že na Přerově čerstvější a zdravější povětří jest, slečny sme tam včera, poněvadž jsou hrubě nezpůsobny k další cestě, dali dopraviti a dovezti, aby mohly se tam pozdržeti, dokudž by jich pán Bůh k lepšímu způsobu navrátiti a uzdraviti zase neráčil. A já se pánem svejm, dá-li pán Bůh, zejtra, jestliže s námi jen hůře nebude, na Brandejs, majíc tam pán mnohý pilný věci svý před soudem Brněnským, kterej se již pomalý přibližuje, opatřiti a spraviti, již jak budeme moci se vypraviti míníme, protož se také s VMtí, má nejmilejší paní teta, žehnám, VMti se v lásku a paměť dokonce poroučím a vinšuji VMti i se všechněmi VMti od pána Boha všecko nejlepší dobrý a potěšitedlný, což byšte sobě ráčily moci samy srdcem svejm žádati, tak abych se bohdá s VMtí zase šťastně a ve zdraví shledati mohla.

Za višně odeslané tolikéž VMti velice děkuji a košíku, v kterým ty vody složeny byly, že nenavracuji, nýbrž za sebou pro složení zase do něho těch věcí zanechávám, žádám, že neráčíte mně v tom za zlé jmíti a sobě nestížiti mne JMti, panu manželu VMti, s mejmi modlitbami připomenouti, i dítek svejch s políbením ode mne pozdraviti. Můj pán VMt pozdravuje a služby své i všecko dobré, jak VMti tak i panu manželu VMti, vzkazuje. S tím nás z obojí strany pánu Bohu k ochraně a opatrování jeho mocnému poroučím a VMti upřímnou tetou do smrti bohdá zůstávám. Datum v městě Olomouci 6. Augusti 1631.

PS. Po napsání tohoto listu, má nejmilejší paní teta, takměř s pláčem VMti oznamuji, že mnohem churavější můj nejmilejší pán, když sem se v tomto psaní podpisovala, v způsobu a nedostatku svým se nachází, tak se mu velmi stolice (račte odpustiti) strhly, že jich dnes mnohonácte s velkou bolestí snesl, nevím, jak se pánu Bohu líbí dále s námi naložiti a jestliže podle naměření našeho budeme moci na cestu se vydati, pán Bůh, jakožto nejdokonalejší lékař, nás sám hojiti a pomocníkem naším bejti rač.

Poslu od chůze 1 f. rejn. dáno.

84. *Oznamuje knězi Jakubovi o zdraví svém i manžela svého a že do Brandýsa nad Orlicí se odeberou.*

V Olomouci dne 7. srpna 1631.

Knězi Jakubovi.

Dnes sem psaní od vás po Zhořským zde dostala. Že mne ním navštěvujete a předně o sobě i taky o některých jiných věcech oznamujete, sem toho nemálo od vás vděčna a ráda o vašem dobrém zdraví porozumívám, vám téhož dobrého způsobu věrně přeji a na další časy od pána Boha vinšuji. Nad mou bídou a nemocí že útrpnost máte a při svatých modlitbách mne připomínáte, vám velice z toho děkuji i dále ještě vám se v tom poroučím a tu důvěrnost k vám mám, že na nás zapomínati nebudete. Oznamuji vám pak o sobě, že z milosti boží na tento čas něco při lepším způsobu nežli předešle se nacházím, toliko na nohy po týto nemoci hned nikam nemohu, jen co na stolici se nositi dáti musím, takže se obávám, abych již tak v tý bídě zůstati nemusila. Šlechtičny mý pak obě dvě se zde na červinku roznemohly, pro kterouž příčinu sme se zde v Olomouci tak dlouho museli zdržeti a i tak ještě jsou ony na cestu dalekou hrubě nezpůsobny, musili sme je na Přerov dáti dopraviti a jich tam zanechati, až by je pán Bůh k lepšímu zdraví navrátiti a pozdraviti ráčil. Já se pánem svým, dá-li pán Bůh zejtra k Brandejsu se odebrati strojím. Mezi tím při této příležitosti, vypravujíc pán odsud posla do Vratislavě, nechtěla sem pominouti k vám se tímto psaním ohlásiti a vás navštíviti i žádati, abyšte mně zase, jak se dále tam míti i co dobrého se u vás díti bude, oznámili a manželky své, Hons Jakuba s jeho manželkou a jinejch známejch, ode mne s oznámením všeho dobrého pozdravili. S tím ꝛc. Datum v městě Olomouci 7. dne Augusti 1631.

---

85. *Panně Aničce Javornické, aby jí zprávu podala o zdraví svém ꝛc.*

V Brandýse n. O. dne 11. srpna 1631.

Panně Aničce Javornické.*)

Aničko má milá! Dobrého zdraví ꝛc. Již od dávní chvíle o tobě žádné zprávy nemám a tudy, jak s tebou jest, nic místného věděti nemohu. Protož, poněvadž sem se včerejšího dne se pánem svejm s pomocí boží sem na Brandejs dostala, naschvále posla k tobě vypravuji a jsouc žádostiva přezvěděti, jak se máš a jestližeť by již pán Bůh ráčil od předešlýho nedostatku zdraví tvýho pomoci a k lepšímu způsobu, tak jakž bych já tobě toho věrně přála, na-

*) Anička Javornická z Javorníku byla vedle jiných šlechtičen komornou u paní Kateřiny. Stonala tehdy na nohu a léčila se u sestry své paní Mařenky Zásmucké v Hořením Lišném.

vrátiti a na nohu tě zase uzdraviti. Z té příčiny nepomíjej mi zase dáti napsati a po tomto poslu o všem, jak se s tebou a zdravím tvým děje, oznámiti, neb budu žádostivě od tebe na to očekávati, vinšujíc mezi tím, abych se o dobrém způsobu a zdraví tvém dověděti a uslyšeti mohla.

Oznamujiť o sobě, že pán můj i já nemnoho z lůže vycházíme a často nemocni sme; včerejšího dne pak, jakž vejš připomenuto, sme sem z Olomouce přijeli, kdež sem já několik neděl na dna nemocna zůstávala, summou takový způsob náš jest, jakž tobě o něm dobře jest povědomé, žeť není potřebí ani mnoho o tom vypravovati. Pán Bůh rač dále sám chrániti a opatrovati do svý svatý vůle. Paní Mařičky, sestry svý, ode mne velice, s oznámením při tom všeho dobrého, pozdrav. A s tím tě ochraně boží poručenou činím a dobře se jmíti vinšuji. Datum na Brandejse nad Orlicí 11. dne Augusti 1631.

86. *Oznamuje Zdeňkovi z Roupova o zdraví svém i manžela svého* *x*c.

V Brandýse n. O. dne 12. srpna 1631.

Panu Zdeňkovi z Roupova.*)

Modlitbu svou VMti vzkazuji, urozený pane, pane ujče můj obzvláště milý. Při dostání se sem na Brandejs spolu se pánem svejm před včerejším nalezla sem zde psaní od VMti, kterýhož datum na Popovicích 22. Julii pominulého měsíce, kterýmžto že mne navštěvovati a na zdraví mé se dotazovati ráčíte, od VMti to vděčně přijímám a z takové péče a na mne paměti velice VMti děkuji a VMti oznámiti mohu, že ačkoli z milosti boží něco způsobnější nyní při zdraví svém nežli předešle sem, aspoň že v lůži nezůstávám, avšak při tom taky dosti bídy a nedostatků mnohých ještě okouším a jich prázdna nejsem, a zvláště nohy mi po týto nemoci dokonce již sloužiti nechtí, tak že na ně nikam nemohu, než jen co na stolici se nositi dáti musím. Pán Bůh rač dále sám pomocníkem bejti. Pán můj taky velmi churavý při svým způsobu zůstává, nebo více než ode dvou nedělí ouplavice ho trápí, s kterouž nemalejch bolestí okouší, tak že sme se tou příčinou tak dlouho v Olomouci zdržeti musili a dosti s velkou nepříležitostí tu cestu sem vystáti,

*) Zdeněk z Roupova, syn Vilíma st. z Roupova, předního náčelníka odbojných stavův Moravských. Zdeněk byl za času odboje hejtmanem kraje Znojemského, komisařem při sekvestrací duchovních statků, proto také částečně ztrestán na statcích. Jako nekatolík odejíti musel z markrabství i prodati statky katolíkům. Byl vdovcem (první jeho manželka byla Zuzana Molová), i seznámil se jako exulant s Johankou z Valdštejna, kteráž vedle sestry své Kačenky při paní Žerotínce zůstávala. Po mnohé prosebné žádosti dostalo se mu, po čem dlouho toužil Dne 2. srpna 1633 byla mu šlechtična Jozička za manželku dána, a již l. 1636 dne 13. února po nešťastném porodu k velikému zármutku milujícího manžela se světem se rozloučila.

a i s tím však ještě sme nemocnejch po sobě zanechali, poněvadž se obědvě šlechtičny v Olomouci roznemohly; nemohouc jich na tu cestu tak nestatečnejch s sebou vzíti, musili sme je na Přerov dáti dovezti a tam pohodlím opatřiti, až by jich pán Bůh k zdraví zase navrátiti a za námi sem přivésti ráčil. O VMti dobrém zdraví, kterého požívati ráčíte, ráda slyším a VMti jeho věrně přeji, vinšujíc, abyšte ho na potomní dlouhý časy neráčili zbaveni bejti. Při čemž se VMti od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na Brandejse nad Orlicí 12. dne Augusti 1631.

---

87. *Posílá knězi Jakubovi pokroutky a o zdraví manžela svého zprávu dává.*

V Brandýse n. O. dne 22. srpna 1631.

Knězi Jakubovi.

Můj velice milej kněže Jakube! Nechtějíce týto příležitosti do Vratislavě zmeškati, nemohla sem toho pominouti, než vám přítomným psaním se ohlásiti a vás navštíviti, tak abych mohla o vašem způsobu, kterak se až dosavad máte, přezvěděti, o čemž, žádám, že mi oznámíte. Já vám o sobě v známost uvozuji, že sice z milosti boží v lůži nezůstávám, avšak mezi tím na svý nohy velmi bídná sem, poněvadž jednostejně předce nikam na ně nemohu, leč na stolici že se dám nositi; hrubě se obávám, abych již tak jako špalek nemusila zůstati, což by mi velice těžko snášeti bylo, kdybych již neměla sama svých noh dokonce k něčemu užívati, ale pán Bůh rač se sám nade mnou smilovati a mně dále větší síly a čerstvosti uděliti. Podle toho před vámi netajím, že sem tomu v Olomouci od Eliáše Flidle porozuměla, že ste mu o nějaký pokroutky psali, kterých ste již prvé od něho pro dušnost a kašel užívali, kterýž vám taky že i platny byly, on však nevěda, jak byšte jich mnoho potřebovali, tak aby mohl věděti, co k tomu potřeb zjednati, že chce vám zase psáti a na vás se doptati. I nechtěje já, aby se vám mělo s tím tak dlouho protahovati, sama sem takových pokroutek nadělati a je zaplatiti dala, kteréž vám teď v škatulce zapečetěný posýlám a vinšuji, aby vám jich pán Bůh ráčil popříti k dobrýmu prospěchu zdraví vašeho užívati, tak aby vám mohly platny a užitečny bejti. Máte-li tam co novýho a zvláštního, zdělte se mnou a oznamte mi. Odsud vám nemám o čem takovým psáti, kromě o svým pánu vám oznamuji, že teď ale ode čtyř nedělí dosti trápení od ouplavice snášel, ale, chvála pánu Bohu, již zase zdravější a od ní trochu zproštěnější jest, tak že pomaly se k soudu Brněnskýmu strojíme. Mezi tím strojí pán pana Kašpara z Žerotína předce nemocnýho navštíviti a k němu se tyto dni na Nový Dvory a já taky spolu se pánem se vypraviti. Šlechtičen svejch ještě doma nemám, až dosavad na Přerově zůstávají a dokonale zdrávy nejsou, ač šlech-

tična Kačenka, píše se nám, že již dosti při mírným způsobu jest, nežli Jozička nevšelijak ještě způsobna se vynachází. Pán Bůh dej, aby mohly brzy k dokonalýmu zdraví přijíti a ke mně se navrátiti. Bratr jejich bude se již ženiti a v pondělí příští v Vídni veselí strojiti. Manželky svý ode mne pozdravte, tolikéž Hons Jakuba s manželkou jeho a jinejch mejch známejch, o kterýchž byšte věděli. S tím 2c Datum na Brandejse nad Orlicí 22. Augusti 1631.

---

88. *Žádá pannu Hazu Pollegovou, aby jí oznámila, jak se na zdraví i jináče vynachází 2c.*

V Brandýse n. O. dne 22. srpna 1631.

Panně Haze Pollegové.

Službu svou vzkazuji, urozená panno Hazo má zvláště milá. Zdraví 2c. Poněvadž již od chvíle o vás nic neslyším a, kterak se u vás máte, nevím, protož při této příležitosti do Vratislavě nechtěla sem toho zanechati, abych neměla se vám tímto psaním ohlásiti a vás skrze ně navštíviti, tak abyšte mohly znáti, že na vás nezapomínám, jsouc při tom žádostiva o vás se dověděti, kterak se spolu i se panem otcem svejm, tolikéž se pannami sestrami svejmi při zdraví a jináče až posavad míváte, o čemž, žádám, že nestížíte sobě mně oznámiti dáti. O svém způsobu vám oznamuji, že spolu i se pánem svejm nehrubě sice jakýho stálýho zdraví užíváme, nýbrž dosti často nemocni zůstáváme, ačkoli nyní z milosti boží mohlo by ještě jakž tak, podle způsobu našeho a sešlýho věku, dosti mírně bejti, kdyby mně toliko nohy chtěly sloužiti, abych mohla choditi, ale špatně jich užívati a dokonce nikam na ně nemohu, takže musím na stolici dáti se nositi. Pán Bůh rač dá e sám k lepšímu zdraví nám dopomoci. Pana otce svýho i panen sester, žádám, že ode mne s oznámením a vinšem na pánu Bohu všeho dobrého pozdravíte. Při čemž milost pána Boha rač bejti s námi se všemi. Datum na Brandejse nad Orlicí 22. Augusti 1631.

---

89. *Rudolfovi hraběti z Valdštejna, že by ráda s ním se byla shledala, aby odvedl povinné jí peníze.*

Na Hrádku nad Sazavou dne 30. srpna 1631.

Panu Rudolfovi hraběti z Waldštejna.

Psaní od VMti sem zde dostala, kterýmž že mne ráčíte navštěvovati a z příjezdu mého sem se těšiti i také na zdraví mé dotazovati, vděčně to od VMti přijímám a velice z toho děkuji, oznamujíc VMti, že sic nyní při mírnějším způsobu z milosti boží, nežli tu předešle sem zůstávala, spolu se pánem svejm se nacházím,

avšak mezi tím předce i tak ještě dosti obadva churavi sme a na nohy velce bídni, poněvadž dokonce choditi nemůžeme, což již musí tak do vůle boží bejti. Já sem toho velmi žádostiva byla a těšila se tomu, že se s VMtí zde budu moci shledati a o všecko, oč bych tak ráda a čehož vlastní potřeba ukazovala, s VMtí rozmluviti, ale poněvadž račte příčiny ku překážce míti, pro které ste se neráčili moci sem dostati a já to poněkud sama soudím, že jináč bejti nemohlo, již musím tomu také místo dáti a toho jinším časem a při lepší příležitosti od VMti očekávati a zvláště podle toho, jakž se račte ohlašovati v mým i pána mýho psaní a naději k tomu činiti, že se to bohdá stane, jestliže ne v Moravě, aspoň na Brandejse. Podle toho o VMti, že račte dobrého zdraví požívati, ráda sem se dověděla a VMti téhož dobrého způsobu věrně přeji i na další časy upřímně vinšuji.

Kdež mi pak strany peněz, jimiž mi račte povinni bejti, psáti a, že jich až posavad všech pospolu míti a mně položiti moci neráčíte, oznamovati a skrze psaní mé i pánu mýmu učiněné omlouvati se ráčíte: v pravdě nic tomu povděčna nejsem, že se mně s tím již tak až příliš dlouho protahuje a odkládá, a já při tom nic jinýho než na svou velkou škodu a nepříležitost se dívati musím, což mně se zdá, kdybyšte ráčili se toliko chtíti o to přičiniti, že byšte ráčili moci již dávno tu věc fedrovati a mne záplatou spokojiti, neukazujíce na to, že se VMti strany Honz Devitovskýho*) statku, co v jeho pozůstalosti jmíti ráčíte, po vůli neděje, nebo račte z božího požehnání ještě více míti než to, co za Honz Devitem bylo, netoliko z statkův, který račte v království Českém držeti a užívati, ale i z Třebíče nepochybně že byšte snadnýho prostředku k zaplacení toho skrovnýho dluhu ráčili moci užiti a to beze vší škody svý a obtížnosti, mně pak by se tím nemalé pohodlí a vděčnost od VMti stala, což mně jistě věcí lítostivou jest snášeti. Avšak nicméně, poněvadž vždy sem žádostiva raději přátelství a lásku k VMti zachovati, nežli jaké nedorozumění s VMtí míti, protož pro dokázání toho ohlašuji se v tom, že chci k tomu přistoupiti, čehož račte při mně vyhledávati a když sice nemohu jináč nic dostati, aspoň již to nyní, což byšte na hotově jmíti ráčili, od VMti k sobě přijíti a o ostatek, nadějíc se podle vejš připomenutého ohlášení vašnostiného s VMtí brzy sama shledati, při takovém shledání na něčem jistým zůstati a se snésti. Avšak mezi tím prosím, abyšte ráčili o to se postarati, a pokudž nemůže nikdy zouplna a pospolu ta summa mne dojíti (o čemž však nesmejšlím, zvláště poněvadž i pro-

*) Jan de Witte z Lilienthalu pocházel z bohaté belgické rodiny, kteráž měla rozsáhlý obchod peněžní. Jan byl agentem při dvoře císaře Rudolfa při kupování děl uměleckých i jiných potřeb, vedle toho zaopatřoval Rudolfovi II. i císaři Matiášovi a Ferdinandovi II. peníze, začež povýšen 1627 do stavu rytířského s přídomkem »z Lilienthalu«. Skončil samovraždou.

středek, skrze který to račte moci vykonati, ukazuji), aspoň větší díl jí na hotově odvésti a spraviti, kteréž ku položení nevím VMti kde jinde místa než na Brandejse oznámiti, kdež se, bude-li vůle boží, po Brněnským soudě navrátiti a ale dvě neb tři neděle tam zdržeti míníme. Nyní po navrácení odsud, poněvadž pán do Brna, aby se tam časně dostati mohl, pospíchá, nebudeme tam moci déle leč tejden neb dva zůstati, jakž, nepochybuji, všemu z psaní pána mýho vyrozuměti ráčíte.

Co se dotejče těch peněz, který mi račte míti na místě pana otce svýho a pana bratra mýho nejmilejšího z statku Třebíckýho při svatým Václavě příštím klásti, nemám žádné pochybnosti, než že račte věděti, jak tu věc opatřiti, aby mně, když by ten čas výš jmenovaný přišel a dříve než bych já z Čech neb z Moravy se pánem svým zase do Slízska se navrátila, pro uspoření samýmu sobě většího nákladu a další nepříležitosti spraveny a položeny bejti mohly. Paní manželky své, mé obzvláště milé paní tety, žádám, račte ode mne s oznámením mejch služeb pozdraviti i malý Kačenky na mém místě políbiti. S tím ɔc. Datum na Hrádku nad Sazavou 30. dne Augusti 1631.

---

90. *Oznamuje paní Elišce Žerotínské, že do Brna přibyli, potěšuje ji v nemoci jejího manžela; stolici ȝc dá zhotoviti ɔc.*

V Brně dne 13. září 1631.

Paní Elišce Žerotínské, rozené z Waldštejna.

Službu ɔc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Má nejmilejší paní teta! Psaní od tebe zde sem dostala, kterýmž že mne navštěvuješ a o mém zdraví přezvěděti žádostiva jsi, z takové milosti a lásky, kterou tudy ke mně dokazuješ, veliceť a nastokráte děkuji a k žádosti tvý oznamuji, že sme, díka pánu Bohu, sice od vás na Brandejs v dobrým zdraví byli přijeli, nežli hned na druhej den pán můj tam velmi těžký rýmy a kašle dostal, tak že se musil položiti a až do neděle v lůži trvati, a tou příčinou sme musili až do toho dne s jízdou svou sem do Brna prodliti, avšak sem v minulej outerej něco v lepším způsobu sme se dostali, krom že já předce tak churava na svý nohy a s svou starou bídou zůstávám. Mezi tím sme dosti v čas ještě zde byli, poněvadž soud teprv na ráno se začal, proto že byl v outerej svátek a páni soudcové se ještě nebyli sjeli; tak zde zůstáváme, jako by nás zde nebylo, neb nic pán téměř v svých věcech nespravuje, jen tak všecko se děje podle nynějšího jejich způsobu s odklady.

Kdež mi, má nejmilejší paní teta, o sobě a svým nejmilejším pánu, mým velice milým panu ujci, žalostivě oznamuješ, že tak předce v tom bídném způsobu jednostejně pán zůstává: v pravděť

o tom srdečně neráda slyším a s tebou nad tím velikou lítost a citedlnost mám a za to pána Boha prosím, aby se ráčil sám milosrdenstvím svejm nakloniti, JMti pánu k lepšímu zdraví šťastným pomocníkem a lékařem bejti a tebe potěšiti, čehožť jistě jako sama sobě z srdce upřímného vinšuji. K tomu pak žeť ještě i tudy starost přišla, že jest od JMti pána dvý pacholat v jeho takovým způsobu uteklo: jistě toho taky neráda slyším a jim lotrům nemůže se to chváliti, jest jim hodno za to zaplatiti, že sou pána tak nestatečnýho nestyděli se opustiti. Já nepochybuji, že se budou moci zase dosáhnouti, neb nevím, kdo by k nim právo měl, než ty a JMt pán, poněvadž sou vymíněni.

Co se dotejče mý stolice, poněvadž se JMti panu ujci líbí a jest žádostiv takový dostati, nepominula sem ihned dle žádosti tvé se zachovati a po přečtení psaní pro řemeslníky poslati a dáti takovou dělati, a v pravdě jsem hotova netoliko v tom posloužiti, aby mohla udělána bejti, ale chtěla bych svou poslati, kdybych toliko málo čerstvější byla, abych mohla choditi, ale věř mi, má paní teta, že hned nikam nemohu, tak že se musím dáti nositi a jiný žádný stolice k nošení zde nemám; avšak chci všelijak o to se přičiniti, aby mohla co nejdříve shotovena bejti. Vymlouvají se sice ti řemeslníci a zvláště zámečník, že nemohou s ní sotvy za dvě neb tři neděle postačiti, ukazujíc na to, že čeládky nemají, že se jim na vojnu rozešla a nyní vo soudě že mnoho chtějí dělati: ale mezi tím já je k tomu všelijak budu jmíti, aby předce co nejdříve mohli ji zhotoviti a jak hotova bude, nepominuť ji, má paní teta, po naschválním poslu ihned bez odkladu odeslati. Má sic by se taky pro pana ujce nehodila a jemu k malýmu pohodlí by byla, poněvadž jest hrubě nízká, a ty žádáš, aby tato ale o tři prsty vyšší byla, což poručila sem ji tak udělati.

Strany toho ovčáka byla bych s tebou ráda sama mluvila, ale ušlo mi to z paměti, až na cestě sem vzpomenula a vzkázala tobě o to, aby mi nějakýho dobrýho šikovala. Avšak poněvadž jest již pozdě a já, bych ti chtěla oznámiti, sama jistě nevím, na jaký způsob oni na Brandejs ovčáky jednají, pročež musím na ten čas již té věci tak zanechati. Mezi tím tobě, má nejmilejší paní teta, z takové volnosti velice děkuji a vůli za skutek od tebe přijímám.

O šlechtičnách svejch tobě oznamuji, že jich ještě zde nemám, avšak poněvadž z milosti boží již něco zdravější sou než předešle, strojíme tyto dni pro ně vypraviti. Paní švakrová jejich že až posavad na Žehušice nepřijíždí, snad poněvadž takovou dobrou hospodyní jest, když se tu dostane, což nyní zamešká, bude věděti potom jak to vynahraditi.

Prosím, že mne JMti pánu svýmu, panu ujci mýmu laskavýmu, s mejmi modlitbami a vinšem na pánu Bohu, aby ho ráčil tím dříve z té bídy a těžkosti vysvoboditi a za dlouhé časy ještě stá-

lýho a dobrýho zdraví uděliti, poručenou učiníš. A s tím se tobě, má nejmilejší paní teta, tolikéž v lásku a paměť tvou neproměnitedlnou dokonce a nás všecky v mocnou ochranu boží poroučím a sobě s tebou šťastného shledání v dobrém zdraví vinšuji. Datum v městě Brně 13. dne Septembris 1631.

---

91. *Sigmundovi Sokolskému o opatření různých věcí domácích, o zdraví hospodyně Doroty, o vdávání pradlí Zuzany &c.*

V Brně dne 14. září 1631.

Zykmundovi Sokolskýmu.

Včerejšího večera jest mi psaní od tebe dodáno. Byla bych sice tomu raději, kdyby se byl sám sem dostati mohl, tak abych s tebou, oč sem chtěla, mohla mluviti: ale poněvadž se to na ten čas státi nemohlo a já nyní taky pro nezvolnost času, když se ouředník sem dostal, nemohla bych ani s tebou ani s ním volně toho vykonati, již toho musím při tom pozůstaviti; mezi tím, poněvadž se zde anebo na Brandejse ještě za některý čas mínime pozdržeti, budu sama příčiny k tomu obmejšleti, aby se mohl ke mně vypraviti a ty sám hleď při tom taky příležitosti šetřiti, kdyby se tak příhodně to státi mohlo. Rejstřík a poznamenání některejch věcí, co a jak tam hospodaříte, sem s tvým psaním taky přijala, ale nemnoho již na to dbám, poněvadž vím, že mně na tom nic nezáleží, avšak vždy to od tebe vděčně přijímám.

Že Dorota hospodyně zdráva jest a dobře se má, ráda to slyším a věrně jí toho přeji, žádaje, aby ji pán Bůh v tom způsobu dále chovati a chrániti ráčil; a kdybych jen věděla, že by v čem jaké zkrácení neb nedostatek snášela, nechci se nad ní zapomenouti, ale jí ve všem tom, což by k dobrému jejímu bejti mohlo, sloužiti a sobě poručenou jmíti, kteréž ode mne s oznámením všeho dobrého pozdrav. Co se dotejče Zuzany pradlí a její přímluvy za ni učiněné, aby mohla k stavu manželskýmu propuštěna bejti: nic jí v tom za zlý nemám, a poněvadž já též Zuzany k službě svý nyní nepotřebuji, jestližeť ji může jaký dobrý místo potkati, nejsem proti tomu, nýbrž pokudž uznáváte, že s jejím dobrým jest, k tomu své povolení dávám a jí toho přeji; i taky, bude-li ouředník se mnou co o to mluviti, jemu tutouž vůli svou oznámiti chci. Toliko ať se na to pozor dá, poněvadž ten, který ji následuje, jest člověk mladý, avšak mezi tím po rodičích svých předce jistý podíl má, aby hleděl se taky, zvlášť poněvadž řemeslník jest, s ní živiti a zakoupení sobě při městě učiniti, aby se potom lecjaks nepotloukali. Což taky není pochybné, poněvadž otec i máteř jeho lidé dobří a chovatelní [sic] byli, žeť on bude na to mysliti, maje živnost svou odkud začíti,

aby jich mohl v tom následovati a nějakejm tulákem a běhounem neb marnotratcem aby nebyl.

Co se dotejče ouředníka a jeho neobyčejného zacházení s poddanejmi: v pravdě nad tím nemám žádného zalíbení a dosti mi to za těžké a lítostivé slyšeti přichází. Avšak nevím, proti tomu co říci, bych pak jemu co o to říkati chtěla, vím dobře, že by tak platno bylo (jakž to sám znáš), jako aby hrách na stěnu vsypal; neb mnoho-li napravil, když sem již prvé i dosti říkala, i na něj panu Rudolfovi žalovala, a tehdáž sem ještě tam sama byla, ovšem, když já tu nejsem, nýbrž vidět, že čím dále hůře sobě počíná, protož nevidí mi se mnoho sobě s ním zaneprázdnění činiti, než toho k jinšímu času odložiti.

Strany rystkomory sem jemu poručila, aby k ní dal přihlídnouti a ji drobet vyčistiti, poněvadž uznáváš, že toho zapotřebí jest, aby se škoda na ní nedála, což on taky se zakázal, že chce tak učiniti, a nemajíc na ten čas co jiného psáti, s tím tě ochraně boží poroučím. Datum v Brně 14. dne Septembris 1631.

---

92. *Panně Veronice Morkovské z Zástřizl, že peněz půjčiti jí nemůže, však pro lásku k ní že deset korun jí posílá.*

V Brně dne 18. září 1631.

Panně Veronice šlechtičně Morkovské z Zástřizl.

Službu ꝯc. Urozená panno, panno teta má obzvláště milá! Zdraví ꝯc. Psaní od VMti, které mi račte činiti, dnešního dne sem dostala. Předně, že ním račte navštěvovati a na mé i pána mého zdraví se dotazovati, VMti z takové paměti na nás velice děkuji: kdež VMti oznamuji, že jak pán můj tak i já nehrubě zdrávi a na větším díle dosti bídni a nestatečni zůstáváme. Pán Bůh rač dále sám pomocí a milostí svou svatou nám přítomen bejti. Co se pak dále žádosti VMti, kterou na mne i pána mýho vzkládati a, abychom VMt některým penízem k nynější potřebě VMti založily, žádati ráčíte, dotejče: nepominula sem ji pánu svýmu v známost uvésti a o to s ním mluviti; kdež pán VMti své služby s vinšem na pánu Bohu všeho dobrého vzkazuje a podle toho oznamuje, že jest nyní sám velmi při nedostatku peněz postaven, poněvadž se z nich den ode dne vždy více vydávati musí a mezi tím, co mu jest kdo dlužen, nic mu neplatí, tak že musí všecko k hotovýmu hleděti. Pro kterouž příčinu že nemá čím, jakž by rád chtěl, VMt na ten čas fedrovati, žádá, abyšte ho v tom ráčily omluvného u sebe jmíti. Já pak, poněvadž jest VMti nepochybně dobře o tom vědomé, že statku svýho více nemám a jeho zbavena sem, než toliko na tom, co mně z něho každoročně dávají, přestávati a na to živa bejti musím, že nemohu podobně žádné pomoci z toho VMti

učiniti, tolikéž té naděje k VMti sem, že, povážíc samy u sebe těchto příčin, u sebe jim místo dáti ráčíte. Při čemž se VMti od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum v Brně 18. dne Septembris 1631.

PS. Avšak, abyšte ráčily mou lásku, kterou k VMti mám, znáti, tu VMt mimo svou vši možnost fedruji a deset korun posýlám, což věřím, že ráčíte ode mne vděčně přijíti, vinšujíc mezi tím, abyšte toho mála ráčily moci ke všemu dobrému užiti.

---

93. *Ouředníku na Třebíči, aby bečka bílého vína paní z Lipého vydána byla.*

Na Židlochovicích dne 5. října 1631.

Ouředníku Třebíckýmu.

Slovoutný pane Simeon milý! Dobrého zdraví ɔc. Oznamuji vám, že sem paní z Lippého, mý zvláště milý paní tetě, jednu bečku vína bílýho Pravlovskýho z ourody letošní, kterou pán Bůh ráčí dáti, z toho, co na můj díl přijde, darovala a se paní na tom zůstala, aby sobě pro ni, když by se v týmž vinohradě Pravlovským sbíralo, poslati a ji hned od presu naložiti a sobě odvezti dáti mohla. Protož vás žádám a o takové vůli své oznamuji, když byšte teď v dotčeným vinohradě sbírati dali, abyšte sem časně na Židlochovice vzkázati a o tom věděti dali, tak aby pan Tamfald, ouředník zdejší, mohl na místě paní pro takovou bečku vína do vinohradu poslati a ji paní sem dovezti dáti. S tím ɔc. Datum na Židlochovicích 5. dne Octobris 1631.

PS. Mezi tím vás taky žádám, že mi oznámíte, dokud já ještě v Čechách na Brandejse zůstávati budu, jak mnoho vína jak v Pravlově, tak i v Kynických vinohradech sebráno a napresováno bude a na můj díl se dostane. Což se vám důvěřuji, že se mnou spravedlivě zacházeti budete

---

94. *Oznamuje paní Renátě hrabince z Náchoda, že do Brandýsa nad Orlicí přijeli ɔc.*

V Brandýse n. O. dne 13. října 1631.

Paní Renátě Maryji hrabince z Náchoda.

Službu ɔc. Vysoce urozená paní, paní dcero má nejmilejší! Má nejmilejší paní dcero! Psaní od VMti včera mně učiněné, dnes na cestě mne došlo, skrze kteréž že mne ráčíte navštěvovati a žádostivy bejti věděti, jakou sme cestu měli a v jakém způsobu sem na Brandejs přijeli: VMti z takové lásky a paměti velice děkuji, a VMti oznamuji, že já spolu se pánem svejm z milosti [boží] v mírném zdraví, tak jak ste nás ráčily viděti, dnes dosti časně sme se sem

dostali a cestu povlovnou měli, z čehož pán Bůh rač pochválen bejti a dále nám pomáhati. Kterejž pán můj VMti své povolné služby a já JMti pánu vašnostinýmu, mýmu velice milýmu panu synu, své modlitby s vinšem od pána Boha všeho nejlepšího dobrého vzkazujeme. Ferdinandek že na mne často vzpomíná, že mu z toho děkuji a prosím VMt, má nejmilejší paní dcero, abyšte ho ode mne s polibením pozdraviti ráčily. A poněvadž pro mne přijeti chce, že budu na to očekávati, avšak že nemíním přijeti, leč v pátek na dobrou pečeni. A s tím se VMti, má nejmilejší paní dcero, dokonce v lásku a nás všecky v ochranu boží poroučím. Datum na Brandejse nad Orlicí 13. dne Octobris 1631.

---

95. *Nařizuje Janovi stárkovi Brandýskému, aby vyzvěděl, jak mnoho vína v Kynicích i v Pravlovském vinohradě nasbíráno.*

V Brandýse n. O. dne 16. října 1631.

Janovi stárkovi Brandejskýmu.

Jane milej! Aby zdráv byl ꝯc. Poněvadž nemohu nic věděti, jestliže sou již Třebíčští jak v Pravlově, tak i v Kynicích sbírali, protož tobě toto psaní činím a o tomť poroučím, aby se na to vyptati a mně po tomtu poslu oznámiti hleděl, jestliže sou v týchž místech již sbírali a pokudž po vinobraní jest, jak jest mnoho vína v Kynicích v vinohradech mejch i v Pravlovským nasbíráno a napresováno; pakliže by ještě nesbírali, aby aspoň mohl se přezvěděti a mně o tom zprávu dáti, kdy místně sbírati strojí. Za druhé, také budeš-li moci na kom, vyzvěz, jestliže Čihalka v svých vinohradech již sebrala a jak mnoho vína by měla, poněvadž jest mi něco dlužna a mně buď penězi nebo vínem zaplatiti má, abych věděla, na čem se ustanoviti, i taky po čem se bečka vína mladýho od presu kupuje. Načež na vše budu od tebe místné zprávy očekávati, nepochybuje, že se toho všeho budeš moci taky snadně dověděti a doptati. Při tomť taky poroučím, aby pana Forresty ode mne pozdravil a že ho žádám, aby mi dal v Lauzmpelci*) nějakejch pěknejch hroznů ale s dobrou putnu nařezati a je pěkně zatím opatřiti až do toho času, když by pán můj pro vína poslal, aby mi mohly při té příležitosti po poslu sem odeslány bejti, poněvadž se toho zde v horách nic dostati nemůže, že se mu toho zase vším dobrým přátelstvím odměniti nepominu. S tím ꝯc. Datum na Brandejse nad Orlicí 16. dne Octobris 1631.

---

*) Vinohrad »Lauzmpelc« při horách Kaunických koupil Karel z Žerotína od Jana Tišnovského, souseda městyse Kaunic, a postoupil jej se všemi svobodami, od držitelův panství Kaunického na týž vinohrad danými, manželce své paní Kateřině.

96. *Omlouvá se paní Elišce Žerotínské, že objednanou stolici dosud zaslati nemohla, poněvadž až v Moravských Budějovicích ji dělati dáti musila.*

V Brandýse n. O. dne 17. října 1631.

Paní Elišce Žerotínské.

Službu ɔc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Má nejmilejší paní teta! Nemohla sem toho pominouti, abych při této příležitosti neměla se tobě skrze psaní své k službě ohlásiti a o způsobu zdraví, jakž tvým, tak i JMti pána tvýho, pana ujce mýho velice milýho, přezvěděti, vinšujíc, aby se pan ujec při lepším nežli předešle ráčil moci vynacházeti, o čemž, žádám, že nestížíš sobě mně oznámiti dáti; i taky abych se ti mohla omluviti a prositi, aby mi toho zle nevykládala a k mý vině nepřičítala, žeť tý stolice, za kterou si mne žádala, abych ji pro JMt pána tvýho udělati dala, tak dlouho neposýlám, nebo v pravdě mi toho můžeš věřiti, žeť to nic mou vinou neschází. Neb hned sem v Brně, jak sem psaní od tebe dostala, pro ty řemeslníky, kteříž ji dělati měli, poslala, kteříž nejprvé takovou stolici udělati připověděli, a potom tak nechali a tím mne odbejvali, že čeládky nemají a k tomu postačiti nemohou, poněvadž jim to všecko na vojnu šlo, tak že musila sem v tom ku pomoci JMti pana Ladislava z Šlejnic užiti a pána žádati, aby ji dal tam, kde mou, totiž v Moravských Budějovicích dělati. A tak tou příčinou nemohla sem ji, poněvadž přes pole a opodál jest, až posavad dostati, a skrze to nesměla sem se tobě, že s tím tak dlouho odkládám, do tohoto času ani ohlásiti, v čemž prosím, že mně toho k mé nedbanlivosti a nepaměti přičítati nebudeš Avšak, poněvadž ji na každý den od týhož pana Šlejnice očekávám, jak jen přinešena bude, nepominuť ji ihned po naschválním poslu odeslati; nebo netoliko v tom, ale v čem by má možnost postačovati mohla, hotovať sem, má nejmilejší paní teta, sloužiti a všecko příjemné od sebe činiti. Začež tě prosím, že ode mne JMti pánu svýmu, panu ujci mýmu velice milýmu, mý modlitby s vinšem od pána Boha všeho nejlepšího dobrého oznámiti sobě nestížíš a mne lásce své poručenou jmíti budeš. Při čemž nás všecky mocné ochraně boží poručené činím. Datum na Brandejse nad Orlicí 17. dne Octobris 1631.

---

97. *Panně Kateřině šlechtičně z Valdštejna o zdraví svém, manžela svého i šlechtičen Kačenky a Jozičky; prosí ji za odeslání lektvaře růžového.*

V Brandýse n. O. dne 17. října 1631.

Panině [sic] Kateřině šlechtičně z Waldštejna.

Službu ɔc. Urozená panno, panno teta má nejmilejší! Má nejmilejší panno teta! Když sem se těchto dnův se pánem svejm z Moravy zase sem navrátila, nalezla sem zde psaní od tebe, kteréž sem

s velikou vděčností ráda dostala, a že na mne nezapomínáš a skrze ně navštěvuješ, veliceť z takové lásky a paměti děkuji. Ale hrubě sem neráda z něho tomu porozuměla, že na svý nohy tak špatně zdráva jsi, a při tom mnohý jiný bídy a starosti snášeti musíš, čehožť v pravdě věrně nepřeji a pána Boha srdečně za to žádám, aby tě ráčil při dobrým zdraví zachovávati a ze všech bíd a starostí tvých šťastným pomocníkem bejti. Já spolu se pánem svejm z milosti boží na ten čas podle starýho způsobu našeho tak při mírným zdraví zůstáváme. Šlechtičny svý již zase doma mám. Kačenka, chvála pánu Bohu, jest již zdravější a Jozička, ačkoli ještě nedokonale, ale jest naděje ku pánu Bohu, že čím dále ráčí jí k lepšímu zdraví také dopomoci; kterýž se tobě s poslušnejmi službami poroučejí. Můj pán pak tolikéž tobě své služby s žádostí na pánu [Bohu] všeho dobrého vzkazuje. Paní Jozičky, mý velice milý paní dcery, žádám, že s oznámením všech dobrejch věcí ode mne velice, i taky Šteflíčka zase pozdravíš. A s tím se tobě, má nejmilejší paní teta, k lásce a nás všecky pánu Bohu k ochraně jeho svaté poroučím. Datum ut supra.

PS. Má nejmilejší panno teta! Prosím tě, jestliže máš nyní co letkvaře růžový, aby se se mnou zdělila a mně jí nějakou částku pro mýho pána na líkařství darovala a po tomto poslu odeslala, pakliže by jí sama neměla, aby mi ji u paní Jozičky objednala, poněvadž se naději, že ji ona dosti má, zase se ti toho volně odsloužiti nepominu.

---

98. *Přeje paní Kynikundě z Žerotína, aby ji i s manželem pán Bůh při zdraví zachoval; děkuje za odeslání sýrův a koroptví ꝛc.*

V Brandýse n. O. dne 17. října 1631.

Paní Kynikundě z Žerotína, rozené Pruskovské.*)

Službu ꝛc. Urozená paní, paní dcero má obzvláště velice milá! Psaní od VMti, které mi 13. dne tohoto měsíce činiti ráčíte, dnešního dne sem dostala a neráda předně tomu z něho porozuměla, že byšte spolu se panem manželem svejm, panem synem mejm velice milejm, nehrubě zdrávi bejti ráčili; čehož VMti věrně nepřeji, žádaje, aby pán Bůh takový nedostatek napraviti a VMt i téhož pana manžela VMti za dlouhý časy při dokonalým zdraví chrániti a zachovávati ráčil, kteréhož, žádám, že při tom ode mne velice pozdraviti a pánu všecko nejlepší dobré oznámiti ráčíte. Dále pak z navštívení mne skrze takové psaní a na mé zdraví se dotázání a tudy z takové

*) Paní Kunikunda byla manželkou Baltazara Žerotína, kterýž první z rodu Žerotínského po bitvě na Bílé Hoře přijal víru katolickou. Proto a že nepřidržel se stavův odbojných byl velice náviděn od kardinála Dietrichsteina i císaře Ferdinanda. Při svatbě jeho s Kunik. Pruskovskou dal císař Ferdinand zástupcem svým podati nevěstě dar. Po smrti Karla st. z Žerotína stal se držitelem fideikomisního panství Přerova.

lásky a na mne paměti, jako také za odeslání sejrův a koroptví, velice VMti děkuji, kterýžto dar vděčně od VMti přijímaje zamlouvám se, čím bych mohla, že sem hotova VMti se toho podle možnosti své všelijak líbezně a přátelsky odměniti. Kdež VMti o sobě oznamuji, že nyní z milosti boží spolu i se pánem svejm nejmilejším tak prostředního způsobu při zdraví podle sešlýho našeho věku užíváme, při čemž ačkoli často se měníme, tak že spíše hůře nežli lípe s námi bejvá, ale již to také od pána Boha přijímáme a do vůle jeho snášeti musíme. Mý šlechtičny zase VMti své povolné služby vzkazují a VMti se poručené činí. A s tím se VMti, má nejmilejší paní dcero, vinšuji od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti. Datum ut supra.

---

99. *Paní Elišce Žerotínské, že na pánu Bohu žádá, aby manžel její se pozdravil, že by lépe bylo, aby z Nových Dvorů do Brna se přestěhovala; oznamuje, že pan Lacek z Valdštejna s manželkou svou je navštívil, paní Karlová z Kounic v Břehu že zemřela 2c.*

V Brandýse n. O. dne 18. října 1631.

Paní Elišce Žerotínské.

Má nejmilejší paní teta! Psaní od tebe, které mi činíš, s nemalou vděčností sem dnes přijala a tobě za tu milost a lásku, kterou ke mně dokazuješ a mne skrze takové psaní navštěvuješ i na zdraví mé a pána mého nejmilejšího se dotazuješ, veliceť děkuji. Kdežť o nás oznamuji, že pán můj dosti jakýsi churavý nyní zůstává, poněvadž ho ta ouplavice týměř pořád hned od soudu Olomouckýho předce trápí a teď se mu zase obnovila, tak že dosti s ní nepříležitosti okoušeti musí, a já taky sem velmi ničemna při svým zdraví a zvláště na nohy nikam nemohu a nemnoho již chodím, jen co na stolici se musím dáti nositi. Pán Bůh rač dále sám chrániti a opatrovníkem naším bejti. Ty taky že mnohé starosti jak pro nynější neřesti a nebezpečný časy, tak i pro svýho nejmilejšího pána, mýho velice milýho pana ujce, a jeho takový nestatečný způsob na zdraví snášeti musíš, jistěť toho z srdce věrně nepřeji a pána Boha za to prosím, aby podle velikého milosrdenství svého ráčil pána k lepšímu zdraví zase navrátiti a řeč pánu způsobiti, i taky z jinejch tvejch bíd a těžkostí tobě pomocníkem bejti a rady sám přidávati, neboť tomu věřím, žeť nemůžeš v takovém způsobu než velice soužena bejti. Zde rovně taky ty pokřiky strany Švédy a kurfiršta Saskýho počínají bejti, tak že se toho lidé, jak vyšší tak i nižší, hrubě straší a jedny noviny nad druhý slyšeti jest; ale, poněvadž taky jednu chvíli tak, druhou jináč se rozpráví, nesoudím, aby taky měla všecko pravda bejti; mezi tím pán Bůh rač nás všech do vůle svý svatý chrániti a před všelijakejm nebezpečenstvím opatrovati. Z Moravy, nevím, aby se měl kdo stěhovati krom pána z Náchoda, slyším, že dal

svý věci do Vídně vezti. Mně by se podlí mýho soudu zdálo, jestliže by dále mělo co horšího následovati, poněvadž slyším, že můj bratr, pan purkrabí, dal něco svejch věcí na Židlochovice stěhovati, snad proto, jestliže soudí v Moravě bezpečněji bejti nežli v Čechách, a ty v Brně taky dům máš, jestliže by neměla kde jinde lepší příležitosti, že by aspoň tam se mohla s věcmi svejmi odebrati, nebo předce by, jak mně se zdá, bezpečněji v městě bylo zůstávati než na Nových Dvořích, tak v otevřeným místě, ale pán Bůh rač tě s tvým nejmilejším pánem od takovýho stěhování zachovati a bytu bezpečnýho a pokojnýho popříti. Já s svejm pánem, nevím, jak dlouho zde ještě budu zůstávati a jak s námi pán Bůh dále naložiti ráčí, nesoudím, abychom přes dvě neb tři neděle mnoho déle se zde zdržeti měli.

O příjezdu pana Lacka, strejce našeho, se paní jeho na Žehušice i o některejch jinejch věcech při tom, že mi oznamuješ, má paní teta, veliceť z toho děkuji. A zaseť oznamuji, že jsou k nám sem taky již se dostali a nás navštívili včera nenadále, již ale hodinu na noc, když sem s svejm pánem týměř povečeřela, na nás připadli. A ani nejmenšího slova pan Lacek napřed nevzkázal, až když již v městečku byli, tak že sme nic o tom nevěděli, až právě přijeli, tu se potom jídlo teprv musilo dáti strojiti, a ona hned po stole se složila a dnes celej den ležela, soudím, že jen tak po cestě ustála, nebo jedním dnem sem z Žehušic přijeli. Viděť sice, že jest paní tak čistá a přívětivá, což se jí nemůže vzíti, a že tak počíná dobře hospodařiti a všeho se ujímati, přeji toho panu Lackovi, nebo vím, že to k jeho dobrýmu bude a že toho potřebuje.

Jinéhoť nevím, co odsud psáti, krom že nás exulantů pomaly ubejvá a na onen svět se stěhuje, nebo těchto dnů opět paní Karlová z Kounic, sestra paní Rudolfové z Waldštejna, v Břehu umřela.

Co se dotejče tý stolice, věř mi, má paní teta, že jak sem ti v prvním listu psala, tak i nyníť oznamuji, že na každou chvíli ji očekávám a jak mi bude přinešena, nejsem na jiném, než tobě ji beze všeho odkládání odeslati. Což se velmi divím tomu a nevím, proč mi tak dlouho pan Šlejnic ji neposýlá, nebo se mnou na tom při našem odjezdu z Brna zůstal, že za tejden neb za dvě neděle nejdéle má odtud, kde ji dělali, totiž z Budějovic, přinešena bejti, a on že ji nepomine sem po schválním poslu odeslati, tak že jen na to až do dnešního dne očekávám. Prosím tě, má nejmilejší paní teta, že mne JMti, pánu svýmu, panu ujci mýmu velice milýmu, s mejmi modlitbami a vinšem, aby pán Bůh ráčil pána pozdraviti a k řeči zase dáti přijíti, poručenou učiníš. A s tím se tolikéž tobě a lásce tvé poroučím a nám všechněm milosti a ochrany od pána Boha žádám. Datum na Brandejse nad Orlicí 18. dne Octobris léta 1631.

---

100. *Oznamuje Zdeňkovi z Roupova o zdraví svém, manžela svého i šlechtičen svých ꝛc.*

V Brandýse n. O. dne 18. října 1631.

Panu Zdeňkovi z Roupova.

Modlitbu ꝛc. Urozený pane, pane ujče a synu můj obzvláště milý! Psaní od VMti, jehož datum v Břehu 13. dne tohoto měsíce, včerejšího dne sem dostala, kterýmž že mne račte navštěvovati a na mé zdraví i mejch se dotazovati, VMti z takové péče a paměti velice děkuji a mohu VMti o sobě oznámiti, že nevšelijak zdráva sem, podobně také i pán můj, nebo na větším díle a velmi často v lůži se nacházíme. Šlechtičny mý, a zvláště šlechtična Kačenka z milosti boží lepšího zdraví již zase požívá, než Jozička ještě nehrubě dokonale, avšak jest ta naděje ku pánu Bohu, že i ona taky lepšího a příhodnějšího zdraví čím dále bude moci nabyti. VMti toho věrně přeji, že ráčíte při dobrém způsobu postaveni bejti a vinšuji toho VMti od pána Boha i na další časy upřímně ráda. Co se dotejče té věci, o níž v psaní svém zmínku a připomenutí činiti ráčíte, já nejsem na jiném, než jak sem se VMti prvé zakázala, tak i nyní v tom se obnovuji, že mohu-li v té příčině VMti co platného učiniti, že chci vždycky ráda to vykonati a k VMti dobrému sloužiti. Při čemž VMti oznamuji, že pan Lacek se paní manželkou svou dnes u nás jest. A s tím se VMti od pána Boha na všem dobře jmíti vinšuji. Datum na Brandejse 18. dne Octobris 1631.

---

101. *Prosí paní Elišku Žerotínskou, aby jí kousek houby muškátové odeslala ꝛc.*

V Brandýse n. O. dne 20. října 1631.

Paní Elišce Žerotínské.

Má nejmilejší paní teta! Oznamujiť, že paní Lacková z Waldštejna a tolikéž on dnes zase od nás odjíždějí, při kteréž příležitosti nechtěla sem pominouti tobě se tímto psaním ohlásiti. A poněvadž sem pak v včerejším psaní zapomenula o tom doložiti, tebe nyní za to, má nejmilejší paní teta, prosím, aby mi tak mnoho lásky prokázala a jestliže máš co tý houby muškátový, neb masti, jak jí říkají, aby mi jí kousek při nejprvnější příležitosti odeslati sobě nestížila pro mýho pána na líkařství, poněvadž mu ta ouplavice předce tak trvá a jej trápí, čehož se tobě zase všelijak volně a hotově odměniti a odsloužiti nepominu, nebo ji nikdež zde dostati nemohu. A s tím tebe, má nejmilejší paní teta, spolu s JMtí pánem tvejm, panem ujcem mejm velice milejm, pánu Bohu k ochraně jeho svaté, jako i nás všecky poručené činím. Datum na Brandejse nad Orlicí 20. Octobris 1631.

102. *Připomíná důtklivě Rudolfovi hraběti z Valdštejna, proč je na Brandýse nenavštívil a všechny peníze jí povinné neodeslal ɔc.*

V Brandýse n. O. dne 20. října 1631.

Panu Rudolfovi hraběti z Waldštejna.

Poněvadž již takměř dvě neděle tomu jest, jak sme se sem na Brandejs dostali, jistě s žádostí sem na VMt očekávala a tomu se těšila, poněvadž sem již tak dávno VMt neviděla, že aspoň nyní budu moci s VMtí se shledati: ale že mne to nepotkalo, tak jak sem sobě toho vinšovala a mne naděje zmejlila, nevím tomu co říci a k čemu jinému toho přičísti, nežli že již paměť a láska VMti ke mně hrubě ustydá a vymizí; poněvadž to pan Lacek, strejc náš, mohl učiniti, kterýž spolu se paní manželkou svou do čtvrtýho dne u nás byli a dnes odsud odjeli, nesmejšlím, abyšte se taky ráčili mnoho na dva neb tři dni, aneb aspoň na některou hodinu, obmeškati, zvlášť když ta příčina ty nynější roztržitosti sou, že pán Bůh ví, jestliže dokud živi budeme se moci shledati. Nebo jestližeť jest z vašnostiny strany zle, rovněť se to nás taky dotejče, ale ještě račte daleko míti nás honiti, že sobě již tak záhy račte starostmi stejskati, týměř ještě neračte proti nám ani na počátku bejti; avšak, když se račte pánu Bohu důvěřovati, taky VMt neráčí ani v takovém způsobu opustiti, což věříme, že nás všecky do vůle svý chrániti a opatrovati ráčí.

Že mi neračte všech peněz, kterýmiž mi račte povinni bejti, posýlati, než toliko 3043 f. r. a to ještě na díle na minci neberný, nenadála sem se, aby to mělo přijíti, co mne až posavad v té příčině proti naději mé od VMti potkává, že račte mně jen vždycky na to ukazovati, až byšte k svýmu ráčili z pozůstalosti Devitovský, neb co za kejm míti ráčíte, přijíti, že mně račte chtíti dokonale zaplatiti. Ježto jest VMti dobře vědomé, že mně po tom nic není a že sem na takový způsob nic VMti neprodávala; zdá mi se, že byšte to dětem ráčili moci psáti, abyšte neráčili moci více peněz než tu summu na svých statcích shledati, pročež tím více mne to rozpakuje a nemůže než lítostivé do VMti bejti, že v tolikým čase račte mne ještě tak po kouscích odbejvati a tak málo na mou škodu, kterou tudy snášeti musím, se ohlídati. Kdež račte za kvitanci na takovou summu žádati, poněvadž mi neračte jí zouplna pokládati, nemohu taky VMt dříve z ní kvitovati, i taky proto toho učiniti, poněvadž mimo smlouvu mezi nami stalou, podle kteréž sem měla v roce touž celou summou spokojena bejti, mne v tom až posavad již na třetí rok na nemalou mou škodu zdržovati ráčíte, až byšte mi ourok z ní, což by se ho po vyjití toho roku za ten čas sešlo, taky spraviti a buď poslati neb sami přijeti ráčili; což nenaději se, abyšte ráčili míti proti tomu bejti a mé škody více vyhledávati, poněvadž sem jí při tom již prvé dosti vzala a snesla. Pán můj

VMti své služby s vinšem od pána Boha všeho dobrého vzkazuje a žádá při VMti omluven bejti, že VMti sám nic nepíše, poněvadž ste mu ráčili odpověď na jeho předešlý psaní dáti, takže na ten čas nic takovýho zapotřebí není, čímž by VMt měl zaměstknávati. Paní manželky své, mé obzvláště milé paní tety, žádám, že račte ode mne s oznámením mejch služeb velice pozdraviti a že nepřeji paní zármutku, kterým ji pán Bůh skrze smrt paní sestry její paní Karlový z Kounic navštíviti ráčil. Sama sem paní hrubě neráda ztratila a nevěděla sem nic o tom, až tyto dni pán z Roupova pánu mýmu o smrti paní oznámil a až posavad nic místného nevím, jak se s jejím mrtvým tělem dálo, neb s dítkami jejími co se děje a kdo se jich ujal.

Že jest se VMti Kačenka na fleky roznemohla, neráda o tom slyším a VMti starosti i jí takovýho nedostatku věrně nepřeji, žádaje, aby ji pán Bůh zase brzy pozdraviti a k prvnímu způsobu navrátiti ráčil. S tím ꝯc. Datum na Brandejse nad Orlicí 20. Octobris 1631.

PS. Po napsání listu, když již vyslaní VMti peníze vyčetli, dověděla sem se, že ještě ani tolik, co račte psáti neodvedli pro příčinu tu, že mince neberná byla, kteréž sem já přijíti nemohla, poněvadž by se taky v Slízsku nemohla vydati, a protož abyšte ráčili věděti, co jest mi na hotově odvedeno a položeno, teď VMti poznamenání toho posýlám a druhé sem za sebou zanechala, kteréž v jednostejná slova napsané jest. Datum PS. 22. dne ut supra.

---

103. *Oznamuje Ladislavovi z Šlejnic, kdy do Vratislavě se odeberou, prosí, aby pro pana Kašpara z Žerotína objednaná stolice do Brandýsa nad Orlicí zaslána byla.*

V Brandýse n. O. dne 22. října 1631.

Panu Ladislavovi z Šlejnic.

Modlitbu svou vzkazuji. Urozený pane, pane švagře můj obzvláště velice milý! Vypravujíc pán můj odsud fůry na Rosice pro vína svý Lauzmpelcký, při té příležitosti nechtěla sem pominouti VMt tímto psaním navštíviti, tak abych mohla o VMti, kterak se račte jmíti, přezvěděti, žádaje, že mně o sobě a zdraví svém neračte stížiti dáti oznámiti. Já i se pánem v předešlým způsobu našem předce tak zůstáváme, jakž může ještě bejti, a zde na Brandejse ale za dvě neděle se ještě pozdržeti a potom, bude-li vůle boží, do Vratislavě odebrati a navrátiti oumysl máme, pročež se s VMtí jak prvé tak i nyní žehnám a VMti od pána Boha všecko nejlepší dobrý a potěšitedlný vinšuji.

Podlí toho VMti připomínám strany tý stolice pro JMt pana Kašpara z Žerotína, poněvadž ste pánu i mně tudy přátelství pro-

kázati a ji udělati dáti se zamluviti ráčili, pokudž již shotovena jest, abyšte ji ráčili po tomto poslu na Rosice odeslati, odkudž bude moci při fůrách s víny sem a odsud na Nový Dvory dodána bejti. Pakliže by nebyla ještě udělána aneb VMti přinešena, prosím, abyšte ráčili o to se postarati, abyšte ji co nejdříve odtud, kdež ji dělají, ráčili moci dostati a sem na Brandejs po naschválním poslu, kterémuž zde zaplaceno bude, dříve než bychom my odsud odjeli, odeslati, nebo VMti oznamuji, že mi paní Kašparová o ni píše a připomíná a jest velmi žádostiva pro svýho pána brzy ji dostati. Čehož já se VMti zamlouvám zase všelijakejm dobrejm přátelstvím volně odměniti, vinšujíc se VMti při tom od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti. Datum na Brandejse nad Orlicí 22. dne Octobris 1631.

---

104 *Oznamuje knězi Jakubovi o zdraví svém a kdy do Vratislavě přijede, prosí ho, aby děvečkám a zahradníku z odeslaných peněz na výživu vydával.*

V Brandýse n. O. dne 25. října 1631.

Knězi Jakubovi.

Dvojí poctivosti hodnej a mně v Kristu Pánu velice milej kněže Jakube! Zdraví ɔc. Poněvadž již od tak prodlouženýho času o vás nic slyšeti a, kterak se tam míváte, věděti nemohu, nechtěla sem při této příležitosti zanechati vás tímto psaním navštíviti, žádaje při tom, že mně o zdraví svým a manželky svý i kterak se jináč až posavád všicni [sic] máte a co se tam dobrýho u vás děje, nebo slyší, v známost uvedete a napsati sobě nestížíte, což bych vám toho věrně a upřímně přála a ráda o tom uslyšela, abyšte mohli zdrávi bejti a všelijak dobře a šťastně se jmíti.

O sobě vám pak oznamuji, že nyní sem při zdraví svém dosti nestatečna a na nohy velmi churava a mdla, tak že ani dostoupiti na ně hrubě nemohu, jen co se bráním abych neležela, což se toho obávám, abych nemusila se zde složiti, ale pán Bůh rač od toho zachovati a pomocníkem k tomu bejti, abychom mohli brzy v dobrým zdraví do Vratislavě přijeti. Na kterouž cestu, bude-li vůle boží, strojíme se ale ve dvou neb v třech nedělích vydati a odsud vyjeti. Přála bych sobě toho a vinšovala, aby nám to pán Bůh ráčil dáti tím dříve vykonati a tam se šťastně dostati a s vámi shledati.

Porozuměla sem tomu od Martina, když měl z Vratislavě odjeti, že jest nenechal na děvečky a zahradníka než toliko na tři neděle všeho, z čeho by měli svý vychování míti, domnívaje se v tom čase zase tam navrátiti: i poněvadž pak mimo to již několik neděl více se zde zdržuje a nemůže až dosavad příčinou mnohejch panskejch zaměstknání tam vypraven bejti, skrze což by oni mohli strany stravy nedostatek míti, protož, poněvadž vám pán můj o tom píše a některý zlatý na to po poslu tomto posýlá, abyšte je zatím

na ně vychovávati mohli, žádám vás taky, abyšte je již sobě v tom poručené měli a podle toho na vychování jim dávali, jakž nepochybuji, že víte, aneb se toho na nich doptati moci budete, jak se jim za Martina co vydávalo. Manželky svý, žádám, ode mne pozdravte, tolikéž pana Honz Jakuba a manželky jeho i jinejch známejch. S tím ꝛc. Datum na Brandejse nad Orlicí 25. dne Octobris 1631.

---

105. *Děkuje paní Elišce Žerotínské za houbu muškátovou, lektvař gdoulový, pargametky, přeje jí, aby pán Bůh manžela jejího pozdravil, prosí, aby jí dva kalendáře v Praze koupiti dala ꝛc.*

V Brandýse n. O. dne 25. října 1631.

Paní Elišce Žerotínské.

Službu ꝛc. Urozená má nejmilejší paní, paní teta! Zdraví ꝛc. Včerejšího dne psaní od tebe a skrze ně odpověď na mý dvoje psaní, kterýž sem těchto dnů byla učinila, po tvým naschválním poslu sem dostala. Což ti, má nejmilejší paní teta, velice za takovou laskavou na mne paměť a z odeslání na mou žádost pro mýho pána tý houby muškátový a při tom také bochníček letkvaře gdúlový a košík pargametek velice děkuji, a to vše s nemalou vděčností od tebe přijímám, poněvadž sem tý houby neb masti muškátový nemohla nikdež dostati a ty pargametky taky mi v čas přišly, poněvadž se k veselí svý hofmistryně, dá-li pán Bůh, přes tejden strojím, tak že se k němu hodí. Než nevím, jakť obstojím, bojím se, že na stolici aneb dokonce v lůži, poněvadž sem nyní velmi jakási churava, tak že se sotva ležení bráním a nevím, jak ráčí pán Bůh dále se mnou naložiti.

O tobě to a JMti pánu tvým, mým velice milým panu ujci, že se předce té bídy a nedostatku zdraví pánu neumenšuje, hrubě zarmoucené a srdečně neráda slyším, žádaje toho opravdově a vroucně na pánu Bohu, aby pánu ráčil vedle své svaté milosti řeč zase navrátiti a pána pozdraviti a tebe tudy potěšiti i z jinejch všech neřestí vysvoboditi. Kdež dokládáš, kdyby možné bylo, že by sobě vinšovala se mnou se shledati: v pravdě mi toho můžeš věřiti, kdyby to pán Bůh ráčil dáti, že sama za velikou milost a štěstí bych sobě to položila, ale poněvadž JMt pán tvůj ráčí v takovým těžkým nedostatku zdraví postaven bejti, zachovej pán Bůh, aby pro mne měla do takovýho nebezpečenství se pouštěti a se pánem na cestu vydávati, aneb sama ode pána odjeti, nebo člověk dosti zdravý jsa, dosti jest mu těžko a obtížno v nynější nepohodlnej čas cestu vystáti. Avšak se vždy tomu těším, že když vůle boží v tom bude, že ještě se spolu budeme moci shledati, čehož pán Bůh rač nám v potěšeným způsobu zdraví propůjčiti. Mezi tím

my taky již na dlouze se zde zdržeti nemínîme, nýbrž jestliže nám pán Bůh ráčí zdraví uděliti, raději odsud časně se vypraviti, dokud by horší cesty a větší zimy na nás nepřišly.

Na tu stolici pro JMt pana ujce, věř mně toho má nejmilejší paní teta, že žádostivě očekávám a již sem o ni panu Šlejnicovi tyto dni i psala, takže jak ji dostanu, tý hodinyť ji odeslati nepominu.

Kdež mi oznamuješ, že si opět zlou novinu uslyšela, že by Švéda měl Normberk dostati: i taky zde se to rozpráví a jistí, že jest tomu tak a že jest jiný dvě města blízko odtud taky vzal, tak že nám nelze tu co jiného činiti, než pánu Bohu ve všem se poručiti, kterejž může nám všecko k našemu dobrýmu obrátiti; neníť nám však všechněm co lepšího nad to vinšovati, než aby nám pán Bůh ráčil sám ten svatej pokoj způsobiti a to dáti, abychom mohli v svý vlasti pokojně zůstávati.

Prosím, že sobě nestížíš JMti pánu svýmu zase mý modlitby s vinšem od pána Boha brzkýho a dokonalýho zdraví i jinejch všech nejlepších dobrejch věcí praviti a oznámiti. A s tím se tobě, má nejmilejší paní teta, k lásce a nás z obojí strany pánu Bohu v ochranu jeho svatou poroučím. Datum na Brandejse nad Orlicí 25. Octobris 1631.

PS. Prosím tě, má nejmilejší paní teta, poněvadž tě již tak mnoho a často zaneprazdňuji, že mně to na dobré obrátíš a v Praze, když tam budeš míti jaký poselství, dva kalendáře, jeden velký a druhý malý na příští rok, poněvadž v Slízsku českým jazykem žádných neprodávají, objednati a při příležitosti sem odeslati dáti sobě nestížíš, netřeba však, jakž bejvá tvůj obyčej, dáti kupovati nějakých nákladných, poněvadž to vše bezpotřebný jest, než toliko prostý v papíře svázaný, čehož se ti zase povolně a hotově odsloužím.

---

106. *Oznamuje paní Bohunce z Žerotína o zdraví svém a manžela svého, o návštěvě pana Lacka a Rudolfa z Valdštejna etc.*

V Brandýse n. O. dne 27. října 1631.

Paní Bohunce z Žerotína.

Má nejmilejší paní dcero! Porozuměje tomu, že pán k vám naschvál posýlá, nechtěla sem zanechati při té příležitosti vám také psaní učiniti, chtějíc vás skrze ně jakž navštíviti, tak taky o svým způsobu oznámiti, což žádám, že mně o tom, kterak se při zdraví svém spolu se pánem svejm, mejm obzvláště a velice milejm panem synem, i taky Karel vynacházíte a jak se vám až posavad při všem, jak při vinobraní, tak i při lovení rybníka a při jinejch příčinách vede, oznámíte.

O sobě vám věděti dávám, že jak já tak i pán dosti někdy ničemni a churavi sme, a já hned všudy podagra po sobě cejtím a hrubě se bojím, abych se zde nemusila složiti, jen sobě toho vinšuji, aby pán Bůh ráčil nám do Vratislavě pomocníkem bejti, abych již mohla na místě aspoň zůstávati. Mezi tím předce nás zde navštěvují, nebo oznamuji vám, že v pátek tejden minul přijel k nám pan Lacek, strejc můj, se paní manželkou svou a zůstal u nás až do pondělka do oběda, takže sem již paní jeho viděla, kteráž jest paní dosti čistá, mladá a hladká a k nám nejináč než přívětivě a přátelsky se chovala, však hned jak přijela a po stole, totiž po večeři bylo, se složila a na ráno v sobotu celej den v lůži zůstávala, což sem se za ni počala báti, aby zde neznemocněla, ale v neděli zase vstala a k stolu šla, ale pán můj místo toho musil toho dne při obědě od stolu vstáti, nebo se mu byla zase ta jeho ouplavice strhla a při tom jakýsi zhrzení ozvalo, takže musil toho dne až do večera v lůži setrvati, však s pomocí boží ráno zase povstal a hostě se mnou vyprovázeti mohl a lépe s ním bylo.

Tuto sobotu pak dostal se sem pan Rudolf z Valdštejna a dnes ráno odsud zase odjel, přijel jako na větru, nebo porozuměla sem, že sou všickni v Čechách tím Švédou tak předěšeni a hotovi jen na utíkání, jak málo něco více přijde.

Včera opět pán, jak od stolu vstal, dosti ničemný počal bejti, ale soudím, že nebylo nic jinýho než že se trochu přejedl husy při vobědě a potom se z toho dávil, ale dnes jest chvála pánu Bohu zase čerstvější a způsobnější.

Při tom vám taky oznamuji, že jest se pán na tom ustanovil ode dneška v týmdni paní Voršile s Martinem veselí dělati, však beze všeho prachtu, než tak, jak bude moci bejti a na ně náležeti bez zvaní k tomu mnohejch, krom domácích, vinšovala bych, abych mohla vás přítomnou míti.

Pána vašeho, mýho velice milýho pana syna, žádám, že ode mne velice pozdravíte a pánu všecko nejlepší dobré oznámíte. Karla a pana Rozína, žádám, taky pozdravte, šlechtičny mý vám své hotové a povolné služby vzkazují a spolu se mnou vám se, má nejmilejší paní dcero, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšují. Datum na Brandejse nad Orlicí 27. dne Octobris 1631.

PS. Má nejmilejší paní dcero! Posýlám po tomto poslu futrál s šesti flašemi a vás žádám, jestliže máte dobrý víno peluňkový mladý, abyšte se se mnou zdělily a je ním naplniti a mně sem odeslati daly.

---

107. *Sigmundovi, purkrabímu na Třebíči, o vinobraní v Kynicích a v Pravlově ꝛc.*

V Brandýse n. O. dne 27. října 1631.

Zykmundovi purkrabímu na Třebíči.

. Psaní tvé, který si mi od 21. tohoto měsíce z Kynic učinil, sem dostala a ráda tomu porozuměla, že mi oznamuješ strany vinobraní, co se tam při něm dálo a co jest vína z milosti boží nasbíráno, jak v Kynicích tak i v Pravlově, nebo mi sice až posavad žádný o tom nic ještě nepsal, ani ouředník, avšak snad to ještě učiní, o čemž tobě není potřebí jemu povídati, aby mi měl co o tom psáti, budu očekávati, co mně za poznamenání pošle. Kdež pak oznamuješ, že když ste se v neděli do Kynic k sbírání dostali, že ste musili až do středy čekati, že vám horní sbírati nedal, to již nevím, kdo tím vinen jest jiný než ouředník, že k tomu dopustil přijíti, poněvadž na mý vinohrady jest obdarování takový, že se v nich může sbírati dřív než jiní, a já sem tak prvé vždycky činiti a o dva dni, neb něco prvé před jinejmi sbírati tam dala, že nad tím on taky ruky nedržel a sobě v tom překážeti dal, snad když nyní k tomu přivedli, budou chtíti více to dělati, což aby sobě to pan Rudolf dal bráti, aneb měl s tím spokojen bejti, nemyslím.

Mezi tímť oznamuji, že jest pán dnes ode mne odjel a od soboty zde zůstával, kterýž když pil vína mý loňský, pravil, že sou jeho vína toho druhu mnohem lepší a příjemnější a ne tak kyselý jako mý, čemuž já dobře věřím, poněvadž i jiní mně to taky rozprávějí. Pán pak že jest poručil mně nejlepší vína vybrati, takže nevím, kdo jest tím vinen, že v tom jináč mudroval; i o jinejch mnohejch věcech pán se mnou mluvil, o kterýchž nyní nechci psáti a mnoho se mi zakázal, tak že sem s ním dobře spokojena.

Že si mi nemohl pro krátkost času i taky pro nedostatek papíru více psáti, nemámť v tom za zlý, než naději se, že to taky dále vynahradíš. Oznam mi taky, jestliže předce toho vincaura Martina Vlka v Pravlově míti budete čili bude na místo jeho jaký jiný zjednán, že na něj ouředník vždycky žaluje, že dobře nedělá. S tím ꝛc. Datum na Brandejse nad Orlicí 27. dne Octobris 1631.

---

108 *Oznamuje paní Zuzaně Sádlové, rozené Malovcové, o zdraví svém, potěšuje ji v nehodách i posílá jí něco plátna.*

V Brandýse n. O. dne 28. října 1631.

Paní Zuzaně Sádlové, rozené Malovce z Malovic.

Službu ꝛc. Urozená paní a přítelkyně má zvláště milá! ꝛc. Psaní od vás, které ste mi z Sobotiště 25. Augusti učinily a po paní Kuně Odkolkový odeslaly, sem vděčně ráda dostala, a poněvadž

porozumívám, že táž paní Odkolková zase se do Uher navrátiti strojí, nechtěla sem pominouti, vám zase po ní tohoto psaní učiniti a vám skrze ně z navštívení mne takovým psaním vaším a za paměť poděkovati. Kdež se pak na mé zdraví dotazujete a jste žádostivy o něm přezvěděti: oznamuji vám, že spolu se pánem svejm nejmilejším, oba dva již hrubě scházíme, na větším díle téměř v lůži zůstáváme a nemůžeme již choditi, jen co na stolici; a to nám pak ještě k většímu břemenu jest a s obtížností přichází, že nemůžeme v takovým našem způsobu sešlým a nestatečným aspoň již na místě a s pokojem zůstávati, než musíme se semo tam do Moravy k soudům a potom zase do Slízska trmáceti, samy můžete souditi, jak nám to může k jakýmu pohodlí sloužiti, v čemž ve všem musíme se již pánu Bohu poručiti a pomoci jeho svaté se důvěřovati.

O vás, že spolu se panem manželem svejm v cizí zemi zdrávi zůstáváte, ráda sem to uslyšela a věrně vám toho přeji i na další časy od pána Boha vinšuji, však že při tom jinejmi mnohejmi těžkostmi, zármutky a nepříležitostmi navštíveni a jim poddáni jste, i taky, že vám pán Bůh dítky vaše pobrati ráčil: toho vám hrubě nepřeji a mám s vámi jistě citedlnost nad tím, a vinšuji vám toho upřímně, aby pán Bůh z milosti své, jako ten, který tyto všecky věci na nás vypověděné a vlasti naší zbavené dopustiti a nás nimi pro naše spasitedlné dobré pocvičiti uložiti ráčil, jak vám i nám všechněm, kteříž jedni méně a druzí více ten kříž snášeti musíme, trpělivosti svaté a setrvání v tom přidávati a podle vůle své svaté ze všeho vysvobozovati ráčil.

A poněvadž za některý loket plátna mne žádáte: tak činím a vám ho teď po paní Kuně Odkolkový 25 loket moravských lněnýho posýlám a žádám, že to málo ode mne za vděk přijmete, vinšujíc, aby vám ho pán Bůh popřál šťastně a v dobrém zdraví spotřebovati. Pana manžela svýho, žádám, že ode mne pozdravíte a všecko dobré oznámíte, při čemž se vám od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na Brandejse nad Orlicí 28. dne Octobris 1631.

---

109. *Oznamuje panně Aničce Javornické, že pro ni pošle.*

V Brandýse n. O. dne 30. října 1631.

Panně Aničce Javornický.

Aničko milá! Dobrého zdraví ꝛc. Psaní od tebe sem dostala a z něho tomu porozuměla, že předešlej nedostatek zdraví tvýho předce se tebe přidrží, takže ho až posavad zproštěna nejsi: čehožť věrně nepřeji, nýbrž od pána Boha vinšuji, jestliže jest vůle jeho svatá v tom, aby tě od něho zprostiti a k dokonalýmu zdraví tím dříve dopomoci ráčil. Kdež mi pak oznamuješ, že si žádostiva ke

mně se dostati a, nemaje na čem, žádáš, abych pro tebe poslala: chci tak učiniti a s neděle bohdá některý den to vykonati, však nevím, aby to mohlo dříve se státi, leč okolo pátku neb soboty, nebo oznamujiť, že v pondělí příští veselí paní Voršile se začne i v outerý trvati bude a za ním některý jiný zaneprázdnění následovati budou.

O soběť oznamuji, že při svým zdraví dosti churava již taky zůstávám a nikam na nohy nemohu, jen kde mne na stolici přenesou, čemuž musím do vůle boží poddána bejti a na samou pomoc boží očekávati. Paní sestry svý, žádám, že ode mne pozdravíš a jí všecko dobré oznámíš. Datum na Brandejse nad Orlicí 30. dne Octobris 1631.

---

110. *Oznamuje paní Bohunce z Žerotína, že k domácímu veselí se připravují, aby obavy před morem i jinými věcmi pánu Bohu poručila; hůlku že jí chce poslati.*

V Brandýse n. O. dne 31. října 1631.

Paní Bohunce z Žerotína.

Psaní vaše včera sem dostala; že mne ním navštěvujete, z té paměti vám velice děkuji. A co se zdraví mého a pána mého dotejče, nepochybuji, že ste již psaní mého, vám tyto dni odeslaného, dosavad dostaly a z něho o způsobu našem vyrozuměly, v kterémž ještě zůstáváme a tak od polovice zdrávi jsme. Mezi tím předce se k tanci strojíme, přála bych, abyšte vy mohly zde bejti a nás zastoupiti. Co mi oznamujete o sobě a svých starostech příčinou moru, který v Prešpurku panuje, nepřeji vám toho ani těm, kteří tam zůstávají v takovém nebezpečenství, však věda, že nic se jim nestane dříve, nežli jak hodina od Boha uložena jest, že jich ráčí taky tam opatrovati, naději ku pánu Bohu mám.

Co se dotejče jinejch věcí, o nichž mi v důvěrnosti oznamujete, nic se tomu nedivím, nebo vím, že jest to u vás obyčej, protož taky jest nejlépe trpělivě to snášeti a ostatek pánu Bohu poroučeti, a můžete-li čím, však taky pomáhejte.

Vína že letos sotva přes sto beček máte, ačkoli to u vás není mnoho, avšak předce máte z čeho pánu Bohu děkovati, než je vypijete, můžete dobře veseli býti i taky ještě uprodati, vezmete více za jednu bečku než lůni za dvě a tak sobě nahradíte. Novin o Peluňkový žádostivě od vás očekávám.

Svýho pána, mýho obzvláště milýho pana syna, žádám, že s oznámením všeho dobrého, i taky zase pána z Althamu a paní jeho, velice ode mne pozdravíte a mé služby oznámíte, tolikéž Karla i taky pana Rozína a preceptora. A s tím se vám, má nejmilejší paní dcero, vinšuji od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti. Datum na Brandejse nad Orlicí 31. Octobris 1631.

PS. Tu hůlku ráda bych vám odeslala, ale víte, že všecky svý věci ve Vratislavi máme, tak že jí zde nemám, jen tu starou, kterou užívám, nežli, odtud bohdá když se tam dostaneme a nezapomenu-li jen, chci vám ji poslati ɔc.

---

111. *Panu Rudolfovi z Valdštejna, že peníze od něho zaslané obdržela, děkuje mu za noviny odeslané.*

V Brandýse n. O. dne 4. listopadu 1631.

Panu Rudolfovi hraběti z Waldštejna.

Že ste podlí zakázání svýho na mne pamatovati a mně po vyslanejch svejch dva tisíce zlatejch rejn. odeslati ráčili, sem toho od VMti vděčna a VMti z toho děkuji; na kterýžto peníze kvitancí VMti posýlám a žádám, abyšte i dále ráčili na mne pamatovati a o to se přičiniti, abyšte ten ostatek, který ještě za VMtí zůstává, mně tím dříve spraviti moci ráčili. A poněvadž na těch 500 f., který ste ráčili na místě pána mýho panu Sylvestrovi zaplatiti, neráčili ste mi kvitancí neb rekognicí jeho, který nepochybně od něho račte proti tomu míti, navrátiti, VMti žádám, že mi ji račte při nejprvnější příležitosti, pokudž jaká jest, aneb po naschválním poslu, odeslati, tak abych já ji taky svýmu pánu mohla odvésti, i taky ten oučet rukou mou podepsanej, který sem předešle VMti místo kvitancí odeslala, poněvadž sem VMt z toho, co ste mi již ráčili položiti, vykvitovala.

Podle toho VMti oznamuji, že sem zapomněla s VMtí mluviti strany rejster sirotčích, který sem na Třebíči zanechala a druhý za sebou mám, do nichž se má poznamenávati co se mně po sirotcích zběhlejch pokládá, i taky co já zase těm, kterejm dlužna sem, platím, poněvadž ouředník Třebícký ani písař nechtějí o nich věděti, tak že se do nich nic toho nepoznamenává, jen co do mejch, který tam každoročně, když se soudy drží, posýlám. VMti žádám, že mi račte oznámiti, za kejm zůstávají. Pán můj VMti i paní manželce VMti spolu se mnou své služby s vinšem od pána Boha všeho dobrého vzkazuje. S tím ɔc. Datum na Brandejse nad Orlicí 4. dne Novembris 1631.

PS. Cedulku, v které mi račte o novinách oznamovati, vděčně od VMti přijímám, a jestliže račte dále co více míti, žádám, že se račte se mnou taky zděliti a mně oznámiti, poněvadž zde ještě, bude-li vůle boží, ale za dvě neděle, anebo dýle, zůstávati strojíme. Že se mi račte zakazovati, jestliže bych co v Praze potřebovala, že mi to račte chtíti vyříditi: VMti z té volnosti děkuji a na ten čas nic takovýho nepotřebuji. Ačkoli račte psáti, že mi račte těch peněz 2000 f. zouplna posýlati, avšak po shotovení psaní mýho dověděla sem se teprv, že opět nějaký nedostatek na týchž penězích se našel,

takže mi není odvedena ta summa zouplna, než toliko 1988 f. r. A protož, co sem přijala, na to VMti taky kvitanci posýlám.

---

112. *Oznamuje paní Elišce Žerotínské o zdraví svém, o držaném veselí paní Voršily, děkuje za nyšpule a pálené gdoulové, omlouvá se, že objednané stolice dosud nemohla poslati.*

V Brandýse n. O. dne 5. listopadu 1631.

Paní Elišce Žerotínské, rozené z Waldštejna.

Službu ɔc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Má nejmilejší paní teta! Psaní od tebe s obzvláštní vděčností před včerejším sem dostala a jistě se z něho nad tím potěšila a hrubě ráda o tom uslyšela, že se JMt pán tvůj, můj velice milej pan ujec, něco při lepším způsobu vynacházeti ráčí, čehož srdečně a věrně pánu přeji, vinšujíce, aby pán Bůh vedle své svaté milosti dokonale JMt pána pozdraviti a řeč pánu navrátiti ráčil.

O mně a mým pánu že si žádostiva přezvěděti, veliceť z takové lásky a péče o nás děkuji a oznamuji, že z milosti boží předce tak, jakž by podle způsobu našeho starýho mohlo bejti, prostředně bychom se měli, však na nohy předce nikam nemůžeme, jen na stolici musíme se nositi; mezi tím v našem starým věku a takový nestatečnosti předce se karmašujeme [sic] a veseli sme, nebo oznamujiť, že sem svý paní Voršile veselí před včerejším a včera již vykonala, skrze což, že sem pro naše hody tvýho posla tak dlouho u sebe zdržela, žádám, že mne v tom při sobě omluvnou míti budeš.

Za nyšpule i to pálený gdúlový, které mi pro mýho pána posýláš, veliceť a nastokráte děkuji a to vděčně od tebe přijímaje nejsem na jiném, než tobě se toho zase podle možnosti své povolně odsloužiti. Podlí tohoť oznamuji, že pan Lacek, strejc náš, jest žádostiv, aby se šlechtičny mý, sestry jeho, na Žehušice dostaly a chce pro ně poslati, což pán můj ani já nejsme proti tomu, nýbrž je tam vypraviti a jim poručiti, aby se svý paní švakrový na službu postavily. Prosím tě, má nejmilejší paní teta, aby nestížila sobě zase jak JMti pánu svýmu, mýmu velice milýmu panu ujci, mé modlitby, tak i paní dceři své mé služby, s vinšem na pánu Bohu všech dobrejch věcí oznámiti. A s tím se tobě, má nejmilejší paní teta, v dokonalou lásku a paměť a nás z obojí strany v ochranu boží poroučím. Datum na Brandejse nad Orlicí 5. Novembris 1631.

PS. Má nejmilejší paní teta! Omlouvám se ti strany tý stolice pro JMt pána tvýho, žeť jí tak dlouho neposýlám. Prosím tě, aby mi toho k mý vině nepřičítala, nebo jistě to mnou neschází, nebo psala sem panu Šlejnicovi a od něho sem zase odpovědi tyto dni dostala, že jí ještě od těch řemeslníků nemůže dostati, avšak dává naději, že soudí, že nejdéle za tejden bude moci hotova bejti, takže

na ni každodenně očekávám, a jak ji dostanu, tobě ji odeslati ihned nepominu. Poněvadž šlechtičny mý mají na Žehušice jeti a tu tak blízko tebe budou, nepominu jim poručiti, aby taky tebe navštívily a na službuť se postavily.

---

113. *Oznamuje paní Bohunce z Žerotína o domácím veselí svatebním, pan Lacek z Valdštejna že pro šlechtičny její vůz poslal; děkuje za víno pelunkové a truhličku, kterouž jí udělati dala* ꝛc.

V Brandýse n. O. dne 6. listopadu 1631.

Paní Bohunce z Žerotína.

Má nejmilejší paní dcero! Včerejšího večera zase sem psaní od vás dostala a porozuměla sem tomu předně ráda z něho, že jak vy tak i pán váš, můj obzvláště milej pan syn, i taky Karel zdrávi zůstáváte, čehož vám všem věrně přeji a na pánu Bohu vinšuji, aby vás při takovém dobrém způsobu za dlouhý časy chrániti a opatrovati ráčil. Já i pán můj, ač sice nemůžeme mnoho choditi, než na větším díle na stolici, avšak předce ještě tak s námi jest, jakž může podle našeho způsobu bejti, že se předce ležení bráníme, což od pána Boha vděčně přijímáme a dále se jeho milosti božské k ochraně poroučíme. Veselí sme již, chvála pánu Bohu, taky odbyli, ačkoli nemnoho hostí bylo, jen co tak vokolní, panna šlechtična Koldínská, paní Hedvika s svejm pánem, pan Lipanský a z Mejta císařský rychtář, a některý osoby z ouřadu i taky zdejší z městečka, potom přijel k nám taky pan Přemyslav z Žerotína, takže se to předce pěkně vykonalo. Kdyby bylo mohlo bejti, abyšte vy taky byly tomu přítomna, v pravdě byla bych vám toho přála, ale když pak bejti nemohlo, již to musí při tom pozůstaveno bejti. Mezi tím nad tím, že my již zase strojíme dále se odsud podati, že tak zarmoucena jste, dobře vám toho věřím, však nevím tomu co říci, poněvadž musí tak bejti, jak pán Bůh od nás ráčí chtíti míti; sama jistě bych toho přála a sobě vinšovala, kdyby možné bylo, abych mohla aspoň před tímto naším do Slízska odjezdem ještě se s vámi shledati a sama rozžehnati; pakliže to se státi moci nebude, taky to pánu Bohu k vynahražení nám toho jinším časem, bude-li se jeho božské milosti líbiti, poručiti musím.

Kdež ste žádostivy věděti, jak sou se mý šlechtičny k svý paní švakrový, když u nás byla, chovaly a spolu přivítaly: mohu vám oznámiti, že pěkně a přívětivě hned spolu jako za jedno byly, takže z tý první nenávisti dokonalá láska pošla a zvláště šlechtična Kačenka hrubě ji zamilovala v těch jejích špercích. Dnes tam na Žehušice jedou, poněvadž pan Lacek o ně psal a žádal, aby se k němu mohly dostati, poslal pro ně vůz s koňmi, jednu paní stavu rytířskýho a svýho hofmistra; než nevím, jak dlouho bude je chtíti

při sobě jmíti, jest mu to k vůli jeho připuštěno. Rozpráví se o týž paní, že počíná tak dobrou hospodyní bejti a že se všeho ujímá i taky že se ohlásila, že by ráda, aby mohla svýmu pánu z dluhu pomoci. Kdybych mohla sama s vámi mluviti, něco více taky bych vám mohla oznámiti.

Strany vinobraní z předešlýho psaní vašeho sem již, co ste mi o něm oznámily, porozuměla; kdež mi taky nyní oznamujete strany lovení rybníka, že se vám z počátku při něm nehrubě počíná dařiti, nepřála bych vám toho, nýbrž vinšuji, aby to pán Bůh ráčil dáti, aby se vám dále při tom mohlo šťastně a všecko dobře podařiti.

Za noviny vám, kterýž mi oznamujete, děkuji. Pán Bůh rač to všecko k svý slávě a nám k dobrýmu obraceti a to způsobiti, pokudž v tom vůle jeho svatá jest, abychom mohli v svý vlasti raději než mezi cizími zůstávati a pánu Bohu pokojně sloužiti. Víno peluňkový, od vás mi odeslaný, vděčně od vás přijímám a za ně velice děkuji, týmž způsobem taky za to, že ste mi tu truhličku již udělati a obiti daly, avšak poněvadž nevím, jak mnoho stojí, žádám vás, že mi o tom oznámíte, nebo já ji darmo dokonce nežádám, nýbrž co na ni vynaloženo jest, to vám chci ráda taky zase navrátiti, buď Karlovi odvésti při jeho sem navrácení, aneb komu koli jinýmu, kterouž žádám že mi taky po něm pošlete. Pána svýho, mýho obzvláště milýho pana syna, žádám, že ode mne s oznámením mých modliteb s vinšem na pánu Bohu všech nejlepších dobrých věcí velice pozdravíte a mne jemu poručenou učiníte. Karla taky ode mne zase pozdravte i pana Rozína a preceptora. O Karla sem se pánem mluvila a, aby mohl ještě u vás přes svatej Martin zůstati, se přimlouvala, což naději se, že žádost vaše naplněna bude. Jinýho nemajíc vám na ten čas co psáti s tím vás, má nejmilejší paní dcero, spolu se všechněmi námi k ochraně pána Boha všemohoucího poroučím. Datum na Brandejse nad Orlicí 6. dne Novembris Anno 1631.

---

114. *Potěšuje pana Ladislava z Šlejnic v jeho nemoci a děkuje mu za odeslání stolice pro pana Kašpara z Žerotina.*

V Brandýse n. O. dne 6. listopadu 1631.

Panu Ladislavovi z Šlejnic.

Modlitbu ɔc. Urozený pane, pane švakře můj obzvláště vždycky milý! Z psaní VMti mně tohoto rána dodaného hrubě neráda sem o těžkém nedostatku zdraví VMti, kterej skrze tu bídnou dnu snášeti ráčíte, porozuměla, jehož věrně VMti nepřeji a mám s VMtí v tom útrpnost, věda sama o tý nemoci, jaké ona trápení působí; pána Boha žádám, aby VMt od takové těžkosti brzy zprostiti a k lepšímu zdraví zase navrátiti ráčil. A tak vidět, že proti tý ne-

moci ani to líkařství, kterého ste užívati a mně taky k němu raditi ráčili, ani jiný nepostačuje, než toliko sama trpělivost, když ji pán Bůh při tom ráčí dáti. Já se taky též bídy hrubě obávám, nebo od drahně dní táž podagra se po mně tluče a všudy ji cejtím, sotva jen že se přemáhám a ležení bráním, jen sobě toho vinšuji, aby pán Bůh ráčil až na místo pomocníkem bejti a od toho zachovati, abych nemusila někde na cestě se složiti, poněvadž cesta daleká jest, na niž ještě sotvy ale za dvě neděle se vydati a odsud vystrojiti moci budeme.

Stolici pro JMt pana Kašpara z Žerotína již zhotovenou že ste mi ráčili sem odeslati, velice a nastokráte VMti za tu péči a starost, kterou ste při tom ráčili vésti, sama od osoby své i na místě týhož pana Kašpara děkuji, takže již budu moci pána ní fedrovati, čehož pán, nepochybuji, než že velice od VMti vděčen bude. Na kterouž co ste ráčili více, mimo to než VMti ode mne peněz zanecháno bylo, vydati, to VMti podle poznamenání VMti příležitě po tomto poslu posýlám a od osoby svý VMti prosím, abyšte mi v tom ráčili odpustiti, že sem VMti příčinou též stolice tak mnoho nepříležitosti k jinejm mnohejm starostem VMti, kterejch, vím, že dosti míti ráčíte, učinila. Mohu-li jakejm příjemnejm přátelstvím VMti se toho zase odměniti a to vynahraditi, chci to vždycky volně ráda podle své možnosti vykonati.

Můj pán VMti zase své služby s vinšem na pánu Bohu všeho dobrého vzkazuje. A s tím se VMti od pána Boha na všem dobře jmíti vinšuji. Datum na Brandejse nad Orlici 7. Novembris 1631.

PS. Ačkoli v listu píši, že VMti ty peníze, co ste ráčili více na tu stolici přidati, po poslu přítomným posýlám, avšak zanechávám toho tak a VMti jich nyní neposýlám pro tu příčinu, že se obávám, aby poslu na cestě vzaty nebyly a k zmaření nepřišly. Mezi tím, když mi račte pokládati, bude jedna věc, abyšte sobě sami ráčili moci to vyraziti, s čímž, nepochybuji, že taky račte spokojeni bejti.

Poslu dáno na zpropitný 30 kr.

---

115. *Paní Elišce Žerotínské objednanou stolici posílá* ꝛc.

V Brandýse n. O. dne 7. listopadu 1631.

Paní Elišce Žerotínské.

Službu ꝛc. Oznamujiť, má nejmilejší paní teta, že této chvíle jest mi ta stolice od pana Šlejnice pro JMt pána tvýho, mýho velice milýho pana ujce, odeslána. A protož, nechtěje ji za sebou zdržovati, tobě ji po tomto naschválním poslu i hole k ní posýlám a vinšuji, aby se JMt pan ujec ráčil moci šťastně a dlouho na ní dáti nositi a brzy dobrýho zdraví z obdaření božího nabyti i k řeči zase

přiveden bejti; kteráž ač ještě sice není na místo hotova, avšak není toliko kulí při nohách udělanejch, kteráž jest tak přinešena, ale ty se mohou toliko dřevěný dáti udělati, může to leckdos na soustroh spraviti, a zvláště poněvadž od tebe do Hory daleko není, což budou lepší než železný, když budou jen z pevnýho dřeva udělány, nebo já u svý stolice taky dřevěný mám a dosti mi trvají, když se jen toho šetří, hřebíky železný taky k tomu posýlám. A prosím, že nestížíš sobě při tom JMti pánu mejch modliteb a od pána mýho jeho povolnejch služeb (kteréž tobě tolikéž vzkazuje), praviti a o způsobu jak svým tak i páně, jak dále s vámi zůstává, oznámiti. Šlechtičny mý včera na Žehušice jely, kterýž, nepochybuji, že se nepominou podlí mýho poručení zachovati a tobě taky na službu postaviti. Při čemž se ti, má nejmilejší paní teta, vinšuji od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti. Datum na Brandejse 7. dne Novembris 1631.

---

116. *Oznamuje panně Anně šlechtičně Zeidličce z Šenfeldu, že z Brandýsa nad Orlicí pro nebezpečenství válečné odjedou.*

V Brandýse n. O. dne 10. listopadu 1631.

Panně Anně šlechtičně Zeydličce z Šenfeldu.*)

Službu ɔc. Urozená panno, panno dcero má nejmilejší! Při tom VMti oznamuji, že za příčinou toho pokřiku, kterýmž nás zde straší, že by měla Praha od nepřítele vzata bejti i taky panstva odevšad velmi mnoho odjížděti, nesmíme se zde dýle zdržovati, nýbrž na tom jsem spolu se pánem svejm, abychom, dá-li pán Bůh, zejtra odsud odjeli a sebou trochu bezpečnější bejti mohli. Poněvadž pak sama osobně nemohu se s VMtí, tak jakž bych ráda chtěla, rozžehnati, činím to skrze tuto cedulku a vinšuji, aby pán Bůh ráčil VMt ode všeho zlého v tomto nynějším nebezpečenství opatrovati i zachovávati a dáti to, jestli vůle jeho svatá v tom, abychom se mohly spolu v potěšenějším způsobu shledati. A tak se lásce VMti, má nejmilejší paní dcero, poroučím a od pána Boha na všem dobře jmíti vinšuji. Datum na Brandejse 10. Novembris 1631.

---

117. *Písaři důchodnímu a purkrabímu na Třebíči, aby věci její ve sklepích uschované dobře opatrovali.*

V Olomouci dne 15. listopadu 1631.

Kašparovi, písaři důchodnímu, a Zykmundovi, purkrabímu na Třebíči.

Kašpar písaři a Zygmunde purkrabí! Věrní milí! Dobrého zdraví ɔc. Bez pochyby není u vás také o tom neznámé, jaký nyní

*) Byla sestrou Rudolfa Zeidlice z Šenfeldu (jemuž dvě třetiny jmění byly skonfiskovány) a Marie i Estery z Š.

pokřiky a nebezpečný časy od lidu vojenskýho z kterýkoli strany počína[jí] nastávati. A poněvadž pak jest vám o tom dobře vědomé, že já na Třebíči v některých sklepích věci svý složeny a zamčeny mám, kterýž, ač bych ráda, kdyby jaká příležitost k tomu sloužila, odtud vyzdvihnouti a jinde opatřiti dáti chtěla, avšak prohlídaje na to, že nyní cesty hrubě zlý sou a k tomu nebezpečný i také že pan Rudolf sám se stěhuje a fur nemálo potřebuje, chtějíc taky poddanejch ušetřiti, tak sem se na tom ustanovila, abych jich tam ještě do některýho jinšího času zanechala. Z kteréž příčiny vám naschvále toto psaní činím a vám, nejen jako poddanejm, než také jako čeledínům svejm, kterých sem vás sobě do času a svý vůle na svobodě zanechala, o tom poroučím, abyšte k dotčeným sklepům pilně a často dohlídali, nikam se z zámku nehejbali, nýbrž to tak opatrovali, aby do nich žádnej se dostati a mejmi věcmi hejbati nemohl, tak abych já ke škodě nepřišla. A jestliže byšte viděli, že by dále nějaký větší nebezpečenství se valiti a následovati chtělo, o čemž však nesmejšlím, aby ještě tak brzy a zvláště při zámcích bylo se čeho takovýho obávati, ale bylo-li by toho potřebí, budete moci někoho více z města jistýho a věrnýho ku pomoci sobě pro větší bezpečnost přivzíti a tak sobě týž sklepy a věci mé, jakž nejlépe budete rozuměti, poručené jmíti, k čemuž vám taky bude moci jiná čeládka z poddanejch mejch, kteráž na zámku jest a bezpochyby, kdyby co takovýho přišlo, s vámi zůstávati bude, nápomocna bejti, jakož jich, uznáte-li toho potřebu, budete moci jménem mejm, aby vám v tom věrni bejti hleděli, napomenouti.

V čemž já k vám tu důvěrnost nesu, že podlí poručení mýho ve všem se tak, jakž na vás náležeti bude, všickni vespolek chovati budete a jináče neučiníte, což vám také, jestliže mi pán Bůh ráčí delšího živobytí propůjčiti, má všelijakou vděčností a milostí ode mne vzpomenuto a vynahraženo bejti. A tak vás s tím k ochraně boží poroučím. Datum v městě Olomouci 15. dne Novembris 1631.

---

118. *Purkrabímu na Třebíči, aby jí soukromě zprávu podal, jak a co pan Rudolf z Valdštejna odvážeti dáti chce před nebezpečenstvím válečným.*

V Olomouci dne 15. listopadu 1631.

Zykmundovi purkrabímu na Třebíč.

Ačkoliť spolu s Kašparem písařem psaní činím, avšak vidělo mi se mimo ně i toto obzvláštní při tomť dáti napsati. A to nejvíce za tou příčinou, že sem žádostiva o některejch věcech skrze tebe se dověděti: předně o tom, co se nyní v těchto pokřicích při těch i jinejch příčinách u vás děje; dále také, v jakém způsobu pan Rudolf, strejc můj, se všemi těmi, kteří s ním na Třebíč přijeli,

zůstává, ještě-li se tam zdržuje, čili kam jinam se obrátil a co v jinejch věcech se řídí a spravuje, jestliže pán co novýho strany hospodářství neb poddanejch nařizuje, i taky svý věci, který na Třebíč, jak slyším, z Čech přivezti dal, strojí-li dále odvážeti dáti, a jestliže taky z mejch věcí a svršků těch, kterých sem tak v zámku po pokojích, neb jinde při hospodářství při postoupení statku podle inventáře zanechala, odtud pryč bráti dá; summou, co by tak koli znal a viděl, že by bylo potřebí mně pro zprávu oznámiti, poroučím, aby mi o tom o všem v tejnosti napsal a v známost uvedl a naschválního posla, poněvadž tento, po kterým přítomný listy posýlám, jest náhodný, který se odsud do Třebíče k Dominikovi vracuje, jehož sem k tomu pro spěšnost, poněvadž zde poslové nesnadně se dostávají, užiti chtěla, ke mně sem do Olomouce tím dříve vypravil, tak aby mne ještě zde před naším odjezdem zastati a já všemu od tebe vyrozuměti mohla. Nebo oznamujiť, že již do Vratislavě se odebrati a nejdéle okolo čtvrtku příštího, bude-li vůle boží, odsud odjeti strojíme, protož přičiň se medle, aby zde posel tvůj mohl ve středu bejti; když od tebe o těch věcech zprávy dostanu a pán Bůh ráčí nám na místo pomocníkem bejti, chciť potom z Vratislavě psáti a další oumysl svůj a zprávu, o čemž potřebí bude, učiniti. Při čemž milosť pána Boha rač s námi bejti. Datum v městě Olomouci 15. dne Novembris 1631.

---

119. *Panu Rudolfovi z Valdštejna, aby jí oznámil, kde bytem zůstávati bude etc.*

V Olomouci dne 16. listopadu 1631.

Panu Rudolfovi hraběti z Waldštejna.

Můj nejmilejší pane strejče! Abych mohla o VMti a vašnostinejch přezvěděti, kterak se ráčíte jmíti, poněvadž mi sám neračte nic psáti, při této příležitosti na Židlochovice nechtěla sem zanechati, nýbrž VMt skrze toto psaní navštíviti, a protož žádám, že mně o sobě a způsobu svých neračte sobě stížiti zase oznámiti, nebo sem tomu porozuměla, že příčinou nynějších nebezpečenství taky ste se již ráčili z Čech odebrati a na Třebíč přijeti i odtud dále na Židlochovice se vypraviti, čehož VMti jistě věrně nepřeji a o tom neráda slyším, že máme tak rozptýleni a od sebe vzdáleni bejti; pán Bůh račiž sám nad námi se smilovati a pokoj svatej způsobiti. Pročež prosím, že mi račte taky v známost uvésti po této příležitosti, kam račte dále směřovati a kde bytem zůstávati, tolikéž i o JMti panu otci svým a mým nejmilejším panu bratru a zvláště kde nyní zůstává, abych mohla aspoň vždy vědomost o VMti míti a věděla kde VMti, když by toho potřeba byla, psaní svý posýlati.

My sme nemohli se od žádnýho nic jistýho o tý burdě dověděti, ani od VMti ani od pana bratra mýho a pana otce VMti,

tak sme v zapomenutí přišli, že žádnej nám nic nevzkázal, jen co sme tak od jinejch okolních uslyšeli, protož sme taky hned v outerý z Brandejsa vyjeli, nechtěje se tam déle pro takový pokřiky zdržovati a sem sme se obrátili, a odsud pak k Vratislavi s pomocí boží upřímo se na cestu vydati oumysl máme. Za kterouž příčinou se s VMtí, můj nejmilejší pane strejče, žehnám a VMti i VMtem všechněm od pána Boha ochrany na všelikých místech i jinýho všeho dobrého vinšuji. A prosím, že ode mne paní manželce své, mé obzvláště milé paní tetě, mé služby oznámiti a mne s ní požehnati i svý Kačenky na mém místě políbiti ráčíte. Při čemž nás všecky pánu Bohu k ochraně poroučím. Datum v městě Olomouci 16. dne Novembris 1631.

---

120. *Oznamuje paní Johanně z Valdštejna, že před nebezpečenstvím válečným do Vratislavi opět se navracejí ɔc.*

V Olomouci dne 16. listopadu 1631.

Paní Johanně Emilii z Waldštejna.

Službu ɔc. Vysoce urozená paní, paní dcero má nejmilejší! Má přenejmilejší paní dcero! Psaní od vás z Třebíče mně učiněné sem dostala a že mne skrze ně navštěvujete, velice z takové paměti na mne vám děkuji a, že spolu i s malejmi svejmi dobrého zdraví požíváte, vám toho věrně přeji a na další časy od pána Boha vinšuji. Ale naproti neráda sem o tom uslyšela a jistě srdečně vám toho nepřeji a nad tím sama zkormoucena sem, že příčinou nynějších pokřiků a nebezpečných časů musíte pryč odjížděti a od svýho pána, mýho nejmilejšího pana bratra, vzdálena bejti, pán jinde a vy taky jinde zůstávati, což pána Boha za to prosím, aby to ráčil způsobiti a vám se dáti se pánem šťastně brzy shledati i taky mně spolu s vámi oboumi toho dopříti. My rovně taky ujíždíme a, nesmějíce se na Brandejse déle zdržovati, sem sme odjeli a dále odsud k bytu našemu do Slízska s pomocí boží směřujeme a odjíždíme; což se s vámi také, má nejmilejší paní dcero, žehnám, odpuštění od vás beru a vám od pána Boha všecko dobré a potěšitedlné vinšuji.

Kdež mi oznamujete, že ste na Třebíči na mne vzpomínaly, vám z toho velice děkuji, ale že se vám tam beze mne všecko jináč a naopak bejti zdálo, tomu nevím co říci, musí již tak bejti, jakž se pánu Bohu líbí do vůle jeho svaté.

Pánu svýmu, jakž to, co ste mi v psaní poručily, tak také i to, co ste oustně po komorníku týhož pána mýho vzkázaly, nepominula sem oznámiti, kterýž vám sám píše a zase odpověď dává. Prosím vás, má nejmilejší paní dcero, že ode mne panně šlechtičně Kačence mý služby a všecko nejlepší dobré oznámíte, i dítek svých na mém místě políbíte; i také mně po této příležitosti zase věděti dáti sobě

nestížíte, dlouho-li se na Židlochovicích zdržeti, čili kam dále odtud se odebrati strojíte a kde taky pán váš a můj nejmilejší pan bratr bytem nyní jest, tak abych mohla o vás nějakou vědomost jmíti. A s tím se vám, má nejmilejší paní dcero, lásce a paměti vaší, nás pak z obojí strany v ochranu boží poroučím. Datum v městě Olomouci 16. dne Novembris 1631.

---

121. *Oznamuje paní Marii z Lipého, že na Karla Bruntálského z Vrbna, který u paní Bohunky zůstává, očekávají, potom že do Vratislavě se odeberou; o rozličných novinách a pokřiku válečném* ꝛc.

V Olomouci dne 18. listopadu 1631.

Paní Maryji z Lipého.

Službu ꝛc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Má nejmilejší paní teta! Psaní od vás sem dostala. Z navštívení mne skrze něj vám velice děkuji a vám oznamuji, že již taky před nynějšími pokřiky ujíždíme a nesměli sme déle se na Brandejse zdržovati, ačkoli pán můj mnoho tam měl sobě ještě spravovati, ale obávaje se nějakýho většího nebezpečenství odtud sme odjeli a tudyto k Olomouci cestu před sebe vzali a ji k Slízsku naměřili. Od minulýho čtvrtku zde zůstáváme a očekáváme jen na Karla, který u paní Bohunky zůstává, až by jej sem poslala, naději se, že, bude-li v tom vůle boží, tento tejden ale okolo pátku odsud se na touž cestu Vratislavskou vypravíme, kterouž pán Bůh rač nám šťastně dáti vykonati a naším průvodčím bejti, abychom mohli pěkně projíti.

Vy že v takový starosti nemalý pro svýho Adama taky zůstáváte a že nic věděti o něm nemůžete, kde zůstává, jistě vám toho dobře věřím a věrně a srdečně nepřeji, nebo vím, že se vás dotejká; právě ne v čas se tam dostal, kdyby byl kdo o tom věděl, že k tomu přijde, k čemu přichází, sama bych a žádnej k tomu nebyl radil, ale pán Bůh, kterýž má moc i v nebezpečenství všecky chrániti, věřím jemu samému, že také na něj neráčí nic nešťastnýho přepustiti, nýbrž jej přede vším takovým opatrovati. Bych vám chtěla něco o něm oznámiti: dokonce nic taky neslyším, než to se pánu mýmu píše, že kníže z Frydlandu i s kněžnou a věcmi svejmi na Pardubice se přestěhoval a tu že se chce zavříti, jenerálem že zase učiněn jest, že očekává na nějakou pomoc z Rakous a pan Rudolf z Tyfenpachu že mu má s svým lidem přitáhnouti, sám taky že tu verbuje.

O svým bratru, panu purkrabím, podobně taky jistýho nic nevím, kde se obrátil, nebo mi sám nic nepíše ani nevzkazuje, krom naslejchám od jinejch, že by měl v Českejch Budějovicích s některejm jinejm panstvem zůstávati.

Pan Rudolf se paní Jozičkou a svou paní přijel na Třebíč a odtud na Židlochovice i s svejmi věcmi, tam že se míní, dokud by mohl, zdržeti a přijde-li dále k čemu, do Vídně se s nimi odebrati. My taky bychom rádi co nejdříve možné raději již na místě byli, nebo čím dále vždy více se bouří všecko, co živo na všecky strany ujíždí a se stěhuje, vyšší i nižší a zvláště kněží a jesuité. Zde se to taky všecko trhá a z Čech a odjinud sem přijíždějí.

Kdež mne žádáte, abych žádosti pána vašeho, mýho nejmilejšího pana bratra, neoslyšela: samy víte, že co sem kdy mohla, to sem vždycky ráda pro vás a pro pána činila, tak ještě až posavad na jiném nejsem, než seč mohu bejti podle možnosti své všecko vykonávati. Nežli sami se mezi tím taky obáváme, abychom na suše nezůstali, poněvadž co pán můj za panem kardinálem i taky v Čechách a jinde má, ani summy, ani ouroku dostávati nemůže a zvláště v týto nynější burdě a rumrejšce, pán Bůh ví, jak dále s námi bude. Mně pan Rudolf taky nic neplatí, ačkoli něco již dal, ale velmi na mále. S tím se vám, má nejmilejší paní teta, od pána Boha na všem dobře jmíti vinšuji a nás všecky ochraně boží poroučím. Datum v městě Olomouci 18. dne Novembris 1631.

---

122. *Paní Elišce Žerotínské o pokřiku válečném, o jich cestě do Vratislavi ꝯc.*

V Olomouci dne 20. listopadu 1631.

Paní Elišce Žerotínské.

Službu ꝯc. Má nejmilejší paní teta! Psaní od tebe, který mi v sobotu po svatým Martině z Hory Kutný číníš, včera sem zde dostala. A že mne ním navštěvuješ a o sobě oznamuješ, veliceť z toho děkuji, nebo jistěť sem žádostiva byla od tebe psaní dostati a nějakou dobrou novinu o tobě a JMti pánu tvým a všech tvejch uslyšeti, a zvláště v těchto nynějších pokřicích a nebezpečnejch časích, nevěda, jak s vámi jest. Kdež mi pak, má nejmilejší paní teta, obšírně oznamuješ o svejch mnohejch a velikejch starostech, kterých okoušeti se ti nyní dostává: v pravdě tomu všemu dobře věřím, nebo v takovým způsobu, v kterýmž si ty postavena, nevím, aby jak jináč bejti mohlo, jedno, pro svýho nejmilejšího pána, mýho velice milýho pana ujce, tak nestatečnýho, i taky svou paní dceru a pány syny, že nemůžeš o nich věděti, jak s nimi jest, že se tak převelice staráš, čehož všeho věrně a srdečněť nepřeji a pána Boha za to žádám, aby tě se všechněmi tvejmi před všelijakejm nebezpečenstvím chrániti a ve všem dobrém zachovávati ráčil. Že si taky v takovým nebezpečenství zůstávala, a když si z Ledče od paní Trčkový jela, že sou na tě v lesích sedláci čekali a tebe obrati chtěli, ale že si jejich rukou znikla a pán Bůh tě před nimi opa-

trovati ráčil: jistě žeť spolu s tebou nad tím se těším a pána Boha z toho vysoce chválím, nebo pán Bůh ví, jak by s vámi bylo.

Praha že vzata není a tam žádnýho lidu cizího že ani nebylo, tu novinu taky ráda slyším. Že pak takový strachy a pokřiky mezi lidmi všudy pošly, toť jistě musí každý říci, že jest nějaký zázračný boží dopuštění, že utíkali když jich žádnej nehonil. Což pán Bůh rač všecko nám k dobrýmu obrátiti a nám svatej pokoj dáti. K nám se toho strachu nemálo taky dostalo, když sme ještě na Brandejse byli, nejprvé když přijely šlechtičny mý z Žehušic od pana bratra svýho, kterýž tam pro takový pokřik jen přes den zůstaly a čtvrtejm dnem zase na Brandejs se navrátily, tu něco toho s sebou přinesly a vůkolí taky všecko semo tam se stěhovalo a ujíždělo, tak že, obávajíce se i pán můj skrze to nějakýho nebezpečenství, nesměl se déle na Brandejse zdržeti, ačkoli strojili sme tam ještě za dvě neb tři neděle zůstati, nebo sobě tam pán měl mnoho ještě spravovati, ale, nechaje všeho tak jako odběžný, musili sme ujížděti a sem k Olomouci pro lepší bezpečnost svou cestu vzíti, kdež ještě až do dnes zůstáváme. Avšak přijeda sem, nalezli sme zde podobně všecko taky tak zděšený a plno strachu a týměř více nežli tam dále v Čechách, tu již nevím, co pán Bůh dále ráčí chtíti tím nám ukázati. Nám však z našich blízkejch přátel žádnej o ničem návěští nedal, jest nám to lítostivý, že sou na nás tak zapomněli, sami ujížděli a nás jako v štychu nechali, jen co sme od jinejch se dověděti mohli, anobrž sami na oko to viděli, že všecko, co živo, ujíždí, tak my taky nechtěli sme poslední bejti a čekati, nevěda čemu dále věřiti. A poněvadž pánu mýmu z Slízska píší, že tam, chvála pánu Bohu, jest bezpečno projeti a zvláště tou silnicí odsud a že lid císařskej odtud do Čech táhne, sme na tom, dá-li pán Bůh, zejtra anebo v sobotu odsud se na cestu vydati a do Vratislavě k bytu našemu odebrati, k čemuž pán Bůh rač nám šťastně dopomoci a naším průvodčím bejti. Mezi tím o svým bratru, panu purkrabím, nic sem jistýho nevěděla, kde se poděl, krom sem potom naslechla a z tvýho psaní taky porozumívám, že do Českých Budějovic odjel. O panu Rudolfovi to vím, že přijel se paní Jozičkou a svou paní na Třebíč a tam do třetího dne zůstal a nyní na Židlochovicích se zdržují a odtud, porozumívám, jestliže by k čemu dále mělo přijíti, že by do Vídně se chtěli obrátiti, ale pán Bůh dej, aby toho potřebí nebylo. Poněvadž kníže z Frydlandu toho se ujímá a lid mu táhne, snad nějaký prostředky budou moci vynalezeny bejti a pán Bůh jim ráčí požehnati, abychom mohli všickni raději při pokoji zůstávati; nebo věř mi, má nejmilejší paní teta, že když na to myslím, že nyní to tak semo tam jeděch před druhejmi ujíždění počíná nastávati, žeť se nad tím srdečně rmoutím a pána Boha prosím, aby neráčil v větší rozptýlení nás vydávati, poněvadž prvy dosti vzdálena ode všech svejch přátel bejti musím, kdybych ještě neměla ani

jak o tobě a JMti pánu tvým, mým velice milým panu ujci, tak i o jinejch věděti, což mne srdce nad tím bolí a velice žalostivou mysl nad tím snáším.

Že si tý stolice dostala, kterouť sem pro JMt pána tvýho z Brandejsa odeslala, v pravdě sem to ráda uslyšela, neb sem nemohla nic o tom prvé věděti, poněvadž to naše utíkání právě přišlo. A poněvadž si pak žádostiva věděti, co stojí, posýlámť teď poznamenání, který jest mi při ní od pana Šlejnice odesláno bylo, co jest za ni dáno; avšak tě, má nejmilejší paní teta, prosím, aby těch peněz neposýlala, poněvadž sem ji již zaplatila, nebo by bez toho sotva mohly pronešeny bejti, aby k zmaření nepřišly, když t k okolo vás od sedláků všudy nebezpečno jest, nebo se mně u tebe neztratí. Za kalendářeť taky děkuji. A prosím, že ode mne jak paní dceři svý mý služby tak i JMti pánu tvýmu, mýmu velice milýmu panu ujci, modlitby s vinšem na pánu Bohu všech potěšitedlnejch věcí a ochrany na všelikých místech oznámíš, a mne jak jim tak sobě a svý lásce a paměti učiníš poručenou a na mne zapomínati nebudeš, nebo tvá upřímná teta a služebnice do smrti zůstávati žádostiva sem. A s tím nás všecky v nejmocnější ochranu boží poroučím. Datum v městě Olomouci 20. dne Novembris léta 1631.

123. *Ouřadu města Třebíče v příčině opatření jich za času nebezpečenství válečného.*

V Olomouci dne 21. listopadu 1631.

Ouřadu Třebíckýmu.

Kateřina Žerotínská, rozená z Waldštejna a na hradě Přerově. Purkmistře a starší Třebíčští, věrní milí! Dobrého zdraví ɔc. Mám za to, že toho strachu, o němž mi obšírně píšete, dobrej díl vám ubyl, poněvadž podle novin, který zde dostáváme i nebezpečenství jest ubylo, z čehož jde, že ani té rady, kteréž ode mne žádáte a kterou já vám sice, jakožto vrchnost vaše dědičná, povinna se bejti uznávám, tak dalece již nepotřebujete. Avšak poněvadž nevíme, co by pán Bůh ráčil ještě moci na tyto země a tudy i na vás dopustiti, abyšte v tom, což by dále přijíti mohlo, ode mne opuštěni nebyli, toto vám za radu dávám: předně, abyšte největší zření vaše na ten čas měli k nejvyššímu panu purkrabí Pražskýmu, panu bratru mému nejmilejšímu, kterýmuž sem já netoliko užívání statku svýho dědičnýho než také správu jeho a všech poddanejch svejch a tudy i vás (ačkoli s jistými vejminkami) pustila a odevzdala, kterejchžto vejminek, poněvadž ještě čas nepřišel, abych se držeti a ujímati mohla, nemohu taky proti takovýmu právu panskýmu a tudy proti té smlouvě, v kterou sem se pánem vešla, nic předsebráti. Protož podlí takovýho zdání mýho, poněvadž pan Rudolf, pan syn páně a pan strejc a syn můj

nejmilejší, kterýhož pan otec jeho nad vámi vystavil, vám se v tom otevřel, že s vámi zůstávati a vás chrániti před mocí nemůže, bude potřebí, abyšte samýmu panu purkrabí nejvyššímu ponížené psaní učinili, o nebezpečenství, které se na vás valilo a ještě skrze dopuštění boží uvaliti by se mohlo, oznámili a prosili, aby nad vámi, jakožto nad poddanejmi svejmi, ruku držeti a vás v takových nynějších nesnadnostech a těžkostech chrániti, i také, poněvadž sám osobou svou přítomen vám bejti neráčí a pro svůj vzácný ouřad a povinnost přítomen bejti nemůže, vám poručiti a jisté vyměření a naučení dáti ráčil, jak byšte v čas přišlého nebezpečenství se chovati a v jednom i druhým postupovati měli, o čemž nepochybuji, že vás pan bratr bude věděti jak opatřiti, o čež já taky sama pánu psáti a, aby vás radou a pomocí svou neopouštěl, žádati chci.

Pakli byšte proti naději vaší i mé od pana bratra nějaké odpovědi, která by vás na něčem jistým a bezpečným postaviti mohla, nedostali a tudy v nejistotě a nebezpečenství zůstávajíce čím se spraviti nevěděli, chtějte mi neprodleně po naschválním poslu v známost to uvésti i přípis též odpovědi odeslati, a já v takový vaší i svý vlastní potřebě chci ráda netoliko na vás pamět míti, než také s pomocí boží nějaký prostředky obmysliti a vám je ponaskytnouti, kterýmiž by vám, jestliže ne pomoženo dokonale, aspoň uškozeno a ublíženo nebylo Čehož sem vás k odpovědi na žádosť vaši tajiti nechtěla. A s tím ɔc. Datum v městě Olomouci 21. dne Novembris anno 1631.

---

124. *Purkrabímu na Třebíči, aby věci její v případu nebezpečenství válečného pilně na pozoru měl ɔc.*

V Olomouci dne 21. listopadu 1631.

Zykmundovi purkrabímu na Třebíči.

Psaní tvýho teprv dnes o polednách sem dostala, takže, kdyby podle naměření našeho bylo šlo a my nebyli zde přes dnešek očekávali, až se Karel, vnuk panskej, z Dyrnholce sem navrátil, byl by mne posel zmeškal a zde již nezastihl, ale tou příčinou se to nestalo. Porozuměla sem pak z téhož psaní tvýho, o čem mi tak na mé poručení skrze ně oznamuješ, čehož sem od tebe vděčna, avšak poněvadž jest krátkej čas k tomu, a my, dá-li pán Bůh, ráno cestu k Vratislavi před sebe vzíti a na ni s pomocí boží se vydati oumysl máme, nevidí mi se na ten čas jaké obšírné odpovědi tobě na to dávati, tolikoť předešlé psaní své tobě s Kašparusem učiněné ještě obnovuji a ku paměti přivozuji. Poněvadž já na ouředníka málo se bezpečím a, nechci říci, kdyby mělo málo k čemu přijíti, aby on nejprvé neutekl, tobě se toho důvěřuji, že budeš na poručení a napomenutí mé pamatovati a hleděti mý věci pilně na pozoru míti, což taky nenaději se, aby se bylo potřebí na ten čas čeho tak ne-

bezpečnýho obávati podlí těch novin, který nyní přicházejí. Mezi tím co ouřadu za odpověď na jejich psaní dávám, nepochybuji, že se toho ty neb jiný budete moci dověděti, nebo já na svý věci taky pamatuji a to obmejšlím, aby k zmaření nepřišly a já ke škodě přivedena nebyla.

Peníze, který si na posla vydal a co s ním smluvil, toť zase navracuji a s tím tě ochraně boží poroučím. Datum v městě Olomouci 21. Novembris 1631

PS. Vyzvěz taky, budou-li se k tomu chystati, aby soudy při následujícím času drželi, když nyní takový roztržitosti sou a oznam mi o tom při nejprvnější příležitosti, tak abych mohla věděti, bude-li potřebí, abych rejstra svý sirotčí k tomu času na Třebíč odeslala.

---

125. *Paní Kunhutě Žerotínské, rozené Pruskovské, že nemůže z německého listu, poněvadž německy neumí, vyrozuměti, jakou stolici by jí zapůjčiti měla.*

V Olomouci dne 21. listopadu 1631.

Paní Kynikundě Žerotínské, rozené Pruskovské.

Službu ɔc. Urozená paní, paní dcero má nejmilejší! Má nejmilejší paní dcero! Těchto dnů došlo mne zde psaní od VMti, který mi v německým jazyku činiti ráčíte, a porozumívaje, že mne račte skrze ně navštěvovati, VMti z takové na mne paměti velice děkuji, a že spolu se panem manželem VMti račte při dobrém zdraví se nacházeti, ráda sem to uslyšela a VMti toho na další časy věrně přeji a na pánu Bohu vinšuji.

Kdež pak račte mi při tom o nějakou stolici, která by na Přerově zůstávala, psáti a žádati, abych ji VMti ku potřebě VMti zapůjčiti dala: nemohu věděti ani taky dobře rozuměti, jakou račte stolici míniti nebo potřebovati a jestliže jaká taková na Přerově se nachází, nebo ne, poněvadž mi račte německy psáti a já německy neumím. Protož nevěda VMti před naším odsud odjezdem, který se zejtra do Vratislavě, bude-li vůle boží, státi má, na to jaké místné odpovědi dáti a žádosti VMti, jakž bych ráda, naplniti, žádám, abyšte ráčily [mne] v tom u sebe omluvnou jmíti, nebo, mohu-li jen pro VMt co učiniti, chci to ráda vždycky vykonati, pokudž co takovýho znám. Při čemž se VMti od pána Boha na všem dobře jmíti vinšuji. Datum ut supra.

---

126. *Oznamuje paní Bohunce z Žerotína, že již z Olomouce do Vratislavi odjíždějí; žehná se s ní a děkuje, že truhličku spraviti jí dala*

V Olomouci dne 22. listopadu 1631.

Paní Bohunce z Žerotína.

Má nejmilejší paní dcero! Oznamuji vám, že již dnes s pomocí boží odsud vyjíždíme a k Vratislavi do naší patrie se ubíráme, což

by se bylo včera stalo, kdyby byl Karel dříve přijel; kteroužto cestu pán Bůh rač nám požehnati a šťastnou a veselou dáti. A protož se s vámi žehnám a, vás ochraně boží poroučeje, vinšuji, aby se vám mohlo všecko dobře vésti a já se s vámi bohdá ve zdraví zase shledati.

Že ste mi tu truhličku po Karlovi odeslaly a ji tak dobře udělati a spraviti daly, velice vám za to děkuji, než neoznamujete mi předce, co ste na ni naložily, abych vám byla mohla zase peníze odeslati; pročež žádám, že mi oznámíte, nebo já dokonce nechci, abyšte ji měly sama svými penězi zaplatiti, nýbrž cokoli ste od ní daly, to vám chci taky zase navrátiti a odvésti, buď Karlovi, neb komukoli poručíte.

Odsud vám nemám co tak novýho psáti, kromě, že již pokoj jest, poněvadž Švédu poprali a zajali, tak jak se zde rozpráví. Pána svýho, mýho obzvláště milýho pana syna, žádám, že ode mne velice pozdravíte a všecko dobré oznámíte a mne s ním taky požehnáte. A s tím nás z obojí strany pánu Bohu k ochraně svaté poručena činím. Datum v městě Olomouci 22. Novembris léta 1631.

---

127. *Knězi Jakubovi, poněvadž ještě věděti nemůže, kdy do Vratislavi přibude, že čtvrtletní peníze vydá mu její komorník, posílá mu postav sukna na nové šaty.*

Na hradě Přerově dne 25. listopadu 1631.

Knězi Jakubovi.

Můj velice milej kněže Jakube! Poněvadž se s naším navrácením mezi vás až posavad protahuje a mezi tím tato příležitost odsud k vám jest, nechtěla sem zanechati, nežli skrze toto psaní k vám se ohlásiti a vás navštíviti a jakž o vás přezvěděti, tak taky o našem způsobu vám oznámiti: jakož vás žádám, že mi o tom, jak se při zdraví spolu s manželkou svou až posavad máte, v známost uvésti sobě nestížíte. Já spolu se pánem svejm, buď pán Bůh pochválen, na ten čas tak při mírným způsobu, jakž nám toho věk náš dopouští, zůstáváme, toliko že na nohy předce nikam nemůžeme. Včera sme sem na Přerov z Olomouce přijeli. Že sem vám pak tak dlouho nepsala, to se stalo na díle za příčinou tou, že sme se již dávno na cestu k Vratislavi vydati oumyslu byli, nežli pro některý důležitý příčiny den ode dne se s tím protahuje a ještě se zde musíme za některý den pozdržeti. Avšak maje vás v svý paměti a, poněvadž naše jízda tak k odkladům přichází a ještě nemohu vám místně o ní oznámiti, kdy se vlastně vejjezd náš bude moci státi, abyšte nějakýho nedostatku v penězích nesnášeli, poněvadž již čas vyšel, při kterým kvartál váš vám docházeti má, píši Martinovi a poroučím, aby vám 20 f. mor. na mém místě, poněvadž

mý peníze za sebou má, bez odkládání odvedl, což nepochybuji, že se od něho tak stane.

A poněvadž se zima začíná a šatů novejch potřebí jest, i taky abyšte mohli znáti, že na vás nezapomínám, posýlám vám teď postav sukna a, vám jej darujíc, žádám, že jej ode mne za vděk přijmete, kterejž abyšte mohli taky šťastně a ve zdraví spotřebovati, vám toho vinšuji. Manželky svý, že ode mne pozdravíte, žádám. A s tím nás všecky v ochranu boží poroučím. Datum na hradě Přerově 25. dne Novembris 1631.

---

128. *Paní Voršile rozličná nařízení dává o opatření hospodářství.*

Na hradě Přerově dne 25. listopadu 1631.

Paní Voršile.

Paní Voršilo milá! Dobrého zdraví ɔc. Poněvadž tuto příležitost do Vratislavě mám, kdež pán pro kožichy a některý svý věci Zhořskýho posýlá, protož vám taky toto psaní činím. A předně sem žádostiva věděti, jak ste se do Vratislavě z Brandejsa jedouc se všemi těmi věcmi dopravily a jak tam co nalezly, i taky Anička panna jak tu cestu vykonala a v jakým způsobu se až posavad nachází, je-li co zdravější čili nemocnější, o čemž mi nepomíjejte zase oznámiti. A poněvadž s vejjezdem naším do Vratislavě mimo umínění naše se protahuje, o kterémž, kdy by se vlastně státi měl, nevím vám co místného oznámiti, nežli že ještě musíme se zde poněkud z jistejch příčin pozdržeti, poroučím vám při tom, abyšte z těch štandlíků másla Brandejskýho žádného na ten čas nenačínaly, poněvadž bez toho mají bejti ještě mimo ty dva velký, který tam zůstávají, dva malý štandlíky másla od paní Burghauserový; z těch můžete jeden načíti a z něho utráceti, co bude slušnýho, poněvadž vás tam taky tak namnoze není. Mezi tím dejte ty štandlíky všecky odbedniti a tak odbedněnejch zanechejte, tak aby másla třeba neztuchly a nějak se nepokazily, protož k nim taky dohlídejte a je začastý otírati dejte, aby v nějaké neplechotě nezůstávaly. K tomu vám taky poroučím, abyšte ty peřiny, na kterých ste vy líhaly, pokudž se toho prvé nestalo, svlíci a spraviti a je mezi jiný nahoru schovati daly, jako taky ty, na kterých Martin líhal, nesmejšleje, abyšte vy neb on jich již k čemu potřebovati měli, poněvadž ste svý peřiny přivezli, že taky nebudete chtíti než na svejch líhati, protož taky o tom proto poroučím, aby tyto tak rozvundaný nezůstávaly.

O sobě vám oznamuji, že pán i já v tom způsobu, v kterém ste nás viděly, až posavad zůstáváme, ani hůře ani mnoho lépe s námi není. Pán Bůh rač dále naším opatrovníkem bejti. Kněze Jakuba ode mne pozdravte a podlí psaní mýho ten postav sukna

černýho, který ste s sebou z Brandejsa přivezly, jemu odevzdejte. Aničku ode mne tolikéž pozdravte a máte-li mezi tím v čem, zatím tam hospodařte. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 25. dne Novembris 1631.

---

129. *Purkrabímu na Třebíči dává rozličná nařízení ɔc.*

Na hradě Přerově dne 27. a 29. listopadu 1631.

Zykmundovi, purkrabímu na Třebíči.

Oznamujiť, že z jízdy naší onehdejší do Vratislavě, o kteréť sem z Olomouce byla psala, za některými důležitými příčinami sešlo, tak že sme sem na Přerov obrátili a ještě za nekterej čas tu se zdržeti oumysl máme; protož, majíc odsud příležitost na Náměšt a odtud do Třebíče, činímť zase toto psaní a skrze ně poroučím, poněvadž sem žádostiva se dověděti, co se dále od tvého mně pominulejch dnů učiněného psaní u vás děje, nebo odjinud slyší, a zvláště, slyšíte-li co o panu bratru mým, panu purkrabím, kde pán zůstává, jest-li že předce v Českých Budějovicích, jakž bylo prvé tak praveno, a máte-li ode pána neb od pana Rudolfa jaký nový poručení, a nařizuje-li se u vás co novýho, aby mi o všem napsati a oznámiti nepomíjel, a taky mi v známost uvedl, jestliže sou ty almary z Náměště, který sem tam měla, již na Třebíč odvezeny. Pakliže by nebyly, vidí mi se za dobré, abyšte pro ně tím dříve poslali a je někde (což snad taky pan Rudolf něco o ně poručil), kdež by tak mohly bejti, složiti dali, k čemuž není na fůry sedlský čekati potřebí, mohli by s dvorskejmi koňmi, a ale se dvěma vozy, pro ně sjeti, nesmejšleje, aby se neměly na dva vozy pobrati. Neb jestliže ještě nejsou odtud vyzdviženy, kdyby se to nyní časně nestalo, poněvadž ti páni pronájemníci již statků těch od tohoto času svatý Kateřiny držeti nebudou, obávám se, že by jich potom odtud jiní vzíti nedali, a protož, nestalo-li se prvé, ať se s tím neodkládá.

Dej mi taky věděti, jestliže jest ouředník podlí mýho poručení a svýho zakázání se tak zachoval a rystkomoru vyčistiti dal, tak jak sem s tebou na tom zůstala; neb nestalo-li se toho prvé, nyní již o tom nemnoho smejšlím, když takový roztržky čas jest, aby se státi mohlo, leč by se to nějak v tejnosti vykonalo, abyšte skrze to v nějaký podezření se neuvedli; ale snad jest na svou přípověď pamatoval a jí zadosti učinil.

Strany mejch vín oznamujiť, že na to přicházím, abych je zpeněžiti a tu na místě prodati dala, poněvadž vím, že prvé sedláci dosti fůr mají a k tomu sou cesty zlý, aby mi je měli jinam odvážeti. Protož jestliže panský vína prodávati budete, přičiňte se, abyšte mý taky podlí toho mohli odbýti; a pakliby panskejch neměli prodávati, budeš moci ty s Kašparusem po kupcích se ptáti a hleděti,

abyšte mohli týž vína vystržiti, avšak mně z nich předce tři bečky ještě zanechati a vybrati, něco dobrýho, dvě bílýho a jednu červenýho. Což, poněvadž ho všeho podle rejstříku mně odeslanýho přes deset beček na můj díl bylo, nepochybuji, že mimo ty tři bude se ho moci dobře ještě sedm uprodati, načež budu od tebe zase zprávy očekávati, jak mi to budete moci spraviti.

Dověděl-li's se již na Nikodemovi strany těch rejster sirotčích, podlí onehdejšího mýho poručení, bylo-li by potřebí, abych je tam poslala, oznam mi, a jestliže sou již svých podobných rejster, kterých sem jim zanechala, se doptali a je našli, pakli ne, poněvadž sobě je zmařili, mohli by sobě jiný podlí mejch dáti sepsati, aby v tom nějakýho spletku budoucně nebylo.

Při tom před tebou netajím, že Havlovi Střížovskýmu, písaři na Rosicích, poroučím o tom, aby přijma nějaký peníze od Čihalky mně náležející, kterých má bejti 40 f. r., nemohl-li by mi jich sem bezpečně poslati, aby je toliko k tobě dodal: protož, pokudž by se stalo a byly týž peníze k rukám tobě odvedeny, nepomíjej jich přijíti a za sebou zanechati do další příležitosti.

Oznam mi taky o tom, jak jest strany těch fůr zůstáno, o který pan Rudolf, aby mu na Židlochovice poslány byly, poručil, jaks mi o tom psal, sešlo-li je z nich, čili je musí-li předce poddaní dáti a jakejm spůsobem se to od nich stalo, neb kteří jeli, poněvadž já tak dobře fůr potřebuji jako on, a ráda bych některý užiti chtěla, mezi tím všelijak poddanejch hledím v tom ušetřiti, aby tím příliš obtíženi nebyli. S tím ꝛc. Datum na hradě Přerově 27. dne Novembris 1631.

PS. Nebyla sem sice na tom nyní ještě věcí svých z Třebíče, který tam mám, vyzdvihnouti, nežli do některýho jinýho času jich tam zanechati, ale ohlídaje se na některé příčiny, které mne od toho vedou a k jinšímu oumyslu příčinu dávají, a mezi jinejm i to, že pan Rudolf, strejc můj, všecky svý věci odtud odvážeti a jinam stěhovati dá a mně taky návěští oustní v tom od něho se stalo, a tudy že se nějakýho nebezpečenství dáleji obávati jest: i nechtěje, aby mý věci měly tam samotny v štychu a jako odběžný zůstávati, z té příčiny jináče sem se rozmyslila a na tom ustanovila, abych je odtud vyzdvihnouti a odvezti dala. Protož, jakož panu Rudolfovi v té příčině psaní činím a, o tom oznamujíc, žádám, aby o fůry při ouředníkovi, poněvadž mi nimi bez toho poddaní sou povinni, nařídil, tak i ouředníkovi píši, aby mi asi deset týchž fůr opatřil a mne nimi nemeškal, a tobě tolikéž poroučím, aby se o to přičinil, aby se mohly tím dříve takový fůry mezi poddanejmi shledati a na hotově býti s dobrejmi fasuňky a potahy, aby nebylo potřebí na cestě se jim s nákladem nuzovati a meškati. A když teď v krátkejch dnech na Třebíč některý osoby, který by týž věci mý nakládati měly dáti, vypravím, aby přítomen a jim taky nápomocen při tom bejti hleděl,

a budeš-li moci z domu se odtrhnouti a, bylo-li by co nebezpečnýho, s fůrami se někam vypravil a je ale na půl cesty vyprovodil. Mezi tím, poněvadž já nějaké nesnesitedlné obtížnosti poddanejch žádostiva nejsem, nebudu proti tomu, aby se jim nějaké pohodlí a pomoc při týchž fůrách tím způsobem jako předešle ode mne státi nemělo. Datum postscripti na Přerově 29. Novembris 1631.

---

130. *Rudolfovi hraběti z Valdštejna v příčině odstěhování její věcí z Třebíče do Vratislavi* ꝛc.

Na hradě Přerově dne 29. listopadu 1631.

Panu Rudolfovi hraběti z Waldštejna.

Bezpochyby že v paměti snášeti ráčíte, když ste pána mého a mne předešle na Brandejse navštíviti ráčili a zmínka byla o těch straších a nebezpečenstvích, o kterých se tehdáž něco toliko naslejchalo, nyní pak již k nim na díle přišlo, na díle větších ještě obávati se jest, že ste mi návěští dáti ráčili, abych svý věci, kterýž na Třebíči mám, opatřila, neb že mi za to slibovati moci neráčíte, kdyby se na ten statek jakej lid vojenskej dostal, buď z jedné neb z druhé strany, aby jim pokoj dali a ony aby bezpečně před nimi zůstati mohly, neb že i VMt cokoli tam svýho míti ráčíte, přijde-li k čemu, neračte chtíti tam zanechati. Což ačkoli sem na pozoru měla a v svý paměti zachovala, avšak šetře příležitosti a nechtěje poddanejch v těch tehdejších zlejch cestách, kteréž byly nastaly, fůrami na tak dalekou cestu obtěžovati, myslila sem toho poodložiti, až by se zima zavřela a cesty vyschly; ale když potom nepřítel do království Českého vpadl a já se pánem svejm pro uvarování se nebezpečenství do Moravy ustoupila, k tomu se také dověděla, že, jakž pan otec VMti a pan bratr můj nejmilejší, tak i VMt s věcmi svejmi odstěhovati ste se nejprv na Třebíč a potom na Židlochovice až i do Vídně ráčili, a že snad i osobami svejmi tam mysliti ráčíte, změnila sem oumysl svůj a, nechtěje svejch věcí nadepsanejch na Třebíči jako odběžnejch nechati, ustanovila sem se na tom, abych je dala odtad vyzdvihnouti a do Vratislavě, kdež se pánem svejm bytem zůstávám, odvezti, o čemž sem VMti, jakožto tomu, který statek Třebícký pod svou správou má, oznámiti pominouti nechtěla. Poněvadž pak, jakž o tom vědomost jmíti ráčíte, smlouvou mezi panem bratrem a mnou učiněnou, to sem sobě zejména vymínila, aby mne poddaní toho statku odstěhovati povinni byli: VMt za to přátelsky žádám, že to skrze ouředníka svýho při dotčenejch poddanejch nařídíti ráčíte, aby, opatříce fůry, což by jich potřebí bylo, tak jakž za to mám, že jich okolo desíti bejti musí, věci, který by jim od Kačenky Volbramky, panny mý, a těch, kteří s ní vypraveni budou, ukázány byly, na ně naložili a je do Vratislavě odvezli. Jakož ne-

pochybuji, že to ráčíte učiniti, a aby tím prodlíváno nebylo, poručila sem dotčený Kačence, panně svý, aby, jak se do Brna dostane, po naschválním jistým poslu toto psaní VMti odeslala, tak abyšte žádosti mé tím dřívěji vyrozuměti a vedle ní psaní dotčenému ouředníku Třebíckýmu učiniti a jemu o shotovení takových fůr bez dlouhých odkladů poručiti moci ráčili. Kteréžto psaní, prosím, aby mocné bylo, neb se obávám, jestli poručení VMti dostatečný nebude, že on na mne málo bude dbáti. A poněvadž já, jakž o tom věděti ráčíte, služby Kačenčiny příčinou svejch častejch nemocí tyměř ustavičně potřebuji a na navrácení její žádostivě očekávati budu, prosím, neračte ani sami sobě k vyřízení tý věci dlouhých terminů klásti, ani taky ouředníku, aby to učinil, dopouštěti. Při čemž se VMti od pána Boha na všem dobře jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 29. dne Novembris 1631.

PS. Ačkoli VMti nahoře píši, že toto psaní VMti od Kačenky z Brna odesláno bejti má, avšak se to proměnilo a já odsud naschválního posla k VMti s ním vypravuji pro spěšnější fedruňk jeho, a Kačenku taky a s ní někoho více tyto dni na Třebíč upřímo poslati nepominu, vždy VMt za to žádaje, že neráčíte s tou věcí prodlívati, nýbrž o tom tak naříditi, aby nejdéle v týmdni od datum tohoto psaní mohly fůry na hotově bejti a na dostání se vyslanejch mejch na Třebíč očekávati, a ne aby oni na ně potom čekati a tam se dlouho meškati měli, což mám k VMti tu naději, že jinač neračte učiniti.

Paní manželce své, mé obzvláště milé paní tetě, tolikéž paní mateři VMti paní Jozičce, žádám, že račte mé služby s vinšem od pána Boha všeho dobrého povědíti, týmž způsobem také panně tetě mý, šlechtičně Kačence, oznámiti a mne jim všechněm poručiti. Podlí toho VMt prosím, že mi račte oznámiti o panu otci svým a panu bratru mým nejmilejším, co račte o pánu slyšeti, kterak se pán ráčí míti a kde zůstávati, předce-li ještě v Budějovicích a jak dlouho tam bytu jeho bude, neb ustavičně na pána myslím a převelice se starám, že nemohu nic místně o panu bratru věděti, jak s ním jest, pán Bůh rač ho na všech místech chrániti a opatrovati, sami taky jak dlouho račte směřovati na Židlochovicích se zdržovati, tolikéž žádám, že mi ráčíte o tom zprávu učiniti. A s tím VMt spolu s námi v ochranu boží poroučím a ještě za to prosím, račte-li co více věděti, buď o jaké, nebo o nějakých dobrých novinách, nežli my zde, abyšte se ráčili se mnou zděliti. Já nemám VMti co jiného oznámiti, nežli že na Přerově až posavad zůstáváme a ještě za některý den míníme se zde pozdržeti.

---

131. *Bratru svému Adamovi z Valdštejna, že poddané na Třebíči, co by za času nebezpečí válečného činiti měli, ochraně jeho poručila etc.*

Na hradě Přerově dne 29. listopadu 1631.

Panu Adamovi z Waldštejna, nejvyššímu purkrabí Pražskýmu.

Modlitbu svou VMti vzkazuji, vysoce urozený pane, pane bratře můj nejmilejší! Nechci před VMtí tajiti, že ouřad města Třebíče sou mi pominulejch dnův psaní učinili a oznamujíce mi o nebezpečenství, který by se příčinou nynějších nepříležitejch časů na ně uvaliti mohlo, při mně, jakožto té, která k nim, jako paní ku poddanejm právo ještě mám, ochrany a rady v té příčině, co by činiti měli, kdyby je co nešťastnýho dále potkati mělo, vyhledávali. Na kteréžto psaní sem jim odpověď dala a skrze ni na VMt, jakožto pána a vrchnost jejich, ukázala a toho v ní doložila, poněvadž sem je a celý ten statek VMti se všelijakou správou podle smlouvy, mezi námi stalé, postoupila a odevzdala, když by se k VMti v té i v jiných potřebách svých obrátili a utekli, že nepochybuji, nežli že račte věděti, jak je opatřiti, podle čehož že oni budou povinni největší zření své k VMti míti, učinivše jim při tom zakázání, že taky nepominu sama VMti o to psáti a VMti jich poručiti. Jakož pak, vypravujíce pán můj k VMti posla, při té příležitosti to činím a VMti přítomnejm psaním za to sestersky prosím, že nadepsané Třebícké, jak město tak i jiné poddané toho statku, račte sobě laskavě poručené jmíti a jich v potřebách a žádostech jejich slušnejch, jak prvé tak i dále ještě, neopouštěti, nýbrž radou a pomocí svou chrániti a jim jisté nějaké vyměření a navržení, kdyby něco nebezpečnýho jim následovati a na ně dokročiti chtělo, jak by se v takovým způsobu chovati a v čem na pozoru míti měli, učiniti, a zvláště, jestliže by ten lid cizí, o kterým se slyší, že jest do království Českého místy vpád učinil a Prahu opanovati měl, dále se k nim přiblížil, tak aby buď vyrabováním neb ohněm zkaženi nebyli, aneb jinač na dokonalou zhoubu nepřišli, a podle toho jak já tak i VMt veliké škody nésti nemusili.

Podlí toho VMti oznamuji, že když jest před některou nedělí pan syn VMti a pan strejc a syn můj nejmilejší, pan Rudolf, hrabě z Valdštejna, mne a pána mého na Brandejse navštívil, mně v tom návěští dal, abych věci své, které ještě na Třebíči mám, odtud vyzdvihnouti dala, nebo že nemůže za to slíbiti, kdyby se tu měl jakej lid vojenskej dostati, aby mohly týž věci mý při pokoji zůstati, což rozvažujíc i já nacházím, že není nač hrubě v těchto nynějších potržkách se bezpečiti: a protož sem se na tom ustanovila v krátkejch dnech vyslaný svý na Třebíč vypraviti a skrze ně takový věci svý opatřiti a odtud odvezti dáti. Za kterouž příčinou sem také dotčenému panu Rudolfovi, panu synu VMti a strejci svýmu, psaní učinila, a pána, aby fůry mezi poddanejmi Třebíckejmi, kterýmiž mi,

dle smlouvy mezi VMtí a mnou vykonané, povinni sou, k odvezení nadepsaných věcí mejch do Vratislavě schystati a opatřiti nařídil, žádala, jakož pak nepochybuji, že se tak stane. O čemž sem nechtěla před VMtí tajiti, abyšte o tom ráčili tolikéž vědomost jmíti.

Dále pak, poněvadž od toho času, jak ste ráčili z měst Pražských vyjeti, o VMti nic neslyším a o VMt velice se starám, nevěda dojista, kde byšte ráčili se zdržovati a v jakém způsobu postaveni bejti, krom co sme tak běžně naslechli, že byšte ráčili míti do Českých Budějovic se odebrati: jestliže tam, neb kde jinde, račte zůstávati a kterak se jmíti, že mně ráčíte tu lásku prokázati a neztížiti sobě o tom oznámiti, VMt za to sestersky žádám. A očekávaje od VMti žádostivě odpovědi, s tím VMt, můj nejmilejší pane bratře, pánu Bohu k ochraně jeho svaté a sebe zatím lásce VMti dokonce poroučím. Datum na hradě Přerově 29. dne Novembris 1631.

---

132. *Oznamuje panu Pertoltovi z Lipého, že dosavad na Přerově zůstává, i sdílí s ním noviny o válečných událostech z Prahy.*

Na hradě Přerově dne 29—30. listopadu 1631.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lippého.

Můj nejmilejší pane bratře! Poněvadž pán můj do Skalice za příčinou a potřebou svou posla vypravuje, dovědouce se o té příležitosti, nechtěla sem zanechati, nýbrž tímto psaním svým k vám se po ní ohlásiti a vás navštíviti, chtíce ráda o vás přezvěděti, což žádám, že nestížíte sobě mně o zdraví svém oznámiti, kterak se při něm máte spolu i se paní Mařičkou svou a Čeníčkem, i taky o druhým synu svým Adamovi i odjinud co dobrýho slyšíte, o sobě abych vám tolikéž mohla oznámiti, že sme ještě do Slízska neodjeli, ačkoli sme z Olomouce tu cestu před sebe vzíti mínili, ale přišly v to některý příčiny, že sme musili od naměření svého upustiti, takže až posavad zde na Přerově zůstáváme, v pondělí minulý sme sem přijeli, ještě za některý den musíme se zde pozdržeti. Porozumívám tomu, že ty peníze, který vám ode mne náležejí, až posavad zde na Přerově za Václavem Beyňovským zůstávají a že ste jich ještě od něho vyzdvihnouti nedali a pro ně neposlali, pročež bych ráda se dověděla, jak brzy oumysl máte pro ně vypraviti, což by mi se za dobré vidělo, aby se to stalo, dokud my ještě zde zůstávati budeme. Paní Mařičce své, žádám, že mé služby s vinšem všeho dobrého oznámíte a Čeníčka pozdravíte. S tím nás všecky v ochranu boží poroučím. Datum ut supra.

PS. Pán můj vám i se paní Mařičkou vaší své služby a vinš všeho dobrého vzkazuje, šlechtičny mý vám se oboum taky poslušně poroučejí.

Oznamuji vám, že sem dnes od paní Kašparový z Zerotína z Čech psaní dostala, v kterýmž mi oznamuje, že jest kurfiršt Saskej ve čtvrtek před obětováním panny Marie [20. listop.] silně do Prahy přitáhl a od toho lidu, který tam již prvé vtrhl, že slavně přivítán jest, v domě knížete Lichtenštejna že stojí. Bratr paní Mařičky vaší pan Jan Záruba že jest tam taky, kterýž že sobě vzal lozument v domě pana Kašpara se 24 koňmi, pročež, o čem sem se tak dověděla, nechtěla sem toho taky před vámi zatajiti, to taky oznamuje, že hrabě z Turnu a pan Kaplíř losirují v domě pana Michny na Oujezdě. Datum postscripty 30. Novemb. 1631.

---

133. *Hejtmanovi v Brandýse nad Orlicí o věcech hospodářských.*

Na hradě Přerově dne 1. prosince 1631.

Hejtmanu Brandejskýmu.

Psaní od vás a při něm ty, které ste mi od paní Kašparový mně a pánu svědčící odeslali, sem dostala. Kdež mi pak oznamujete, že se vám kupec na omastek nahází, doptávajíce se, měli-li byšte jej po těch penězích, jak vám za něj dávají, zpeněžiti, totiž každej žejdlík másla po 7 kr. a sejra centnýř po 4 f. r. 15 k. dáti: i pokudž máte toliko jistýho kupce, vidí mi se, že jest lípe to prodati, než aby to mělo tak zůstávati; máslo po těch penězích pouštím, než sejry, pokudž byšte mohli na 4 tolary zouplna přivésti, chtějte se o to přičiniti, tak aby v tom trhu, jak sem je sama prodávala, mohly přijíti, zvláště, poněvadž na ouvěrek chtějí je vzíti. Ač mi se sice nevidí, abyšte měli na čekanou co prodávati, neb ač dokládáte, že by chtěl nějakej pan Hubryk z Mejta za to slíbiti, avšak já ho neznám a kdo jest, nevím, a taky sou nyní časové nejistí na dluh prodávati. Pročež vám to poroučím, abyšte, jak nejlépe víte, hleděli to opatřiti a zpeněžiti; jestliže byšte to předce na ouvěrek svěřili, aby nebylo na dlouhý čas, leč na tejden neb dvě neděle, abych já potom mohla k svýmu přijíti.

Kdež mne žádáte za přímluvu ku pánu, aby vám na psy tím způsobem jak nebožtíku panu Sudličkovi dáváno bylo, chci to učiniti, načež naději se, že vám pán odpověď dá; avšak poněvadž za pana Sudličky dosti předce s potřebu naší lišek se dostávalo, mám to smýšlení, že vy taky budete hleděti toho pilni bejti, aby to mohlo i nyní za náklad státi.

Porozumívám z psaní panskýho, že by se vám měl ovčák nějaký naházeti, o čemž že ste do Vratislavě psali, kterýžto psaní až dosavad pána nedošly, takže se nevím čím místně spraviti. I jestli by toliko něco jistýho a správnýho byl, vidí mi se, abyšte ho přijali, tak na ten způsob, jak v Čechách obyčej jest s dojením a vystáváním v poli; a poněvadž toho navrhujete, že by chtěl i v pod-

danost se uvésti, pokudž to budete moci vyjednati, můžete o něj psáti, což by taky lípe bylo, když by v poddanosti byl, mohlo by se jemu jako poddanýmu, což by potřebí bylo, při jeho povinnosti poroučeti a rozkazovati. Jakž nepochybuji, že vám pán taky na to zase píše. Paní manželky své ode mne pozdravte a jí všecko dobré oznamte. S tím ꝛc. Datum na hradě Přerově 1. dne Decembris 1631.

---

134. *Oznamuje paní Bohunce z Žerotína, proč do Vratislavi zrovna nejeli a kdy se tam vypraví; o novinách válečných ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 3. prosince 1631.

Paní Bohunce z Žerotína.

Že mne skrze psaní své navštěvujete a na mne nezapomínáte, vám velice z toho děkuji; kdež vám o sobě oznamuji, že tak v jednostejným způsobu až posavad zůstávám a předce se s svou bídou vláčím, jak mohu. Pánu tyto dni počal se kašel s rýmou ozejvati, však, chvála pánu Bohu, zase se lépe má a zde na Přerově až posavad zůstáváme; nemohu vám místně oznámiti, kdy do Slízska vyjedeme, nepochybuji, že z psaní panskýho budete se moci něco více o tom dověděti, avšak na ničemž jistým ještě sme se při tom neustanovili. Tou příčinou nejvíce sme se zde zdrželi, až by se pán mohl dověděti, bude-li sněm i také soud příští držán, poněvadž by do něho již daleko nebylo, aby se k němu nemusil zase znovu trmáceti; avšak naději se, jak se Zhořskej z Vratislavě, kterýho tam pán poslal, jehož okolo pátku neb soboty čekáme, navrátí a dovíme se, jak tam jest, že s pomocí boží na tu cestu se předce vypravíme, poněvadž se nám zdá, že tam nyní nejbezpečnější budeme, nebo zde v těchto šustech nehrubě sobě bytu vinšovati, poněvadž takový divný noviny a pohrůžky slyšeti.

Vy že zdrávy ste, věrně vám toho přeji a ráda o tom slyším, vinšujíce vám toho i na další časy, než toho nehrubě vám přeji, že ste musily bez svýho pána zůstati a po jinejch vymietati, lépe by vám slušelo s ním jezditi než paní Ehrenreiterový, a ona aby po jinejch smetí vymietala. Nicméně že byšte sobě volily raději na Dyrnholci zůstávati, věřím vám dobře, tak jako i já, kdyby možné bylo, na Třebíči raději bych byt měla, než kde jinde, ale již musíme tou cestou jíti, kterou nás pán Bůh ráčí vésti, on rač to všecko k svý slávě a nám k dobrému obrátiti.

Kdež mi oznamujete, že ste na Židlochovicích byly, a tam paní purkrabovou, pana Rudolfa s jeho paní, šlechtičnu Kačenku, též pána z Lippého a jeho paní všecky tak zarmoucený nalezly: nic se tomu nedivím, nebo nemají z čeho se radovati; přála bych sobě toho, abych je mohla taky před svým navrácením do Slízska na-

vštíviti a s nimi, kdyby možné bylo, se shledati, ale poněvadž nynější časy toho nedopouští, již nevím tomu co říci.

O vzetí Prahy taky sme již slyšeli a něco o tom od paní Kašparový se dověděli, jakž naději se, že vám pán něco o tom oznamuje. O Budějovicích však, aby již měly taky pryč bejti, nic nevím, krom• podlí týchž novin paní Kašparový, že by něco lidu z Prahy mělo vytáhnouti a v tu stranu se obrátiti. Bratr můj, pan purkrabí, že tam v Budějovicích při armádě zůstávati má: nebohej pán, někoho čerstvějšího a způsobnějšího mohli k tomu obrati, máloť on chromý bude moci brániti. Věřte, že se o něj starám, jak živa sem, pána Boha prosím, aby ho ráčil před všelijakým neštěstím a nebezpečenstvím zachovati a opatrovati. Do Slízska, že u vás slyšeti, že by měl lid Švédský vpadnouti: o tom jest nám nejméně zde vědomé, a nesmejšlím taky, aby pravda byla, což, soudím, při navrácení Zhořskýho že něco místnýho o tom se dovíme. Tak všudy ty noviny nejisty sou, že dnes to a zejtra jiný se rozpráví, že člověk neví, čemu má věřiti. Pán Bůh rač dále nám všechněm pomáhati a nás všudy chrániti.

Pan Magno že strojí verbovati, snad bude šťastně, poněvadž se mu sami na ten verbuňk hrnou.

Za tu truhličku, poněvadž ste tak gostfrei, vám děkuji a ji od vás vděčně přijímám, a potřebujete-li ode mne čeho, oznamte mi, chci se vám toho daru ráda zase odměniti.

Kdež mi taky píšete, že v Vídni tak drahý lozumenty sou, nic naší Vratislavi napřed nedají, ještěť předce žádnej tam po tisíci nebo po dvou od lozumentu nedal, zachovej nás pán Bůh, abychom do Vídně měli se dostati. A poněvadž tomu z vašeho psaní porozumívám, že za svým pánem taky strojíte, když se s ním shledáte, žádám, že ho ode mne s oznámením mejch modliteb velice pozdravíte, a paní hrabince a paní Ehrenreiterový služby mé oznámíte, na kterouž cestu vám také štěstí a průvodu božího vinšuji a s vámi se žehnám. A s tím milosti a ochraně boží nás všecky poručené činím. Datum na hradě Přerově 3. dne Decembris léta 1631.

---

135. *Potěšuje paní Elišku Žerotínskou v neštěstí, které ji bylo potkalo vypálením Nových Dvorů. Děkuje jí za zprávy, kteréž jí o bratru jejím, nejvyšším purkrabím, byla oznámila.*

Na hradě Přerově dne 4. prosince 1631.

Paní Elišce Žerotínské.

Má nejmilejší paní teta! Z psaní tvého, kterýmuž datum den svaté Kateřiny [25. listop.], které mne zde na Přerově došlo tyto dni, vinšovaně sem žádala nějaké lepší a potěšitedlnější noviny o tobě slyšeti, nežli však sem se jich z něho dočetla, a že předce, zůstávajíce

s svejm nejmilejším pánem v Hoře Kutně [sic], až dosavad bez umenšení mnohejch těžkejch a žalostivejch věcí v nynějších těchto potržkách a nebezpečných časích okoušetiť se dostává: v pravdě nemalou než velikou lítost a citedlnost s tebou a JMtí pánem tvým nad tím mám, a za to pána Boha prositi nepřestávám, aby vás v takovým těžkým a odporným losu mocnou rukou svou neráčil opouštěti, ale ze všech takových věcí šťastně vysvoboditi a na všech místech, by pak i uprostřed nepřátel bylo, před všelijakým nebezpečenstvím zachovávati, tohoť jistě nejináč, než jako sama sobě srdečně vinšuji. A že tě k jinejm tvejm starostem i to veliký neštěstí potkalo a dvůr Novodvořskej žeť dokonce se vším vypálen jest, takové nenabyté škody tolikéžť srdečně nepřeji. Pán Bůh rač tě sám v takovým zarmouceným a nešťastným způsobu potěšovati a více na nás nedopouštěti, nežli bychom mohli snésti. Kdyby možné bylo, jistě žeť bych sobě toho přála a dokonale vinšovala, abychom mohly spolu aneb aspoň blíže sebe bejti a s tebou se ještě dokud živa shledati: ale poněvadž píšeš, jak jest všudy nebezpečno projeti a žes sobě umínila již v Hoře, poruče se pánu Bohu, s svejm nejmilejším pánem a mejm velice milejm panem ujcem zůstávati, již to musím taky pánu Bohu poručiti a na jeho božské milosti žádati, aby vás tam ráčil opatrovati.

O svým způsobu ti oznamuji, že strany zdraví svýho předce bych se z milosti boží dosti mírně měla, nežli pán můj naproti tomu v lůži nemocnej zůstává, kterejž se dnes složil a dna se o něj počíná pokoušeti. A jináče nemohu ti taky dosti pověděti, jak se převelice o svýho nejmilejšího pana bratra, pana purkrabího, starám, nevěda, jak s ním až posavad jest, ač že mi oznamuješ, že by předce zůstával v Budějovicích i taky páni synové tvoji: na stokráteť z toho děkuji, kterýchž pán Bůh rač tam všechněch mocně chrániti a hájiti před nebezpečenstvím.

Že se má o pokoj skrze kníže z Frydlandu jednati: pán Bůh rač dáti k tomu svou svatou pomoc, abychom ho mohli všickni oučastni bejti. Ačkoli sem ti z Olomouce, má nejmilejší paní teta, psala, že odtud k Vratislavi odjíždíme, avšak proměnilo se to potom, že sme pro některý slušný a nenadálý příčiny sem na Přerov se obrátili a ještě zde zůstáváme, však, pokudž v tom vůle pána Boha všemohoucího bude, naději mám, že odsud se to brzy bude moci státi a my na takovou cestu se vypraviti i taky že ve Vratislavi budeme moci bezpečně bydleti, poněvadž tam vůkolí neslyšeti, aby co takovýho nebezpečnýho bylo se potřebí obávati, k čemuž pán Bůh rač nám šťastně dopomoci

Kdež mi posýláš cedulku ku panu Kozovi, aby mi na ni ty peníze, který sou za stolici pro JMt pána tvýho dány, od něho navráceny byly: dokonce toho, má nejmilejší paní teta, potřebí není, protož ji taky za sebou zanechávám, nebo taky nevím, aby ho mohla nyní taková cedulka dojíti, aneb mně on ty peníze poslati, poněvadž

my odsud odjeti se strojíme. Vím taky, že to u tebe k žádný ztrátě nepřijde, kdyby mi toho koli potřeba byla, o čež se tobě, má nejmilejší paní teta, tak přílišně dokonce starati nepotřebí.

JMti pánu svýmu, mýmu velice milýmu panu ujci, že nestížíš sobě mejch modliteb a paní dceři svý služeb s vinšem na pánu Bohu všeho nejlepšího potěšitedlného oznámiti [žádám]. A s tím se tobě, má přenejmilejší paní teta, lásce a paměti tvé, nás pak z obojí strany k ochraně pána Boha poroučím. Datum na Přerově 4. dne Decembris léta 1631.

PS. Poněvadž se naději, že jak my k tobě, tak i ty k nám můžeš předce bezpečný příležitosti míti, prosím tě, má nejmilejší paní teta, že nestížíš sobě mně dále taky psáti a oznámiti, co se dále u vás dobrýho díti aneb slyšeti bude; což jen na Brandejs svý listy posýlej, odtud mně budou moci dále docházeti, neb sem velmi žádostiva nějaký lepší noviny, nežli až posavad sou, o tobě a JMti pánu tvým slyšeti.

---

136. *Oznamuje paní Evzebii z Kounic o zdraví svém a manžela svého, kdy do Vratislavi odjedou, přeje jí, aby malá dceruška její Katruška brzy se pozdravila ɔc.*

Na hradě Přerově dne 5. prosince 1631.

Paní Euzebiji z Kounic.

Službu ɔc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Má nejmilejší paní teta! Psaní od VMti, které mi z Saganu pod datum 18. dne předešlého měsíce Novembris činiti ráčíte, tyto dni zde na Přerově sem s velikou vděčností dostala, skrze kteréž že mne račte navštěvovati a na mé i pána mého zdraví se dotazovati, velice VMti z té lásky a péče o nás děkuji. A VMti oznamuji, že, tak jakž náš již starý způsob jest, dosti churavi jsouce nemnoho bez lůže zůstáváme a takměř se vexlujeme, jakož i nyní pán můj v něm od včerejška se nachází a dna se počíná o něj pokoušeti; pán Bůh račiž ho od ní zachovati a brzy zase pozdvihnouti. Já na nohy svý již nikam nemohu, a jak já tak i pán musíme všecko stolice užívati, což již musí tak bejti, jak se pánu Bohu líbí učiniti. O VMti, že sobě na hlavu tak často stejskati ráčíte i taky že VMtina malá Katruška nemocna jest, pro kterouž příčinu že ste ráčily musiti od oumyslu svého upustiti, kterýho ste bejti ráčily, se panem manželem VMti, panem ujcem mejm zvláště milejm, do Vratislavě a do Břehu se vypraviti: tu novinu neráda slyším a na pánu Bohu z srdce upřímného vinšuji, aby VMt od takové bolesti hlavy zprostiti i malou dcerku brzy uzdraviti ráčil, i taky to nahraditi, co se nyní pro ty bezelstné příčiny nemohlo státi, aby bohdá při jinší lepší příležitosti a zůstávání našem ve Vratislavi mohlo to vykonáno bejti a já se s VMtí

v potěšitedlným způsobu shledati; neb v pravdě po VMti velice toužím a přála bych, by možné bylo, abyšte netoliko na předešlým místě v Břehu, ale dokonale se mnou ve Vratislaví ráčily moci stále zůstávati.

Kdež mi račte psáti, že ste mi prvé dvoje psaní ráčily učiniti a na žádné z nich až posavad ode mne odpovědi nedostaly: načež v pravdě VMti oznamuji, žem [sic] sem žádnýho jinýho mimo přítomné, na něž VMti odpověď dávám, neviděla a nepřijala, jináče nebyla bych pominula VMti na ně odpověďmi spraviti, zvlášť maje častý příležitosti do Vratislavě; nýbrž sama sem se tomu divila, co by v tom bylo, že nemohu ani od VMti v tak dlouhým čase žádnýho psaní dostati, ani o VMti dokonce nic slyšeti a se dověděti, jak byšte se ráčily míti, až z tohoto psaní sem všemu porozuměla; skrze něž že mi račte taky o svým bytu oznamovati, kterýho se VMti v nynějších těchto roztržitostech dostává okoušeti, takže jednak tu jednak jinde račte se musiti stěhovati, věrně toho VMti, věda, že v takovým způsobu žádnýho dobrýho bydla bejti nemůže, nepřeji a pána Boha za to prosím, aby VMt v těchto nynějších pokřicích ráčil se všemi VMti před škodou a nebezpečenstvím dále chrániti a zachovávati. My taky od toho času, jak sme z Vratislavě po svatý Trojici vyjeli, podobným způsobem jako nějací cikáni semo tam se vláčíme a nemnoho na místě, ani v Moravě ani v Čechách, zůstáváme, zvlášť v těchto takových nepokojích. A jak brzy do Vratislavě se vypravíme, ještě jistotně nemohu VMti oznámiti, avšak co na nás jest, vinšujeme sobě toho, aby nám pán Bůh ráčil k tomu dopomoci, abychom mohli, co nejdříve možné, již tam bejti a sice, jestliže pán Bůh ráčí pána mýho brzy pozdraviti, jsme toho celýho oumyslu v krátkejch dnech na tu cestu se vydati a o to přičiniti, abychom před svátky mohli se k svýmu bytu navrátiti.

Žádosti v postscriptě psaní VMti doložené sem také vyrozuměla a podle ní, kdybychom ve Vratislavi byli, jak já tak i pán můj, znajíc se tím povinni bejti, rádi bychom k tomu panu manželu VMti, panu ujci mýmu velice milýmu, nápomocni bejti chtěli, aby peníze po nebožce paní sestře VMti, dobré paměti, zůstalé pro dobré těch ubohých malejch sirotků někomu jistýmu ve Vratislavi pod ourok zapůjčeny a ujištěny bejti mohly: ale poněvadž odtud vzdáleni jsme a v nepřítomnosti naší nemůže to od nás vykonáno bejti, prosím, že taky nás podlí toho račte při sobě omluvné jmíti, což nepochybuji, že taky pan ujec bude věděti, jak tu věc sobě náležitě poručenou míti a na čem ji postaviti.

Pán můj VMti své služby s vinšem všech dobrejch věcí vzkazuje a šlechtičny mý tolikéž se VMti poslušně poroučejí. A s tím se VMti, má nejmilejší paní teta, v pamět a lásku VMti dokonale uvozujíc a VMti starou měrou volná a upřímná zůstávaje, VMti se

od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 5. dne Decembris 1631.

---

137. *Úředníku na Třebíči o vypravení for s uschovanými tam věcmi do Vratislavi.*

Na hradě Přerově dne 7. prosince 1631.

Ouředníku Třebíckýmu.

Slovutný pane Simeon milý! Dobrého zdraví ɔc. Poněvadž tomu z odpovědi vaší, která mně dnes přinešena jest, porozumívám, že jest vám od pana strejce mýho nejmilejšího, pána vašeho, strany fůr k odvážení věcí mejch do Vratislavě poručení se stalo a že je pohotově máte, protož Kačenku Volbramku, pannu svou, a s ní Říhu, komorníka pána mýho, na Třebíč k ukázání a vyzdvižení takovejch věcí vypravuji a vás při tom žádám, abyšte jim při jejich se tam dostání v tom nápomocni byli, aby mohly věci mý na dotčený fůry tím dříve naloženy a na cestu k Vratislavi vypraveny bejti a fůrami aby nic meškány nebyly, o kterýchž, ačkoli sem psala, že deset fůr potřebí bude, však již nyní jináče sem oumysl svůj změnila, takže mám za to, že asi na šesti dosti bude.

Kdež mi pak o obtížnosti a nouzi poddanejch oznamujete: dobře tomu věřím a sama neráda o tom slyším, že sou tak na nejvejš ubráni, ale já tím vinna nejsem, kdyby jich žádnej více neobtěžoval nežli já, neměli by sobě mnoho co naříkati, nežli kdo jich sužuje, tomu taky mohou vinu dávati. A protož nejsouce já žádostiva toho, aby se jim ode mne jaké zkrácení státi mělo, ačkoli by mi byli těmi fůrami sami na svůj náklad povinni, avšak poručila sem vyslanejm svejm, co by jim taky ode mne dáno bejti mělo, jmenovitě na každou fůru po 30 f. r., a vás žádám, abyšte jim na každou taky mimo to po 5 měřicích ovsa z obilnice pana strejce mýho nejmilejšího, pána vašeho, dáti poručili, o čež já chci se panem strejcem dobře se srovnati a vím, že pán proti tomu nebude, když to na poručení mý učiníte.

A poněvadž Ríha komorník má se při těch fůrách do Vratislavě vypraviti, žádám, abyšte mu nějakýho koně, na kterémž by jeti mohl, opatřili a ještě jinou osobu z města též na koni, kterouž, naději se, že on bude moci vám oznámiti, která by se k tomu hoditi mohla, s ním vypravíte, i taky pro lepší bezpečnost šest osob s mušketami nějakých jistých, kteréž by tyž věci mý na místo i zase zpátkem fůry doprovoditi nápomocny bejti mohly, vyšlete, kteréž jak by měly na cestě vychovávány bejti, nebude se vám o to nic potřebí starati, chci já to poručiti opatřiti i taky nařiditi, aby ten kůň, kterýho Říhovi zapůjčíte, mohl při fůrách zase vám poslán bejti. Vyslaný mý, dokud se u vás zdrží, nepochybuji, že stravou

na zámku i taky koně obrokem opatrovati budete Čehož se vám zamlouvám zase vším dobrým odměniti. Datum na hradě Přerově 7. dne Decembris 1631.

---

138. *Sigmundovi Sokolskému, purkrabímu na Třebíči, v příčině odvezení věcí do Vratislavi, o prodání vína ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 7. prosince 1631.

Zykmundovi Sokolskýmu, purkrabímu na Třebíči.

Z odpovědi tvé, dnes přijaté, všemu, co mi píšeš, sem porozuměla. Kdežť oznamuji, že nyní Kačenku a Říhu, komorníka, podlí umínění svýho na Třebíč vypravuji, tak aby skrze ně mohly věci mý odtud na díle vyzdviženy a na těch fůrách, o kterých sem psala, do Vratislavě odvezeny bejti; avšak těch fůr již nebude tolik potřebí, jen asi šest neb sedm, tak aby vždy mohlo poddanejm ulehčeno bejti a neměli na mne co naříkati, poněvadž takovou jejich nouzi a chudobu nemálo ouředník předstírá, kterouž však žádnej vinen není nežli on, jinýmu na ni žaluje a sám jí při nich citedlen bejti nechce. K tomu poručila sem nadepsanejm vyslanejm svejm, aby na každou fůru po 30 f. r. z mých peněz dáno bylo, a ouředníkovi píši, aby kázal každýmu formanu po 5 měřicích ovsa z obilnice pana strejce mýho, pana Rudolfa, vydati, pročež ty hleď předce, čím budeš moci, při nakládání těch věcí nápomocen bejti, z toho, aby je měl kam vyprovázeti, tě již propouštím, soudě sama, že tě v domě potřebí jest.

Co se dotejče mejch vín, že je chtějí do města rozkoupiti: sem s tím spokojena, a ačkoli vím, kdyby je měli mezi vinohrady kupovati a fůru jednati, že by je to mnohem více stálo, a toto vím, že sou vína dobrý, avšak, abych se s nimi o ně netržila, po těch 30 f. mor. jim je pouštím, však prázdný bečky aby zase vám navrátili; a mně nejprvé 3 bečky vína dobrýho, dvě bílýho a jedna červenýho, tak jakť sem prvé psala, aby se taky vybraly a zanechaly, a ostatek, totiž sedm beček, se prodalo.

Strany rystkomory vidím sama, že to musí nyní tak zůstati.

Že ste psaní a odpověď od pana Rudolfa mně svědčící dříve, nežli můj posel na Třebíč přišel, na Brandejs poslali, nevím jaký v tom omyl jest, a bojím se, že odtud spíše do Vratislavě nežli sem se dostane; nerada sem, že se to stalo, neb nevím, aby mne mohla tak brzo dojíti, poněvadž ouředník Brandejský sám neví, kde nyní zůstáváme, poněvadž my až posavad zde na Přerově se zdržujeme, ačkoli na tom bylo, že sme se strojili zejtřejšího dne dokonale na cestu k Vratislavi vypraviti, ale schází z toho zase za příčinou nemoci panský, v který od některýho dne zůstává. Jinéhoť

na ten čas nepíši, než bude-li co více potřebí, tomu od Kačenky vyrozumíš. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 7. dne Decembris 1631.

PS. Porozumívám strany prodaje toho vína z tvýho psaní, že by chtěli, aby jim na čekanou puštěno bylo, avšak nevidí mi se k tomu povoliti, zvlášť poněvadž jim je tak v mírných penězích pouštím: protož hleď k tomu všelijak směřovati a všelijak se o to přičiniti, aby mohl za hotový jim je stržiti, aneb, nemohlo-li by jináč bejti, aby aspoň nebylo na nějaký dlouhý termin, poněvadž nevím, při jaké příležitosti mohla bych za ně peněz do Vratislavě dostati, kdyby se mělo s tou záplatou prodloužiti ɔc.

139. *Nařizuje Martinovi komorníku, kam mají věci, kteréž z Třebíče do Vratislavi odsílá, uloženy býti.*

Na hradě Přerově dne 9. prosince 1631.

Martinovi komorníku.

Oznamujiť, že sem Říhu do Třebíče za příčinou tou, aby některý věci mý odtud vzíti a je do Vratislavě odvezti mohl, vypravila, a poněvadž můj sklep jinejmi věcmi téměř již plný jest, že nemůže mnoho více do něho složeno bejti, nebo asi 12 truhel bude, protož, poněvadž vím, že z tvýho sklepu jest nemálo ubylo, a zvláště ty velký truhly s panskejmi knihami, tak že tam více místa prázdnýho zůstává, poroučímť, když by se tam s týmiž věcmi Říha dostal, aby jich bud polovici, aneb, budeš-li moci, více do týhož sklepu svýho jemu složiti nápomocen byl; nesmejšlím však, aby on mnoho před svátky a před námi mohl tam s nimi bejti.

Kdež se paní Oršila doptává, jestliže by měla ten len z tý truhly, od kterej Kačenka klíč za sebou má, vzíti a jej děvečkám dáti přísti, kterýž že nemají co dělati: i poněvadž Kačenka klíč od něho má, nevím, jak by jej mohla odtud vzíti, leč by dala zámečníkovi odemknouti, ale nevidí mi se, aby se mělo zámečníkovi dáti otvírati, nežli, poněvadž my, bude-li vůle boží, v krátkým čase se sami tam strojíme bejti, může tak zanechati až do toho času, nebo nemnoho by již mohly v tom čase napřísti. Pozdrav ode mne zase všech jak domácích, tak i jiných známých. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 9. dne Decembris 1631.

PS. Příležité psaní paní Evě při nějaké příležitosti do Břehu odešli.

---

140. *Paní Evě Vrochyňové z Reptův o zdraví svém a nemoci manžela svého.*

Na hradě Přerově dne 9. prosince 1631.

Paní Evě Vrochyňové z Reptův.

Službu ɔc. Urozená paní přítelkyně má obzvláště milá! Zdraví ɔc. Psaní vašeho, které ste mi učinily, jehož jest datum v Břehu ve

středu po svatým Martině, sem zde na Přerově teprv tyto dni dostala, na kteréž, majíc nyní příležitost do Vratislavě, vám zase odpověď dávám, a že mne skrze ně navštěvujete a na mé zdraví se dotazujete, vám z té paměti velice děkuji a vám oznamuji, že já tak podlí svýho starýho způsobu předce pomály, jak mohu, se vláčím, když aspoň neležím, již to od pána Boha vděčně přijímám; nežli pán můj nyní při nedostatku zdraví se nachází a v lůži příčinou dny zůstává, avšak naději ku pánu Bohu mám, že ho ráčí brzy od ní zprostiti a pozdraviti, a že, bude-li v tom vůle boží, brzy do Slízska k bytu svýmu se navrátiti moci budeme.

Vám toho, že dobrého zdraví spolu se panem manželem svejm užíváte, věrně přeji a na další časy od pána Boha vinšuji. Kdež mi žalujete, že vám dlužníci vaši nechtí platiti, tak že nic od nich nemůžete z Moravy dostávati: dobře vám toho věřím, avšak nejste vy ta sama, tuším se nám všem tak děje, což již musíme, když nemůže jináč bejti, trpělivostí přemáhati a pánu Bohu poroučeti a na lepší čas a příležitost očekávati. Pana manžela svýho, žádám, že ode mne pozdravíte a všecko dobré oznámíte. Datum ut supra.

---

141. *Kačence Volbramce z Štěkře v příčině odvezení věcí z Třebíče do Vratislavi oc.*

Na hradě Přerově dne 9—10. prosince 1631.

Kačence Volbramce z Štěkře.*)

Kačenko milá! Aby zdráva byla a dobře se měla, přálať bych. Poněvadž pán do Třebíče posla vypravuje, při té příležitosti poručilať sem taky napsati, poroučejeť při tom, aby mi oznámila, jak ste se do Třebíče dostali, jakou cestu měli i taky, jak se vám při řízení věcí mejch povede. Říhovi ode mne pověz, poněvadž sem zapomněla mu poručiti, aby hleděl na to pozor míti, aby ty věci, který poveze, nějakejmi rohožemi přikryty byly, poněvadž by to hrubě neslušně bylo, kdyby měly vozy dokonce nahý a odkrytý bejti a každej věděti, co se veze; pak-li by rohože neměli, tedy aby každej forman plachtou vůz přikryl, tak jak obyčej jest, když vína neb jaký jiný věci vezou; neměli-li by jich, aby je sobě hleděli opatřiti, ač mi se zdá, že by v mým sklepě měly dvě takový plachty bejti, kterýchž by se musilo zapůjčiti, jestliže by všickni svých neměli, ale raději bych, aby každý forman sám svou měl.

Dáleť poroučím, aby pana otce svýho ode mne velice pozdravila a mne s ním požehnala, poněvadž se již taky do Slízska odebrati strojíme, a že ho žádám, poněvadž on předce tu v Třebíči

*) Šlechtična Kačenka byla vedle jiných komornou paní Kateřiny Ž.

zůstává, my pak odtud vzdáleni budeme, jestliže by jakýkoli lid vojenský měl do města, nebo na to panství se dostati, aby jak poddaný, tak i zámek a jiný věci sobě poručený měl, a pokudž by mohl v čas nějakýho nebezpečenství, které by přijíti mohlo, jim v čem k jejich i taky mýmu dobrýmu osobou svou jakými prostředky nápomocen bejti, aby to pro mne učinil a toho neopouštěl, neb že se mu toho cele důvěřuji a jemu se toho zase vším dobrejm přátelstvím volně odměniti zamlouvám.

Když se vracovati budeš, zastav se u Čihalky a pozdrav ji ode mne a při tom oznam, že bych nebyla proti tomu, kdybychom měli déle zde zůstávati, abych neměla od ní na žádost její místo těch peněz, který mi dlužna jest, vína vzíti: ale poněvadž se do Vratislavě strojíme, že se to za tou příčinou státi nemůže, však že jí chci to pohodlí při tom učiniti a do vánoc, neb do novýho léta, ještě jich posečkati, při tom čase aby je hleděla buď Havlovi písaři odvésti, aneb sama na Třebíč Zygmundovi odeslati. S navrácením tvým neráda bych, aby bylo dlouho prodlíváno, protož se všelijak o to přičiň, aby co nejdříve mohla se ke mně zase dostati, poněvadž se na cestu strojíme. S tím ꝛc. Datum na hradě Přerově 9. dne Decembris 1631.

PS. Ač sem Říhovi o tom poručila, však tobě sem zapomněla taky povědíti, že já chci, aby se ty všecky truhly, který se vezmou, zapečetily, jestliže jej má ouředník, páně Rudolfovejm sekrytem, pakliže nemá, tedy tvejm, však aby pargamenem se spečetily, poněvadž by papír nic nedržel; pak-li se nebude moci pargamenu dostati, ale vím, že buď ouředník neb písař aneb Nikodem nějaký starý mají, tedy nechť se nadělá z plátna jako řemínku pantlí a tím ať se dobře zapečetí přes zámky a víka. Za druhé, poněvadž tam zůstanou modrací a ty zelený špalíry, dej je složiti do těch prázdných truhel, který se tam nechají, proto aby k nim myši nemohly. Za třetí, poroučím, pokudž budete tak mnoho prostranství jmíti, abyšte truhlu páně z Lobkovic předce taky dali naložiti.

Pokudž sou letos jaký maldříky ovčí dělali, řekni hospodyni, neb kdo jich pod správou má, aby mi některej po tobě odeslala.

Promluv s Zykmundem, aby se o to přičinil, jestliže by měl který ovčák jakýho dobrýho pacholka, aby mi ho mohl za ovčáka na Brandejs dohoditi, tak aby se tam od svatýho Jiří mohl dáti, poněvadž tam nemůžeme žádnýho tak nějakýho hodnýho dostati: což, bude-li se moci státi, aby mi o tom po tobě vzkázal, tak abych věděla nač se bezpečiti. Psaní těch, které sou mi od něho na Brandejs poslány, že sem včera odtud po poslu dostala, na kteréž že sem nemohla pro jiné zaměstknání nyní žádné odpovědi dáti. Datum postscripti 10 Decembris 1631.

142. *Hejtmanovi v Brandýse nad Orlicí v příčině opatření rozličných věcí hospodářských, odeslání koží liščích, zvěřiny, drůbeže do Vratislavi.*

Na hradě Přerově dne 10. prosince 1631.

Hejtmanu Brandejskýmu.

Psaní vaše spolu s těmi mně náležejícími, které vás z Třebíče došly a mně od vás odeslány sou, včera sem dostala. Zatím, kdež se dotazujete strany koží liščích a jiných, který za sebou máte, co ste tak již na honech dostali, kam byšte je měli poslati: i poněvadž k tomu nyní příležitosti není a po poslu jest nevšelijak bezpečno jich poslati, budete jich moci dále za sebou zanechati, až by budoucně nějaká fůra a jistší příležitost z Brandejsa do Vratislavě šla a po ní potom, dajíc je vydělati, tam odeslati, mezi tím bude vám moci něco více k tomu přibýti, zvlášť poněvadž se ohlašujete všelijakou pilnost při tom nésti a zachovati.

Strany ovčáka, nepochybuji, že ste všemu, jak byšte se měli při tom zachovati a na jakej způsob jej jednati, z panskýho psaní vyrozuměli; mezi tím, že ten který sloužiti chtěl, již se zase zrazil, snad ještě matka jejich s ním neumře a že bude moci nějaký jiný se dostati, jakož pak píši na Třebíč, aby odtud nějakýho šikovali, avšak vy se na to nic nebezpečte.

V příčině prodaje omastku, při předešlým svým oznámení ještě pozůstavuji, ačkoli vím, že nyní všudy dobře platí, avšak když jej toliko v té ceně, která vám ode mne v známost uvedena jest, za hotový zpeněžíte, budu s tím dobře spokojena; neb abyšte měli s ním odkládati, zvlášť poněvadž ste mi prvé psali, že se vám na něj kupec nahází, nevím, proč byšte to činili, pročež za nejlepší mi se vidí, aby nebylo s ním na nic jinýho čekáno, tak abych skrze odklady jako loňskýho roku na holičkách nezůstala.

Kdež při zavírce psaní svýho oznamujete, že u vás počínají ty i jiný pokřiky se rozmáhati: není to nic divnýho, poněvadž sem dáleji dosahají, ouředníci vokolní že taky jako na trní sedí a ujížděti chtějí, vy však že oumysl máte na svým místě zůstávati, to se vám nemůže na zlé vykládati, nýbrž taky vaše povinnost sama to s sebou přináší, což vám ode pána mýho, jemuž ste se službou zavázali, svěříno jest, abyšte to opatrovali a v tom pilně hospodařili, což taky, naději se, že budete činiti; nebo nesmejšlím, aby se vám bylo potřebí jakýho nebezpečenství při tom obávati, poněvadž jest statek panský dědičný a žádnýmu jinýmu nenáleží, takže mezi vámi a jinejmi jest v tom velkej rozdíl, pročež vy s pomocí boží můžete bezpečně tu zůstávati a statku a hospodářství našeho neopouštěti.

Paní manželky svý, žádám, ode mne zase pozdravte. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 10. dne Decembris 1631.

PS. Pokudž byšte měli podlí dalšího poručení panskýho zvěřinu do Vratislavě na svátky odeslati, pošlete taky při tý příležitosti

něco od drůbeže, jestliže byšte věděli, že by tak mrazy byly a že by to mohlo trvati: 4 husy, pár indyánů a některou kačenu. Mezi tím mi oznamte, jestliže jest truhlář Brandejský tu almaru zelenou z Rosic přivezenou, kterou spravoval, již zase na zámek odvedl, pakli ne, nepomijejte ji od něho dáti vzíti a šafářce Perenský poručiti, aby ji dala do některý komory postaviti.

---

143. *Oznamuje panu Pertoltovi z Lipého, kdy do Vratislavi odjedou, za kterouž příčinou s ním se žehná a všeho dobrého mu přeje 2c.*

Na hradě Přerově dne 12. prosince 1631.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lippého.

Můj nejmilejší pane bratře! Při této příležitosti, kterou pán můj do Skalice má a tam za některou potřebou svou posýlá, nemohla sem toho pominouti, abych neměla vás taky při tom skrze psaní své navštíviti a jsouce žádostiva o vás přezvěděti, kterak se spolu se paní Mařičkou svou i Čeníčkem při zdraví i jináče míváte, žádám, že nestížíte sobě mně oznámiti. O sobě vám oznámiti mohu, že v svým starým způsobu tak prostředně se nacházím, jakž může na ten čas bejti, ačkoli sice mý nohy mi již nechtí sloužiti, avšak když aspoň neležím, i z toho pánu Bohu děkuji; nežli pán můj více teď než za tejden z lůže nevstával a těžkou dnou navštíven byl, takže sme se déle o tejden zde zdržeti musili, avšak se s ním, chvála pánu Bohu, již zase něco polepšilo, takže sme toho celýho oumyslu, pokudž v tom vůle boží bude, s neděle k Vratislavi se vypraviti. Pán Bůh rač nám pomocníkem bejti, abychom mohli šťastně vyjeti i taky na místo se dostati. Pročež se s vámi, můj nejmilejší pane bratře, žehnám a vám od pána Boha všecko dobré a potěšitedlné vinšuji, tak abych se mohla bohdá s vámi ještě ve zdraví shledati a žádám, jestliže co novýho máte, že mně taky nestížíte sobě o tom oznámiti, paní Mařičky svý pak s oznámením služeb mejch velice ode mne pozdraviti a mne s ní požehnati, i Čeníčka na mém místě pozdravením políbiti. A s tím se, můj nejmilejší pane bratře, lásce vaší a nás z obojí strany v ochranu boží poroučím. Datum na hradě Přerově 12. dne Decembris 1631.

PS. Pán můj vám a paní Mařičce vaší své povolné služby s vinšem od pána Boha všeho dobrého vzkazuje. Prosím vás, že mi taky oznámíte, slyšíte-li co o panu Kynostovi a paní Báře, kde zůstávají a jak se mají.

---

144. *Hejtmanovi v Brandýse nad Orlicí v příčině opatření některých věcí hospodářských.*

V Krnově dne 19. prosince 1631.

Hejtmanu Brandejskýmu.

Jaký se nyní burdy na Brandejse začínají, tomu se může rozuměti z toho, co pánu v svých psaních píšete, a že se snad o to smejšlí, aby nám ten statek na dokonalou zkázu a záhubu přiveden byl, pokudž pán Bůh sám neráčí tomu překážky učiniti a před tím dále opatrovati. Protož, ačkoli sem vám nejednou o prodaj mlíčnýho, totiž jak sejru tak i másla, poručila, avšak prohlídaje k tomu, co se již děje a co ještě dále přijíti může a soudě, že se takovejm způsobem, pokudž lépe nebude, špatně budeme moci nadáti jakýho hrubýho oužitku odtud: nyní tedy takový předešlý svý vyměření měním a skrze toto psaní vám poroučím, pokudž ste ještě másla neprodali, abyšte toliko samý sýry odbyli a máslo již k naší potřebě zanechali a je do mýho dalšího poručení pilně opatrovati dali, aby v celosti zachováno a do Vratislavě, když bych dále vám o tom návěští učinila a je odtud vyzdvihnouti dáti chtěla, odvezeno bejti mohlo. Jiného vám nemám co na ten čas psáti, poněvadž sme na cestě, nežli důvěřuju se vám, že sobě to i jiný budete věděti jak náležitě poručené míti. S tím vás se všechněmi jinejmi v ochranu boží poroučím. Datum v městě Krnově 19. dne Decembris 1631.

---

145. *Úředníku na Třebíči v příčině fur z Vratislavě se vracejících a sbírky mezi poddanými na ně učiněné.*

V Olavě dne 22. prosince 1631.

Ouředníku Třebíckýmu.

Oznamuji vám, že sou se ty fůry s věcmi mejmi pěkně do Vratislavě dostaly a nepochybuji, že s pomocí boží i domů se v dobrém způsobu navrátiti moci budou, jakož pak sou také tou cestou obráceny, kudyž se soudilo, že nejbezpečněji projeti moci budou, k čemuž jest jim také všelijaká příležitost a pomoc obmyšlena. A poněvadž mne zde na noclehu, jedouce já s svejm pánem do Vratislavě, natrefili, vidělo mi se při tý příležitosti po nich toto psaní vám učiniti a vám skrze ně připomenouti vaše mně po Kačence, panně mý, skrze psaní učiněné a na Přerov odeslané ohlášení, kteréž se k tomu vztahuje, že ste na takový fůry mezi poddanejmi sbírku nařídili a mimo to, co sem já na každou po 30 f. r. z svýho měšce dáti a odvésti poručila, že jim ještě 20 f. každýmu z takové sbírky dáti chcete, po 15 f. že ste jim hned při vejjezdu jejich dali a ostatek, totiž po 5 f., při navrácení že dodati jim poručíte; jakož pak žádám, že tak učiníte a jim nadepsané sbírky,

to, v čem ste se ohlásili, doplatiti dáte, a při příležitosti, kteráž naději se, že brzy od vás ke mně do Vratislavě bude, mně o tom, jak mnoho jim bude vejš jmenované sbírky vydáno, skrze psaní své v známost uvedete, tak abych, když by toho čas a potřeba nastala, věděla to čím ukázati a sebe při tom spraviti. Mezi tím, když mi budete psáti, oznamte mi také, co se u vás dobrého díti nebo slyšeti bude, abych mohla od vás nějaký dobrý noviny dostati, jako také co o pánu svým slyšíte a jestliže se jakejch vojáků obáváte. S tím milosti boží poručeni buďte. Datum v městě Olavě 22. dne Decembris 1631.

---

146. *Sigmundovi Sokolskému, purkrabímu na Třebíči, aby oznámil, zdali beze škody poddaní domů se dostali, kteříž věci do Vratislavi byli vezli; vína aby tak lacino neprodával.*

Ve Vratislavi dne 27. prosince 1631.

Zykmundovi Sokolskýmu, purkrabímu na Třebíči.

Když mi se tato příležitost do Třebíče nahodila po Samuelovi Fledlovi, který se odsud tam vypravuje, nechtěla sem pominouti tobě po něm tohoto psaní učiniti dáti, a poněvadž bych ráda věděla, jak s vámi se děje a co dobrého se u vás slyší, dostáváte-li jakýho poselství od pana bratra mýho, nejvyššího pana purkrabí, neb od pana Rudolfa, strejce mýho, předce-li na předešlých místech zůstávají: protož poroučím, aby mi o tom i všelijakých jiných příčinách buď po témž Fledlovi, pokudž by se zase sem brzy navrátiti měl, aneb nahodila-li by se dříve jaká jiná příležitost, v známost uvésti nepomíjel, jako také i o tom, jak sou ty fůry neb formani, kteří věci mý sem dováželi, domů se navrátili, jestliže bez nějaký škody se to stalo; jakž bych jim toho sice věrně přála a jináče se nenaději, než že s pomocí boží pěkně a bezpečně projeti moci budou, poněvadž jim k tomu všelijaká příležitost způsobena a obmyšlena jest.

Oznamujiť při tom, že sme my sem v minulej outerej [23. pros.] z milosti boží v dosti mírným způsobu se dostali a jehož až do tohoto dne užíváme a předce s pokojem zde zůstáváme, nebo zde nyní, chvála pánu Bohu, o žádným nějakým nebezpečenství se neslyší. S tím milost boží rač dále se všemi námi bejti. Datum v městě Vratislavi 27. dne Decembris 1631.

PS. Co se dotejče mýho vína, který sem poručila prodati a k tomu sem povolila, aby mohlo po 30 f. mor. každá bečka puštěna bejti, poněvadž ho nechtějí v těch penězích ujíti vymlouvajíce se, že je mohou jinde i s fůrou po 30 f. r. dostávati, čemuž já dobře věřím, když nyní v tento pokřik každý z nouze prodá a raději něco vezme, nežli by o to bez toho přijíti musel: ale mně poněvadž není taková nouze, protož ho taky nechci z nouze pro-

dati, nežli do některýho jinýho času zanechati, o čemž můžeš Kašparusovi oznámiti a jemu jménem mým říci, aby je v svém dalším opatrování měl a jich pilen byl, aby nebyly vína nějak splundrovány, poněvadž nevím, nebudu-li jich snad sama ještě potřebovati.

147, *Děkuje paní Marii hrabince z Hodic za přání k novému roku a odesílá jí český kalendář.*

Ve Vratislavi dne 28. prosince 1631.

Paní Maryji Anně hrabince z Hodic.

Službu ɔc. Urozená paní, paní dcero a kmotra má nejmilejší! Má nejmilejší paní dcero! Z navštívení mne skrze psaní a dotázání se na mé i pána mého zdraví a tudy z takové laskavé o nás péče, a zvláště pak také za ten dobrej a potěšitedlnej vinš, kterej nám k tomuto nastávajícímu novýmu roku činíte, velice vám děkuji a vděčně to od vás přijímám, i taky, což mně koli a pánu mýmu tudy žádáte, to aby pán Bůh i vám a všechněm vašim podle milosti své svaté dáti a vás veselejších a potěšitedlnějších časů nežli těch, kterých sme až posavad užívali, oučastna učiniti ráčil, a jestliže v tom bude vůle boží, jakž dokládáte, aby se stalo, abychom i v Moravě bydleti a já vám tam sloužiti a všelijaké příjemné přátelství a služby podle vší možnosti své prokazovati mohla, toho všeho na jeho božské milosti srdečně a upřímně vám vinšuji.

O našem zdraví pak vám oznamuji, že, chvála pánu Bohu, v tom způsobu, v kterém ste nás v Olavě viděly, až posavad zůstáváme. Pán Bůh rač dále naším opatrovníkem a pomocníkem bejti.

Kdež mne při tom žádáte, má paní dcero, za kalendář český. poněvadž sem na vás s ním pamatovala a dajíc sobě kupovati i pro vás taky druhej koupila, věda, že se jich zde nemůže dostati, a chtěla sem vám jej sama v Olavě odevzdati, ale jistě mi to z paměti ušlo, protož nyní tak činím a vám jej teď, když mi o něj připomínáte, posýlám, žádaje, že ode mne tak špatný dar nového léta vděčně přijmete.

Pán můj vám jak z pozdravení tak i za vinš pobožnej velice také děkuje a vám zase s vinšováním na pánu Bohu týchž všech dobrejch věcí, jako také i pannám dcerám vašim, spolu se mnou služby své vzkazuje. A s tím se vám, má nejmilejší paní dcero, vinšuji všelijak dobře a šťastně jmíti. Datum v městě Vratislavi 28. Decembris 1631.

---

148. *Tobiášovi Hlaváčkovi, že nemálo zarmoucena jest nad soužením ubohých poddaných; žádá, aby jí o všem zprávy činiti nepomíjel.*

Ve Vratislavi dne 30. prosince 1631.

Tobiášovi Hlaváčkovi Kamenickýmu.

Psaní tvé, které si mi 24. dne tohoto měsíce učinil, včerejšího dne sem přijala, ale hrubě neráda tomu z něho porozuměla, co mi skrze ně o nynějších těžkostech Brandejských oznamuješ: nad čímž sem v pravdě nemálo zkormoucena a těm ubohejm lidem toho soužení věrně nepřeji a lítostivě na to hledím, zvlášť poněvadž se nám při tom nemalá škoda taky děje. Viděť patrně, což sama soudím, že to nepochází nežli ouředníkovou nesprávou a jeho velkým nerozumem, kterýž se uvoloval v to, seč poddaní nemohou bejti, a což ani v moci jeho nebylo, aby měl na pána neb poddaný bez povolení a vědomí panskýho co, ovšem pak tak věc nemírnou, svoliti; nevím, jak mu to ještě projde, místo ochrany sám ještě původem jest a příčinou tak těžkýho a nesnesitedlnýho břemene, bude věděti pán co k tomu říkati, na ten čas toho při tom pozůstavuji. Ty pak, že si mi napsal a v známost uvedl, co a jak se tam dálo aneb děje, schvalujiť to, že's dobře učinil, což jest mi od tebe vděčný, že aspoň sem se tudy něčeho dověděla, poněvadž hejtman se vším mlčí a o ničem nám nepíše: a protožť poroučím, jestliže by dále co takovýho bylo a potřeba nastala, aby při příležitostech mně o tom oznamovati nepomíjel; poněvadž sám umíš psáti, netřebať se v tom jinýmu spravovati. S tím tě ochraně boží se všemi jinejmi poroučím. Datum v městě Vratislavi 30. dne Decembris 1631.

LÉTA PÁNĚ 1633.

PŘÍPISY VŠELIJAKÝCH PSANÍ OD JEJÍ MILOSTI PANÍ ČINĚNÝCH.

149. *Děkuje paní Marii hrabince z Hodic z oznámených jí zpráv domácích a posílá jí nového léta český kalendář.*

Ve Vratislavi dne 3. ledna 1633.

Paní Maryji Anně, hrabince z Hodic.

Službu svou vám vzkazuji, urozená paní, paní dcero a kmotra má nejmilejší. Zdraví a jinejch všech potěšitedlnejch a nejlepších věcí na tento vnově nastalej rok, podle duše i těla prospěšnejch, vám se všechněmi vašimi upřímně na pánu Bohu žádám.

Má nejmilejší paní dcero! Poněvadž sem již od dávní chvíle nic o vás slyšeti, ani vám sama pro tyto nynější nepříležitý a nebezpečný časy psáti a tudy, kterak se se všemi vašimi míváte, dověděti se nemohla, dosti sem nad tím teskliva a v mysli své skormoucena byla a žádostivě na nějakou dobrou novinu o vás očekávala. Až teď před některejm dnem, dostanouc se sem pan syn VMti, pan Zdeněk, můj zvláště milej pan syn, mně a pánu mýmu o tom vzkázal, že z milosti boží byšte tehdáž i se pannami dcerami svejmi zdrávy byly, nad čímž sem se jistě i se pánem svejm potěšila a vám toho společně, věrně z upřímného srdce přála i dáleji na pánu Bohu vinšovala; neb sem před tím naslechla byla, že by jak někteří z čeládky a děveček vašich, tak obzvláštně panna Polexina, dcera vaše, měla při nedostatku zdraví postavena bejti, čehož sem v pravdě neráda slyšela a jak jí toho, tak i vám skrze to starosti věrně nepřála. A protož sem nikoli toho pominouti nemohla, abych se k vám skrze toto naschvální psaní ohlásiti, vaší lásce se připomenouti a vás navštíviti neměla, podle toho vás za to žádaje, že o nynějším způsobu svým a všech svejch mně po tomto poslu oznámiti dáti sobě nestížíte; což abyšte mohly zdrávy bejti a všelijak dobře a potěšitedlně v tomto novým roce se vám vésti, toho bych vám ve vší upřímnosti jistě jako sama sobě srdečně přála.

O sobě a svým pánu vám oznamuji, že z milosti boží nyní předce ještě, tak jakž podlí našeho starýho způsobu bejti může a jakž nám toho častý naše proměny a nemoci a tito nynější časové dopouštějí, při mírnosti zůstáváme. Pán Bůh račiž dále naším pomocníkem a opatrovníkem bejti.

Při tom, nemajíc vám co jinýho novýho léta odeslati, posýlám vám teď kalendář českej, poněvadž vím, že německej neužíváte a že sem vás předešlými časy taky nimi fedrovala; kterejž, ač jest prostě svázanej, avšak nemaje lepšího, než jaký sem sama dostala, žádám, že jej taky za vděk ode mne přijmete. Panen dcer svejch pak, prosím, že velice ode mne pozdravíte a služby mé s vinšem od pána Boha na novej rok mnohýho šťastnýho a potěšitedlnýho způsobu oznámíte.

S tím se vám, má nejmilejší paní dcero, předešlý lásce vaší a nás z obojí strany pánu Bohu v ochranu poroučím, a s vámi brzy šťastného a potěšitedlného shledání sobě vinšuji. Datum v městě Vratislavi 3. dne Januarii 1633.

150. *Projevuje panu Pertoltovi z Lipého radost, že zprávu o zdraví jeho obdržela, oznamuje mu o nebezpečenství válečném, kteréž jim hrozí; zmiňuje se o smrti strýce svého pana Pertolta.*

Ve Vratislavi dne 15. ledna 1633.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lippého.

Můj nejmilejší pane, pane bratře! Abyšte mohli zdrávi bejti ɔc. Můj nejmilejší pane bratře! Poněvadž v těchto divnejch a žalostnejch časích nynějších nic tak žádostivýho a potěšenýho bejti mi nemůže, než abych, když od sebe tak vzdáleni bejti musíme, o vás aspoň, mý srdce, slyšeti a, když se osobně shledávati nemůžeme, skrze psaní o vás se něco dovídati mohla: protož nemohu jistě dosti oznámiti, s jakou žádostí a vděčností sem opět těchto dnů psaní vašeho od 26. Decembris učiněnýho a mně od paní Bohunky sem odeslanýho tyto dni dostala; z něhož sem se nemálo než velice nad tím potěšila, porozumějíce, že dobrýho zdraví spolu se všemi svejmi až posavad i taky bytu pokojnýho v Skalici užíváte, čehož vám srdečně přeji a na pánu Bohu, tak jako sama sobě, upřímně vinšuji, aby vám takovýho veselýho a pohodlnýho způsobu na další časy požehnávati, a v tomto nastalým novým roce mnohýho a všelijakýho potěšení dočekati dáti a v něm za mnohá léta zdržovati ráčil.

Kdež se pak podlí toho na zdraví mý i pána mýho dotazujete: z takový laskavý péče vaší o nás a paměti velice vám, můj nejmilejší pane bratře, děkuji. O kterýmžto způsobu našem vám ozna-

muji to, což sem i v předešlý odpovědi svý na psaní vaše daný byla psala (kteráž, nepochybuji, že vás již taky došla, neb sem ji panu Rudolfovi*) na Židlochovice s jinejmi listy poslala a za odeslání jí vám žádala), že sic častým nemocem a proměnám i nedostatkům mezi tím poddáni jsme, ale buď pán Bůh i z toho pochválen, když ještě tak může bejti v těchto mnohejch zlejch a nebezpečnejch časích, že na ten čas aspoň posteli se přece bráníme a tak jako na štemflích zůstáváme a stolice užíváme. Pán Bůh rač dále milostí a pomocí svou svatou nám přítomen bejti a před nebezpečenstvím sám chrániti, neboť v pravdě, jak se říká, jako uprostřed zde zůstáváme, poněvadž lidu vojenskýho z vobojí strany vůkol sebe všudy plno máme a co dále vše k horšímu se schyluje, a tato země na hroznou zkázu přichází a drahota se rozmáhá, nevím pak, jak zde obstojíme.

O smrti toho přemilýho našeho pana Pertolta, kdež mi oznamujete, také sem již prvé věděla, jakž ste tomu z předešlého psaní mého, tolikéž porozuměti mohli: v pravdě sem ho, jakožto svýho milýho přítele, taky nerada ztratila a protož smutek po něm s svejm ujcem panem Ertmankem**) nesu, když však tomu jináč pomoci nemohu, taky to již pánu Bohu poroučeti musím; i to mi velice tu žalost rozmnožuje, poněvadž slyším, že jest ubohej pan Pertolt tak mizerně život svůj dokonal, že, ležíc raněnej a nemocnej v Praze, žádnej tuším při něm nebyl, až jej ráno mrtvýho nalezli, což lítostivo o tom slyšeti, že musil snad umříti, by nechtěl, když, tak opuštěn jsa, žádnej ho retovati nebyl. Jakož taky v svým psaní dokládáte, že ste mi předešle po Říhovi psaní odeslali, taky sem ho dostala, jakž vejš připomenuto, i zase na ně odpověděla a mám za to, žeť vám dosavad taky z Židlochovic od pana Rudolfa odeslána jest. Nebo kdykoli od vás jaký psaní mám, vždycky vám taky zase na ně odpovědi posýlám, i když jen jakou příležitost k vám míti mohu, sama vám píši, ale nevždycky zase dostávám odpovědi, což se již těmto nynějším časům přičísti musí, poněvadž nyní nehrubě se bezpečně psaní mohou pronášeti.

Pán můj vám svý povolný služby s vinšem na pánu Bohu všeho nejlepšího dobrého vzkazuje. S tím se, můj nejmilejší pane bratře, lásce vaší, nás pak z obojí strany v ochranu boží poroučím a s vámi ještě bohdá šťastného a potěšitedlného shledání sobě vinšuji, ku kterýmuž pán Bůh rač nám sám brzy dopomoci a příležitost způsobiti. Datum v městě Vratislavi 15. Januarii léta 1633.

---

*) Z Valdštejna.

**) Syn Viléma st. z Lobkovic, po bitvě na Bílé Hoře k smrti, z milosti však císařské k doživotnímu žaláři odsouzeného.

151. *Oznamuje paní Marii z Lipého o zdraví svém i manžela svého, o hrozícím nebezpečenství válečném, o smrti strejce pana Pertolta, o vdávání šlechtičny Jozičky s pánem z Roupova.*

Ve Vratislavi dne 15. ledna 1633.

Paní Maryji z Lippého, rozené Zárubce z Hustiřan.

Službu ꝛc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Zdraví ꝛc. Má nejmilejší paní teta! Velice vám z toho děkuji, že na mne nezapomínáte, nýbrž v takový svý stálý lásce a paměti zachováváte, a když nemůže to bejti pro naše od sebe vzdálení, abychom se mohly osobně shledávati, aspoň psaními svejmi častejmi to činíte a mne navštěvujete; poněvadž sem těchto dnů jednoho opět od vás dostala, z kterýhož sem se taky hrubě nad tím potěšila a ráda porozuměla, jak se s vámi děje. Což, že vždy ještě jak při pokoji u vás zůstáváte, tak také spolu s pánem svejm a mejm nejmilejším panem bratrem a jinejmi svejmi při dobrým zdraví se vynacházíte, jistě upřímně vám toho přeji, čímž pán Bůh aby vás ráčil na další časy podělovati a jinejch všelijakejch potěšitedlnejch věcí v tomto novým roce podle obojího života oučastna činiti, věrně toho na jeho božské milosti žádám. I taky, co mi o panu Adamovi svým oznamujete, že od něho psaní máte, že se při dobrým způsobu tolikéž nachází a zdráv jest, taky to ráda slyším. Pán Bůh rač ho i dáleji při tom zdržovati, neb bych mu toho věrně přála.

O sobě pak a pánu svým k žádosti vaší vám oznamuji, že v předešlým způsobu, o kterým sem v druhým psaní svým vám v známost uvedla, takměř jednostejně až posavad zůstáváme, ačkoli čím dále sic vždy bídnější a nestatečnější jsme, tak jakž již to náš věk s sebou přináší, avšak, že na ten čas ještě tak s námi jest, jakž toho tyto mnohý strachy a nebezpečenství, jakž zde dosti z vobojí strany od lidu vojenskýho zakušovati musíme, dopouštějí, když jen neležíme a tak se předce štemflovati můžeme, i to od pána Boha za milost přijímáme a ostatek již jemu samému poroučeti musíme. Pán Bůh rač dáleji pomáhati a nás před nebezpečenstvím zachovati, poněvadž jináče nevíme, jak ještě zde obstáti moci budeme, nebude-li pomoci boží, neb se těm neřestem žádnýho konce neděje a čím dále vše hůře a tíže bejti chce a veliká drahota a nedostatek ve všem bejti musí, jestliže se to někam jinam neobrátí.

Co se tý zarmoucený noviny o smrti strejce mýho, pana Pertolta, dotejče, již sem vám taky sama o tom psala, že sem se toho byla dověděla a až posavad mám nad tím v svým srdci velkou žalost, slyšíc ještě k tomu i to, jak jest v čas svý poslední hodiny špatně hledín a opatřen byl, že když žádnej při něm nezůstával snad musil umříti a duši vypustiti.

Pán můj vám svý služby s žádostí od pána Boha všeho dobrýho vzkazuje, šlechtičny mý i ujec můj, pán z Lobkovic, kterej

se mnou smutek nese, vám se poslušnejmi službami poroučejí. Čeníčka svýho, žádám, ode mne pozdravte. S tím se vám, má nejmilejší paní teta, lásce vaší a nás společně pánu Bohu k ochraně poroučím. Datum v městě Vratislavi 15. Januarii 1633.

PS. Taky vám, má nejmilejší paní teta, oznamuji o svý tetě, šlechtičně Jozičce, že, pokudž toliko nějaký překážky v to nevkročí a pán Bůh by příležitosti a času k tomu propůjčiti ráčil, předce na tom jest, aby pánu z Roupova, poněvadž tak vždy o to stojí, ještě tento masopust za manželku vydána a zde zdavky tak v skrovným počtu, jakž toho nynější čas dopouštěti bude, vykonány bejti mohly. Což pán Bůh rač dáti, aby se mohlo šťastně státi a jak jí to k dobrýmu bejti, tak i nám všechněm přátelům ku potěšení sloužiti, pročež sem o tom nechtěla před vámi tajiti.

152. *Oznamuje paní Barboře Kynostové o zdraví svém i manžela svého, rozmarnými slovy potěšuje ji v netěžké nemoci a jednoho ještě spolu shledání, dříve než umře, vroucně si přeje.*

Ve Vratislavi dne 15. ledna 1633.

Paní Barboře Khynostové, rozené Heydovně z Poříče.

Urozená a má velice milá paní Baruško! Zdraví, tolikéž jinejch všech potěšitedlnejch věcí na tento vnově nastalej rok starou měrou upřímně vám na pánu Bohu žádám. Že na mne vždy ještě nezapomínáte a skrze psaní svý, který sem tyto dni dostala, mne navštěvujete, jest mi to jistě od vás zvlášť v tomto nynějším našem způsobu vděčný a příjemný, začež vám také velice děkuji: a protož abyšte znáti mohly, že i já to činím a vás v svý paměti snáším, zase vám taky na týž psaní vaše posledně přijatý, kterýmuž datum na mladítka [sic], přítomnou odpověď dávám. A poněvadž ste o mně a mým pánu žádostivy věděti, mohu vám oznámiti a na to se odvolati, čehož ste z předešlýho psaní mýho před samejmi svátky vánočními, vám zase na vaše k odpovědi odeslanýho, nepochybujíc, že ste ho dosavad dostaly, dočísti se mohly: že v jednostejným způsobu až posavad zůstáváme, a již jako staří a sešlí čím dále, jako říkaje, vždy bídnější jsme a divně svý zdraví podpíráme a jako na štemflích držíme, však když se vším tím, z milosti boží, předce neležíme a na stolici toho odbejváme, i to za vděk přijímati a jiný mnohý svý nedostatky již při tom pánu Bohu poroučeti musíme; jinejm způsobem pak v nemalejch starostech, straších i nebezpečenství a ouzkosti od lidu vojenskýho, kteréhož tato plná země z vobojí strany jest a se nachází, postaveni jsme. Pán Bůh račiž sám dáleji pomáhati a naším ochráncím a opatrovníkem bejti, neb jináče nevím, jak zde ještě budeme moci obseděti, bude-li to tak na dlouze trvati.

Kdež mi pak o sobě oznamujete, že jak pán váš na podagru a kámen, tak i vy taky často na týž kámen stůněte a již že sotva tak nohami šmatlete: siceť vám i pánu vašemu takovýho bídnýho způsobu věrně nepřeji, ale soudím, že s námi starejmi jináč nemůže bejti, než čím dáleji zde na světě horších bíd zakušovati a jinde se k lepšímu bytu strojiti. Vy taky nemáte toho proč těžce nésti a máte sobě to čím polehčiti, že ste v mladosti dosti světa užily, pročež čím ste hřešily, abyšte tím taky potrestány byly, poněvadž ste někdy dobře skoky provozovaly, abyšte nyní zase za to pošmatlati musily, a tak může vám to snesitedlnější bejti, když se na to rozpomenete, čeho ste někdy dovozovaly.

Kdež taky toho v svým psaní dokládáte, že již na dvoje psaní svý ode mne odpovědi nedostáváte: oznamuji vám, že vám zase na každý vždycky odpovídám, jakož pak dostanouc před svátky jednoho, o druhým sic nevím, hned sem vám zase odpověď odeslala. A tak byšte mi křivdu činily, kdybyšte mne v tom domnění měly, že bych se na vás zapomínala, a že byšte na tom přestaly, abych já na vaše desetkrát zase jednou na vás vzpomínala: věřte mi, že nic vám v tom napřed nedávám, nebo v ničemž sem se až posavad k vám neumenšila a ještě tatáž jako kdy prvé vaše upřímná starou měrou až do hrobu zůstávám.

Pána svýho, žádám, ode mne zase s oznámením všeho dobrýho pozdravte, pán můj vás obou s vzkázáním svejch služeb taky pozdraviť vzkazuje. S tím se vám, má nejmilejší paní Baruško, od pána Boha všelijak dobře a šťastně jmíti vinšuji a s vámi aspoň jednou ještě, prvé než umru, shledání sobě žádám. Datum v městě Vratislavi 15. dne Januarii 1633.

---

153. *Přeje paní Bohunce z Žerotína, že dobrého zdraví se svými požívá a oznamuje o hrozícím nebezpečenství válečném зc.*

Ve Vratislavi dne 15. ledna 1633.

Paní Bohunce z Žerotína.

Má nejmilejší paní, paní dcero! Abyšte mohly zdrávy bejti a všelijak зc. Ačkoli ste mi při tomto posledním poselství, který ste sem ku pánu mýmu vypravily, nic nepsaly, než v panským psaní pozdravení mně vzkázaly, avšak poněvadž nemnoho před tím sem taky psaní vašeho dostala, které ste mi 22. Decembris učinily: protož jsouc obojího jak vzkázání tak i psanýho navštívení od vás vděčna, zase sem taky pominouti při této příležitosti nemohla, vám se přítomnejm psaním ohlásiti a svý paměti k vám osvědčiti, chtíc vám při tom taky o sobě a pánu, poněvadž vím, že toho nemálo vždycky žádostivy jste, v známost uvésti, že z milosti boží předce

ještě, tak jakž podle našeho způsobu a v těchto nynějších mnohejch neřestech bejti může, při mírnosti zůstáváme, ač po mně sic, jak se říká, ustavičně podagra se tluče, ale již, jak se mohu, přemáhám a tomu bráním, abych se nesložila, nevím pak, jak dále budu to moci snésti. Pán Bůh rač dále pomocníkem naším a opatrovníkem před dalším nějakým nebezpečenstvím zůstávati.

Vám toho vždy taky přeji, že dobrýho zdraví požíváte i pán váš, můj velice milej pan syn, jakž z téhož psaní vašeho sem tomu porozuměla, že počíná zase zdravější bejti; pán Bůh račiž vás společně na další časy v takovejm dobrým způsobu zdržovati a chrániti, věrně a upřímně na jeho božské milosti toho vinšuji.

Od Karla sem teď taky psaní, které ste mi odeslaly, dostala, z něhož sem hrubě ráda porozuměla, že zdráv jest a že se jim ta cesta dobře daří, takže jich ten landkočí Vídeňskej tam, kamž zjednal, pěkně dovezl, z čehož pán Bůh rač bejti pochválen a račiž jim i dáleji ty cesty žehnati a na všech místech je chrániti. Panu Rozínovi taky toho přeji, že předce tak zmužilejm jest, že může s ním touž cestu tak čerstvě a povlovně vykonati, ježto k tomu sic podobný se neukazovalo.*)

O novinách zdejších nevím vám co jiného oznamovati, než to, o čem vy píšete, že se u vás lidu vojenskýho obáváte a kterej že všudy v Čechách tak zle hospodaří: toť se arci zde jako na vrch děje a téměř, jak se říká, hůře bejti nemůže, nežli jest, pán Bůh rač sám přítrž těm neřestem učiniti, jináče nebude možné týto zemi na dlouze obstáti, poněvadž se tak mnoho lidu vojenskýho z vobojí strany v ní nachází a jedni nad druhý hospodaří, že již na nejvejš všecko znuzeno jest. Zde tak ještě jako v záloze jsme, pán Bůh ví, co dále bude, nemalá drahota počíná ve všech věcech bejti, ješto sice nikda nějak lacino zde nebylo.

Pána svýho a mýho obzvláštně milýho pana syna, žádám, že velice ode mne pozdravíte a vinš všeho dobrýho s mejmi modlitbami oznámíte. Poněvadž ste mi psaní od mýho bratra, pána z Lippýho, s jinejmi listy sem odeslaly, posýlám vám teď zase odpovědi, a vás prosím, že sobě nestížíte jim jich zase dodati poručiti, poněvadž nesmejšlím, aby od vás do Skalice daleko bylo a že tam často pří-

*) Karel Bruntalský z Vrbna, syn starší dcery Žerotínovy Bohunky a Hynka Bruntalského z Vrbna, kterýž zemřel 10. února 1614. Roku 1632 v měsíci listopadu vypraven byl Karel z Vrbna se svým vychovatelem Janem Jiřím Rozínem z Javorníku na cesty po Evropě. Dne 22. listopadu 1632 do Vídně přijeli, kdež prostřednictvím nejvyššího purkrabího Adama z Valdštejna dne 5. prosince t. r. v audienci od císaře Ferdinanda, když do kaply ke mši šel, přijat byl. Císař podal ruky mladému pánu z Vrbna, kterýž, políbiv císaři ruku a plášť, z milosti mu prokázané poděkoval a dáleji v milost a ochranu se poručil. Načež císař promluvil: že děda jeho p. Karla z Žerotína vždycky k sobě věrného poznával, a že té naděje jest, že i on (Karel z Vrbna) šlépějí děda svého následovati bude, císař že vší milostí mu přichýlen jest, a že mu šťastnou cestu vinšuje.

ležitost míti můžete. S tím vás, má nejmilejší paní dcero, pánu Bohu poroučím. Datum v městě Vratislavi 15. dne Januarii léta 1633.

PS. Dnes 17. dne Januarii, když sem toto psaní podpisovati měla, posel z Brandejsa sem přišel a jak pánu tak i mně od vás taky psaní přinesl, na kteréž však nemaje vám co jinýho mimo toto k odpovědi dávati, protož při tomto psaní všeho zanechávám. Toliko vám při tom oznamuji, že jest na tom, aby šlechtična má Jozička předce tento masopust, pokudž v tom nějaký překážky nebude, pánu z Roupova k manželství dodána byla a zde oddavky tak v skrovným počtu vykonány bejti mohly.

---

154. *Úředníku v Brandýse nad Orlicí, že klobásy a jitrnice jí odeslané obdržela, nařizuje, aby podruhé něco dobrého nadělati dal, neb tyto dosti jalové byly*; *oznamuje mu, co by činiti měl v příčině prodeje sýrův.*

Ve Vratislavi dne 17. ledna 1633.

Ouředníku Brandejskýmu.

Posel, kterého ste sem posledně vypravili a po něm taky droby vepřový odeslali, sem se předce bez nějaký veliký překážky dostal, a co s sebou donesl, to odvedl, avšak sice ne zouplna podle poznamenání vašeho, nebo praví, že od vojáků pokušení měl, takže mu putnu otevřeli a z toho 2 klobásy a 2 jitrnice vzali: ale když ještě tak malá škoda jest, ráda sem tomu, že se to zdařilo, že sme toho předce větším dílem dostati mohli. Že ste pak toliko jednoho vepře nyní zabiti dali, nemám co proti tomu mluviti, nýbrž sem s tím spokojena, soudě sama, že se tak poněkud lípe stalo, poněvadž sem sice prvé na to nepřišla, že jak pro tyto nynější tak vlhký a měkký časy nemohlo by se to bez nějaký škody a zkázy státi a sem doneśeno bejti, tak taky, že by jeden posel tím příliš obtížen byl a toho unésti nemohl, protož to při tom může zůstati; než když jinou příležitost míti budete, zachovejte se podlí zakázání svýho tak a dajíc týhož druhýho vepře podobnejm způsobem jako prvního zabiti, zase droby nám sem odešlete, avšak poručte něco dobrýho nadělati, neb tyto dosti jalový a jakýsi chudý sou.

Strany přediva, co sem předešle poručila, aby všeckno brzy spředeno od lidí přijaté a zase tkadlcům bez odkládání k dělání na plátna odvedeno bejti mohlo: toho i nyní při tom pozůstavuji, nepochybujíc, že budete věděti, jak v tom již postupovati.

Co se omastku dotejče, porozumívám z psaní vašeho, že ste již máslo všecko kupci do Oustí dodali, avšak bez peněz na ouvěrek: protož hleďte taky o to se přičiniti, abyšte mohli peněz tím dříve dostati, tak aby potom voboje tam nezůstávalo. Než že ste sejrů při tom všech neodbyli, to mně se zdá, že nehrubě dobře se stalo,

poněvadž vždycky lépe jest máslo spolu s sejry odbýti, nežli potom samy sejry prodávati a s tím se tak po kusích postrkovati, nebo na větším díle to bejvá, že máslo sejry prodává; ale bude vaše péče o to, aby se to státi a vy je taky, co jich ještě zůstává, bez nějakejch dlouhejch průtahů speněžiti mohli. A poněvadž píšete, že ste kopu spíšků soli místo peněz, každej spíšek po půl zlatým na to přijali, budete moci, tak jak sem i prvé již v té příčině poručila, při Janovi písaři o to nařídíti, aby za takovou sůl zase jiný peníze z důchodu doplnil, tak aby za dotčený omastek všecko na penězích přijato a odvedeno bejti mohlo, a budoucně při počtu nějakých spletků a zmatků skrze to nepošlo. S tím ꝛc. Datum v městě Vratislavi 17. dne Januarii 1633.

PS. Posýlá se po tomto poslu zase putna, v níž sem droby vepřový, i také kabela, v který vejce poslány byly.

155. *Omlouvá se panu Janovi Malcanovi, že pro churavost nemůže býti kmotrou nově narozené jeho dceruške.*

Ve Vratislavi dne 7. února 1633.

Panu Janovi Bernartovi Malcanovi.

Modlitbu svou VMti vzkazuji, urozený pane, pane ujče můj zvláště milý. Zdraví ꝛc. Že jest všemohoucí pán Bůh JíMti, paní manželce vašnostině nejmilejší, vysoce urozené paní, paní Anně Oršile, rozené hrabince z Hohenzollerů, 24. dne měsíce pominulého Januarii napoly k třetí hodině ráno šťastně pomocníkem bejti, dcerkou mladou obdařiti a VMti společně tudy potěšiti ráčil, z psaní VMti, 25. dne téhož měsíce učiněnýho a mně dodanýho, sem tomu vyrozuměla: nad kterýmžto tak vzácnejm darem spolu s VMtí se těším, z něho pána Boha chválím a jakž ho VMti věrně přeji, tak také, aby táž mladá dcerka při dobrém zdraví zachována, k šťastnému zrostu přivedena a VMti k dalšímu mnohému potěšení vychována bejti mohla, na pánu Bohu upřímně vinšuji.

I kdež pak při tom o tom mně oznamovati ráčíte, kterak jste se na tom ustanovili a 16. den přítomného měsíce Februarii k tomu sobě obrati ráčili, aby na týž den dotčenému nemluvňátku, dcerce vašnostině, služebností křtu svatýho podle chvalitebnýho způsobu křesťanskýho poslouženo, a ona skrze modlitby svaté Kristu pánu a církvi jeho přednešena a obětována byla, a poněvadž ste sobě mne za jednu kmotru oblíbiti také ráčili, podle toho žádost na mne vzkládati ráčíte, abych se na týž den do místa, v němž taková služba svatá zde v městě konána bejti má, najíti dala, a s jinejmi tu přítomnejmi též služebnosti křtu svatýho vykonati nápomocna byla: i netajím před VMtí, že jest mne pán Bůh již od drahně

dní nemocí navštíviti a těžkou dnou svázati ráčil, od kteréžto nejsouc až posavad dokonale osvobozena, nýbrž z lůže sebou hrubě hejbati nemoha, pro takovou příčinu že mi není možné nadepsané žádosti vašnostině, tak jakž bych ráda podlí povinnosti křesťanský to vykonati chtěla, naplniti. Prosím, že téhož nedostatku zdraví mého račte považiti, a mne v tom při sobě laskavě omluvnou jmíti, zakazujíce se v jinejch možnejch a příležitejch příčinách všelijakého volného přátelství k VMti dokázati. Při čemž milost pána Boha všemohoucího rač bejti s námi. Datum v městě Vratislavi 7. dne Februarii 1633.

156. *Oznamuje paní Marii hrabince z Hodic, že by bezpečněji bylo pro ni ve Vratislavi zůstávati nežli v Břehu.*

Ve Vratislavi dne 11. února 1633.

Paní Maryji Anně, hrabince z Hodic.

Službu ɔc. Má nejmilejší paní dcero! Psaní od vás, který mi 9. dne tohoto měsíce činíte, dnešního dne skrze pána z Roupova sem dostala, kterýmž že mne navštěvujete a na způsob zdraví mýho se dotazujete, velice vám z takový lásky a náchylnosti děkuji. A mohu oznámiti, že velmi špatně zdráva sem, neb již teď asi ode tří nedělí netoliko z pokoje, ale ani z lůže mnoho nevycházím a jak od dny, tak od tý svý starý nemoci i jinejm způsobem dosti bídy a nepříležitosti snáším, nevěda, jak se pánu Bohu líbí dále se mnou naložiti, jehož milosti božské ve všem se poroučím.

O vás, že předce spolu se pannami dcerami a jinejmi svejmi dobrého zdraví požíváte, hrubě to ráda slyším a vám toho věrně přeji i na další časy od pána Boha takovýho dobrýho způsobu vinšuji, ale naproti tomu že v takovejch straších a nebezpečenství od lidu vojenskýho, v tomto nynějším obklíčení, postaveny ste, toho vám věrně nepřeji a neráda o tom slyším, nebo sama soudím, že v takových příčinách jináč býti nemůže. Kdež pak mi při tom píšete, že jsouce žádostivy v tý příčině nějaký rady a zdání ode pána mýho užiti a vyrozuměti tomu, co byšte měly dále činiti a jestliže byšte se mohly na nějakej čas sem do Vratislavě obrátiti a zde bytem opatřiti, o čež že ste mi dvojí psaní před tímto již učinily a že až dosavad žádné odpovědi na to ode mne nedostáváte: i v pravdě vám oznámiti mohu, předně, že sem žádnýho takovýho psaní nedostala, nebo nikoli bych nebyla pominula zase odpovědí vás na ně spraviti, pročež musely někde k zmaření přijíti, zatím pak že, porozumívaje takové žádosti vaší, hned sem tak učiniti a se pánem svým na místě vašem o to promluviti nepominula; kterejžto vám svý služby s žádostí od pána Boha všeho nejlepšího dobrého vzkazuje a ačkoli sice my zde taky dosti v podobnejch straších zů-

stáváme, ale poněvadž z milosti boží předce lidu vojenskýho v městě nemáme, jako vy u vás v Břehu, že zdání panský jest, že bezpečněji jest zde zůstávati na ten čas, nežli v Břehu, poněvadž se neví, jak dlouho ten lid tam se zdržovati a ležeti bude a jakým způsobem odtud vytáhne; a kdyby mělo dále na město co horšího dokročiti, (od čehož pán Bůh rač zachovati) že se obává, že byšte špatné ochrany užily, poněvadž v takové příčině netoliko město, ale snad i JMt knížecí v nebezpečenství by přijíti mohli. Podlí kterýhožto zdání panskýho vidí se i mně, že byšte bezpečnějšího bytu a pohodlí zde užiti mohly nežli tam, potud, pokudž by nám pán Bůh toho pokoje, kterej až posavad před lidem vojenskejm máme, propůjčiti ráčil; toliko když byšte lozument sobě zde projednati i taky při ouřadu zdejším povolení v tom časně dosáhnouti daly, čemuž bych já hrubě taky ráda byla, aby se to mohlo státi a my sebe tak blízko bejti, tudy častěji se spolu shledávati a sobě bíd našich toužiti mohly.

Za noviny, o kterejch mi oznamujete, vám děkuji, o čemž se zde taky rozpráví a lid vojenskej podobně každodenně tudyto táhne. Skrze město však ho tak valně nepouštějí, leč po jedný companii. Že jest JMkn. skrze smrt nejstaršího syna svýho, kterýho doma míti ráčil, zármutkem od pána Boha navštíven, věrně tomu pánu toho nepřeji, pán Bůh rač JMt knížecí potěšovati. Panen dcer svejch, žádám, že ode mne s oznámením všeho dobrého pozdravíte. S tím se, má nejmilejší paní dcero, lásce vaší a nás z obojí strany v ochranu pána Boha všemohoucího poroučím a s vámi bohdá šťastnýho shledání sobě vinšuji. Datum v městě Vratislavi 11. dne Februarii 1633.

---

157. *Hejtmanovi v Brandýse nad Orlicí v příčině opatření hospodářských věcí vůči luze vojenské; nařizuje, aby jí šafářka odeslala láhev makového oleje.*

Ve Vratislavi dne 17. února 1633.

Hejtmanu Brandejskýmu.

Cedulku vaši 10. dne tohoto měsíce učiněnou sem dostala a omluvě vaší v ní obsažené, že ste mi pro nynější mnohý zaneprázdnění, který se na vás skrze kladení se okolo i u vás lidu vojenskýho a ukládání kontribucí uvalilo, více psáti nemohli, porozuměla, i taky jí u sebe místo dávám: avšak o takových příčinách, poněvadž jak poddanejm našim, tak i nám tudy nemalá škoda a zhouba nastává, hrubě neráda slyším a pána Boha žádám, aby tomu sám pomoci a od takovýho těžkýho břemene brzy vysvoboditi a někam jinam to odvrátiti ráčil, jakož pak nenaději se podle některejch příčin, aby ten lid nadlouze na místě zůstávati měl.

Mezi tím, že ve dvořích dobytkové zdrávi sou a mimo předešlé oznámení vaše žádné jiné škody se nenachází: pán Bůh buď z toho

pochválen a rač sám dáleji to všecko řídití a vás taky s jinejmi před nebezpečenstvím opatrovati, kromě že na Horkách všickni koně od vojáků vzati sou, není se tu nic nad čím těšiti; ježto se mi zdá, kdyby se tam byli nenechávali, nýbrž na zámek se odvedli, majíce příklad, že prvé v jinejch dvořích obstáti nemohli, že by se byli skrze to mohli aspoň tito poslední zachovati. Tak když již všickni koně z dvorův sou pryč, nevím jak to opatříte, abyšte jarní setí náležitě zapraviti dáti mohli.

Kdež se při tom dotazujete strany příze: že se šafářka obává nyní ji v takovým nebezpečenství od vojáků tkadlcům k dělání odvésti, sama to za dobré soudím, aby se s tím nepospíchalo a poněkud tak zanechalo, až by ta luza soldátská někam jinam odtáhla a vy před nimi bezpečnější bejti mohli; toliko jí poručte, aby takovou přízi zatím všecku někde do jistýho místa schovala a dobře opatřila, aby se na ní škody nějaký nestalo. Lépe bude schovanou ji míti, nežli nyní jako v šanc ji vsaditi a třeba o ni přijíti.

Nařiďte při též šafářce taky, pokudž jest volej makovej dělala, aby, podlí předešlýho mýho poručení, mně sem něco dobrýho nějakou flašku neb džbánek, ale ve 3 neb 4 žejdlíky, po nejprvnějším poslu odeslala.

Dále vám taky poroučím, pokudž ste ještě všech těch volů a bejků, kteří ku prodeji bejti měli, nevyprodali, abyšte nyní jich tak zanechali do dalšího vám oznámení. S tím ɔc. Datum v městě Vratislavi 17. dne Februarii 1633.

158. *Janovi písaři v Brandýse nad Orlicí, že koně před vojáky lépe opatřiti mohli, peníze za omastek aby zatím v nějakém skrytém místě někde zakopal.*

Ve Vratislavi dne 17. února 1633.

Janovi písaři na Brandejs.

Kdež mi píšeš a oznamuješ, jaký veliký obtížnosti na vás a na celý statek Brandejský, jak skrze ukládání kontribucí jedněch za druhejmi, tak i losirováním do Brandejsa jedný companie rejtharstva, a jináče všudy od lidu vojenskýho škod činěním dokračují: v pravdě tomu neráda vyrozumívám, vida a soudě to dobře sama, že nejen ti chudí poddaní, než i my tudy trpěti a k nemalý škodě přivedeni bejti musíme; avšak poněvadž nejen u vás, než i zde a snad ve všech vokolních zemích lípe než tak se neděje a pomoci tomu se nemůže, musí se to již, co pán Bůh ráčí dopouštěti, trpělivě nésti, od něho pomoci a vysvobození z takovýho soužení očekávati a za ně jeho velebnosti božské prositi. Že ta companie, která do Brandejsa se losirovala, ještě všecka tam se nedostala, než že odněkud ze Slízska více soldátů přitáhnouti má: nesoudím sic, aby co toho

bejti mělo, avšak dosti jest soužení s těmito, poněvadž se jim na celou karnetu všecko dávati musí. Snad když uhlídají, že sobě tu málo nahoniti moci budou a mezi tím jiný příčiny k tomu přijdou, pryč odtud potáhnou a dlouho se tu meškati nebudou; což pán Bůh rač způsobiti a od takovýho břemene tím dříve jak poddaný, tak i nás osvoboditi.

Dále, kdež mi oznamuješ, že již taky i na Horkách vojáci koně vzali: to nesoudím, aby odkud jinud pošlo, než skrze velkou nerozšafnost a neopatrnost vaši, nebo mohli ti koně dobře na zámku zůstávati a nebylo jich potřebí nyní, když tak nebezpečno jest a lid vojenskej sem i tam štrafují, ve dvoře nechávati, poněvadž tak mnoho s nimi co dělati tam neměli; tak by se byli mohli koně zachovati, zvlášť poněvadž ste již prvý příklad takový na jinejch dvořích měli, nyní pak nevím, čím budete dělati a budoucí jarní setí zapravovati, když koní ve dvořích nebude, a poddaní, soudím, že jich taky málo mají.

Jakož se zatím dotazuješ strany peněz, který za omastek na hotově za sebou máš, měl-li by je buď hejtmanovi neb komu jinému pro lepší bezpečnost a opatření od sebe odvésti: i poněvadž mně jich sem nyní poslati možné není a ty sám tomu rozuměti můžeš, kdyby buď za hejtmanem, neb za kejm jiným v Brandejse, třeba i na rathauze zůstávati a něco mezi tím nebezpečnýho (od čehož pán Bůh rač zachovati) přijíti mělo, že rovně tak za nimi jako za tebou by obstáti nemohly; a protož za nejlepší mi se vidí, aby tohoto prostředku při tom užil a takový peníze do nějakýho skrytýho a tejnýho místa opatřil a je někde zakopal, nezjevujíc se s tím žádnýmu, leč svý ženě, aby taky toho povědoma byla, anebo Taufara klíčníka, poněvadž on v takových příčinách umí prozřetedlnosti a opatrnosti užívati, můžeš ho v tom, bude-li toho potřebí, k radě užiti a v tom, jak nejlépe budeš moci, postupovati. Poněvadž však dokládáš, že toliko něco přes 200 kop takových peněz za sebou máš, protož za kejm více zůstává a z jakejch příčin se to děje, že ještě všecky pospolu nejsou a že se s tím tak postrkujete a zbíráte, při příležitosti mi o tom oznam. Jiného nemaje na ten čas co více, s tím ochraně boží se všemi jinejmi poručen buď. Datum v městě Vratislavi 17. dne Februarii 1633.

---

159. *Paní Alžbětě Přibkové, rozené Předbořské, v příčině odpuštění dluhu.*

Ve Vratislavi dne 17. února 1633.

Paní Alžbětě Přibkové, rozené Předbořské z Předboře.

Službu ɔc. Urozená paní, paní přítelkyně má zvláště milá! Že mne svým psaním navštěvujete a na způsob zdraví mého i pána mého se dotazujete: jsouc toho vděčna, velice vám z toho děkuji

a oznámiti mohu, že jak pán můj, tak i já špatnýho zdraví užíváme a téměř já nemnoho kdy z lůže vycházím, k čemuž taky jak tito nynější zlí časové a mnohý strachy a starosti, tak taky již náš sešlej věk nemalé příčiny podávají; pán Bůh rač sám dále pomocníkem a opatrovníkem naším zůstávati.

Co se pak žádosti vaší podlí toho o přímluvu ku pánu mýmu, aby pánu vašemu dluh, kterým mu povinen jest, odpustil, na mne vzložené dotejče: tak sem podle ní učiniti a pánu svýmu toho přednésti a v známost uvésti nepominula; kterejžto mi na to za odpověď dal, že chce sám pánu vašemu psáti a jemu odpověď na to odeslati. Pročež sem vás k odpovědi toho tajiti pominouti nechtěla, žádaje, že týhož pána svýho i panen dcer svejch ode mne zase pozdravíte. S tím se vám od pána Boha všelijak dobře jmíti vinšuji. Datum v městě Vratislavi 17. dne Februarii léta 1633.

---

160. *Paní Kunhutě Odkolkové, rozené Sudličkovně, v příčině prodeje domu v Brandýse nad Orlicí.*

Ve Vratislavi dne 17. února 1633.

Paní Kunhutě Odkolkové, rozené Sudličkovně z Borovnice.

Službu ɔc. Urozená paní přítelkyně má zvláště milá! Zdraví ɔc. Jakož mi psaní činíte a oznamujíce, že ste tolikéž pánu mýmu žádostivé psaní učinily a za povolení v tom, abyšte dům Svatošovskej v městečku Brandejse, kterej že by na prodej bejti měl, koupiti mohly, žádaly, abych se v té příčině ku pánu také přimluvila, při mně toho skrze ně vyhledáváte: i oznamuji vám, že sem vedle též žádosti vaší tak učinila, tu věc pánu svýmu ku paměti přivozovala a s ním o tom na místě vašem promluvení měla; od kteréhož sem tomu porozuměla a za odpověď přijala, že jest na tom, vám neb pánu vašemu sám psáti a vás na to odpovědí svou spraviti. Pročež sem vám toho pro správu vaši k odpovědi na psaní vaše v známost uvésti pominouti nechtěla, vám se při tom od pána Boha na všem dobře jmíti vinšujíc. Datum v městě Vratislavi 17. dne Februarii léta 1633.

---

161. *Paní Marii hrabince z Hodic v příčině jejího přestěhování do Vratislavi a uschování její truhlice ɔc.*

Ve Vratislavi dne 21. února 1633.

Paní Maryji Anně, hrabince z Hodic.

Má nejmilejší paní dcero! Z psaní vašeho, pominulýho týhodne po štolmistrovi našem mně odeslanýho, porozumívám tomu, že předce na tom jste a ten celej oumysl máte, pokudž by vám pán Bůh

dále zdraví propůjčiti ráčil, sem do Vratislavě se obrátiti a zde poněkud bytem zůstávati: k čemuž vám od pána Boha štěstí, aby se to se všelijakým pohodlím a dobrou příležitostí vaší státi mohlo, věrně vinšuji. Avšak, kdež při tom žádostivy jste věděti, při kom by se povolení strany takového vašeho zde bytu nejpředněji vyhledávati mělo, dokládajíce, že se u vás rozpráví, že kdo by zde bydleti a s vědomím a povolením ouřadu zdejšího toho užiti chtěl, že by jim každej tejden za ochranu po 10 f. a něco mnoho měřic žita spravovati povinen byl: abych se některýmu z čeládky pána mýho na takový všecky obyčeje jejich vyptati dala a vám o tom, tak abyšte, prvé nežli byšte se sem vypraviti a stěhovati měly, na něčem jistým se ustanoviti mohly, oznámila, mne za to prosíte, i taky zdání svýho o tom, aneb zprávy z dotázání se na jinejch, abych vám udělila, poněvadž vy toliko na některej krátkej čas dotud, pokudž by se trochu tyto nynější šusty nepřehnaly, žádostivy jste s jistejmi některejmi osobami svejmi příčinou veliký drahoty, která zde jest, netroufaje sobě se všemi zde obstáti, sem se odebrati a ostatek svejch, poněvadž jich přes 20 osob máte, v Břehu zanechati, jestliže byšte to bez ohlášení takovýho při ouřadu učiniti a sem se dáti mohly. I ráda bych ve všem tak učinila, jsouc žádostiva vám příjemně a líbezně sloužiti, vedle takové žádosti vaší místnou správu vám o těch věcech odeslati chtěla: ale poněvadž jak my sami, tak naše čeládka málo o zdejších pořádcích a obyčejích vědí, a na kom neb jakejm způsobem bych se na ně ptáti dáti měla, hned nevím, protož že nemohu vám v tom tak, jakž žádostivy jste, posloužiti, žádám při vás v tom omluvena bejti. Avšak o čem vím a zprávu sobě učiněnou mám, toho taky před vámi netajím, totiž: že sice tak jest, kdo se sem přespolní dáti a zde bytu užívati chce, že musí se něco ouřadu za ochranu na penězích a obilí uvoliti dávati, avšak ne za každej tejden, než buď ve čtvrti, neb v půl lítě, aneb v celým roce, podle toho, jakž by se kdo s nimi o to snesl a namluvil, a nesmejšlím, aby vás več nemírnýho a nemožnýho taky potahovati měli přes to, poněvadž pán z Roupova již zde lozument zjednanej a takovej byt od nich sobě povolenej má, a nepochybuji, že na jiném není než sem se taky odebrati. Vidí mi se, že na pánu toho všeho se nejlépe doptati a dověděti moci budete, jakejm způsobem neb pořádkem takové povolení pánu od zdejších dáno neb při kom o ně jednáno jest.

Mohly-li byšte pak bez vědomí jejich a ohlášení se při nich sem se obrátiti, nevím tolikéž na to jaké místné odpovědi vám dáti; než podlí zdání mýho vidělo by mi se za nejlepší bejti jistšího hráti a raději s jejich vědomím a povolením, poněvadž se ten způsob mezi nimi zachovává, to vykonati, nežli jich v tom pominouti, a snad skrze to v nějaký nejistotě neb nebezpečenství zůstávati, i třeba k nějakýmu posmísku mezi nimi přijíti. Jest pak pravda, že zde

nyní čím dále počíná nesmírná drahota ve všech věcech bejti a ještě tím hrozí, že to nic není, že jest to teprv začátek, takže měšce nás všech, bude-li to tak na dlouze trvati, sotva stačiti moci budou, poněvadž se z nich stále bere a do nich zase nic odnikud nepřibejvá. Ale poněvadž to pán Bůh ráčil na nás dopustiti a takovejmi neřestmi nás zachvátiti, z kterejchž nelze nám vyniknouti a nyní kam jinam se obrátiti, již musíme do vůle jeho svaté tomu poddáni bejti a jeho smilování božského očekávati.

Jakož se taky na to dotazujete, jestliže by se vám pán Bůh ráčil dáti sem dostati, budete-li moci k službám božím k nám do domu svobodně se dostavovati: já se nenaději, aby kdo proti tomu bejti a na odpor se postavovati, neb vám toho zabraňovati měl, abyšte takovým službám svatým spolu s námi obcovati a pánu Bohu s pokojem sloužiti nemohly.

Truhlice, o které ste v psaní svém dokládaly a nyní po panu zeti svým, panu Bořitovi, který se do Vratislavě dnes dostal, právě když toto psaní mělo zavříno bejti, ji odeslaly, jest odvedena a podlí žádosti vaší do mýho sklepu k tý druhý vnešena; ačkoli sice dosti s nepříležitostí, poněvadž samy víte a téhož sklepu povědomy jste, že jest tak zaměstknanej a plnej, že jedno na druhým na hromadě ležeti musí a sotva že se tam může dobře obrátiti, ale poněvadž dokládáte, že to na dlouze nebude toliko do vašeho se sem dostání, mám za to, žeť poněkud bude moci předce v témž místě zanechána bejti.

Pán můj vám i pannám dcerám vašim zase, spolu se mnou, služby svý s vinšem na pánu Bohu všeho dobrého vzkazuje. S tím sobě s vámi, má nejmilejší paní dcero, šťastného a brzkého shledání žádám a nás ochraně boží všecky poroučím. Datum v městě Vratislavi 21. dne Februarii 1633.

162. *Paní Bohunce z Žerotína o zdraví svém i manžela svého, vymlouvá jí, proč ji nepozvala na veselí šlechtičny Jozičky* ꝛc.

Ve Vratislavi dne 26. února 1633.

Paní Bohunce z Žerotína.

Má nejmilejší paní dcero! Když pán můj nyní k vám píše a k vám vypravuje, tolikéž sem pominouti nechtěla skrze toto psaní se vám ohlásiti a vás navštíviti, žádostiva jsouc o vás přezvěděti, kterak se při zdraví a jináče se pánem vaším a mejm velice milejm panem synem dáleji míváte. Ač sem z odpovědi vaší na mý předešlý psaní mně daný, kterýž datum 1. dne tohoto měsíce, tomu zporozuměla, že jak vy tehdáž zdrávy ste byly, tak i pán váš že od několika nedělí nestonal, o čemž jakož sem ráda uslyšela, tak vám i jemu, jestliže to až posavad trvá, jistě věrně toho přeji a na další

časy od pána Boha vinšuji, a zvláště jestliže mu to líkařství, kterýhož proti dně užívá, a mně k němu tolikéž radil, tak dobře prospívá a platné jest. Já sice ho začastý taky užívám a ruce sobě v tom sanytru pařím, ale nepoznávám, ani aby mi škodilo, ani také co platno bylo: ale soudím, že nemůže jednomu tak jako druhýmu sloužiti a zvláště, kde se ona tak rozmůže a vkoření jako u mne, že ji téměř stále a po všech oudech mívám. Jakož pak oznamuji vám o sobě, že sem teď bez mála tří neděl z lůže nevycházela a jak od týž nemoci trápení, tak od tý svý ustavičný bolesti, která někdy víc a někdy méň se mi ozejvá, dosti nepříležitosti snášeti musila a posavad sotva tak že na stolici seděti a z místa na místo se přenésti dáti mohu, takže čím dále vždy více mýho zdraví ubejvá a bídy přibejvá. Pán můj taky nyní tak těžkou rýmu má a velmi jakejsi chřaplavej na hrdlo jest. Pán Bůh rač dále bejti sám naším opatrovníkem, zvlášť v těchto nynějších zdejších burdách a souženích, poněvadž jich až přes právo dosti okolo sebe i taky mezi sebou máme.

Že sem vás na veselí šlechtičny Jozičky, tety svý, nepozvala, věděla sem dobře, že byšte nepřijely, anebo v tento nynější čas nebezpečnej přijeti nemohly, a kdybych to byla učinila, nic by více nebylo, než slova na papíře bych vám byla poslala, a vy víte, že neráda píši a s takovejmi zbytečnejmi věcmi se zaměstknávám. Nestrojily jsme taky nějak tak hlučnýho veselí dělati podlí Vratislavský slávy a pompy, jako náš Mathejskej, a mezi tím kdybyšte byly přijely, tak byšte byly zase bez veselí odjeti musely, poněvadž až posavad nebylo příčinou bratra jejího pana Lacka, kterej sám přijíti nechce a na svým místě taky žádnýho neposýlá s plnomocenstvím, takže to tak na odkladích a na váze všecko ještě zůstává. Že pak Mathejskej vás tím poctil a mne předešel a na svý veselí vás zval: nezávidím mu toho, nýbrž raději přeji než sobě, že jest svý veselí tak slavně držel a mnoho hostí zval, však ne všichni přijeli; tak jest, že taky čistý ženy dostal, rozumný a podstatný. Dáleji vám nechci psáti, zanechávaje toho do našeho bohdá společnýho shledání. Psaní od Karla sem taky dostala a nyní mu zase odpověď posýlám, že ho pán Bůh až posavad při zdraví zachovávati ráčí a dobře se mu vede, věrně mu toho přeji a od pána Boha i dáleji vinšuji.

Pána svýho a mýho velice milýho pana syna, žádám, že s oznámením mejch modliteb a vinšem od pána Boha všeho dobrýho velice pozdravíte, tolikéž paní hrabince a paní Ehrenreiterový mý služby oznámíte. Šlechtičny mý se vám taky s službami svejmi poroučejí. S tím se vám, má nejmilejší paní dcero, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji a vás spolu se všechněmi námi v ochranu boží poroučím. Datum v městě Vratislavi 26. dne Februarii léta 1633.

163. *Oznamuje Karlovi Bruntalskému z Vrbna do Vlach o zdraví svém, přeje mu na všem dobře se míti etc.*

Ve Vratislavi dne 26. února 1633.

Panu Karlovi Bruntalskýmu z Vrbna.

Můj nejmilejší synu! Aby mohl zdráv bejti a na všem se dobře jmíti, tohoť na pánu Bohu věrně žádám. Poněvadž pán zase tobě a jinejm, kteří s tebou sou, odpovědi na psaní přijatá posýlá, taky sem tý příležitosti nechtěla pominouti, abych se ti tolikéž tímto psaním ohlásiti a tobě věděti dáti neměla, že psaní tvý, kterýs mi již ze Vlach učinil, sem dostala, a hrubě ráda z nich vyrozuměla tomu, že jest se ti pán Bůh ráčil dáti se všemi tvejmi ve zdraví na místo dostati, i taky že dáleji téhož dobrého zdraví požíváš. Nad čímž sem nemálo potěšena, a tobě toho věrně přeji a na pánu Bohu žádám, aby tě v takovým dobrým způsobu stále zachovávati a při něm za dlouhé časy zdržovati ráčil, tak aby podle vinše mýho mohlo se ti podle duše i těla dobře vésti, a ty šťastnýho a hojnýho prospěchu ve všem dobrém nabyti a dosáhnouti, a to dáti, aby bohdá časem svejm s potěšením k nám se zase navrátiti mohl. Že mi pak píšeš a psaními svejmi navštěvuješ, sem toho od tebe vděčna, kdyby nebylo pro nic jinýho, aspoň proto, abych o tobě slyšeti a, kterak se s jinejmi míváš, někdy taky dovídati se mohla, čehož nezanedbávej i dále činiti, a zvláště, když by příležitost k psaní a posýlání listů míti mohl.

O svým způsobu oznamuji, že jak mý zdraví bylo nestálý tehdáž, když si ty doma byl, takový ještě až posavad jest, že se často mění a nedopouští mnoho mi z lůže vycházeti, nýbrž čím dále téměř vždy ho ubejvá a v větším nedostatku se nachází, v čemž se již pánu Bohu poručiti musím. Pán můj a pan otec tvůj sámť taky o sobě oznamuje, a o tom, o čemž by potřebí bylo, věděti dává.

Pana Rozína, pana Mělnickýho i pana Cambiaga*) zase ode mne pozdrav. Panu Rozínovi že toho přeji, že mu lípe povětří ve Vlaších slouží nežli zde, a že jest se tak nad podagrou zmužil a ji přemohl, že bych mu přála, aby ji mohl těmi vlaskejmi líkařstvími dokonce od sebe zapuditi, aby nikdy více na něj nepřicházela; než že by mohl se mnou se taky zděliti a mne oučastnou toho učiniti, a tak mne v mým trápení politovati, kterýho často a těžce zakušovati a s ním utrpení nésti musím. Jinéhо nemajíc ti na ten čas co psáti, s tím tě, mý nejmilejší dítě, pánu Bohu v ochranu jeho svatou poroučím. Datum v městě Vratislavi 26. dne Februarii léta 1633. Máteř tvá upřímně povolná zůstávám.

*) Jiřík Mělnický, někdejší preceptor Karla Bruntalského, a Jiří Cambiago vedle J. Rozína byli průvodčími ml. pána z Vrbna na cestě do Vlach.

*

164. *Paní Marii hrabince z Hodic o vyjednávání, aby v městě Vratislavi přebývati mohla.*

Ve Vratislavi dne 10. března 1633

Paní Maryji Anně hrabince z Hodic

Službu oc. Má nejmilejší paní dcero! Oznamuji vám, že sem psaní vašeho tyto dni dostala, a podle něho se pánem svejm o věc vaši, o kterou mi píšete, mluvila. Kterejžto vám předně svý služby vzkazuje a vás prosí, abyšte mu za zlý neměly, nýbrž jej v tom při sobě omluvného učinily, že s touž věcí tak dlouho prodlel a očekával, až by pán Bůh jakž jeho zdraví trochu k lepšímu způsobu a čerstvosti navrátiti, tak taky pohodlnějšího času k tomu propůjčiti ráčil, tak aby mohl sám z domu vyjeti a o touž věc vaši oustně jednati a mluviti; pročež včerejšího dne že neopominul tak učiniti ku panu doktorovi Rozovi sjeti a s ním o vás a potřebu vaši vedle náležitosti promlouvati. S kterýmž že jest na tom zůstal, a týž pan doktor pánu se v tom ohlásil a zakázal, že chce vedle žádosti jeho o tu věc se panem hejtmanem zdejším dále mluviti, i také, bude-li potřebí, v radě jinejm přednésti, a na čem táž věc vaše postavena bude, zase pánu mýmu oznámiti; což když se stane, že neobmeškả pán také vám, co tudy k dobrému vašemu objednáno bejti moci bude, skrze psaní tolikéž ihned toho v známost uvésti. Mezi tím pak zdání týhož pana doktora i pána mýho že takové jest a za dobré že soudí, abyšte předce samy také psaní ouřadu zdejšímu učinily, a skrze ně jim o oumyslu svém věděti daly a jich za to žádaly, aby vám toho přáli, abyšte sobě zde lozument obhlídnouti, byt projednati a jeho mezi nimi poněkud užívati mohly. Jaký by pak to psaní bejti mělo, poněvadž vy samy svejch věcí nejlépe povědomy bejti můžete, že nepochybně budete věděti také, jakým způsobem je dáti napsati a v Břehu shotoviti; pak-li že by se vám nevidělo toho učiniti, že nepominul pán přes to koncept aneb přípis německej jeho udělati dáti, kterejžto mi odvedl, a já vám jej při tomto psaní taky posylám, podle kteréhožto přípisu buď že budete je chtíti dáti shotoviti, aneb v něm co jináč proměniti, že to vše při dobré vůli vaší zůstávati bude. A když by se stalo, a takové psaní od vás učiněno a k rukám pánu mýmu odesláno bylo, že by je chtěl buď jim odeslati, aneb sám panu hejtmanovi dodati, a podle toho s ním také strany vás a věci vaší mluviti. A tak sem nechtěla pominouti vám všeho toho, což sem ode pána svýho slyšela, na psaní vaše k odpovědi v známost uvésti. A že sem vás ní tak dlouho zdržela, žádám, abyšte podle příčin z počátku doloženejch mne taky v tom při sobě omluvnou jměly. Panen dcer svejch, žádám, že ode mne pozdravíte a všecko dobré jim oznámíte. S tím se vám, má nejmilejší paní dcero, od pána

Boha všelijak dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum v městě Vratislavi 10. dne Martii 1633.

---

165. *Hejtmanovi v Brandýse nad Orlicí, jak by semena v zahradách zaseta býti měla, včely a med jak by opatřeny býti měly. Šafářka aby jí vody březové nanositi a ve sklepě schovati dala.*

Ve Vratislavi dne 15. března 1633.

Hejtmanu Brandejskýmu.

Slovoutný Danieli Slatinský milý! Dobrého zdraví ɔc. Nepochybuji, že ste poručení mý vám na onen čas mezi jinejmi o tom učiněný v paměti měli, podle něho se zachovali, a zahrady, na kterejch se od vaření a jinejch podobnejch věcí na jaro seti mělo, na podzim zvorati, aneb zrejti i pohnojiti a náležitě k setí takovýmu připraviti dali. I poněvadž pak již nyní čas příhodnej jarní k takovýmu setí nastává, a já nevím, jestliže jaký semena zahradní, aneb jak na mnoze jich máte, jakož pak naději se, že některý míti můžete, protož majíc tuto příležitost, že pán posla k vám vypravuje, posýlám vám po něm některý takový semena, kterýž, jaký sou, z příležícího na cedulce poznamenání tomu porozumíte, poroučeje, abyšte je ženě zahradníkový odvedli a při ní nařídili, aby takový semena při přítomnosti vaší do těch zahrádek při zámku a při domě ležících, jedno každý do místa jemu příhodnýho, rozsela a vsázela, mezi pak cibulnejm a mrkevnejm semenem, poněvadž jest zmíšený salátový, to ať tak vseje, netřeba jí při tom nic jináč opravovati. Z kterýhožto mrkevnýho a cibulnýho, též černýho kmínu semena, můžete taky něco šafářce dáti a jí poručte, aby ona ho tolikéž buď tu při chmelenci [sic] na těch záhoních, neb při dvoře, kdež se obyčejně vaření a kuchyňský věci sívají, nasela, poněvadž v těch místech a zvláště při chmelenci dobrá cibule se rodívá, a tak, aby se to dobře a náležitě zapraviti mohlo, k tomu dohlídněte, tak aby mohla čáka k nějakýmu oužitku bejti, a my, jestli by se nám tam pán Bůh ráčil dáti dostati, mohli toho ku potřebě svý užiti a já uhlídati, jak to rozděleno a zaseto bude. Dále vám poroučím, poněvadž tímto časem včely se ohledují [sic] a med od nich vybírá, abyšte, oberouc k tomu nějaký příhodný čas a den (pokudž se však to již prvé od vás nestalo), k nim taky přihlídnouti a med od nich vybírati dali, čehož taky sami s šafářkou přítomni buďte a na to pozor dejte, aby se to s řádem vykonalo a med se sem i tam nerozpatlal a nerozvundal, tak jakž se jindy tak dělávalo, nežli ať jej šafářka všecek pěkně, nepřepouštějíc ho nic, do nějakých plechých nádob složí a tak do mýho dalšího poručení složenýho zanechá a někde v příhodným místě opatří a schová. Ne aby mi měla s ním tak nešetrně zacházeti a jej zase všecek rozmařiti, jako loňskýho

roku a potom mne tím odbejvati, že jej včelám přidávala, neb, jestliže by toho potřebí bylo a byly by který tak mdlý, že by se jim musilo něco přidávati, může se nějakej kus k tomu zanechati co by se soudilo, že by mohlo bejti, aneb břečky se jim dělati, jakž vy tomu dobře rozumíte, poněvadž ste starej hospodář.

Mezi tím pak, jak se tam máte a hospodářství v jakým způsobu zůstává a co se při něm děje, též jestliže ste již vojáků pozbyli a jak se jináče u vás děje, nepomíjejte mi o tom oznámiti. S tím ɔc. Datum v městě Vratislavi 15. dne Martii 1633.

PS. Nařiďte při šafářce Perenský, že jí dostatečně poroučím, aby mi dala, co nejvíce bude moci, vody březový nanositi, a aby mi ji dobře opatřila a ve sklepě schovala do dalšího mýho poručení.

---

166. *Oznamuje paní Bohunce o křehkém zdraví svém i manžela svého, přeje jí, aby vždy zdráva byla ɔc.*

Ve Vratislavi dne 26. března 1633.

Paní Bohunce.

Má nejmilejší paní dcero! Poněvadž tuto příležitost po poslu vašem k nám sem vypraveným, po němž ste mi taky psaly, k vám mám, nechtěla sem pominouti vám se tolikéž skrze toto psaní zase ohlásiti a předně vám poděkovati z vaší na mne ustavičný péče a paměti. V kterýmžto psaní, o čem ste mi strany těch i jinejch příčin psaly, z něho sem tomu porozuměla: naproti tomu pak odsud nevím vám co oznamovati, leč taky o mnohejch zdejších těžkostech a souženích; ale poněvadž ani vám ani sobě bych tím nic nepomohla, pomíjím toho všeho raději mlčením, než toliko, kdež o mně a mým pánu jste žádostivy věděti, oznamuji vám, že, ačkoli sice obadva dosti v nestatečnosti a zvláště já v svý bídě, jak se říká, stále zůstávám a pán taky na svý hrdlo předce chřapí, avšak, když jináč a lípe v těchto časích a našem již sešlým věku bejti nemůže, musíme již na tom přestávati a pánu Bohu poručiti. O vás pak, jakž to vždy ráda slyším, že zdrávy jste a věrně vám toho přeji, tak také aby pán Bůh téhož dobrého způsobu vám i se pánem vaším, mejm velice milejm panem synem, na další časy udíleti a při něm zachovávati ráčil, upřímně vinšuji, kterýhož pána svýho, žádám, že velice ode mne pozdravíte a s mejmi modlitbami vinš od pána Boha všeho nejlepšího dobrého oznámíte, tolikéž paní hrabince a paní Ehrenreiterový služby praviti budete.

Šlechtičny mý vám se s službami svejmi také poroučejí. A poněvadž vám tak nyní odsud co psáti více nemám, s tím vás, má nejmilejší paní dcero, spolu s námi pánu Bohu v ochranu jeho nejmocnější poroučím. Datum v městě Vratislavi 26. Martii 1633.

---

167. *Děkuje panu Mikulášovi Kořenskému z Terešova za odeslané jí léčivé koření.*

Ve Vratislavi dne 30. března 1633.

Panu Mikulášovi Kořenskýmu z Terešova.

Modlitbu svou vzkazuji, urozený a statečný rytíři, pane a příteli můj zvláště milý. Zdraví ɔc. Že ste žádost mou na vás vzloženou v svý paměti měli, podle ní tak učiniti a do lesu dubovýho sjedouc toho koření, neb kapradí ženskýho, nakopati dáti i také sem mi je, kteréž mi dodáno jest, odeslati sobě nestížili: velice vám z takovýho pohodlí a přátelství mně tudy prokázaného děkuji a, vděčna toho od vás jsouc, na jiném nejsem, nežli vám se toho zase vším dobrejm přátelstvím ráda odměniti, i paní manželce vaší podle možnosti odsloužiti. Kterýhožto líkařství chci zkoštovati a podle oznámení vašeho jeho užívati, majíc tu naději a víru ku pánu Bohu, že jakož jinejm to pomáhá, tak i mně že ráčí také toho požehnati a popříti skrze týž prostředek, bude-li se jeho milosti líbiti, jestli ne k celýmu a dokonalýmu zdraví, aspoň z nějaký částky ku polepšení jeho a pohodlnějšího způsobu v něm dosažení, nežli ho sice užívám, přijíti, tak abyšte vy taky tím zkušelejm [sic] doktorem mohli bejti. Že pak na vrchu jeho, jakž dokládáte, znamení jest, jak roste a že se srovnává s erbářem, tak jakž v něm vymalovaný jest, tomu dobře věřím, neb jest i jinačí nežli to, který sem já sobě kopati dala, avšak ráda bych taky viděla trávu neb bylinu jeho, kterou na sobě má, když roste, hrubě-li jest rozdílna od toho mýho koření. Prosím vás taky, že mi oznámíte při příležitosti, za jak dlouhej čas se takovýho koření užívati má, abych mohla věděti tolikéž se při tom čím spraviti.

Paní manželky své, žádám, že s službami mejmi velice ode mne pozdravíte a všecko nejlepší dobré oznámíte. S tím se vám od pána Boha všelijak dobře jmíti vinšuji. Datum v městě Vratislavi 30. Martii 1633.

PS. Košík, v kterýmžto koření odesláno bylo, zase příležitě taky navracuji.

---

168. *Pozdravení paní Renátě hrabince z Náchoda vzkazuje ɔc.*

Ve Vratislavi dne 11. dubna 1633.

Paní Renátě Maryji hrabince z Náchoda.

Službu svou VMti vzkazuji, vysoce urozená paní, paní dcero má nejmilejší. Zdraví ɔc. Má nejmilejší paní dcero! Když se mi tato příležitost k VMti trefila, nikterak sem toho zanechati a pominouti nemohla, abych se neměla skrze toto psaní v službách svejch VMti ohlásiti a lásce a paměti vašnostině sebe poručiti a

podle toho také na způsob a zdraví VMti se dotázati. O kterýmž, poněvadž již od dávního času nic neslyším, a nic mi žádostivějšího o VMti slyšeti není, jako to, abyšte spolu s JMtí panem manželem vašnostinejm a mejm velice milejm panem synem, i s malou rodinou vašnostinou ráčili moci zdrávi bejti a všelijak se dobře jmíti, pročež VMt prosím, že mi račte tu lásku prokázati a o takovém způsobu VMti poručiti v známost uvésti; o čemž abych mohla dobrou a potěšitedlnou novinu uslyšeti a dočekati, srdečně bych sobě toho přála.

O sobě pak VMti nevím jiného co oznámiti, nežli že na svým zdraví takměř stále nemalej nedostatek snáším, a čím dále vždy v bídnějším způsobu zůstávám, takže málo kdy mý lůže odpočívá, k čemuž taky tyto nynější zdejší soužení a nebezpečný časy a strachy, kterejch zde zakušovati musíme, dosti příčiny podávají; ale když jináč bejti nemůže, již musíme do vůle boží tomu poddáni bejti a očekávati, až by se ráčil nad námi smilovati a nás z takovejch bíd vysvoboditi.

Podlí toho, má nejmilejší paní dcero, prosím, že mi ráčíte tuto milost prokázati a sobě nestížiti JMti panu manželu VMti a mýmu velice milýmu panu synu lásce a paměti mne poručiti, a s mejmi modlitbami vinš od pána Boha všeho nejlepšího dobrého oznámiti a dítek vašnostinejch na mém místě políbiti. S tím se VMti, má nejmilejší paní dcero, dokonce poroučím a VMti se od Boha všelijak dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum v městě Vratislavi 11. dne Aprilis 1633.

169. *Rudolfovi hraběti z Valdštejna o odvedení jí povinných peněz ꝛc.*

Ve Vratislavi dne 12. dubna 1633.

Panu Rudolfovi hraběti z Waldštejna.

Vysoce urozený pane, pane strejče a synu můj nejmilejší! Zdraví ꝛc. Můj nejmilejší pane strejče! Poněvadž tuto příležitost k VMti mám a o VMti již od dávního času nic věděti a dokonce slyšeti nemohu, jak se VMt se všemi vašnostinejmi na zdraví i jináče vede: z té příčiny sem pominouti nemohla skrze toto psaní VMti se ohlásiti, a jsouc žádostiva, jakž o VMti a domácích vašnostinejch, tak i jinejch našich blízkejch a milejch přátelích se dověděti, kterak se společně až posavad vynacházeti ráčíte, žádám, že neráčíte sobě stížiti o všem tom, o čemž by VMti vědomé bylo, obzvláštně také o panu otci svým a mým nejmilejším panu bratru, co račte slyšeti a věděti, v jakým způsobu se všemi svejmi pán ráčí také zůstávati, mně v známost uvésti. O sobě VMti oznamuji, že ač sice z milosti boží na ten čas předce, tak jak mohu, posteli se bráním, avšak při tom dosti churava a nestatečna na svým zdraví sem, jakž to již můj věk a častý nemoci a neméně taky tito zlí časové a mnohé strachy, kterých se nám dostává zakušovati, s sebou přinášejí; če-

muž, poněvadž nelze jináč pomoženo bejti, musíme již všemu přivykati a smilování božího očekávati.

Podlí toho pak VMti, můj nejmilejší pane strejče, taky za to prosím, poněvadž svatej Jiří již přichází a jako ve dveřích jest, při kterýmž mně mají 3000 f. mor. z statku mýho Třebícskýho, na místě pana otce vašnostinýho a pana bratra mýho nejmilejšího, podle předešlýho způsobu od VMti spraveny a položeny bejti: abyšte ráčili v tom na mne pamatovati a, povážíce nynějšího našeho bytu a způsobu zdejšího, že nám veliká a nevyhnutedlná potřeba peněz zde jest, o to se přičiniti, abych nimi od VMti zdržována nebyla. Prohlídaje já však mezi tím k tomu, že by VMti nepříležité bylo v těchto nynějších nepokojích a nebezpečnejch časích (tak jakž byšte sice podle smlouvy tím povinni bejti ráčili), je naschvále sem posýlati, tak že bych ráda VMti nějaký pohodlí při tom prokázala, pročež, pokudž byšte žádného jiného snadnějšího prostředku k tomu míti neráčili, oznamuji VMti, že jest pán můj toho oumyslu v krátkejch dnech, pokudž vůle boží v tom bude, někoho z svejch do Moravy vypraviti, a tak, jestliže byšte ráčili to k sobě přijíti, račte poručiti toliko peníze přihotovené míti, chci při takový příležitosti VMti psáti a návěští o tom učiniti, kam by měly takový peníze buď na Přerov neb na Brandejs dovezeny a proti kvitanci mý komu odvedeny bejti. Což že tak učiniti ráčíte, k VMti tu celou naději mám.

JíMti paní manželce VMti a mý velice milý paní tetě, tolikéž panně tetě, naší šlechtičně Kačence, prosím, že mne račte s mejmi službami připomenouti a mne jim poručiti, i také při nich omluviti, že sem k tomu postačiti a jim sama nyní psáti nemohla. Malejch svejch račte ode mne taky pozdraviti a políbiti. S tím se VMti, můj nejmilejší pane strejče, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum v městě Vratislavi 12. dne Aprilis léta 1633.

PS. Oznamuji VMti, že ouřadu Třebíckýmu přítomné psaní činím a jim podobně píši o položení mi peněz při tomto času svatého Jiří mně od nich povinnejch, pročež, pokudž VMt psaní mé jinde než na Třebíči a jakž se naději na Židlochovicích najde, prosím, že račte poručiti jim je ihned odeslati a jich také k spokojení mne napomenouti, i tolikéž jim tý příležitosti dáti užiti, aby vedle vašnostiné oni také svou summu odeslati a mně spraviti mohli.

170. *Oznamuje Rudolfovi hraběti z Valdštejna, že poslové s psaním do Moravy vyslaní na cestě od vojákův slučeni a oloupeni byli; žádá, aby povinné peníze v určitý čas jí připravil.*

Ve Vratislavi dne 27. dubna 1633.

Panu Rudolfovi hraběti z Waldštejna.

Netajím před VMtí, že přede dvoumi nedělmi, jenž bylo 12. dne tohoto měsíce, sem psaní VMti učinila, jakž předně pro navštívení

VMti, tak také abych mohla o VMti a všechněch vašnostinejch, kterak se míti ráčíte, vyzvěděti, i tolikéž podle toho, že sem sebe VMti v tom připomenouti a ku paměti uvésti chtěla a strany položení peněz z statku mýho Třebíckýho, za termin přítomnej svatého Jiří, od VMti na místě pana otce VMti a pana bratra mého nejmilejšího k spravení povinnejch žádala, i taky toho při tom doložila, abyšte ráčili poručiti takový peníze přihotoviti, že, majíc naději v krátkejch dnech vedle pána svýho k VMti jinou příležitost míti, nepominula bych při ní VMti v známost uvésti, kdebyšte mi ráčili míti takový peníze poslati a složiti, aby pro pohodlí VMti nebylo potřebí naschvále sem do Vratislavě v nynější nebezpečný časy fůry s nimi vypravovati.

I poněvadž se pak, jak s týmž psaním, tak i s jinejmi, který více ode mne a od pána mýho po dvou poslích odsud na Brandejs vypraveny byly, nešťastně zdařilo, a to tak, že sou na cestě poslové s nimi od lidu vojenskýho vzati, do vězení dáni a tak hrubě stlučeni, psaní všecky zotvírány a potom některý z nich zase poslu jednomu z těch dvou až příliš ubitýmu, podle zprávy druhýho, kterej prvé dosti churavej na zdraví byl, navráceny sou, aby s nimi, kam chce, odešel a druhej zatím v vězení zdržán byl a potom se sem s holejmi rukami navrátil; takže nevíme, jestliže jest tak s otevřenejmi předce došel, čili někde na cestě zahynul, aneb dále do nebezpečenství přišel, poněvadž všudy hrubě nebezpečno, obzvláštně poslům, procházeti jest, a podlí toho v tom se ujistiti nemohu, zdali jest to psaní VMti předce k rukám se dostalo, anebo ne Z té příčiny přivedena sem k tomu, že přítomnejm psaním předně to všecko, což v předešlém obsaženo bylo a co se mezi tím s ním stalo, summovně opakujíc, dále vedle zakázání svého tak činím a VMti o tom věděti dáti mohu, že majíc pán můj v Moravě v věcech svejch právních při posudku i při soudě i v jinejch příčinách nemálo činiti těchto následujících dnů naschvále tam Martina Cratu, služebníka svýho, vypraviti oumyslu jest: a protož k VMti tu naději a důvěrnost mám a tím ujištěna sem, že by pak i dotčené psaní VMti se do rukou nedostalo, že bez mého návěští jste mezi tím ráčili sami to na péči jmíti, abyšte nadepsaný peníze k tomuto času přihotovené jmíti a mne nimi časně spokojiti moci ráčili. Podle čehož VMti také prosím, když by se dotčený Martin Crato do Moravy dostal a při VMti ohlásil, neb sám se k VMti anebo na Třebíč dostati mohl, že račte poručiti již řečený peníze jemu vyčísti a proti kvitanci odvésti, kteréž on přijma, aby je mohl, jakž nejlépe bude moci, opatřiti a těch prostředků šetřiti, podle kterejch bych mohla, bude-li možné brzy a nějak bezpečně a beze škody jich sem dostati a k naší nynější pilný potřebě je obrátiti. Jakož pak, že to tím raději učiniti ráčíte, povážíce, že při tom více pohodlí vašnostino obmejšlím nežli na svý vlastní se ohlídám, o tom žádné pochybnosti nemám.

Žádaje také při tom, že neráčíte sobě stížiti, jak o sobě a svejch domácích, v jakém způsobu spolu s nimi zůstávati ráčíte, tak také o panu otci VMti, o panu bratru mejm nejmilejším, jak se nyní se všechněmi svejmi ráčí mívati, mně v známost uvésti. O sobě mohu VMti oznámiti, že předce nyní, ačkoli sice dosti nestatečně, avšak když jináč nelze, již jak mohu s svou bídou se vláčím; nežli pán můj teď od týhodne z lůže nevychází a na dna nemocnej zůstává, pán Bůh rač sám naším pomocníkem a opatrovníkem bejti a k lepšímu zdraví nám dopomoci i jinejch mnohejch těžkostí nás zprostiti, kterejch sice dosti máme a lidem vojenskejm všudy obklíčeni jsme. Paní manželky své a mé nejmilejší paní tety, tolikéž panny tety naší, panny šlechtičny Kačenky, žádám, že račte ode mne velice pozdraviti a mé služby jim a všecko nejlepší dobré oznámiti i také dítek svejch na mém místě políbiti. A poněvadž nemohu na ten čas, jakž bych sice mnoho VMti psáti chtěla, pro nynější nebezpečenství na cestách toho vykonati, s tím ɔc. Datum v městě Vratislavi 27. dne Aprilis léta 1633.

171. *Hejtmanovi v Brandýse nad Orlicí v příčině opatření včel, prodeje sýrů, užívání volů při orání, o uschování březové vody, udělání dobrého plátna ɔc.*

Ve Vratislavi dne 27. dubna 1633.

Hejtmanu Brandejskýmu.

Psaní vašeho po Burianovi od 21. dne tohoto měsíce učiněnýho sem dostala a, o čem mi skrze ně oznamujete, tomu vyrozuměla. Předně, že ste se vedle poručení mého při zasetí těch zahradních věcí zachovali a ty zahrady a místa k tomu náležitě připraviti dali: tomu ráda sem a toho při správě vaší zanechávám, toliko o tom poručte, aby na to pozor dán byl, aby se k tomu přihlížělo a to vše náležitě opatrovalo, tak aby se odtud mohlo nějakýho oužitku očekávati a my od takovejch věcí, kdyby se nám dal tam pán Bůh dostati, k naší potřebě míti a užiti mohli.

Že jest medu tak málo se od včel nabralo a hned dokonce nic, jakž dokládáte, kdy byšte jej měli kupovati, co jest ho, že byšte nechtěli 12 kr. za něj dáti: jest mi to dosti s podivením, neb nepamatuji nikdy takovýho příkladu, aby od tolikerejch včel nemělo se více medu vzíti; ale když pán Bůh více dáti neráčil, že aspoň včely (kromě jedny že umřely) živy zůstávají a jinde všudy, jakž píšete, vůkolí vás, že jich pro takový nedostatek hladem nemálo pohynulo, již to musí od pána Boha za vděk přijato bejti, kterýmž že ste přidávali a břečky z hrušek vařiti dali, dobře se stalo, neb taky i jinehda [sic] se tak čínívalo. Nyní, poněvadž již pán Bůh teplý a letní časy dáti ráčil, tak že mohou na pastvu letěti, a na stromoví i jinejch květech sobě sbírati, naději se, že již také snázeji

se obživiti moci budou, jen ať se jináče nezanedbávají, a zvláště, když pán Bůh ráčí dáti, že by roje od sebe pouštěly, aby nebyly žádný zmrhány, ale pilně hlídány, o tom poručte. Ty voštiny, aby šafářka na vosk přepustila a jej potom pěkně opatřila a schovala, jí vůli mou oznamte. A poněvadž nepochybuji, že snad někdo mezi poddanejmi předce něco medu má, nechť by se ho některej žejdlík od nich koupilo pro všelijakou potřebu, a zvláště pro naši vlastní, kdybychom tam přijeti měli.

Že ste ostatek loňských sejrů za hotový peníze prodali, dobře jest, poněvadž se již s nimi tak dlouho protahovalo: avšak ráda bych věděla, jestliže se srovnává počet nynější s prvním, když všecky váženy byly, čili něco schází, jakž mi toho loňskýho roku příliš mnoho ukazováno bylo. O zimní omastek jak s šafářkami oučet učiníte a jej od nich přijmete, poněvadž dokládáte, že na něj kupce míti budete, sejry všecky (krom ať se mi ve dvoře Perenským nějaký dobrý plesnivý, dva neb tři, vyberou a zanechají k mý potřebě) jiný prodati můžete, nežli másla dokonce nic neprodávejte, než všeho zanechejte, poněvadž ho sami potřebovati musíme, jen ať je šafářka v svým pilným opatrování má. A mezi tím šafářek napomeňte, aby, jedna každá podlí vyměření mýho, co má omastku na tento počet dělati, to taky hleděly doplňovati a pilny při tom bejti.

Dobytkové že, chvála pánu Bohu, zdrávi sou, a mimo čtvero telat, który ve dvoře Perenským zhynuly, jiný škody že není: ráda to slyším, poněvadž na jiným dosti škody máme, že aspoň ty dobytky [sic] ještě zůstávají, pán Bůh rač dále všecko opatrovati. Co se dotejče těch volů, že ste jich dle poručení mého až posavad neprodali: vidí mi se, poněvadž již přes zimu přechováni sou, a nyní, když pastvy budou, mohou se pásti, že lípe se stalo, než byšte je měli odpolu darmo prostržiti. Tří hospodářskejch že ste k tahu při vorání užívali, na to sem i já prvé myslila, když žádnejch koní ve dvořích nemáte, abyšte je táhnouti učiti dali, pročež, vidí-li se vám kterýho více k tomu užiti, můžete to dobře učiniti, lépe, aby nimi děláno bylo, než by se tak darmo chovati měli.

O tu vodu březovou poručte šafářce, poněvadž ji uvařila, aby ji do dalšího poručení mýho opatřila, a třeba klíčníkovi do sklepa k schování odvedla, avšak ji dobře zašpuntovala, aby zvětrati nemohla.

Příze, poněvadž již tkadlcům, tak jak sem to z rejstříku od vás mi odeslanýho spatřila, odvedena jest, mějte je k tomu, aby jakž dobrý plátna udělati, tak taky co nejdříve je zhotoviti hleděli. Když pak zhotoveny budou, ať se od nich přijmou a šafářka ať je schová a opatří, a na bílení aby jich nyní nedávala dotud, dokudž by jinýho poručení ode mne nedostala; neb se obávám, poněvadž, jak píšete, lidu vojenskýho všudy vokolo sebe plno máte, aby, při-

jedouc nějaká taková lůza, třeba na bílidle jich nepobrali a já skrze to ke škodě přivedena nebyla. Lípe když schovány budou, až by pán Bůh dal, že by se to někam jinam obrátilo a bezpečněji bylo.

Že pak takový soužení u vás máte a velikejch a nemírnejch kontribucí ukládání že se neumenšuje: neráda to slyším, ale když tomu jináč pomoženo bejti nemůže, pána Boha prosím, aby to sám změniti a nějaký polechčení brzy v tom způsobiti ráčil. Jiného nemajíc na ten čas co více vám psáti, s tím vás všechny ochraně boží poroučím. Datum v městě Vratislavi 27. dne Aprilis 1633.

172. *Šafářce Perenské o opatření hospodářských věci.*

Ve Vratislavi dne 27. dubna 1633.

Šafářce Perenský.

Jakož mi skrze psaní svý oznamuješ o některých věcech, co se nyní mezi vámi a při hospodářství děje, a předně o tom, co který příze tkadlcům k dělání na plátna odvedeno jest: tomu sem tolikéž od hejtmana, který mi toho poznamenání odeslal, porozuměla; avšak poněvadž sem jeho rejstříku ještě dobře nepřehlídla, nevím, jestliže se taky jedno s druhým srovnává. Kdež se však dotazuješ, co by měla s plátny činiti, když oddělány budou: i poroučímť, aby toliko na to pozor dala, aby plátna hodný udělány a co nejdříve shotoveny bejti mohly, když pak hotovy budou, tedy je od nich přijmi, nežli na bílení nic nedávej, nýbrž je opatř a schovej do dalšího poručení mýho, až by nějak bezpečněji bylo a ten lid vojenskej, kterého slyším, že vůkolí vás všudy plno se nachází, někam se obrátil; neb kdyby se mělo na bílení dáti, přijeda nějaká lůza, byť nic nemínili, trefíc na ně, mohli by je pobrati a já k nemalý škodě přijíti, protož se tím budeš moci spraviti.

Že dobytkové ve dvořích zdrávi sou, krom že v Heřmanicích počaly krávy stonati, ale že již zase okřívají, a v tvým dvoře týmž způsobem, skrze což že čtvero telat zemřelo: pokudž něco horšího a většího posavad se nestalo, děkuji z toho pánu Bohu, že ještě tak malá škoda jest, a jestliže nějakou nepilností vaší nepřichází, pán Bůh rač dále všeho chrániti a opatrovníkem bejti. A poněvadž žádáš za odeslání odsud bobku, kafru, síry a ručičního [sic] prachu na líkařství pro takový dobytek: ačkoli sice prach u vás lacinější jest, nežli zde, tak že mohlas ho sobě tam dáti koupiti, avšak posýlámť toho čtverýho odsud ted po Burianovi; pokudž to bude moci doneśeno bejti, budeš moci sebe i jiný tím poděliti a k takový potřebě užiti. Jináče pak hleď pilna bejti, jak sama při sobě, tak i přihlídáním k jinejm a zvláště v tom, abyšte to, což která, vedle vyměření mýho omastku, sejrů i másla dělati máte, podle toho

abyšte se hleděly tak chovati, sebe i jinejch v tom napomenouti. A poněvadž hejtmanovi poroučím, aby s vámi oučet o zimní omastek učinil, jej od vás přijal a sejry všecky prodal, krom aby se tři vybraly a k mý potřebě zanechaly: protož hleď mi z tvýho dělání něco dobrýho vybrati, aby plesnivy bejti a k jídlu se hoditi mohly, kteréž mi taky do dalšího času schovej; másla pak, poněvadž nechci, aby se mi mělo nyní co prodávati, proto že se na jinou potřebu ohlídám a sama ho taky potřebovati budu sem, i kdybychom se na Brandejs dostati měli, k domácí outratě, hleď je tedy pilně všecko opatrovati, aby se nepokazilo a nezsmradilo.

Píše mi hejtman taky strany včel a oznamuje, že se medu takměř nic od nich nevzalo: čemuž ač se velmi divím, avšak poněvadž píše, že všudy vůkolí tak jest, že se tak málo medu nachází, a mnohým včely hladem že pomřely, již musím tomu povoliti a místo u sebe dáti, při čemž, jak by se dále postupovati, a co tobě od něho oznámeno bejti, mělo strany vosku, tolikéž březový vody a jinýho, jemu píši, protož tuto znovu toho opakovati potřebí-není. A nemajíc nyní co více jiného nařizovati, s tím ɔc. Datum v městě Vratislavi 27. dne Aprilis anno 1633.

PS. Při tomť poroučím, když teď asi po třech neb čtyřech nedělích bude, že by krávy lípe trávy a pastvy užívaly než nyní, aby mi nadělala maldříků, něco dobrýho, totiž mastnejch půl kopy a k strouhání taky tolik, a tak obojích kopu, tak aby, jestliže by se sem potom Crato zase vracoval, mohly mi při tý anebo při jiný bezpečný příležitosti sem odeslány bejti. Nepomíjej mi oznámiti, jak sem předešle byla poručila strany těch plecí a masa z těch dvou vepřů, kteří se zabiti dali, aby zuzeny byly, jestli se tak stalo, jsou-li zouzeny, a jak se neb kde chovají, aby se nepokazily. Taky mi i o tom věděti dej, jestliže sou se již konopě a lny a co při kterým dvoře zaselo, tolikéž, jestliže se to semeno lněný, který tak papřitkovatý [sic] bylo, za jiný lepší, který by se k setí hoditi mohlo, vyměnilo. A poněvadž se některý nádoby dřevěný po této prázdné fůře na Brandejs posýlají, teď taky na škartě poznamenání toho najdeš, podlí kterýhožto přijmi je a pro budoucí potřebu opatř a schovej.

---

173. *Tobiášovi lokaji v příčině opatření některých věcí na Brandýse.*

Ve Vratislavi dne 27. dubna 1633.

Tobiášovi lokaji.

V jakým způsobu na Brandejse zůstáváte a co se mezi tím tam dálo, i jaký dále obtížnosti a kontribucí na ten statek dolíhají, tomu sem jak z jinejch, tak na díle z tvého psaní vyrozuměla, a ráda sem a povděčna tomu, že mi o tom předce tak vejslovně

píšeš, co se dálo a ještě děje, jako také žes mi přípis tý salvaguardie knížecí odeslal. V tom ti taky nic za zlý nemám, ale místo tomu dávám, pro který příčiny si mi tak dlouho nic nepsal a o ničem neoznámil, nebo vím sama, že nyní poslové sem i tam těžce a nesnadně mohou procházeti. Jakož pak tyto minulý dni jednoho Brandejskýho, který zde mnoho nedělí příčinou roznemožení se zůstával a zase na Brandejs s rozdílnejmi listy vypraven byl, na cestě vzali, stloukli, listy pobrali a zotvíraný zase mu některý navrátíc (jakž se nás zpráva od zenftáře, který při něm byl a sem se navrátil, donesla), s nimi pustili, kterejž kam se poděl a jestliže na Brandejs tak stlučenej a prvý nedoživej nějak se dovlíkl, čili někde na cestě zhasl, nic nevím. Takový pak zlý věci, poněvadž téměř všudy se rozvodnily [sic], není jim jinde pomoci než u pána Boha, musíme na ni očekávati, a čemu se nemůže vyhnouti, to trpíno bejti, kterejž rač se sám nad námi smilovati a z takovejch soužení vysvobození nějaké učiniti, nebo v nás není tý moci, abychom mohli tomu, bychom i nejraději chtěli, jakými jinými prostředky zabrániti. Ženy svý zase ode mne pozdrav. S tím ꝛc. Datum ut supra.

PS. Ženě svý ode mne pověz, že jí poroučím, aby dala některý ženě těchto koření, který na příležitým rejstříku poznamenané posýlám, přinésti, a potom, když je míti bude, vezmouc tý vody březový, který mi šafářka nachystala, na kterouž se jí, kde zůstává, doptati a jí vůli mou v tom oznámiti může, ale polovici ať jí vezme a do ní takový koření vundá, a tak aby nechala toho státi, až by to ukysalo, a potom aby to na kotlík dala a mně vody z toho napálila, a potom mezi jiný, který za sebou má, opatřila a schovala; ostatek pak tý vody březový, od níž vezme, bude se moci v tom soudku, v kterým zůstává, k další potřebě zanechati, toliko ať se dobře zahradí a zašpuntuje, aby se nezkazila a v celosti zůstávala do dalšího mýho poručení.

174. *Pertoltovi z Lipého o zdraví svém, o domnělém jmenování Maximiliana z Valdštejna knížetem, o bídách, kteréž na ně počínají naléhati ꝛc.*

Ve Vratislavi dne 28. dubna 1633.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lippého.

Můj nejmilejší pane, pane bratře! Zdraví ꝛc. Můj nejmilejší pane bratře! Dvojí psaní od vás, jednoho pod datum 19. Februarii a druhýho v outerý velikonoční, teprv 25. dne tohoto měsíce spolu sem dostala a jistě se nad nimi nemálo potěšila, když sem se dověděla a uslyšela o vás tu žádostivou a vinšovanou novinu, že spolu se paní Mařičkou svou i s Čeníčkem dobrého zdraví i bytu v Skalici až posavad dosti pokojného užíváte, z čehož jakž pánu

Bohu spolu s vámi děkuji, tak také jeho božské velebnosti za to prosím, aby vás v takovém potěšitedlném způsobu za dlouhé časy zdržovati i jinejch milostí svejch k tomu udíleti ráčil.

O mně a mým pánu, kdež jste žádostivi přezvěděti, v jakým způsobu až posavad postaveni jsme: oznamuji vám, mý srdce, že sice nevšelijak dobře a obzvláštně nyní se vynacházíme, ačkoli já předce v svý bídě jak mohu se vláčím a přemáhám, abych neležela, než pán můj na druhej tejden již z lůže nevychází a dnou od pána Boha navštíven jest, takže mnohé nepříležitosti a bolesti s ní okoušeti musí; ale poněvadž z milosti boží již zase něco mírněji s ním bejti počíná, mám naději ku pánu Bohu, že ho ráčí brzy zase pozdraviti a nás podle milosti své na další časy chrániti.

Co mi oznamujete o našem panu Maximilianovi z Waldštejna, že má již za kníže vyhlášen bejti, a o panu bratru našem: tomu sem z posledního psaní vašeho porozuměla, já sem jináč nemyslila, nežli, že již tím knížetem dávno jest, nebo mi i pan Rudolf o tom byl psal, ale poněvadž potom z jinejch míst sem porozuměla, že se ještě nestalo a vy píšete, že již má vyhlášen bejti, věřím tomu a jemu k tomu důstojenství štěstí vinšuji; nad panem bratrem svejm pak a jeho takovejm nedostatkem zdraví i jinejch obtížnostech, na který sobě tak naříká, sama velikou lítost a žalost nesu a pána Boha prosím, aby ho v obojí příčině milostivě chrániti a jak dobré zdraví zase navrátiti, tak i jináče retovati a potěšovati ráčil Když on sobě tak naříká, který ještě statky svý má a z nich vždy něco míti a dostávati může: není divu jinejm, kteří nic nemají a ještě mezi cizími zůstávati musejí, jako i vy; ale já vám tý trpělivosti přeji a z ní pána Boha chválím, vinšujíce, aby vám ji pán Bůh ráčil na další časy přispořovati a k nějakýmu lepšímu způsobu ještě navrátiti. Já taky tak soudím, že by bylo mnohem lípe panu bratru v tomto nynějším způsobu, jak pro jeho zdraví, tak i pro jiný, na Židlochovicích zůstávati: ale on chce předce ještě takovejm se činiti a toho dovozovati, jako dokud mlád a čerstev byl, což již bejti nemůže, protož se taky říká, že se neděje křivda chtějícímu. My taky zůstávaje zde v těchto mnohejch obtížnostech a obklíčeni od lidu vojenskýho, dosti již počínají se nás nedostatky ujímati, nebo pán můj co za kejm v Moravě má, ani od summy ani od ouroku dokonce nic dostávati nemůže. A protož, kdyby kterak možné bylo projeti a nebylo tak nebezpečno, jak jest od lidu vojenskýho, přáli bychom a rádi se odsud vypravili, abychom trochu povětří proměnili a buď na Brandejs neb dáleji do Moravy dostati sobě žádali, abychom mohli k něčemu přijíti a mezi tím naději skrze to míti s vámi se taky ještě shledati, ale není téměř lze na to nyní ani pomejšleti, takže bude-li to na dlouze trvati, nevím, jak obstáti moci budeme. Pán Bůh rač sám tyto zlý a žalostný časy v lepší proměniti.

O jiných věcech neb nějakých novinách nevím co psáti, nebo není bezpečné téměř oust otevříti, ovšem skrze listy něco toho činiti, poněvadž poslové nyní těžce procházejí, jakož pak nám již nejedny listy přejaty sou. A pro tu příčinu, že sem vám již tak dlouho nic nepsala, žádám při vás v tom, můj nejmilejší pane bratře, omluvena bejti a důvěřuji se vám, že mne v tom [sic] domnění bráti a toho k mý nějaký nedbanlivosti a nepaměti na vás přičítati nebudete, nebo já vaše tatáž nepromĕnitedlná a podle možnosti své ve všem volná a upřímná sestra do smrti zůstávám, a tak se lásce vaší dokonce poroučím. Pán můj vám své povolné služby s žádostí na pánu Bohu všeho nejlepšího dobrého vzkazuje a z paměti a pozdravení velice děkuje. S tím se vám, můj nejmilejší pane bratře, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji, ochraně pána Boha všemohoucího nás z obojí strany poroučím a sobě vždy šťastného shledání s vámi vinšuji. Datum v městě Vratislavi 28. dne Aprilis léta 1633.

175. *Paní Márii z Lipého o zdraví a trampotách domácích ꝛc.*

Ve Vratislavi dne 28. dubna 1633.

Paní Maryji z Lippého.

Službu ꝛc. Má nejmilejší paní teta! Tyto dni, to jest 25. dne Aprilis, dvojího psaní vašeho, první od 19. února a druhé od 29. dne března, s obzvláštní jistě vděčností a žádostí sem dostala. A předně z vaší upřímný lásky a stálý paměti na mne a mne skrze takové oboje psaní navštívení velice děkuji, a dále z toho se hrubě těším a velmi ráda tomu porozumívám, že jak vy tak i pán váš a můj nejmilejší pan bratr spolu s Čeníčkem dobrého zdraví požíváte, i taky o panu Adamovi, synu svým, totéž že slyšíte: z toho všeho pánu Bohu děkujíc a vám toho srdečně a věrně přejíc, aby pán Bůh ráčil toho na další časy udíleti a k tomu i jiného všelikého potěšení a pohodlí přidávati, na jeho božské milosti, nejináč než jako sama sobě, vinšuji.

O sobě vám pak, má nejmilejší paní teta, k žádosti vaší oznamuji, že v takovým způsobu zůstávám, jakejž sice starejch a bídnejch obyčej jest, že nemnoho bez postele, trápení a toho soužení svýho bejti mohu, a ač z milosti boží nyní mimo jiný dni předce něco mírněji se mnou jest, že aspoň s přemaháním se tak vláčím, avšak naproti tomu můj pán nejmilejší dosti zle se teď již na druhej tejden vynachází a z lůže nevstává příčinou dny, od níž sklíčenej jest; avšak poněvadž se, chvála pánu Bohu, začíná s ním zase něco polepšovati, mám naději ku pánu Bohu, že mu ráčí od takového nedostatku dokonaleji pomoci a lepším zdravím zase obdařiti. A jináč taky nemáme sobě hrubě co zde nyní v těchto souže-

nejch časích libovati a z čeho se těšiti, kdyby samejch služeb božích nebylo, který doma máme, jiný by téměř všecko za nic nestálo.

U vás že předce v lepším pokoji a pohodlí před takovými neřestmi zůstáváte: jest z čeho pánu Bohu děkovati, vinšovali bychom sobě, by možné a bezpečné odsud projíti bylo, abychom povětří proměniti a na Brandejs, aneb někam blížeji vás, se vypraviti a skrze to naději k shledání se ještě s vámi míti mohli; nebo již taky počíná nám zde všecko přecházeti, když žádnejch peněz odnikud ani od summy, ani od ouroků, pán můj sem dostávati nemůže, a drahota zde veliká jest skrze lid vojenskej, jímž všudy obklíčeni jsme. Pán Bůh rač dále sám naším pomocníkem a opatrovníkem bejti, a k takovýmu společnýmu shledání šťastně nám dopomoci.

Pán můj vám své služby s žádostí na pánu Bohu všeho nejlepšího dobrého vzkazuje. Šlechtičny, tety mý i ujec můj Ertmánek vám se s poslušnejmi službami svejmi zase poroučejí. Čeníčka, žádám, že taky ode mne s políbením pozdravíte. A s tím se, má nejmilejší paní teta, další lásce vaší neproměnitedlné, nebo já tatáž vaše do smrti zůstávám, a nás z obojí strany pánu Bohu v jeho svatou ochranu poroučím. Datum ut supra.

---

176. *Paní Barboře Kynostové o zdraví domácích, nesnázích lidem vojenským působených, ujišťuje ji svým nezměnným přátelstvím ꝛc.*

Ve Vratislavi dne 28. dubna 1633.

Paní Barboře Khynostové.

Má velice milá paní Baruško! Jistě sem tomu hrubě ráda, že přede třemi dny, když se posel náš, kterej již od mnoha nedělí v Moravě zůstával, sem se navrátíc, mezi jinejmi od vás taky dvoje psaní, první od 18. Aprilis a druhé v outerý velikonoční mně učiněný, jest mi přinesl, tak že s žádostí sem je dostala, a že na mne nezapomínáte, velice vám děkuji. O vás pak to ráda slyším a toho vám věrně přeji, že předce, ačkoli s nestatečností, spolu i se pánem svejm a s častejmi proměnami, avšak tak, jakž může ještě snesitedlné bejti, v mírným způsobu zůstáváte, a vy, ačkoli že ste zimnici přes den mívaly, ale poněvadž ste jí již zase pozbyly, věrně vám toho přeji, vinšujíce, aby pán Bůh za dlouhé časy ještě vám dobrého zdraví a jiného pohodlného způsobu udíleti ráčil, tak abych se mohla s vámi ještě bohdá, prvé než umru, shledati, čehož bych sobě srdečně přála a vinšovala s vámi dojíti, nebo zdá mi se, že sotva bych se mohla s vámi namluviti a svejch bíd vám potoužiti. Kteréž, kdybych měla pořád vyčítati, bojím se, že proti vašim, na kteréž naříkáte a dokládáte, že již mi o nich nesmíte ani psáti, na skrze by převejšily, ale již musím spolu s vámi trpělivě snášeti a tudy je sobě oblehčovati. Oznamuji vám taky o sobě, že se podobně dosti často se

mnou mění a mý zdraví hrubě nestálý jest, a ač nyní, chvála pánu Bohu, tak se předce posteli bráním a jako s mocí se vláčím, ale pán můj dosti jest na svým zdraví nestatečnej a na druhej tejden dnou sklíčenej, však, poněvadž se něco s ním již zase polepšuje, mám tu naději ku pánu Bohu, že ráčí se dáleji nad ním i nade mnou smilovati a jemu k lepšímu způsobu brzy dopomoci, i taky jinejm způsobem nám pomocníkem bejti; poněvadž jinejch mnohejch ouzkostí a nedostatků zde zakušovati se nám dostává, až i toho, že již nám taky peněz se hrubě nedostává, neb pánu mýmu ani od summy, ani od ouroků, nic žádnej z Moravy platiti nechce. Kdyby jen možné bylo, všelijak na to myslíme, abychom mohli odsud se na Brandejs, aneb dáleji do Moravy, nějak vypraviti, kdyby pán Bůh ráčil trochu pokojnějších a bezpečnějších časů popříti; ale na ten čas není možné pro lid vojenskej, kterej,m všudy naskrze zde obklíčeni jsme, toho vykonati, již se musíme ve všem pánu Bohu poručiti, nevědouc, jak dále s námi naložiti ráčí.

Panu Roznhonovi, že jest ho pán Bůh prostředkem smrti z tohoto světa povolati ráčil, sice pro dítky a manželku toho nepřeji, ale když se soudí tito nynější zlí a žalostní časové, v kterých nás pán Bůh postavil, nemůže člověka nic lepšího potkati nad to, koho pán Bůh ráčí z takovejch bíd vytrhnouti a k sobě pojíti; byť pak ani žáků ani kněží, neb zvonění při pohřbu nebylo, a by mu i tý země nepřáli, jakž píšete, že tak u vás jest, nic mu to neuškodí. Zde sic, chvála pánu Bohu, jest v tom svoboda každýmu, kdo jen dobře chce zaplatiti, dosti ho slavně pochovají; ale pro tu slávu nežádala bych sobě zde umříti, nýbrž vinšovala bych spolu s vámi raději někde v naší milé vlasti, pokudž by se pánu Bohu líbilo nás zase do ní přivésti.

Kdež sobě taky do mne stěžujete, poněvadž sem po poslu tom, který odsud naschvále do Moravy vypraven byl a za paní Bohunkou k vám do Skalice přišel, ani panu bratru svýmu, ani paní, ani vám nic nepsala, že ste toho hrubě litovaly, že sem se nad vámi dokonce zapomenula: v tom byšte jistě křivdu mi činily, neb sem na to ani mysliti neuměla, aby on měl se k vám dostati, a nemyslila sem jináč, nežli že snad někde již zahynul, poněvadž tak dlouho několik nedělí na tý cestě byl; neb jest hrubě nebezpečno poslům procházeti, což již taky nejedny psaní nám pobrány sou. Protož nemám o vás tý naděje, abyšte mne v takovým domnění míti měly, nýbrž, jakož vy se k tomu přihlašujete, že mne v paměti svý máte, tak i já v tom vaše tatáž neproměnitedlná starou měrou zůstávám až do hrobu.

Pána svýho, žádám, že velice ode mne pozdravíte a všecko dobré oznámíte. Pán můj vám i jemu taky svý služby vzkazuje. A s tím vás, má nejmilejší paní Baruško, pánu Bohu poroučím a

*

s vámi se, ještě dokud živa, shledati vinšuji. Datum v městě Vratislavi 28. dne Aprilis 1633.

---

177. *Paní Bohunce z Žerotína děkuje za správy jí odeslané a oznamuje, že více vyhnaných rodin šlechtických z Břehu do Vratislavi se přistěhuje* ꝛc.

Ve Vratislavi dne 29. dubna 1633.

Paní Bohunce z Žerotína.

Přede třmi dny při navrácení se sem Buriana, s nímž ste taky posla svýho sem vypravily, psaní vašeho sem dostala a, co mi skrze ně oznamujete a na ně k odpovědi dáváte, všemu sem porozuměla. Z čehož ze všeho vám děkuji, ale neráda sem se z něho dočetla o vašem nedostatku zdraví, kterej jest vás, když ste v Skalici na minulý velikonoční svátky byly, tam potkal a vás tak za několik dní tam zdržel; ale, poněvadž píšete, že se již s vámi zase polepšovalo, mám naději ku pánu Bohu, že dosavad dokonaleji zdrávy ste, čehož bych vám věrně přála a vám, i se pánem vaším a mejm velice milejm panem synem, toho na další dlouhý časy vinšuji.

Co se jinejch věcí v psaní vašem obsaženejch dotejče, zanechávám jich na svým místě, tak jak mi o nich píšete. Toliko vám o sobě a pánu svým oznamuji, že já, ačkoli sice podlí obyčeje a způsobu svýho téměř jednostejna sem a s častejmi svejmi bídami trápení okouším, ale když nyní ještě, tak jakž mohu se přemáhati a obstáti, i to za milost a dar zvláštní od pána Boha přijímám. Nežli pán již teď na dvě neděle z lůže nevychází a dnou od pána Boha navštíven jest, ale důvěrnost a naději ku pánu Bohu mám, že ho ráčí od ní brzy zase sprostiti a dokonalejším zdravím obdařiti, poněvadž se s ním zase polepšuje.

Jiný věci v jednostejným způsobu zde zůstávají a bez mnohejch obtížností nejsme. Pán Bůh rač bejti sám naším ochráncem a opatrovníkem.

Že byšte mi mnoho co více psáti měly, ale že toho černidlu a papíru nemůžete svěřiti, nežli do šťastnýho bohdá shledání že toho zanecháváte: dá pán Bůh, když se stane, že mi budete moci o všem oznámiti, a kdyby pán Bůh ráčil toliko bezpečnějšího času popříti a skrze ten lid mohlo se bezpečně projeti, neb aby se to od nás někam jinam odehnalo, mám naději, že by se to mohlo státi, neb bychom zde dlouho nezůstávali; ale v nynější čas není téměř možné na to pomysliti, nebo nelze téměř ani hlavy dobře vyskytnouti, takže můžete souditi, jak jest u nás.

Za odeslání mi psaní ze Skalice vám děkuji. Nevěděla sem, abyšte tam jeti měly, aneb aby měl posel náš tam za vámi dojíti, sice bych jim byla chtěla taky psáti, skrze což by nebyli tak ura-

ženi, a poněvadž teď odpovědi zase posýlám, prosím, že je tam při příležitosti odeslati dáti sobě nestížíte.

Panu švakru vašemu, panu Rudolfovi*), poněvadž mne od něho pozdravujete, prosím, že zase mý modlitby, jako i pánu vašemu, mýmu obzvláště milýmu panu synu, s vinšem na pánu Bohu všeho dobrýho praviti budete, tolikéž paní hrabince a paní Ehrenreiterový služby mé oznámíte. Panu synu že k tomu kapradí, kterýho užívá pro dnu, štěstí, aby mu dobře sloužiti mohlo, vinšuji. Já sem ho již taky skoštovala, ale poněvadž mi málo prospívalo a sloužiti nechtělo, zanechala sem ho tak, než toho sanytru, když dnu cejtím, někdy předce užívám. Pán Bůh rač mi ho požehnati, abych mohla skrze ten prostředek nějakýho polechčení dosáhnouti.

Šlechtičny mý i pán z Lobkovic vám se v službách poroučejí. Co píšete o naší paní z Burghauzu, chvála pánu Bohu, nic pravda není, nebo ona zde s svejm pánem a vším svejm již mnoho nedělí pořád bytem zůstává. Pán z Roupova, naše paní hrabinka z Hodic, paní z Kolovrat se svou dcerou, paní z Felsu všecko se to taky nyní z Břehu sem stěhuje a tak nám nyní veseleji zde bude. Netroufají sobě tak v Břehu jako zde. Pán Bůh rač nás sám opatrovati. A nemaje co jiného vám odsud psáti, s tím, zavíraje, nás všecky ochraně boží poroučím. Datum v městě Vratislavi 29. dne Aprilis 1633.

---

178. *Paní Evzebii z Kounic o zdraví, nesnázích, kterýchž zakoušeti musejí ꝛc*

Ve Vratislavi dne 29. dubna 1633.

Paní Euzebiji z Kounic, rozené z Sezimova Oustí.

Službu ꝛc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Má nejmilejší paní teta! Poněvadž sem již od chvíle nic o VMti neslyšela, velmi sem toho žádostiva byla, abych odněkud o VMti nějaké dobré noviny se dočekati a dověděti mohla, kde byšte zůstávati a jak se až posavad míti ráčily, a protož velmi sem povděčně nyní psaní od VMti, kterýhož datum na Uherským Brodě 5. dne tohoto měsíce, dostala. A že mne předně skrze ně navštěvovati ráčíte a podle toho o sobě a všech svejch příčinách taky oznamovati, VMti za to hrubě děkuji a o tom ráda slyším, že se panem manželem vašnostinejm, panem ujcem mejm velice milejm, i s dítkami svejmi při mírným způsobu zdraví se vynacházeti ráčíte, kterýhož VMti věrně přeji a, aby pán Bůh ráčil popříti VMti jeho za dlouhé časy požívati, upřímně toho na jeho božské milosti vinšuji. Však strany věcí jinejch, o který v Moravě činiti míti ráčíte, že tak nešťastně VMti se vede a čím dále, soudím to, že k velikejm škodám a outratám přivozovány býti

---

*) Z Tiefenbachu.

ráčíte, jistě že nad tím srdečnou lítost a citedlnost s VMtí nesu. Pán Bůh rač tomu sám pomáhati a dáti, abyšte ráčily moci to obdržeti, což VMti spravedlivě náleží. Takový jest jejich obyčej s námi exulanty zacházeti, ale pánu Bohu nechť jest všeho požalováno a jemu samému to poručeno, co VMti souzeno bude, předce nemine.

Podlí toho o sobě a svým pánu VMti oznamuji, že já, ač sice jak jindy vždycky, tak i nyní dosti churava a nestatečna sem a sotva jen že se v svý bídě ležení bráním, avšak když se v tom ještě mohu tak přemoci, i z toho pánu Bohu děkuji. Nežli pán můj nejmilejší ode dvou nedělí ani z lůže vyjíti nemůže a od dny sklíčenej a svázanej jest, ale důvěřuji se pánu Bohu, poněvadž se již i začátky polepšení při něm ukazují, že je ráčí dáleji rozmnožiti a pánu k lepšímu zdraví zase dopomoci. O jiném způsobu nevím také co jiného VMti oznámiti, než že podle nynějších příběhů dosti zde ouzkosti máme a, lidem vojenským všudy obklíčeni jsouc, skrze to i veliký drahoty zakušujeme a v straších a nebezpečenství zůstáváme. Pán Bůh rač se sám nad námi smilovati a nám lepších a bezpečnějších časů popříti a dáti, abyšte, jak račte sobě toho vinšovati, sem se mezi nás šťastně dostati a navrátiti moci ráčily, neb bych sobě toho hrubě přála, abych se s VMtí brzy shledati mohla.

Strany dítek a sirotků VMti zde zůstávajících oznamuji, že, chvála pánu Bohu, zdrávi jsou, kteréž sobě ráda poručené mám.

Pana manžela VMti a mýho milýho pana ujce, žádám, že račte ode mne s mejmi modlitbami a vinšem na pánu Bohu všeho dobrýho velice pozdraviti; pán můj VMti i pánu taky svý povolný služby vzkazuje.

Šlechtičny mý, který ještě obě dvě při mně sou, VMti poslušně službami se poroučejí, aniž mohu VMti co jistýho strany veselí Joziččinýho oznámiti. Než to VMti oznamuji, že pán z Roupova, paní hrabinka naše, paní z Kolovrat se paní z Felsu sem do Vratislavě mezi nás se stěhují a zde nyní pro lepší bezpečnost nežli v Břehu zůstávati oumysl mají. Pán Bůh rač nás všechny pod milostí a ochranou svou zdržovati. Dítek svejch, prosím, račte taky ode mne pozdraviti a políbiti. S tím se lásce VMti, má nejmilejší paní teta, a nás všecky k ochraně pána Boha všemohoucího poroučím. Datum ut supra.

---

179. *Paní Anišce Krokvicarové ze Zahrádek o bídách a nedostatcích, kterých ve vyhnanství se jim dostává.*

Ve Vratislavi dne 29. dubna 1633.

Paní Anižce Krokvicarový, rozené z Zahrádek *)

Službu ɔc. Urozená paní přítelkyně má obzvláště milá! Zdraví ɔc. Že mne skrze psaní své, který jest první outerý v postě [15. února] datirovaný, a mně teprv přede čtyrmi dny zde dodaný, navštěvujete, hrubě to vděčně od vás přijímám a z takové paměti, v které podle starý známosti ke mně se ohlašujete, velice vám děkuji, a nejsem na jiném, nežli vám se toho zase podobnejm přátelskejm způsobem odměniti a to vynahraditi. Nevěděla sem pak, poněvadž sem od žádnýho o vás nikda nic neslyšela, ani žádnýho psaní prvé od vás neměla, kde zůstáváte, jestliže v Skalici nebo kde jinde, poněvadž nás pán Bůh do divnejch stran světa rozptýliti a zavésti ráčil, až nyní z psaní vašeho porozumívám, že již tři léta se pánem svejm v Skalici se zdržujete: a protož skrze tu příčinu, že sem vám nikda sama nepsala, ani po jinejch nevzkázala, důvěřuji se vám, že mne při sobě v tom omluvnou jmíti budete. Kdež mi pak o mnohých bídách a nedostatcích svých a pana manžela vašeho toužíte, kterých v tomto exulantství spolu zakušovati musíte, že tak jest, dobře tomu všemu věřím, aniž to v těchto nynějších zsouženejch [sic] časích nám všechněm co novýho a neobyčejnýho jest: nebo v takových těžkostech i my zde zůstáváme, a mnohem ještě hůře a tížeji mezi námi jest nežli u vás. Aspoň ráčil vám pán Bůh to dáti, že v Uhřích od živnej věci lacino máte a za skrovný peníze všecko dostati můžete, a pokoj jakejž takejž máte: ale zde za dvoje i troje peníze všecko se koupiti musí, a zvláště v nynějším tomto zsouženým způsobu ty i jiný mnohý bídy, jak se říká, na nejvejš vzešly. Peněz se nám taky nedostává, nebo nám z Moravy podobně žádnej nic platiti nechce, tak že, nebude-li pomoci a ochrany boží s námi, nevím, jak na dlouze takovou měrou obstáti moci budeme, ale pánu Bohu se, jakožto nejlepšímu opatrovníku, ve všem poroučíme. O panu bratru vašem nevím vám co jiného oznámiti, než že, zůstávaje až posavad v Břehu, se všemi svejmi zdráv jest; psaní vaše, pánu náležející, hned sem odeslati dala, a pokudž mi zase jaká odpověď k rukám přijde, tolikéž vám ji při této neb při jiné příležitosti odeslati nepominu.

---

*) Paní Anižka byla manželkou Jana Ludv. Krokvicara z Nové vsi, kterýž za času odboje proti Ferdinandovi II. na Moravě byl direktorem stavovským; za tou také příčinou měla mu »jako přednímu rebelu« hlava býti sťata, z milosti však císařské vězněn na doživotí. Jmění mu bylo všechno vzato. L 1624 dne 24. února, když podepsal revers, že z Moravy neuprchne, před soud na zavolání se postaví, s žádným dopisovati si nebude, propuštěn z vězení. Ze zabaveného jeho jmění mělo býti vyplaceno 5000 zl. pojištěného věna jeho manželce, paní Anižce, a synovi Sigmundovi 7000 zl., jenž také účastnil se odboje a proto vězněn. Propuštěn na svobodu zemřel 1629. Vykázaných mu 7000 zl. na zabaveném jmění otcově mělo dáno býti jeho dcerušce.

Pana manžela svýho, žáďám, že zase ode mne i od pána mýho, kterejž vám i jemu služby vzkazuje, pozdravíte. Při čemž se vám od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum v městě Vratislavi 29. dne Aprilis 1633.

---

180. *Pavlovi Kvasničkovi do Třebíče, aby v příčině dopomožení k spravedlivosti na Dominikovi poručil se vrchnosti své, panu Rudolfovi z Valdštejna.*

Ve Vratislavi dne 29. dubna 1633.

Pavlovi Kvasničkovi do Třebíče.

Pavle Kvasničko milej! Aby zdráv byl ɔc. Psaní tvýho tyto minulý dni sem zde dostala, skrze něž že se ke mně podle povinnosti své ohlašuješ a na mne v modlitbách svejch nezapomínáš, vděčně to od tebe přijímám. A že až posavad v Třebíči, předně pod ochranou boží a potom mýho nejmilejšího pana strejce, pana Rudolfa hraběte z Waldštejna, zůstávaje, pokojného bytu užíváš, tohoť taky, jakž věrně přeji, tak i na další čas i tvejm domácím, nad jejichž bídami a nemocmi sobě naříkáš (ačkoli nevím, kdo tíž nemocní sou, avšak), aby jim pán Bůh zdraví navrátiti a tebe starosti a tesknosti zprostiti ráčil, vinšuji. Obzvláštně pak co mi oznamuješ o svým neštěstí, který tě skrze Dominika potkalo, že si za něj jak peníze, co si v Kremži na jarmarku utržil, jeho věřitelům položil, tak taky nad to vejše za vostatek i v rukojemství se za něj postavil a zapsal, a on žeť až posavad nic zas platiti a nahraditi nechce: takovýho zavedení, do kterýho si skrze to přišel, tobě nepřeji a poněkud se tomu divím, že si se tak daleko do toho pustil. Ale poněvadž píšeš, že si to na jeho snažnou na tebe s pláčem vzloženou prosbu z citedlnosti křesťanský a sousedský, chtěje mu z jeho neštěstí, který se na něj valilo, tudy pomoci, pro něj učinil: mělť by on spravedlivě na takové veliké přátelství a dobrodiní, jemu od tebe prokázané, pamatovati a jeho vděčnějším bejti nežli jest, čehož sem o něm nesmejšlela, aby měl na takový podvody nastupovati, ale snad se rozmyslí a sám se ještě v tom upamatuje. A mezi tím, poněvadž to na pana strejce mýho vznášíš, a skrze něho ochrany v té věci vyhledáváš, naději se, že pán taky nad tebou, poněvadž pod ochranou jeho a v poddanosti mý zůstáváš, ruku držeti a k tvýmu spravedlivýmu na témž Dominikovi dopomáhati bude; mimo kterýž prostředek žádného jiného tobě ukázati a jaké lepší rady k tvýmu dobrýmu v té věci dáti nevím, ovšem pak na nějakou pomoc svou tebe, bych i nejraději chtěla, na ten čas ubezpečiti nemohu, jakož můžeš sám souditi, že kdo jest od místa tak vzdálen, jako já od vás, těžko jest něčeho takovýho zastávati a tomu kterak pomáhati, a zvláště nyní jsouc v takovém způsobu zde postaveni, že netoliko sami odsud se vydati, ale ani psaní bezpečně posýlati nemůžeme. Protož musíme

se taky i v tom ochraně boží důvěřovati. Než o panu strejci svým to vím, že jest pán ten, kterej nerád dopouští koho utisknouti v jeho spravedlnosti, a tak nenaději se, aby i tobě jaké zkrácení při tom státi se mělo. S tím tě ochraně boží poroučím. Datum v městě Vratislavi 29. dne Aprilis 1633.

---

181. *Kašparovi písaři důchodnímu na Třebíči nařízení dává v příčině peněz sirotčích a opatrování vína ɔc.*

Ve Vratislavi dne 29. dubna 1633.

Kašparovi písaři důchodnímu na Třebíči.

Kašpare milej! Aby zdráv byl ɔc. Nepochybuji, že si psaní mého, kterýť sem před vánoci učinila, dostal, podle něho se tak zachoval, a strany pokládání mi peněz při soudech, který mi na statku mým Třebíckým po sirotcích zběhlejch a nedobře chovalejch náležejí, na to, abych mohla něčeho více než loňskýho roku dostati, poněvadž sem předešle nic nevzala, pozor dal, i taky ouředníku vzkázání mé o tom oznámil. Podle čehož, nadějíc se, že snad něco před rukami takovejch peněz složenejch se nachází a za tebou podle poručení mého až posavad zůstává, z té příčinyť poroučím, když pan strejc můj nejmilejší, pan Rudolf hrabě z Waldštejna, mně z statku Třebíckýho mýho za tento minulej termin svatojirskej, jako i ouřad, peníze pokládati budou, aby při tý příležitosti Martinovi Cratovi, který nyní do Moravy za potřebami našimi se vypravuje, jemu je taky odvedl, a mně při tom napsal a oznámil, mnoho-li jich jest, a jest-li zase kterejm sirotkům, kterejm já dlužna sem, z toho co spraveno, i také, je-li to náležitě do obojích rejster, jak mejch, tak i vašich, který míti máte, a v nichž se takový dluhy všecky sepsány nacházejí, vepsáno, a jak se jináče při tom postupovalo.

Nikodema ode mne pozdrav a oznam mu, že mu poroučím o rejstra svý, aby jich zase za sebou zanechal a pilně schoval do dalšího mýho poručení, tak aby mi zmařeny nebyly. A poněvadž ani ty ani purkrabí již od dávního času nic mi nepíšete, protož poroučím vám, abyšte mi, jak se nyní mezi vámi děje, nepomíjeli při dotčené příležitosti o všem oznámiti. S tím ɔc. Datum ut supra.

PS. Dej mi taky věděti strany mejch vín, co se o dobrotě jejich smejšlí, a kdo k nim přihlíží a je spravuje; poněvadž se naději podlí předešlýho způsobu, že v tvým opatrování zůstávají, protož tě napomínám, aby jich hleděl pilen bejti a nedal sebou při tom nic scházeti.

182. *Oznamuje Karlovi Bruntalskému z Vrbna o zdraví svém i manžela svého, a ochraně boží ho poroučí.*

Ve Vratislavi dne 4. května 1633.

Panu Karlovi Bruntalskýmu z Vrbna.

Můj nejmilejší synu! Dobrého zdraví na pánu Bohu ti věrně žádám, i v jinejch příčinách a příležitostech všelijakého dobrého prospěchu tobě vinšuji. A při tom to oznamuji, že sem zase psaní tvýho dvojího, od 25. Februarii a 13. Martii v Padue datovanýho, ráda dostala a o tobě z nich vyrozuměla, že tě vždy ještě pán Bůh při dobrém zdraví zdržovati a chrániti ráčí, čehožť i s jinejmi tvejmi věrně přeji, pána Boha za to žádaje, ať by jakž téhož dobrého zdraví stále za dlouhé časy propůjčiti, tak i v dalším předsevzetí tvém hojně požehnávati ráčil, což by jak ke cti a chvále jeho božské, tak i k oužitku tvému a nám ku potěšení sloužiti mohlo. A poněvadž se skrze týž psaní dotazuješ na mý zdraví, nechci před tebou tajiti, že já sice v svým způsobu jednostejným předce zůstávám a častejm proměnám a bídám mý zdraví poddáno bejti musí, tak jakž ti o tom prvé vědomé jest. Pán můj a pan otec tvůj nejmilejší teď víc než dvě neděle příčinou dny a jinejch nedostatků svejch z lůže nevycházel, avšak dosavad, chvála pánu Bohu, něco se s ním již zase polepšilo, takže pomaly počíná povstávati. Jináče taky v tomto nynějším šustu a obtížení až posavad lidem vojenskejm dosti starostí, strachu a nedostatků mnohejch zakušovati se nám dostává, v čemž ve všem pánu Bohu k ochraně a opatrování se poroučíme. Pana Rozína i pana Mělnickýho s oznámením všeho dobrého zase ode mne pozdrav. A s tím spolu s nimi všechněmi pánu Bohu k ochraně tě poroučím. Datum v městě Vratislavi 4. dne Maji léta 1633.

---

183. *Paní Veronice z Šternberka o všelikých bídách, těžkostech a o nedostatečném zdraví svého manžela.*

Ve Vratislavi dne 5. května 1633.

Paní Veronice z Šternberka, rozené z Weitmile.

Službu svou povolnou vzkazuji. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Zdraví ꝛc. Má nejmilejší paní teta! Poněvadž již od dlouhýho času dokonce nic sem o tobě nevěděla ani neslyšela a nad tím myslí a srdcem svejm nemálo skormoucena byla, nevěda, jak se s tebou a všechněmi tvejmi v těchto žalostnejch časích děje, protož sem s velikou žádostí od dávního času na nějakou příležitost k tobě, při kteréžť bych napsati, na způsob tvůj se dotázati a o něm přezvěděti mohla, očekávala. I když se mi tato nahodila a velmi vinšovaně natrefila, že jest se posel nějaký sem dostal a šlechtičně, tetě mý,

Kačence psaní od panny dcery tvý, šlechtičny Francl, přinesl, jistě žeť sem s radostí o ní uslyšela a nikoli toho pominouti nemohla, abych se, má nejmilejší paní teta, skrze toto psaní k službám tvým ohlásiti a tebe navštíviti neměla. A jsouc pak tak přežádostiva o tobě vyrozuměti, kterak se se všemi svejmi až posavad míváš a kde zůstáváš v těchto přezlejch časích, poněvadž by mi nic milejšího a potěšitelnějšího o tobě uslyšeti nebylo, nežli aby zdráva bejti a, podle žádosti srdce svýho, se všechněmi svejmi všelijak dobře se vynacházeti mohla, prosím, že pro dokázání tý lásky svý ke mně, kterou sem vždycky u tebe složenou měla, nestížíš sobě mně o takovém spůsobu svém při příležitosti oznámiti a mne další lásce a milosti své poručenou učiniti; nebo já tatáž tvá neproměnitedlná a do smrti stálá a upřímná teta a služebnice zůstávám, a na tvé psaní s velikou radostí žádostivě očekávati budu. O sobě pak a svým nejmilejším pánu nechci před tebou, má nejmilejší paní teta, lítostivě tajiti, že jak na zdraví našem velmi bídni a nestatečni jsme, a čím dále vždy více a v častejch nemocech zůstáváme, tak taky v těchto nynějších zarmoucenejch a zsouženejch časích ve mnohejch jinejch nedostatcích, starostech a straších postaveni jsme, o kterýchž věcech není možné vypraviti ani také bezpečně psáti nelze. Protož nechci tě tím, má nejmilejší paní teta, také šíře zanášeti, nežli pánu Bohu se ve všem k ochraně a opatrování jeho mocnému poroučíme, v trpělivosti na smilování boží a vysvobození nás z takového zlého očekávajíce.

Můj pán tobě a spolu se mnou i pannám dcerám tvejm, našim obzvláštně milejm pannám tetám, svý povolný služby s vinšem a žádostí na pánu Bohu všech dobrejch věcí vzkazuje, kterejž při tobě přátelsky omluven bejti žádá, žeť sám psáti a toho pro nedostatek zdraví svýho, v kterým již na třetí tejden zůstává, a těžkou dnu jak jinde, tak i v ruce, snášel a jí ještě dokonale zproštěn není, vykonati nemůže.

S tím se, má nejmilejší paní teta, lásce a paměti tvý, a nás z obojí strany k ochraně boží poroučím a s tebou sobě ještě, dokud živa, aspoň jednou shledání vinšuji. Datum v městě Vratislavi 5. dne Maji, jinak den božího vstoupení, léta 1633.

---

184. *Přeje Bedřichovi z Kounic, aby dalších škod a outrat svých zproštěn býti mohl; oznamuje, že by rádi do Brandýsa nad Orlicí se vypravili, ale pro nebezpečenství od lidu vojenského na cestách na ten čas že jim nemožné bude.*

Ve Vratislavi dne 10. května 1633.

Panu Fridrichovi z Kounic.

Modlitbu ɔc. Urozený pane, pane ujče můj nejmilejší! Zdraví ɔc. Můj nejmilejší pane ujče! Psaní od VMti, který ste mi 20. dne po-

minulého měsíce Aprilis z Vídně učiniti ráčili, sem tyto dni zde dostala a hrubě ráda z něho tomu porozuměla, že se na zdraví svém spolu s JíMtí paní manželkou VMti a mou nejmilejší paní tetou, i s dítkami svejmi dosti mírně vynacházeti ráčíte, čehož věrně VMti přeji a na další časy upřímně na pánu Bohu vinšuji. Ale naproti tomu v věcech a předsevzetí VMti že se tak zle a těžce VMti vede, v tom nad VMtí v pravdě nemalou lítost a citedlnost snáším, a sama to soudím, že to s velikejmi outratami a škodami VMti se děje, a pan kardinál že takovejm nepřítelem VMti při tom jest: ale již to račte musiti pánu Bohu poručiti a tomu se těšiti, co VMti od pána Boha souzeno bude, že to taky nemine, byť pak jakkoli tomu překážeti chtěli, co má přijíti, že předce přijde. A poněvadž nyní za tou příčinou ste se zase do Vídně s radou knížete z Eggenbergu, též pana bratra mýho nejmilejšího, i pana kancléře*) vypraviti ráčili: vinšuji VMti k takovému jednání mnohýho štěstí od pána Boha, tak abyšte to již jednou na nějaké dobré míře a konci postaviti a takovejch dalších škod a outrat svejch zproštěni bejti moci ráčili. Ty přípisy týchž věcí se dotejkající, které jste mi při psaní svém odeslati ráčili, nepominula sem pánu svýmu vedle žádosti VMti ukázati, i taky za radu a zdání jeho v té věci žádati, načež, poněvadž pán sám VMti odpisuje a odpověď svou posýlá, nepochybuji, že z ní zdání a mínění panskýmu račte vyrozuměti. Kdež taky račte v psaní svým toho dokládati, že ste ráčili od pana bratra mýho nejmilejšího tomu vyrozuměti, že bychom v krátkým času odsud na Brandejs se vypraviti strojili: i ačkoli bychom, by možné bylo, rádi to vykonali, zvlášť, poněvadž, jakž račte věděti, že pán můj má dosti při soudech v Moravě v věcech svejch činiti a ted svatojanskej se přibližovati bude, ale pro nynější nebezpečenství veliký na cestách a obklíčení od lidu vojenskýho nelze nám na ten čas na to pomýšleti, pročež musíme to pánu Bohu poručiti a lepší příležitosti k tomu, až by nám ji pán Bůh způsobiti a dáti ráčil, očekávati. O sobě VMti při tom oznamuji, že tak s svejmi častejmi bídami se předce obírám a jak mohu se vláčím. Pán můj ted taky za půl třetí neděle příčinou dny z lůže vycházeti nemohl, ale, chvála pánu Bohu, zase se s ním již polepšilo. Pán Bůh rač dále sám naším opatrovníkem zůstávati a přede vším zlejm nás chrániti.

S tím VMt, můj nejmilejší ujče, spolu s námi pánu Bohu v ochranu poroučím a VMti se všelijak dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum v městě Vratislavi 10. Maji 1633.

---

*) Vilíma Slavaty z Chlumu a z K.

185. *Ladislavovi z Šlejnic, že žádané knihy mu odešle.*

Ve Vratislavi dne 10. května 1633.

Panu Ladislavovi z Šlejnic.

Modlitbu svou vzkazuji. Urozený pane, pane švakře můj obzvláště velice milý! Zdraví ɔc. Ze mne skrze psaní své, 21. dne pominulého měsíce Aprilis datirované, navštěvovati a na zdraví mé se dotazovati ráčíte, VMti z takový laskavý paměti na mne velice děkuji a VMti oznamuji, že v svým starým dosti bídným a nestatečným způsobu tak jednostejně zůstávám a více téměř ležeti musím než chodím, a to ještě na stolici, ale soudím, že mně již také nelze lepšího pohodlí očekávati a jinejm doktorům, nežli smilování božímu, se důvěřovati a na ně v trpělivosti očekávati.

O sobě pak, ač mi neračte nic oznamovati, ale poněvadž vidím psaní VMti vlastní rukou psaný, z toho se těším a soudím, že ještě v tak mírném způsobu zdraví VMt zůstává, že VMti toho dopouští, abyšte ráčili moci listy psáti, což jestliže tak jest, věrně toho VMti přeji a na další časy od pána Boha vinšuji.

Kdež pak mi račte dále psáti, že pán můj již se hrubě zde ve Slízsku proměnil, že k žádosti VMti nic činiti nechce, žádajíce mne k němu za přímluvu, aby VMti knihy, který na cedulce poznamenané posýlati ráčíte, zde koupiti dal: i nevím, proč ho sobě v takový domnění bráti ráčíte, poněvadž on až posavad služebníkem vašnostinejm jednostejnejm zůstává, a protož taky některý knihy a na díle ty, o který psáti ráčíte, že jest již prvé podlí žádosti VMti odeslal, tomu sem od něho porozuměla; těchto pak, kterých více žádostivi bejti ráčíte, ač sme jich taky hledati u knihařů zdejších dali, kněz Jakub sám k nim chodil, ale nic toho nyní nemají, než že do Lipska pro knihy se vypraviti a k příštímu jarmarku svatojanskýmu zase domů navrátiti strojí, pročež chci na to paměť míti a, když by odtud přijeli, dáti takových kněh u nich pohledati a, budou-li se moci dostati, VMti při příležitosti je odeslati.

Jiného nemaje co odsud VMti psáti, poněvadž toho nynější čas nedopouští, s tím se VMti, můj velice milej pane švakře, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji a sebe paměti VMti, nás pak z obojí strany Pánu k ochraně poroučím. Datum ut supra.

---

186. *Paní Bohunce z Žerotína o churavosti svého manžela a o těžkostech a souženích, kterýchž zakoušeti musejí.*

Ve Vratislavi dne 10. května 1633.

Paní Bohunce.

Psaní od vás, má nejmilejší paní dcero, po poslu vašem naschvál sem vypraveným, těchto dnů s vděčností ráda sem dostala, a že mně

tak často píšete a v svý paměti mne máte, vám z toho děkuji. A ač vy mně obšírně píšete a vždycky o všem oznamujete, ale poněvadž víte, že já již psaním odvykám a k nim pro svou sešlost a nestatečnost již tak jako vy postačovati nemohu, protož že vás taky zkrátka odbejvám, že to ode mne vděčně přijmete, vám se toho důvěřuji; jakož i nyní nevím vám co jiného psáti, než to, čeho se z druhýho psaní vám tyto dni po Kratovi odeslanýho dočísti moci budete, že já tak až posavad v jednostejný váze s zdravím svým dosti nestatečným a churavým zůstávám, a pán můj, ač tu za půl třetí neděle, jsouc na. dna nemocnej, z lůže nevycházel, ale dosavad již s ním, chvála pánu Bohu, zase se polepšilo, že zase může k stolu se dáti nositi; pán Bůh rač dále naším opatrovníkem bejti. Vám toho taky věrně přeji a ráda o tom slyším, že dobrého zdraví požíváte, čehož vám na další časy od pána Boha spolu se pánem vaším, mejm velice milejm panem synem, vinšuji. Co mi o mnohejch zsouženích a těžkostech, který u vás sou, oznamujete, tomu sem z psaní vašeho obšírně porozuměla, a ne nesnadně tomu všemu věřím, poněvadž podobně i zde nic lépe, jestliže hůře se neděje, jakž to samy po způsobu, který zde jest, můžete posouditi; pán Bůh rač sám nám všechněm pomáhati a z takovejch neřestí nás vysvoboditi a tak se nad námi smilovati. Pána svýho a mýho velice milýho pana syna, žádám, že s oznámením mejch modliteb a vinšem na pánu Bohu všech dobrejch věcí velice ode mne pozdravíte a paní hrabince Ehrenreiterový služby praviti budete.

Šlechtičny mý vám se taky službami svejmi poroučejí. A nevěda vám co jiného odsud psáti, tímto zavírám a, žádaje, abyšte psaní mé Karlovi, které vám posýlám a skrze ně mu odpověď na jeho dávám, při příležitosti spolu s panskejmi odeslaly, vás, má nejmilejší paní dcero, spolu s námi pánu Bohu v jeho ochranu svatou poroučím. Datum v městě Vratislavi 10. dne Maji léta 1633.

PS. Kdež mi taky, má nejmilejší paní dcero, píšete, že ste tomu srozuměly, že bychom na Brandejs se vypraviti strojili: i ačkoli, kdyby to mohlo bejti, rádi bychom se tam dostali, ale poněvadž sou tito nynější časové k tomu hrubě nepodobní a velmi na cestách nebezpečno a všudy lidu vojenskýho plno, nevím, kdy se to bude moci státi, jakž to můžete samy souditi; musíme to pánu Bohu poručiti a očekávati, bude-li se jeho milosti líbiti, až by nám k tomu sám příležitější a bezpečnější čas způsobiti ráčil.

187. *Paní Evzebii z Kounic v příčině peněz a nebezpečenství, kteréž by dítkám její hrozilo, kdyby je s sebou na Moravu vzíti měli 2c.*

Ve Vratislavi dne 11. května 1633.

Paní Euzebiji z Kounic.

Že mne skrze psaní své, 21. dne pominulého měsíce Aprilis z Vídně učiněné, navštěvovati a na zdraví mé se dotazovati ráčíte: VMti velice z takový paměti na mne děkuji, a o sobě oznamuji to, čehož se i z druhýho psaní mýho pominulejch dnů na VMt k odpovědi odeslanýho, kteréž, naději se, že VMti dodáno bude, dočísti ráčíte, že až posavad tak v jednostejným způsobu zůstávám, a pán můj z milosti boží již zase taky zdravější jest. Pán Bůh rač dále pomáhati a naším opatrovníkem bejti. O VMti a všechněch vašnostinejch s potěšením to slyším, že až posavad dobrého způsobu při zdraví užívati ráčíte, čehož věrně VMti přeji, a abyšte za dlouhý časy při tom zachovány bejti ráčily, upřímně na pánu Bohu toho vinšuji. Jináče pak, že se v věcech těch, o které v Moravě činiti míti ráčíte, VMti se panem manželem vašnostinejm tak nešťastně vede, tomu jak z psaní vašnostiného předešlého, tak i z přítomného, i z toho, který mi pan manžel vašnostin, můj zvláště milej pan ujec, činí, velmi neráda porozumívám a věrně toho VMti nepřeji, nýbrž s VMtí opravdovou citedlnost a utrpení nad tím maje, pána Boha za to žádám, aby tomu sám pomáhati a při týto nynější jízdě VMti do Vídně k nějakýmu dobrému konci a místu to přivésti, a tudy takových škod a outrat, který skrze to nésti ráčíte, jakž tomu dobře věřím, že v takový příčině jináč bejti nemůže, zprostiti a všecko to vynahraditi ráčil, tak aby to, co VMti spravedlivě náleží, ste dostati a žádnej VMt o to připraviti nemohl.

Co se podlí toho žádosti vašnostiné na mne vzložené dotejče, abych VMti některý sto zlatejch rejnskejch u pana Rudolfa, strejce mýho, z peněz, který mi položiti má, vyzdvihnouti dovolila, a proti tomu zase tolik zde od pana Tobenekera na místě vašnostiném přijala: i ačkoli dosti sice s mou nemalou nepříhodností to mi přichází, podlí toho, že sem nebyla na tom, abych měla touž summu peněz od pana strejce roztrhovati, nýbrž jí tam v Moravě v jistým místě složené a opatřené zanechati, tak abychom, jestliže by se nám tam, neb na Brandejs, pán Bůh ráčil dáti dostati, poněvadž tam rovně jako zde na hotový peníz živi bejti musíme, mohli něco k takový potřebě svý před rukami a v záloze míti, avšak nechtěje VMt oslyšeti, a ohlídaje se na takovou pilnou potřebu vašnostinu a pana ujce, k tomu sem přistoupila a na tom se ustanovila, že VMti 500 f. rejn. tam ukázati chci. A poněvadž týž peníze od pana Tobenekera mně již odvedeny sou, ačkoli sice dosti s prací a nesnází s pomocí paní Barbory k tomu přivedeno jest, tak že sem ho hned z nich taky kvitovati musila, pročež račte moci zase tolik z peněz

mejch v Moravě přijíti. Avšak poněvadž se nenaději, aby již za panem strejcem mým co nyní zůstávati mělo, nýbrž že již skrze Martina Cratu, který předešlejch dnů, jak za tou, tak i jinejmi potřebami našimi, do Moravy vypraven jest, to, což mně za tento termin náleželo, ode pána vyzdviženo, a tu, kdež sobě poručeno měl, od něho obráceno jest; protož nevidělo mi se pánu o to psáti, nežli skrze téhož Crata bude moci ta věc opatřena, a takovejch 500 f. rejn., nevěda k tomu kde příležitějšího místa obrati, když ta příležitost u pana Rudolfa zmeškána jest, VMti u paní Bohunky, dcery panský, položeno bejti, na čemž nepochybuji, že račte taky přestati. A když byšte týchž peněz dostati ráčily, na to paměť jmíti, abyšte pana Tobenekera samy, neb pan manžel VMti, kvitovati a, vidělo-li by se VMti, mně takovou kvitanci odeslati ráčily, tak abych já jemu ji odvésti, a proti ní svou od něho vyzdvihnouti a vyvaditi mohla.

Jakož dále v postscriptě račte mi psáti a při mně toho vyhledávati, srozumějíce od pana bratra mýho nejmilejšího, nejvyššího pana purkrabí, že bychom v krátce odsud se vypraviti a na Brandejs neb na Přerov dostati strojili, když by se to státi mělo, pokudž by se mně a pánu mýmu za dobrý vidělo a zdálo, že by dítky a sirotci VMti zde zůstávající mohli bezpečně před panem kardinálem v Moravě neb v Uhřích zůstávati, abychom je s sebou vzali: i ačkoli tak jest, že jest pán můj dávno toho oumyslu byl, ne tak za příčinou nějakýho nebezpečenství, který by zde, jakž račte dokládati, bylo, ale z příčiny vlastních potřeb jeho a mnohejch pilnejch věcí, o který v Moravě při soudech činiti má, na takovou cestu se vydati; ale poněvadž ne to nebezpečenství, který by v městě nastávalo, před nímž až posavad pán Bůh nás chrániti ráčí, ale to, kterýho jest se více v poli a na cestě mezi lidem vojenskejm obávati, nám toho na ten čas vykonati nedopouští, musíme zde zůstávati a pánu Bohu to poručiti a očekávati, až by nám k tomu týž dobrotivý pán Bůh nějakou lepší bezpečnost a příhodnost dále způsobiti ráčil. A kdyby se to pak napotom státi, my odsud vyjeti a jinam se odebrati umínili, nic by v pravdě mně ani pánu mýmu, s kterýmž sem o to dosti promluvila, pro VMt obtížnýho vykonati nebylo, abychom týchž dítek s sebou vzíti a blíže k VMti jich přivésti neměli: ale pán můj, kterejž VMti svý služby s žádostí na pánu Bohu všech dobrejch věcí vzkazuje, svý zdání při tom oznamuje, že v tý příčině dokonce na nic VMt ubezpečiti jak neví a za to slíbiti nesmí, kdyby ony někde tam blízko zůstávati měly, jsouc sirotci, aby pan kardinál, dověda se o nich, poněvadž bez toho proti VMti tak tvrdě se postavuje, na ně sáhnouti neměl, a protož že při VMti i při panu manželu vašnostiným v tom spolu se mnou omluven bejti žádá. Mezi tím že pán toho až posavad nepoznává, aby ony zde s jakejm nebezpečenstvím zůstávati měly, poněvadž jiní taky zde se zdržují, jako děti pana Šofkoče, naše paní z Hodic

s svejmi a jiní někteří, kteří v Břehu zůstávali, pán z Roupova taky se sem stěhuje, podle čehož kdyby zde mělo takový nebezpečenství bejti, nesmejšlím, aby se sem dávati měli.

Strany pak truhlice VMti za mnou zůstávající, mohu VMti oznámiti, že až posavad tu, kde mý věci sou, taky schovaná zůstává, a jináče, bych i nejraději chtěla, jak týž truhlice tak i svejch vlastních věcí lépe a bezpečněji jak opatřiti, nevím: pročež k VMti tu důvěrnost mám, že mne taky nad možnost mou v to potahovati a k tomu zavazovati neráčíte. Neb jak sem se prvé VMti v tom ohlásila, tak i nyní to pravím, že jistě, kdybychom měli odsud odjíti aneb i zde zůstávati, a mělo něco nebezpečnýho přijíti (od čehož pán Bůh však rač chrániti), že bych ani jiným ani sobě za škodu slíbiti nemohla, nýbrž všeho svýho zde zanechati, a to, cokoli málo nebo mnoho mám, pánu Bohu poručiti a na jeho opatrování božské spolehnouti musila. Pakliže byšte VMti jaký jiný prostředek k tomu věděti a týž věci VMti lépe nežli tak zaopatřiti moci ráčily, chtěla bych toho VMti ráda příti, toliko když byšte mi časně o tom oznámíti ráčily. Při čemž se VMti, má nejmilejší paní teta, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum 11. dne Maji 1633.

188. *Hejtmanovi v Brandýse nad Orlicí o poslání másla do Vratislavi.*

Ve Vratislavi dne 13. května 1633.

Hejtmanu Brandejskýmu.

Podle toho vám poroučím, když byšte sem Cambiaga, služebníka panskýho, na kočárku vypraviti měli a viděli byšte, že by při tý fůře se co více než dvě vědra vína, který mají sem přivezeny bejti, poslati mohlo, abyšte dali na týž kočárek taky ty dva štandlíky másla, který za šafářkou na ten počet, co se sem předešle odeslalo, ještě zůstávají, naložiti a jestliže byšte soudili, že by skrovněji a lépe v jedný nádobě nežli ve dvou bylo, budete je moci do nějakého soudku skrovnýho dáti přeložiti, zabedniti a tak opatřiti, aby na cestě neteklo a se rozpouštěti nemohlo. Pakli že by nemohlo pro tísnost [sic] místa aneb obtížnost fůry vzato bejti, zanechejte ho tak do další příležitosti a mýho poručení, avšak místo něho poručte šafářce, ať předce aspoň novýho másla putrovýho do fašky [sic] nějakou putru složí a mně pošle. S tím ꝛc. Datum v městě Vratislavi 13. dne Maji 1633.

PS. Nařiďte taky při šafářce, aby mi oznámila, nadělala-li je již těch maldříků, o který sem jí poručila a pokudž by hotovy byly, aby jich při týto příležitosti sem neposýlala, poněvadž nesmejšlím, aby ještě tak suchý byly, že by se poslati mohly, nežli aby na další poručení mý v tom očekávala.

189. *Hejtmanovi v Brandýse nad Orlicí nařízení dává o opatření rozličných věcí hospodářských.*

Ve Vratislavi dne 30. května 1633.

Témuž.

Z psaní vašeho, o čem mi v něm píšete, vyrozumívám a poněvadž na díle odpověd na předešlý mý poručení mně ním dáváte, a na další příležitost, při kteréž že mi místněji o těch věcech, ku kterýmž ste nyní postačiti nemohli, oznámiti chcete, všeho odkládáte, protož nemaje vám taky na to mnoho co nyní odpovídati, budu na takovou zprávu vaši očekávati.

Nežli co se dotýče másla zimního, nebyla sem já při tom na žádným omylu, jakž vy se snad domníváte: nebo ne k tomu cíli sem vám poručila, aby se neprodávalo, že bych o tom nevěděla, aby letní máslo lepší a pěknější nežli to ku potřebě a outratě naší nebylo, nežli proto sem to učinila, poněvadž ste ještě letního neměli a my se na Brandejs dostati strojili, kdyby se to bylo stalo, že mínila sem z toho pro kuchyni a potřebu naši utráceti dáti; avšak poněvadž se až posavad s příjezdem naším prodlelo a proměnilo, bude se již moci taky prodati, nic na tom nesejde, jestliže ne nyní, tedy potom s jinejm.

Ty dva štandlíky starýho másla, který sem sobě prvý zanechati dala, že ste jeden na vojáky utratili a druhej že se prodal, a tak o voba mne připravili: tomu sic neráda sem, ne pro jiný než pro to, že sem nikdy toho nelibovala, aby s tím, co já pro svou potřebu kdy zanechávati poroučím, bez mý vůle a vědomí jináče se mi šafovati mělo. Neb ač se vymlouváte, že ste to musili učiniti, nemoha od poddanejch žádnýho másla dostati: ale to nic není, neb kdybyšte tohoto neměli, musili byšte je byli předce odjinud opatřiti, nežli bez pochyby že jest snáze bylo k tomu sáhnouti, co bylo před rukami, nežli se jinde o ně starati. Když se však již stalo, při tom toho zanechávám, že pak za ně zase peníze od poddanejch vybrány sou, slušná jest věc, když za ně vydáno jest, aby mi od nich taky zaplaceno bylo. Sem pak není potřebí žádnýho másla přepouštěnýho po Cratovi posýlati, poněvadž ještě taky letního dělání sotvy tolik míti budete, co bych já na celej rok sem potřebovala; nežli co by se jinýho při té příležitosti poslati mělo, o tom šafářce poroučím, a bylo-li by dále ještě co více potřebí, o tom taky nařídíti chci.

Hospodářství, jak píšete, že v dobrým způsobu pozůstává, nadějíc se, že s skutkem se to srovnává, ráda to slyším, žádaje, aby i dále pán Bůh všeho chrániti a opatrovníkem bejti ráčil. Ale toť by již nebylo znamením dobrýho hospodářství, poněvadž dokládáte, že na Horkách jeden vůl od druhejch utrkán a noha mu zlámána jest, tak že potom za 5 kop prodán bejti musel: skrze což, poně-

vadž se nevidí, nežli veliká nedbanlivost a nepilnost šafářů a čeládky, protož povězte jim, jakákoli škoda jejich vinou a nedbanlivostí na čem se stane, že oni z ní odpovídati a ji nahražovati povinni budou, na to ať se konečně bezpečí.

Strany plátna kdež oznamujete, že teprv toliko 12 kop zhotovenýho jest, a ostatek že ještě za tkadlci nezdělaný zůstává: přičiňte se a mějte je k tomu, aby co nejdříve taky týž ostatek shotoven byl, a když se všecko přijme, ať se podlí předešlýho mýho poručení schová a na bílidlo nyní, poněvadž takový nebezpečný časy sou, nedává. Co se tkne žádosti šafářčiny strany dání plátna čeládkám i na plachty: poněvadž nic nevím, jaký to plátno zhotovený jest, a jestliže se z něho může co dáti neb ne, protož nyní taky nic nemohu o tom poručiti, nežli, když se toho místně dovím, a plátno všecko shotoveno bude, nepominu oznámiti, jak by se při tom zachováno a co komu, podlí předešlýho způsobu, dáno bejti mělo, s čímž nic zmeškáno nebude.

Včelám že po opravování jich až posavad přidávati ste musili, jestližeť vidíte, že toho potřebí jest, nic proti tomu neříkám, neb sem tak i prvé poručila, aby dobře opatrovány byly. Však že opět troje umřely, to taky beze škody není, pročež jest potřebí, na to pozor dáti, aby snad nějakou nedbanlivostí více nežli hladem a zimou, poněvadž již předce do pole na pastvu jíti mohou, i více se jich nezmořilo.

Med, kterýho ste 20 žejdlíků po 12 kr. koupiti dali, poručte opatřiti a schovati, aby nějak daremně rozpatlán nebyl.

Jakož taky o tom oznamujete, že semeno cibulný a mrkevný odsud odeslaný u vás ani nezešlo: divím se tomu a nevím, proč to jest, poněvadž sem je zprubovati a každýho trochu zde v zahrádce při domě tak na koštovanou naseti dala, kterýž tak pěkně všecko zešlo; ale když ste jinejm zaseli, i taky šafářku k dohlídání a opatrování toho na místě ženy zahradníkovy, která k tomu pro kout svůj nyní postačiti nemůže, nařídili, dobře se stalo, naději mám, že předce nějakýho oužitku odtud dosáhnouti se moci bude, jen ať se to pletím a jináče podle potřeby nezanedbává. Mák, poněvadž jest od mrazu v nic přišel, taky ještě dosti času máte, abyšte jinýho naseti dali. A tak na ten čas s tím zavírajíc, milost pána Boha rač bejti s námi. Datum v městě Vratislavi 30. dne Maji léta 1633.

---

190. *Šafářce Dorotě nařizuje o opatření různých věcí hospodářských.*

Ve Vratislavi dne 30. května 1633.

Dorotě, šafářce Perenský.

Kdež mi oznamuješ strany plátna, že ho teprv 12 kop shotovenýho máš, a za tkadlci že vostatek nezdělanýho zůstává: vidím,

*

že dosti se s tím protahuje, však poněvadž při tom dokládáš, že soudíš brzy ostatního taky od nich dostati, pročež přičiň se o to, aby se tak státi mohlo a dlouho za nimi aby nezůstávalo; přijmouc je pak všecko zachovej se podlí předešlýho mýho poručení a, nedávaje nic na bílení, poněvadž nyní takový nebezpečný časy sou, opatř a schovej je dobře do dalšího poručení mýho. Co se dotejče dání plátna čeládkám: poněvadž ani hejtman ani ty nedokládáte, jaký to plátno zhotovený jest, tak že nevěda, mohlo-li by se z něho dáti, nevím nyní co o tom poroučeti, nežli, když o tom budu od tebe neb od hejtmana místněji spravena, že již plátno všecko shotovený jest, chci taky nařídditi, jak by se měla v tom zachovati.

Že ste ještě lnu a konopí seti nedali: soudím, že se lípe stalo, že se s tím tak prodlilo, poněvadž u vás takový zimy a mrazy trvaly, snad by to bylo na zkázu přišlo. K čemuž ještě dosti času jest a naděje vede, že již pán Bůh příhodnějších časů i u vás taky propůjčiti ráčí. A poněvadž píšeš, že s takovejmi mrazy ovoce všecko již pomrzne, od čehož pán Bůh rač zachovati, aby tvý proroctví za nic bylo, protož mi taky oznam, hrubě-li se po takovejch mrazích k němu ukazuje, a bude-li jaká naděje k čemu.

K těm zahrádkám, v nichž zahradních věcí naseto jest, hleď dobře dohlídati a je časně opatrovati a pleti dáti; poněvadž hejtman píše, žeť zatím na místě ženy zahradníkovy o tom poručil, tak abychom mohli něco k oužitku a svý potřebě bohdá míti, jestliže bychom tam měli přijíti.

Píšeš taky, že sou ti ty věci, který sem ti po Cratovi na líkařství pro dobytek odeslala, dodány, krom kafru že nic nebylo: čemuž nerozumím a nevím, kam by se poděl, poněvadž to všecko spolu bylo, a nevím, kdo ti to odvozoval, chci se na to Crata ptáti.

Mezi tímť poroučím, když se týž Crato na Brandejs dostane, a sem vracovati míti bude, aby mi poslala po též příležitosti ty dva sejry mastný, potom taky to maso, husy i plece uzený, o kterýchž oznamuješ, že za tebou zůstávají; tolikéž nějakou fašku másla putrovýho, tak jakž sem ti již prvé o ně poručila, týmž způsobem taky ty maldříky, pokudž by to vše týž Crato mohl s sebou vzíti a bylo bezpečno poslati. Však poněvadž mi hejtman o tom píše, že je teprv dělati budeš, pro příčinu, že haltýř spravenej nebyl, tak žes mléka neměla kde dávati, a že si mu o to nic neříkala, odkudž soudím, že týž maldříky do toho času, když Crato pojede, nehrubě suchy budou, protož hleď je tak opatřiti, aby se nepotlačily a od slunce neroztekly, aneb jináče pokaženy nebyly; bude-li co více potřebí, chciť to ještě dále oznámiti. Nyní tě toliko napomínám a poroučím, aby hleděla při hospodářství a všechněch věcech, kteréž pod správou máš, nejen slovy ale skutkem pilna bejti, a tak jak sama spravovati a hospodařiti, tak i k jinejm dohlídati, abych potom mohla s vámi náležitě spokojena bejti. S tím ɔc. Datum ut supra.

— - --

191 *Oznamuje paní Lidmile Skrbenské z Čertorej o nesnázích a churavosti své, i žádá, jaké opatření učiniti by měla s věcmi uschovanými.*

Ve Vratislavi dne 9. června 1633.

Paní Lidmile Alžbětě Skrbenské, rozené Čertorejské z Čertorej.

Službu svou vzkazuji, urozená paní, paní švakrová má zvláště milá. Zdraví ɔc. Poněvadž se mi tato příhodnost k VMti nahodila a já již od dávního času také nic o VMti neslyším, protož jsem předně toho pominouti nemohla, abych se VMti skrze toto psaní ohlásiti a VMti navštíviti neměla, a jsouc žádostiva o VMti přezvěděti, kterak se spolu se panem manželem i s dítkami svejmi až posavad mívati a jak při zdraví tak i jináče vynacházeti ráčíte, žádám, že mi ráčíte to přátelství prokázati a nestížiti sobě při příležitosti o témž způsobu svém v známost uvésti. Dále také, abych mohla o sobě VMti oznámiti, že již špatnýho a hrubě jakýhosi nestálýho zdraví užívám, anobrž, jak se říká, čím dále větší bídě a nedostatkům poddána sem, takže nemnoho kdy lůže u mne odpočívá, čemuž již do vůle boží musím poddána bejti. Soudím, že taky můj sešlý věk jináče s sebou nepřináší a tyto nynější zsoužení a nebezpečný časy a odtud pocházející mnohý strachy a starosti taky k tomu nemálo pomáhají, jakž nepochybuji, že VMti o nynějším způsobu zdejším nevědomé není, o čemž, poněvadž se mnoho psáti nedá, nesmím taky více VMti šířiti.

Nechtěla sem však podlí toho pominouti VMti také strany věcí VMti, které před některejm časem od VMti mi k schování odvedené a svěřené sou a já je, jak sem mohla, až posavad tak jako svý opatřiti dala, ale poněvadž již nyní velmi jacísi divní časové nastávají a dosti nebezpečenství se zde obáváme, nebo se nyní všecko sem na nás hrne a k nám přibližuje, tak že nevím, jak dále s námi bude: z té příčiny vidělo se mi za dobré VMti návěští o tom učiniti a žádati, pokudž byšte ráčily chtíti kde lípe a bezpečněji, nežli zde u mne, dotčený věci svý opatřiti a ode mne je vyzdvihnouti, poněvadž já, kdyby mělo něco horšího (čehož pán Bůh rač zachovati), na město přijíti, ani svejmi vlastními věcmi bezpečna a ujištěna bych bejti nemohla, abyšte to ráčily časně učiniti dáti. Nebo kdyby pán Bůh jen trochu bezpečnějších časů popříti ráčil a mohlo se odsud projíti, nenaději se, abychom zde taky na dlouze zůstávati měli; a po mém odjezdu odsud žádnej by k věcem mejm a do toho sklepu, v němž věci VMti zůstávají, nemohl, kterýchž také nemoha s sebou vzíti, musila bych všeho svýho zde zanechati a na samo opatrování boží spolehnouti. Při čemž tedy, jak byšte se ráčily chtíti ustanoviti, žádám, abyšte neráčily obmeškati, mne odpovědí svou v tom zase spraviti.

Pana manžela svýho, prosím, že račte ode mne velice pozdraviti a pánu všecko dobré oznámiti. Pán můj jak VMti tak i pánu

svý služby vzkazuje. S tím milosti a ochraně pána Boha všemohoucího všecky nás poroučím. Datum v městě Vratislavi 9. dne Junii léta 1633.

---

192. *Rudolfovi hraběti z Valdštejna v příčině odvedení povinných jí peněz 2c.*

Ve Vratislavi dne 16. června 1633.

Panu Rudolfovi hraběti z Waldštejna.

Můj nejmilejší pane strejče! Včerejšího dne, dostanouc pán můj rozdílných listů z Moravy od Martina Craty, služebníka panskýho, odeslanejch, mezi nimi také psaní pod datum 27. Maji od VMti přinešeno a odesláno mi jest, z něhož sem tomu ráda porozuměla, že ste vedle žádosti mé tak učiniti a peníze za termin pominulého svatého Jiří jmenovitě 3000 f. mor. témuž Cratovi odvésti dáti ráčili; jako i více toho od VMti vděčna jsem, čemu od dotčeného Craty skrze psaní jeho, který posléze nežli VMti datirovaný jest, porozumívám, že ste týž peníze, kterejch by sic nyní nebylo možné sem bezpečně pronésti, ráčili zase od něho spečetěné v truhle k věrné ruce a v opatření své přijíti, a na to jemu od sebe jistou recepissi dáti. Z kteréžto lásky a přívětivosti VMti velice děkuji a podlí toho žádám, abyšte netoliko touž portii svou, ale také i to, co mi ouřad složili, a podobně za nimi zanecháno jest, v paměti a sobě poručené jmíti ráčili; což nenaději se, aby na dlouze trvati mělo, nýbrž mám naději, že brzy odtud týž peníze vyzdviženy bejti moci budou. Nebo jak by pán Bůh ráčil trochu tyto nynější burdy, který okolo nás sou, v lepší způsob proměniti a bezpečnější čas dáti, že by se mohlo projíti: smejšlím, že bychom se zde na dlouze nezdrželi, nežli do Čech aneb někam do Moravy se vypraviti na některej čas chtěli, tak že by nám tam téměř vzácnější a potřebnější k vyživení našemu přišly, nežli aby se sem přivezti měly; pán Bůh rač dáti, aby se to mohlo šťastně a ve všelijakém potěšitedlném způsobu státi.

Že pak se račte ohlašovati, beze všeho mýho o to se na VMt dopisování, mne vždycky v dotčené sumě hleděti pokojiti: i z takové paměti na mne velice VMti děkuji, a taky o tom nikdy nepochybuji, a tak že to psaní mý, který sem VMti předešle v té příčině byla učinila a o týž peníze sebe VMti ku paměti přivozovala, VMti nedošlo, nic na tom nezáleží, když ste skutkem to ráčili potvrditi.

Co se dotejče dluhu, kterejm mi za obilí račte povinnovat bejti, že sem o něm až posavad žádné zmínky neučinila: proto se stalo, poněvadž račte o mně věděti, že sem pro peníze na žádnou těžkost a nepříležitost vašnostinu nikdy nebyla, nežli vždycky toho prvé nežli svý potřeby ušetřovala, abych s VMtí lásku a dobrý přátelství zachovala. Podle čehož i nyní, neukládaje v tom VMti žádného terminu, dosti na zámluvě VMti a důvěrnosti své k VMti mám, že

mne neračte chtíti v tom žádné křivdy učiniti, než na to mysliti, jak byšte mne ráčili moci tím dříve v témž dluhu spokojiti, já, dokudž bych jen mohla s VMtí v tom strpení míti, nemíním na VMt nastupovati.

Že spolu s JíMtí, paní manželkou svou, mou velice milou paní tetou, i s malou rodinou svou račte zdrávi bejti, tolikéž o JMti panu otci VMti a mým nejmilejším panu bratru, že téhož dobrého způsobu se všemi svejmi požívati ráčí, s potěšením zvláštním o tom slyším, a jakž toho věrně a srdečně VMti přeji, tak i za dlouhý časy toho a všeho jiného potěšitedlného vinšuji.

O sobě VMti oznamuji, že sic tak nějak zvláštně zdráva nejsem, nebo téměř větší díl času v bídách a nemocech trávím a málo kdy bez lůže bejti mohu, ale že s pomocí boží nyní předce se tak trochu bráním a přemáhám, již i to od pána Boha za vděk přijímám. Pán můj, chvála pánu Bohu, na ten čas něco v mírnějším způsobu nežli předešle se taky vynachází, pán Bůh rač dále naším pomocníkem a opatrovníkem bejti; kterejž pán můj VMti služby své s vinšem na pánu Bohu všeho nejlepšího dobrého vzkazuje, a z pozdravení VMti velice děkuje.

Paní manželce svý, mý nejmilejší paní tetě, žádám, že mne také s mejmi službami připomenouti a všecko dobré oznamiti, i dítek svejch ode mne pozdraviti a políbiti ráčíte.

S tím se VMti, můj nejmilejší pane strejče, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji, a nás všecky k ochraně pánu Bohu poroučím. Datum v městě Vratislavi 16. dne Junii léta 1633. Máteř a teta neproměnitedlná, upřímně volná zůstávám, tomu věřte.

Kateřina z Waldštejna.

---

193. *Martinovi Cratovi, jaké víno pro ni vybráno býti má.*

Ve Vratislavi dne 16. června 1633.

Martinovi Cratovi.

Můj zvláště milý pane Crato! Dobrého zdraví vám na pánu Bohu žádám. Psaní vaše včerejšího dne sem dostala a z něho tomu, co mi tak krátce o věcech mejch, na čem ste je postavili, oznamujete, ráda porozuměla a poněvadž se vymlouváte, že nemoha k širšímu psaní postačiti, všeho do oustní zprávy a vašeho sem dostání odkládáte, protož při tom toho zanechávám a vám taky na nic nyní odpovědi nedávám. Toliko co se tkne toho vína, o který ste se panem strejcem mejm, panem Rudolfem, mluvili a dvě bečky (jakž dokládáte) staženýho pro mne a pána mýho vybrali a vykoštovali: ten košt pro mne by nebyl, poněvadž víte, že já staženýho vína neráda piji, ale to se bude moci napraviti, když by se pro ně poslalo, aby se jiný nestažený vybralo.

Jinýho nemám vám co psáti, toliko o domácích vašich oznamuji, že, chvála pánu Bohu, až posavad zdrávi sou a nevím, aby v čem jaký nedostatek a skrácení měli, krom paní Barbora že sobě na svou starou nemoc, bolest hlavy, často stejská. S tím ɔc. Datum v městě Vratislavi 16. Junii léta 1633.

PS. Posýlám vám příležitě psaní panu strejci mýmu, panu Rudolfovi, svědčící, abyšte je pánu, poněvadž se naději, že k tomu dosti příležitosti míti můžete, odeslali, nebudete-li moci sami ho dodati.

---

194. *Nařizuje hejtmanovi v Brandýse nad Orlicí, jaké opatření státi by se mělo při věcech hospodářských.*

Ve Vratislavi dne 16. června 1633.

Hejtmanu Brandejskýmu.

Psaní vaše jest mi dodáno, skrze něž kdež se na některý artykule dotazujete a zprávy o nich vyhledáváte, předně co se těch tří volů hospodářskejch, který ste, netroufaje, aby se mezi jinejm dobytkem pásti mohli na Horkách, ke žlebu, aby se jim tluče přidávalo, uvázati dali a jich ale za pět nedělí tak nechati a, kdyžby se trochu vykrmili a přiopravili, je prodati oumysl máte, dotejče: na to vám oznamuji, že ani já proti tomu nejsem, nýbrž, aby se to státi mohlo, k tomu povoluji, jen ať se mimo těch pět nedělí déle nekrmí, poněvadž na takovejch volích, by se jim víc přidávalo, nic se nepřichová, a taky abyšte je mohli tak zpeněžiti, aby na tom škody nebylo, a odpolu darmo aby se neprostržili.

Co jest se jakého přediva při dvořích naselo, z rejstříku od vás odeslanýho porozumívám a nacházím, že sic lněnýho dosti na mále jest, ale ať se aspoň toho pilně hledí, a jak pletím, když by čas byl, tak i jinejm podle potřeby se nezanedbává.

Strany pláten, jak z předešlýho tak i z nynějšího psaní vašeho porozumívám, že ještě všecko shotoveno není: čemuž se divím, nevěda z jakejch příčin se to děje, že se s tím tak odkládá, a po tolikerým psaní nic ho nepřibejvá, protož ty tkadlce k tomu skutečně mějte, aby již toho více u sebe nedrželi, ale co nejdříve plátna shotoviti a od sebe odvésti hleděli.

Co se toho ovoce suchýho dotejče: povězte šafářce, aby ním nehejbala a jeho neprodávala, nežli aby se k další naší potřebě zanechalo; neb poněvadž píšete, že ovoce letos na větším díle pomrzlo, bude moci aspoň toto v záloze ku pomoci jinýmu bejti, nebo nesmejšlím, aby se mělo tak brzy zkaziti a zmolovati [sic], když toliko bude je šafářka v pilném opatrování míti, k čemuž ji napomeňte.

Jiného nemám vám co na psaní vaše k odpovědi dáti, kromě, poněvadž o hospodářství dokládáte, že až posavad v dobrým způ-

sobu zůstává, ráda to také slyším a nepochybuji, že nad tím ruku držíte, aby jak dobytkové dobře hlídáni a opatrováni, tak i omastek od šafářek podle mého nařízení náležitě dělán byl. S tím ɔc. Datum ut supra.

PS. Co by se plátna a jakýho čeládkám do dvorův vydati mělo, teď vám to na cedulce poznamenané posýlám, podle kteréž budete moci se tak zachovati, a je tak mezi ně, jakž poznamenáno jest, klíčnicí s šafářkou rozděliti dáti.

---

195 *Paní Lidmile Skrbenské, že truhlici její k uschování svěřenou ještě i na dále při sobě zanechá.*

Ve Vratislavi dne 25. června 1633.

Paní Lidmile Alžbětě Skrbenské, rozené Čertorejské.

Službu ɔc. Dostanouce odpovědi od VMti na psaní své, předešlejch dnů VMti učiněné, povděčně sem tomu z něho vyrozuměla, že spolu se panem manželem svejm i s dítkami račte dobrého zdraví požívati, čehož jakž věrně VMti a témuž panu manželu i dítkám vašnostinejm přeji, tak taky na další časy toho i jinýho všeho potěšitedlného od pána Boha vinšuji.

Zatím pak co se dotejče truhlice s věcmi vašnostinejmi za mnou zůstávající od VMti k schování mi odvedený, kdež toho račte při mně pohledávati, poněvadž ji neračte věděti na ten čas kde jinde bezpečněji opatřiti, abych ji na delší čas ještě místa mezi věcmi svejmi přála a VMti přichránila: i ačkoli sice dosti s nepříležitostí mi to přichází, avšak k žádosti vašnostiné chci to učiniti a ji poněkud, pokudž by VMti příležitěji nebylo ji vyzdvihnouti, u sebe zanechati, než taky na ten způsob a s tou vejminkou, jak sem se předešle vždycky v tom VMti ohražovala, že jakož za mý věci žádnej mi slíbiti nemůže, tak já podobně VMti, kdyby dále mělo něco horšího sem dokročiti (od čehož však pán Bůh chrániti a uchovati rač), že by týž věci nějak k zmaření a ztrátě přišly, že bych z nich práva bejti a odpovídati nemohla. Mezi tím, pokudž bychom odsud odjeti měli, taky podlí žádosti VMti chci to učiniti a touž truhlici ze sklepa svýho do druhýho, kterejž by v nebytí našem hospodáři svěřen a poručen byl, dáti přenésti, tak jestliže byšte snad v nepřítomnosti naší ráčily žádostivy bejti odsad ji vyzdvihnouti, abyšte to ráčily mezi tím snáze učiniti.

O sobě VMti podle toho oznámiti mohu, že tak v svejch bídách a nestatečnostech předce dosti churava i se pánem svejm zůstávám; pán Bůh rač dále pomocníkem a opatrovníkem naším bejti.

Pana manžela svýho, žádám, že ode mne s oznámením a žádostí na pánu Bohu všeho dobrýho, tolikéž dítek vašnostinejch

pozdraviti ráčíte. Pán můj jak VMt tak i pána s vzkázáním služeb svejch pozdravuje. S tím ɔc. Datum v městě Vratislavi 25. Junii léta 1633.

---

196. *Paní Hedviku Pravětickou potěšuje nad úmrtím jejího manžela, a že ku schování věcí sklep v Brandýse nad Orlicí jí na čas propůjčen bude.*

Ve Vratislavi dne 2. července 1633.

Paní Hedvice Pravětické, rozené Sudličkovně z Borovnice.

Službu ɔc. Urozená paní přítelkyně má zvláště milá! Že jest vás pán Bůh všemohoucí tím zármutkem navštíviti a vás se panem manželem vaším, skrze povolání jeho prostředkem smrti časné, z tohoto světa rozloučiti ráčil, jak z psaní vašeho, před včerejším mi dodanýho, neráda sem tomu vyrozuměla, tak i prvé o tom naslechla: kteréhožto zármutku a takové ztráty, soudě sama, že jste tudy mnoho potratily, věrně vám nepřeji, a s vámi nad tím opravdovou citedlnost mám, avšak, když se pánu Bohu líbilo tudy vás navštíviti, a vás s týmž panem manželem vaším tak brzy rozloučiti, nelze proti uložení božímu bejti, pročež, aby on sám vaším ochráncím a opatrovníkem bejti a trpělivosti v tom přidávati ráčil, na jeho božské milosti toho vám vinšuji. Naproti tomu pak, že jest vás týž dobrotivý pán Bůh zase potěšiti, šťastně pomocníkem bejti a brzy po smrti páně synáčkem obdařiti a tak žalosti vaší umenšiti ráčil, o tom ráda slyším a vám toho upřímně a věrně přeji, žádaje na pánu Bohu, abyšte jej ke cti a chvále jeho božské i k svému dalšímu potěšení vychovati mohly.

Co se dále žádosti vaší na mne vzložené dotejče, abych se vedle vás ku pánu svýmu přimluvila, aby vám pán jednoho sklepu na domě svým v Brandejse, v němž byšte některý věci svý pro lepší bezpečnost, poněvadž na Lhotce vojáci se o vás pokoušejí a vás vypejtovati aneb vyrabovati usilují, schrániti a opatřiti mohly, propůjčiti dovolil, tak sem učinila a touž žádost vaši pánu v známost uvedla. Kdež vás pán pozdravit vzkazuje, a že vám také zármutku takovýho věrně nepřeje, a co se téhož sklepu tkne, že sice na tom jest, pokudž vůle boží v tom bude, a že by trochu bezpečněji na cestách projeti se mohlo, odsud na Brandejs se vypraviti, a při takovém svém tam dostání jakž téhož sklepu tak i jinejch míst, který tam prázdny sou, ku potřebě svý užiti; avšak, jestliže za ten některej čas až do téhož panského tam příjezdu, což sic že nesmejšlí, aby na dlouze trvati mohlo, vám by tím co ku pohodlí vašemu mohlo pomoženo bejti, že vám toho rád příti i taky hejtmanu o tom poručiti chce, aby vám takový sklep, jeden však toliko, do téhož času puštěn byl. Než mezi tím že by se pánu téměř za lepší vidělo, kdybyšte v městečku u někoho z sousedů takový

místo sobě způsobily a objednaly, tak když by tam přijel, že by vám nebylo potřebí znovu se zase s věcmi svejmi stěhovati a přenášeti, což však že při vůli vaší zůstávati bude.

O sobě vám podlí toho oznámiti mohu, že, v svým starým a velmi bídným a churavým způsobu zůstávaje, čím dále mnohýho nedostatku při svým zdraví okouším a nemnoho kdy bez nemoci a bez lůže bejti mohu. Pán Bůh rač dále sám pomocníkem mejm bejti a trpělivosti přidávati.

S tím se vám od pána Boha na všem dobře jmíti vinšuji a nás všecky v ochranu boží poroučím. Datum v městě Vratislavi 2. dne Julii léta 1633.

---

197. *Hejtmanovi v Brandýse nad Orlicí o věcech hospodářských.*

Ve Vratislavi dne 2. července 1633.

Hejtmanu Brandejskýmu.

Jakož mi píšete, že ste mi přede dvoumi nedělmi psaní učinili a skrze ně o všem strany hospodářství oznámili: ačkoli tak jest, že sem od vás psaní před tímto dostala, v kterýmž ste sic nemnoho o tom psali, avšak, jestliže to míníte, také sem vám na ně odpověď po Burianovi odeslala, kteráž nepochybuji, že vás došla; nyní pak po Vaškovi Němcovým sem taky přítomnýho dostala a ráda z něho vyrozuměla tomu, co píšete, že se na obilích i jinejch osetích při dvořích, chvála pánu Bohu, po těch povlovnejch deštích, který u vás pán Bůh seslati ráčil, pěkně ukazuje a všecko po nich že se opravuje, z čehož pánu Bohu děkuji a aby ráčil i dále týchž ourod polních požehnati a k hojnýmu zrostu i oužitku všecko přivésti dáti, za to jeho velebnosti božské prosím. Tolikéž že při dobytcích nějaké obzvláštní škody až posavad (krom že jeden vůl tříletej opět nenadále umřel), na jiném se nenachází, ráda slyším a raději bych byla, kdyby v skutku tak bylo. Však poněvadž při každým psaní téměř o nějaký ztrátě píšete, jako i nyní dokládáte, že také jedna kráva na Horkách rozčesnutím k ourazu přišla a se doraziti musila: i to jest dosti škody, zvlášť jestli že jest pošla z nějaký nedbanlivosti a nešetrnosti dobytka více, nežli snad z příhody a nějakýho neštěstí.

Strany těch tří volů hospodářskejch, kterýž na krmení ku prodaji chováte: co sem vám v předešlým psaní po Burianovi oznámila, i nyní toho při tom zanechávám, tak že se tím budete moci místně spraviti a jich dlouho zbytečně nekrmiti, ale zpeněžiti, tak jakž píšete, co se na ně vynaloží, že to taky prodajem zvejšeno a nahraženo bejti moci bude.

Ty tři vepře krmný, který ve mlejních máte, povoluji, abyšte tolikéž prodati a jiný, když by toho čas byl, zase na krmík vsaditi

dáti mohli, neb nenaději se, aby jich nyní pro kuchyni potřebí bylo, nýbrž mám za to, že z těch, kteří se předešle zbili, ještě slaniny sou a zatím se druzí potom vykrmiti moci budou.

Strany pláten, poněvadž mi až posavad naději, že zhotoveny budou, činíte, ráda bych jednou taky slyšela, že se již skutkem stalo, aby se mi s tím více zaměstknávati a ostouzeti potřebí nebylo. Jiného nemaje vám na ten čas co psáti, s tím ɔc. Datum v městě Vratislavi dne ut supra.

---

198. *Oznamuje Martinovi Cratovi, že manželka jeho paní Barbora novou dcerku mu přinesla, kterouž také již okřtíti dali.*

Ve Vratislavi dne 2. července 1633.

Martinovi Cratovi.

Jakož z předešlýho psaní vašeho, tak i z toho, který mně nyní došlo, ráda tomu porozumívám, že mi (ačkoli krátce) oznamujete, jak ste ty věci strany peněz mejch v Třebíči opatřili: tak všeho na ten čas při též zprávě vaší zanechávám a na další oustní a širší oznámení o tom, kteréž se při vašem sem navrácení státi moci bude, očekávati chci, žádaje mezi tím, aby pán Bůh ráčil vás sem v dobrém zdraví tím dříve přivésti. O panu Rudolfovi, strejci svým, také žádné pochybnosti nemám, nežli že ním nic nesejde a že podle zakázání svého dotčený peníze dobře sobě poručené jmíti bude, pán Bůh rač toliko pomocníkem bejti, abych jich dále mohla bezpečně k rukám dosáhnouti, o čemž vám nyní nic více nechci šířiti.

Toliko o domácích vašich vám oznamuji, že paní Barbora nemocna byla a zejtra dvě neděle nemalá těžkost na ni přišla, jakž ste se toho již prvé nepochybně více dověděli, a ač se s ní zase proměnilo a posavad něco polepšilo, ale se vším tím ještě dosti mdlá a nestatečná se nachází. V týmdni potom ráčil pán Bůh paní Judyt šťastně pomoci a dcerku dáti, kterouž sme již také okřtiti dali a sami za kmotry byli: já, pán můj, šlechtičny, pán z Lobkovic; kteříž domácí vaši všickni dosti mírně zdrávi sou, krom dotčená paní Barbora, že ještě tak mdlá a churavá zůstává, tak že mimo ni o jiný se vám není potřebí starati.

Pokudž k Brandejsu sem pojedete a jakou fůru s sebou míti budete, pamatujte na mne, nebudete-li moci více, abyšte mi aspoň půl vědra vína mladýho s sebou přivezti mohli, neb velmi bez něho teskliva sem. S tím ɔc. Datum v městě Vratislavi 2. Julii léta 1633.

---

199. *Bedřichovi z Kounic, že mu na ten čas peněz půjčiti nemůže, však že by tak učiniti chtěla, kdyby na Moravu nebo do Čech vypraviti se mohla.*

Ve Vratislavi dne 15. července 1633.

Panu Fridrichovi z Kounic.

Dostanouce psaní od VMti 20. dne pominulého měsíce Junii datirovanýho, z Olomouce po Martinovi Cratovi odeslané, velmi ráda sem z něho předně o dobrém způsobu zdraví vašnostiného i všechněch vašnostinejch vyrozuměla: kteréhožto potěšitedlného způsobu jak VMti i JíMti paní manželce VMti, tak i dítkám vašnostinejm, věrně přeji a na další dlouhý časy od pána Boha upřímně a společně VMtem vinšuji. Dále i toho srdečně VMti přeji a hrubě ráda o tom slyším, že ste již věci svý (ač s nemalými nesnázemi a jako sotva) k místu přivésti a je obdržeti ráčili, kdež VMti k držení a užívání statku mnohýho štěstí na pánu Bohu vinšuji. Že ste však nemálo také na to, jakž račte dokládati, do 6000 f. utratiti a rozdarovati ráčili: to jest pravda sice, že jest lípe něco ztratiti nežli všecko, když nemohlo jináč bejti a zvláště v takových příčinách, když věc tak těžce jde, jako ta šla, nemůže bez nákladu a outraty bejti, nýbrž jak se říká, kdo maže; ten lípe jede. Ale kdo chce darovati, jest mu potřebí taky na to mysliti a prohlídati, kde má na dary vzíti a odkud dluhy zaplatiti, pročež takový škody VMti nepřeji.

Kdež mne pak račte žádati, abych VMti na splacení toho, co ste se skrze to vydlužiti ráčili, nějakou pomoc učinila: jak sem prvé vždycky všecko podle možnosti své ráda pro VMt vykonávala, tak i touž žádost VMti naplniti bych chtěla; ale račte bezpochyby sami věděti, aneb to moci souditi, v jakým způsobu nyní zde zůstáváme, kdež dosti všelijakej nedostatek a zvláště v penězích příčinou nynějších nebezpečných časů snášeti musíme, poněvadž nám nic sem z Moravy přivážeti ani poslové bezpečně procházeti nemohou, takže co mi pan Rudolf, strejc můj, položil, to všecko rovně ještě tam zůstává a nevím, kdy a jak jich odtud dostanu, a jak dále s námi pán Bůh naložiti ráčí. Pro kterouž příčinu, že nevím, bych jakkoli ráda chtěla, nač v té věci VMt bezpečiti, žádám, račte toho sami u sebe povážiti a mne při sobě omluvnou jmíti. Však nic méně, jestliže by pán Bůh ráčil nám pomocníkem bejti, že bychom teď dále, byla-li by jeho vůle svatá v tom, do Moravy se dostali, mohla-li bych tam pro VMt co více nežli nyní odsud učiniti, nejsem na tom, abych podlí možnosti své, seč bych bejti mohla, měla toho VMti odepříti; ale na ten čas něco jistýho slibovati a VMti v čem se zamlouvati jak dokonce nevím.

JíMti paní manželce VMti a mé velice milé paní tetě, žádám, že mne ráčíte s mejmi službami a vinšem na pánu Bohu všech nejlepších dobrejch věcí poručiti a při paní omluviti, že jí zase

sama nyní nepíši, poněvadž sem k tomu, jak pro jiný zaneprázdnění svý, tak i pro tuto spěšnou příležitost, postačiti nemohla.

O sobě že paní tetě oznamuji, že tak, jakž můj způsob ten již starej jest, v častejch bídách postavena sem, ačkoli z milosti boží nyní sice předce jak mohu, se pánem svejm, tak sotva posteli se bráníme, pán Bůh rač dále opatrovati. Dítek svejch, žádám, račte taky ode mne pozdraviti. Šlechtičny mý i pán z Lobkovic VMti, i paní tetě se zase poroučejí. S tím se VMti, můj nejmilejší pane ujče, od pána Boha všelijak dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum v městě Vratislavi 15. dne Julii léta 1633.

---

200. *Ubezpečuje paní Johanku z Valdštejna, že povždy ji v lásce své zachovává.*

Ve Vratislavi dne 15. července 1633.

Paní Johanně Emilii z Waldštejna, rozené z Žerotína.

Službu ɔc. Vysoce urozená paní, paní dcero má nejmilejší! Má nejmilejší paní dcero! Psaní od vás po Martinovi Cratovi, služebníku pána mýho, z Vídně mi 10. Junii měsíce předešlého učiněný, povděčně ráda sem tyto pominulý dny dostala a s zvláštní žádostí a potěšením svým tomu z něho vyrozuměla, že spolu se pánem svejm a mejm nejmilejším panem bratrem, i s drobnejmi svejmi, dobrého zdraví užíváte. O čemž jistě ráda slyším a vám všechněm věrně a srdečně toho přejíc, za dlouhý časy a léta téhož i všelijakého jiného pohodlného a potěšitedlného způsobu upřímně na pánu Bohu, jako sama srdci svýmu, vinšuji, a vám při tom, z takovýho oznámení i také skrze též psaní mně se ohlášení a mne navštívení, velice děkuji a vděčně to od vás přijímám. Majíc pak příležitost k vám, zase se vám také přítomnejm psaním ohlásiti a vás navštíviti, pominouti sem nechtěla, žádajíc, kterak byšte se na svým zdraví, i dále s týmž nejmilejším panem bratrem mejm a všechněmi svejmi, vynacházeli, abyšte mi oznámiti sobě nestížili.

O sobě a svým nejmilejším pánu mohu vám oznámiti, že oba dva sice dosti churavi na zdraví zůstáváme, poněvadž častejch nemocí v našem bídným a sešlým věku zakušovati musíme; avšak že se vším tím nyní ještě předce tak na stolici, a jakž s nynějšími strachy a mnohejmi starostmi bejti může, se vláčíme, i to již za vděk od pána Boha přijímáme a s ostatkem se jeho milosti a ochraně božské poroučíme.

Kdež mi píšete a se při mně omlouváte, poněvadž ste mi již tak dávno nic nepsaly, abych vám toho zle u sebe nevykládala: já sem sice tak smejšlala [sic], že ste se již dokonale nade mnou zapomenouti musily a že mne některá Rakušanka při vás osočila, avšak poněvadž se vyvozuji nyní psaním vaším z toho omylu, přijímám taky v tom touž omluvu a vůli vaši za skutek, majíc o vás

to smejšlení, že i dále na mne zapomínati nebudete. Naprotiv čemuž se také dokonale ode mne na to bezpečiti můžete, vinšujíc sobě mezi tím toho, abych se s vámi osobně brzy šťastně a potěšitedlně, byla-li by vůle boží v tom, shledati mohla.

Můj pán vám svý služby s žádostí na pánu Bohu všech dobrejch věcí zase vzkazuje, a v tom se ohlašuje, že taky váš upřímnej a věrnej strýc a otec beze všelijaké proměny a umenšení zůstává a zůstávati chce, jsouc volen a hotov vám ve všem líbezném a příjemném sloužiti každého času spolu i se mnou.

Pána vašeho a mýho nejmilejšího pana bratra, prosím vás, že ode mne s mejmi upřímnejmi sesterskejmi službami a vinšem na pánu Bohu všech nejlepších potěšitedlnejch věcí velice pozdravíte a mne jemu dokonce poručíte, a při něm omluvnou učiníte, že mu sama nepíši, poněvadž již svou rukou psáti nemohu, tou příčinou že ode mne tak nečasto již psaní dostává, takže musím skrze pozdravení a vzkázání to činiti. Dítek svejch, žádám, že ode mne i od pána mýho taky pozdravíte. S tím vás, má nejmilejší paní dcero, spolu se všechněmi námi v ochranu pána Boha všemohoucího poroučím. Datum ut supra.

---

201. *Oznamuje paní Bohunce, že na cestu do Moravy pro nebezpečenství vojenské na ten čas vypraviti se nemohou, mor že dosti zhusta v městě Vratislavi proskakuje, pánu z Roupova že Jozička již za manželku se dostala.*

Ve Vratislavi dne 13. srpna 1633.

Paní Bohunce.

Má nejmilejší paní dcero! Že mne v paměti svý máte a na mne nezapomínáte, z psaní vašeho od vás mi 31. Julii učiněnýho tomu vyrozumívajíce, vám z takový paměti a péče o mne děkuji: což i já tolikéž činím, není se vám potřebí dokonce obávati a na to domejšleti, že ste žádostivy v tom se ujistiti, jestliže u mne ještě v lásce zůstáváte, jak píšete, poněvadž ste tak dávno žádnýho psaní ode mne nedostaly, nebo víte, že já se neráda měním, nýbrž věřte, že vaše jednostejně až posavad, jako kdy prvé, neproměnitedlná upřímná máteř zůstávám. Však že sem vám tak dlouho sama nepsala, nepřičítejte toho jinýmu, nežli, když nic takovýho k psaní vám potřebnýho sem neměla, že nechtěla sem vás i sebe zbytečně zaměstknávati, soudíc, že na tom dosti jest, když pán vám o všem psal, a jak o mým způsobu vám taky věděti dával, tak i ode mne vás pozdravoval. Nyní pak, dostanouc psaní vašeho a majíc tuto příležitost k vám, tak abyšte v žádným takovým domnění a smejšlení o mně, že byšte u mne v zapomenutí byly, nezůstávaly, vám taky píši a oznamuji, že i toho od vás vděčna sem, o čem mi dále skrze takový psaní oznamujete.

Předně o vás a pánu vašem, mým velice milým panu synu, že spolu zdrávi jste, hrubě ráda to slyším, a že pánu to koření kapraďový tak dobře slouží a od podagry pomáhá, věrně mu toho jistě přeji a vinšuji, aby mu pán Bůh ráčil ho i dáleji požehnati, tak aby mohl k dokonalýmu zdraví tudy přijíti, i vy spolu s ním téhož dobrého způsobu za dlouhý časy požívati. Jáť sem nemohla tý platnosti po něm seznávati, ačkoli sem ho taky počala užívati, snad mně není od pána Boha jináče souzeno, než tak v tom trápení do vůle jeho zůstávati.

Jakož pak vám o sobě oznámiti mohu, že nehrubýho oddechnutí před ní užívám a jako říkaje stále tu bídnou dnu, jednak více jednak méně, snášeti musím, v čemž ve všem se již na ruce boží milostivé spouštím a jen za trpělivost žádám. Pán můj z milosti boží tak prostředně předce se, podlí způsobu svýho, vynachází, krom že ho začastý taky stolice jeho napadají a nepříležitost mu činí. Pán Bůh rač dále naším opatrovníkem a pomocníkem bejti. Že nás tak žádostivě a s radostí do Moravy očekáváte, věřím vám toho tak dokonale, jako bychom sobě toho sami přáli a vinšovali mezi vás se dostati, a jak s vámi tak i se všemi jinejmi mnohejmi dobrými přátely našimi shledati. Ale jak jest nyní zde, já nevím, co jest lépe učiniti, s nebezpečenstvím-li se na cestu vydati, čili zde ještě zůstávati. Ačkoli tak jest, že hrubě zde boží rána morová den ode dne se rozmáhá, skrze což množství domů již zzavíranejch jest, avšak mně se zdá, že lépe jest již v ruce boží milostivé upadnouti, nežli v ruce lidské, věda, jak s jinejmi zacházejí. Jako před některejmi dny se stalo, že pokusil se pán z Burghauzu se panem bratrem svejm někam odsud jeti, soudíc, že k tomu dosti jistou a bezpečnou příležitost má, avšak, jak nedaleko za město vyjeli, hned je obskočili, a kromě týchž dvou pánů jiný všecky svlíkli, co kdo měl, pobrali a spolu zajali, tak že tíž páni z Burghauzu za několik dní mezi nimi v arrestu zůstávati musili, a ač sou již z něho propuštěni, však na jakej způsob, nic jistého nevím. Pro kterýžto takový nebezpečenství nelze ani za město bezpečně vyjeti, leč s opovážením se všeho, tak že nevíme, na čem se ještě dále strany takový jízdy svý ustanoviti, jakž to dobře samy posouditi můžete; již musíme v té příčině samé pomoci, milosti a ochraně boží se důvěřovati.

O panu bratru mým kdež mi oznamujete, že již zase z Vídně se do Moravy a do Čech stěhovati strojí: ráda to slyším a jemu toho přeji, soudě, že to s jeho užitečnějším bude, a poněvadž sou již taky zkusili Vídně, tak že by rádi odtud vyletěli, tak vědí, jak jest sporo na hotový živu bejti, mohou nám již také snáze nežli prvé věřiti. Píši jemu zase i paní Jozičce, a poněvadž smejšlím, tak jakž i píšete, že se s nimi shledáte, prosím vás, že vedle pozdravení jich ode mne psaní mé jim dodáte, aneb při příležitosti odešlete.

Náš pán z Roupova již toho, čeho dávno žádostiv byl, skutkem dosáhl, že jest se mu šlechtična Jozička, teta má, za manželku dostala, kterouž sme jemu 2. dne tohoto měsíce dodali; však beze všelijakýho prachtu zdejšího, při přítomnosti skrovnýho počtu osob to bylo, v domě našem byly smlouvy, po nich voběd, po obědě zdavky. Potom dožádala sem se paní hrabinky z Hodic, paní z Burghauzu, paní Merderový a jiných, že sou ji na mým místě pánu do jeho domu dovezly, poněvadž sem sama pro nemoc svou toho vykonati nemohla. Tam ještě toho dne jedno jídlo bylo, a na druhej den jedno, což vše, chvála pánu Bohu, pěkně se vykonalo, krom že jest je brzy zármutek po tý radosti navštívil, nebo některej den po veselí roznemohl se služebník pánu z Roupova, syn naší paní Barbory Wolfový, bratr ženy Cratovy, kterejž do špitále hned podle způsobu zdejšího poslán byl, a tam na třetí den na morní bolest umřel, tak že dosti v skormoucení zůstávají, ačkoli sice v domě až posavad, chvála pánu Bohu, všickni zdrávi sou. Pán Bůh rač dále chrániti. Však to nejvíce lidi straší a děsí, že jak v kterým domě kdo umře, jej hned zamknou a zatlukou, již nechť se v něm s jinejmi, kteří tam sou, děje jak chce, čehož se více lidé bojí než samýho moru, když tak přístně v tom postupují. Kteří tak z panstva zde zůstávají, všecko se to odsud jinam strojí, jako paní z Kolovrat, paní z Felsu, naše paní z Hodic někam na Polský pomezí; ale i to pán Bůh zamezil, že ti, kteří bohatí sou, a byli by snad dávno rádi někam vyjeli, avšak pro nebezpečenství před vojáky nemohou, kteříž dokonce žádnýmu nevyhejbají [sic]. Pán Bůh rač nás před podobným nebezpečenstvím a neštěstím sám dále opatrovati. Pána svýho a mýho velice milýho pana syna, žádám, že velice ode mne s žádostí na pánu Bohu všech nejlepších věcí pozdravíte, a mne jemu poručíte, i paní hrabince a paní Ehrenreiterový služby oznámíte. Paní z Roupova, též šlechtična má i pán z Lobkovic zase se vám i pánu vašemu poslušně poroučejí. S tím vás, má nejmilejší paní dcero, spolu se všechněmi námi, pánu Bohu v jeho svatou ochranu poroučím. Datum v městě Vratislavi 13. dne Augusti léta 1633.

PS. Poněvadž sem nemohla k tomu postačiti pro spěšný posla tohoto vypravení, abych panu bratru svýmu při týto příležitosti psala, posýlám vám toliko psaní paní Jozičce, a na místo druhýho vás prosím, když se s týmž panem bratrem mejm shledáte, že s přivítáním ho ode mne mne v tom při něm omluvíte a mne jemu s mejmi upřímnejmi sesterskejmi službami poručíte, a všecko nejlepší dobré vzkazovati budete; co sem pak tak bezelstně nyní vykonati nemohla, toho že při nejprvnější příležitosti vynahraditi nepominu, mezi tím lásce jeho bratrský že se dokonce poroučím.

O paní Voršile vám při tom taky, má paní dcero, oznamuji, že jest hrubě bídná, kteráž již od půl léta z lůže nevychází, a nyní

jenom na smilování boží se očekává, jak s ní pán Bůh naložiti a brzo-li ji z tý bídy vysvoboditi ráčí; malá jest (po lidsku mluvě) naděje, aby z toho vyjíti mohla, nebo již hrubě zašla a k sobě nepodobna jest.

---

202. *Paní Johance z Valdštejna, že vždy v lásce přátelské ji chovati chce, i těší se tomu, že již z Vídně se vypravila 2c*

Ve Vratislavi dne 13. srpna 1633.

Paní Johanně Emiliji z Waldštejna, rozené z Žerotína.

Službu 2c. Vysoce urozená paní, paní dcero má nejmilejší! S radostí sem nyní opět od vás, má nejmilejší paní dcero, psaní dostala, jímž že mne jak navštěvujete, tak taky o sobě, dítkách svejch a pánu svým, mým nejmilejším panu bratru, oznamujete: hrubě toho vděčna jsem a vám z toho děkujíc nad tou novinou srdečně se těším, že všickni zdrávi jste, čehož vám všem věrně přeji; jako i to ráda slyším, že se již zase z Vídně do Moravy a do Čech odebrati strojíte, kdež vás vítám a vám od pána Boha mnoho štěstí k tomu, tak aby vám ten byt na dlouze a stále v potěšitedlném a pohodlném způsobu trvati mohl, vinšuji. Že ste pak tam v Vídni mnohejch nepohodlí zakušovati musily a ze všeho se vydaly: nic to neobyčejnýho a divnýho není, nebo takový jest nynějších časů obyčej jejich, když z peněz nás vytříbí, že nás ještě vysmáti umějí. Přála bych sobě sama se s vámi, má nejmilejší paní dcero, osobně shledati, vím, že byšte mi oustně o všech svejch příbězích a já taky o našich těžkostech mohly rozprávěti, ale již to vše tak musí do vůle boží mezi námi trvati.

O sobě vám oznamuji, že strany zdraví svýho nevím téměř co psáti, nebo jest tak churavý a nestatečný, že nemohu dosti povědíti, a co dále vždy, jak se říká, hůře; což již také věk můj s sebou a tyto mnohý naše starosti přinášejí. Pán můj, chvála pánu Bohu, tak jakž ještě vedle obyčeje a způsobu jeho může bejti, ačkoli dosti s mdlobou mírně se vynachází. Pán Bůh rač dále sám nás opatrovati.

Kdež pak se omlouváte, abych vám toho zle nevykládala, že mi nečasto píšete: nic vám za zlý v tom nemám, nýbrž smejšlím o vás tak, že mezi tím předce na mne nezapomínáte; jakož pak že se ohlašujete, že i modlitbami ku pánu Bohu na nás pamatujete, z toho vám taky velice děkuji, kterýchž jest nám v pravdě potřebí, aby se pán Bůh nad námi smilovati a z nynějšího zsoužení a nebezpečenství, v kterých zde zůstáváme, nás vysvoboditi ráčil. Nebo nejen od lidu vojenskýho obklíčeni jsme, takže nikam odsud nelze pro veliký nebezpečenství, ale zhusta rána morová taky zde se a vůkolí rozmáhá. Pán Bůh rač nás sám přede vším zlejm chrániti.

Jiného nevím vám co odsud psáti, krom vám taky oznamuji, že sem již svou tetu šlechtičnu Jozičku vdala, kteráž druhýho dne tohoto měsíce pánu z Roupova řádně k manželství odevzdána jest; ačkoli sic bylo to zprosta, ale předce tak jak mohlo v nynějším způsobu a zde ve Vratislavi bejti, bez hrubejch ceremonií s pomocí boží pěkně se to vykonalo, poněvadž pan bratr její ze všeho se vytáhl a na nás to vzložil, a Vratislav neskrovna jest, hrubý prachty, zvlášť v nynější tento čas, provozovati, k čemuž náš měšec již postačiti nemůže.

Pána vašeho a mýho nejmilejšího pana bratra, žádám, že velice a na stokrát ode mne s vinšem na pánu Bohu všeho nejlepšího dobrého pozdravíte a mne, jak nejlépe můžete, jemu poručíte. Dítek svých ode mne i od pána mýho, žádám, taky že pozdravíte, kterejžto vám tolikéž služby své s žádostí od pána Boha všeho dobrýho vzkazuje a, že vaším upřímnejm a volnejm strejcem a otcem zůstává, na to se bezpečiti můžete. S tím se vám, má nejmilejší paní dcero, od pána Boha všelijak dobře a šťastně jmíti a potěšitedlného v dobrém zdraví s vámi shledání sobě vinšuji. Datum v městě Vratislavi 13. Augusti léta 1633.

---

203. *Hejtmanovi v Brandýse nad Orlicí, jak se při hospodářství mají chovati, šafářky aby napomenul k bedlivosti, mlynářce Mandě nařídil, aby vody jalovcové napáliti dala.*

Ve Vratislavi dne 13. srpna 1633.

Hejtmanu Brandejskýmu.

Z psaní vašeho dvojího, jak po Burianovi, tak i po poslu druhým odeslanýho, co mi tak o hospodářství oznamujete, tomu sem vyrozuměla. A že obilí při dvořích již klidíte, ráda slyším, vinšujíc, aby vám pán Bůh k tomu příhodnejch a pohodlnejch časů propůjčiti ráčil, tak abyšte pěkně všecko beze škody sežíti, svázati a do stodol svezti dáti mohli. Strany přediv, poněvadž píšete, že pěkně rostou, a že čistá částka se jich uhlídá, napomínám vás, když již teď čas taky k sklizení toho přicházeti bude, abyšte dali to vše, jak konopě tak i len, časně a dobře skliditi a, nemohli-li byšte sami přítomni bejti, při purkrabím naříditi, aby se při tom pilnost zachovala, a vše se náležitě a dobře opatřilo a spravilo, tím příkladem a pořádkem, jak jinehda s tím se postupovalo, o čemž také prvé vůli mou sobě oznámenou máte, a potom, když to sklizeno bude, ať mi se všeho poznamenání odešle.

Dobytek že počal ve dvoře Lipchavským stonati, takže skrze to tři kusy hovězího odešlo, nic tomu povděčna nejsem, avšak poněvadž dokládáte, že více nemře a co nemocnýho bylo, to že zase pomaly okřívá, pána Boha žádám, aby ráčil před další škodou

chrániti a všecko v dobrým způsobu zdržovati; toliko vy taky šafáře a šafářky k tomu mějte, aby ve všech dvořích pilni dobytka byli a časně lékařství jim dávali, tak aby nedbanlivostí a zoumyslností nějakou více se škody nedálo.

Šafářky aby při všem hospodářství svým, který jim poručeno jest a zvláště taky při dělání omastku, pilny bejti hleděly, obzvláště jich také napomeňte.

Při tom vám poroučím, abyšte dali ale s měřici pěknýho zralýho jalovce nanositi, a potom odveďte jej Mandě, mlynářce ve mlejně Michkovým, a jí jménem mým poručte, aby mi z něho dobrý vody jalovcový napálila i taky voleje nachystala, tak abych toho potom sem při nějaký příležitosti dostati mohla. S tím oc. Datum v městě Vratislavi 13. dne Augusti léta 1633.

204. *Těší paní Veroniku z Šternberka nad úmrtím syna jejího, stýská si na nedostatky a soužení, jichž zakoušeti všichni musejí, oznamuje jí o ráně morové, o nebezpečenství od lidu válečného, šlechtičnu Josičku že provdala oc.*

Ve Vratislavi dne 15. srpna 1633.

Paní Veronice z Šternberka, rozené z Weitmile.

Službu svou povolnou vzkazuji, urozená a má nejmilejší paní, paní teta oc. Má přenejmilejší paní teta! Jistě sem s velikou žádostí srdce svýho, neslyšíc již od dávního času o tobě, přede dvěma dny psaní tvýho a odpovědi, na předešlý svý tobě učiněný psaní, kteréž jest datum v Míšni 15/5 Junii dostala, a ač pak o mnohejch žalostivejch a zarmoucenejch novinách o tobě sem se z ní dočetla, však již sem se vždy taky nad tím potěšila, když o tobě jen aspoň slyšeti a věděti mohu, jak se v těchto přezlejch a zarmoucenejch časích s tebou děje, kde zůstáváš a jak se máš. Jakož pak, ač vím, že jiný mnohý žalosti a nedostatky snášíš, však když porozumívám, že mezi tím v takovejch mnohejch neřestech pán Bůh tě předce z milosti své se všemi tvejmi při životu a zdraví chrániti ráčí, jistě žeť se nad tím srdečně těším a věrně tobě toho přeji, žádajíce, aby týž dobrotivý pán Bůh za dlouhý časy při tom tě zachovávati, všelijaký nedostatky doplniti, a tobě se vedle vinše a žádosti srdce tvýho ve všelijakém pohodlném a potěšitedlném způsobu nacházeti dáti ráčil. Ale nad tou žalostivou a zarmoucenou novinou tvou, kterak jest tě pán Bůh s starším milejm synem tvejm, panem Adamem rozloučiti, a jej skrze smrt časnou z tohoto světa, nepochybně k své věčné slávě, povolati, a tudy tebe tý tvý potřebný a platný pomoci, kterou si na něm měla, jak sama dokládáš, že jest tě v tvým sešlým věku a nynějším způsobu opatroval, živil, a tebe sobě dobře poručenou měl, zbaviti ráčil: jak prvé, když sem o tom slyšela, nemálo sem se skormoutila, tak i nyní psaním tvým

to sobě obnovila, tak že jistě srdečnou a velikou lítost nad tím s tebou snáším a jemu dobrýmu pánu toho tak spěšnýho odchodu nepřeji; však když se pánu Bohu líbilo jej z těchto bíd vytrhnouti, nelze taky proti uložení božímu bejti, nežli vůli svou s vůlí jeho srovnati a všecko s trpělivostí od pána Boha, co ráčí vzkládati, přijímati, věříc jeho božské milosti, že tě ráčí sám nejlépe opatřiti a nic nad možnost nedopouštěti.

Při dobývání Freiberku že si také v takovejch mnohejch straších a nebezpečenství postavena byla: v pravdě když sem o tom slyšela, co se tam okolo vás dálo, že sem nad tím zarmoucena byla a převelice se o tebe starala, když sem za dlouhej čas nemohla se dověděti, jak se s vámi dálo; ale buď pán Bůh z toho pochválen, že jest tě i tehdáž se všemi tvejmi nic zlýho a nebezpečnýho aspoň strany života a zdraví nepotkalo. Zde ač sme také nápodobnejch přístrachů nemálo zakusili, avšak před podobnejm neštěstím nás pán Bůh předce ještě až posavad chrániti ráčí. Jinejch rozličnejch nedostatků a zsoužení tvejch věrněť, má nejmilejší paní teta, taky nepřeji a vždy pána Boha žádám, aby tě v milosti a ochraně své zdržovati a takový všecky těžkosti a odpornosti v lepší a potěšenější způsob proměniti ráčil. Jsouc pak i dále o tobě, má nejmilejší paní teta, žádostiva přezvěděti, poněvadž tvýho psaní již dávno datum jest, kterak by se ti se všemi tvejmi od toho času až posavad vedlo, prosím, že mi tak mnoho lásky prokázati a zase po tomto poslu, když by se k tobě s tímto psaním dostal, o způsobu svým a všech svejch v známost uvésti sobě nestížíš.

O soběť pak a svým nejmilejším pánu taky oznamuji, že na zdraví svém čím dále nemalé zmenšení a ujmu seznáváme a hned skutkem okoušíme, tak že téměř nemnoho kdy z nemoci vycházíme, jak od podagry, tak i od jinejch mnohejch těžkostí velmi bídni jsme; pročež nemohuť již, má nejmilejší paní teta, ani sama rukou svou, tak jakž bych to ráda vykonala, psáti, než musím jinejch užívati, v čemž, žádám, že mne budeš při sobě omluvnou jmíti, neboť toho jistě zoumyslně nečiním. Týmž způsobem pán můj při tobě se omlouvá a za odpuštění prosí, poněvadž taky jeho mdloba mu nedopouští, ať by mohl sám psáti, kterejžť mezi tím svý povolný služby a spolu se mnou i pannám šlechtičnám, dcerám tvejm, našim zvláště milejm pannám tetám, s vinšem na pánu Bohu všech nejlepších potěšitedlnejch věcí vzkazuje, a tak že již jen skrze pozdravení a vzkázání musí to činiti.

Dáleť, má nejmilejší paní teta, oznamuji, že k jinejm mnohejm neřestem a zsoužením, kterejm zde poddáni jsme, pán Bůh ranou morovou toto město i jiný vokolní navštíviti ráčil, kteráž zde velmi se rozmáhá a žádnýho umenšení nebéře. Pán Bůh rač se sám nad námi smilovati a nás chrániti. Kdyby pak kdo i chtěl, jakž by mnozí rádi, někam jinam se odebrati, i to pán Bůh zameziti ráčil, nebo

nelze, leč s velikejm nebezpečenstvím, ani za město vyjeti, poněvadž od lidu válečnýho, kterým tato celá země naplněna a velmi zsoužena jest, tak jest nebezpečno, nerci-li aby mohl kdo projeti, ale poslové procházeti nemohou; skrze což zde v nemalý obtížnosti zůstáváme, a právě již jako na suše sedíme, nebo všecko nám přechází, a bude-li to na dlouze, pán Bůh ví, jak obstojíme, poněvadž z Moravy, co tam za kejm svýho máme, ani já z statku svýho nic sem pro takový nebezpečenství dostávati nemůžeme, tak že dosti pracně a s nedostatkem se obíráme. Právěť pán Bůh již nás všecky jednostejně tresce, švihá a navštěvuje, jedny těmi jiný jinejmi těžkostmi, tak že jedni druhejm nemáme čeho záviděti, nebo všickni jako pod jedním břemenem a v jedný nemoci ležíme. Ale již ve všem tom k samýmu pánu Bohu a milosti jeho, věda, že sme sobě toho všeho spravedlivě hříchy svejmi zasloužili, se utíkati, a od něho zpomožení a vysvobození z takovejch bíd očekávati musíme.

Ještěť taky, má nejmilejší paní teta, oznamuji o tetě svý, šlechtičně Jozičce, že sem ji již vdala, kteráž druhýho dne tohoto měsíce pánu z Roupova za manželku náležitě odevzdána jest; ačkoli hlučný veselí s nějakem prachtem nebylo, ale vždy jak mohlo v nynějším času bejti, a my mohli v svým nedostatku k tomu postačiti, předce s pomocí boží pokojně, při přítomnosti některejch vzáctnejch a dobrejch pánů a přátel, však v malým počtu, se to vykonalo. Pan bratrtě ani krejcarem jí nápomocen nebyl, než na nás to břemeno vzložil, a sám se ze všeho vytáhl. Nevím, coť myslí, že hned nic od něho dostávati nemohou, jistě, že je se hrubě nad nimi zapomenul.

Druhá šlechtična Kačenka ta předce při mně zůstává, kterážť se taky s poslušnejmi službami poroučí.

Jinejmi věcmi nechtěje tebe více zaneprazdňovati a obtěžovati, s tím se, má přenejmilejší paní teta, lásce a milosti tvý dokonce poroučím a vinšuji, aby pán Bůh ráčil mi se popříti s tebou ještě, dokud živu, jednou shledati. A již nás všecky v jeho svatou ochranu poroučím. Datum v městě Vratislavi 15. dne Augusti 1633.

---

205 *Oznamuje panně Anně šlechtičně Zeidličce z Šenfeldu, že se chystá na cestu do Moravy s manželem svým, v příčině pak rady strany nápadu jí po sestře její náležejícího že při osobním shledání pan manžel její s ní oustně promluví.*

Ve Vratislavi dne 27. srpna 1633.

Panně Anně šlechtičně Zeidličce z Šenfeldu.

Službu ɔc. Urozená panno, panno dcero má nejmilejší! Zdraví ɔc. Psaní od VMti, který mi činiti račte po poslu Brandejským, tyto dni sem dostala, kterýmž že mne račte navštěvovati a na způsob zdraví mýho se dotazovati, z takový paměti na mne velice VMti

děkuji, a VMti o sobě oznámiti mohu, že špatnýho zdraví užívám a téměř málo kdy bez lůže bejti mohu a více ležeti musím nežli chodím. K tomu s jinejmi mnohejmi nepříležitostmi a starostmi v tento nynější čas zde se obírati musíme. Pán Bůh rač dále sám milostivě nás chrániti a opatrovníkem bejti. Tolikéž VMti oznamuji, že jest pán můj na tom, pokudž nám pán Bůh ráčí života a zdraví popříti a my bychom mohli bezpečně projeti, za příčinou soudu příštího Brněnskýho svatokunhutskýho, naslejchaje že by měl držán bejti, poněvadž pán nemálo v svejch věcech při něm činiti má, v krátkejch dnech odsud se na cestu vydati a přímo do Moravy k témuž soudu jíti, v čemž jestliže vůle boží bude, že se týž příjezd náš tam stane, pán Bůh rač popříti, abych se mohla bohdá s VMtí brzy taky v dobrým zdraví shledati. Kdež mne dále za přímluvu k mýmu pánu, aby VMti rady a zdání svýho strany věcí vašnostinejch, po nebožce panně sestře VMti náležejících, jak byšte v tom ráčily míti postupovati, abyšte toho, což by tak spravedlivě po ní VMti, jakožto sestře nedílný, dostati se mělo, dosáhnouti a k svýmu od pana hraběte Pernštejnskýho přijíti moci ráčily, udělil, žádati ráčíte, nepominula sem tak učiniti a žádosti VMti pánu v známost uvésti. Kterejž pán můj VMti s pozdravením zase služby svý vzkazuje a že by takovou žádost VMti rád naplniti chtěl, kdyby s VMtí sám mluviti a o těch věcech nějakou gruntovnější zprávu od VMti oustně, nežli tak skrze psaní, míti mohl. Ale poněvadž mimo to, co tak krátce psaním svejm o nich navrhovati ráčíte, nic více o nich neví a toho, na čem týž věci zůstávají, neb co mezi nimi prošlo, žádné povědomosti nemá, že neví, na čem se při tom ustanoviti a VMti na to jaké místné odpovědi dáti; nežli, jestliže by to pán Bůh ráčil způsobiti a my se do Brna dostali a soud byl držán, vidělo-li by se VMti taky tam přijeti a se pánem oustně a místněji o všecko promluviti, že by chtěl rád VMti k tomu, což by znal, že by mohlo k dobrýmu VMti napomáhati, radou a zdáním svejm sloužiti. Kdež, poněvadž snad taky i pan hrabě bude, tak by se mohlo s ním i s jinejmi, s kejm by potřebí bylo, mluviti. Že mezi tím račte zdrávy bejti, ráda to o VMti slyším a VMti toho i na další časy od pána Boha vinšuji. A s tím nás všecky pánu Bohu v jeho svatou ochranu poroučím. Datum v městě Vratislavi 27. dne Augusti léta 1633.

---

206. *Nařizuje hejtmanovi v Brandýse nad Orlicí, aby dal ovoce dozralé pěkně skliditi, též ořechy pro potřebu její dochoval.*

Ve Vratislavi dne 27. srpna 1633.

Hejtmanu Brandejskýmu.

Majíc o tom zprávu, že by letos z daru a nadělení božího, jak při dvořích tak i při zámku a při domě v zahradách, nějaká

částka ovoce všelijakýho se nacházela: z té příčiny vám poroučím, abyšte, co tak kde jest, dali toho hlídati, tak aby toho lecikdos neodral, ale aby to vše dozráti, k naší potřebě bejti a se náležitě očesati a skliditi mohlo. Jako taky vořechy červený na domě v zahradě, o nichž slyším, že jich moc jest, aby se nedaly někomu odrati, nýbrž když by dozrály, aby se tolikéž všecky pěkně otrhaly a mně schovaly. Sami pak taky na to pozor a paměť mějte, abyšte při hajnejch nařídili, aby lískový vořechy, však něco dobrýho, nosili, nad čímž ruku držte, tak aby to v zapomenutí nepřišlo, jako loňskýho roku, uložíc jednomu každýmu, co by přinésti měl; šafářce pak o sklizení a opatrování toho všeho poručte, ty vořechy aby mi nezasušila, ale čerstvý dochovati hleděla. Jiného na ten čas nic více, poněvadž naději mám, že, bude-li v tom vůle boží, v krátkým čase sami na Brandejse bejti strojíme; toliko mezi tímto, což by pro takový příjezd náš potřebí bylo, opatrujte, tak abychom, dá-li to pán Bůh, mohli tam svou potřebu a vychování míti. Datum ut supra.

---

207. *Oznamuje paní Evě Vrochyňove z Reptův, že se vypraví do Moravy s boží pomocí ꝛc.*

Ve Vratislavi dne 30. srpna 1633.

Paní Evě Vrochyňové z Reptův.

Službu ꝛc. Že mne psaním svým navštěvujete a na zdraví mé se dotazujete, z takový paměti na mne vám, má paní Evo, velice děkuji, a vám o sobě oznamuji, že sic špatně zdráva jsem, nebo jen tak co ležení se obrániti mohu, sotva se vláčím a svý ustavičný bídy zakouším, tak že není vám potřebí mnoho o tom vypravovati, víte samy, jaký jest mý zdraví nestálý a churavý. Pán Bůh rač dále pomocníkem bejti. Mezi tím že ste naslechly, že bychom předce odsud strojili: tak jest, že se na tu cestu vydati míníme, ačkoli nevím, jak ji budu moci vystáti, ale když jináč bejti nemůže, již se musím pánu Bohu a jeho samé pomoci důvěřovati a trpěti tu bídu, jak budu moci. Na kteroužto cestu že nám vinš pobožnej činíte, vám z něho velice děkuji, a srdečně jej od vás přijímám, vinšujíce, aby i vás pán Bůh se všemi vašimi chrániti a přede všemi zlejmi a nešťastnejmi věcmi opatrovati a mně se s vámi bohdá zase ve zdraví, bude-li jeho svatá vůle v tom, shledati dáti ráčil. A tak se s vámi, má paní Evo, taky žehnám a pánu Bohu vás k ochraně poroučím.

Strany věcí vašich oznamuji vám, že v nebytí našem zde Martinovi se vším jinejm odvedeny a poručeny budou, k nimž on bude moci, tak že kdykoli byšte chtěly je vyzdvihnouti aneb k nim pohlídnouti, budete to moci učiniti, a tolikéž při témž Martinovi se

ohlásiti, on vám je ukáže. Pán můj vás pozdravuje a svý služby vzkazuje. S tím ꝛc. Datum v městě Vratislavě 30. Augusti 1633.

208. *Oznamuje paní Anně z Žerotína, rozené hrabince Šlikovně, že z Vratislavi do Přerova šťastně se dostali, a do Brna k soudu vypraviti se míní; touží, aby s ní shledati se mohla.*

Na hradě Přerově dne 8. září 1633.

Paní Anně Maryji z Žerotína, rozené hrabince Šlikovně z Pasaunu a z Loktu.

Službu ꝛc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Zdraví ꝛc. Má nejmilejší paní teta! Poněvadž posel vašnostin, jdouce tudyto dnešního dne, zde se ohlásil a zastavil, tak že sem velmi ráda tý příhodnosti k VMti dostala, nikoli sem toho pominouti nemohla, když to pán Bůh ráčil dáti, že sme se sem dostali, abych se skrze toto psaní v svý paměti k VMti, poněvadž se to již od dávního času bezelstně pro nynější nebezpečný časy a naše vzdálení státi nemohlo, obnoviti, VMti se ohlásiti i také podle toho o sobě a svým pánu v známost uvésti neměla: kterak to pán Bůh ráčil z milosti své způsobiti a nám v tom pomocníkem bejti, že sme z Vratislavě pominulejch dnů se vypravili a před včerejším v samý večer sem na Přerov, chvála pánu Bohu, se všechněmi svejmi podle způsobu a věku našeho sešlýho v dosti mírným zdraví přijeli, ačkoli tu cestu s mnohejm nepohodlím a nemalejmi strachy sme před sebe vzali. Ale pán Bůh rač z toho pochválen bejti, že sme ji předce bez nějaký velký škody a nebezpečenství vykonali, takže na ten čas zde v Moravě, neb na Brandejse, zdržovati se míníme.

Jsouc pak, má nejmilejší paní teta, žádostiva o VMti přezvěděti, neslyšíc již od tak dávního času nic o VMti, protož prosím, že při příležitosti neračte sobě ztížiti, mně tý lásky prokázati a v známost uvésti, kterak se spolu s JMtí panem manželem VMti a všechněmi svejmi až dosavad při zdraví i jináče míti ráčíte; neb by mi nic milejšího a potěšenějšího nad to o VMti slyšeti nebylo, než aby se VMti se všemi vašnostinejmi všelijak dobře a šťastně vésti mohlo.

Taky VMti oznamuji, že tento tejden strojíme zde zůstati a sobě drobet po cestě tak nezvolný a daleký odpočinouti, však s neděle, bude-li vůle boží, jest pán můj na tom do Brna se k soudu, o němž se slyší, že se zejtra začíti a držán bejti má, vypraviti, a já také míním se s ním tam vydati. Vinšuji sobě mezi tím srdečně toho, aby to pán Bůh ráčil způsobiti, abych se s VMtí taky, tak jakž sem toho již od dávního času velmi žádostiva a s VMtí zbavena byla, shledati a o mnohejch těžkostech, který nás ve Slízsku obklíčily, sotva dosti povědíti mohla.

Prosím, že ode mne JMti pana manžela svýho, a mýho zvláště milýho pana švakra, s mejmi modlitbami a vinšem na pánu Bohu všech nejlepších věcí velice, tolikéž i dítek VMti pozdraviti a jich políbiti račíte. Pán můj VMti také své služby s žádostí od pána Boha všech prospěšných věcí vzkazuje S tím se VMti, má nejmilejší paní teta, lásce VMti poroučím a od pána Boha všelijak dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 8. dne Septembris léta 1633.

---

209. *Oznamuje knězi Jakubovi staršímu Petrozelinovi Kunštatskému, že šťastně do Přerova přibyli, prosí, aby jí z Vratislavě do Brandýsa zprávy o všem podával* ꝛc.

Na hradě Přerově dne 9. září 1633.

Knězi Jakubovi staršímu Petrozelinovi Kumštatskýmu.

Dvojí ctihodnej muži a mně v Kristu pánu velice milej kněže Jakube! Zdraví ꝛc. Poněvadž pán Bůh ráčil nám v tom pomocníkem bejti, že sme se již sem dostali, majíc tuto příhodnost k vám do Vratislavě, kamž pán zahradníka Jakuba, aby tam zahradu spravoval, zase vypravuje, nechtěla sem pominouti skrze toto psaní vám se taky, můj kněže Jakube, ohlásiti a, abyšte o našem způsobu věděti mohli, oznámiti. Kdež před vámi netajím, že, buď pán Bůh z toho pochválen, předce dosti povlovně a mírně, ač sic s mnohejmi při tom strachy a nepříležitostmi sme tu všecku cestu až sem vykonali a ji semotam divně, chtěje tím bezpečněji projeti, točili, i na Opavu zajížděli a s pomocí boží v minulej outerej se vším houfem tak v prostředním zdraví se sem dopravili; koně nám sice hrubě nemohli, takže nás již sotva sem dotáhli a dvě klisny předce na cestě zdechly, jedna z kočovskejch a druhá z zanftářskejch. Chvála pánu Bohu, když již jen jiný větší škody není a neštěstí žádný nás nepotkalo, to musí již přijato bejti, když jináč bejti nemohlo s naším takovejm sem i tam zajížděním. Zvlášť první den, jak sme z Vratislavě vyjeli, nejvíce se koňům ublížilo, že sme tak tuze pro nocleh velkejch sedm mílí jeli a velmi horko bylo, což taky ten den hned jedna zůstala a druhá v Nyse na druhým noclehu. Pán Bůh račiž i dále milostivě nás opatrovati. Tento tejden míníme již zde zůstati a sobě odpočinouti, na druhej však, bude-li vůle boží, do Brna k soudu se vypraviti a odtud potom na Brandejs se obrátiti, důvěřujíce se pánu Bohu, že ráčí i na další cestě naším průvodčím a pomocníkem zůstávati.

Poněvadž pak o vás taky žádostiva přezvěděti sem, kterak se po našem odjezdu míváte, jestliže všickni zdrávi jste a jestliže se ta nákaza morová co umenšuje, a co se mezi vámi dobrýho děje: pročež vás, můj kněže Jakube, žádám, že při příležitosti, kte-

rouž, naději se, že začastý na Brandejs míti budete, mně napsati a o tom, o čemž byšte tak věděli a psáti mohli, oznámiti sobě nestížíte, vinšujíc mezi tím toho, aby pán Bůh ráčil vás tam opatrovati a vás všecky jak při dobrým a stálým zdraví zdržovati, tak i přede všemi jinejmi zlejmi věcmi chrániti.

Při tom vás taky žádám, že Říhovi oznámíte, že, dostana se sem, dala sem se na stolice, černou koží, krom zábradel, obtažený, který z Náměště sem přivezeny byly a zde s jinejmi věcmi složeny zůstávaly, ptáti a jich hledati: ale nenachází se dvou a žádnej o nich nic věděti nechce, krom o tom se mi zpráva dává, že by je on měl do Vratislavě odsud vzíti, o čemž, poněvadž já nic nevím a nepamatuji, abych o vzetí jich odsud kdy co jemu poroučela a on taky nikdá nic o tom neoznámil, protož že mu poroučím, aby mi o tom zprávu učinil, sou-li tam vzaty, nebo ne, aneb kam jinam obráceny, tak abych mohla věděti, kde se poděly, poněvadž on se toho všeho dotejkal a odsud bral.

Manželky svý, jako i bratra Vavřince a bratra Pavla, i jinejch domácích ode mne pozdravte. A s tím vás, můj velice milej kněže Jakube, pánu Bohu v jeho svatou ochranu poroučím. Datum na hradě Přerově 9. dne Septembris léta 1633.

PS. Taky vám oznamuji, že sme se zde s houfem shledali. Pan Gec hned se sem dostal a již dobrý odpovědi dostal, takže ve čtyřech nedělích panna šlechtična jemu dokonale zamluvena i dodána bejti má.

---

210. *Děkuje Bedřichovi z Kounic za darovanou divokou hlavu vepřovou, čtyry indiany a švestky brněnské.*

Na hradě Přerově dne 12. září 1633.

Panu Fridrichovi z Kounic.

Modlitbu svou vzkazuji, urozený pane, pane ujče můj nejmilejší. Můj nejmilejší pane ujče! Psaní od VMti této chvíle sem dostala, a že ste se spolu s JíMtí paní manželkou vašnostinou a mou velice milou paní tetou, i se všemi svejmi, šťastně a v dobrém zdraví na Brod navrátiti ráčili, hrubě ráda sem o tom uslyšela, čehož věrně VMti přeji, i na další časy takovýho dobrýho způsobu od pána Boha vinšuji Dále pak, jak z navštívení, tak i z takový laskavý na mne a pána mýho paměti, že nám ráčíte jak od zvěřiny divoký, totiž hlavu vepřovou, tak taky 4 indianský kohouty a při tom mnoho pěkných švestek brněnskejch a damascenu posýlati, VMti i JíMti paní manželce VMti oba dva, já i pán můj, velice děkujeme a, přijímaje takový dar vděčně od VMti, na jiném nejsme než VMti se toho zase vždycky rádi a všelijak příjemně odměniti a odsloužiti. Což vše jest pěkně v celosti dovezeno a nám dodáno, hrubě ráda těm

obojím švestkám sem a VMti prosím, že za ně JíMti paní tetě račíte poděkovati a mé služby i vinš všeho nejlepšího dobrého oznámiti, a že paní prosím, pokudž by těch malejch švestek tak mnoho míti ráčila, aby mi jich dala ale s putnu v peci nasušiti, kterýž bych ráda v čas potřeby jen tak pro lékařství měla.

Pán můj jak VMti, tak i paní tetě, vedle poděkování svý povolný služby vzkazuje, šlechtična má i pán z Lobkovic VMti se taky poroučejí. S tím se VMti, můj nejmilejší pane ujče, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 12. Septembris léta 1633.

PS. Putny od ovoce zase se posýlají.

---

211. *Oznamuje Pertoltovi z Lipého, jak dlouho v Brně s manželem svým se pozdrží.*

V Brně dne 14. září 1633.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lippého.

Můj nejmilejší pane bratře! Tohoto večera dostanouce se sem z Přerova spolu se pánem svejm, ačkoli s ustáním po cestě, avšak, chvála pánu Bohu, podle našeho věku a způsobu ještě tak v prostředním zdraví, nalezla sem zde psaní vaše, který mi včera z Židlochovic činíte. A hrubě sem se z něho potěšila a porozuměla tomu, že při dobrým zdraví se nacházíte a tu tak oblízce jste a mně naději dáváte, že se se mnou shledati a přezvěděti žádostivi jste, jak dlouho zde se zdržeti strojíme. I oznamuji vám, mý srdce, že ale za tejden míníme se zde zdržeti. Jsouc pak já taky hrubě toho žádostiva, abych se mohla s vámi shledati, protož vás, můj nejmilejší pane bratře, prosím, že oumyslu svýho v tom měniti nebudete, nýbrž k nám se vypravíte, neb žádostivě a s radostí i se pánem svejm na vás očekávám, kterejž vám svý služby zase a vinš na pánu Bohu všeho dobrýho vzkazuje. S tím se vám, můj nejmilejší pane bratře, od pána Boha všelijak dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum v Brně 14. Septembris 1633.

PS. Paní Mařence svý, žádám, že taky ode mne i od pána mýho služby oznámíte a se z toho těším, že se s ní budu moci sama shledati. Což pán Bůh vše rač šťastně způsobiti.

---

212. *Přeje paní Renatě hrabince z Náchoda, aby dceruška její brzy se pozdravila.*

V Brně dne 15. září 1633.

Paní Renatě Maryji hrabince z Náchoda.

Službu ɔc. Vysoce urozená paní, paní dcero má nejmilejší! Poněvadž sám pán Bůh všemohoucí ráčil nám v tom pomocníkem

bejti, že sem se se pánem svejm ze Slízska v tento tak zlej a nebezpečnej čas do Moravy navrátila, a včerejšího večera s nemalejm sice, po naší tak dlouhý a velmi obtížný cestě, ustáním, ale vždy, pán Bůh z toho pochválen bejti rač, předce ještě podle našeho sešlýho věku tak v prostředním způsobu zdraví, jsme se sem do Brna dostali. Nenaleznouc zde VMt., abych byla mohla sama osobně VMti sloužiti, nikoli sem pominouti toho nemohla, abych se VMti aspoň skrze toto psaní ohlásiti a k službě a lásce vašnostiné sebe připomenouti a poručiti neměla. A poněvadž, shledaje se hned včera s JMtí panem manželem VMti, mejm velice milejm panem synem, porozuměla sem ode pána tomu, že by dcerka VMti měla při nedostatku zdraví postavena bejti, pro kterouž příčinu že ste neráčily moci sem přijeti, hrubě sem toho neráda uslyšela, a jakž dcerce VMti takového nedostatku zdraví, tak i VMti odtud pocházející nemalé starosti, věrně a srdečně nepřeji, pána Boha žádaje, aby ji brzy zase dokonale pozdraviti a VMti k potěšení prvnímu navrátiti ráčil. Jsouc pak hrubě žádostiva o VMti přezvěděti, kterak se jak VMt, tak i táž dcerka vašnostina, dále vynacházeti ráčíte, prosím, že sobě neráčíte stížiti, mně o tom dáti v známost uvésti, vinšujíc, abych mohla o všelijakém dobrém a potěšitedlném způsobu vašnostiném uslyšeti. A tak se VMti, má nejmilejší paní dcero, lásce dokonce poroučím a od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum v Brně 15. dne Septembris léta 1633.

---

213. *Paní Marii hrabince z Hodic, že jí nepřeje nehody, kteráž ji na cestě potkala; o nemožném odeslání pstruhů.*

V Brně dne 17. září 1633.

Paní Maryji Anně hrabince z Hodic, rozené z Náchoda.

Službu ꝯc. Urozená paní, paní dcero a kmotra má nejmilejší! Zdraví ꝯc. Psaní od vás po poslu našem, kterýho pán můj z Přerova k vám posýlal, zde v Brně sem dostala, a protož majíc nyní k vám příležitost, že se pan syn váš sem dostal, taky sem zase pominouti nemohla vám odpovědi dáti a skrze toto psaní se vám ohlásiti. Kdež mi pak, má paní dcero, týmž psaním oznamujete o svý cestě, jak ste ji konaly a jaký neštěstí, jdouc od nás z Přerova, na ní měly, věrně vám toho všeho nepřeji; avšak že ste se předce v dobrým zdraví na Plaveč dostaly, ráda o tom slyším a, z toho potěšena jsouc, na dlouhý časy takovýho potěšitedlnýho způsobu od pána Boha vám se všemi vašimi vinšuji. O sobě vám taky oznamuji, že sme v minulou středu sem přijeli, a ačkoli s nemalým ustáním, avšak, chvála pánu Bohu, ještě předce, tak jak podle našeho způsobu může bejti, v mírným zdraví, v kterýmž způ-

sobu z milosti boží až posavad zůstáváme. Pán Bůh rač i dále opatrovati a nám pomocníkem bejti.

Vedle žádosti vaší od vás při tom, má nejmilejší paní dcero, na mne vzložený, jedný i druhý, sem tak učinila, a předně s těmi pány, pokudž byšte jim k budoucímu předsevzetí svýmu oč psaly, aby vás v potřebě vaší neopouštěli, nýbrž sobě poručenou měli, mluvila a za vás se přimlouvala, načež sem od nich taky přívětivého a volného zakázání, pokudž by možnost byla, dostala

Dále také pánu svýmu, aby vás pán pstruhy a jinejmi říčnejmi rybami k dotčené budoucí potřebě vaší z Brandejsa fedroval, v známost sem to uvedla: kdež vám pán zase svý povolný služby s vinšem od pána Boha všech dobrejch věcí vzkazuje, a že, jak jiné všecko, což mu možnýho jest, rád pro vás činí, tak i touž žádost že by naplniti hotov byl, a ačkoli že sám sice žádnejch pstruhů na Brandejse nemá, ale že by již chtěl někde jinde vokolo Mejta, mohlo-li by se co dostati, opatřiti a vám rád odeslati dáti, ale, poněvadž není možné pstruhy, který sou ryby hrubě nedotklivý a na jiný vodě netrvají, na živě tak daleko dovezti, že vás neví, by jakkoli rád chtěl, na to jak ubezpečiti, že prosí, abyšte ho v tom při sobě omluvného jměly, v jiném možném a příjemném vám spolu se mnou vždycky že rád chce sloužiti.

Panen dcer svejch, žádám, že od nás s našimi službami taky pozdravíte. S tím se vám, má nejmilejší paní dcero, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum v Brně 17. Septembris léta 1633.

214. *Paní Anně z Žerotína, rozené Šlikovně, přeje, aby manžel její brzy se pozdravil ꝛc.*

V Brně dne 20. září 1633.

Paní Anně Maryji Žerotínské, rozené hrabince Šlikovně.

Službu ꝛc. Má přenejmilejší paní teta! Psaní vašnostino od 12. dne tohoto měsíce datovaný a mně 17. dodaný v pravdě sem vděčně a hrubě ráda dostala, a že mne skrze ně laskavě navštěvovati, mne i pána mýho do Moravy vítati a mnoho dobrýho vinšovati ráčíte, velice z toho VMti děkuji, nejsouc na jiném než VMti se takové laskavé o nás péče zase odsloužiti. Ale hrubě sem se hned zatím z téhož psaní VMti nad nemalým a nebezpečným nedostatkem zdraví JMti pana manžela vašnostinýho, a mýho velice milýho pana švakra, v kterým obzvláštně přede čtyrmi nedělmi postaven a od trojí zimnice těžce trápen bejti ráčil, zarmoutila a srdečně nerada o tom uslyšela, prosíce za to pána Boha, jakož dokládati ráčíte, že se již dosavad něco se pánem proměnilo a polepšilo, aby ráčil i dále prostředkům své hojné a božské požehnání dáti a pána skrze

ně k dokonalýmu a stálýmu zdraví brzy zase navrátiti a tudy VMti mnohejch starostí a zármutků, kterejch, soudím dobře, že skrze to dosti račte okoušeti, zprostiti a mezi tím mně tu milost, abych se s VMtí i s JMtí pánem v potěšitedlném způsobu a v dobrém zdraví bohdá, když k tomu lepší čas a příležitost sloužiti bude, tak jakž sobě toho od dávního času opravdově vinšuji, nevidouc již tak dávno VMti, šťastně shledati mohla, učiniti ráčil. VMt pak, že račte i s dítkami svejmi, ačkoli při takovejch svejch nevypravitedlnejch starostech postavena jsouc, předce mírnýho zdraví požívati, z toho se zase potěšuji a VMti jeho věrně přejíc i na budoucí dlouhý časy a léta srdečně a upřímně vinšuji.

Strany sebe VMti oznamuji, že jak já tak i pán můj, ačkoli sic s mnohou mdlobou a těmi i jinejmi nedostatky, avšak se vším tím, věda co dále, že již mnoho lépe v našem sešlým věku bejti nemůže, tak prostředně se až posavad nacházíme. Pán Bůh rač dále sám naším pomocníkem a opatrovníkem bejti.

Pán můj VMti své služby s žádostí od pána Boha všech dobrejch věcí a spolu se mnou dítek VMti všech pozdraviti vzkazuje. A s tím se lásce a paměti VMti, má nejmilejší paní teta, poroučím, a při tom od pána Boha všelijak dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum v Brně 20. Septembris 1633.

---

215. *Paní Barboře Kynostové, rozené Hejdovně, že by se ráda byla osobně s ní shledala a k Rudolfovi z Valdštejna se přimluvila, aby jí peníze položeny byly.*

V Brně dne 23. září 1633.

Paní Barboře Khynostový, rozené Hejdovně z Poříče.

Službu svou vám vzkazuji, urozená a má velice milá paní Baruško. Téhož zdraví ɔc. Má nejmilejší paní Baruško! Velmi lítostivě to nesu, že, dostanouce se sem do Brna, nemohlo mne to štěstí, kteréhož sem sobě od dávního času vinšovala, potkati, abych se s vámi zde shledati mohla, nebo pán Bůh milej ví, bude-li k tomu jinší čas tak sloužiti, jako se to nyní od vás státi mohlo, že ste mohly tu cestu sem pro shledání naše společné vykonati, zvláště, poněvadž ste takovou příležitost se paní z Lippého měly: ale když jest se toho nestalo, musím svý křivdy proti vám požalovati, že sem již při vás všecken credit ztratila, a že již mladí přátelé milejší bejvají než ti staří, tak jakž se to i při mně plní. Mezi tím pak že mne psaním svejm a vinšem v něm položenejm navštěvujete a do Moravy vítáte: ačkoli bych sobě vinšovala, aby se to bylo osobně při nás státi mohlo, avšak, když se nestalo, i to již vděčně přijímati musím, a vám z toho, má paní Baruško, velice děkuji.

Milosrdnej pán Bůh rač dáti, abyšte i vy toho, což mi vinšujete, oučastna bejti mohly.

O způsobu a zdraví mém i pána mého nejmilejšího mohu vám oznámiti, že, ačkoliv nyní žádnej z nás, chvála pánu Bohu, neleží, avšak i při tom dosti ničemni jsme, jeden den lépe, druhej hůře, a tak již svůj život do vůle boží tráviti musíme.

Že vy sobě taky na ničemnost noh svých naříkáte, věřím vám, však i já v nich podobně největší bolest stále pociťovati musím. Pán Bůh račiž z obojí strany posilovati [sic].

Při panu Rudolfovi z Waldštejna, aby pánu vašemu peníze položiti poručil, jistě sem přímluvou a jináče, jakž sem mohla, vás spravedlivě připomínala, a při něm tak dalece způsobila, že jest se mi zakázal, kdykoli váš pán na Třebíč pošle, že mu položeny bejti mají. Omlouval se mi, že mu jich nebylo možné dříve pro nynější těžký a obtížný čas, v němž pracně peníze shledávati jest, položiti, čemuž já věřím, nebo i mně, když pokládati má, dosti mu to posílání nepříležitě přichází. Smejšlím, že již s ním budete spokojeny, a že vám nebude potřebí, dále na něj naříkati. Pána vašeho, žádám, že zase ode mne pozdravíte, jako i od mýho pána, kterýž vám také svý služby vzkazuje. A s tím se vám, má nejmilejší paní Baruško, všecka dokonce poroučím a prosím, zachovávejte mne v svý paměti, tak jakž i já činím. Datum v Brně 23. Septembris 1633.

---

216. *Oznamuje Rudolfovi hraběti z Valdštejna, že z peněz, kteréž jí při svatém Václavě položeny býti mají, 500 zl. m. Pertoltovi z Lipého a tolikéž Bedřichovi z Kounic darovala, protož aby jim vyplaceny byly.*

V Brně dne 23. září 1633.

Panu Rudolfovi hraběti z Waldštejna.

Podle toho před VMtí netajím, že sem z summy té, kterou mi na místě JMti pana otce svého a pana bratra mého nejmilejšího z statku mého Třebíckého při tomto svatým Václavě položiti míti ráčíte, panu bratru svému nejmilejšímu, panu Pertoltovi Bohubud z Lippého 500 f. mor. k jeho pilné a důležité potřebě darovala. Z kteréž příčiny VMt za to žádám, kdykoli by dotčený pan bratr můj k VMti pro takové peníze odeslal, abyšte je ráčili poručiti pánu proti kvitanci vydati. Já pak, když mi ostatek summy svrchu psané od VMti spraveno bude, chci touž kvitanci páně bratrovu místo těch 500 f. mor. přijíti, a VMti z celé summy podle předešlého způsobu kvitovati. Vinšujíc se mezi tím VMti od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti. Datum v městě Brně 23. Septembris 1633.

Item. Témuž druhé psaní v tatáž slova a o tolikouž summu 500 f. mor. panu Frydrychovi z Kounic darovaných učiněno a dokládáno: panu ujci a synu mému velice milému.

217. *Paní Kunhutě z Žerotína, že nemůže sklepu na Přerově paní sestře její pro schránění věcí propůjčiti.*

V Brně dne 25. září 1633.

Paní Kynikundě Žerotínské, rozené Pruskovské z Pruskova.

Službu ɔc. Urozená paní, paní dcero má nejmilejší! Zdraví ɔc. Psaní od VMti včerejšího dne sem zde dostala, kterýmž že mne předně račte navštěvovati a mne se pánem mejm do Moravy vítati, z takové lásky a paměti velice a přátelsky VMti děkuji. A že ste neráčily moci samy osobně toho vykonati a mne navštíviti, VMti, zvláště poněvadž bezelstný příčiny VMti v tom překážku učinily, dokonce nic za zlý v tom jmíti nemohu, nýbrž, vůli za skutek od VMti přijímaje, mám naději ku pánu Bohu, že nám k tomu ráčí dáleji sám lepší příležitost způsobiti, tak že to vše budeme moci sobě vynahraditi, a já se s VMtí shledati, tak jakž od dávního času sobě toho vinšuji. Dále pak o VMti to hrubě ráda slyším, že spolu se panem manželem svejm, mejm obzvláště milejm panem synem, račte při dobrém způsobu zdraví zůstávati, čehož věrně VMti přeji a na dlouhý časy od pána Boha vinšuji.

O sobě VMti oznamuji, že i se pánem svejm, ač sice dosti s mdlobou a nestatečností, ale již, když jináč bejti nemůže, musím říci, že tak prostředně, podle způsobu a věku našeho sešlýho, se vynacházíme. Pán Bůh rač milostivě nás dále chrániti.

Co se pak žádosti vašnostiné, o propůjčení VMti jednoho dobrýho sklepu na Přerově pro schránění do něho věcí paní sestry vašnostiné, na mne vzložené, dotejče: ráda bych pro VMt i pro paní to učinila, ale poněvadž žádnýho jinýho sklepu prázdnýho tam není krom ten, kterej nahoře v věži slove, kterýhož při našem teď na Přerov se navrácení sama vlastně potřebovati mínim, zvláště, jestliže k tomu přijde, že tam budeme míti poněkud zůstávati; neb ačkoli pán můj byl toho oumyslu na Brandejs se obrátiti a tam přes zimu byt míti, ale slyšíc nyní odtud, že by tam vůkolí mělo zlý povětří a nakažení Moravy se zjevovati, pokudž by tak bylo a přítrže nevzalo, musil by již od předsevzetí takovýho upustiti a, nemaje kde jinde bydleti, tam na Přerově byt sobě zvoliti. Z té příčiny VMt prosím, poněvadž toho račte moci samy u sebe pováziti, že nemůže taková žádost VMti ode mne naplněna bejti, abyšte místo tomu dáti a mne při sobě v tom omluvnou jmíti ráčily. V jinejch příležitějších a možnejch příčinách všelijaké příjemné přátelství VMti vždycky ráda prokazovati chci.

Pana manžela svýho, mýho zvláště milýho pana syna, žádám, že neračte sobě stížiti ode mne pozdraviti a pánu vinš všeho dobrého oznámiti.

S tím se VMti od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum v městě Brně 25. Septembris 1633.

---

218. *Žádá paní Marii hrabinku z Hodic, aby jí oznámila, kde bytem zůstávati bude, a oznamuje, že do Přerova se vypraviti míní.*

V Brně dne 27. září 1633.

Paní Maryji Anně hrabince z Hodic.

Službu ɔc. Má nejmilejší paní dcero! Poněvadž pán můj k vám naschválního posla vysýlá, taky sem tý příležitosti zmařiti nechtěla, abych se vám tímto psaním ohlásiti neměla, tak abyšte znáti mohly, že na vás nezapomínám, i taky za tou příčinou, že sem žádostiva o vašem způsobu nynějším přezvěděti, jestliže ste již v Vídni byly, jak se vám na tý cestě i taky tam při věcech vašich vedlo a s jakejm vyřízením jste se zase domů navrátily, a co jste tam dobrýho spravily: o čemž o všem, poněvadž bych ráda uslyšela a vám toho, kdyby se vám při všem dobře a šťastně vésti mohlo, srdečně přála, žádám, že mi o tom oznámiti dáti sobě nestížíte, jako i o tom v známost uvedete, kde nyní bytem zdržovati se míníte.

O sobě vám oznamuji, že se se pánem svejm nehrubě dobře mám, poněvadž ještě zde zůstáváme a týž pán můj včera se na dna rozstonal, kteráž mu tuze levou ruku sklíčila, takže se hned složiti musel, a já taky dosti churava sem, sotva se tak bráním a spravedlivě se toho bojím, abych se taky nesložila, tak že nevím, jak dlouho zde ještě za takovou příčinou musíme se zdržeti. Však jak by pán Bůh ráčil pána zase pozdraviti a k lepšímu způsobu nám dopomoci, jsme toho oumyslu zase k Přerovu se obrátiti a jestliže by na Brandejse mřelo [sic], jakž sice počíná se o tom rozprávěti, že by tam vůkolí toho se něco nacházelo, tam na Přerově zůstávati, pak-li by pán Bůh ráčil dáti, že by tam bezpečno bylo, tedy se odtud tam na Brandejs vypraviti. Sem ačkoli pán naschvále za příčinou věcí svejch k soudu se dostal, avšak zde dokonce nic nevyřídil, neb všeho mu odložili, takže daremní naše jízda sem jest, kteráž nám s velkou naší obtížností a nepříležitostí přišla; ale když jináč bejti nemůže, již to musíme podnikati a pánu Bohu poručiti.

Paní Bohunka i paní z Roupova taky s námi zůstávají, které se vám v službách poroučejí, s nimiž sem taky o to, co ste mi psaly, promluvila, načež nepochybuji, že vám samy odpovědi, když toho dále potřebí bude, dáti nepominou.

Panen šlechtičen dcer svejch, žádám, že ode mne pozdravíte a jim všecko dobré oznámíte. S tím se vám, má nejmilejší paní dcero, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum v Brně 27. Septembris 1633.

---

219. *Písaři důchodnímu na Třebíči v příčině skládání peněz věrunkových, dlužných peněz sirotčích a uschování vína.*

V Brně dne 27. září 1633.

Kašparovi Zbudovskýmu, písaři důchodnímu na Třebíči.

Psaní tvýho tyto dni mně učiněnýho sem zde dostala, kterýmž že se ke mně ohlašuješ a z příjezdu našeho do Moravy s jinejmi se těšíš a za to vděčnost ku pánu Bohu dokazuješ, i k dalšímu šťastnýmu a pohodlnýmu našemu zde v zemi zůstávání pobožnej vinš činíš, to od tebe vděčně přijímám. Což pán Bůh račiž z dobroty své veliké učiniti a nás v další milostivé ochraně své zdržovati. Dále, že mi taky oznamuješ, jak si při skládání mi peněz vejrunkovejch při soudech postupoval a že si při tom všelijakou pilnost zachovati hleděl: i to jest mi slyšeti příjemný, a když na potom v takových a jiných potřebách mých podle ohlášení svýho a také vlastní povinnosti, která to s sebou přináší, se tak chovati budeš, já taky v nastalých příčinách budu věděti tobě to všelijakou milostí a ochranou jak zase odplatiti a vynahraditi. Kteréžto peníze, poněvadž sou mi od Martina Craty odvedeny podle rejstříku a poznamenání Nikodemovou rukou sepsanýho, nemám na ten čas co více k tomu říkati. Tolikoť oznamuji, že tento nedostatek při tom poznamenání se nachází, že v něm stojí, že jest položeno na mým místě tohoto roku Tomášovi, synu nebožtíka Prokše 8 f.: a já toho sirotka v svejch rejstřích, aby mu tolik dlužno bylo, nikdež nenacházím, ačkoli poznamenáno v nich mám, že ve vsi Koutech sirotku nebožtíka Prokše Válova dlužna sem 2 f.; ale poněvadž se summa jedna s druhou nesrovnává, tuto stojí 2 f. a vy ste položili 8 f., musí tedy omyl nějaký v tom bejti, protož to vyhledej a mně při příležitosti o tom oznam, komu jest takovejch 8 f. kde v který vesnici a po kom složeno, tak abych věděla, kde a jak to v svejch rejstřích taky zapsati dáti. Napotom pak, nechť se při takovejch poznamenáních lepší bedlivost zachovává a na to trochu pozor dá, aby skrze to nějakých zmatků nepocházelo.

Co se vín mejch, o nichž tolikéž zprávu činíš, co se jich na můj díl nachází a mně mezi tím toho navrhuješ, poněvadž sou vína čerstvá a že sotva dobroty se doleží, jestliže bych chtěla se panem strejcem svým, panem Rudolfem hrabětem, o ně promluviti, aby se mi daly vyšenkovati: i ačkoli, soudě sama, že se co dále nemnoho dobroty na nich přichová, nebyla bych proti tomu, kdybych jich nemínila sama užiti, abych k tomu povoliti a jich, tím nebo jinejm způsobem, zpeněžiti dáti neměla; ale poněvadž letos na vinohradech od mrazu nemalá škoda jest, takže skrovný ourody se očekává a pán můj na mále již vín k domácí potřebě má, protož oznamujiť, že sem na tom, když by k tomu dále lepší čas sloužil, takový vína buď na Brandejs neb na Přerov pobrati a odvezti dáti. A tak ty

je zatím toliko jako i letošní, co dále pán Bůh ráčí jich naspořiti a požehnati, předce v svém pilném spravování a opatrování měj, poněvadž já se tobě toho důvěřuji a na tebe se cele bezpečím, že jináče se od tebe neděje.

Manželky svý i rodičů jejích zase ode mne pozdrav. A s tím se všemi jinejmi ochraně boží poručen buď. Datum v Brně 27. Septembris 1633.

---

220. *Hejtmanovi v Brandýse nad Orlicí, jaká mají býti učiněna opatření v příčině hospodářství, zvláště aby byly ovoce a ořechy pro ni schovány.*

V Brně dne 30. září 1633.

Danielovi Slatinskýmu, hejtmanu Brandejskýmu.

Slovutný Danieli milý! Dobrého zdraví ɔc. Psaní vaše jedno při příjezdu našem sem do Brna, jehož datum 18. Septembris, a druhé od 26. téhož přede dvěma dny sem dostala, skrze něž, co mi tak krátce oznamujete a na dvou rejstřících poznamenání předíva i také ovoce, co se kterýho načesalo, posýláte, to sem z týchž rejstříků spatřila. Co se pak předíva dotejče, nařiďte při šafářce, poněvadž sice ještě sama za příčinou nemoci panský věděti nemohu, kdy se na Brandejs dostaneme, aby, na příjezd můj nečekaje, pořád jak len tak konopě vyhachlovati a to tím dříve náležitě spraviti dala, a když se stane, mně oznámila a poznamenání, co kterýho vyhachlovanýho bude, zase odeslala; však nic k předení nedávala, dokud by o mý vůli, jak by se při tom dále zachovati měla, nevyrozuměla, toliko, aby hleděla všecko přihotovený jmíti, aby potom ničímž meškáno nebylo.

Strany ovoce, ač vidím, že ho na mále jest, ale poněvadž se vymlouváte, že ste při tom všelijakou pilnost zachovali, však že více letos pro jarní mrazy nebylo, již tomu musím povoliti a na tom, co jest, přestati. Poroučeje mezi tím, aby s tím málem, co tak jest, šetrně se zacházelo, aby se to buď nepohnojilo, aneb jináče nerozhnusilo. Jabka, který do dvou sudu složeny, jakž píšete, že pěkný vybraný sou, mohou dobře potrvati a pro naši potřebu se hoditi. Ty pak, který na hromadě zůstávají, jichž že za 14 pytlů na pohledění jest, poručte aby se často přebíraly, tak aby neshnily, co by pak nemohlo trvati, to nechť se zsuší raději, než by shníti mělo; však ať se k tomu prohlídá a na to pozor a bedlivost dá, aby se předce, co bude moci bejti, na čerstvě zachovalo, abychom potom, přijedeme-li tam, mohli aspoň pro kuchyni něco taky míti. Karlátka, pokudž již dozralý sou, nechť se pěkně taky otrhají a šafářka je, co se k tomu hodí, tak aby se mohly na čerstvě dochovati, na níti zvázati a něco na špičky nastrkati dá a zsuší.

Vořechy červený že sou otrhány a opatřeny: sem s tím spokojena, než tomu se musím diviti, že se opět vymlouváte, že letos žádnejch vořechů lískovejch v horách nebylo, ježto sem jich prvé vždycky mohla mívati, jest-li ne tolik, co by potřebí bylo, ale vždy nějakou částku; než nevím, co je toho, že, co vy tu zůstáváte, teď na druhej rok již ani o jednom nevím, snad byly-li sou, byly pro jiný a ne pro mne.

Strany omastku, hrubě-li šafářky počet svůj doplňují, neb máte-li na něj kupce, poněvadž mi nic neoznamujete a čas a termin již před rukami jest, nevím, hrubou-li na to paměť máte: protož vám poroučím, když již víte, co ste prvý dělali a co se jindy dělávalo, což sobě také v instrukcí oznámeno a položeno máte, abyšte, když taky sám čas a potřeba toho ukazuje, vždycky na nabízení a obzvláštní neb několikero o každou věc poručení nečekali, nýbrž co má spraveno bejti, toť aby sami beze mne spravili, a jak s týmiž šafářkami o dotčený omastek oučet učinili, mně jej odeslali a je k tomu měli, aby jedna každá svůj počet doplnily. Tak také abyšte na takový omastek kupce ptáti hleděli a o to se přičinili, abyšte jej za dobrý a hotový peníze stržiti a prodati mohli, však tak, abych mohla s tím spokojena bejti, abyšte toho nějak od polovice darmo neprostržili. Nebo neráda bych, abyšte žejdlík másla od 8 kr. a centnýř sejra od 4 tolarů, nebudete-li moci vejše vyjíti, laciněji dáti měli, v čemž se již pilnosti a prozřetedlnosti vaší důvěřovati budu, a to bez nějakejch dlouhejch odkladů a protahování aby se státi mohlo, tak aby skrze to zbytečně škoda se nedála a vždycky abychom teprv po jinejch nejposlednější nebyli; poněvadž, co dýle se to chová, všecko s větší škodou jest, co nevyschne, to vyteče a jináče na mizinu přijde. Při týchž pak šafářkách taky nařiďte, aby od svatého Havla másla nepřepouštěly, než jedna každá z svýho dělání v putře šafářce Perenský odvozovala, a ona, přijímaje podle poznamenání od každý na váhu, aby se vědělo, co která odvede, je jak svý tak jiných, poněvadž s tím ona jak zacházeti ví, všecko solila a do štandlíku skládala.

Podlí toho posýlám po tomto poslu na Brandejs v putně dva džbány vořechů vlaskejch pěkně zamazanejch, kteréžto poroučím, abyšte od něho přijali a je Jakubovi klíčníku odvedli, aby je on do sklepu schoval a jich tak zamazanejch zanechal a nimi nehejbal; poněvadž taky červený vořechy za nimi zůstávají, aby i tyto spolu s těmi v témž místě do dalšího mýho poručení při pokoji zanechány bejti mohly. S tím ꝛc. Datum v Brně 30 Septembris 1633.

PS. Pokudž na ten omastek budete kupce míti, že byšte jej mohli bez mý přítomnosti odbýti, o čež se budete moci všelijak přičiniti, nežli byšte jej prodali, pamatujte přede vším na naši potřebu, a dejte másla tak mnoho vybrati a k týž potřebě naší za-

nechati, jako loňskýho roku se zanechalo, čehož poněvadž tam poznamenání máte, budete se moci tím spraviti.

---

221. *Oznamuje paní Marii hrabince z Hodic o zdraví svém i manžela svého, a radu dává v příčině zvacích listů k svatebnímu veselí dcery její.*

V Brně dne 4. října 1633.

Paní Maryji Anně hrabince z Hodic.

Má nejmilejší paní dcero! Z odpovědi vaší, na mý psaní pominulejch dnův vám učiněné a tyto dni od vás mi přinešené, hrubě ráda sem o dobrém způsobu zdraví vašeho i všech vašich vyrozuměla, jako také i o tom se dověděla, že ste se již v témž dobrém zdraví z Vídně taky navrátily (ačkoli že nemnoho tam co po svý vůli našly), kterýhožto dobrýho způsobu při zdraví věrně vám přeji, i na další dlouhý časy od pána Boha vinšuji. V jinejch pak věcech že se vám neděje po vůli vaší a tak, jak byšte toho žádostivy byly a potřebovaly, to nic divnýho není, poněvadž tito časové to s sebou přinášejí, že ne to v nich máme, co bychom rádi chtěli, ale čemu nechceme, tomu přivykati a již do vůle boží všemu poddáni bejti musíme.

Jakož pak o sobě vám oznámiti mohu, že nám podobně nic po vůli naší nejde, nebo až posavad za příčinou nedostatku zdraví pána mýho, mimo všecko umínění svý, zde v Brně zůstáváme, poněvadž již tejden včera minul, jak jest se pán těžce na dna roznemohl, ač se s ním z milosti boží něco již zase polepšuje, avšak pro ty bolesti, který se ho ještě s nemalou mdlobou přidržejí, z lůže se hnouti nemůže.

O svý pak vlastní bídě nevím taky jak dosti pověditi, ač sice neležím, ale to s velikejm přemaháním činím, nebo všudy dnu cejtím, a hrubě se obávám, abych se naposledy přece složiti nemusila, nebo nemohu sebou mnoho vládnouti, jen co se z místa na místo na stolici přestaviti a nahoru ku pánu přinášeti dám; podle čehož nevím, kdy ještě odsud vyjedeme, což se dříve státi moci nebude, dokudž by se pán Bůh nad námi smilovati a nás k lepšímu zdraví a čerstvosti sám přivésti neráčil.

Kdež mně dále v též odpovědi své píšete strany zvoucích listů, vyhledávajíce v tom rady a zdání ode pána mýho i taky přípisu, jestliže byšte je měly sama činiti, čili společně se panem Karlem, synem svejm, dokládajíce, že jest se on ničeho nedotejkal: vše sem to s vzkázáním a pozdravením vaším pánu přednesla a jemu v známost uvedla. Načež vám pán zase k odpovědi dává a, předně svý služby s vinšem od pána Boha všeho dobrýho vzkazujíc, při tom svý zdání takový oznamuje: že poněvadž jest se týž pan syn váš dosti toho dotejkal, když jest panna šlechtična, dcera vaše

a sestra jeho, nejvyššímu panu jeneralvachtmeistru s jeho vědomím a vůlí a při přítomnosti jeho, jakožto bratra, který toho spolu s vámi moc měl, k manželství zamluvena, že se pánu za nejlepší bejti vidí a to za slušné a náležité že poznává, aby on taky listy zvoucí činil, buď sám od sebe, aneb spolu s vámi, jak byšte se o to snésti chtěli, kopij pak takového psaní že by pán rád chtěl shotoviti a vám odeslati dáti; ale poněvadž neví, v kterým čase, kde neb jakejm způsobem to konati a před sebe vzíti oumysl máte, že neví také takového přípisu jak učiniti, obávaje se, aby snad spíše tudy vám uškozeno nebylo, nežli s jakým pohodlím vaším se stalo. Podle čehož že vás pán prosí, abyšte mu za zlé v tom neměly, nýbrž při sobě omluvného učinily jako toho, který ve všelikých, příležitých a možných příčinách vám sloužiti hotov jest. Tak sem vás toho pro správu vedle žádosti vaší, má paní dcero, po tomto naschválním poslu, tejnou učiniti pominouti nechtěla. Panen dcer svejch, žádám, že ode mne s mejmi službami pozdravíte a všecko dobré oznámíte. S tím ꝯc. Datum v Brně 4. dne Octobris léta 1633.

---

222. *Paní Apoloně hrabince z Turnu o nedostatku zdraví manžela svého, děkuje z odeslání pstruhů.*

V Brně dne 4. října 1633.

Paní Appoloně hrabince z Turnu, rozené z Žerotína.

Službu ꝯc. Urozená paní, paní teta má obzvláště velice milá! Zdraví ꝯc. Že mne račte v svý paměti jmíti a, skrze naschvální psaní navštěvujíce, na zdraví mé i pána mého se dotazovati: z takový lásky a péče o nás velice VMti děkuji, a oznamuji předně o svým pánu, že až posavad při svém prvním zdraví není a z lůže nevychází, neb ač se z milosti boží něco s ním již proměnilo a polepšilo, avšak bolesti ještě na větším díle s mdlobou trvají a jej v lůži zdržují. Já pak sem při svým zdraví taky velmi churava a nestatečna, neb se dna od několika dní taky o mne pokouší, a tak od ní po oudech sevřena sem, že sotva se tomu bráním, abych se dokonce nesložila. Pán Bůh rač se nad námi oboumi smilovati a k lepšímu zdraví tím dříve nám dopomoci.

O VMti nedostatku zdraví, v kterém že od odjezdu svého odsud postaveny bejti a z lůže vycházeti neráčíte, já i pán můj, neradi sme uslyšeli a, věrně VMti to nepřejíce, od pána Boha lepšího způsobu k němu vinšujeme.

Paní Verušce [sic], paní sestře VMti, podobně nemoci těžké srdečně nepřejeme, nýbrž, aby ji pán Bůh pozdraviti a za dlouhé časy při dobrém způsobu zachovávati ráčil, na jeho božské milosti žádáme; ku kteréž, jestliže se předce račte vypraviti, pán Bůh rač VMti šťastnou cestu způsobiti. Když byšte se s ní shledati ráčily,

prosím, abyšte ji ode mne i od pána mýho našich služeb praviti sobě stížiti neráčily.

Za odeslání pstruhů já i pán můj velice VMti děkujeme, kteréžto jsou na čerstvě a v celosti dodány: nejsme na jiném, nežli VMti se takového přátelství zase příjemně odsloužiti, kterejž pán můj VMti svý služby s žádostí od pána Boha všeho dobrýho vzkazuje. S tím se VMti od pána Boha všelijak dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum ut supra.

---

223. *Pavlovi Kvasničkovi v Třebíči, aby jí zakoupil na jarmarce v Linci, nebo v Kremži některé věci.*

V Brně dne 4. října 1633.

Pavlovi Kvasničkovi do Třebíče.

Poněvadž vím, že za příčinou svejch handlů po jarmarcích jezdíš, a smejšlím, že i k příštímu do Lince neb do Kremže se vypravíš: z té příčiny poroučímť, aby mi tam koupil dvě futra králíkový prostý, jedno hřbetový a druhý podbříškový, však ať sou něco hodnýho a dobrýho. Též asi 15 funtů kaštanů a 4 nebo 5 soudků meštrejchu. Co za to dáš, oznam mi při odeslání mně toho, poručím, ať by zase peníze navráceny byly. S tím se dobře měj. Datum v Brně 4. Octobris léta 1633.

PS. Poněvadž sem pak žádostiva tím ujištěna bejti, pojedeš-li na dotčený jarmark, nebo ne, chtěj mi příležitostí co nejdříve oznámiti, abych se věděla čím spraviti.

---

224. *Žádá paní Zdislavu hrabinku z Valdštejna, choť Rudolfa z V., zda-li by jí mohl pan manžel její asi třicet liščích koží na zimní kožich prodati.*

V Brně dne 5. října 1633.

Paní Zdislavě, hrabince.

Službu ɔc. Vysoce urozená paní, paní teta a dcera má nejmilejší! Zdraví ɔc. Má nejmilejší paní teta! Včerejšího dne, hned brzy jak ste ode mne odjíti ráčily, sem k VMti posýlala, chtíce se na VMti ráda toho dáti dotázati, oč sem tak zapomněla sama s VMtí promluviti: z příčiny té, že jsouc žádostiva odněkud některou lišku na dlouhý kožich zimní dostati a koupiti, zde pak se jich dokoupiti nelze, poněvadž sme z Vratislavě tak zhola odjeli a nic s sebou, než co na sobě, vzíti nemohli, nyní pak, jak pro mor tak i pro jiný nebezpečenství, tam poslati pro nic možné není. Ale poněvadž sem VMt zmeškala, za tou příčinou naschvále k VMti posýlám a VMt za to prosím, že mi tu lásku prokázati a jestliže o tom věděti ráčíte, že by jich pán vašnostin a pan strejc můj milej co měl, jakož

pak se naději, že se jich u něho něco najíti může, kterejchž bych okolo 30 potřebovala, že mi o tom oznámiti, aneb jestliže byšte ráčily souditi, že by se u pána nacházely, mně je při něm objednati a spůsobiti, pakliže by to bejti nemohlo, mně zase hned po tomto poslu, aneb co nejdříve místnou odpovědí, tak abych, nebylo-li by jich tu, mohla věděti a jinde o ně dáti jednati, na to spraviti sobě stížiti neráčíte, pro mé se toho VMti zase volné a příjemné odsloužení. Jak ste se mezi tím na Židlochovice dostati a dlouho-li tam zdržovati chtíti ráčíte, za oznámení žádám. Já i se pánem svejm tak v jednostejným způsobu, jak ste nás viděti a odjíti ráčily, zůstáváme. Prosím, že sobě neračte za těžké učiniti panny Kačenky, šlechtičny, tety mý, ode mne pozdraviti a s mejmi službami mne jí poroučeti. S tím ꝛc. Datum v Brně 5. Octobris 1633.

---

225. *Přeje knězi Jakubovi brzké uzdravení, žádá, aby jí oznámil o ráně morové a jiných věcech ꝛc.*

V Brně dne 5. října 1633.

Knězi Jakubovi staršímu Petrozelinovi Kumštatskýmu.

Dvojí cti hodnej muži a mně v Kristu pánu velice milej kněže Jakube! Zdraví ꝛc. Můj velice milej kněže Jakube! Dostanouce odpovědi vaší na psaní svý po našem odjezdu od vás, ponejprvé z Přerova vám při vypravení k vám Jakuba zahradníka s poslem učiněný, kteréž jest datum 16. 7bris: velmi sem neráda z ní o nedostatku zdraví vašeho, kterým vás pán Bůh po témž našem odjezdu navštíviti ráčil, porozuměla, že ste od ouplavice, též dávením a jinejmi těžkostmi tak ztíženi a zemdleni byli, nad čímž sem se hrubě skormoutila, tím více proto, považuje sešlýho způsobu vašeho a že dokládáte, že ste sami několikrát o sobě pustili; ale pán Bůh račiž vás opatrovati, jehož božské milosti srdečně prosím, aby sám vaším dokonalejm lékařem bejti, k dobrýmu zdraví zase dopomoci a ještě dlouhověkýho živobytí jak pro mne a mý domácí, tak i pro vaše drobný dítky přispořiti a uděliti ráčil. O tom taky neráda slyším, že doktor Kundrat nechtěl ani k vám přijíti a na vaši kolikerou žádost vás navštíviti, ješto jest tím povinen byl, poněvadž za to službu a plat ode pána bere a taky se hrubě zakazoval, že chce v nebytí našem dům sobě poručenej míti a do něho přihlídati: špatněť jest toho při vás dokázal, pročež sem se pánem o to mluvila, naději se, že mu pán o to připomene a, aby opravdověji to činil a týž dům náš a vás všecky v něm měl sobě poručený, jeho žádati bude. Snad nechtěl proto přijíti, jestliže se domnívá a to merkuje, že byšte k němu hrubý důvěrnosti neměli, tak jakž oni na ledačems sobě příčiny berou. Pročež bych vám, můj kněže Jakube, radila, poněvadž oni již k tomu zřízeni sou, abyšte, nechcete-li ve všem, ale

vždy předce v tom, což byšte soudili, že by vám nemohlo uškoditi, nežli spíše pomoci, poněvadž pán Bůh zřízenejm prostředkům žehnati ráčí, jeho rady a zdání užili, jestliže by toho posavad potřebí bylo. Poněvadž pak ustavičně na vás myslím a o vás se hrubě starám, nevěda jak s vámi a se všemi tam až posavad stojí, poněvadž o takovým velikým a prudkým moru a odtud všechněm pocházejícím nebezpečenství vy i jiní vypisujete, že žalostivo a strašno o tom slyšeti a čísti, netoliko mezi tím bejti: z té příčiny, když pán zase posla naschvále do Vratislavě mezi vás pro vyzvězení toho vypravuje, taky i já vám toto psaní činím a vás, můj kněže Jakube, prosím, že mi jak o svým zdraví tak i domácích svejch i taky, budete-li moci, o jinejch věcech, jestliže se již ta rána a metla boží, kterouž pán Bůh rač sám odvrátiti a nade všechněmi se smilovati, co umenšuje a k čemu dobrýmu dále se schyluje, oznámiti sobě nestížíte. Nebo žádostivě na vaše psaní očekávati budu a vinšuji potěšitedlný noviny o vás uslyšeti, majíc ku pánu Bohu tu neomylnou důvěrnost a naději, že naše prosby a modlitby za vás činěný přijímati a vás všecky i v takovým velkým nebezpečenství při životu a zdraví, i před jinejmi zlejmi a nešťastnejmi věcmi ochrániti a zachovati ráčí. Nás že jest, jak dokládáte, pán Bůh zvláštním návěštím svým odtud vyvésti ráčil: v pravdě jest tak, že jeho božské milosti povinně srdečně a vděčně zač děkovati máme; avšak pán jest toho smýšlení, kdyby pán Bůh ráčil tu těžkou a žalostnou ránu morní od toho města odvrátiti, že by nám nikdež bezpečněji jako ve Vratislavi tam spolu s vámi zůstávati nebylo; nebo přijde-li jaká proměna dále a dostane se lid vojenskej sem, jiní ujedou a nás v štychu nechají, my nevěda kam se obrátiti, tu osachnouti [sic] a již se ve všem pánu Bohu poručiti musíme.

Poněvadž taky o těch i jinejch nedostatcích a drahotě, která ve Vratislavi, a zvláště nedostatek chleba a piva, počíná bejti, píšete, což taky v takovým zsouženým čase nic divnýho není: ač nesmejšlím sice, abyšte vy v domě jaký takový nedostatek ještě trpěli, poněvadž Martin dostatečně sobě o zaopatřování vás těmi věcmi poručeno má, avšak jestliže by buď nyní neb napotom čeho se vám nedostávalo, chtějte mi toliko oznámiti, chci poručiti ráda vás podle potřeby náležitě opatřiti.

O sobě pak a pánu svým vám oznamuji, že, chvála pánu Bohu, pokoje zde, před morem i před vojáky, jakýhož takýho užíváme a hrubě lacino v chlebě máme, nebo žito po 7, pšenice po 9, oves po 5 českejch jest; jakž mi pan Rudolf i paní sami pravili, že ještě žádnej, když na trh přivážejí, koupiti nechce, že lidé prositi musejí. Než naše zdraví nám nehrubě při tom slouží, dnes tři neděle, jak sme sem do Brna k soudu, při němž však pán nic nespravil, neb mu zase jeho věci odložili, se dostali, tu pán až do skonání soudu jakž tak se vynacházel, ale po vzdání jeho, když sme se již zase

odsud strojili odjeti, totiž v minulou neděli tejden vyšel, dna se mu ozvaly a na ráno v pondělí do levý ruky, lokte i do obou noh přišly, takže se hned složiti musel a velmi těžce ní sklíčen byl, že od toho času ani z lůže nevyšel a z večera trochu na stolici, tak ale za půl dne vyseděl. Ale poněvadž se již ty bolesti jeho něco umenšují i také otekliny splaskují, mám ku pánu Bohu naději, že čím dále k lepšímu zdraví zase přijíti moci bude. Já pak taky sem hrubě churava a dny plna, nebo ji všudy po oudech cejtím od několika dní, ačkoli že neležím, ale v tom již se vší sílou a mocí svou se přemáhám a jak mohu předce na stolici se vláčiti a ku pánu nositi dám, a celej den tak u něho s velkou svou bídou a bolestí přesedím, nevím, jak pán Bůh ráčí dále se mnou naložiti. Pokudž by však pán Bůh ráčil se nad námi smilovati a dále k lepšímu způsobu nám dopomoci, pokládáme sobě okolo přes tejdenka [sic], totiž v outerý neb ve středu, odsud k Přerovu se odebrati a odtud ale po týmdni, bude-li vůle boží, na Brandejs, jestliže by tam před morem bezpečno bylo, poněvadž se počalo proslejchati, že by v tom vůkolí tam měla se také nákaza morová zjevovati, se obrátiti a bytem přes zimu zůstávati mínime.

O jinejch novinách nevím vám co odsud oznámiti, neb méně jich zde máme než u vás, jednak se o pokoji rozpráví a jednak zase z toho ze všeho nic jest, a že kníže z Frydlandu blíže Vratislavě se položil, vy tam bezpochyby můžete lépe o tom věděti. Pán můj vás velice pozdravuje a nedostatku vašeho věrně vám taky nepřeje, a že na pánu Bohu lepšího zdraví i ochrany jeho svaté vám, i všechněm jinejm, každodenními modlitbami svejmi prosí. Manželky svý i dítek, žádám, velice ode mne pozdravte. Z Třebíče žádnej u nás nebyl kromě Kavín, Wolfgang a Kvasnička, nehrubě tam po mně touží, neb se tam mnozí po vůli svý mají a rozprávky takový u nich že sou, že tam zase přijedu; i pan Rudolf, strejc můj, mne sám dosti prosil, abych se tam dala, ale nepospíchám hrubě, počkám ještě na další vůli boží. Některou čeládku svou sem tam k přátelům jejich odpustila, že sou tam dva či tři dni pobyli.

Při tom vám, můj kněže Jakube, oznamuji, že shledajíc se s týmž panem strejcem svým zde mezi jinejmi věcmi taky se mnou strany desátku Slavickýho mluvil a mne žádal: poněvadž jest na tom toho se ujíti a to k prvnímu způsobu přivésti, abych mu o tom pověděla, jakejm způsobem jest a kdy k tomu přišlo, že jest týž desátek Slavickej na Sádek převeden a tam že se bere, poněvadž od starodávna k duchovenství Třebíckýmu přináležel, nebo že na žádným v Třebíči se toho doptati nemůže. Nevím pak, nevědí-li, či pověditi o tom nechtí. Já pak, ačkoli po svým nebožtíku pánu, dobré paměti, všelijaký starý listy a paměti, mezi nimiž nepochybuji, že i toho snad něco bejti může, mám, avšak poněvadž to někde ve Vratislavi založený zůstává a toho ničeho nepamatuji,

nemohla sem mu na to žádné místné odpovědi dáti, nežli zůstala sem s ním na tom, že chci vám o to napsati a na vás se něčeho, jestliže byšte co o tom věděli, dotázati. Za kterouž příčinou tak činím a vás žádám, že to pro mne učiníte a poněvadž se naději, že to za vás bylo, když takový desátky proměněny a odňaty sou a že o tom nejlepší zprávu dáti můžete, co by vám tak koli o tom povědomo bylo, kdy se taková proměna za koho, neb jakejm způsobem, stala a co v tom jinýho prošlo, že mně o tom obzvláštní zprávy odeslati sobě nestížíte, tak abych ji mohla témuž panu strejci svému ukázati, a on věděl, jak o takový desátky státi, neb že nemíní jim jich nechati; než poněvadž s Řehořovskejm jesuitou dosti v podobný příčině strany desátků do Kamenice povinnejch činiti měl a předce k tomu přivedl, že musí, dosti nechtě, desátek vraceti a vydávati, že i tuto chce tak zvohledati. Odkudž vidí se, že umí s nimi lépe zacházeti nežli my a že se nedá odstrašiti od svýho.

S tím vás, můj velice milej kněže Jakube, pánu Bohu v jeho svatou ochranu poroučím a s vámi bohdá šťastného shledání v dobrém zdraví sobě vinšuji. Datum v Brně 5. Octobris léta 1633.

---

226. *Komorníku Říhovi do Vratislavě, že s lítostí uslyšela zprávu o nemoci kněze Jakuba i dvou děveček, posílá pro ně lékařství a nařizuje, aby vším pohodlím v nemoci opatřeny byly, víno ženě jeho, až by jí pán Bůh pomohl, aby vydáno bylo, nařizuje, aby jí o všem zprávy byly podávány* ꝛc.

V Brně dne 5. a 10. října 1633.

Říhovi, komorníku.

Jak z jinejch, tak i z tvýho psaní od 16. Septembris učiněnýho ráda sem se toho dočetla, že z milosti a ochrany boží až do datum téhož psaní v dobrém způsobu zdraví jste se všickni nacházeli, což, aby mohlo až dosavad i na další časy trvati, věrně bych vám toho přála. Však o knězi Jakubovi, že jest tak churavej a neštatečnej při svém zdraví byl a, jakž mi sám dokládá, i několikráte o sobě pochybil [sic], toho sem hrubě neráda uslyšela a hned se toho lekla, nevěda, jak s ním stojí, poněvadž jest již tak sešlý, neb kdyby ho měl pán Bůh z tohoto světa vzíti, hrubě bych ho škodna byla a neráda ztratila. Což sám můžeš dobře souditi, protož, aby ho pán Bůh ráčil sám zase pozdraviti a za dlouhý časy ještě v čerstvým a dobrým způsobu zdržovati, na jeho božské milosti toho vinšuji, tobě pak obzvláštně o něj poroučím, aby ho neopouštěl a jak můžeš opatroval, a jemu ke všelijakýmu pohodlí bejti a sloužiti hleděl, neb cokoli jemu učiníš, věř, že neméně mi to vděk bude, než jako by mně samý to činil.

Mezi tím pak po tomto poslu, kterýho naschvále mezi vás pro vyzvězení, jak se tam máte, posýláme, zase mi o něm i o všem

jiném, co by věděl, napsati a oznámiti nepomíjej. Zvlášť ta strašlivá a zarmoucená rána boží morní, o který všickni dosti široce, co se při tom neslejchanýho a neobyčejnýho více mezi lidmi děje, píšete, jestliže posavad jaké umenšení vzala, kterouž pán Bůh aby sám odvrátiti, v hněvu svém zuřivém se upokojiti a nad námi všechněmi, obzvláštně pak vámi tam, kteří jako v hrdle nebezpečenství vězíte, smilovati se a před takovou zhoubou dále chrániti ráčil, jest potřebí ustavičnejmi modlitbami za to jeho božské milosti prositi, a vám se taky všelijak na pozoru míti, abyšte zoumyslně k něčemu se nepřivedli.

Hans Jakubový, nebohý, bídný a sešlý ženě nepřeji toho, že k svý první žalosti i tý děvečky svý Andl skrze tu ránu smrtedlnou pozbyla, na kterýž, sama soudím, že v týto svý sešlosti a potřebě mnoho pohodlí ztratila. Pozdrav ji ode mne, budeš-li moci tak nějak přístup míti, a že nad ní opravdovou lítost mám, žádaje, aby ji pán Bůh v jejím sešlým a starým věku sám opatrovati, potěšovati a do vůle svý živiti ráčil. Jestliže by buď truňk vína neb čeho jinýho potřebovala, aby sobě kázala dáti, že já jí toho ráda přeji, co jen mohu pro ni se pánem svejm učiniti, kterejž že ji taky pozdravuje. To taky jest hrozná věc, že od nebožky tak prostýho pohřbu smějí od ní takový summy peněz žádati: zřejmě boží moc a hněv nad sebou vidí, ale vidět, že se tím málo kají, když předce do měšců svejch shánějí s utištěním ubohejch vdov.

O násť oznamuji, že špatnýho zdraví nyní užíváme, nebo pán přes půl druhou neděli, jak se zde na dna těžce roznemohl, z lůže nevstával, až teprv od včerejška drobet na stolici seděti může, však poněvadž z milosti boží něco se mu bolesti již umenšují, mám naději ku pánu Bohu, že ho ráčí i dále od nich zprostiti a brzy zase lepším zdravím obdařiti. Sama taky sem hrubě churava a již od mnoha dní dna se o mne pokouší, tak že ji všudy cejtím, a předce jak mohu se přemáhám a ležení bráním, jen abych mohla u pána nahoře bejti, nevím, jak dále se mnou pán Bůh naloží. Pokudž by vůle boží byla a s námi se polepšilo, jsme toho oumyslu okolo outerka nebo středy příští, to jest přes tejden, odsud vyjeti nejprvé k Přerovu, a tam pozdržíce se ale tejden, potom na Brandejs k bytu našemu obrátiti míníme.

Co se těch stoliček dotejče, neráda sem, že si je do Vratislavě z Přerova vzal, a to ještě ze sklepu a bez mýho poručení, ježto měly na Přerově ty stoličky zůstávati, kdež sem jich pilněji potřebovala než ve Vratislavi, a škodna jich sem, že jich tam nemám, ve Vratislavi mi nic po nich není, já jich tam nepotřebuji; snad si to více pro sebe učinil, nežli pro nás, tak že nevím, proč si se s nimi uspíšil, ale již to na ten čas musí tak zůstati.

Strany žádosti tvý, aby víno ženě tvý, když by jí pán Bůh do kouta dal přijíti, po nějaký troše vydáváno bylo, poroučím Mar-

tinovi totiž, ať by ho v čas takový potřeby až do 15 mázů vydáno bylo, pročež, když budeš chtíti, budeš je moci sobě od něho ze sklepu až do vyjití téhož počtu bráti, na čemž nepochybuji, že s ženou svou budeš moci přestati; kteréž, i děveček a jinejch známejch, zase ode mne pozdravuj, a již se tam, poněvadž spolu zůstáváte, pěkně spravujte a snášejte, aby mezi vámi nějakej dobrej řád bejti a se vzdělávati mohl. S tím vás všecky pánu Bohu v jeho svatou ochranu poroučím. Datum v Brně 5. Octobris 1633.

PS. Po zhotovení tohoto listu došlo mne zase od tebe psaní, které si mi na den sv. Václava učinil, ač nic nevím, s jakou příležitostí, než z Přerova se sem dostalo; však jakouskoli příhodnost měl, dobřes učinil, žes aspoň ty, poněvadž ani Martin ani žádnej jinej nám nic nepsal, jí nepominul, nýbrž, jak se s vámi děje, o čemž vždycky žádostivi jsme věděti, oznámil. Kterýhož psaní sem se však i se pánem hrubě ulekla, poněvadž oznamuješ, že jest se ta nákaza morová taky do domu dostala, a pán Bůh vás navštíviti ráčil, že obě dvě děvečky na ty bolesti se roznemohly, nad čímž sme velmi skormouceni a toho citedlni, avšak, dočtouce se hned za tím, že jest jim předce skrze prostředky pomoženo, a že se s nimi zase polepšilo a již tomu několik dní prošlo, tak že o nich dobrá naděje jest, že z toho vyjdou, pánu Bohu z toho děkujeme, on račiž to dáti, aby mohly dokonale ozdravěti, a vy všickni před podobným nebezpečenstvím na další časy zachováni bejti. Že ste je pak hned hleděli opatřiti, a tím, čím ste věděli, jim pomáhati, schvaluji to, že ste dobře učinili. Co se dávání prachu ručničnýho dotejče, já sem jej sice v studničný vodě dávala, vy pak že ste ho v červeným víně jim užiti dali: poněvadž toho pán Bůh požehnati ráčil, nechávám toho taky při tom. I to se dobře stalo, že sou tam dány byly, kdež pro nemocný místo ukázáno jest, že ste v takový příčině všickni na hromadě nezůstávali, poněvadž potřebí při tom se na pozoru míti, a poněvadž ty prostředky jim tak s boží pomocí prospěly, kdyby co dále takovýho nastalo (od čehož však pán Bůh zachovati rač), hleďte jich dále následovati. Já taky odsud nějaký líkařství, kterýho sem zde od dobrýho přítele dostala, a kterýž proti takovým nebezpečným nemocem a nakažení hrubě platný a zkušený bejti má, i recept, jak by mělo užíváno bejti, s druhejm receptem jinýho líkařství, jak by se mělo strojiti i užívati, Martinovi posýlám, tak abyšte pro lepší sebe opatření to míti mohli, čehož všeho pán Bůh rač vám požehnati a vás při životu a zdraví zachovati.

Můj pak milej kněz Jakub že se předce velmi zle má, všecken že se tratí a mění, a hrubě čím dále mdlej jest: sem v pravdě nad tím více ještě zarmoucena, za nějž pána Boha prosím, aby se ráčil nad ním i námi smilovati, nám ho ještě dlouho ponechati, a tudy jej k dobrýmu zdraví brzy zase navrátiti; poněvadž, kdybych ho

měla zbavena bejti, hrubě bych ho se všemi svejmi musila škodna a citedlna bejti. Protož ještěť poroučím, aby jako mou vlastní osobu hleděl všelijak ho pilen bejti, i doktorem opatřiti, poněvadž pán svýho doktora má, aby k němu přihlídal a nějakými prostředky jemu sloužil, tak aby ničímž nejmenším jeho zdraví zanedbáno a obmeškáno nebylo. A jak s ním dále jest, hleď mi zase po tomto poslu místně oznámiti, zvlášť, nemohl-li by mi pro mdlobu sám psáti, aby ho v tom zastoupil.

Zeybaldce že sou všecky tři dcery umřely, nepřeji toho, jestliže by jí měl po kom vzkázati, pozdrav ji ode mne, a že s ní v tom citedlnost mám a toho nepřeji, že jest svých dítek zbavena, který jí mohly v jejím sešlým věku opatrovati a sloužiti, ale poněvadž proti uložení božímu jináče bejti nelze, že jí od pána Boha v takový její sirobě potěšení a ochrany jeho svaté vinšuji.

Jinejch známejch taky ode mne pozdravuj, jako i tý ženy ve špitále, od který sem mlíka dostávala, avšak ne aby měl sám všudy docházeti a tudy v nějaký nebezpečenství života se vydávati, nežli hleď nějakýho prostředku a příležitosti v tom užiti, po kom by mohl vzkázati.

Děveček též pozdrav, a jestliže jakýho pohodlí pro dosažení zdraví prvního potřebují, tím je taky podle náležitosti opatřte. Co budeš o pánich exulantích slyšeti, jak se s nimi dále děje a kde zůstávají, taky mi nepomíjej oznámiti. Pán Bůh rač vás mezi tím všecky v milosti a ochraně své božské zdržovati, před nebezpečenstvím chrániti a toho z milosti své popříti, abych mohla o všech vás dobrou a potěšitedlnější novinu uslyšeti nežli nyní. V jeho ochranu vás poroučím. Datum postscripty této v Brně 10. Octobris 1633.

---

227. *Martinovi komorníku do Vratislavě, aby nemocného kněze Jakuba pilně opatroval, před morovou nákazou dům chránil na kolik možno; posílá lékařství proti moru &c.*

V Brně a na Přerově dne 5., 10. a 17. října 1633.

Martinovi, komorníku.

Ráda sem taky psaní tvýho od 16. Septembris mně učiněnýho dostala a z něho tomu vyrozuměla, že ste všickni po našem odjezdu až do tohoto času při dobrým zdraví zůstávali, čehož sem vám věrně přála a až posavad přeji, i na budoucí časy od pána Boha vinšuji. Avšak kněz Jakub že by dosti těžce, jakž mi i sám píše, nemocný byl, nemálo sem se nad tím skormoutila, nepřejíce jemu takového nedostatku věrně, nýbrž aby ho pán Bůh od něho zprostiti a k dobrýmu zdraví zase přivésti ráčil, toho srdečně vinšuji. A poněvadž soudím, že opatření potřebuje, tobě taky o něj

poroučím, aby ho hleděl ve všem sobě poručeného míti a jemu to pohodlí, kterýho by v takovým nedostatku potřeboval, a ty jemu ním prospěti mohl, prokazovati; a zvláště, jestliže by ještě k prvnímu zdraví přiveden nebyl, aby i doktor Kunrád k němu dohlídal, k tomu nápomocen byl, poněvadž to lípe nežli on spraviti můžeš, neb on netoliko jemu, ale každýmu v domě tím povinnen jest, když na to ode pána plat bere, a tím se taky při odjezdu našem zakázal, že chce dům sobě poručenej míti. Neb ač dokládáš, že kněz Jakub k žádným doktorům důvěrnosti nemá, avšak, poněvadž on píše, že k němu týž doktor na několikerou žádost jeho přijíti nechtěl, že on, nevědouce co dále činiti, že se nejvíce pánu Bohu, jakožto nejlepšímu lékaři, v svým nedostatku poručil, soudím, že si ty nějak zle tomu mínění rozuměl. Protož já se ti v tom důvěřuji, poněvadž tam znám jsi, a co jemu k opatření zdraví jeho potřebí jest, to vše snáze obmysliti a způsobiti můžeš, nežli on sám sobě, aneb kdo z jeho, že v té příčině nic nedáš na sobě sjíti a nebudeš se pro něj lenovati. A já co pro něj učiníš, věř mi, že tak ráda o tom slyšeti budu, jako by mně samý se stalo.

Ta rána boží morová že předce u vás tak tuze jde a nic se neumenšuje, jest o tom žalostivo slyšeti, a jest opravdově potřebí, pána Boha na péči míti a za ukrocení a odvrácení hněvu jeho, ku kterýmu sme příčinu hříchy našimi dali, se modliti; jakož pak není pochybnosti, že to sami taky číníte, a ty mezi tím dům pilně zavíráš, tak aby ledakdos do něho nevcházel a něco takovýho vám nepřinesl, a vy zoumyslně v nějaký nebezpečenství se neuvedli. Před kterýmž pán Bůh rač nás všecky chrániti a dáti, abych mohla jak o vás domácích, tak i o celým městě, lepší novinu při této příležitosti uslyšeti; poroučejeť podle toho, poněvadž naschvále tento posel k vám odchází, aby nám nějakou zprávu o vás, jak se s vámi dále děje, přinésti mohl, aby mi o všem, o čemž by tak potřebí bylo, taky zase oznámil.

Tomu, že ste sobě byt, kteří tam zůstáváte, tak spolu spravili a všickni pospolu v jednom místě že zůstáváte, ráda sem a místo tomu dávám, poněvadž se to s mou vůlí a míněním srovnává, neb to může bejti, když vás tak na mále jest.

Hons Jakubový, ubohý, starý ženě, toho nepřeji, že jí i ta její děvečka Andl odešla, nebo vím, že na ní dobrou a platnou služebnici v tomto svým tak sešlým věku ztratila, kterýž ode mne pozdrav, a že jí takový bídný a těžký siroby její nepřeji, žádaje, aby ji pán Bůh sám v ní těšiti a do vůle svý chrániti a opatrovati ráčil; kterouž předce sobě taky poručenou měj, a jí, čím můžeš, neopouštěj, a když by potřebovala buď truňček vína, neb čeho jinýho, dávej jí, o čemž můžeš jí povědíti, že já i pán jí toho rádi přejeme, kterýž že ji taky pozdravuje.

Co se dotejče Mudracha *), že se zamluvil ourok při svatým Václavě povinnej z summy, kterou za ním mám, proti mý kvitanci spraviti: já bych ráda takovou kvitancí při tomto poselství byla odeslala, ale, poněvadž jest nebezpečno na cestách, nevidělo mi se, toho učiniti a ji poslu svěřiti, obávaje se, aby mu vzata nebyla; však při nejprvnější jistší příležitosti chci to vykonati. Nežli dojdi k němu a, oznámíc mu o tom, žádej ho předce za položení takovýho ouroku, a bude-li to chtíti učiniti, kvituj ho sám zatím, že k mý ruce a na mým místě takový ourok od něho přijímáš dotud, dokudž by mu ode mne pořádná kvitancí odeslána nebyla. Kterýžto peníze, přijmeš-li, hleď je dobře opatřiti a dokonce nimi nehejbati, než v celosti jich zanechati do dalšího mýho poručení, pak-li že by toho učiniti nechtěl, taky mi o tom oznam, abych se věděla čím spraviti.

My zde v Brně již dnes tři neděle zůstáváme, proto tak dlouho, že se pán zde na dna roznemohl, a teď od půl druhý neděle z lůže nevycházel, nebo těžce je měl, a že včera trochu povstal a odpoledne na stolici seděl, a poněvadž se s ním něco polepšuje, že čím dále vždy lépe bude, ku pánu Bohu důvěrnost a naději mám. Já ačkoli neležím, ale sotva se taky tomu bráním, jináče všudy taky dnu již od několika dní po sobě cejtím, a dosti trápení od ní snáším, přemáhaje se, jak nejvíce mohu. Však pokudž nám pán Bůh ráčí pomocníkem bejti a lepší zdraví a čerstvost navrátiti, jsme toho oumyslu okolo přes tejdenka odsud k Přerovu na cestu se vydati, a odtud potom, bude-li vůle boží, ale v týmdni na Brandejs se vypraviti a již tam poněkud zůstávati.

Naposledyť oznamuji, že toho Říha žádá, když by ženě jeho pán Bůh do kouta pomohl, aby mohl pro ni ze sklepu nějaký truňk vína dostávati: i poněvadž sem se pánem o to mluvila, samať taky poroučím, když by toho potřeboval a od tebe žádal, aby mu ho až do patnácti mázů vydal. Bratra Vavřince a Bratra Pavla s jejich domácími, i jinejch známejch, ode mne pozdrav. Jinýho na ten čas nemaje co více, s tím vás všecky pánu Bohu v jeho svatou ochranu poroučím. Datum v Brně 5. Octobris léta 1633.

1. PS. Dříve, než posel tento, s nímž se několik dní pro jistý příčiny a panský zaneprázdnění prodliti musilo, odsud vypraven byl, dostala sem psaní od Říhy, které mi na den svatýho Václava učinil, nevím však nic s jakou příležitostí se to stalo, poněvadž nedokládá, a ty ani mně ani pánu nic si nenapsal a o ničemž neoznámil; z kterýhožto psaní jeho hrubě sem se zarmoutila a ulekla nad tím, poněvadž oznamuje, že sou se obě dvě děvečky na bolesti morní roznemohly, tak že se již ta nákaza taky mezi vás do domu

*) Peněžníka ve Vratislavi.

dostala. Pán Bůh však rač z toho pochválen bejti, že s pomocí jeho svatou a skrze ty prostředky, kterých ste při nich užívali, při životu zachovány sou a ty bolesti se jim ztratily, a jakž o tom dokládá, že o nich dobrá naděje jest, že z toho vyjdou, on račiž to sám učiniti a je dokonce pozdraviti i vás všecky opatrovati. A poněvadž jest potřebí předce všelijak se na pozoru míti, v takových příčinách rozumu užívati a všetečnosti se vystříhati, i také prostředků zřízenejch, skrze něž pán Bůh ráčí život a zdraví lidský zdržovati, nezanedbávati: protož, abyšte mimo ty, který ste při dotčených děvečkách užívali, a kterýmž pán Bůh ráčil hojně požehnati, mohli taky jiný míti, posylámť teď líkařství z nějaký lektvaře s receptou, jak se má užívati, a druhou receptu, jak by jiný líkařství v podobný potřebě mohlo se přistrojiti; kterýhožto líkařství sem z jistýho místa za zkušený a velmi prospěšný v takovým morovým nakažení dostala, kterýhožto budete moci všicki v domě podle též recepty užívati, jehož pán Bůh rač vám požehnati a vás v takovým nebezpečenství před neštěstím ostříhati.

O kněze Jakuba, porozumívaje z téhož psaní Říhovýho, že co dále hůřeji a bídněji se má, a hrubě proměněnej a mdlej že jest, velmi se starám a pro něj jistě zarmoucena sem: tobě vždy o něj poroučeje, aby ho neopouštěl a k tomu napomáhal, aby k němu doktor přicházel a něco radil a jemu dával, tak aby zanedbán nebyl, nýbrž mohl zase k zdraví svýmu prvnímu přiveden bejti, kterýž pán Bůh rač mu sám navrátiti; kterýž, jestliže by jakýho pohodlí zbaven byl a v čem nedostatek snášel, hleď ho v tom podle potřeby jeho a náležitosti opatřiti, a sobě ho, jako mou vlastní osobu, poručeného míti.

Naposledy, poněvadž na to přicházím strany Mudracha, že by on sotva na tvý holý slova to učiniti a tobě ten ourok bez mý kvitancí odvésti chtěl: oznamujiť, že mu sama v té příčině psaní činím a v tom vůli svou jemu oznamuji, kterémužto psaní, aby ty mohl vyrozuměti, přiležitět ho přípis i též psaní posylám a poroučím, aby ho témuž panu Mudrachovi dodal. A poněvadž nenacházím, aby se tu na čem slušně zastavovati mohl, proč by ti takového ouroku vedle též žádosti mé, týmž psaním na něj vzložené, proti tvé interimsrecognici na mým místě a k ruce mý odvésti a vyčísti dáti neměl: poroučímť, aby jej od něho přijal, a při tom se dále, tak jakž vejše sobě o tom doloženo máš, zachoval. Avšak při tom toho dokládám, že tě k tomu tak nezavazuji, aby to měl s nebezpečenstvím nějakým a opovážením se života svýho učiniti, nýbrž jestliže by viděl, že by nebylo v tomto nynějším tak náhlým moru, a zvláště, jestliže by v domě jeho se co toho nacházelo, všelijak bezpečno k němu jíti a ty peníze přijímati, propouštím tě z toho, aby toho mohl do příhodnějšího a bezpečnějšího času poodložiti a psaní za sebou zanechati. Datum postscripti 10. Octobris 1633.

2. PS. Oznamujiť, že po shotovení tobě psaní mýho, pán se mnou strany peněz, který k mý ruce od Mudracha vyzdvihnouti máš, mluvil a na tom se mnou zůstal, pokudž by ještě peněz panskejch od Lehnickejch (ač se naději, že tě již od nich došly) nedostal, aby z týchž peněz Mudrachovskejch mohl půl třetího sta zlatejch zatím vzíti a ku potřebě panský obrátiti: pročež, ačkoliť sem poručila, aby těmi penězi nehejbal, nýbrž v celosti je choval, avšak nyní to měním a přítomně poroučím, aby se v té příčině podle poručení panskýho zachoval, a když by od nadepsanejch Lehnickejch peníze položeny byly, z nich zase mou summu doplnil. Datum postscripty této na Přerově 17. Octobris léta 1633.

228. *Oznamuje Pertoltovi z Lipého o způsobu zdraví manžela svého, prosí při jeho Mařičce omluvena býti, že jí sama nepíše; zmiňuje se, že kníže z Friedlandu chce ze Slezska do Čech se obrátiti.*

V Brně dne 6. října 1633.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lippého.

Že ste ke mně dnešního dne s naschválním psaním, jehož datum 3. Octobris, vypravili, skrze něž že mne navštěvujete a na zdraví mé i pána mého se dotazujete, i ještě více za to, že na nás nezapomínáte, vám velice děkuji, a při tom oznamuji: že jest můj pán velmi těžké podagry po odjezdu vašem dostal a v levý ruce, loktě i obou nohách ji těžce měl, takže se i složiti musel a až posavad v lůži zůstává, ale již, chvála pánu Bohu, trochu se s ním polepšuje, takže se může dáti vyzdvihnouti a na stolici poseděti. Já pak sama také týmž způsobem do levý ruky a nohy sem ji dostala, ale předce sem se nesložila, nýbrž jak sem nejvejše mohla a až posavad se bráním, že neležím, což také za tou příčinou v Brně se zdržovati musíme; ale bude-li vůle boží a se pánem se nepohorší, nýbrž lípe co bude, dá pán Bůh, v příští pondělí strojíme se odsud na Přerov vyjeti a tam asi deset neb dvanáct [dní] zůstávati, až bychom sobě trochu odpočinuli a pán mezi poddanejmi svý věci spravil, potom odtud na Brandejs a tam již přes zimu, pokudž pán Bůh ráčí zdraví popříti a jiného nás něco nezašlo, zůstávati míníme. Pán Bůh rač sám dále pomáhati, abychom mohli aspoň tam šťastně a ve zdraví pánu Bohu sloužiti.

Že ste vy pak, můj nejmilejší pane bratře, se paní Mařičkou i s Čeníčkem zdrávi, hrubě to ráda slyším a srdečně vám toho přeji, i na další časy od pána Boha vinšuji a při tom velice prosím, že mne paní Mařičce vaší s mejmi službami nestatečnejmi poručíte a velice pozdravíte a mne při tom omluvíte: že jí zase sama nepíši a na její psaní odpovědi nedávám, že sem k tomu nemohla postačiti pro mnohý příčiny a zaměstknání, že jí to zase jinším časem vy-

*

nahraditi chci. Pán můj vám také zase svý služby a všecko dobré vzkazuje a lásce vaší se poroučí.

O novinách odsud nevím vám co jinýho psáti, nežli, že se zde všecko rozpráví, že jest již zase pokoj dokonale zrušen. Včera přijelo sem několik drahně koní nejvyššího Gece a při tom něco pagaží asi okolo pěti vozů, při nichž jeho trubač byl, pravíc, že kníže z Frydlandu z Slízska z ležení svýho se hejbati a do Čech obrátiti chce a za tou příčinou jeho veselí k odložení přijíti má, pravíce, že při armádě zůstávati musí, poněvadž panský [sic] vždycky napřed jíti má; avšak já u paní hrabinky z Hodic svýho posla mám a každou chvíli ho očekávám, tu zvím, snad mi oznámí, jest-li pravda. A poněvadž paní Bohunka k vám do Skalice jede a pán z Náchoda týto chvíle sem do Brna přijel, pravíc, že do Vídně jede, smejšlím, že se u mýho pána také zastaví, pokudž bych co novýho od něho uslyšela, vzkáži vám po týž paní Bohunce. S tím ꝛc. Datum v Brně 6. Octobris 1633.

Sestra vaše upřímně volná do smrti zůstávám.

---

229. *Paní Barboře Kynostové, že vyjedou brzy na Přerov a potom na Brandýs, ubezpečuje ji nezměněným starým přátelstvím ꝛc.*

V Brně dne 6. října 1633.

Paní Barboře Khynostový.

Službu svou vám vzkazuji, urozená a má nejmilejší paní Baruško. Od pána Boha vám žádám téhož zdraví i se pánem vaším a v něm jiné všecko nejlepší dobré, tak jakž sobě samy na pánu Bohu žádati chcete, jistě z upřímnýho srdce, tak jako sama sobě.

Psaní od vás dnešního dne sem dostala, jehož jest datum 3. Octobris. Že mne skrze ně navštěvujete a o zdraví mým věděti žádostiva jste, vám děkuji a oznamuji, že jest se můj pán na podagru těžce rozstonal, tejden minul tento minulej pondělí, a do levýho lokte ruky i do obou noh ji dostal a tak že se hned složiti musel. Já pak po něm tolikéž třetí den do levý ruky a nohy sem ji dostala, ale předce sem se bránila, jakž sem nejvejše mohla, že sem se nesložila, nýbrž kde mne jednom přenesli a to u pána seděti musila, což i za tou příčinou zde v Brně až posavad zůstávati musíme; avšak, chvála pánu Bohu, se pánem i se mnou zase se polepšuje, že trochu někdy zdvihati se dáti i poseděti může. A pokudž by s námi lípe bylo, aby to pán Bůh dáti ráčil, bude-li vůle boží, v příští pondělí odsud zase vyjeti strojíme na Přerov, a tu asi deset neb dvanáct dní zůstávati strojíme, až by sobě pán poodpočinul a svý věci mezi poddanejmi spravil, potom odtad až na Brandejs, a tu již s pomocí boží zůstávati budeme přes zimu, leč by nějaká jiná potřeba toho ukazovala; poněvadž nynícko u nás v Slezsku tak

velký mor jest i taky od vojenskýho lidu nebezpečno, nesmíme se nyní zase do Vratislavě vydati a obrátiti, nýbrž, když pán můj má sobě tu svobodu od JMCské puštěnou, kdekoliv chce v Moravě nebo v Čechách zase bejti, budem toho užívati. Pán Bůh račiž nám jen v tom šťastně požehnati, tak abychom mohli bez nějaký svý obtížnosti, i jinejch, v dobrém zdraví se tu zdržovati a volně pánu Bohu sloužiti.

S vámi pak, má nejmilejší paní Baruško, hrubě sem žádostiva se shledati, poněvadž sem vás od tý doby neviděla, jak sme se rozjely a nyníčko, když blíže sebe sme, nežli kdybychom se zase do Slízska dostati měli; nebo tím jistě dokonale ujištěny buďte, ačkoliv vás nevídám, nic méně u mne neplatíte, ani creditu netratíte než jako kdy prvé, když sme se často shledávaly, což já také té naděje k vám jsem, že mi se touž měrou také odměňujete. Na dokázání pak tý lásky, poněvadž sama osobně toho na ten čas vykonati nemohu, vás uhlídati a s vámi se shledati, teď k vám naschvále posýlám Aničku, pannu svou, pro navštívení, i taky aby mi o vašem zdraví ano i o jiným způsobu, tím lépe oznámiti o všem mohla. Paní Bohunky sem se dožádala, aby ji s sebou vzala, poněvadž do Skalice jede, nebo ona zase k nám odtud na Přerov dostati se má a ji přivésti; jí se to tak dobře zdařilo, že se také s vámi shledati moci bude.

Můj pán vám také své služby vzkazuje a velice pozdravuje, ode mne také vašeho pána, prosím, že velice pozdravíte a všecko nejlepší dobré vinšovati budete. S tím ɔc. Datum v Brně 6. Octobris léta 1633.

Vaše upřímně volná starou měrou zůstávám.

---

230. *Oznamuje paní Marii z Burghauzu, že na Přerov a do Brandýsa odjedou, jednání o mír prý že zrušeno.*

V Brně dne 10. října 1633.

Paní Marii Alžbětě z Burghauzu, rozené z Wartmberka.

Službu ɔc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Zdraví ɔc. Poněvadž pán můj posla do Vratislavě vypravuje, nemohla sem tý příležitosti zmeškati, abych se VMti, má nejmilejší paní teta, tímto psaním ohlásiti a k lásce VMti připomenouti neměla, jsouc podle toho velmi žádostiva o VMti přezvěděti, kterak byšte se až posavad v těchto nynějších zlejch a nebezpečnejch časích spolu s JMtí, panem manželem VMti, mejm velice milejm panem švakrem, s dítkami a všemi svejmi míti ráčily. Poněvadž by mi nic příjemnějšího o VMti slyšeti nebylo, jako abyšte ráčily moci zdrávy bejti a jináče aby

se VMti všelijak dobře vedlo: pročež že mi o způsobu VMti v známost uvésti dáti sobě stížiti neráčíte, VMt žádám.

O sobě a pánu svým VMti oznamuji, že jest nám pán Bůh ráčil pomocníkem bejti, předce pěkně a pokojně, ač sice s mnohejm nepohodlím zdraví našeho, sem do Moravy ze Slízska se dostati. Však zůstávaje zde v Brně již čtvrtej tejden, pán můj tu těžce na dna nemocnej zůstával a za půl druhý neděle ani z lůže sebou hnouti nemohl. Já taky plna téhož nedostatku sem byla a ve všech oudech ty bolesti cejtila, ale již sem se jak mohla přemáhala, jen abych neležela a mohla se ku pánu dáti přinášeti a při něm zůstávati; což dal mi pán Bůh, že sem se tomu předce obránila. A poněvadž z milosti boží dosavad něco se s námi oboumi proměnilo a polepšilo, jsme toho oumyslu, dá-li pán Bůh, zejtra odsud vyjeti a na Přerov, statek panský, se obrátiti. O novinách nějakých nevím VMti co odsud oznámiti, neb zde nemnoho o nich víme, krom nás tím straší, že jest se to traktirování o pokoj všecko zrušilo a lid vojenskej že by se sem obraceti na zimu měl, takže se toho velmi obáváme.

Poněvadž sem od paní hrabinky z Hodic dvojího psaní VMti svědčícího zde dostala, příležitě je VMti posýlám, kteráž, nepochybuji, že sama VMti o způsobu svým oznamuje. JMti panu manželu VMti, a mýmu velice milýmu panu švakru, prosím, že neračte sobě stížiti mejch modliteb s vinšem na pánu Bohu všeho nejlepšího dobrého oznámiti a dítek vašnostinejch pozdraviti. Pán můj VMti tolikéž služby své vzkazuje.

Paní z Roupova, která s námi zde jest, i šlechtična má, VMti také svý povolný a poslušný služby vzkazují a VMti se poroučejí. S tím se VMti, má nejmilejší paní teta, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji a jak sebe lásce VMti, tak všecky nás společně v ochranu pána Boha poroučím. Datum v Brně 10. Octobris 1633.

---

231. *Hejtmanovi v Brandýse nad Orlicí v příčině předíva a schování vlašských ořechů.*

V Brně dne 10. října 1633.

Hejtmanu Brandejskýmu.

Odpověď vaši na onehdejší psaní svý sem přijala, a poněvadž sem vám o tom, nač se vztahuje, v dotčeném psaní svém již prvé místnou vůli svou oznámila, nyní toho opakovati znovu mi se nevidí. Protož všeho při předešlým nařízení zanechávám. Co se toliko lnu a konopí dotejče, poněvadž porozumívám, že již všecken vyhochlovanej jest, a bylo by dlouho na příjezd můj očekávati: poroučím, aby se to mezi poddaný k předení rozdalo a všecko po-

znamenalo, tak aby se to řádem dálo, a při nich nařídilo, aby to co nejdříve spřísti a zase přízi odvésti hleděli, dříve, nežli by nějaký překážky v to vkročily a lid vojenskej mezi ně se dostal.

Posýlaje po týto příležitosti zase v putně tři džbány vořechů vlaskejch, poroučím vám, abyšte k těm prvním Jakubovi klíčníkovi do sklepu je odvedli, a jemu, aby nimi nehejbal, než tak v celosti zamazanejch nechal, vůli mou oznámili. Datum v Brně 10. Octobris léta 1633.

---

232. *Oznamuje paní Anně Žerotínské, že návštěvu její s potěšením očekává.*

Na hradě Přerově dne 14. října 1633.

Paní Anně Žerotické [sic], rozené Hofmance z Grynpichlu a z Střechova.

Službu ɔc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Zdraví ɔc. Hrubě sem ráda dnešního dne psaní od VMti dostala, a z něho o dobrém způsobu zdraví VMti i panny šlechtičny, dcery VMti, vyrozuměla, kterýhožto pohodlného způsobu VMti oboum věrně přeji, i na další časy od pána Boha vinšuji. Že mne také skrze též psaní račte navštěvovati a na mé zdraví i pána mýho se dotazovati: z tý lásky a přívětivosti velice VMti děkuji a oznamuji, že s naším věkem sešlejm zdraví našeho hrubě nám již čím dále ubejvá, tak že nyní dosti při něm mdlí a nestateční zůstáváme, však již do vůle boží všemu poddáni bejti musíme. Podle toho kdež také račte žádostivy bejti věděti, jak bychom dlouho zde na Přerově se zdržeti oumyslu byli, zakazujíce se mně a pánu mýmu tu lásku prokázati a nás před odjezdem naším navštíviti: mohu VMti oznámiti, poněvadž sme teprv před včerejším zase z Brna sem se navrátili, a pán zde něco v věcech svejch i poddanejch spravovati a činiti má, že dříve týhodne nemíníme se odsud hejbati, leč by mezi tím jiný příčiny v to vkročily. Mezi kterýmž časem, kdykoli by příležitost VMti byla a k takovému nás navštívení sloužila, vždycky rádi jak já, tak i pán můj, VMt u sebe viděti budeme, nebo sama s VMtí shledání žádostiva sem; kterýžto zase svý služby s žádostí na pánu Bohu všeho dobrého vzkazuje Datum na hradě Přerově 14. Octobris léta 1633.

---

233. *Panně Johance šlechtičně z Žerotína, že návštěvu její s potěšením uvítá.*

Na hradě Přerově dne 14. října 1633.

Panně Johanně Alžbětě šlechtičně z Žerotína.

Službu ɔc. Urozená panno, panno teto má obzvláště milá! Zdraví ɔc. Že mne psaním svejm navštěvujete a na mé zdraví

i pána mýho skrze ně se doptáváte, vděčně to od vás přijímám, a z tý péče, kterou tudy o nás vedete, vám děkuji: oznamujíc, že sice ne hrubě zdrávi jsme, nýbrž dosti mdlí a churaví se nacházíme, tak jakž to již náš sešlý věk a častý nemoci s sebou přinášejí. O vás to ráda slyším, že spolu s JíMtí, paní mateří svou, a mou velice milou paní tetou, až posavad dobrého zdraví užíváte, čehož jak paní mateři, tak i vám věrně přeji i na dlouhý časy od pána Boha vinšuji. Že se pak zakazujete vedle paní mateře své mne taky navštíviti: kdykoli se stane, jak paní máteř tak i vás hrubě ráda uhlídati chci, což pán Bůh račiž šťastně způsobiti. Pán můj vás zase pozdravuje a žádost na pánu Bohu všeho dobrýho vzkazuje. Při čemž se vám všelijak dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum ut supra.

PS. Vaší panny Aničky, žádám, že taky velice ode mne pozdravíte.

---

234. *Pavlovi Kvasničkovi v Třebíči v příčině koupení podšívek králíkových na jarmarku v Kremži* ɔc.

Na hradě Přerově dne 15. října 1633.

Pavlovi Kvasničkovi do Třebíče.

Psaní tvé dnes jest mi dodáno, z něhož, jakou mi zprávu strany jarmarku Kremžskýho činíš a že se tam vypraviti míníš, sem porozuměla, čehož při tom zanechávám; co se pak futer králíkovejch, který by mi tam zjednati měl, dotejče, však píšeš, že by o ně těžko tam bylo, dokládajíce, že při předešlým jarmarku tak málo se toho tam nacházelo a dostati mohlo. I oznamujiť, jestliže by jich dostati nemohl, žeť nebude potřebí o to starosti veliké sobě činiti; pakliže by se za slušný peníze něco dobrýho a hodnýho dostati mohlo, poroučímť jak prvé i nyní, aby mi je koupil a potom, když by se odtud navrátil, při příležitosti, kdež bych zůstávala, odeslal, za kteréžť chci poručiti zase peníze, co za ně dáš, navrátiti. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 15. Octobris 1633.

PS. Pokudž by pan Rudolf, strejc můj, o domě [sic] byl, prosím tě, dojdi nahoru a s pozdravením ode mne pánu oznam, že sem žádostiva, ode pána se dověděti strany těch lišek, o který sem ho skrze paní manželku páně z Brna žádala, jestliže jich budu moci dostati nebo ne, abych se věděla čím spraviti.

---

235. *Oznamuje paní Anně z Donína o šťastně vykonané cestě z Vratislavě na Moravu a o churavosti své i manžela svého.*

Na hradě Přerově dne 17. října 1633.

Paní Anně Alžbětě, purkrabince z Donína, rozené Zabské z Zab [sic].

Službu ɔc. Urozená paní, paní teta a švakrová má obzvláště milá! Zdraví ɔc. Dostanouce příležitosti do Vratislavě, kdež, naději se, že VMt až posavad bytem zůstávati ráčíte, nemohla sem jí nikoli pominouti, abych skrze psaní přítomné VMti k paměti a lásce se obnoviti a připomenouti a VMt navštíviti neměla; jsouc zatím žádostiva o VMti přezvěděti, kterak byšte se od odjezdu našeho z Vratislavě při zdraví i jináče spolu i s dítkami svejmi až posavad, zvláště v těchto nynějších zsouženejch a nebezpečnejch časích, vynacházeti ráčily, čehož za oznámení velice VMti prosím. Neb by mi nic vinšovanějšího a potěšenějšího o VMti slyšeti nebylo, jako kdybyste ráčily spolu s dítkami svejmi a všemi vašnostinejmi zdrávy bejti a jináče aby se VMti všelijak dobře a šťastně vésti mohlo, což pán Bůh rač dáti, mně touž veselou novinu o VMti uslyšeti.

Strany sebe a svýho pána před VMtí tajiti nechci, že sme cestu naši z Vratislavě až sem do Moravy s pomocí boží předce dosti pěkně, bez nějaký velký příhody a nebezpečenství, vykonali, ačkoli sic s mnohejm nepohodlím svejm a těmi i jinejmi nepříležitostmi, však když jináče těmito časy a v našem věku bejti nemohlo, všemu sme již musili přivykati. Nyní zde zůstávaje, chvála pánu Bohu, pokoj jak před morem tak před vojáky máme, však nevím, jak na dlouze to trvati bude, poněvadž nás lidem vojenskejm odtud ze Slízska dosti počínají strašiti, že by to mělo na zimu sem se obraceti. Naproti tomu zdraví naše špatně se opravuje, ale co dále jako řka vždy větší zmenšení a proměnu béře, nebo pán můj teprv tyto dni trochu z nemoci povstal, kterejž těžce dnou za dvě neděle navštíven byl a já při tom taky velmi zle a ničemně sem se měla, a posavad oba dva sme dosti churavi, v čemž ve všem pánu Bohu se poroučeti a na jeho smilování očekávati musíme.

Pán můj VMti svý služby vzkazuje a ochrany boží v těchto nynějších nebezpečných časích a jinejch všelijakejch dobrejch věcí VMti spolu se mnou vinšuje. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 17. Octobris 1633.

236. *Děkuje paní Evzebii z Kounic za odeslané ovoce i koroptve, a poněvadž sotvy se bude moci na ten čas s ní shledati, žehná se s ní ɔc.*

Na hradě Přerově dne 18. října 1633.

Paní Euzebiji z Kounic.

Službu ɔc. Má nejmilejší paní teta! Psaní vašnostino dnešního dne s ovocem pěknejm, které mi posýlati ráčíte, hrubě ráda a vděčně

sem přijala a z takový lásky a paměti vašnostiné, kterou tudy ke mně prokazovati ráčíte, i za koroptve velice děkuji, nejsouc na jiném, nežli VMti se takovýho přátelství každého času podle možnosti odměniti a příjemně odsloužiti; což vše jest pěkně v celosti dodáno. Škopky a nádoby od týhož ovoce zouplna všecky zase navracuji. Dále taky o dobrém způsobu zdraví VMti i pana manžela VMti, mýho velice milýho pana ujce, i dítek VMti, potěšeně sem vyrozuměla, kteréhož aby VMti pán Bůh za dlouhý časy udíleti a přispořiti ráčil, na jeho božské milosti věrně žádám. Strany sebe a svýho pána oznamuji, že jak sem pominulejch dnů odsud VMti psala, tak předce v jednostejným způsobu, dosti sic mdlým a churavým, zůstáváme; však považuje našeho sešlýho věku, že podle něho mnoho lépe bejti nemůže, ve všem se již pánu Bohu poručiti a za trpělivé snášení bíd našich do vůle jeho svaté žádati musíme.

Že ste ráčily oumyslu bejti pro navštívení před odjezdem naším odsud sem se vypraviti: v pravdě kdyby se stalo, s radostí bych se s VMtí shledala, tak abych se s VMtí aspoň ještě uhlídati a rozžehnati mohla, ale poněvadž to v pochybnost uvozovati a příčiny jistý, který VMti v tom překážku činí, předkládati ráčíte, přijímám v tom vůli VMti za skutek, a jestliže se s VMtí shledati na ten čas moci nebudu, jakž sama o tom pochybuji, s VMtí se žehnám a, aby pán Bůh dále nám ještě šťastnýho shledání ve zdraví popříti ráčil, vinšuji. Oznamujíc VMti, že nejdéle ode dneška za tejden zde zůstati a, bude-li zdravý povětří na Brandejse a bezpečno před vojáky, tam se předce s pomocí boží k bytu dalšímu obrátiti míníme, jakož pro vyzvězení toho dnes pán tam štolmistra posýlá, kterýž, jak se odtud navrátí, hned se na cestu vydati oumysl máme.

Co se postscripty vašnostiný dotejče, kterou mi na místě pana manžela svýho z toho, co sem pro něj učinila, děkování činiti ráčíte, není potřebí za nic děkovati: neb co sem koli učinila, učinila sem to, co sem ráda chtěla a co v mý možnosti bylo, tak jakž to VMti vždycky volná prokazovati sem. Čehož, abyšte s týmž panem manželem VMti šťastně užiti a ve zdraví spotřebovati ráčili, vinšuji, kterýhož, prosím, račte ode mne s oznámením a vinšem na pánu Bohu všech dobrejch věcí i dítek VMti zase pozdraviti. Pán můj VMtem oboum taky svý služby vzkazuje, týmž způsobem paní Bohunka, dcera pána mýho, kteráž u nás zůstává, o kteréž VMti oznamuji, že od včerejška něco nestatečna na zdraví svým se nachází a na hlavu a zuby sobě stejská, ale mám naději, že jí bohdá zase lépe bude; šlechtična má taky se VMti s poslušnejmi službami poroučí. S tím se VMti, má nejmilejší paní teta, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 18. Octobris léta 1633.

237. *Oznamuje panně Kateřině z Valdštejna o zdraví manžela svého a o nepokojných novinách ze Slezska.*

Na hradě Přerově dne 25. října 1633.

Panně Kateřině šlechtičně z Waldštejna.

Službu ɔc. Urozená panno, panno teta má nejmilejší! Zdraví ɔc. Má nejmilejší panno teta! Že mne svejm psaním navštěvuješ a mne v svý lásce a paměti zachováváš, veliceť z takový tvý upřímnosti a přívětivosti děkuji, nejsouc na jiném nežli podobnejm způsobem tobě se toho zase odměniti a odsloužiti. Kdež si pak žádostiva o mně a pánu mým přezvěděti, jak sme cestu naši z Brna sem vykonali, mohuť, má nejmilejší panno teta, oznámiti, že s pomocí boží, tak jakž mohlo v našem sešlým věku a nestatečným způsobu bejti, předce dosti povlovně sme sem přijeli a až posavad tak, jak sme se spolu rozjely, zůstáváme, aspoň když hůře s námi není, pánu Bohu z toho děkujeme a dále se jeho milosti poroučíme.

Ty že předce na svým zdraví jsi nestatečna, hrubě to neráda slyším a nejináč, než tak jako sama sobě, tobě toho věrně a srdečně nepřeji, pána Boha za to žádaje, ať by sám dobrýho zdraví hojně naspořiti a v něm za dlouhý časy chrániti a zachovávati ráčil.

Kdež mi také píšeš, že si psaní dostala, v němž se tobě píše, že se zase o pokoj jedná: byť to pán Bůh sám ráčil z milosrdenství svého způsobiti a nám ten vinšovanej a všechněm žádostivej pokoj, v němž bychom jemu samému s pokojem sloužiti mohli, navrátiti, měliť bychom jistě zač pánu Bohu děkovati, ale nevím, dočkáme-li my toho, poněvadž zde jiný noviny máme, že jest se ve Slízsku velká proměna a porážka stala, takže se neví, co ještě dále za tím půjde. Pán Bůh račiž sám nás chrániti a do vůle své opatrovati. Pán můj tobě, má nejmilejší panno teta, svý povolný služby s vinšem od pána Boha všech pohodlnejch a potěšitedlnejch věcí vzkazuje a z pozdravení tobě děkuje. Šlechtična má, Kačenka, takyť se s poslušnejmi službami poroučí. Šteflíčka, žádám, taky ode mne pozdrav. S tím se, má nejmilejší panno teta, tobě od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji a tvý lásce se dokonce poroučím. Datum na hradě Přerově 25. Octobris 1633.

238. *Posílá paní Anně Harasovské dva dukáty darem.*

Na hradě Přerově dne 26. října 1633.

Paní Anně Harasovské, rozené Rodovské z Hustiřan.

Službu ɔc. Urozená paní a přítelkyně má zvláště milá! Psaní od vás, od 18. dne tohoto měsíce mně učiněný, sem dostala a o vašich obtížnostech a nedostatcích, kterých v tomto nynějším způsobu a již sešlým věku svým zakušujete, z něho neráda porozuměla, čehož

vám věrně nepřeji; však, poněvadž nejste vy ta sama, ale mnozí již sobě v tom těmito časy podobni jsme, již to od pána Boha přijímati a trpělivě do vůle jeho svaté snášeti musíme. Podle čehož, kdež mne za to žádáte, abych vám, jakožto starodávní služebnici Slavkovský nějakej fedruňk učinila: tak činím a vám teď dva dukáty posýlám, kterýž žádám, že za vděk ode mne přijmete, poněvadž sama taky více v statku nesedím a důchodů žádnejch nemám, než co mi jiní dávají, na tom přestati musím a mezi tím od kolika let se pánem svejm na hotovej peníz živi bejti musíme; kterýhožto malýho daru aby vám pán Bůh přispořiti a požehnati a ve zdraví užiti dáti ráčil, věrně vám toho žádám. A s tím se vám od pána Boha na všem dobře jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 26. Octobris 1633.

---

239. *Hejtmanovi v Brandýse nad Orlicí v příčině omastku, sýrů, drůbcže příze* ꝛc.

Na hradě Přerově dne 26. října .633.

Hejtmanu Brandejskýmu.

Psaní vaše a při něm oučet, kterej ste o omastek s šafářkami za termin minulej svatohavelskej učinili, jest mi dodáno, s kterýmž to oučtem byla bych spokojena, kdyby všecky šafářky to, čímž povinny byly, od sebe zouplna odvedly: ale poněvadž porozumívám, že Horecká a Sedlištská opět másla něco na svůj účet restirují, protož toho trpěti nechci, nežli mějte je k tomu, aby to, co se jim nedostává, doplniti hleděly, nebo nesoudím, aby to čím jiným mělo scházeti, nežli samou jejich nedbanlivostí, poněvadž se jinejm dostává. Mezi tím, abyšte na takový omastek kupce dostati a jej, podlí předešlýho oznámení mýho, časně prodati mohli, o to se starejte; sejry, ač by v zámku dosti prostranství měly a ve sklepě opatřeny bejti mohly, avšak poněvadž se vám za lepší vidí, že dokud by ku prodaji nepřišly, aby jedna každá šafářka svý opatrovala a tím pilněji k nim přihlížeti mohla, pokudž toliko může to před vojáky bezpečno bejti, zanechávám při tom; nežli máslo, dokudž byšte kupců neměli, i s tím, co sem k svý potřebě zanechati poručila, ať šafářka pilně opatruje, aby žádný škody při tom nebylo.

Poněvadž pak z našeho příjezdu na Brandejs již nyní schází, a pán tam fůry pro vína posýlá: nařiďte při šafářce, aby při týž příležitosti tři štandlíky másla svýho dělání sem mi odeslala, i taky ale deset sejrů, dříve než by prodány byly, nějakejch celejch a dobrejch aby vybrala, a s tím máslem, který tam zůstávati bude pro potřebu mou, v svým opatrování měla, putrovýho másla však, který sem soliti poručila, ať nyní neposýlá, poněvadž se naději, že jiná příležitost brzy bude, toliko ať mi se oznámí, mnoho-li ho již mají;

tolikéž aby mi poslala ty maldříky, o který již dávno hned z Vratislavě sobě poručeno měla, ty pak, který sem pominulejch dnů dělati poručila, poněvadž soudím, že by hrubě měkký byly, aby do dalšího poručení za sebou zanechala, pakliže by již suchý byly, ať je taky pošle. Ovoce aby taky pilně opatrovala, tak aby to nepohnilo a dále, když bych poručila, něco toho sem posláno bejti mohlo. Taky mi poznamenání odešlete, co jaký drůbeže, totiž husí, kačen, indiánů, kuřat ve dvořích se nachází, tak abych věděla, jak naříditi, co by mimo prodaj mohlo se zanechati a nám napotom posýlati.

Co se příze dotejče, že se již k předení mezi poddaný rozdává: to při tom, jen ať za nimi dlouho nezůstává, k tomu je mějte a, když od nich zase přijata bude, mně dříve, než by tkadlcům odvedena byla, oznamte, poněvadž mínim něco ubrusů dáti dělati, až bych vám o tom vůli svou oznámila; vyptejte se mezi tím na tkadlcích, jestliže kteří budou uměti ubrusy dělati, poněvadž jen nějakou prostou formou, tak jak sami sobě dělávají, bejti mají, a zase mi oznamte, abych se věděla čím spraviti. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 26. Octobris 1633.

PS. Ještě vám taky poroučím, nařiďte při šafářce, aby mi po těchto fůrách poslala taky sem ty velký necky, železem stažený, který tam má, opatříc je dobře, aby se rozlomiti a nějaký škody na nich učiniti nemohlo. I tolikéž, jestliže ste již řepu vybírali, dajíc mi nějakýho dobrýho a drobnýho kolníku ale pytel vybrati, s týmiž fůrami taky pošlete.

Tolikéž vám poroučím, pokudž jakej vosk v důchodech skoupenej se nachází, jakž o tom nepochybuji, poněvadž obyčejně každýho roku času jarního, když toho čas bejvá, něco se ho tam kupuje, abyšte na ty fůry taky půl centnýře ho naložiti dali a sem odeslali.

---

240. *Oznamuje Bedřichovi z Kounic v Uherském Brodě o své churavosti, a že zatím na Přerově musí zůstávati; ujce svého, pána z Lobkovic, že na některou neděli k němu odpouští.*

Na hradě Přerově dne 31. října 1633.

Panu Fridrichovi z Kounic.

Můj nejmilejší pane ujče! Že mne svejm psaním navštěvovati ráčíte a na mé i pána mého zdraví se dotazovati: z tý lásky a paměti na nás velice VMti děkuji a oznamuji předně o pánu svým, že po ty minulý dni počal jakejsi churavej a nestatečnej na zdraví svým bejti, však užívaje včerejšího dne líkařství od doktora Waderborna, kterýž, nemoha sem pro nemoc svou ku pánu přijeti, apatykáře svýho sem poslal, něco se mírněji, chvála pánu Bohu, dnes po něm vynachází; ale já naproti tomu bídně se mám od minulýho

pátku, jak sem se na podagru roznemohla, nemoha se již déle obrániti, až do dnešního dne z lůže nevycházím, a hrubě sebou ani hnouti nemohu, maje ji jak v zádech, tak i jinde všudy téměř po glídech. Pán Bůh rač sám milostivejm pomocníkem mejm bejti a k lepšímu zdraví zase dopomoci.

O vašnostiném i dítek vašnostinejch dobrém způsobu ráda sem se z psaní VMti dočetla, ale o JMti paní manželce VMti, mé velice milé paní tetě, že jest v nedostatku zdraví svýho postavena byla, hrubě nerada sem uslyšela a věrně toho paní nepřála, však poněvadž račte při tom dokládati, že se paní zase den ode dne polepšuje, zase se z toho těším a, aby ji pán Bůh k dokonalýmu zdraví brzy přivésti ráčil, věrně na jeho božské milosti žádám, při čemž prosím, že paní ode mne velice pozdravíte a s mejmi upřímnejmi službami mne jí poručiti ráčíte. Pán můj VMti zase svý služby s žádostí na pánu Bohu všeho nejlepšího dobrého vzkazuje.

Že ste mi předešle psáti neráčili, nic VMti za zlý v tom nemám, nýbrž vůli za skutek od VMti přijímám a vždycky při příležitosti vašnostiné všeho zanechávám. Že pak my zde až do soudu svatotříkrálskýho zůstávati budeme, to se naší vůlí a míněním nic nedčje, nebo zde špatnou příležitost a pohodlí máme, málo lépe než v hospodě jsme; než za tou příčinou nejvíce musíme se zde zdržeti, poněvadž v Brandejse a tam vůkolí počíná promírati, však jak by pán Bůh ráčil to odvrátiti, a dotčenej soud minul, předce na tom jsme, tam se potom, byla-li by vůle boží, odebrati.

Kdež taky za to žádati ráčíte, abych ujce svýho, pána z Lobkovic, k VMti na Brod na některou neděli odpustila, že byšte pro něj ráčili chtíti koně a vůz poslati: já nic proti tomu nejsem, kdykoli račte chtíti, račte to moci učiniti a pro něj poslati, jej odpouštím; nežli to musím oznámiti, že se jemu hrubě z brlohu našeho nechce, ale nic tak mnoho činiti nemá, co by mu ku překážce bylo, pročež ta vejmluva jeho nepostačuje. Dítek svejch, žádám, že ode mne pozdraviti ráčíte. Šlechtična má VMti i paní tetě se poroučí. S tím se VMti, můj nejmilejší pane ujče, od pána Boha všelijak dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 31. Octobris léta 1633.

PS. Paní Bohunka, dcera pána mýho, kteráž od našeho z Brna sem navrácení, přijedouc sem ze Skalice, s námi jest, VMti s svejmi modlitbami a paní tetě s povolnejmi službami se poroučí, a VMti mnoho dobrýho vzkazuje.

---

241. *Pertoltovi z Lipého o zdraví svém, jízdu na Brandýs že musili pro morové povětří odložiti :c.*

Na hradě Přerově dne 31. října 1633.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lippého.

Můj nejmilejší pane bratře! Když tuto příležitost do Skalice mám, kamž pán můj posla k vám vypravuje, nemohla sem pominouti, k vám se, mý srdce, tímto psaním ohlásiti a na vaše i všech vašich zdraví a nynější způsob se dotázati: o kterýmž, žádám, že nestížíte sobě mně oznámiti, neb by mi nic vinšovanějšího o vás uslyšeti nebylo, jako aby se vám při zdraví a jinak všelijak dobře a šťastně vésti mohlo.

Strany způsobu svýho VMti oznamuji, že se bídně mám, nebo, ačkoli sem se dosti dlouho bránila jak v Brně tak i zde, avšak nemoha déle odolati, v pominulej pátek sem se na dna složiti musela, od kterýhož času až posavad v lůži zůstávám a sebou hnouti nemohu, poněvadž se málo se mnou polepšuje a jako více bolesti rozmáhají, nevěda, jak pán Bůh ráčí dále se mnou naložiti; ale mám k jeho božské milosti tu důvěrnost a naději, bude-li jeho vůle v tom, že dáleji lépe se mnou bude, na jehož ruce cele se dávám. Ačkoli sme pak strojili odsud na Brandejs se vypraviti a tam přes zimu zůstávati, avšak poněvadž se nám odtud píše, že tam vůkolí a blízko Brandejsa to morový nakažení počíná se rozmáhati, jak za jinou tak i za tou příčinou sme od naměření svýho upustili a zde již do soudu Olomouckýho svatotříkrálskýho bydleti umínili.

Paní Mařičky svý, žádám, že velice ode mne s žádostí na pánu Bohu všech dobrejch věcí pozdravíte a službami mejmi nemocnejmi mne jí poručíte. Čeníčka, žádám, taky ode mne pozdravte. Paní Bohunka, která až posavad při nás jest, tolikéž i šlechtična má vám i paní Mařičce v službách se ohlašují a vás pozdravují. S tím se vám, můj nejmilejší pane bratře, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 31. Octobris 1633.

PS. Při paní Mařičce, prosím, mne omluvte, že jí sama pro svou nemoc nepíši.

---

242. *Paní Barboře Kynostové o zdraví svém, a že zatím na Přerově zůstati musí.*

Na hradě Přerově dne 31. října 1633.

Paní Barboře Khynostový.

Nemohla sem pominouti, abych při této příležitosti do Skalice neměla se vám, má paní Baruško, taky ohlásiti a vás navštíviti, žádostiva jsouc o vás přezvěděti, kterak byšte se i s svejm pánem až posavad při zdraví a jináče měli, žádám, že mi oznámiti sobě

nestížíte. O sobě vám oznamuji a žaluji, že se na zdraví svým velmi zle mám, poněvadž, jak sem se v pátek minulej těžce na dna složila, až do dneška z lůže sebou hnouti nemohu, jsouc tak od ní sklíčena, že nevím, jak dále se mnou pán Bůh naložiti ráčí, ale důvěřuji se vždy milosti jeho božské, bude-li se mu líbiti, že se mnou dále zase polepší. Mezi tím, ač sme oumyslu byli na Brandejs na zimu se obrátiti, ale jak za jinejmi příčinami, tak i proto, že se tam mor okolo rozmáhá, zde již na Přerově až do soudu Olomouckýho svatotříkrálskýho zůstávati míníme. Pána svýho, žádám, že s žádostí všeho dobrého ode mne pozdravíte. Pán můj vás obou dvou taky pozdravuje, tolikéž paní Bohunka, která u nás až posavad zůstává. S tím se vám, má paní Baruško, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 31. Octobris 1633.

---

243. *Rudolfovi hraběti z Valdštejna v příčině odvedení peněz jí náležitých, odeslání jí pelyňkového vína sc.*

Na hradě Přerově dne 2. listopadu 1633.

Panu Rudolfovi hraběti z Waldštejna.

Můj nejmilejší pane strejče! Naschvále VMti toto psaní činím, abych předně o VMti, kterak se i se paní manželkou svou, mou velice milou paní tetou, i s dítkami svejmi až posavad mívati ráčíte, mohla přezvěděti, o čemž, žádám, že neračte sobě stížiti mně dáti oznámiti. Za druhé, abych také o sobě a svým pánu VMti v známost uvedla, že se na svým zdraví nic dobře nemáme, ač sice pán můj, podle způsobu svýho, ještě jakž takž s mdlobou, předce aspoň na stolici se nositi dáti může, než já od týhodne, jak sem se na dna roznemohla, z lůže nevycházím a dosti bolesti a nepříležitosti zakušovati musím, pán Bůh rač se nad námi smilovati a k lepšímu způsobu a zdraví zase nám dopomoci. Zatím taky vidělo mi se i o tom VMti dáti věděti, že ačkoli, tak jakž sem s VMtí v Brně na tom zůstala, sme na tom byli, odsud na Brandejs se vypraviti a tam přes zimu zůstávati, odkudž že nepominu VMti napsati, kdy byšte mi peníze, který za VMtí mám, ráčili míti odeslati: však poněvadž za příčinou morovýho nakažení, který vokolo Brandejsa se zjevuje, nechtíce, když sme jednou z moru vyjeli, zase do něho se dostati, již tam na ten čas nestrojíme, nýbrž zde na Přerově až přes soud Olomoucký svatotříkrálskej, a snad, nebude-li na Brandejse zdravější povětří, i dokonce přes zimu zůstati musíme. Protož, když se to změnilo, já pak zde peněz potřebuji, poněvadž nemnoho rozdílně od Vratislavě a téměř jako na hospodě zde živi bejti musíme, z té příčiny VMt žádám, že mi račte tu lásku prokázati a dotčený peníze, jak ty, který za pominulej termin svatojiřskej za VMtí zpečetěný zůstávají, tak i který za pominulej termin svatováclavskej k spravení

mně z statku mýho náležejí, sem na Přerov s jistou příležitostí odeslati pominouti neráčíte. A poněvadž za ouřadem Třebíckejm, jakž VMti o tom vědomé jest, podobně peníze mý od svatého Jiří, který mi tehdáž složili, v opatření a schování jejich až posavad zůstávají, žádám, že jim račte poručiti o též příležitosti oznámiti a při nich nařídíti, aby při VMti taky mně je skrze vyslaný svý odeslati hleděli.

Jakož sem se taky s VMtí v Brně o to snesla, abych VMti věci svý, Jihlavanů a dluhu mně od nich povinnýho se dotejkající, s zápisem jejich a svou dobrou vůlí, VMti na něj danou, odeslala: byla bych to nyní ráda učinila, ale poněvadž ještě dobrý vůle zhotovený nemám, chci ji nyní dáti hotoviti a pečetiti, a VMti, nebudu-li moci dříve, tedy při tý jistý příležitosti, když mi peníze nadepsaný od VMti přivezeny budou, po vyslanejch VMti všech těch věcí odeslati nepominu; důvěřujíce se VMti, že tu věc račte věděti jak říditi a sobě poručenou míti. Podlí toho pán můj VMti i paní manželce VMti, mé velice milé paní tetě, spolu se mnou služby své s žádostí od pána Boha všeho dobrého vzkazuje. Dítek svejch, žádám, račte taky ode mne pozdraviti a políbiti. S tím se VMti, můj nejmilejší pane strejče, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 2. Novembris 1633.

PS. Můj nejmilejší pane strejče! Taky VMt prosím, račte mi oznámiti, jak mnoho vín letos z vinohradů našich máme, tak abych se věděla nač těšiti, poněvadž víno ráda piji; podle čehož VMt žádám, pokudž ste taky co pelejnkovýho vína strojiti dáti ráčili, a že by dobrý bylo, abyšte se se mnou zděliti, a mně ho při té příležitosti vypravení ke mně s penězi vědýrko (ač byšte ho tak mnoho míti ráčili) odeslati poručiti ráčili.

Nevím, za jakou příčinou to přichází, že, na žádost mou na VMt skrze manželku VMti strany fedrování mne liškami vzloženou, až dosavad odpovědi nedostávám, kterýchžto lišek, poněvadž bych velmi ráda ku potřebě svý užiti a dostati chtěla, a tou příčinou, nevěda, nač se u VMti bezpečiti mám, odjinud sem se s nimi taky neopatřila. Žádám, že mne při této naschvální příležitosti v tom odpovědí místnou spraviti stížiti sobě neráčíte.

---

244. *Purkmistru a starším obecním města Třebíče o odeslání peněz, i domlouvá jim v příčině neušetřené řeči, kterou byli o ní pronesli.*

Na hradě Přerově dne 2. listopadu 1633.

Třebíckejm.

Kateřina Žerotínská, rozená z Waldštejna 2c. Purkmistře a starší Třebíčští, věrní milí! Dobrého zdraví 2c. Jakož peníze mý, ty, které ste mi podle zápisu svého při minulým svatým Jiří roku tohoto

netoliko spravedlivě složiti, ale i k rukám mým, kdyby tehdejší nebezpečenství, který na cestách bylo, tomu překážky neučinilo a já více vás v tom neušetřovala, tu kdež sem byla, odvésti povinni byli, a kteréž vám od Martina Craty jménem mým spečetěný a k schování odvedeny sou, až posavad při vás zůstávají: i poněvadž pan Rudolf hrabě, strejc můj, bude mně nyní peníze, který mi z statku mýho za tento rok ode pána k spravení náležejí, klásti a mají mně sem na Přerov dodány bejti, což naději mám, že se v krátce stane, protož vám poroučím, abyšte i vy též příležitosti šetřiti a mně vedle ní po vyslanejch svejch nadepsanou summu peněz sem na Přerov, kdež na ten čas se pánem svým zůstávám, taky odeslati nepomíjeli, což když se stane, chci vám také zápis váš jeden při té příležitosti navrátiti.

A poněvadž sem o tom v jistotě zpravena, kterak byšte při skládání takových peněz, na svůj i můj nemalý posměch, zjevně to mluviti měli, že ste je žebrácky z almužen po halířích, kterejmi od starodávna od vás hejbáno nebylo, k spokojení a zaplacení mně shledati museli: nemálo mi to do vás divné přichází, a nenadála bych se od vás toho takovýho vašeho ustavičnýho a neobyčejnýho proti mně ostouzení, vědouce o vás dobře, že toho ničeho není, nežli že ste sobě to snad proto vymyslili, abyšte se tím za mý mnohý dobrodiní a milosti vám činěný místo vděčnosti vymstiti mohli; ježto já ničeho vašeho od vás nežádám, než to zase od vás míti chci, čím ste mi povinni a co ste na mně v čas svý velký nouze a potřeby s pláčem vyprosili a já vám ráda tím pomoci chtěla, to abyšte mi zase zaplatili. Protož když vidím, jak toho nevděčni ste, budu příčinu míti na vás pamatovati a, když by vám napotom jaká potřeba nastala a vy se ke mně utekli, věděti, jak se k vám ukázati. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 2. dne Novembris 1633.

245. *Karlovi Bruntalskému z Vrbna, aby jí oznámil, jak se mu vede na zdraví ɔc.*

Na hradě Přerově dne 3. listopadu 1633.

Panu Karlovi Bruntalskýmu z Vrbna.

Můj nejmilejší synu! Aby mohl zdráv bejti a jináče se všelijak dobře jmíti, věrněť bych toho přála. Majíc pán nyní příležitost k tobě do Vlach psáti, tolikéž sem se ti sama tímto psaním v paměti a lásce mateřský ohlásiti a tebe navštíviti pominouti nechtěla, a poněvadž již od chvíle od tebe psaní nemám a o tobě nevím, protož mi nyní napsati a o sobě, jak se až posavad spolu s svejmi míváš, jestliže zdráv jsi a kterakť se jináče vede, oznámiti nepomíjej. Pán Bůh rač dáti, abych dobrou a potěšenou novinu o tobě uslyšeti

mohla. O soběť pak, mý dítě, oznamuji, že se na zdraví svým nic dobře nemám, nebo od týhodne na dna nemocna ležím a nemalejch bolestí okouším, nevím, jak pán Bůh dále se mnou ráčí naložiti. O pánu, panu otci tvým nejmilejším, poněvadž nepochybuji, že se od paní mateře svý, která dnes od nás odjíždí, i o jiném, co se zde nebo v okolních místech, zvláště ve Slízsku, děje, všeho dovíš, a já pro svou nemoc tobě více psáti nemohu, tolikoť to poroučím, aby pana Rozína a pana Mělnickýho ode mne pozdravil. A s tím tě, mý dítě, pánu Bohu v jeho mocnou ochranu poroučím. Datum na hradě Přerově 3. Novembris léta 1633.

---

246. *Vilímovi Kynostovi do Uherské Skalice oznamuje veliký zármutek svůj nad úmrtím věrného božího služebníka, kněze Jakuba, i prosí, aby jí podobně příkladného a pokojného kněze zaopatřil, a synu, knězi Jakubovi, o smrti otcově oznámil.*

Na hradě Přerově dne 7. listopadu 1633.

Panu Vilímovi Khynostovi.

Modlitbu svou vzkazuji, urozený a statečný rytíři, pane a příteli můj zvláště milý! Zdraví ɔc. Lítostivě před vámi netajím, že dostanouce tyto dni psaní z Vratislavě, jistě hrubě s žalostí a zarmoucením sem se toho dověděla, kterak jest pán Bůh podle uložení svého toho předobrýho, upřímnýho, pobožnýho muže a mně jistě milýho kněze Jakuba s tímto světem a s námi všechněmi nenadále rozloučiti, a jej 14. dne měsíce pominulého Octobris ráno o sedmi hodinách na půl orloji skrze časnou a obyčejnou smrt k své věčné a neskonalé slávě po zdejších jeho mnohejch kvaltováních povolati, a mne však tudy, věda, koho sem ztratila, nevypravitedlně zarmoutiti ráčil, tak že z gruntu srdce jeho litovati musím. A když jen na něj vzpomenu, hned nevím, jak ho oželeti mám, což můžete sami souditi, neb ste ho dobře povědomi byli, že ne hned jemu rovnýho služebníka božího najíti možné jest: ale kdyžtě se tak pánu Bohu líbilo, a hodina a cíl života jeho vezdejšího došel, již to musím, nevěda co jiného činiti, s slzami a pláčem pánu Bohu poroučeti a trpělivě vůli jeho milostivé se v tom poddati, důvěřujíce jeho milosti božské, že mne neráčí dokonce opustiti, nýbrž ráčí mne moci zase služebníkem svejm hodnejm a jemu podobnejm, aspoň v službách svejch svatejch církevních, kdyby v zevnitřním způsobu pro tyto nynější časy, v nichž všecko nazpět odešlo, jináče lze nebylo, obdařiti. Jakož pak myslíce všelijak na to, abych bez něho dlouho nebyla, nýbrž odkud bych ho s pomocí boží a vaší dosáhnouti mohla: z té příčiny, můj pane Khynost, podle té důvěrnosti, kterou sem k vám vždycky měla a ještě mám, vás za to žádám, že mi to přátelství prokážete, a jestliže o čem víte, neb se doptati můžete, jestliže

by tam kde v Uhřích z služebníků a správců božích věrnejch, který by při nebožtíku, dobré paměti, kaplanem bejval, a podlí toho taky jeho příkladnýho učení a života pokojnýho následovníkem byl, poněvadž můžete sami souditi příčiny, že k nám jinej se nehodí, abyšte mi o něm oznámili a návěští učinili. Nebo kdybych sama chtěla po některým se ptáti, poněvadž po kolik let ve Slízsku sme zůstávali, a já sem tam s žádnejm se neshledávala, podle toho jich nic povědoma nejsem, než vám se toho vždy důvěřuji, že pro mne a pro Boha to učiníte a mně v tom posloužiti odporni nebudete, a mně skrze odpověď svou věděti dáte, nač se budu míti v tom u vás bezpečiti, čemuž, když bych vyrozuměla, věděla bych se dále potom při tom jak ustanoviti, a vám další oumysl svůj oznámiti. A což tu k žádosti mé učiníte, chci se vám toho hleděti zase všelijak příjemně a přátelsky odměniti. Mezi tím pak, poněvadž o mladším knězi Jakubovi nic nevím, kde zůstává, a tou příčinou, abych mu o smrti pana otce jeho oznámiti mohla, kde psáti nevím, žádám, budete-li vy se moci o něm, jakž se naději, dověděti, že mu o tom návěští dáte. A podlí toho, jak paní manželky svý, tak mýho bratra, pána z Lippýho, se paní manželkou jeho, s oznámením jim všeho dobrého a omluvením mne, že jim jak na díle pro svůj nedostatek zdraví, pro který že předce nemnoho z lůže vycházím, tak pro svůj velikej zármutek, psáti sem nemohla, pozdravíte, jako i paní Krokvicarový, s pozdravením ode mne, o smrti toho dobrýho kněze Jakuba taky oznámiti sobě nestížíte, poněvadž vím, že na něj laskava byla. S tím nás všecky k ochraně boží mocné poroučím. Datum na hradě Přerově 7. Novembris 1633.

247. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, v příčině opatření různých věcí hospodářských.*

Na hradě Přerově dne 9. listopadu 1633.

Janovi písaři na Brandejs.

Psaní tvé od 7. dne tohoto měsíce učiněný sem včera dostala a, co v něm píšeš, vyrozuměla. Předně, co se dotejče šafářky Lipchavský a Horecký, čím se vymlouvají, že počtu másla s jinejmi doplniti nemohly: tomu já místa nedávám, neb sou to všecko jejich zbyteční a navyklý starý vejmluvy, zvláště to, že by trávy neměly; nebo pravdať jest, že na dvoře neroste, než roste v poli a sama jim do chlívu nepoleze, kdyby ji tu, kde jest, hledaly, měly by jí dosti, avšak, jestliže to pravdivě ukáží, že ty příčiny, který předkládají, takovýho nedostatku sou, nebudu s nimi vo to mnoho míti činiti, však jináče nic.

Co se omastku dotejče, že si dvojí kupce na něj měl, ale že za žejdlík másla po 6 kr. a za centýř sejra po 3 kopách více dáti

nechtěli a dokládáš, že zprávu dávají, že na Chocni a Kyšperce tak prodali: to není žádnej důvod a podstata; chce-li kdo, může svý třebas darmo dáti, já však nemíním. Poněvadž pak hned za tím píšeš, že se z Litomyšle jiní naházejí, kteří za máslo po 7 kr. a za sejry po 4 rejnskejch podávají, s nimiž že si na tom zůstal, že se toho na mně dotázati a jim v týmdni vůli mou na to oznámiti chceš: i poroučímť, budou-li chtíti předce v trhu o něj státi a všecko pospolu vzíti, tak aby s tím po kusích se netrhalo, aby s nimi smlouval a, budeš-li moci, předce na cenu ode mne oznámenou přivésti hleděl. Pak-li by jináč nechtěli, na másle by jim ten krejcar, totiž, aby je po 7 kr. vzíti mohli, spustiti mohl, nežli sejry po 4 kopách aby ujali, nebo vím, že i předešle za Příbka byli by je tak vzali, kdyby on na svou hubu nebyl hleděl, že mu něco vína darovali a on jim je s mou škodou po 4 rejn. pustil, což aby se nyní státi mělo, mně se nevidí. Však jestliže by se tomu tak tuze na odpor stavěli, můžeš jim i toho podati, chtějí-li máslo naskrze po 8 krej. žejdlík ujíti, že i k tomu bych povolila a jim sejry po těch 4 rejn. nechala; pročež budeš moci s nimi o to jednati a o to se přičiniti, aby to za hotový stržiti mohl. Pakliže by co svěřil, aby bylo na jisto a ne dlouhej termin. A když by se to zpeněžilo, mně toho poznamenání, jak se sejry odváží, odešli, poněvadž nyní, když hejtman umřel, všecka správa na tobě zůstává; vždy se již o to starej, aby těch kupců nepouštěl a jim ten omastek odbyti mohl, nebudou-li chtíti od svýho upustiti a jináč by lze nebylo, předce jim i na těch sejřích budeš moci něco od 4 kop uleviti. Vždy lépe již malou škodu míti, nežli potom, kdyby se s tím mělo dlouho chovati, pro některej groš velkou vzíti.

Těch deset sejrů, k mý potřebě zanechanejch, řekni šafářce, aby vybrala, aby nebyly nějaký starý a shnilý, že mi se vidí, aby z těch vybrala, který by poslednějšího dělání byly, tak aby se poněkud dochovati mohly, poněvadž jich nyní ještě potřebovati nebudu; než z těch dvou mastnejch sejrů, který tam má, aby mi sem jeden, když by k tomu jakou jistou příležitost měla, odeslala, a druhýho tam pro mne zanechala. Máslo putrový co za tři neděle nasolila, aby do nějaký nádobky složila a již ho více nesolila, poněvadž na tom nyní dosti bude, nežli ať každá šafářka zase na svůj počet zimní přepouštěný máslo spravuje.

Co se dotejče krav, o nichž píšeš, že některý ve dvořích hrubě starý sou, takže se jim netroufá přes zimu přechovati: povoluji k tomu, který by takový byly, aby se vybrati a prodati mohly, šetříc při tom toho, aby se odpolu darmo neprostrkaly; nebo že se jedna nyní za 4 kopy 22½ g. prodala, to nic draho není, neb zdá mi se, že by musily nuzny bejti, aby se nemohly jedny druhejm na pomoc po 6 a nejméně po 5 kopách prodati. Co pak týchž krav z kterýho dvora prodáno bude, to ať se hned zase mladejmi

jalovicemi doplní. Strany drůbeže, co jí ve dvořích jest, z rejstříku mi odeslaného sem porozuměla, a poněvadž píšeš, že to tak málo u vás platí, a my, zůstávaje zde bez toho, to musíme dosti draho kupovati: poroučímť, aby šafářce oznámil, že jest v tom vůle má, aby po každým poslu, kdybykoli kterej sem šel, začnouc hned od tohoto, něco toho zbitýho sem v putně, zabedníc to, poněvadž tam putny s přikrejvadly má, posýlala. Nebo když se to předešle do Vratislavě činilo, ovšem sem, kdež blíže jest, a tudy takovýho nebezpečenství není, aby se to pronášeti nemohlo, se posýlati může; poněvadž také časy čím dále zimní budou, nebude se potřebí obávati, aby se to tak brzy mělo pokaziti, když se to jen bude čerstvý posýlati.

Aby se žádnýho tkadlce na panství nenacházelo, kterej by nějakou prostou formou ubrusy dělati uměl: tomu já nehrubě věřím, než spíše to jest sama lenost jejich, avšak nic na tom nezáleží, když nebudou dělati, nebude jim potřebí platiti, nebo rovně co by se jim dalo, poněvadž nikdy nic neodpustili, to se cizopanskejm taky dáti může; pročež, jestliže, jak dokládáš, v Oustí takový tkadlec jest, budeš ho moci na takový dílo zamluviti, a potom, když přízi hotovou míti budete, mně oznámiti, abych věděla, jak dále při tom nařídíti. Kdež se doptáváš taky jménem šafářčinejm, že majíce medu letošního v plástech [sic] mísi dřevěnou, co by s ním měla činiti: nevím, hrubě-li ste dobře udělali, jestliže ste jej od včel nyní vzali, poněvadž tímto časem nebejvá to s žádnejm oužitkem nimi hejbati, protož jen ať jest tak, aby dobře bylo. Kterýžto med nechť šafářka do nějakýho plechýho hrnce vloží a schová do dalšího poručení, jako i ty karlátka a jiný čerstvý ovoce, který za sebou má, aby to pilně k dalšímu času opatrovala.

Co se suchýho ovoce dotejče, že by se na ně kupec nenacházel a za jeden korec po rejchstolaru dávati chtěl: vidí mi se, že by to příliš lacino bylo, poněvadž letos všudy ovoce platí a již druhej rok málo se ho obrodilo, nebo zde za čerstvýho jednu měřici po tolaru se dáti musí, a kolik měřic čerstvýho na jeden korec suchýho vejde! Než-li bude-li chtíti jak za jabka tak za hrušky, jedno druhýmu na pomoc, po dvou kopách za korec dáti, povoluji k tomu, aby se ho polovice, pokudž tak jest, že by se od molů škoda na něm dála, prodalo a druhá polovice, něco dobrýho, pro mne vybrala a zanechala. Však to jest všecko jen nedbanlivostí šafářčinou, že k němu nepřihlíží a jeho časně nevypravuje, pročež, je-li v sudech, ať je na nějakou plachtu vysype a čistě hráběmi míchá, a nechá ho tak ale za tejden, tedy to všecko z něho vypadne, a potom ať je zase do sudu vsype.

Co se tkne dání másla hejtmanový ženě, poněvadž ho pán Bůh prostředkem smrti z toho světa vzal a on bez toho již, dokud

ještě živ byl, více na tento rok ho vybral, nežli ještě náleželo, není potřebí více dávati.

Strany řepy kolníku poroučím, když by se řepy vybíraly, aby mi šafářka nějakýho dobrýho něco vybrala, však ji sem již neposýlala, než ve sklepě do písku ji zakopala, tak abych ji tam budoucně mohla míti, i tolikéž aby pro mne něco suchý řepy nachystala. Klíčníka i jeho ženy ode mne pozdrav a, že sem vody jalovcový s volejem od ní odeslaný dostala, oznam, za kterouž že jí děkuji. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 9. Novembris 1633.

248. *Šafářce Perenské, aby jí poslala polovici uschovaných čerstvých karlátek, nařizuje, co činiti má s máslem, medem a suchým ovocem.*

Na hradě Přerově dne 11. listopadu 1633.

Šafářce Perenský.

Psaní tvé včera při navrácení se sem fůr z Brandejsa s víny sem dostala, a co mi při týchž fůrách posýláš, porozuměla: předně maldříky jak starýho tak novýho dělání, ty sou mi podle poznamenání tvýho dodány, sejrů však dvou, o kterých píšeš, že je taky posýláš, sem neviděla, což nevím, co v tom jest a kudy to sešlo, že přivezeny nejsou, čemuž neráda sem. Podobně poručila sem, aby mi sem ty velký nový necky poslány byly, a tys poslala starý Brandejský, takže všecko se jináč dělá, nežli já poroučím. Kdež se dotazuješ strany ovoce čerstvýho, měla-li by mi ho sem co poslati: i poněvadž se nenaději, abychom zde déle než do soudu svatotříkrálskýho zůstávati měli, nebude potřebí nic posýlati, leč jestliže by viděla, že by ty karlátka, který na nitech zvázaný sou, nemohly trvati a že by chtěly hněti [sic], budeš moci jich, který by měkčejší byly, vybrati a při příležitosti ale polovici sem poslati, třeba po poslu, když by který sem šel, složíc je do nějakýho košíku, a ostatek všeho v dalším opatrování svém měj.

Co se dotejče másla putrovýho, žes ho nasolila jeden štandlík v 73 librách a více ho ještě nesolenýho čtyry housky [sic] máš, budeš je moci taky nasoliti, než mimo to ho již na ten čas více nesol, nýbrž zase na počet zimní s jinejmi šafářkami máslo přepouštěný dělati moci budeš.

Strany toho medu, který tam máš: psal mi taky Jan písař, však když nedoložil, odkud jest, myslila sem, že ste ho snad nyní od včel vzali, čemuž bych neráda byla, ale když ty oznamuješ, že jest z truhliček, který se včelám v letě přistavovaly, nechávám toho při tom, aby jej do nějakýho plechýho hrnce složiti a k další potřebě schovati mohla. Strany sejrů mastnejch zachovej se také vedle poručení mého, kteréť od Jana oznámeno bude, totiž aby mi jeden sem,

když by k tomu jistou příležitost měla, odeslala, a druhýho tam mi zanech. Jako i strany prodaje ovoce suchýho, i také posýlání mi sem od drůbeže po každým poslu a o jiným od Jana vyrozumíš. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 11. Novembris 1633.

PS. Posýlám po týto fůře Brandejský jednu truhlu s nějakejm nádobím dřevěnejm a poroučím, když se táž fůra domů navrátí, aby takovou truhlu přijala, a buď do sklepu, neb do některýho pokoje dolního vnésti dala a ničímž z ní nehejbala, nežli při pokoji zanechala, až do mýho bohdá na Brandejs příjezdu, a při příležitosti mi oznam, jestliže v celosti tak hřebíky zatlučena, jakž se odsud posýlá, tobě dodána bude.

---

249. *Oznamuje paní Marii hrabince z Hodic o zdraví svém, věci jich ve Vratislavi že dosavad při pokoji zachovány byly, pro něco tam však posílati že není bezpečno.*

Na hradě Přerově dne 12. listopadu 1633.

Paní Maryji Anně hrabince z Hodic.

Má nejmilejší paní dcero! Že mne skrze psaní svý po naschválním poslu sem vypravený navštěvujete, a podle toho na můj i pána mýho způsob a zdraví se dotazujete: z takový opravdový a upřímný vaší na nás paměti velice vám děkuji a oznamuji, že nevšelijak zvláštně, nýbrž dosti churavě a s nestatečností na zdraví našem se nacházíme, jakž to již náš způsob a obyčej starý s sebou přináší, obzvláštně pak já nemnoho z lůže vycházím, a teprv ale ode tří dní trochu sem z nemoci povstala, poněvadž sem opět na dna ležela a se těžce trápila. Pán Bůh rač sám dále naším milostivým pomocníkem bejti. Mezi tím do Tří králů již nestrojíme odsud se hejbati, nýbrž, bude-li vůle boží, do soudu Olomouckýho, poněvadž pán má se k němu postaviti, zdržeti se zde míníme.

O vás pak, má nejmilejší paní dcero, že spolu se pannami dcerami svejmi dobrého zdraví požíváte, s potěšením to ráda slyším, a aby pán Bůh ráčil vám ho společně za dlouhý časy udíleti a naspořovati, na jeho božské milosti srdcem upřímnejm vinšuji. Strany tý proměny, která by se ve Slízsku stala, ač sme taky něco zde slyšeli, však nic tak jistýho oznámiti vám co nevím, než co tak jen od jinejch se, jednak toto, jednak ono, rozpráví, a mezi tím žádnej nic místnýho oznámiti nemůže; než toho před vámi netajím, že sic těchto pominulejch dnů sme z Vratislavě od svých psaní dostali, kteříž, jak se s nimi děje, nám oznamují, totiž, že až do toho času, když posel odtud vyšel, dům náš i jiný v místě všecko při pokoji, chvála pánu Bohu, zůstávalo, a ničeho se takovýho obávati nebylo, což naději se, že až posavad trvá. Rána ta však morová, že předce ještě dosti tuze šla a mnoho lidí vymřelo, v domě našem že všickni

zdrávi byli, ačkoli mý dvě děvečky byly se na morní roznemohly, ale že zase z toho vyšly, a pán Bůh je skrze ty prostředky, kterejch užívaly, při životu zachovati ráčil.

Nežli tý mně hrubě zarmoucený noviny odtud sem dostala, že jest pán Bůh toho dobrýho a pobožnýho muže kněze Jakuba skrze smrt 14. Octobris z tohoto světa vzíti ráčil, pročež velikou žalost pro něj snáším a jeho proč litovati mám. Však když se tak pánu Bohu líbilo, již to jeho milosti poroučeti a trpělivě snášeti musím. Máteř bratru Pavlovi taky umřela, oba dva sic ne na morní, než jak na díle jejich sešlý věk, tak potom jiný nemoci přistoupily. Naproti tomu pán Bůh zase bratra Pavla potěšil, že jest mu s jeho manželkou syna dáti ráčil.

Kdež se taky, má paní dcero, dotazujete, poněvadž ste žádostivy odtud do Vratislavě něco svých věcí dostati, abych vám oznámila, jestliže pán můj strojí tam proč poslati: i mohu vám v jistotě oznámiti, že až posavad toho oumyslu nemá, aby tam proč s fůrou posýlati měl, jak pro nebezpečenství, který jest všudy na cestách, tak i příčinou toho moru, poněvadž není všelijak bezpečno odtud co v takovej čas bráti; takže vás nevím nač v tom bezpečiti, pročež žádám při vás v tom omluvena bejti. Než ty psaní, který ste mi nyní tam svědčící odeslaly, dnes při nějaký příhodnosti, která se trefila, tam ode mne poslány sou, s kterouž, naději se, že se tam bezpečně dostanou.

Panen dcer svejch, žádám, že ode mne zase s mejmi službami pozdravíte, a všecko dobré oznámíte. Pán můj jak předně vám, tak i jim tolikéž služby vzkazuje, a co se postskripty vaší dotejče, kterouž sem mu ukázala, že chce vám sám o tu věc psáti a svý mínění oznámiti. S tím se vám, má nejmilejší paní dcero, k lásce a nás z obojí strany pánu Bohu v jeho mocnou ochranu poroučím, a vám se na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 12. Novembris 1633.

PS. Pán můj vedle svých služeb jiné všecko nejlepší dobré vám vzkazuje, a že jest nebyl na jiném, nežli nyní podle návěští vašeho vám strany dluhu svýho a tý věci, o níž v postskriptě ste doložily, sám psáti, však poněvadž nemohl k tomu pro jiný pilný zaměstknání postačiti, že toho nepomine v krátkejch dnech vynahraditi a k vám s psaním poslati. Podlí toho vás, má paní dcero, [žádám], že mi tu lásku prokážete, a příležité psaní mé svědčící paní Verušce z Náchoda, paní tetě vaší, poněvadž smejšlím, že k ní daleko nemáte, odeslati dáti sobě nestížíte, kteréž, ráda bych, kdyby jí časně dojíti mohlo.

250. *Prosí paní Veroniku z Hodic, aby jí zprávy podala o knězi Danielovi, který někdy býval v Krhově farářem.*

Na hradě Přerově dne 13. listopadu 1633.

Paní Veronice z Hodic, rozené z Náchoda.

Službu ɔc. Urozená paní, paní dcero má zvláště velice milá! Zdraví ɔc. Poněvadž sem se se pánem svejm od některejch nedělí ze Slízska sem do Moravy dostala, a na ten čas zde na Přerově zůstávajíce, nechtěla sem zanechati VMti se tímto psaním ohlásiti a VMt navštíviti, když mi se tato příležitost k VMti trefila, jsouc žádostiva o VMti přezvěděti, kterak byšte se při zdraví i jináče až dosavad jmívati ráčily, čehož za oznámení VMt žádám.

O sobě VMti oznamuji, že se na svým zdraví dosti bídně a churavě mám, a nemnoho kdy z nemoci vycházím, téměř více ležím, nežli chodím, což poznávaje, že již taky můj sešlý věk s sebou přináší, nevím tomu mnoho co jiného říkati, než do vůle boží to trpělivě snášeti.

Dále VMt, má zvláště velice milá paní dcero, prosím, že mi račte tu lásku a přátelství prokázati, a poněvadž jest mi toho nějaká potřeba nastala, že bych velmi ráda o knězi Danielovi, který někdy v Krhově farářem bejval, a jakž zprávu mám, u VMti v Hrotovicích a tu vůkolí po mnohý časy se zdržoval, kde by nyní zůstával, se dověděla: jestliže byšte o něm jakou vědomost jmíti ráčily; pak-li byšte neráčily samy věděti, račte-li se na něj těch, kterejm znám jest, snáze nežli já, zůstávaje zde, dáti moci doptati, kde by na ten čas zůstával. Když byšte se tak o něm něco místně dověděti a doptati ráčily, tolikéž, má-li jaký dítky, abyšte neráčily sobě stížiti, mně po naschválním poslu sem oznámiti, chci ráda dáti poslu zaplatiti, a VMti se nepominu takovýho přátelství zase příjemně a líbezně odměniti a odsloužiti, nebo toho mám zvláštní důležitý příčiny, proč se na toho dobrýho muže doptávám; což věřím, že na žádost mou učiniti račíte.

S tím se VMti, má velice milá paní dcero, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 13. Novembris 1633.

PS. Panně šlechtičně Sybilce, sestře VMti, žádám, že račte mé služby a všecko dobré oznámiti.

251. *Přeje Jiřímu hraběti z Náchoda a nově narozenému jeho synáčku všechno nejlepší dobré.*

Na hradě Přerově dne 14. listopadu 1633.

Panu Jiřímu hraběti z Náchoda.

Modlitbu svou VMti vzkazuji, vysoce urozený a radostný [sic] pane, pane synu můj nejmilejší. Zdraví ɔc. Z oznámení mně tý tak veselý noviny, který sem z psaní VMti jistě s nemalým potěšením se

dočetla, kterak jest dobrotivý pán Bůh JíMti, paní manželce VMti, a mé nejmilejší paní dceři, těchto dnů šťastně pomocníkem bejti, a synáčkem mladejm a zdárnejm i zdravejm VMti spolu obdařiti ráčil, předně velice VMti děkuji, a zatím z pravýho srdce nad takovejm vzáctnejm darem s VMtí se těším, a abyšte ráčili oba dva toho synáčka jak předně ke cti a chvále pánu Bohu, tak i k budoucímu dalšímu mnohému potěšení VMti vychovati, na jeho božské milosti srdečně a upřímně vinšuji. Kterýhožto malýho služebníčka, že mně račte obětovati a oddávati, z toho nepřestávám vždy VMti děkovati a na pánu Bohu sobě toho žádati, aby mi ráčil ještě tolik síly a zdraví propůjčiti, abych VMti s JíMtí, paní manželkou a celým houfem vašnostinejm, podle své možnosti a VMti líbeznosti všelijakou volnost a příjemnost vykonávati a prokazovati mohla. JíMt paní manželka VMti že v takovým způsobu dosti mírně se vynacházeti a čím dále čerstvější bejti ráčí, věrně toho paní přeji, a mám ku pánu Bohu naději, že JíMt paní k dokonalejšímu a čerstvýmu zdraví brzy zase přijíti moci bude, což jí také toho na jeho božské milosti vinšuji. A že VMt tím zaneprazdňuji, prosím, že mne račte laskavě v tom oblíbiti a sobě nestížiti mne JíMti, paní dceři, s mejmi stálejmi a upřímnejmi službami poručiti, že bych sobě vinšovala toho štěstí užiti, abych mohla takovýmu nynějšímu potěšitedlnýmu a radostnýmu způsobu jejímu osobně přítomna bejti, a JíMti sloužiti. Pan Ferdinandek že jest radostiv [sic] svýmu bratříčku, takže za něj jedinej dukát svůj babce dáti nelitoval: to sama soudím, že ne tak z jeho rozumu, jako snad více z samé krevnosti a náchylnosti, poněvadž krev vodou není, pochází. Pán Bůh dej, aby oba dva hrubí [sic] zrostli, a na sebe laskavi byli. Kterýhož, žádám, že račte taky ode mne pozdraviti. S tím se VMti, můj nejmilejší pane synu, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 14. Novembris 1633.

PS. O sobě VMti oznamuji a žaluji, že se velmi bídně na zdraví svým mám, nejen příčinou podagry, ale i jinou nemocí zemdlena sem, že více lůže nežli stolice užívati musím, tak že mi špatně povětří zde slouží; nevím, jak pán Bůh dále se mnou naložiti ráčí.

252. *Janovi písaři o opatření na Brandýs poslaných škatul.*

Na hradě Přerově dne 15. listopadu 1633.

Janovi, písaři.

Oznamujiť, že sem po tý onehdejší fůře Brandejský nějakou truhlu s věcmi a nádobím apatyckejm odeslala, a šafářce o ní poručila, aby touž truhlou nehejbala a jí neotvírala, než tak zatlučený, složíc ji někde do sklepu neb do některýho pokoje, do mýho bohdá na Brandejs příjezdu při pokoji zanechala. I poněvadž však po vej-

jezdu též fůry odsud téměř ve dne i v noci pršelo, skrze což obávám se, jestliže jest se do týž truhly déšť dostal, jakož bez toho bejti nemůže, poněvadž tak hrubě a stále pršelo, že by se na těch škatulích škoda státi mohla a barva by z nich odmokla: z té příčinyť poroučím, abyšte spolu s šafářkou takovou truhlu otevřeli, a z ní všecko to nádobí vyvundajíc, pěkně, však ne v světnici, kde by se topilo, než v některý komoře na zámku, jedno podlí druhýho rozstavili, a jich taky ničímž, byly-li by mokry, neotírali, než tak ať se nechají, aby samy povlovně zase uschly, tak aby z nich barva setřína nebyla; cedulky, poněvadž na každý přilepeny byly, jestliže by který odpadly, neb od deště porušeny byly, zase taky obnoviti a přilepiti moci budeš. Budeš moci taky sobě poznamenati, co čeho jest, ač já beztoho mám to všecko zde poznamenaný, však nebude nic na škodu, aby ji sobě taky poznamenal a věděl potom, z čeho by měl odpovídati. Hleď to však spraviti bez odkládání, hned jak tě tato cedulka důjde. S tím ꝛc. Datum na hradě Přerově 15. Novembris 1633.

253. *Děkuje Rudolfovi hraběti z Valdštejna za odeslané jí peníze, za obstarání 15 kůží liščích, za odeslání peluňkového vína, těší se, že dítky jeho nemoc neštovic šťastně přestály ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 18. listopadu 1633.

Panu Rudolfovi hraběti z Waldštejna.

Vysoce urozený pane, pane strejče a synu můj nejmilejší! Zdraví ꝛc. Včerejšího večera dostanouce se sem vyslaní vašnostini, psaní od VMti mi dodali, z něhož, že mi po nich peníze, jak ty, který za VMtí za termin svatého Jiří roku tohoto složený v schování a opatrování zůstávaly, i také ty, které mi ouřad Třebíckej při témž čase složiti a podobnejm způsobem do tohoto času, co v opatrování svém měli, tak také i za termin teď vnově pominulej svatováclavskej summou z statku Třebíckýho povinnou, na místě pana otce svýho a pana bratra mýho nejmilejšího, po vydání z ní na mou žádost panu bratru mýmu, pánu z Lippýho, 500 f. mor. a panu Frydrychovi z Kounic tolik, ostatek co zůstává, odsýlati ráčíte, sem porozuměla. V čemž, že ste ráčili na mne takovou paměť jmíti a mně týž všecky peníze sem tak časně k žádosti a návěští mému odeslati, VMti z takový lásky a pečlivosti velice děkuji a nejsem na jiném, nežli VMti se toho zase líbezně a příjemně vždycky ráda odměniti. Kterýžto peníze, poněvadž sem všecky tak zouplna přijala, taky VMti příležitě po týchž vyslanejch kvitancí na tu summu za termin dotčenej svatováclavskej spravenou (nebo za svatojiřskej již sobě odvedenou míti ráčíte) posýlám, jako taky navracuji VMti revers, který ste od sebe proti těm penězům zpočátku jmenovanejm a v opatrování VMtí přijatejm dáti ráčili.

Za tím, kdež mi ráčíte oznamovati, že dostanouce 15 lišek, jak ty shotovené budou a k vydělání přijdou, že mně je račte odeslati chtíti: vděčně takové zakázání od VMti přijímám a, poněvadž více jich neračte moci dostati, na těch přestávám, sice sem jich okolo třidcíti potřebovala, ale naději se, že budu moci mezi tím odjinud ostatkem se jich opatřiti. A poněvadž až do soudu Olomouckýho zde zůstávati mínime, a dříve nikam se na cestu nestrojíme, budu moci na ně až do tohoto času posečkati.

Že pak VMt s JíMtí paní manželkou svou, mou velice milou paní tetou, račte zdrávi bejti, z toho velmi potěšena sem, jakož i nad tím se raduji, že Kačenka i Adámek po svejch neštovicích zase mírněji a lépeji se míti počínají; pán Bůh račiž to z milosti své dáti, aby brzy zase k dokonalýmu zdraví přijíti a jeho spolu s VMtí za prodloužené časy a léta stále požívati mohli. Tak račte již moci rádi bejti, že sou s nimi přeskočili, že se již toho, co sou nyní vystáli, nebude potřebí napotom obávati; jen mi se vidí, poněvadž Kačenka na tváři je tak hrubě měla, aby se jí ty strupy dlouho ležeti nenechávaly, tak aby jí hrubejch dolin nevyležely a tváře škaredý neučinily.

Já o sobě VMti mohu oznámiti, že i se pánem svejm, podlí našeho věku a způsobu sešlýho, nacházíme se dosti churaví a na zdraví nestateční i mdlí, tak že sem se včera i do lůže položiti musila, a nějakýho lékařství od doktora užívala. Pán Bůh rač se nad námi smilovati a, jestli jeho svatá a líbezná vůle v tom, lepšího zdraví nám uděliti.

Vína pelejňkovýho že ste mi také při té příležitosti k žádosti mé odeslati ráčili, vděčně je taky od VMti přijímám a velice za ně děkuji, a poněvadž letos tak málo vín máme, musíme již na tom přestati, co pán Bůh ráčil dáti, a učiti se mezi tím pomaly píjeti [sic].

Při tom pak podle svýho s VMtí v Brně na tom zůstání a předešlýho skrze psaní učiněnýho ohlášení, jak zápis svůj na Jihlavský a dluh od nich mi povinnej vznějící, tak i při něm dobrou vůli na pargameně psanou, kterou VMti od sebe na týž zápis dávám, posýlám, tolikéž jiný věci a přípisy všech psaní, kterýkoli strany týhož dluhu od léta 1626, a učinění se mnou od Jihlavskejch o takový dluh smlouvy až do tohoto času prošlý, k tomu sem přiložila i na rejstřík poznamenati a znumerovati dala, jak ty věci jedny po druhejch šly; kterýž rejstřík při tom taky naleznouti a podle něho všecko snáze vyhledati moci ráčíte, poněvadž na každým přípisu taky numero podlí rejstříku stojí a poznamenáno jest. A tak se VMti v tom jak prvé tak i nyní důvěřuji, že to pro mne učiniti a tu věc na sebe přijíti odporni bejti neráčíte, nýbrž to před sebe vzíti, když by koli k tomu příhodnost a příležitost času VMti sloužila, já nic v tom VMti nevyměřujíc, vše k příležitosti vašnostině při-

pouštím, vědouc o VMti dobře, že, co račte moci učiniti, ničímž na sobě neračte dáti scházeti.

Pán můj jak VMti, tak spolu se mnou i paní manželce VMti, mé velice milé paní tetě, služby s žádostí na pánu Bohu všech nejlepších dobrejch a potěšitedlnejch věcí vzkazuje. Dítek svejch, žádám, že račte ode mne taky pozdraviti a políbiti. S tím nás všeckny v mocnou ochranu boží poroučím, a VMti se při tom, můj nejmilejší pane strejče, všelijak dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 18. Novembris 1633.

PS. Můj nejmilejší pane strejče! Oznamuji VMti, že jest na mne Alžběta koželužka, která předešle v Třebíči bydlela, a nyní se zde s manželem svejm zdržuje, snažně k VMti za přímluvu žádala, a to v tom, poněvadž se do Třebíče v některejch příčinách a potřebách svejch vypraviti míní, abyšte ji v tom, v čemž by se k VMti utekla, ráčili přichrániti a poručiti fedrovati. Protož k žádosti její tak činím, a VMt žádám a prosím, že to pro ni račte učiniti, a což by možnýho a náležitýho bylo, abyšte jí v tom neráčili opouštěti, nýbrž sobě poručenou učiniti, a tak této přímluvy mé jí skutkem užiti dáti, poněvadž, co se pro ni od VMti stane, sama sobě to oblibovati budu.

254. *Purkrabímu na Třebíči, aby literátům Třebickým vydal »pozytýv z rystkomory«, zdraví své šetřil a »rystkomoru« odevzdal Kašparovi k opatrování.*

Na hradě Přerově dne 18. listopadu 1633.

Zigmundovi Sokolskýmu, purkrabímu na Třebíči.

Oznamujiť, že jest mně Kašparus, při nynějším svým se ke mně dostání, od literátů Třebíckejch za to žádal, abych jim ten pozytýv, kterej na rystkomoře mý zůstává, darovala: ku kteréž žádosti jejich poněvadž sem povolila a ji naplniti se zamluvila, poroučímť, aby tak učinil, a týž pozytýv jemu Kašparusovi vydal, kterýž on bude věděti kam dále obrátiti a oddati. Mezi tím porozumívám tomu, že by ty zase velmi churavej na svým zdraví bejti měl, a předešlá nemoc tvá žeť by se zase obnovovala: čehožť sice nepřeji a neráda toho slyším, nýbrž přálať bych, aby tě pán Bůh lepším a stálejším zdravím obdařiti ráčil; avšak nevím, jestliže sobě k tomu taky sám příčiny nedáváš svou nešetrností, když snad, jak se s tebou málo polepší, nemaje nad sebou žádnýho pozoru, to, což zdraví tvýmu k ujmě více než ku pohodlí slouží, zoumyslně sobě osvobozuješ, protož, chceš-li zdráv bejti, hleď se taky v tom šetřiti, tak aby sám sobě příčinou nebyl. Jestliže by pak dále nějakou těžkost na sobě cejtil, čehožť bych však nepřála, tak že by ty sobě netroufal na všecko pozor dáti, poroučímť, aby hleděl rystkomoru mou předce tak opatřiti a ji zatím Kašparusovi odvésti, o čež sobě

ode mne taky poručeno má, aby ti v tom nápomocen byl, aby se nějaký ztráty neb škody v ní nestalo. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 18. Novembris 1633.

255. *Vilémovi Kynostovi, aby vyzvěděl a zprávu podal o způsobu živobytí kněze Daniele Milivenského.*

Na hradě Přerově dne 24. listopadu 1633.

Panu Vilímovi Khynostovi.

Že mne psaním svejm po knězi Danielovi Milivenským učiněným navštěvujete, a na způsob zdraví mého se dotazujete: vám z takové paměti a péče o mne velice děkuji, neráda při tom vyrozumívaje, že ste sami tak těžkého a velikého trápení, stonajíc na kámen, a paní manželka vaše na nějakou zimu a horkost, okusiti a pocejtiti musili; avšak poněvadž to pán Bůh ráčil způsobiti, že ste téhož kamene, ač s velikou bolestí, pozbyli, jest dobrá naděje, že již bohdá před ním pokoj míti a lepšího zdraví užívati moci budete, čehož bych vám věrně přála. O paní Báru pak že se obáváte, aby z té její nemoci každodenní zimnice nebyla, neráda slyším, a jistě žeť bych jí toho upřímně nepřála, aby ní měla trápena bejti, poněvadž tímto časem velmi jakási neodbytedlná bejvá a neráda přestává. Pán Bůh račiž ji sám od ní sprostiti, a společně z obojí strany na další časy při dobrém zdraví zdržovati; kteréžto, prosím, že ode mne zase velice pozdraviti a, vedle vinše všech dobrejch věcí, oznámiti sobě nestížíte, že jí o sobě také žalovati a toužiti musím, kterak teď již ode tří nedělí velmi zle a bídně se mám, a téměř ani z lůže nevstávaje, ustavičně ležeti musím, však ne na podagru, než na jakousi jinou nemoc, kteréž sama nerozumím a jí vystihnouti nemohu. Poroučím se však ve všem pánu Bohu, a jakkoli se mnou dále naložiti ráčí, na to trpělivě očekávám, soudě a poznávaje to, že již sotva v tomto mým sešlým věku mohu k jakýmu hrubě stálýmu zdraví sobě naději dávati, nežli spíše toho, že, jakž tělo jednoho každého člověka starého, čím dále vždy více a více zmenšení a porušení béře, až k cíli svému přichází, tak že se podobně i se mnou stane, očekávati. Kdež pak, můj pane Khynost, na to se vynasnažujete, a mně k tomu všelijak napomáhajíc, abych zase nějakým pobožným a příkladným správcem církevním a služebníkem božím na místo nebožtíka, dobré paměti, kněze Jakuba opatřena bejti mohla, o knězi Danielovi, kterej v Krhově bejval, navržení činíte a, že by nyní v Třebíči zůstávati měl, v známost uvozujete: velice vděčně to od vás přijímám, a vám se té péče i práce zase přátelsky odměniti hotova sem, oznamujíc, že sem sama týhož kněze Daniele také na mysli i srdci měla a o to pečovala, kde bych se naň mohla doptati, jakož sem pak předešle,

i paní Verušce z Náchoda, u kteréž se teď posledně zdržoval, a skrze jejíž pomoc neb fedruňk, když se naň opět nějaké nové neštěstí od pana kardinála uvalovalo, někam vystěhován byl, psala, žádajíc ji, aby mi o něm dala věděti, načež sem však ještě žádné odpovědi nedostala.· Přes to poručila sem, také i v Třebíči po něm se ptáti, z kterýchž míst, když odpovědi dostanu, chci vám dále, poněvadž se na to, měli-li byšte se po kterým jiným ptáti, dotazujete, o oumyslu svém, na čem bych se v té příčině ustanovila, při nějaké příhodnosti, poněvadž se odsud začastý tam trefuji, dáti věděti.

Mezi tím však vás prosím, že mi to přátelství prokážete, a vyptajíce se na způsoby a povahy tohoto kněze Daniele Milivenskýho: jak pobožnej a příkladnej život nyní vede, jestli také co pracuje, neb ne, mně o tom v tejnosti a důvěrnosti napíšete. Mám sice sobě zprávu danou, že pokud v Strážnici bejval, že dosti mírně a pokojně sobě počínal, ač někteří o něm pravili, že by se potom proměniti a poněkud pití hleděti měl, ale poněvadž však mnozí lidé také někdy rádi více přidávají, a z nenávisti a nepřízně ledacos, nežli aby v pravdě tak bylo, mluviti obyčej mají, protož o nynějším jeho způsobu odpovědí vaší při příležitosti spravena bejti žádám. A s tím ɔc. Datum na hradě Přerově 24. Novembris 1633.

K vám upřímně volná zůstávám.

---

256. *Děkuje paní Anežce Krokvicarové, že na místě zemřelého kněze Jakuba jiného jí opatřiti se snažila, a oznamuje jí, že bratr její se odstěhoval z Břehu do Malé Olešnice.*

Na hradě Přerově dne 24. listopadu 1633.

Paní Anyžce Krokvicarové, rozené z Zahrádek.

Službu ɔc. Urozená paní a přítelkyně má velice milá! Zdraví ɔc. Psaní vaše, jehož datum ve čtvrtek před svatým Martinem, pominulejch dnů sem přijala, a byla bych ráda na ně hned zase odpověd dala, však nemaje žádné příležitosti k vám do Skalice, musila sem s tím až dosavad poprodliti. Nyní pak, dostana této příhodnosti, nechtěla sem pominouti toho vykonati a vám, jakž předně z té laskavé paměti na mne a pobožného vinše, kterej mi činíte, tak ovšem z té citedlnosti a útrpnosti, kterou spolu se mnou nad smrtí a odchodem z tohota světa toho dobrého muže a věrného kazatele slova božího, kněze Jakuba, nesete, a podle toho i péče o to, abych zase jiným pobožným správcem církevním opatřena bejti mohla, máte, přátelsky poděkovati. Takť sice v pravdě jest, že nad tou ztrátou a vykročením nebožtíkovým z tohoto plačtivého oudolí velice skormoucena sem a dosti těžkou žalost mám, zvláště, poně-

vadž se na to ohlédám, že sotva budu moci kdy jemu podobnýho dostati: avšak, poněvadž se pánu Bohu tak líbilo, nevím, co k tomu říkati, než jeho milosti božské to poručiti a jemu se důvěřovati, když opatruje tělo, že také i duši opatřiti ráčí. To návěští o knězi Danielovi, který v Krhově bejval, od vás mi dané, hrubě vděčně od vás přijímám a vám z něho děkuji, i také se toho zase odměniti zakazuji, a při tom oznamuji, že sama poněkud na to přicházím a přemejšlím, abych se na něj doptati mohla. Má velice milá paní Anyžko! Co se pana bratra vašeho, o němž ode mne, měla-li bych jakou vědomost, kde by nyní byl, vyrozuměti žádáte, dotejče: mohu vám oznámiti, že jest asi tejden anebo okolo dvou nedělí před tím, nežli sme my z Vratislavě vyjeli, z Břehu se se paní manželkou svou a s některými jinými, jako paní Evou Vrochyňovou, a soudím, i panem Kořenským do Malý Olešnice, což toliko malé čtyry míle od Vratislavě leží, vystěhoval; ale od našeho ze Slízska vejjezdu buď že by tam ještě zůstával, neb jestli se odtud kam dále hnul, nic sem o něm neslyšela, poněvadž téměř žádný příležitosti odtud sem nejdou, kromě co předešle posel náš tam byl, který mně tu žalostnou novinu o knězi Jakubovi přinesl. A přes to, kdybych i věděla, že tam ještě jest, nesměla a nechtěla bych vám k tomu raditi, abyšte měly jaký peníze nyní tam posýlati pro ta nebezpečenství, která na cestách sou, nebo nelze netoliko s penězi komu projeti, ale ani prázdným poslům procházeti.

Pána svýho, prosím, že ode mne i od mýho pána (kterejž vám i jemu své služby vzkazuje a z paměti na něj děkuje), zase velice a přátelsky pozdravíte, o němž kdež dokládáte, že již tak schází a častý nemoci mívá, dobře tomu věřím a jemu i vám toho nepřeji: však poněvadž nám všechněm není již jakého hrubého těla přibejvání, nýbrž spíše čím dále více a více ubejvání očekávati, musíme to již tak od pána Boha přijímati a vůli jeho svaté se ve všem poddávati. Nebo i já vám také o sobě oznamuji, že teď již od několika nedělí pořád nemocna zůstávám, a sama téměř svý nemoci znáti a rozuměti nemohu, ač to vím, že podagra není, než jakási jiná neobyčejná těžkost a sklíčení celého života, tak že nevím, jak dále pán Bůh se mnou naložiti ráčí, jehožto milostivé péči a ochraně nás všecky poroučím. Datum na hradě Přerově 24. Novembris 1633.

---

257. *Janovi písaři v Brandýse nad Orlicí v příčině prodeje sýra, másla a drůbeže ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 29. listopadu 1633.

Janovi písaři.

Z psaní tvýho ráda sem tomu vyrozuměla, co mi oznamuješ strany omastku a že si již něco sejrů, totiž 33 ½ centnýře po 5 f.

6 kr. kupcům do Nového Města prodal: sem s tím dobře spokojena, mohlo i jindy tak bejti, kdyby bejvala jaká pilnost a péče při tom; poněvadž pak ještě jich něco, jak dokládáš, ze dvora Sedlištského 50 zůstává, a soudím, že sejry hodny sou, hleď již také o to se přičiniti, aby jich podobně zpeněžiti mohl. Však poněvadž si je svěřil, hleď jen taky to opatrovati, aby záplaty za ně podle smlouvy dosáhnouti a k ní přijíti mohl, a potom na holičkách aby nezůstal.

Co se másla dotejče, poněvadž již sejrů odbydeš, naději se, že i na ně budeš moci kupce míti, poněvadž ono prodajnější nežli sejry vždycky bejvá a sejry prodává; byť pak poněkud měl s ním posečkati, když jen bude pilně opatrováno, nebude mu škoditi. Však jakť by se na ně kupci trefili a ty jich doptati se mohl, nebudeť potřebí s ním taky na nic čekati, než zanechajíc toliko toho, co k mý potřebě bejti má, je tolikéž každý žejdlík buď po 8 neb 7 $^1/_2$ kr., aneb jak nejlép budeš moci zpeněžiti, tvý pilnosti všecko poroučím.

Strany drůbeže, poněvadž tam sami nejsme a toho neužíváme, povoluji taky k tomu, aby, co budeš jak moci, tolikéž prodával, poněvadž já nevím, jak co u vás platí, nevímť taky, jaký ceny při tom oznámiti, nežli k tvýmu zdání a prozřetedlnosti to připouštím, aby, jak by mohl, čeho nejlépe a že by se škodou nebylo, odbyti, tak při všem postupovati hleděl. Toliko ať se předce některá hus pro nás, ale okolo desíti zanechá. Ty dvě, který nyní sem poslány byly, sou dodány. Putna se zase navracuje.

Žes tu truhlu, v níž nádobí dřevěný apatykářský zůstává, podle poručení mýho s šafářkou otevřel, však, nenajdouc na něm žádný škody, zase do týž truhly složil a ji zatloukl: dobře se stalo, taky toho při tom jako i jinejch věcí při správě tvý a svým předešlým vyměření zanechávám, nepochybuje o tobě, že všecko budeš hleděti pilně vyříditi a sobě náležitě poručené jmíti. Jiného nemajíc na ten čas co více, s tím tě ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 29. Novembris 1633.

---

258. *Tobiášovi Hlaváčkovi Kamenickému, že musí s tím býti spokojena, ač neráda, jaké staly se škody na panství Brandýském.*

Na hradě Přerově dne 29. listopadu 1633.

Tobiášovi Hlaváčkovi Kamenickýmu.

Jaký těžkosti a obtížnosti v Brandejse a na tom panství se nacházejí, dosti o tom neráda slyším, i taky z psaní od tebe mi dodanýho vyrozumívám. Čehož všechněm věrně nepřeji, poněvadž i sami při tom nemalejch škod oučastni sme, ale když ani já, ani žádnej jinej, takovejm neřestem pomoci nemůže, musím to s jinejmi pánu Bohu poručiti a na jeho spomožení očekávati; mimo což ne-

vímť, jaké jiné odpovědi na psaní tvé dáti, poněvadž k tomu nemocna sem a dosti bídně se mám. Přes to, poněvadž nepotřebuje také též psaní tvé nějakýho obšírnějšího odpovídání, však sem s tím spokojena, že si nepominul předce mně zprávy o té věci učiniti. Při čemž tebe se všemi jinejmi pánu [Bohu] k ochraně poroučím. Datum ut supra.

---

259. *Jiřímu hraběti z Náchoda oznamuje o způsobu churavosti své.*

Na hradě Přerově dne 2. prosince 1633.

Panu Jiřímu hraběti z Náchoda.

Modlitbu ɔc. Vysoce urozený pane, pane synu můj nejmilejší! Zdraví ɔc. Velice VMti děkuji z takový milosti a laskavý paměti na mne, i z péče o zdraví mé, začež pán Bůh rač VMti odplatiti, čeho bych já se VMti příjemně a líbezně odměniti nemohla. Kdež VMti o sobě oznamuji, že mně na Přerově špatně povětří slouží, neb již od čtyří nedělí pořád z lůže nevycházím a velmi bídně na svým zdraví se mám, a to ne podagra, než jakási jiná těžkost a nemoc, kterýž sama ani žádnej rozuměti nemůže, tak mne již ztrápila a zemdlila, že nemohu dosti vypovědíti, a málo se se mnou posavad polepšuje a zdraví přibejvá, jako více čím dále k zemdlení přicházím. Nevím, jak pán Bůh, ten nejlepší lékař, na jehož milostivé ruce cele se spouštím, ráčí dále se mnou naložiti.

VMt s JíMtí paní manželkou svou a mou nejmilejší paní dcerou, i s dítkami svejmi, že račte při dobrém způsobu se nacházeti a společně zdrávi bejti: velmi to ráda slyším, srdečně VMti takového pohodlného a veselého způsobu přeji, a na další prodloužený časy od pána Boha vinšuji; začež VMt prosím, že neračte sobě stížiti, mne JíMti paní dceři s mejmi nestatečnejmi službami v lásku a pamět poručiti i dítek všech svejch na mým místě s políbením pozdraviti.

S tím se VMti, můj nejmilejší pane synu, vinšuji od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti. Datum na hradě Přerově 2. Decembris 1633.

---

260. *Bratru Vavřincovi Justinovi připomíná zemřelého kněze Jakuba, o jehož manželku a dítky dobře jest postaráno ɔc.*

Na hradě Přerově dne 3. prosince 1633.

Bratru Vavřincovi Justinovi.

Dvojí cti hodnej a mně v Kristu pánu velice milej bratře Vavřinče! Abyšte se všemi domácími svejmi zdrávi bejti mohli a dobře se měli, věrně bych vám toho přála. Psaní od vás, které ste mi 26. Octobris předešlého měsíce učinili, 4. Novembris sem

zde dostala, a nebyla sem na jiném, než při nejprvnější příležitosti zase na ně odpověď vám odeslati a vděčnost svou nad takovým psaním vaším osvědčiti, avšak poněvadž sem k tomu dosavad žádné neměla, kromě tý, která po Davidovi písaři nenadále se trefila, a já při ní žádnýmu psáti nemohla, žádám, že i vy mne v tom při sobě omluvnou míti budete. Nyní pak, majíc tuto příhodnost, po poslu pána z Roupova, kterýho pán do Slízska vypravuje, to nahražuji a vám z toho děkuji, že ste mne týmž psaním navštívili a pamět a lásku svou ke mně pronesli, i taky, co se mezi vámi po našem odjezdu až do téhož času dálo, o všech příbězích a příčinách oznámili, což vše vděčně od vás přijímám, a to ráda o vás slyším, že vás pán Bůh s manželkou vaší, i jinejmi domácími vašimi, v těchto tak nebezpečnejch časích při životu a zdraví zachovávati ráčí; kterouž milost aby pán Bůh se všemi, jak s námi zde, tak i s vámi tam konati ráčil, za to jeho božské milosti srdcem důvěrnejm prosím.

Nad tou však novinou, že jest pán Bůh toho dobrýho upřímnýho muže a pobožnýho kněze Jakuba, mýho hrubě milýho a věrnýho správce a otce, z tohoto světa vzíti a mne ho zbaviti ráčil, jistěť sem hrubě zarmoucena a tý ztráty citedlna, poznávaje, že sem s ním mnoho dobrýho potratila, aniž mohu tak brzy na něj zapomenouti. Když se pak tak pánu Bohu líbilo, jej z těchto vezdejších bíd a lopot vytrhnouti a k věčnému tomu veselému nebeskému bytu přivésti a ním korunovati, a rozvažuje, že sami také na sebe téhož každého dne a každé hodiny očekáváme, nevím, co jiného při tom činiti, než již se s vůlí boží srovnati a milosti jeho, jak v jiném, tak i v tom trpělivě poddati, důvěřujíce a těšíce se tomu, kterejž se ráčí o tělo starati, že neráčí duše také opustiti. Že vy se mnou v tom útrpnost máte a jeho litujete, vám z toho děkuji, jako i z oznámení o tom, že jest vás nebožtík, dobré paměti, za přímluvu ke mně a ku pánu mýmu v tom žádal, abychom manželku a dítky jeho poručené sobě měli, nejsme na jiném, nežli tak činiti, což vlastní láska a povinnost křesťanská s sebou přináší, nenadějíce se, aby posavad měli sobě co naříkati.

O sobě vám pak při tom oznamuji, že se až posavad nehrubě dobře, nýbrž velmi nestatečně, na svým zdraví vynacházím, ne tak od dny sice, než jakousi jinou těžkostí a bolestmi, kterýž nemoci nemohu sama rozuměti, sevřína a zemdlena sem, a na čtvrtej tejden mnoho z lůže nevycházeje, týměř sebou hnouti a dosti o svý bídě pověděti nemohu; ve všem se však milostivé pomoci a ochraně boží poroučeje, jak by dále se mnou naložiti chtíti ráčil, trpělivě očekávati musím. Pročež že vám pro takovou nestatečnost svou o zdejších věcech psáti pomíjím a k tomu postačiti nemohu, žádám, že toho tak ode mne vděčně přijmete a manželky vaší i jinejch domácích ode mne pozdravíte. S tím se také modlitbám vašim poroučím a

vám se od pána Boha všelijak dobře jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 3. Decembris 1633.

---

261. *Bratru Pavlovi Hronovskému nepřeje smrti matky jeho, raduje se však s ním nad nově narozeným jeho synáčkem 2c.*

Na hradě Přerově dne 3. prosince 1633.

Bratru Pavlovi Hronovskýmu.

Dvojí cti hodnej a mně v Kristu pánu velice milej pane kmotře! Od pána Boha zdraví a všech jinejch potěšitedlnejch věcí vám i domácím vašim věrně žádám. Velice vám děkuji a to vděčně od vás přijímám, že ste mne psaním svým 27. Octobris datovanejm navštívili a co se až do toho času po našem odjezdu u vás zběhlo, o tom oznámili. Na kteréžto psaní že sem vám však tak dlouho nic neodpověděla, jiná příčina není, než že příležitosti žádný dosavad k vám nebylo, mimo tu po Davidovi, která nenadále byla přišla, nyní pak, majíc tuto přítomnou, že pán z Roupova posla do Slízska vypravuje, nechtěla sem jí zanedbati, nýbrž takovou odpověď vám při ní odeslati a předně odtud začíti: že sem neráda o zármutku vašem a smrti matky vaší z téhož psaní vyrozuměla a vám té ztráty nepřála, soudě, že ste nemohli než lítost nad tím míti, ale poněvadž již taky, jakž její sešlý věk to s sebou přinesl, tak i hodina od pána Boha uložená přišla a jí se dobře stalo, že jest z těchto zdejších bíd vysvobozena a k lepšímu bytu přivedena, smejšlím, že víte sami, jak se při tom chovati a jak to pánu Bohu poručiti.

Že jest vás naproti tomu dobrotivý pán Bůh brzy za takovejm zármutkem zase potěšiti, manželce vaší šťastně pomocníkem bejti a vám spolu synáčka dáti ráčil: sem jistě nad tím potěšena a vám takovýho vzáctnýho daru věrně přeji, i na pánu Bohu spolu s vámi žádám, abyšte jej jak ke cti a chvále jeho božské tak i k svému a jinejch mnohému potěšení hrubýho odchovati mohli; při čemž žádám, že manželky svý ode mne pozdravíte a k jejímu takovýmu daru mnohýho štěstí a prospěchu v něm jménem mým vinšovati budete.

Nad odchodem pak z tohoto světa, toho dobrýho muže a mýho upřímně a velice milýho správce a otce, kněze Jakuba, nejináče než v pravdě velice sem zarmoucena byla a posavad nemálo žalosti a skormoucení v srdci pro něj a to, co sem s ním ztratila, nésti musím. Však nemoha proti uložení božímu bejti, musím to již lítostivě přijíti a trpělivě pánu Bohu se v tom poručiti, důvěřujíce se milosti jeho božské, když se jeho velebnosti líbilo, podle nestihlého uložení svého skrze ten prostředek, nám všechněm přirozenej a obecnej, z těchto bíd zdejších k věčné radosti a rozkoši nebeské jej povolati, že mne

ráčí sám zase potěšiti a jak podle těla, tak i podle duše moci opatřiti. Podlí toho strany sebe a způsobu svýho vám oznamuji, že se hrubě zle a ničemně na svým zdraví mám, od čtyří nedělí málo z lůže vycházeje, tak že o svý mdlobě a churavosti vám hned jak oznámiti nevím: není sic podagra, než jakási jiná těžkost a nemoc, který sama rozuměti nemohu, tak mne hrubě ztrápila a zemdlila, že sebou sotva hejbati mohu, nevím, jak pán Bůh dále se mnou naložiti ráčí, na jehož milostivé ruce a spomožení, na kteroukoli stranu by ráčil chtíti, cele očekávati musím a modlitbám vašim se poroučím. Což mi taky ku překážce jest, že vám o zdejších příčinách a příbězích nic psáti nemohu, neb mám s svou bídou co činiti. Vy jak se tam dále míváte, žádám, že mi zase při příležitosti oznámiti sobě neztížíte. Domácích svejch taky ode mne pozdravte. S tím nás všecky v mocnou ochranu boží poroučím. Datum na hradě Přerově 3. Decembris léta 1633.

---

262. *Martinovi komorníku v příčině útrat na pohřeb kněze Jakuba vynaložených ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 3. prosince 1633.

Martinovi komorníku.

Nadála sem se, poněvadž se sem nyní posel z Vratislavě navrátil, který tam s Davidem chodil, že mi po něm taky něco napíšeš, aspoň, co se mezi vámi až posavad děje, oznámíš: ale když se nestalo, musím o tobě souditi, že nehrubě rád píšeš. Já pak, poněvadž sem předešle psaní tvýho od 27. Octobris datovanýho dostala, ač mně hrubě zarmoucenýho, na toť přítomnou odpověď při příležitosti, kterou pán z Roupova odsud do Slízska má, dávám a oznamuji: že sem se nemálo nad týmž psaním tvým i jinejmi skormoutila a neráda o smrti milýho a dobrýho kněze Jakuba uslyšela, maje mnohé příčiny proč ho litovati, ale když jest se tak pánu Bohu líbilo mne tím zármutkem navštíviti a mne s ním skrze tu smrt časnou rozloučiti, již to musím trpělivě od pána Boha přijíti a jemu samému sebe a potřebu svou poručiti. Jak jest se pak v životě i po smrti a zvláště při pohřbu s jeho mrtvým tělem dálo, tomu sem z téhož psaní tvého vyrozuměla, při kteréž zprávě tvé, nemaje za jiné, nežli že, jakž píšeš, ten pohřeb náležitě se vykonal a mrtvé tělo jeho počestně pochováno jest, toho pozůstavuji.

Kdež však zatím píšeš, že, nemaje na takovej pohřeb z čeho nakládati, že si od vdovy po něm pozůstalé 40 f. rejn. vypůjčil a ona že žádá, aby jí ode mne zase navráceny byly: tomu téměř jak rozuměti nevím, nýbrž se tomu diviti musím, že ty to píšeš a ona že sobě za půjčku pokládá, a to z příčiny té, že sem já nebožtíku, dobré paměti, před odjezdem svým z Vratislavě 300 f., jakž

jí o tom, jakožto manželce jeho, není nevědomé, na všelijaký potřeby jeho, kteréž by mu po mým odjezdu nastati mohly, tak dobře na toto jako na jiný, ačkoli sem sic toho se nenadála, jakž by se mu koli jich pro dobrý svý užiti vidělo, zanechala; kteréž peníze, poněvadž nedlouhej čas, mezi odjezdem naším a vykročením jeho z tohoto světa, prošel, aby neměly ještě, jestliže ne všecky zouplna, aspoň na větším díle na hotově a před rukama se nacházeti, nesmejšlím, a nebožtík, dobré paměti, poněvadž poručenství činil, neměl o nich, jako i o pohřbu svém, nějaké zmínky činiti, o čemž ty, jako jeden poručník, můžeš lépe nežli já vědomost míti. Pročež ji ode mne pozdrav s oznámením, že jí zármutku a více tý veliký ztráty, jíž mnozí citedlni bejti musíme, nepřeji a že by mi to divný bylo, kdyby ona měla takový peníze za půjčku sobě pokládati a mne z nich upomínati, vědouc, odkud měly vydány bejti: protož, že já takový půjčky k sobě nepřijímám, jestliže jest pak svýho vlastního co vydala, to že bude věděti, odkud sobě zase nahraditi. Mezi tím, jestliže já jí a sirotkům jejím mohu co dobrýho učiniti, jak sem prvé vždycky ráda to konala, tak i v tomto jejich osiřalém způsobu podle slušnosti a náležitosti toho jim odpírati nechci. Strany ordynáru a vychování jejího, co by jí s týmiž dítkami vydáváno bejti mělo, o tomť již pán sám oznámil, čehož já při tom také zanechávám.

Že si ourok od Mudracha kupce mně povinnej přijal, sem s tím dobře spokojena, poroučejeť jak prvé tak i nyní, aby takový peníze, co jich mimo to, co si z nich na mý poručení ku potřebě panský vzal, zůstává, všecky pilně opatřiti hleděl a nimi bez mý vůle a vědomí nehejbal, nýbrž do dalšího mýho poručení v celosti je zachoval.

Jinéhoť nemaje na ten čas co více psáti, toliko poroučím, aby, jak se tam dále máte, mně oznámiti nepomíjel. Známejch a dobrejch přátel ode mne pozdrav, budeš-li moci příležitost míti, jako Hans Jakubový, panny Házy, paní Klogerový a jinejch, a že jim žaluji, že se zde dosti bídně na zdraví mám, kterýž mi špatně slouží, že od čtyří nedělí z lůže nevycházím a hrubě zemdlena sem, nemoha sama rozuměti svý nemoci; nevím, jak pán Bůh ráčí dále se mnou naložiti, v jehož ochranu sebe i všecky vás poroučím. Datum na hradě Přerově 3. Decembris 1633.

PS. Poněvadž mne Říha o nějakou částku másla v nynějším nedostatku prosí, poroučím, aby mu z těch čtyr štandlíčků malejch, za tebou ve Vratislavi zůstávajících a zanechanejch, kterýž dva putrovýho a dva přepouštěnýho sou, každý zdá mi se po 10 žejdlících bejti mají, jeden buď s putrovejm máslem, neb přepouštěnejm vydal. Takyť oznamuji, že mne paní Eva Vrochyňová skrze psaní za povolení prosila, aby mohla do domu k těm svým prvním věcem

ještě nějakej soudek a truhlu schovati: k čemuž poněvadž povoluji, budeš to moci učiniti, je přijíti a tam do tý komory proti bratru Vavřincovi na ty druhý věci její, aby to jinejm nezavazelo [sic], dáti složiti.

---

263. *Říhovi komorníku oznamuje o churavosti své a přeje všeho dobrého k nově narozené dcerušce 2c.*

Na hradě Přerově dne 3. prosince 1633.

Říhovi komorníku.

Dvojího psaní tvýho, prvního od 27. Octobris a druhýho od 24. Novembris datovanýho, sem dostala, a že semť na první tak dlouho žádné odpovědi nedala, stalo se proto, že sem k tomu žádné příležitosti neměla a můj nedostatek zdraví mi toho bránil. Z kterýhož psaní prvního hrubě nad tou novinou skormoucena sem, že jest pán Bůh mýho milýho kněze Jakuba z tohoto světa prostředkem smrti časné povolati a mne s ním zde rozloučiti ráčil, aniž ho mohu tak pojednou oželeti a na něj zapomenouti, poněvadž sem mnoho dobrýho s ním ztratila; však když pán Bůh ráčil chtíti své božské uložení tudy vykonati, již tomu nevím co říci, než jemu se ve všem poručiti a na smilování a polehčení jeho i těchto mejch bíd očekávati. Neboť o sobě oznamuji, že se hrubě bídně mám a od čtyří nedělí z lůže nevycházím, nemocí takovou, jakýž nemohu rozuměti, od pána Boha navštívena a svázána sem, kteráž mne již tak zemdlila, že pověděti nemohu, aniž se se mnou co polepšuje. Nevím, jak pán Bůh se mnou dále ráčí naložiti.

Z posledňějšího psaní tvýho ráda sem porozuměla, že všickni zdrávi zůstáváte, čehož vám přeji a na další čas od pána Boha žádám. Tobě taky obzvláštně věrně toho přeji, že jest tě pán Bůh s tvou manželkou potěšil a vás dcerkou obdařil. Pán Bůh dej, abyšte ji ke cti a chvále jeho božské a sobě k dalšímu potěšení vychovati mohli.

Kdež mne při tom za nějakou částku másla žádáš: nebyla bych proti tomu, kdyby k tomu příležitost byla a odsud neb z Brandejsa se co poslati mohlo, ale víš sám, jak jest nyní nebezpečno, že ani poslové nic pronésti nemohou, ani žádná fůra nejde, a takť odeslati odsud nic nemohu; však nicméně, aby dokonce v žádosti své oslyšán nebyl, poroučím Martinovi, poněvadž tam ve sklepě čtyry štandlíčky malý másla, každej po 10 žejdlících, který sem k svý potřebě zanechala, zůstávají, v nichž ve dvou přepouštěný a ve dvou putrový máslo jest, ať by jeden z nich vydal, který budeš chtíti vzíti, buď přepouštěný máslo, neb putrový, pročež budeš je moci od něho vzíti a s ním za vděk přijíti.

Jiného nemohať více pro svou mdlobu a nestatečnost psáti, toliko ode mne pozdrav zase svý ženy, kněze Jakubovy, děveček, Hans Jakubový, tý ženy ve špitále a jinejch dobrejch přátel a známejch a o mým způsobu jim oznam. Hans Jakubový, naději se, že pán poručí, aby od toho pokoje zaplaceno bylo. S tím sebe i vás všecky v ochranu boží poroučím. Datum na hradě Přerově 3. Decembris 1633.

---

264. *Paní Evě Vrochyňové oznamuje o své churavosti a že věci její ve Vratislavi budou uschovány.*

Na hradě Přerově dne 3. prosince 1633.

Paní Evě Vrochyňové z Reptův.

Službu ɔc. Psaní od vás, který ste mi z Olešnice v sobotu po Všech Svatých učinily, těchto dnů sem zde dostala a, že ste až do toho času i se pánem svým zdrávi zůstávali, ráda z něho vyrozuměla, čehož, aby vám pán Bůh až dosavad i na potomní časy ráčil udíleti a přispořovati a v těchto nebezpečnejch časích přede vším jinejm zlejm chrániti, na jeho božské milosti vinšuji. O mně pak, kdež ste žádostivy věděti, mohu vám oznámiti, že se zle a bídně mám, teď od čtyří nedělí ani z lůže nevycházím, ne sic od podagry, než jakousi jinou těžkostí a nemocí sklíčena sem, kteréž ani sama nerozumím, než tak mne již ztrápila a zemdlila, že sotva sebou hnouti mohu; jak dále se mnou pán Bůh naložiti ráčí, nevím, na jehož milostivou pomoc toliko očekávám a na ni se cele spouštím, na kterou by koli stranu ráčil chtíti učiniti.

Pán můj jest něco zdravější nežli já, avšak sotva jen taky tak na stolici může se dáti nositi; nevím, má paní Evo, kdy a jaký naše spolu shledání bude.

Že jest mi pán Bůh toho pobožnýho a dobrýho muže, milýho mýho kněze Jakuba, vzíti ráčil, smejšlím, že taky víte, nad čímž sem taky velice skormoucena, ale již se ve všem pánu Bohu poroučím.

Strany věcí vašich, za pánem z Weytmile zůstávajících, sem se pánem mluvila, kterejž, co může, jest hotov bez přímluvy i prosby rád učiniti, kterejž vás i pána vašeho spolu se mnou pozdravit vzkazuje.

K žádosti vaší taky, aby ta truhla a soudek tam, kde druhý věci vaše v domě našem ve Vratislavi zůstávají, přijata a schována bejti mohla, povoluji a Martinovi o tom poroučím. A poněvadž pro svou bídnost více vám psáti nemohu, s tím vás, má paní Evo, [pánu Bohu] v jeho ochranu poroučím. Datum na hradě Přerově 3. Decembris léta 1633.

---

265. *Paní Veronice z Náchoda děkuje za oznámení o knězi jí učiněné* ꝛc.

Na hradě Přerově dne 3. prosince 1633.

Paní Veronice z Náchoda.

Službu ꝛc. Že ste na žádost a pohledávání mé, skrze psaní na VMt vzložené, tak učiniti a strany toho dobrýho muže mně to, což VMti o něm vědomé bylo, v známost uvésti sobě stížiti neráčily, vděčně to od VMti přijímám a z takovýho přátelství mně tudy prokázanýho velice VMti děkuji. Kterýžto poctivý člověk, poněvadž se mezi tím sem dostal a já se s ním sama shledala, nepominula sem s ním o to, což mi tak potřebí bylo, rozmluviti; VMti se pak vždy zakazuji, té přátelské lásky a volnosti zase příjemně podle možnosti odměniti a odsloužiti. Ze pak se všemi svejmi račte zdrávy bejti, hrubě ráda sem o tom uslyšela a z psaní VMti vyrozuměla, čehož, jakž věrně VMti přeji, tak i na další časy od pána Boha vinšuji.

O sobě VMti oznamuji, že se velmi bídně mám a nemalý nedostatek, nevycházeje od čtyří nedělí z lůže, na svým zdraví snáším, a tak ztrápena a zemdlena sem, že nemohu věděti, jak pán Bůh ráčí dále se mnou naložiti, na jehož samou milostivou pomoc toliko očekávám a jí se důvěřuji.

Panny šlechtičny Sybilky, tolikéž syna svýho pana Hynka, žádám, že račte ode mne zase pozdraviti a všeho dobrého oznámiti. S tím se VMti poroučím a od pána Boha na všem dobře jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 3. Decembris 1633.

---

266. *Vilímovi Kynostovi, že sobě vyvolila někdejšího duchovního správce Krhovského za služebníka božího* ꝛc.

Na hradě Přerově dne 6. prosince 1633.

Panu Vilímovi Khynostovi.

Modlitbu ꝛc. Můj pane Khynost! Jest mi to velice vděčnou a příjemnou věcí od vás, že v té věci, kterou sem na vás předešlým psaním svým vzložila, nepřestali ste až posavad tak pilně pracovati a mně psáti, čehož nejsem na jiném, než vám se zase příjemně odměniti. Kdež pak ste žádostivi, nyní se místnýho oumyslu mýho v té příčině dověděti: i oznamuji vám, že ač sem sic prvé na tom byla, nebo kněze Daniele, kterej v Krhově bejval, aneb tohoto, po němž sem vám pominulejch dnů psaní svý poslala, z těch dvou jednoho sobě obrati; ale poněvadž sama soudím, že tento zůstávaje již kolik let bez práce, skrze což mnoho člověku dobrýho ujíti může, mohly by z toho ty i jiný příčiny se najíti, že by se k nám nehodil. O druhým pak, poněvadž nejen od vás, než i od jinejch mnohejch dobrý svědectví mám a k němu mně radí, že jest po všecken ten čas až posavad, kde jen mohl, ačkoli dosti mnohdykrát s nebez-

pečenstvím povolání svého pilen byl, a já ho na díle i sama povědoma sem a hned nejprvé na něj sem myslila: protož oznamuji vám, že sem se již dokonale na tom ustanovila, abych téhož kněze Daniele, někdy správce Krhovskýho, k sobě za správce a služebníka božího vzala, tak že vám již nebude potřebí dále hledati toho dobrýho muže, kněze Michala, o němž zmínku činíte; ač já neznám a jeho povědoma nejsem, avšak může to bejti, co píšete, čemuž ráda místo dávám, než poněvadž se na tomto ustanovuji, již nechci vybírati, abych třeba nepřebrala. Mám za to, že tento dobře se ke mně hodí, poněvadž jest člověk letitý i pokojný a životem a obcováním svým příkladný. Pán Bůh rač dáti, abych ho toliko mohla šťastně užívati, což se sic nebude moci zde v zemi tak zjevně a volně díti, ale dá-li nám to pán Bůh, že se zase do Vratislavě navrátíme, tam ho s sebou vzíti a bez překážky služeb božích užívati moci budu. Že byšte sobě vinšovali sami se ke mně dostati: i já bych tomu v pravdě povděčna byla a s vámi se ráda shledala, kdyby to pán Bůh ráčil dáti, ale poněvadž nedostatek zdraví vašeho, i paní manželky vaší (kterýhož vám oboum věrně nepřeji), i taky nynější nepohodlný časy vám toho, abyšte se na cestu vydati mohli, zbraňují, nechci vás v to potahovati, nýbrž vůli vaši za skutek v tom přijímám a očekávati budu, až by pán Bůh, byla-li by v tom vůle jeho svatá, lepší příležitost k takovému shledání dále způsobiti ráčil.

O sobě vám oznamuji, že až posavad taky z lůže nevycházím, jak přede čtyrmi nedělmi sem se složila, tak že velmi bídna a zemdlena sem, že nemohu o tom povědíti a nic se se mnou nepolepšuje, nevím, jak dále pán Bůh se mnou naložiti ráčí. Paní manželky svý, žádám, že ode mne velice pozdravíte a vinš od pána Boha všeho nejlepšího dobrého oznámíte. S tím se vám, můj pane Khynost, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 6. Decembris 1633.

---

267. *Pertoltovi z Lipého o své i jeho nemoci, paní Mařička aby ji omluvila že ji neodpovídá.*

Na hradě Přerově dne 6. prosince 1633.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lippého.

Můj nejmilejší pane bratře! Včerejšího dne, dostanouce psaní vašeho, hrubě sem se z něho neráda o vás toho dočtla, že jest vás tak těžce podagra navštívila a, jak dokládáte, do obou noh, kolen i do loktů vstoupila a již na tři neděle že vás v lůži drží; věřímť vám toho jistě, že ste s ní nemalýho trápení okusili, neb soudím jen sama po sobě, jakej s ní kříž jest, takže srdečně vám toho nepřeji a na pánu Bohu upřímně žádám, aby vás od ní brzy zprostiti a k lepšímu zdraví zase navrátiti ráčil. O sobě vám k žádosti vaší,

mý srdce, mohu taky s bolestí oznámiti, že se hrubě bídně mám a více než od čtyří nedělí z lůže se nehejbám, ne od podagry, než jakýmisi jinými těžkostmi tak ztrápena a zemdlena již sem, že téměř neumím povědíti; posavad špatně se se mnou ještě polepšuje, nevím, jak dále se mnou pán Bůh naložiti ráčí, na jehož milostivé ruce cele se oddávám a, že on bídám a nemocem mejm, když se jeho milosti líbiti bude, spomoci a konec učiniti ráčí, tomu se jen těším.

Pán můj, kterejž předce tak, jakž způsob jeho jest, na stolici mírně se vynachází, vám zase svý služby s žádostí od pána Boha všech dobrejch věcí vzkazuje. Paní Mařičky svý, žádám, že taky ode mne s mejmi službami velice pozdravíte a, že ji prosím, aby mne omluvnou měla, že jí sama zase na její psaní odpovědi nedávám, poněvadž nic jiného v sobě neobsahuje, než že jest taky žádostiva o mně věděti, z čehož že jí velice děkuji; bude s vámi z tohoto psaní moci tomu vyrozuměti.

S tím se, můj nejmilejší pane bratře, lásce vaší a nás z obojí strany v ochranu boží poroučím. Datum na hradě Přerově 6. Decembris 1633.

---

268. *Paní Lidmile Předbořské o nedostatcích, kterých ve vyhnanství zakoušeti musejí, pomoc že jí učiniti nemůže, poněvadž se jí nedostává peněz*

Na hradě Přerově dne 6. prosince 1633.

Paní Lidmile Předbořské, rozené z Radostína.

Službu ꝛc. Urozená paní, paní přítelkyně má zvláště milá! Zdraví ꝛc. Že mne svejm psaním navštěvujete a na mne i pána mého zdraví se dotazujete: z té lásky a paměti na nás velice vám děkuji a oznamuji o sobě, že se nic dobře na týmž zdraví svým nemám, nýbrž velmi bídna a nestatečna sem, poněvadž takměř přes čtyry neděle již z lůže se hnouti nemohu, jsouc od jakýsi těžkosti a nemoci, kterýž sama rozuměti nemohu, hrubě ztrápena a málo se se mnou polepšuje; nevím, jak dále pán Bůh se mnou naložiti ráčí. Pán můj, ač jest sice taky dosti mdlý, avšak podle způsobu a obyčeje svého, předce aspoň tak na stolici se brání. Vy že se všemi svejmi dobrého zdraví požíváte, věrně vám toho přeji, žádaje od pána Boha, aby vám toho s týmiž všechněmi vašimi na další časy udíleti a přispořovati ráčil. Mezi tím však, že jinejch mnohejch nedostatků okoušíte, ráda vám toho věřím, poněvadž bez rozdílu téměř všickni, kteří v tomto vyhnanství zůstáváme, sobě v tom podobni jsme, ačkoli snad jedni víc nebo míň než druzí toho oučastnost máme, ale každý nejlépe o svých nedostatcích může povědíti, čemuž již do vůle boží poddáni bejti musíme

Při čemž, kdež mne za nějakou pomoc a fedruňk k vyživení vašemu žádáte: ač sic nevím, co vlastně tím míníte, však buď že

peníze, neb jaký jiný živný věci, ráda bych to učinila a vás jedním nebo druhým v takový potřebě fedrovala; ale mohu vám oznámiti, že v pravdě sami zde jako v podružství zůstáváme a to nejmenší kuře, ovšem pak jiný koupiti dáti musíme, z Brandejsa nic nedostáváme a z Vratislavě jen to, co na sobě s sebou sme přivezli, skrze což všecko penězi se dokládati musí a ty nám hrubě přešly, poněvadž jich na naše vyživení a těch, kteří k nám o ně hledí, i na jiný vydání mnoho nestačí. Jakž to můžete samy posouditi, když kolik let již s tolikejm houfem všecko na hotový živi jsme, kde se má vzíti, když odnikud nepřibejvá. Pročež, že vás na ten čas nemohu na nic bezpečiti, žádám, že mne v tom při sobě omluvnou jmíti budete. Pán můj vás i pána vašeho spolu se mnou zase pozdravit vzkazuje. Panen dcer svejch taky ode mne pozdravte. S tím se vám od pána Boha všelijak dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum ut supra.

---

269. *Paní Apoloně hrabince z Turnu o nemoci své i její ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 7. prosince 1633.

Paní Appoloně hrabince z Turnu, rozené z Žerotína.

Službu ꝛc. Urozená paní, paní teta má zvláště velice milá! Zdraví ꝛc. Že mne v takový svý laskavý paměti snášeti a, skrze naschvální psaní svý navštěvujíce, na zdraví mé i pána mýho se dotazovati ráčíte, velice z toho VMti děkuji, nejsouc na jiném, nežli VMti se takový lásky a péče o mne a pána mýho každýho času příjemně odměniti a odsloužiti.

Kdež VMti oznamuji, že pán můj, ač jest sice již podlí věku svýho dosti churavej a mdlej, avšak předce z milosti boží nyní aspoň tak na stolici se nositi dáti může. Já pak dokonce sem bídná a hrubě nestatečná, nebo VMti žaluji, že víc než čtyry neděle z lůže již nevycházím a, jsouc jakejmisi těžkostmi a nemocí, který sama rozuměti nemohu, od pána Boha navštívena a tudy již na velikou mdlobu přivedena, nevím, jak pán Bůh dále se mnou, na jehož milostivé ruce cele se oddávám, naložiti ráčí.

VMti, že ste tak těžkou podagru také s mnohou bolestí, jakž VMti toho dobře věřím a s VMtí toho nemálo citedlna sem, vystáti museti ráčily, věrně toho VMti jako i JMti, panu manželu VMti, nedostatku jeho, v němž postaven bejti ráčí, nepřeji; však poněvadž o sobě dokládati ráčíte, že se s VMtí zase polepšuje, těšíce se nad tím, na pánu Bohu žádám, aby dokonale VMt pozdraviti a v témž dobrém způsobu VMt s JMtí panem manželem i s dítkami vašnostinejmi za dlouhé časy chrániti a zachovávati ráčil, žádaje, že sobě neráčíte stížiti mne zase JMti pánu s mejmi nemocnejmi a nestatečnejmi modlitbami připomenouti, i dítek VMti ode mne

pozdraviti. Pán můj pak velice VMti taky z paměti a pozdravení děkuje, a VMti i JMti, pánu manželu VMti, svý povolný služby s vinšem na pánu Bohu všech dobrejch věcí vzkazuje. S tím se VMti, má velice milá paní teta, k lásce a nás z obojí strany v ochranu boží poroučím. Datum na hradě Přerově 7 Decembris léta 1633.

---

270. *Paní Marii hrabince z Hodic o nemoci své ɔc*

Na hradě Přerově dne 9. prosince 1633.

Paní Maryji Anně, hrabince z Hodic.

Službu ɔc. Poněvadž sem tomu od pána svýho porozuměla, že k vám posla s psaním vypravuje, nemohla sem té příležitosti pominouti, abych vás při ní, má nejmilejší paní dcero, neměla tímto psaním navštíviti a na zdraví vaše i všech vašich se dotázati, o kterýmž, že mi oznámiti sobě nestížíte, žádám. Já vám oznamuji o sobě, že ve velmi bídným a nestatečným způsobu zdraví svýho postavena sem a již od čtyří nedělí i více z lůže nevycházeje, posavad se málo se mnou polepšuje, tak že již hrubě ztrápena a zemdlena jsouc, aniž o svý nemoci, jaká by vlastně byla a odkud pocházela, co místnýho vám oznámiti mohu, neb jí téměř sama jak rozuměti nevím, ve všem již na smilování boží cele očekávám. Panen dcer svejch i vnuček malejch, žádám, že ode mne s oznámením všeho dobrého pozdravíte. S tím se vám, má nejmilejší paní dcero, vinšuji od pána Boha všelijak dobře a šťastně jmíti. Datum na hradě Přerově 9. Decembris 1633.

---

271. *Bratru svému Adamovi z Valdštejna o rozličných těžkostech, kterýchž on zakoušeti musí, lituje velice, že spolu shledati se nemohli, a oznamuje, že na Moravě nehrubě s manželem jest zdráva.*

Na hradě Přerově dne 10. prosince 1633.

Panu Adamovi z Waldštejna, nejvyššímu purkrabí Pražskýmu.

Modlitby své s upřímnejmi sesterskejmi a nemocnejmi službami svejmi vzkazuji VMti, vysoce urozený pane, pane bratře můj nejmilejší. Od pána Boha zdraví a všech nejlepších věcí, jako sama srdci svému, upřímně žádati nepřestávám.

Mý nejmilejší srdce! Psaní vašnostino, který ste mi z Prahy 25. dne pominulého měsíce Novembris učiniti ráčili, jsem hrubě ráda dostala, a v tom se nad ním potěšila, když s VMtí, můj nejmilejší pane bratře, sama se shledati nemohu, že aspoň skrze psaní o VMti vím, jak se s VMtí děje. Však z týhož psaní málo sem se potěšila, než více zarmoutila nad tím, porozumívaje z něho o mnohejch těž-

kostech a nepříležitostech vašnostinejch, i taky nemoci Karlíčka i vnuka vašnostinýho, syna páně Maxovýho*), nad čímž vším lítost a citedlnost snáším, a za udělení VMti lepšího způsobu pána Boha prosím. Avšak poněvadž s VMtí toho bídnýho a žalostnýho losu mnozí okoušíme, již do vůle boží musíme to snášeti; kdo jest toho příčina, pán Bůh mu taky zaplatí, že jak vo jiný všecko, tak i o zdraví přicházeti musíme.

Ráda sem, mý srdce, psaní VMti uhlídala, ale mnohem raději bych osobu VMti viděla a s VMtí, aspoň dokud živa, jednou ještě shledání sobě vinšovala. Zdá mi se, že se to mohlo státi lépe tehdáž nežli jindy, když sme sem ze Slízska přijeli, a VMt tehdáž taky na Židlochovicích ste bejti ráčili. Kdybyšte byli, mý srdce, jen vo jeden neb nejdéle dva dni déle tam se zdržeti ráčili, poněvadž sme my právě do Brna se dostali, když ste z Židlochovic odjeti ráčili, dosti sem to lítostivě oželela, že sem VMt zmeškala a tak nešťastna byla, a již to pánu Bohu poručiti musila. Na Brandejs jak brzy se dostaneme, to pán Bůh ví, mnoho do toho času může se změniti, a zvláště takovejm způsobem, jak se nám tam děje a jak s námi taky zde stojí. Nebo bolestně VMti o sobě oznamuji, že předce velmi bídna sem a již více než od pěti nedělí téměř z lůže se nehejbám, ačkoli sic podagry nemám, ale jakejmisi jinejmi bídami a těžkostmi, kterýmž nemohu sama vyrozuměti, sklíčena a velmi již zemdlena sem, že sebou, jak říkaje, sotva vládnouti mohu; nepoznávaje posavad hrubého polepšení, jako mi se zdá, že den ode dne vždy hůře se mám. Nevím, jak dále pán Bůh ráčí se mnou naložiti, na jehož smilování očekávám a na ruce jeho mocné cele se dávám. Pán můj taky jednak se mnou se ustará a utrápí, a sám nehrubě čerstvý než dosti mdlý a churavý jest, tak že nám špatně povětří v Moravě slouží, a zvláště zde na Přerově; dokud sme ve Slízsku zůstávali, předce v mnohem lepším způsobu sme se nacházeli. Pán Bůh rač sám naším milostivejm pomocníkem bejti. Více VMti, můj nejmilejší pane bratře, pro svou mdlobu psáti nemoha, a že ani tohoto sama svou rukou nečiním a to již skrze písaře musím vykonati, prosím, že to račte vděčně ode mne přijíti, poněvadž mi již pán Bůh tu sílu a moc odňal, abych VMti sama psáti mohla, siceť vůli mám hotovou, račte moci tomu věřiti, ale jistě sama nemožnost toho mi zbraňuje.

S tím se VMti, mý srdce, dokonce v lásku a paměť poroučím, a abych jak o zdraví, tak i jiném způsobu VMti potěšitedlnější noviny uslyšeti mohla, toho srdečně na pánu Bohu vinšuji, a v jeho božskou a mocnou ochranu nás z obojí strany poručena činím. Datum na hradě Přerově 10. Decembris 1633.

---

*) Maxmiliana z Valdštejna.

PS. Prosím, že sobě neračte stížiti paní Jozičky velice ode mne pozdraviti a vinš všeho nejlepšího dobrého oznámiti, dítek svejch tolikéž na mém místě políbiti a pozdraviti.

---

272. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, co všecko má poslati.*

Na hradě Přerově dne 13. prosince 1633.

Janovi, písaři na Brandejs.

Poněvadž dvě fůry z Brandejsa, jedna s vínem a druhá, na níž se zvěřina a jiný věci pro nás přivezti sem mají, nyní sem půjdou, protožť poroučím, aby šafářce jménem mým oznámil, aby mi při tý příležitosti poslala sem taky: předně 2 štandlíky másla přepouštěnýho téhož druh [sic] z svýho dvora, tolikéž jeden štandlík másla putrovýho slanýho; item, kolik má ještě husí krmnejch, dajíc je zbíti, poněvadž nyní se to nezkazí, taky sem aby poslala, kapounů, ač vím, že krmnejch nemáte, avšak poněvadž by tam se jen roztratili, a beztoho by se nám slepic něco odtud poslati musilo, pročež místo slepic ať se nyní týchž kapounů, ale 15 neb 20 do nějaký posady vsadíc a tak opatříc, aby se to nepodusilo, nebo na cestě hladem nezmořilo, po dotčenejch fůrách i taky 2 neb tři indianský kohouty na živě odešle. Tolikéž jí vůli mou v tom oznam, aby mi poslala pět kop loket plátna, totiž jednu kopu lněnýho, dvě kopy konopnýho a dvě kopy koudelnýho, avšak že netřeba vybírati nejtenčího, než tak prostřední, toliko vybílený aby bylo. Poněvadž ty však dříve, než ty fůry, s Turynem na kočárku sem vypraviti se máš, budeš-li moci s sebou to plátno, tak jakž bych sice tomu ráda byla, na kočárek vzíti, tedy to učiň, pak-li by nemohl, tak jakž dotčeno, ať se šafářka zachová a s fůrami je odešle, toliko ať je do nějakých pytlů zašije, neb do houně zaobaliti dá, aby se neprosmejkalo. Více taky ať mi sem pošle jeden džbán lískovejch a druhej vlaskejch vořechů, vezmouc je od klíčníka. Co ty však budeš moci s sebou na kočárku přivezti, s tímť nebude potřebí na fůry odkládati, zvlášť jestliže by nemohl vzíti plátna, aspoň něco z těch drobnejch věcí, poručíc mezi tím šafářce, co by na ty fůry v nebytí tvém nakládala, aby to hleděla tak opatřiti, aby se na tom žádný škody nestalo a nic zmrháno, neb zapomenuto nebylo, a těm, kteří při nich pojedou, jako štolmistr a jiní, který tam odpouštíme, aby o všem pověděla, a poznamenání dala, tak aby věděli, nač pozor dáti a co opatrovati. Na níž se taky doptej, poněvadž mi o tom tak dlouho nic neoznamujete, jestliže sám nevíš, již-li jest příze všecka od poddanejch přijata, i taky zjednal-lis toho tkadlce na ubrusy, aby mi, když se sem dostaneš, mohl o tom i o jiném všem zprávu dáti.

Na svým otci tolikéž přezvěz, poněvadž hony spravuje, mnoho-li má lišek a co jich koli má, nejsou-li vydělány, aby je dal vydělati co nejdříve, poněvadž jich potřebovati chci. S tím ꝛc. Datum na hradě Přerově 13. Decembris léta 1633.

PS. Ještěť taky poroučím, aby mi při těch příležitostech tolikéž jeden sejr mastnej z těch dvou, který za šafářkou zůstávají, i ty dva, který tam předešle zapomenuty sou, přivezeny byly. Jak se co při hospodářství děje, nepochybuji, že se na všecko vyptáš a mně o všem zprávu dáti moci budeš.

— — — —

273. *Paní Anně z Žerotína o své nemoci ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 15. prosince 1633.

Paní Anně Maryji z Žerotína, rozené hrabince Šlikovně.

Službu ꝛc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Zdraví ꝛc. Že jste se spolu s JMtí, panem manželem VMti i se všemi svejmi pominulejch [dnů] odsud jedouce šťastně ve zdraví domů navrátiti ráčili, hrubě sem ráda o tom uslyšela a z psaní VMti vyrozuměla, čehož věrně VMti přeji, pána Boha žádaje, aby téhož dobrého zdraví i jiného všelijakého pohodlného a potěšitedlného způsobu za dlouhé časy společně VMti udíleti a při něm stále zachovávati ráčil.

Že mne pak týmž psaním také navštěvovati a na zdraví mé se dotazovati ráčíte: z tý laskavé péče a na mne paměti velice VMti, má nejmilejší paní teta, děkuji a, pokudž mi pán Bůh ještě lepšího zdraví uděliti a života delšího propůjčiti ráčí, nejsem na jiném, nežli VMti se takový lásky zase vším dobrejm příjemně odměniti a odsloužiti.

Kdež VMti oznamuji, že v svém bídném způsobu, tak jak ste mne odjeti ráčily, až posavad se nacházím a nepoznávám, aby se se mnou mělo co polepšiti, nýbrž nyní ještě mimo prvnější bídu svou nemalý bolesti a píchání v zádech okouším, nevím, jestliže podagra či kámen jest, tak mne velmi trápí a běduje, že téměř pohnouti sebou nemohu, nevím již co jiného v takový svý bídě činiti, než na pomoc boží očekávati a jeho milosti božské za svatou trpělivost prositi.

Za prášek, kterej jest mi vedle psaní VMti taky dodán, velice VMti děkuji. A zatím prosím, abyšte neráčily sobě stížiti JMti, panu manželu VMti a mýmu velice milýmu panu švakru, zase mejch modliteb s vinšem od pána Boha všeho nejlepšího dobrého praviti a všech dítek VMti ode mne pozdraviti.

Můj pán VMti taky svý služby s žádostí všeho dobrého vzkazuje. S tím se VMti, má nejmilejší paní teta, se všemi vašnostinejmi od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji a nás

z obojí strany k ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 15. Decembris 1633.

---

274. *Pertoltovi z Lipého o svém i jeho zdraví, návštěvu aby odložil pro ušetření zdraví až na příhodnější dobu*

Na hradě Přerově dne 17. prosince 1633.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lippého.

Mý nejmilejší srdce! Jak sama nad svou vlastní bídou, tak jistě nad vámi v tom citedlnost a utrpení snáším, že s tou bídnou dnou již tak dlouho na pět nedělí se trápiti a těch velkejch bolestí, kteréž vám působí, okoušeti musíte, čehož srdečně vám nepřeji a hrubě nerada z psaní vašeho, před včerejším datirovanýho a mně dnes dodanýho, sem tomu vyrozuměla; pána Boha za to žádám, aby sám ráčil od vás ten nedostatek odvrátiti a brzy lepším a dokonalým zdravím obdařiti, nebť bych vám toho, mý srdce, tak jako sama sobě upřímně přála. Já ač předce taky v svým bídným a nestatečným způsobu se nacházím, aniž dosavad jaký hrubý a stálý polepšení při sobě seznávám, než téměř vždy mdlejší sem, ale můžete sami posouditi, že není divu, poněvadž již tolik nedělí pořád ležím; však poněvadž na samýho pána Boha a jeho pomoc svatou očekávám, důvěřuji se také jeho božské milosti, že mne, bude-li jeho vůle v tom, pomocníkem bejti a k lepšímu způsobu ještě dopomoci ráčí. Kdež se omlouváte, že byšte se rádi ke mně vypraviti a mne, kdyby vám takový nedostatek zdraví vašeho v tom překážky neučinil, navštíviti chtěli: což kdyby se příhodně státi a, vy zdrávi jsouc, tu cestu sem vykonati mohli, jistě jak já tak i pán můj rádi bychom se s vámi, mý srdce, shledali a vás u sebe uhlídali. Ale poněvadž jest taková bezelstná překážka v tom, nežádám toho od vás, můj nejmilejší pane bratře, nýbrž prosím, abyšte sobě tudy žádný těžkosti a nepříležitosti nečinili, ale sobě raději po takový nemoci, kteráž toho potřebuje a nedá s sebou žertovati, dobře vyhověli; poněvadž kdybyšte v tyto takový zimavý časy brzy po týž nemoci na cestu se vydali, obávám se, že byšte sobě mohli nemálo tudy uškoditi a mne tím málo pomoci, nebo já nyní vůli vaši za skutek přijímám a ku pánu Bohu vždy tu celou a nepochybnou naději mám, že to ráčí z milosti své způsobiti a pokudž se jeho milosti líbiti bude, nám se dále ještě v dobrém zdraví popříti shledati. A s tím se, můj nejmilejší pane bratře, dokonce lásce vaší, nás pak společně v mocnou ochranu boží poroučím. Datum na hradě Přerově 17. Decembris 1633.

275. *Paní Marii z Lipého o své nemoci, a že nežádá, aby nějakých těžkostí sobě činila v příčině návštěvy.*

Na hradě Přerově dne 17. prosince 1633.

Paní Maryji z Lippého.

Službu ꝛc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Z tý lásky a citedlnosti, kterou nade mnou v mým nedostatečným a, jakž jináče říci se nemůže, velmi bídným způsobu, v němž postavena sem, pronášíte, a mne psaním svejm navštěvujíce, dále o mne přezvěděti žádostivy jste, velice vám, má nejmilejší paní teta, děkuji a vám o sobě oznamuji, že předce v jednostejný míře nemoci své posavad zůstávám, a takměř žádného polepšení, jako ještě větší mdlobu, čím dále neseznávaje, nevím, jak dlouho v takové bídě mne pán Bůh zanechávati ráčí; jehož milosti božské ve všem se poroučím a, bude-li jeho svatá vůle v tom, že mne ráčí ještě delším životem i lepším zdravím obdařiti, tomu se těším a na jeho samého pomoc očekávám.

Kdež mi se omlouváte, že pro nedostatek zdraví pána vašeho a mýho nejmilejšího pana bratra, kteréhož jemu hrubě nepřeji, mne spolu s ním tak dlouho navštíviti nemůžete: dokonce vám v tom za zlý nemám, nýbrž vůli hotovou za skutek přijímám, a kdykoli by pán Bůh ráčil pana bratra mýho dokonale pozdraviti a k předešlýmu způsobu navrátiti, a on mohl spolu s vámi bezpečně se na cestu vydati, vždycky vás pán můj i já rádi uhlídáme; však, aby se to mělo státi dříve, než by pan bratr dobře okřál a po takový těžký nemoci sobě vyhověl, toho nežádám, než jakž vás tak i pána prosím, abyšte pro mne žádný těžkosti sobě nečinily, poněvadž byšte mně tím nic nepomohly, a pan bratr by sobě v tyto zimavý časy nemálo na svým zdraví uškoditi mohl. Dá to pán Bůh, že se ještě budeme moci spolu, bude-li se jeho milosti líbiti, šťastně ve zdraví a s dobrou příležitostí shledati. Pán můj vám zase svý služby, s žádostí od pána Boha všeho dobrýho, vzkazuje a Čeníčka spolu se mnou pozdravuje. S tím se vám, má nejmilejší paní teta, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšujíc, nás z obojí strany k ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 17. Decembris 1633.

---

276. *Knězi Kašparovi Artopacovi Pardubskému děkuje za přání k novému roku, a za knížku štědrého večera věnovanou posílá dva široké tolary.*

Na hradě Přerově dne 17. prosince 1633.

Knězi Kašparovi Artopaei Pardubskýmu, někdy města a kraje Slánského děkanu.

Dvojí cti hodnej kněže mně v Kristu pánu zvláště milej! Zdraví a v něm jinejch všech dobrejch věcí věrně vám od pána Boha

*

žádám. Psaní vaše, které mi v neznámosti činíte, jest mi dodáno, a že mne ním navštěvujíce, podle chvalitebného způsobu křesťanského mně jak k skonání tohoto starého tak i k začetí nastávajícího roku pobožnej a uctivej vinš číníte, vám z toho děkuji. Pán Bůh račiž to z milosti své učiniti a, jest-li jeho svatá a líbezná vůle v tom, při mně i všechněch těch, kteří, v těchto smutnejch a žalostnejch časích postaveni jsouc, na jeho zpomožení očekávají, to všecko naplniti a k potěšitedlnějším časům zase navrátiti. Knížku pobožnou, při tom mi štědrýho večera odeslanou, vděčně taky přijímaje, za ni děkuji i ráda v ní čísti chci.*) Vám pak zase k odměnění se toho vděčností příležitě dva tolary široký posýlám, a že to za vděk přijmete, žádám, vinšujíc se vám při tom od pána Boha dobře jmíti. Datum ut supra.

---

277. *Paní Barboře Kynostové oznamuje o své nemoci, a přeje jí všechno nejlepší dobré.*

Na hradě Přerově dne 17. prosince 1633.

Paní Barboře Khynostové.

Poněvadž tuto příhodnost do Skalice mám, nechtěla sem pominouti, abych se vám tímto psaním také ohlásiti a vás navštíviti neměla, abyšte znaly, že na vás nezapomínám a vaše upřímná a volná podle starýho způsobu (ač nyní velmi nedostatečnýho a bídnýho) ještě zůstávám. Při čemž vám o sobě oznamuji, že již více než od sedmi nedělí z lůže nevycházím, a od všelijakejch těžkostí trápení okouším a již tak zemdlena sem, že sebou sotva hejbati mohu; nevím, jak dále milostivej pán Bůh se mnou naložiti ráčí, na jehož však samého spomožení cele očekávám s tou důvěrností a nepochybnou nadějí, že, bude-li se jeho milosti líbiti, ještě lepšího způsobu a zdraví uděliti mi ráčí. Pakliže již tak do vůle jeho zůstávati mám, v tom se jemu taky poroučím a za svatou trpělivost žádati musím. Jak vy se pánem svejm po svý nemoci, kterou ste vystály, se míváte, žádám, že mi při příležitosti, poněvadž se sem častý trefují, oznámiti sobě nestížíte, pána svýho pak ode mne velice pozdravíte a vinš všeho dobrého praviti budete, jakož aby se vám spolu všelijak dobře vésti a vy jak tento starý skonávající rok šťastně dokonati, tak i nového dočekati a jej všecken v potěšitedlnějších časích tráviti mohly, a summou aby se vám podle žádosti srdce vašeho a mýho vinše při všem dařiti mohlo, věrně bych vám toho přála. S tím vás i sebe, má paní Baruško, k ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 17. Decembris 1633.

---

*) Artopaeus, děkan v Slaném 1610—20, vydal r. 1610. »O Krista pána snížení«, r. 1620. »Kratičké srovnání Eliáše a Jana Husa«.

278. *S oznámením o své churavosti a s pozdravením všeho dobra prosí paní Bohunku z Žerotína, aby vyptati se dala na Michala barvíře v Brně.*

Na hradě Přerově dne 20. prosince 1633.

Paní Bohunce z Žerotína.

Ráda sem od vás psaní, má nejmilejší paní dcero, dostala, a z něho o způsobu vašem i pána vašeho a mýho velice milýho pana syna vyrozuměla: ač že nevšelijak při dobrém zdraví pán i vy se vynacházíte, avšak když aspoň ještě tak jest a že hůře není, přeji vám toho a žádám, aby pán Bůh jak vás tak i pána k lepšímu a dokonalejšímu zdraví dále přivésti a v něm za dlouhé časy stále chrániti a zachovávati ráčil. Na způsob můj že se dotazujete: z tý na mne paměti vám děkuji a oznamuji, že sic velmi bídně se mám a, již od kolika nedělí z lůže nevycházeje, až posavad nějakého stálého polepšení, jako co dále téměř vždy větší zemdlívání a nedostatečnosti, při sobě nepoznávám. Pán Bůh rač sám dále milostivejm pomocníkem mejm bejti a, jest-li jeho svatá vůle v tom, k lepšímu způsobu zdraví mně dopomoci, i také trpělivosti v tomto mým bídným způsobu mně udíleti. Pána svýho a mýho velice milýho pana syna, žádám, že zase s oznámením mejch modliteb a vinšem na pánu Bohu všeho nejlepšího dobrého velice ode mne pozdravíte. A nemaje vám o čem jiném psáti, s tím nás z obojí strany k ochraně pána Boha všemohoucího poroučím. Datum na hradě Přerově 20. Decembris 1633.

PS. Prosím vás, má nejmilejší paní dcero, že mi to k vůli učiníte a, pokudž samy nevíte, vyptati se dáte, poněvadž tam o blízce [sic] jste, na toho Michala barvíře, kterej v Brně byl a, jakž víte, že mně fundanále [sic] sázel, byl-li by ještě živ a zůstává-li v Brně, či kde jinde, a mně o tom při nejprvnější příležitosti že oznámíte, poněvadž bych se tak ráda o něm dověděla, a v některeјch příčinách jeho potřebovati chtěla.

---

279. *Děkuje Bedřichovi z Kounic za odeslanou zvěřinu 2c.*

Na hradě Přerově dne 21. prosince 1633.

Panu Fridrichovi z Kounic.

Můj nejmilejší pane ujče! Že mne ráčíte v své paměti snášeti a naschválním psaním navštěvovati, zvěřinu nám posílati a při tom na zdraví mé se dotazovati: velice VMti děkuji, a jest-li mi pán Bůh ještě lepšího zdraví propůjčiti ráčí, nejsem na jiném, než VMti se takový o mne péče, z lásky pocházející, všelijak příjemně zase odměniti. Kdež VMti o sobě oznamuji a žaluji, že se bídně mám a již na osm nedělí z lůže nevycházeje, ne od podagry sice, než jakési jiné nemoci, kterou mne pán Bůh navštíviti ráčil, mnohejch

těžkostí zakouším a nemálo již zemdlena sem; ve všem se však pánu Bohu poroučeje, na jeho pomoc a smilování cele očekávám. VMti, že se paní manželkou VMti, mou velice milou paní tetou, i s dítkami svejmi ráčíte dobrého způsobu užívati, věrně toho přeji a, abyšte i na budoucí dlouhý časy při něm se nacházeti moci ráčili, od pána Boha vinšuji; a nemaje co jiného VMti, můj nejmilejší pane ujče, o sobě psáti, s tím se VMti od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji a šťastnýho shledání v dobrém zdraví sobě s VMtí žádám. Datum na hradě Přerově 21. Decembris 1633.

---

280. *Děkuje paní Evzebii z Kounic za odeslané 4 indiány, jablka a brněnské švestky, zmiňuje se o budoucím svatebním veselí panny z Hodic.*

Na hradě Přerově dne 21. prosince 1633.

Paní Euzebiji z Kaunic.

I já se k tomu znám, že sem již od několika časů o VMti nic neslyšela a, jak se VMti vede, nevěděla, protož s žádostí sem dnešního dne psaní od VMti, má nejmilejší paní teta, dostala a, že spolu se panem manželem svejm a mejm velice milejm panem ujcem i s dítkami račte dobrého zdraví požívati, s obzvláštním potěšením tomu z něho vyrozuměla, kteréhožto dobrého způsobu věrně VMti přeji a, aby pán Bůh na dlouhé časy jeho společně VMti udíleti a přispořovati ráčil, na jeho božské milosti vinšuji. Na způsob můj že se dotazovati a žádostivy o něm věděti bejti ráčíte, při tom pak také 4 indiány, částku jablek a brněnskejch švestek že posýlati mi ráčíte: jak z takový veliký lásky a na mne paměti, tak i z toho daru velice VMti, má nejmilejší paní teta, děkuji a, ráčí-li mi pán Bůh lepší zdraví a delší živobytí dáti, VMti se toho zase příjemně odměniti a odsloužiti nepominu. Strany pak sebe co jiného psáti nevím, než že se dosti bídně mám a již od osmi nedělí v lůži ne na dna, než jakousi jinou nemoc, který sama nerozumím, zůstávaje, rozličnejch těžkostí okouším, od kterýchž již hrubě ztrápena a zemdlena sem, že nemohu dosti o tom povědíti, nevím, jak dále pán Bůh ráčí se mnou naložiti, na jehož pomoc cele očekávám.

Z oznámení mi o tom, že paní hrabinka z Hodic VMti píše a na veselí panny šlechtičny, dcery své, zůve i nezůve: VMti děkuji, byloť by sic za nejlepší, aby tomu již jednou konec se stal; avšak já sama taky nemnoho o tom smejšlím, aby to mohlo nyní bejti a měl se tu pan Gec dostati, leč by to snad nějak hrubě nakvap bylo. Z psaní sice pana Rudolfa, strejce svýho, které pánu mýmu včera přišlo, sem porozuměla, nevím, odkud to má, než za jistý píše, že má lidu císařskýho přes zimu v Čechách 20 regimentů a v Moravě 7 regimentů ležeti, snad by se to při tý příčině státi,

a pan Gec, dostanouce se tu, předsevzetí svýmu dosti učiniti chtěl. VMti pak, ač to sama soudím, že by s nemalou nepříležitostí a nepohodlím to přišlo v tento takový nezvolný čas na tak dalekou cestu se vydati, ale na druhou stranu přála bych, abyšte tomu veselí ráčila přítomna bejti a bohdá při shledání mně o všem taky moci, jak by se při něm co dálo, oznámiti. Což jestliže předce račte učiniti a na ně se vypraviti, mnohýho štěstí na tu cestu i taky odtud se zase ve zdraví navrácení, s VMtí pak bohdá brzkého a potěšitedlného shledání, kterýho jistě žádostiva sem, sobě vinšuji a žádaje, abyšte dítek a sirotků svejch ode mne zase pozdraviti ráčily. S tím se VMti, má nejmilejší paní teta, od pána Boha na všem dobře jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 21. Decembris 1633.

---

281. *Napomíná Víta Padrtu, mlynáře, aby vedle povinnosti své vždy každého roku při ní, jako vrchnosti své, se ohlašoval ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 23. prosince 1633.

Vítovi Padrtovi, na ten čas mlynáři na mlejně obecním při městě Moravských Budějovicích.

Víte Padrto, věrnej milej! Aby zdráv byl a dobře se měl, přálať bych. Psaní tvý, jemuž datum v Budějovicích Moravskejch 3. dne tohoto měsíce, tyto dni jest mi zde dodáno, z něhož sem ohlášení tvému se při mně, které vedle mého poručení a své povinnosti činíš, porozuměla; což kdyby se tak zouplna, jakž též vyměření mé, skrze list otevřený tobě dané, v sobě obsahuje, od tebe dálo, byla bych s tím spokojenější. Než poněvadž dosti pozdě to činíš a, maje se každoročně ohlašovati, toho zanedbáváš, nemámť hrubě co chváliti. Neb ačkoli snad myslíš, že sem po ty časy na větším díle se pánem svým ve Slízsku bydlela, což sice tak jest, ale jako si to nyní skrze psaní vykonal, tak i prve si to činiti a při příležitostech, který z Třebíče vždycky ke mně byly a jsou, jestliže si nemohl pro nebezpečenství neb dalekost cesty sám ke mně se dostavovati, skrze psaní své nebo jinejch, při mně se ohlásiti a na vůli mou dotazovati [se mohl], protož napotom snaž se v tom větší pilnost zachovati a na povinnost svou lípe pamatovati.

Kdež pak mi o sobě, kde nyní a v jaký službě, totiž v Budějovicích Moravskejch na mlejně obecním zůstáváš i také, že jak zdraví, tak i pokoje v náboženství užíváš, oznamuješ, přejiť toho, pán Bůh rač tě v tom dobrém i na další časy zachovati Já pak, poněvadž tebe na ten čas k nižádné službě své nepotřebuji, povolujiť k tomu, aby i na další čas buď v témž místě, kdež nyní se zdržuješ, neb kdežť by se dále s dobrou příležitostí vidělo, byt svůj míti a obchod svůj náležitý vésti mohl, což budeš-li činiti a tak se, jakž na tebe, jako věrného poddaného, náleží, chovati, pama-

tujíce přede vším na to, aby pána Boha neurazil a svý duše nezavedl, já taky chci tvou milostivou paní a vrchností zůstávati. Při čemž milosti a ochraně boží poručen buď. Datum na hradě Přerově 23. Decembris léta 1633. ·

---

282. *Děkuje paní Kunhutě z Žerotína za odeslané dva vepře štědrého večera sc.*

Na hradě Přerově dne 29. prosince 1633.

Paní Kynikundě z Žerotína.

Službu svou VMti vzkazuji, urozená paní, paní dcero má nejmilejší. Zdraví a k tomuto nastávajícímu novému roku týchž všech potěšitedlnejch věcí, kterýchž mi vinšovati ráčíte, aby se tolikéž v něm i za jiná mnohá léta VMti i se všemi vašnostinejmi, podle vůle a žádosti srdce VMti, šťastně a dobře vésti mohlo, věrně toho všeho na jeho božské milosti VMti žádám.

Psaní VMti, 23. dne tohoto měsíce datovaný, jest mi před samejmi minulejmi hody božími vánočními dodáno, však že sem pro takový slavný dny a na díle pro svůj nedostatek zdraví k dání VMti na ně odpovědi dříve postačiti nemohla a až do dnešního dne s tím prodlela, žádám, abyšte podle těch příčin mne v tom při sobě dobře vyložiti a k tomu toho, abych měla laskavé vašnostiné na mne paměti nevděčnou se ukázati, přičítati neráčily. Nýbrž VMti, má nejmilejší paní dcero, předně z takové pečlivosti, kterou o zdraví mé vésti a na ně se dotazovati ráčíte, velice děkuji a na to VMti oznámiti mohu, že předce až dosavad lůže a nemoci svý a z ní mnohejch pocházejících bíd, s nemalou mdlobou spojenejch, zproštěna nejsem, než jich předce takměř jednostejně, tak jak ste mne předešle viděti ráčily, okouším a malé polepšení ještě seznávám. Pán Bůh rač se sám nade mnou smilovati, vinš uctivej vašnostin naplniti a, pokudž se jeho milosti líbiti bude, k lepšímu způsobu mně dopomoci, tak abych se mohla ještě VMti toho takovýho upřímnýho ke mně stále prokazovanýho přátelství příjemně odsloužiti. Jakož pak zatím, že ste mi opět tak hojnost užitečnejch věcí, nepřestávaje na tom, co ste již prve mnohokráte učiniti ráčily, totiž dva vepře dobrý, štědrýho večera, čehož sic v pravdě potřebí nebylo, odeslati ráčily: VMti z toho velice děkuji a líto jest mi, že zde nic takovýho nemám, čím bych se VMti toho slušně a povinně odměniti měla; ale poněvadž račte věděti, v jakým způsobu zůstáváme, prosím, abyšte samé děkování na ten čas ode mne přijíti a vůli mou za skutek oblíbiti ráčily. Že však ještě mimo jiný všecko i od cínovýho nádobí, tolikéž od ubrusů, servítů a povlaků k zapůjčení sem a užívání pro hostě odeslati ste ráčily, tak jakž sem to z poznamenání na cedulce v psaní VMti zavřené všecko spatřila:

z tý přátelský účinlivosti a přívětivosti tolikéž VMti velice děkuji, kterýchž ráda bych dle oznámení VMti k té potřebě chtěla užiti, avšak poněvadž nyní toliko sami bez hostí zůstáváme, tak že týchž věcí ještě potřebí není, tou příčinou zanechala sem jich tak v celosti v truhle zamčenejch za ouředníkem zdejším pana manžela VMti a mýho velice milýho pana syna. Kdyby mi jich však mělo potřebí bejti, hrubě ráda bych tý volnosti, kterou s velikou vděčností od VMti přijímám, užiti chtěla, ale poněvadž jich na ten čas zapotřebí není, vidí mi se, že nejlépe v opatření týhož ouředníka zůstávati moci budou. VMti pak toho všeho, pokudž mi pán Bůh dále lepšího zdraví uděliti ráčí, nejsem na jiném, než se zase příjemně podle možnosti odměniti a odsloužiti.

Pán můj VMti, i panu manželu VMti a mýmu velice milýmu panu synu, služby a já modlitby s vinšem na pánu Bohu všech dobrejch a potěšenejch věcí vzkazujeme, a s tím nás z obojí strany k ochraně pána Boha všemohoucího poroučíme. Datum na hradě Přerově 29. Decembris léta 1633.

---

283. *Paní Benigně hrabince Gašinské nepřeje zármutku, kterým skrze smrt dcerky navštívena byla, oznamuje jí o svém nedostatku zdraví, a přeje si společného s ní shledání.*

Na hradě Přerově dne 31. prosince 1633.

Paní Benigně hrabince Gašinské, rozené Haugvičce z Biskupic.

Službu ꝛc. Urozená paní, paní teta a dcero má nejmilejší! Téhož zdraví a jinejch všech nejlepších věcí, podie obojího života pohodlnejch a prospěšnejch, jak na tento vnově nastávající rok, tak i jiná mnohá léta VMti se vším domem VMti upřímně na pánu Bohu žádám.

Z tak laskavého navštívení a na mne paměti, kterou skrze psaní sem mně včerejšího dne dodané, s vinšovánm mnohejch potěšitedlnejch věcí ke mně pronášeti ráčíte, velice VMti, má nejmilejší paní dcero, děkuji. A nadála sem se z týhož psaní nějakou veselejší novinu o VMti a vašnostinejch uslyšeti, tak jakž sem již od dávního času toho žádostiva byla. Však hrubě neráda sem z něho vyrozuměla jak o zármutku VMti, kterým skrze smrt dcerky VMti od pána Boha navštíveny bejti ráčíte, tak i o starosti, v který pro nedostatek zdraví druhejch dítek svejch, račte zůstávati: čehož všeho srdečně VMti, jako i dítkám VMti téhož nedostatku nepřejíc, pána Boha žádám, aby VMti v zármutku tom potěšiti a, další starosti zprostíc, dítky VMti pozdraviti a VMt spolu s nimi za prodloužené časy a léta v pokoji a ve zdraví i všelijakém potěšitedlném způsobu zachovávati a tak vinš ten pobožnej, mně se pánem mejm

učiněnej, za kterejž oba dva velice děkujeme, i při VMti a všech vašnostinejch naplniti ráčil.

Kdež se pak omlouvati ráčíte, že pro vejš oznámené příčiny neračte moci tak dlouho ke mně přijeti a mne navštíviti: dokonce VMti v tom za zlý nemám, nýbrž při dobré příležitosti VMti toho pozůstavujíc, kdykoli by pán Bůh ráčil lepší příležitost k tomu způsobiti a já se mohla s VMtí shledati, vždycky ráda chci VMt u sebe uhlídati a z vašnostinýho příjezdu se těšiti, nebo již dávno toho s VMtí dojíti sobě vinšuji. Nadála sem se sice, že teď předešle se to stane, když sem o VMti slyšela, že ste oumyslu bejti ráčily tudyto jeti, jakž se potom i stalo, že ste mimo nás cestu míti ráčily, avšak, poněvadž ste mne pominouti a u mne se zastaviti neráčily, musím souditi, že snad nějaký bezelstný překážky tomu v cestu vkročily; pročež vždy k dobré příležitosti VMti to připouštím a, aby nám pán Bůh ráčil takového shledání z obojí strany v dobrém a potěšitedlném způsobu popříti, vinšuji.

O mým nedostatku zdraví slyšíce, že v něm nade mnou citedlnost nésti ráčíte: velice VMti děkuji a oznamuji, že v pravdě tak jest, že se dosti zle a bídně mám a špatně mi v Moravě byt a povětří, když sem mu snad již jednou odvykla, slouží, nebo od mnoha nedělí, hned jak sem se se pánem svejm od soudu Brněnskýho sem navrátila, téměř z lůže se nehejbám a mnohejch bolestí a těžkostí dosavad sem již pocejtila, ač sice z milosti boží zdá mi se ale ode dvou dní lechčeji bejti; avšak poněvadž to nehrubě stálé při mně bejvá, nevím, jak dále ještě pán Bůh ráčí se mnou naložiti, jehož mocnému opatrování a pomoci svaté cele se poroučím. Pán můj VMti, i panu manželu VMti a panně šlechtičně, sestře VMti, spolu se mnou služby a modlitby vzkazujeme. A s tím se VMti, má nejmilejší paní dcero, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 31. Decembris 1633.

PS. Že se VMti rukou svou nepodpisuji, prosím, abyšte mne ráčily v tom při sobě omluvenou učiniti a mýmu nedostatku zdraví to přičísti, nebo VMti žaluji, že mezi tím, když sem toto psaní psáti dala a dřív než k zhotovení přišlo, se mnou se proměnilo a k jiným prvním mejm bídám dna na mne přišly a pravou ruku dokonce sklíčily, tak že teprv bídná sem, když sebou ani hnouti nemohu, což račte moci posouditi, v jakým přebídným způsobu postavena sem. Pán Bůh rač se sám nade mnou smilovati a trpělivost uděliti. Datum postskripty roku nového 1634. 3. Januarii.

UKAZATEL OSOB

KTERÝM A O ČEM PSÁNO BYLO.

REJSTŘÍK JMEN.

REJSTŘÍK VĚCÍ.

OPRAVY.

Na str. 152 v 19 řádce zdola na místě **v domě** polož **o domě.**

Na str. 158 v 20 řádce shora na místě **důvěřuju** polož **důvěřuje.**

TISKEM J. OTTY V PRAZE.

